

Th. B

IX, 60

✓

Negro English
Testament

Noto Testament

1707

W. A. T. u. H. e. l. p. i. n. u.

Jesus Christus

Handwritten text, possibly a signature or date, located below the main title.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a date or location.

Da

Njoe Testament

vo wi

M a s r a e n H e l p i m a n

Jesus Kristus.

Gedrukt op Kosten der Engelsche en der Nederlandsche
Bybel-Genootschappen.

Bautzen,

gedrukt bei Ernst Moritz Monse.

1846.

Nieuw Testament

in

de Nieuwe Bijbelvertaling

Jesus Christus

Uitgegeven op kosten der Koninklijke en der Nederlandsche
Bijbel-Gesellschaften.

Amsterdam.

Verdrukt bij J. J. van der Horst.

1894.

Da Evangelium vo St. Matteus.

Kap. 1.

*Lyst vo da famili vo Kristus. Hem
nem en geboortoe.*

Disi de da lyst vo da famili vo Jesus Kristus, da pikien vo David, disi de wan pikien vo Abraham.

2. Abraham ben de Isaak tata. Isaak ben de Jakob tata, Jakob ben de Juda tata, en di vo dem brara vo hem.

3. Juda nanga Tamar ben de Farez nanga Zara tata en mama. Farez ben de Hezron tata. Hezron ben de Ram tata.

4. Ram ben de Aminadab tata. Aminadab ben de Nahasson tata. Nahasson ben de Salmon tata.

5. Salmon nanga Rahab ben de Boas tata en mama. Boas nanga Rut ben de Obed tata en mama. Obed ben Jesse tata.

6. Jesse ben de Koning David tata. Koning David nanga da wesi vo Uria ben de Salomo tata en mama.

7. Salomo ben de Roboam tata. Roboam ben de Abia tata. Abia ben de Asa tata.

8. Asa ben de Josafat tata. Josafat ben de Joram tata. Joram ben de Osia tata.

9. Osia ben de Jotam tata. Jotam ben de Akas tata. Akas ben de Ezekia tata.

10. Ezekia ben de Manasse tata. Manasse ben de Amon tata. Amon ben de Josia tata.

11. Josia kisi Jekonia nanga dem brara vo hem, datem di dem ben tjari dem go na Babel.

12. Na baka vo da tem Jekonia kisi Sealtiel. Sealtiel ben de Zorobabel tata.

13. Zorobabel ben de Abiud tata. Abiud ben de Eliakim tata. Eliakim ben de Azor tata.

14. Azor ben de Zadok tata. Zadok ben de Akim tata. Akim ben de Eliud tata.

15. Eliud ben de Eleasar tata. Eleasar ben de Matan tata. Matan ben de Jakob tata.

16. Jakob ben de Josef tata, di ben de da man vo Maria, disi ben gebore Jesus, disi dem kali Kristus.

17. Ala dem famili sinsi Abraham tee na David meki vertien avoo. Sinsi David tee dem ben tjari dem go na Babel dem teli vertien avoo ageen. En sinsi dem ben go na Babel tee na Kristus, dem teli vertien avoo ageen.

18. We da geboortoe vo Jesus Kristus ben pasa so: Maria, hem mama, disi ben meki ondertrouw nanga Josef, ben kisi bele kaba nanga wroko vo santa Jeje, bifo Josef potti hem na hoso.

19. Ma Josef, hem man, ben de wan vroom soema, en vo da hede a no wani gi hem sjem, ma a pramisi na ini hem hatti, vo libi hem safri.

20. We ala di a membre so, loekoe! wan Engel vo Masra kom na hem na ini drem, a taki: Josef, joe pikien vo David, no frede vo teki Maria, joe wefi, na joe hoso; bikasi da bele vo hem de wan wroko vo santa Jeje.

21. A sa meki wan manpikien, disi joe moe kali Jesus; bikasi hem sa verloesoe hem piple, poeloe dem zondoe.

22. We ala dati kom pasa so, vo da woord vo Gado kom reti, disi wan profet ben pramisi, di a taki:

23. Loekoe, wan wendje sa kisi bele, a sa meki wan manpikien, disi dem sa kali Imanuel, dati taki na wi tongo: Gado de nanga wi.

24. We di Josef wieki na sli-bi, a doe so, leki da Engel vo Masra ben taki gi hem, a teki Maria vo hem wefi, potti hem na ini hoso.

25. Ma (tog moro fara) a no sabi hem, tee Maria meki da fosi pikien vo hem, en Josef gi hem da nem Jesus.

Kap. 2.

Dem koniman. Dem go kibri na Egipti. Herodes kili so meni pikien.

Da srefi tem di Jesus ben gebore na Betlehem na Judakondre, na koning Herodes tem, loekoe! som koniman komopo

na Oostkondre, dem kom na Jerusalem, dem taki:

2. Hoepee da pikien de? da njoe koning vo dem djoe? wi ben si hem star tee na wi kondre, en wi kom vo aanbegi hem.

3. Di koning Herodes jeri dati, a kom skreki vo troe, hem nanga heeli Jerusalem.

4. En a seni kali ala grandomine en meester vo wet kom makandra, a haksi dem, na hoepee Kristus moese gebore.

5. En dem taki gi hem: na Betlehem, na Judakondre. Bikasi wan profet ben skrifi, taki:

6. Joe Betlehem na Judakondre, joe no de da moro pikinwan na mindri vo dem tra granfoto vo Juda; bikasi na joe da hede-man sa komopo, disi sa tiri mi piple Israel.

7. Na baka Herodes kali dem koniman kom na hem safri, a haksi dem boen, na hoe reti tem dem ben si da star.

8. En dan a sori dem go na Betlehem, a taki: Go haksi boen boen, pee da pikien de; en te oen finni hem, kom piki mi baka, vo mi toe kan go anbegi hem.

9. We di dem jeri koning kaba, dem teki pasi wantem, dem gowei. En loekoe! da srefi star, disi dem ben si na dem kondre, waka go na dem fesi, tee a kom tan reti na tapo da hoso, dapee da pikien de na ini.

10. En di dem si da star baka, dem blyti vo troe.

11. Dem go na ini da hoso, dem finni da pikien nanga Maria,

hem mama, dem fadom anbegi da pikien; en dan dem hopo dem kisi, dem gi hem presenti, goute en wierook en mirhe.

12. En di Gado kom waar-skouwe dem na ini drem, taki, dem no moese drai baka go na Herodes, vo da hede dem teki wan tra pasi, go baka na dem kondre.

13. Na baka di dem gowei, loekoe! wan Engel vo Masra kom na Josef na ini drem, a taki: Hopo, teki da pikien nanga hem mama, go kibri na Egiptikondre, en tan dapee, tee mi kom piki joe; bikasi Herodes sa soekoe da pikien, vo kili hem.

14. We da srefi neti Josef hopo, a teki da pikien nanga hem mama, a go kibri na Egiptikondre;

15. En na dapee a tan, tee Herodes dede. Dati ben moese kom so, vo da woord kom reti, disi Masra ben meki wan profet taki: „Mi ben kali mi pikien komopo tee na Egiptikondre.“

16. We di Herodes si, dem koniman ben kori hem, hem hatti kom bron toemoesi, en a seni soema go kili ala pikien na Betlehem en na da heeli buurti, dem, disi no pasa toe jari jete; bikasi dati ben de da tem, disi a ben haksi boen boen na dem koniman.

17. We da so da woord kom reti toe, disi profet Jeremias ben taki:

18. „Na Rama dem jeri wan toemoesi jamer en bari en kre; Rahel kre liebi nanga dede vo

ala hem pikien, en a no wani teki *wan* troostoe; bikasi dem alamal lasi.“

19. Na baka di Herodes dede, wan Engel vo Masra kom na Josef na Egiptikondre, a piki hem na ini drem,

20. A taki: Hopo, teki da pikien nanga hem mama, en go baka na Israelkondre; bikasi dem soema dede kaba, disi ben soekoe vo kili da pikien.

21. En Josef hopo, a teki da pikien nanga hem mama, a go baka na Israelkondre.

22. Ma di a jeri, Arkelaus tron koning vo Judea na plesi vo hem tata Herodes, a kom frede vo go liebi dapee; en nanga ordre vo Gado, di a kisi na ini drem, a drai go na dem foto vo Galileakondre;

23. Na dapee a go liebi na wan foto, disi dem kali Nazaret, vo da pramisi moe kom reti, disi dem profet ben taki: „Dem sa kali hem Nazarenius.“

Kap. 3.

Johannes de preki. A doopoe Jesus.

Da srefi tem Johannes, da doopoeman, hopo, a preki na ini da woestein vo Judea,

2. A taki: Draai oen liebi! bikasi Gadokondre kom klosibei.

3. Bikasi Johannes de da soema, disi profet Jesajas ben skrifi vo hem, di a taki: Dem jeri wan stem vo wan prekiman na woestein, disi taki: Oen meki pasi klari gi Masra! en meki dem foetoepasi vo hem kom reti!

4. Da Johannes ben weri klosi da boen areisi a sa teki, kibri na vo kameel-wiwiri, a tai wan hem makzien, ma da soso boeba leer banti na hem bele, en hem a sa bron na ini da faja, disi no njanjam ben de sprinkhan nanga wan soema kan kili teego. boesi-honi.

5. En ala soema vo Jerusalem na Galilea, a kom na Johannes en vo heeli Judakondre en vo na Jordan sei, vo meki a doo-ala dem kondre na Jordan sei, poe hem. kom na hem dapee,

6. Dem meki a doopoe dem taki: Mi srefi ha vanoodoe, vo na ini Jordan, en dem bekenti mi kom na joe, teki doop, kaba dem zondoe. *joe* de kom na mi?

7. We dí a si, so meni vo 15. Ma Jesus piki hem, a taki: dem Fariseman en Saduceman No tapo mi vo dati; bika da kom toe na hem, vo teki doop, a so a de fiti wi, vo doe ala wi taki gi dem: Oen snekibroedoe! plikti reti. En so Johannes doo- Hoesoema ben taki gi oen, dati poe hem. na so wan fasi oen moe ron go 16. Na baka di Jesus kisi doop kibri, vo oen no kisi da strafoe kaba, a komoto wantem na ini vo teego? watra. En loekoe! hemel kom

8. Loekoe boen, vo oen be- hopo na hem tapo; en Johannes keeri reti, meki ala soema kan si da Jeje vo Gado saka kom na si dati na oen opregti maniri! ondro leki wan doifi, a kom tan na Jesus tapo.

9. Oen no moe troostoe oen 17. En wan stem toe komopo srefi, taki: Wi de pikien vo na ini hemel, a taki: Disi da mi Abraham. Bika mi taki gi oen, lobbi pikien, nanga hem mi habi efi Gado wani, a kan meki dem mi plisiri! stoon dia kisi liebi, tron pikien vo Abraham.

10. Dem potti aksi kaba na dem 18. En wan stem toe komopo boom loetoe: we ibriwan boom, na ini hemel, a taki: Disi da mi sa kotu, trowei na ini faja. tron pikien vo Abraham.

11. Mi de doopoe oen nanga 19. En wan stem toe komopo watra, vo oen bekeeri; ma *hem*, na ini hemel, a taki: Disi da mi disi kom na mi baka, de tranga moro leki mi, mi no waarti srefi, vo mi tjari hem soesoe go na hem baka; we hem sa doopoe oen nanga santa Jeje en nanga faja.

12. A de holi hem baki na 20. En wan stem toe komopo hem han, wai hem areisi; we dia tron brede.

Kap. 4.

Da fasten vo Jesus. Didiebri kom tesi hem. A bigin vo preki, en a kali som disciple.

Na baka vo dati da Jeje teki Jesus, tjari hem go na woestein, vo didiebri kom tesi hem.

2. En di a no ben njam wansi fotentin dei nanga fotentin neti, na baka a kisi hangri.

3. Vo da hede da tesiman kom na hem, a taki: Efi joe de Gado pikien, taki dan, vo dem stoon dia tron brede.

4. Jesus piki hem, a taki: Boekoe vo Gado taki: A no brede wawan de holi soema liebi, ma ibriwan woord vo Gado toe, disi hem mofo taki.

5. Dan didiebri teki hem, a tjari hem go na ini da santa foto (Jerusalem), a potti hem tee na tapo da hei pinti vo temple,

6. A taki gi hem: Efi joe de Gado pikien, we hiti joe srefi dia na ondro; bikasi boekoe taki: Gado sa gi dem Engel vo hem ordre, vo dem teki joe, tjari joe na dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

7. Jesus taki gi hem: Ma boekoe taki toe: Joe no moe tesi Gado, joe Masra!

8. Na baka didiebri teki hem ageen, tjari hem go tee na tapo wan hei bergi, a sori hem ala koningkondre vo grontapo nanga ala dem glori,

9. En a taki gi hem: Ala dasani dia mi sa gi joe, efi joe fadom na mi fesi, anbegi mi.

10. Dan Jesus taki gi hem: Komoto na mi fesi, joe Satan! bikasi boekoe taki: Joe moese anbegi Gado, joe Masra, hem wawan joe moese dini.

11. Now didiebri libi hem. En loekoe! dem Engel kom na Jesus, dem dini hem.

12. Ma di Jesus jeri, dem ben potti Johannes na doengroehoso, a drai baka go na Galilea.

13. En a komoto na Nazaret, a go liebi na Kapernaum, da wan foto, klosibei na zeekanti,

na sei dem pikin kondre Zabulon en Naftali;

14. Vo da woord kom reti, disi profet Jesajas ben pramisi, di a taki:

15. Da kondre Zabulon en da kondre Naftali na zeekanti pasi, na abrasei vo Jordan, nanga da Galilea, disi de vo dem heiden,

16. Da piple, disi ben sidom na ini doengroe, ben si wan bigi letti; en vo dem, disi sidom na ini da doengroe vo dedekondre, wan letti hopo, skyn gi dem.

17. Sinsi da tem Jesus bigin vo preki en vo taki: Draai oen liebi! bikasi Gadokondre kom klosibei kaba.

18. Wan dei di Jesus waka koiri na sei da zee vo Galilea, a si toe brara dapee, da Simon, disi dem kali Petrus, nanga hem brara Andreas, dem hiti netti na ini watra; bikasi dem de fisiman.

19. En Jesus taki gi dem: Kom go nanga mi! mi sa meki oen tron fisiman, vo kisi liebisoema.

20. We so djoesnoe dem libi dem netti, dem waka go nanga hem.

21. Na baka di a kom moro na fesi, a si toe brara ageen, da Jakobus, Zebedeus pikien, nanga hem brara Johannes, dem ala toe sidom nanga dem tata Zebedeus na ini sipi, dem lapoe dem netti; en Jesus kali dem.

22. We so djoesnoe dem komoto na ini da sipi, dem libi dem tata, en dem waka go na Jesus baka.

23. En Jesus waka heeli Gali-leakondre rontoe, a leri dem na ini dem kerki, en a preki da Evangelium vo Gadokondre; so srefi a helpi foeloe sikiman, ala soortoe siki a genezi, disi ben trobi soema.

24. En ala soema jeri vo hem na heeli Siriakondre, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem, disi ben pina nanga so meni difrenti siki en plaag, som nanga ogri jeje, trawan nanga moen-siki, trawan nanga jekti; en Jesus meki dem alamal kom gezond.

25. En foeloe soema vo Gallea waka go nanga hem en vo dem tin foto en vo Jerusalem en vo Judea en vo abrasei vo Jordan.

Kap. 5.

Da bergi - preki vo Jesus.

Ma di Jesus si ala dem foeloe soema, a klim go na tapo wan bergi, na dapee a go sidom; en dem disciple drifi klosibei na hem.

2. Dan Jesus hopo hem mofo, a leri dem, a taki:

3. Blesi vo dem, disi de poti na ini hatti: bikasi Gadokondre de vo dem!

4. Blesi vo dem, disi de nanga sari: bikasi dem sa finni-troostoe!

5. Blesi vo dem safri - hatti soema: bikasi dem sa de Masra vo kondre!

6. Blesi vo dem, disi de hangri en drewatra vo da gerechtigheid: bikasi dem hatti sa foeloe.

7. Blesi vo dem, disi habi sari hatti vo trawan: bikasi dem sa finni ontferming toe!

8. Blesi vo dem, disi de krin na ini hatti: bikasi dem sa si Gado!

9. Blesi vo dem, disi lobbi vo holi fri nanga soema: bikasi soema sa kali dem Gado pikien!

10. Blesi vo dem, disi trawan soekoe nanga trobi, vo da gerechtigheid hede: bikasi Gadokondre de vo dem!

11. Blesi vo oenoe, efi vo mi hede trawan soekoe oen nanga trobi en kosikosi, potti ala soortoe ogri na oen tapo, en efi dem lei dati gi oenoe.

12. Oen moe blyti vo dati, oen hatti moe plisiri reti reti; bikasi na ini hemel oen sa kisi wan bigi paiman vo dati. Bikasi so srefi dem ben soekoe dem profet toe, disi ben de bifo oenoe.

13. Oenoe de da zoutoe vo grontapo: we efi zoutoe srefi lasi hem tesi, sani dem sa teki, vo gi hem tesi baka? Dan a no boen vo noti moro, leki vo trowei hem na doro, meki soema trapoe hem nanga foetoe.

14. Oenoe de da letti vo kondre. Wan foto, disi de na tapo wan bergi, no kan kibri.

15. No wan soema sa letti wan kandra toe, potti hem na ondro wan tobo, ma na kandratiki tapo dem sa potti hem, vo a letti gi ala soema, disi de na ini hoso.

16. We so srefi oenoe moe meki da letti vo oen skyn gi ala soema, vo dem si dem boen

wroko vo oen, en vo dem pryze oen tata, disi de na hemel.

17. Oen no moe denke, mi ben kom, vo poeloe da wet ofoe dem profeti-boekoe. No, mi no kom vo *poeloe* da wet, ma vo *doe* hem.

18. Bika vo troe, mi taki gi oen: Moro hesi hemel en gron-tapo sa lasi, leki da moro pikin letre ofoe koma vo da wet sa lasi; tee alasani, disi da boekoe taki kom reti.

19. We da soema, disi poeloe wansani vo dem gebod dia, al-wasi da moro pikinwan nomo, en disi de leri soema so toe, hem sa de da moro laage soema na Gadokondre; ma da soema, disi *doe* so leki dem gebod taki, en disi leri so toe, hem sa habi bigi nem na Gadokondre.

20. Bika mi taki gi oen: Efi da geregtigheid vo oenoe no de moro betre, leki di vo dem meester vo wet en vo dem Fariseman, dan oen no sa kom na Gadokondre.

21. Oen ben jeri, da wet ben taki gi dem ouroetem soema: Joe no moe kili soema; en disoema disi kili trawan, hem verdini, vo kroetoe strafoe hem.

22. Ma mi taki gi oenoe: Ibri-wan soema, disi kisi hattibron vo hem brara nomo, hem verdini, vo kroetoe strafoe hem, en 'disi taki gi hem brara: Raka! hem verdini, vo go na bigi kroetoe. Ma disoema disi floekoe hem brara, hem verdini, vo go bron na ini da faja vo hel.

23. We te joe offer joe ofrandi, na tapo altar, en joe kom membre dapee, joe brara de mandi nanga joe,

24. Dan joe moe libi joe ofrandi na sei da altar; en joe moe go fosi, verzoen joe srefi nanga joe brara; en dan joe kan kom baka, meki joe ofrandi.

25. Te wan soema klage joe, tjari joe go na kroetoe, doe joe best vo kaba nanga hem, ala di oen de na pasi jete, vo go na kroetoe; anders joe vyand kan meki joe kom na fiskaal han, en fiskaal kan gi joe abra na profoos, vo a hiti joe na ini doengroehoso.

26. Vo troe, mi taki gi joe: Joe no sa komopo baka dapee, so langa joe no pai da laatste cent.

27. Oen ben jeri, da wet ben taki gi dem ouroetem soema: Joe no moe soeta!

28. Ma mi taki gi oenoe: Da soema, disi de loekoe wan oeman nomo nanga so wan hangri, a soeta nanga hem kaba na ini hem hatti.

29. We efi joe reti hai wani meki joe doe ogri: diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, *wan* piesi vo joe skin pori, leki dem trowei joe heeli skin na ini hel.

30. Efi joe reti han wani meki joe doe ogri: koti hem, trowei! A de moro betre vo joe, *wan* piesi vo joe skin pori, leki dem trowei joe heeli skin na ini hel.

31. Da wet taki toe: Da soema, disi platie nanga hem wesi, moe gi hem wan platie-brifi.

32. Ma mi taki gi oen: Da soema, disi platie nanga hem wesi, efi a no de vo soetadoe hede, da soema de meki hem wesi doe soeta; en da soema, disi teki wan platie-oeman, hem doe soeta toe.

33. Oen ben jeri toe, da wet ben taki gi dem tata vo oenoe: Joe no moe sweri wan falsi sweri; en joe moese holi joe sweri, disi joe sweri na Gado.

34. Ma mi taki gi oenoe: Oen no moe sweri kweti kweti; no na hemel, bikasi a de da troon vo Gado;

35. No na grontapo, bikasi a de da foetoebangi vo hem; no na Jerusalem toe, bikasi a de da foto vo wan bigi koning.

36. Joe no moe sweri na joe eigen hede toe, bikasi joe srefi no ha tranga, vo meki wan enkli wiwiri vo joe tron weti ofoe blaka.

37. Te oen taki wansani, dan oen *ja* moese de *ja*, en oen *no* moese de *no*; sani disi de moro leki dati, a de kom vo da ogri wan.

38. Oen ben jeri toe, da wet taki: hai vo hai, tifi vo tifi.

39. Ma mi taki gi oen: No feti nanga dem, disi doe oen ogri! ma te wan soema gi joe wan klap na joe reti sei fesi, drai hem da trawan toe!

40. Efi wan soema wani tjari joe go na kroetoe vo joe djakti hede, gi hem joe mantel toe!

41. En efi wan soema dwingi joe, vo waka go nanga hem

wan joeroe, go nanga hem toe joeroe!

42. Te wan soema begi joe wansani, gi hem! en 'disi kom na joe, vo leni wansani, no weigre hem!

43. Oen ben jeri, da wet taki: Joe moe lobbi ala soema na joe sei, ma joe vyand joe no moe lobbi.

44. Ma mi taki gi oen: Lobbi oen vyand! blesi dem, disi de floekoe oen! doe boen na dem, disi no lobbi oen! begi vo dem, disi doe oen ogri, en disi de seekoe oen nanga trobi!

45. Dan oen de reti pikien vo oen tata na ini hemel. Bikasi hem de meki hem zon hopo vo dem ogri soema en vo dem boen-wan; so srefi a meki areen fadom vo dem reti soema en vo dem kroekoetoewan.

46. Bikasi efi oen lobbi *dem* wawan, disi lobbi oenoe, hoe paiman oen sa kisi? dem tolnaar no doe so srefi toe?

47. We efi oen taki switi nanga dem brara wawan, hoe aparte sani oen doe dan? dem tolnaar no doe so srefi toe?

48. We oen moe seekoe, vo oen kom boen soema doro doro, so leki oen tata na hemel de boen doro doro!

Kap. 6.

Da pergi-preki.

Te oen gi sani na potiman, loekoe boen, vo oen no doe dati na tra soema fesi, vo dem si oenoe; anders oen no sa finni

wan paiman na oen tata na hemel.

2. We te joe gi potiman presenti, joe no moe meki dem blo trompet na joe fesi, so leki dem falsi soema doe na dem kerki en strati, vo ala soema moe pryze dem. Troe mi taki gi oen: Dem kisi dem paiman kaba.

3. We te joe gi potiman presenti, dan joe moe doe dati so, vo joe kroekoetoe han no sabi, sani joe reti han doe;

4. So joe moe kibri joe presenti; dan joe tata, disi kan si tee na ini da moro kibri plesi, sa pai joe dasani publiki.

5. En te joe begi, joe no moe doe leki dem falsi soema, disi lobbi vo tanapoe begi na dem kerki, en na strati na dem hoe-koe, vo ala soema si dem. Troe, mi taki gi oen, dem kisi dem paiman kaba.

6. Ma te joe begi, go na ini joe kamera, sloto doro, en begi na joe tata na da kibriplezi: dan joe tata, disi kan si tee na ini da kibriplezi, sa gi joe dasani publiki.

7. En te oen begi, oen no moe meki foeloe takitaki, leki dem heiden; bikasi dem denke, Gado sa jeri dem, efi dem taki foeloe woortoe.

8. Vo da hede oenoe no moese geersi dem; oen tata srefi sabi, sani oen habi vanoodoe, bifo oen begi hem.

9. We oen moese begi so: Wi tata na hemel, joe nem moe de santa!

10. Joe kondre moe kom! Joe wani wi moe doe na grontapo, so leki dem doe na hemel!

11. Gi wi tidei da njanjam vo wi!

12. Gi wi pardon vo ala ogri, di wi doe, so leki wi toe gi pardon na dem soema, disi doe wi ogri!

13. No meki wi kom na ini tesi! Ma poeloe wi na da ogri-wan! Bikasi ala kondre da vo joe, en ala tranga en glori da vo joe, teego. Amen.

14. Bikasi efi oenoe gi soema pardon vo dem foutoe, dan oen tata na hemel sa gi oenoe pardon toe.

15. Ma efi oenoe no gi soema pardon vo dem foutoe, dan oen tata no sa gi oenoe pardon toe vo oen foutoe.

16. Te oen holi wan fasten, dan oen no moe meki wan doengroe fesi, leki dem falsi soema doe; bikasi dem de meki wan sari fesi, vo ala soema moe si, dem de fasten. Vo troe, mi taki gi oen, dem kisi dem paiman kaba.

17. We te joe fasten, krin joe hede boen, en wasi joe fesi;

18. Vo tra soema no moe si srefi, taki, joe de fasten; ma na joe tata fesi, disi de na kibriplezi, joe moe fasten; en dan joe tata, disi de si tee na ini kibriplezi, sa pai joe dasani publiki.

19. Oen no moe seekoe goe-doe na grontapo, dapee worm nanga verrostoe kan pori dem, en foefoerman kan kom toe, foe-foer.

20. Ma dati oen moe soekoe, vo oen kisi goedoe na ini hemel, dapee worm nanga verrostoe no kan pori dem, en dapee foefoerman no kan kom foefoer.

21. Bikasi 'pee oen goedoe de, na dapee oen hatti de toe.

22. Joe hai de da lampoe vo joe skin. We efi joe hai de krin, dan joe heeli skin sa krin toe.

23. Ma efi joe hai no krin, dan joe heeli skin sa doengroe. We efi da lampoe, disi de na joe ini, de doengroe, hoe bigi da doengroe srefi sa de dan?

24. No wan soema kan dini toe Masra, sondro a lobbi da wan moro leki da trawan; efi a holi nanga da wan, dan a no kan holi nanga da trawan. We oen no kan dini Gado nanga da soso grontapo-goedoe moksi.

25. Vo da hede mi taki gi oen: Oen no moe zorgoe vo oen liebi, san oen sa njam en dringi; oen no moe zorgoe vo oen skin toe, san oen sa weri! Da liebi no waarti moro, leki njanjam? en da skin no waarti moro, leki dem klosi?

26. Loekoe dem pikin fowloe na ondro hemel! dem no plani njanjam, dem no koti toe, dem no kibri sani na ini makzien; en tog oen tata na hemel de gi dem njanjam. We, oenoe no waarti moro leki dem?

27. Hoesoema vo oen sa man vo meki hem srefi wan voet moro langa, alwasi a broko hem hede von dati?

28. We vo san hede oen zorgoe vo klosi? Loekoe dem blometje na sabana, fa dem gro! Dem no de wroko en dem no spin toe.

29. En tog mi taki gi oen: Salomo srefi nanga ala hem glori no ben weri so mooi klosi, leki wan vo dem blometje.

30. We di Gado weri dem soso sabana-blometje so mooi, disi meki blometje tog vo tidei, en somtem tamara dem hiti dem na ini faja: hoefasi, a no sa zorgoe vo oenoe moro betre? Ke, fa oen habi so pikin bribi nomo!

31. Vo da hede oen no moe zorgoe taki: Sani wi sa njam, sani wi sa dringi, sani wi sa teki, vo weri?

32. Nanga ala sosani dem heiden de broko hede; bika oen tata na hemel srefi sabi, oen habi ala dati vanoodoe.

33. We fosi oen moe soekoe, vo kisi Gadokondre en da geregtigheid vo hem; dan oen sa kisi ala da trasani toe na tapo.

34. We oen no moese zorgoe vo tamara; bikasi da dei vo tamara sa zorgoe vo hem srefi. A nofo, ibriwan dei habi hem eigen pina.

Kap. 7.

Da kaba vo da bergi - preki.

No kroetoe trawan, dan trawan no sa kroetoe oenoe toe!

2. Bikasi da srefi kroetoe, disi oenoe de kroetoe trawan, dem sa kroetoe oenoe toe; en da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oen baka.

3. Ma fa joe si da pikin splint na ini joe brara hai, kaba joe no si da balke na ini joe eigen hai?

4. Ofoe fa joe kan taki na joe brara: Tan brara, meki mi poeloe da splint na ini joe hai? en loekoe, wan balke de na ini joe eigen hai.

5. Joe falsi soema! poeloe fosi da balke na ini joe eigen hai; na baka joe kan proberi, vo poeloe da splint na ini joe brara hai.

6. Oen noe moe teki dasani, disi de santa, gi na dagoe; no trowei dem perle vo oenoe gi dem hagog, vo dem no trapoe dem na ondro dem foetoe, eu vo dem no drai baka kom beti oen.

7. Oen begi, oen sa kisi; oen soekoe, oen sa finni; oen naki doro, dem sa hopo gi oen.

8. Bika disoema begi? hem de kisi; en 'disi soekoe, hem de finni; en 'disi naki doro, dem sa hopo gi hem.

9. Hoesoema de na oen mindri, disi, te hem pikien begi hem wan piesi brede, sa gi hem wan stoon?

10. Ofoe wan sneki, te a begi vo wan fisi?

11. We efi oenoe, di oen ogri, tog oen kan gi oen pikien wan boensani; fa oen tata na hemel no sa gi boensani na dem, disi de begi hem?

12. We alasani, disi oen wani, tra soema moe doe na oenoe, dati oen moese doe na dem toe; da so da wet nanga dem profet de leri.

13. Oen pasa go na ini da pikin doro! Bikasi da doro de bigi, disi te tjari soema go na da verdoemenis, en da pasi de bradi; en foeloe soema de, disi de waka hem.

14. Ma *da* doro de pikin, disi de tjari soema go na liebi, en da pasi de smala; en weiniki de, disi de finni hem.

15. Loekoe boen nanga dem falsi profet, disi de weri skaa-poeboeba, kom na oenoe: ma na ini dem hatti dem de kراسي tigri.

16. Na dem vroektoe oen moe sabi dem. Hoesoema sa finni droifi na lemetjeboom? ofoe figa na brantimaka?

17. We ibriwan boen boom de meki boen vroektoe, ma wan slegti boom de meki slegti vroektoe.

18. Wan boen boom no kan meki slegti vroektoe, en wan slegti boom no kan meki boen vroektoe.

19. Ibriwan boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa koti, trowei na ini faja.

20. Vo da hede na dem vroektoe oen moese sabi dem.

21. No ala soema, disi de kali mi Masra, Masra, sa kom na Gadokondre, ma dem wawan, disi doe mi tata wani, di de na hemel.

22. Foeloe soema sa taki gi mi na da laatste dei: Masra, Masra, wi no ben taki profetitori na joe nem? wi no ben jagi ogri jeje na joe nem? wi no ben doe foeloe wonderwroko na joe nem?

23. Dan mi sa taki reti gi dem: Masra! efi joe wani, joe kan
Mi no ben sabi oen nooiti wan-krin mi.
tem: oen alamal komoto na mi
fesi! kroekoetoe oen ben doe, a meli da soema, a taki: Ja,
dati ben de oen wroko. mi wani, joe moese krin! En

24. We da soema, disi jeri wantem da melaats komopo na
dem leri vo mi, en disi doe so, hem skin, a kom krin.
hem de na mi hai leki wan koni-
man, disi bouw hem hoso na
wan klipstoon tapo. 4. Dan Jesus taki gi hem:

25. We na baka di wan tranga Loekoe boen, vo joe no taki gi
areen fadom, bigi floedoe kom, wan soema; ma go sori joe srefi
en tranga winti wai toe, naki gi domine en meki joe ofrandi,
da hoso, tog a no fadom; bikasi so leki Moses potti, vo soema
dem ben metsle da stoon foetoe moe doe, te dem kom krin baka,
vo dem habi wan bewys.

26. Ma da soema, disi jeri 5. Na baka di Jesus kom na
dem leri vo mi, en disi no doe Kapernaum, wan ofciri kom na
so, hem de na mi hai, leki wan hem dapee, a begi hem,
dom soema, disi bouw hem hoso
na santi tapo. 6. A taki: Masra, mi foetoe-

27. We na baka di wan tranga boi lidom siki na hoso nanga
areen fadom, bigi floedoe kom, jekti, a de pina toemoesi.

28. We di Jesus kaba da 7. Jesus taki gi hem: Mi sa
preki vo hem, ala soema ver- kom, meki hem gezond.

29. Bikasi a ben preki tranga 8. Ma da ofciri piki hem, a
vo troe, no so, leki dem meester taki: Masra, mi no waarti, vo
vo wet. joe kom na ondro mi dakki; we
taki *wan* woord nomo, dati sa
meki mi foetoeboi kom gezond.

28. We di Jesus kaba da 9. Bika mi srefi toe, ala di
preki vo hem, ala soema ver- mi de na granman ondro, tog
wondroe vo troe vo da leri mi habi soldati na mi ondro; en
vo hem. efi mi taki na wan: Go djoesnoe

29. Bikasi a ben preki tranga a de go; en efi mi taki na wan
vo troe, no so, leki dem meester trawan: Kom dia! djoesnoe a
vo wet. de kom; en efi mi taki na mi
foetoeboi: Doe dati! djoesnoe

Kap. 8.

*Jesus helpi foeloe sikiman, a meki
wan storm kom bedari, en a jagi
dem didiebri komoto na ini soema.* a sa doe.

10. We di Jesus jeri dati, a
Ma di Jesus komoto na da verwondroe vo troe, en a taki
bergi, saka na ondro, foeloe na dem soema, disi waka kom
soema waka go na hem baka. nanga hem: Vo troe, mi taki gi

2. En loekoe! wan melaats- oen: So wan bribi mi no finni
soema kom anbegi hem, a taki: jete na dem Israelsoema srefi.

11. Ma mi taki gi oen: Foe-loe soema sa komopo na Oost en na West, sidom nanga Abraham en Isaak en Jakob na Gado-kondre.

12. Ma dem pikien vo kondre Gado sa poeloe, a sa seni dem go na da moro doengroe plesi, dapee dem sa bari tee dem kau tifi.

13. En Jesus taki na da of-ciri: Go na hosó, joe sa si dasa-ni, disi joe ben bribi! En da srefi joeroe da foetoeboi kom boen.

14. Na baka di Jesus kom na Petrus hosó, a si Petrus wefi mama lidom siki nanga koorsoe.

15. En di a go fassi hem han, djoesnoe da koorsoe libi hem. En da oeman hopo, a dini dem.

16. Ma na sabatem dem tjari foeloe soema kom na hem, disi de nanga ogri jeje. En Jesus jagi dem ogri jeje; *wan* woord nomo a taki, en dem komoto; en a genezi ala soortoe sikiman dapee.

17. Da so da pramisi vo profet Jesajas kom reti, di a taki: Hem ben teki ala wi zwake na hem tapo, en dem siki vo wi a ben tjari.

18. Na baka di Jesus si so meni soema de rontoe hem, a taki, meki dem koti da zee abra, go na tra sei.

19. Ma wan meester vo wet kom na hem, a taki gi hem: Meester, mi sa go nanga joe, alwasi na hoepee joe de go.

20. Ma Jesus taki gi hem: Dem kraboedagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro

hemel habi dem nesi; ma Soema-pikien no habi wan plesi, dapee a kan potti hem hede lidom.

21. En wan trawan vo hem disciple taki gi hem: Masra, gi mi permisi, vo mi go beri mi tata fosi.

22. Ma Jesus taki gi hem: Kom go nanga mi, en meki dem dedewan beri dem dedesoema!

23. Dan Jesus go na ini da sipi, en dem disciple vo hem go nanga hem.

24. En loekoe! di dem de na mindri da zee, wan tranga storm hopo, en da watra kom tapo da heeli sipi. Ma Jesus lidom slibi.

25. En dem disciple go na hem, dem wieki hem, taki: Masra, helpi wi! wi de go soengoe.

26. Ma hem taki gi dem: Pee da bribi vo oen de? San oen frede so? En dan a hopo, a krasi da winti nanga da watra, en wantem winti nanga watra kom bedaari baka.

27. Ma dem tra soema kom verwondroe vo troe, dem taki: Hoesoema dati, disi winti nanga watra gehoorzam hem!

28. En di a kom na abrasei na da kondre vo dem Gergesen, toe soema kom miti hem, disi ben de nanga ogri jeje, dem ben liebi na ini dedesoema grebi, en dem ben de so krasi, no wan soema ben kan waka na da buurti.

29. En loekoe! dem bari, taki: Hoe wroko wi habi nanga joe, Jesus! joe pikien vo Gado! joe kom dia vo pina wi, bifo wi reti tem kisi?

30. Ma pikinso farawei vo dem wan bigi hipi hagioe ben de waka, soekoe njanjam.

31. En vo da hede dem diebri begi Jesus, dem taki: Efi joe wani poeloe wi, gi wi pasi dan, vo go na ini da hipi hagioe.

32. En Jesus taki: Go dan! We so djoesnoe ala dem takroe geest komoto na ini dem soema, dem go na ini da hipi hagioe. En loekoe! da heeli hipi hagioe komoto na da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee, en dem dede na ini watra.

33. Ma dem hagioeherder ron go na ini foto, dem verteli alasi, disi ben pasa nanga dem toe soema, disi ben habi dem takroe geest.

34. En loekoe! da heeli foto komopo na doro, kom miti Jesus; en di dem si hem, dem begi hem, vo a komoto na dem buurti.

Kap. 9.

Jesus helpi wan sikiman. A kali Matteus. A helpi moro sikiman.

Na baka Jesus go na ini sipi, a go abra baka na trasei, a kom tan na hem foto (Kapernaum).

2. En loekoe! dem tjari wan sikiman kom nanga jekti, a lidom na wan bedi tapo. We di Jesus si da bribi vo dem, a taki na da sikiman: No frede, mi pikien! joe kisi pardon kaba vo joe zondoe.

3. En loekoe! som vo dem meester vo wet taki na ini dem hatti: Fa da soema spotoe nanga Gado?

4. Ma di Jesus sabi, san dem membre na ini dem hatti, a taki: Vo san hede oen membre so ogrisani na ini oen hatti?

5. Sani de moro hebi? Vo taki: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe vo taki: Hopo, teki joe bedi, waka go?

6. Ma oen moese sabi, Soemapikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe; en a taki na da sikiman: Hopo! teki joe bedi, en go na hoso.

7. En da soema hopo, a go na hoso.

8. We di ala dem soema si dati, dem verwondroe vo troe, en dem pryze Gado, disi ben gi soema so wan tranga.

9. En di Jesus komoto dapee, a si wan soema sidom teki tol, da soema nem Matteus; en Jesus taki gi hem: Kom go nanga mi! En wantem a hopo, go nanga hem.

10. We di Jesus sidom na tafra na Matteus hoso, loekoe! foeloe tolbaar en zondaar kom dapee, dem go sidom na tafra nanga Jesus en nanga dem disciple vo hem.

11. Ma di dem Fariseman si dati, dem taki gi dem disciple vo hem: San hede oen meester de njam nanga dem tolbaar en zondaar?

12. Di Jesus jeri dati, a taki gi dem: Dem gezontoe soema no habi datra vanoodoe, ma dem sikiman.

13. Go leri fosi, san dati wani taki: Mi habi moro plisiri, vo sari soema, leki vo teki ofrandi. Bika mi no ben kom vo dem regtvaardige soema hede, ma vo kali dem zondaar, meki dem bekeeri.

14. Now dem disciple vo Johannes kom na hem, dem taki: Vo san hede wi nanga dem Fariseman holi so meni fasten, ma dem disciple vo joe no fasten kweti kweti.

15. Jesus taki gi dem: Fa dem soema na bruiloft kan de nanga sari, so langa da bruidigom de nanga dem? Ma da tem sa kom, disi da bruidigom sa komopo na dem sei; dan dem sa fasten.

16. No wan soema sa teki wan njoe lapi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe lapi de go broko da ouroe klosi, en so da horo kom moro bigi.

17. No wan soema sa potti njoe wien toe na ini ouroe leerzaka; bikasi da njoe wien de go broko dem zaka, en dan da wien go lasi, en dem zaka pori toe. Ma njoe wien dem potti na ini njoe zaka; en so wien nanga zaka tan boen.

18. Di Jesus taki so nanga dem, loekoe! wan gransoema vo kerki kom fadom na hem foe-toe, a taki: Masra, di momenti mi oemanpikien dede; ma kom, potti joe han na hem tapo, vo a kisi liebi baka!

19. En Jesus hopo, a go nanga da soema, hem nanga hem disciple.

20. En loekoe! wan oeman disi hem moen no ben tapo sinsi twalf jari, kom klosibei na hem na bakasei, a meli da soom vo hem klosi.

21. Bikasi a taki na ini hem hatti: Efi mi kan meli hem klosi nomo, mi sa kom gezond.

22. Ma Jesus drai hem fesi, a loekoe da oeman, a taki: No frede, mi pikien! da bribi vo joe helpi joe. En da srefi joeroe da oeman kom gezond.

23. We di Jesus kom na da gransoema hoso, en di a si dem floitiman, nanga da ba'bari vo dem soema, disi kre dapee,

24. A taki gi dem: Komoto dia! bika da pikien no dede, ma a de slibi. Ma dem soema lafoe hem.

25. Na baka di ala soema komoto, Jesus go na ini, a fassi da pikien na hem han; en wantem da pikien hopo.

26. We da tori kom panja na da heeli kondre.

27. Di Jesus komoto dapee, go moro na fesi, toe blinde soema kom na hem baka, dem bari, taki: Ke, joe pikien vo David, sari vo wi!

28. En di a kom na hoso, dem toe blindewan go tanapoe na hem fesi, en Jesus taki gi dem: Hoefasi, oen bribi troe, mi kan doe oen dasani? Dem taki gi hem: Ja Masra!

29. Dan Jesus meli dem hai, a taki: We oen sa kisi dasani, so leki oen ben bribi.

30. En wantem dem hai hopo. En Jesus vermane dem tranga,

a taki: Loekoe boen, vo no wan soema kom sabi!

31. Ma dem go verteli da tori na da heeli kondre.

32. Na baka di dem toe soema gowei, dem tjari wan tra soema kom na hem, disi stom, en disi habi wan ogri jeje toe.

33. Ma so hesi Jesus poeloe da ogri jeje nomo, wantem da stom soema kan taki. We dati meki ala soema verwondroe, en dem taki: Sosani no wan soema si jete na Israelkondre.

34. Ma dem Fariseman taki: A de teki grandidiebri, vo jagi dem tra didiebri komoto.

35. En Jesus waka rontoe na ala dem bigi foto en pikin foto, a leri dem na dem kerki, preki da Evangelium vo Gadokondre; so srefi a genezi ala soortoe siki en gebreki, disi ben trobi soema.

36. Ma di a si ala dem foeloe soema, a kisi sari vo dem; bikasi dem pina en panja, leki skaap, disi no habi wan herder.

37. En a taki gi dem disciple vo hem: Troe, wroko de foe-loe, ma wrokoman de weiniki.

38. We oen moe begi da Masra vo da wroko, vo a seni wrokoman na hem wroko.

Kap. 10.

Kristus seni dem Apostel go panja na kondre.

Dan a kali dem twalf disciple kom na hem, a gi dem tranga, vo jagi dem takroe geest komoto na soema, en vo dem kan genezi ala soortoe siki en gebreki.

2. Dem twalf Apostel nem de so: Da fosiwan da Simon, disi dem kali Petrus, nanga Andreas, hem brara; dan Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga hem brara Johannes.

3. Dan Filippus en Bartolomeus; Tomas en Matteus da tol-naar; Jakobus, da pikien vo Alfeus; Lebbeus, disi dem kali Taddeus;

4. Simon vo Kana, en Judas Iskariot, disi tori hem na baka.

5. Dem twalf disciple Jesus seni go, en a gi dem ordre, a taki: Oen no moe go na dem heiden kondre, no na dem Samaria foto toe;

6. Ma na dem lasi skaap vo Israel famili oen moe go.

7. We go dan, en preki, taki: Gadokondre kom klosibei kaba.

8. Go, meki dem sikiman kom gezond, meki dem melaats-soema kom krin, wieki dem dedewan, en jagi dem ogri jeje komoto! Vo boen hatti oen ben kisi (da tranga), en vo boen hatti oen moe gi trawan toe.

9. Oen no moe teki goutoe ofoe zilver ofoe koopromoni, tjari na oen zaka;

10. No wan njanjamzaka toe, no toe djakti ofoe soesoe, no wan tiki toe. Bikasi wan wrokoman verdini hem njanjam.

11. Ma te oen kom na wan foto ofoe dorpoe, oen moe haksi, efi wan soema de dapee, disi waarti vo oen kom na hem; en nanga da soema oen moe tan, tee oen komopo baka dapee.

12. En te oen go na ini wan hoso, oen moe taki: Vreede moe de nanga disi hoso!

13. Efi da hoso waarti vo dati, dan da vreede vo oen sa kom na da hoso tapo. Ma efi a no waarti, dan da vreede vo oen sa kom baka na oenoe.

14. En 'pee dem no teki oen, 'pee dem no wani jeri da leri vo oen, na so wan hoso ofoe foto oen moese komoto baka, en da stof vo oen foetoe oen moe wai toe.

15. Troe, mi taki gi oen: Sodom en Gomorra no sa kisi so ogri strafoe na da bigi kroetoedei, leki so wan foto.

16. Loekoe! mi de seni oen leki skaap na mindri vo dem tigri. Vo da hede oen moe koni, leki sneki, en sondo falsi, leki doifi.

17. Ma loekoe boen nanga dem soema! bikasi dem de klage oen, tjari oen go na dem kroetohoso, en dem sa geesele oen na dem kerki.

18. Dem sa tjari oen go tee na dem granman en koning srefi, vo mi hede; vo oen getuige vo mi na dem fesi toe, en na fesi vo dem heiden.

19. We te dem tjari oen go dapee, oen no moe zorgoe, fa oen sa piki, en san oen sa taki; bikasi da srefi joeroe Gado sa gi oen dasani, disi oen moe taki.

20. Bikasi a no oenoe de dem soema, disi taki, ma da jeje vo oen tata de taki na ini vo oenoe.

21. Dan wan brara sa teki hem brara, tjari go na kroetoe,

vo dem kili hem; en wan tata sa doe so nanga hem pikien; en dem pikien sa soekoe trobi gi dem tata en mama, dem sa helpi vo kili dem.

22. En no wan soema sa lobbi oen, vo mi nem hede. Ma da soema, disi holi bribi tee na kaba, hem ziel sa finni boen.

23. We te dem jagi oen komoto na *wan* foto, dan oen moe ron go na wan trawan. Vo troe, mi taki gi oen: Oen no sa doro ala dem foto vo Israel, bifo Soemapikien srefi kom.

24. Wan disciple no bigi, moro leki hem meester; en wan knegti no bigi, moro leki hem Masra.

25. Wan disciple moe tevrede, te a de leki hem meester; en wan knegti moe tevrede, te a de leki hem Masra. Di dem kali da Masra vo hoso Beelzebub, dem no sa kali dem tra famili vo hem so srefi toe?

26. Vo da hede oen no moe frede vo dem. Bikasi no wansani kibri so, tee a no kan kom na krin; en no wansani de dangra so, tee soema no sa kom sabi hem.

27. Dasani disi mi taki gi oen na neti, dati oen moe leri trawan na krin dei; en sani disi oen jeri safri na oen jesi, dati oen moe preki na tapo dem dakki.

28. No frede dem soema, disi kan kili oen skin, ma tog dem no kan kili oen ziel; ma hem oen moese frede, disi kan pori skin en ziel na ini hel.

29. Dem no bai toe pikin fowloe vo wan dritiebri? En tog no wan vo dem fadom na gron, sondro oen tata sabi.

30. We oenoe a sabi moro betre; ibriwan wiwiri srefi na oen hede a ben teli.

31. Vo da hede oen no moe frede, bikasi oen waarti moro, leki foeloe pikin fowloe.

32. We dasoema, disi sabi mi na fesi vo soema, hem mi sa sabi toe na fesi vo mi tata na hemel.

33. Ma dasoema, disi no sabi mi na fesi vo soema, hem mi no sa sabi toe na fesi vo mi tata na hemel.

34. Oen no moe denke, mi ben kom vo tjari fri kom na gron-tapo. No, mi no kom, vo seni fri, ma feti mi tjari kom.

35. Bika mi kom, vo platie soema nanga hem tata, en vo platie da oemanpikien nanga hem mama; en da wefi vo wan man sa platie nanga hem man mama.

36. En dem vyand, disi wan soema habi, sa de dem soema vo hem eigen famili srefi.

37. Wan soema, disi lobbi hem tata ofoe mama, moro leki a lobbi mi, hem no waarti vo mi. En da soema, disi lobbi hem pikien, moro leki mi, hem no waarti vo mi.

38. En dasoema, disi no teki hem kruis na hem tapo, waka kom na mi baka, hem no waarti vo mi.

39. Disoema seekoe vo holi hem liebi, a sa lasi hem; en 'disi lasi hem liebi vo mi hede, a sa holi hem.

40. Disoema teki oenoe (na hem hoso), hem de teki mi; en 'disi teki mi, da soema de teki hem, disi ben seni mi.

41. Disoema teki wan profet na hem hoso, vo di a de wan profet, hem sa kisi wan profeti paiman toe. En disoema teki wan regtvaardige soema na hem hoso, vo di a de wan regtvaardige soema, hem sa kisi paiman toe vo wan regtvaardige soema.

42. En disoema gi wan mofo kouroe watra nomo na wan vo dem moro laagi soema dia, vo di a de wan disciple vo mi: vo troe, mi taki gi oen, a sa kisi hem boen paiman vo dati.

Kap. 11.

Johannes seni wan boodskap go na Kristus. Jesus taki vo Johannes. A krasi dem soema, disi no wani bribi.

Na baka di Jesus kaba so fara nanga dem twalf disciple vo hem, vo gi dem da ordre, dan a teki pasi baka, komoto dapee, vo go leri en vo preki na ala dem foto.

2. We di Johannes na doengroehoso jeri vo ala dem wroko vo Kristus, a seni toe disciple vo hem go na Jesus,

3. En a seni haksi hem: Hoe-fasi, *joe* de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan?

4. Jesus piki dem, a taki: Go baka na Johannes, en verteli hem, sani oen si en san oen jeri.

5. Dem blinde soema si, dem laam soema waka, dem melaats-

soema kom krin, dem doofoe-man jeri, dem dedesoema hopo, en dem poti mofinawan jeri da Evangelium.

6. En blesi vo dem, disi no teki mandi na mi!

7. We di dem (disciple vo Johannes) gowei baka, Jesus bigin vo haksi ala dem tra soema, vo Johannes hede, a taki: Sani oen ben kom vo loekoe na woe-stein? Somtem oen ben wani si wan warimbo, disi winti de sekiseki?

8. Ofoe, sani oen ben go na doro vo loekoe? Somtem oen ben wani si wan soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi? Loekoe, dem soema, disi de prodo nanga mooi fini klosi, dem de liebi na dem koning hoso.

9. Ofoe, sani oen ben go na doro, vo loekoe? Somtem oen ben wani si wan profet? Ja, mi taki gi oen: (Oen si) wan soema, disi bigi, moro leki wan profet.

10. Bikasi hem de da soema, disi boekoe taki vo hem: Loekoe, mi de seni mi boodskopoe-man go na joe fesi, vo a meki pasi klari gi joe.

11. Troe, mi taki gi oen: Na mindri vo ala dem soema, disi dem oeman ben meki, no *wan* hopo jete, disi bigi, moro leki Johannes, da doopoeman. Ma tog da moro laage soema na Gadokondre de begi, moro leki hem.

12. Bikasi sinsi Johannes, da doopoeman, hopo, tee tidei, Gadokondre de kom nanga tran-

ga; en dem, disi de soekoe hem tranga, dem de kom na ini toe.

13. Bikasi ala dem profet nanga da heeli wet ben taki kaba vo da tem vo Johannes.

14. En efi oen wani bribi reti, troe, Johannes de da Elias, disi ben moese kom.

15. Da soema, disi habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

16. Ma, hoesoema mi sa teki, vo geersi da speli soema dia? Dem de geersi dem pikien, disi sidom na wowojo de pre, en disi de bari dem tra pikien, taki:

17. Wi ben floiti gi oen, ma oen no ben wani dansi; wi ben singi kresingi gi oen, ma oen no ben wani kre.

18. Bika di Johannes ben kom, a no njam (brede), a no dringi (wien): djoesnoe dem taki: A de holi nanga didiebri.

19. Soemapikien ageen kom, a de njam en dringi; now dem taki: Loekoe! da soema de njam en dringi toemoesi pasa, a de boen mati nanga dem tol naar en zondaar. Ma tog da reti koni moese finni hem reti na dem pikien vo hem.

20. Dan Jesus bigin vo kras dem foto, dapee a ben doe so meni wonderwroko, en tog dem no ben bekeeri.

21. Heloe vo joe, Korazin! heloe vo joe, Betsaida! Efi Tirus en Zidon ben si so bigi wroko, leki oenoe ben si: granwei dem ben sa weri soso maka-klosi, strooi asesi na dem hede, drai dem liebi.

22. Ma mi taki gi oen: Tirus nanga Zidon no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoe-dei, leki oenoe.

23. En joe, Kapernaum! di joe hei tee na hemel, Gado sa troesoe joe go tee na hel. Bika efi Sodom ben si dem bigi wroko, disi joe ben si, da foto no ben sa lasi jete tee tidei.

24. Ma mi taki gi oen: Sodom no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoe-dei, leki joe.

25. Da srefi tem Jesus hopo hem mofo, a taki: Mi de pryze joe, mi tata, Masra vo hemel en vo grontapo, disi joe ben kibri demsani so, vo a dangra dem koni en bekwaam soema, ma joe meki dem mofina pikien kom sabi dem!

26. Ja tata! bika da so joe ben finni boen vo doe.

27. Mi tata gi mi alasani na mi han; en no wan soema sabi da pikien, boiti hem tata wawan; so srefi no wan soema sabi da tata, boiti hem pikien wawan, nanga da soema, disi da pikien wani meki a sabi.

28. Kom na mi, oen alamal, disi weri, en disi lai nanga hebi; mi sa meki oen hatti kouroe.

29. Teki da tjaritjari vo mi na oen tapo en leri na mi; bikasi mi habi wan safri hatti en wan reti sakafasi; dan oen sa finni ruste vo oen ziel.

30. Bikasi da tjaritjari vo mi de safri, en da lai vo mi de ligti.

Kap. 12.

Dem disciple broko som karoe tiki na wan Sabadei. Jesus helpi som sikiman.

Da srefi tem Jesus ben pasa wan karoe-gron na wan Sabadei; en di dem disciple ben de nanga hangri, dem go broko som karoe tiki, dem njam.

2. We di dem Fariseman si dati, dem taki gi hem: Loekoe, dem disciple vo joe doe wansani, disi no fiti soema vo doe na Sabadei.

3. Ma hem taki gi dem: Oen no lesi na boekoe, sani David ben doe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di de nanga hem?

4. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, njam dem toonbrede, disi tog hem nanga dem soema, di ben de nanga hem, no ben habi pasi vo njam, ma dem domine wawan?

5. Oen no ben lesi toe na ini da wetboekoe, fa dem domine srefi moese broko da Saba na ini temple, sondo dem doe ogri nanga dati?

6. Ma mi taki gi oen: Dia na oen fesi da soema de, disi bigi, moro leki da temple.

7. Ma efi oen ben sabi, san dati wani taki: Mi habi moro plisiri vo sari soema, leki vo teki ofrandi: dan oen no ben sa kroetoe nanga dem soema, disi no ben doe wan ogri.

8. Bika Soemapikien de Masra toe vo Sabadei.

9. Na baka di Jesus komoto

dapee, go moro na fesi, a kom na wan kerki vo dem.

10. En loekoe! wan soema ben de dapee nanga wan drehan. En dem haksi Jesus, dem taki: Hoefasi, a reti, vo genezi soema na Sabadei? ma dem haksi hem so, nomo vo dem kan finni wansani, vo dem kan go klage hem.

11. Ma hem taki gi dem: Efi wan vo oen habi wan skaap, disi fadom na ini pit na Sabadei, a no sa go poeloe hem wantem?

12. We wan soema no waarti moro, leki wan skaap? We vo doe boen na Sabadei, dati ala soema habi fri pasi.

13. Dan a taki na da soema: Langa joe han! En di a langa hem han, nomo da han kom boen en reti baka, leki da trawan.

14. Now dem Fariseman hopo go na doro, en dem prakticeri makandra, fa dem sa doe vo kili hem.

15. Ma di Jesus kom sabi dati, a komoto dapee. En foeloe soema go na hem baka, en a genezi dem alamal.

16. Ma Jesus gebiede dem tranga, vo dem no moese meki soema kom sabi hem.

17. Da so da woord vo profet Jesajas kom reti, di a taki:

18. Loekoe, dati da mi foetoeboi, di mi ben teki vo mi, en da lobbiwan vo mi, disi mi hatti haplisiri nanga hem. Mi sa teki mi jeje, potti na hem tapo, en hem sa meki ala soema na grontapo kom sabi da reti-kroetoe vo mi.

19. A no sa kroetoe nanga soema, bari dem; en no wan soema sa jeri wan ba'bari vo hem na dem strati.

20. Wan pyl, disi masi kaba, hem no sa broko krin krin; en wan kandra, disi habi pikin faja jete, hem no sa kili toe, tee hem winni da proces nanga reti.

21. Dan ala piple sa potti ver-trouw na hem nem.

22. Na baka dem tjari wan soema kom na hem, disi habi wan ogri jeje, da soema hai blinde, en a stom toe; en Jesus helpi hem wantem, vo a kan si, en vo a kan taki baka.

23. En ala soema verwondroe vo dati, dem taki: Hoefasi, da soema a no David pikien?

24. Ma dem Fariseman, di dem jeri dati, dem taki: Nanga Beelzebub, da hedeman vo dem didiebri, a de jagi poeloe dem tra didiebri, no na wan trafasi.

25. We di Jesus sabi, san dem membre na ini dem hatti, a taki gi dem: Ibriwan koningkondre, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a moese pori, a no kan tan boen: so srefi ibriwan foto en hoso, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe.

26. We, efi wan Satan de poeloe wan trawan, dan tog Satan de feti nanga hem srefi; 'fa hem kondre kan tan boen dan?

27. We efi mi teki Beelzebub, jagi poeloe dem didiebri: nanga hoesoema tranga dem pikien (en disciple) vo oenoe de jagi poeloe

dem dan? Vo da hede dem srefi sa hopo, kroetoe oenoe.

28. Ma efi mi teki da jeje vo Gado, poeloe dem didiebri, dan tog oen kan si, Gadokondre kom na oen kaba.

29. Fa wan soema kan go na ini wan tranga soema hoso, teki foefoer hem goedoe, efi a no go tai da tranga soema fosi? Na baka a kan go na ini, poeloe hem goedoe tjari gowei.

30. Disoema no holi nanga mi, hem de tegen mi; en 'disi no helpi mi, vo piki sani makandra, hem de panja.

31. Vo da hede mi taki gi oen: Vo ala zondoe en kosikosi soema kan kisi pardon; ma da soema, disi taki ogri vo da jeje vo Gado, hem no kan kisi pardon.

32. Alwasi wan soema taki wansani, vo kosi Soemapikien, tog a kan kisi pardon; ma da soema, disi taki wansani, vo kosi santa Jeje, hem no kan kisi pardon, no na disi grontapo, en no na da tra liebi.

33. Efi oen plani wan boen boom, dan da vroektoe vo hem sa boen toe; ma efi oen plani wan slegti boom, dan da vroektoe vo hem sa slegti toe; bika na da vroektoe joe kan sabi da boom.

34. Oen sneki-broedoe! fa oen kan taki boensani, di oen de ogri? Sani disi de foeloe joe hatti, dati de na joe mofo toe.

35. Wan boen soema, disi habi wan boen goedoe na ini hem hatti, hem de teki sani toe

vo da boen goedoe, a doe boen; ma wan ogri soema, disi habi wan ogri goedoe na ini hem hatti, hem de teki da ogri goedoe, a doe ogri.

36. Ma mi taki gi oen: Na da bigi kroetoedei ala soema moe gi verantwoortoe, vo ibriwan onnoodiki woord srefi, disi dem ben taki.

37. Dem eigen woord vo joe sa gi joe reti, en dem eigen woord vo joe sa vonis joe.

38. Som vo dem meester vo wet en Fariseman piki hem, dem taki: Meester! wi hangri, vo joe sori wi wan marki.

39. Ma hem piki dem, a taki: Da ogri soeta speli de soekoe wan marki; ma dem no sa kisi wan tra marki, boiti di vo profet Jonas.

40. Bika so leki Jonas ben tan dri dei en dri neti na ini da fisi bele, so srefi Soemapikien sa tan dri dei en dri neti na ondro gron.

41. Na da bigi kroetoedei dem soema vo Ninive sa hopo, kroetoe dem soema vo disi tem; bikasi dem ben drai wantem, begi Gado pardon, so hesi Jonas kom preki gi dem; we dia oen si wan soema, disi bigi, moro leki Jonas.

42. Da konigin vo Zuid-kondre sa hopo toe na da bigi kroetoedei, kroetoe dem soema vo disi tem; bikasi hem ben komopotee na wan farawei kondre, vo jeri da koni vo Salomo. We dia oen si wan soema, disi bigi, moro leki Salomo.

43. Te da takroe geest komopo na wan soema, dan a waka jajo vo hem na dem soso biribiri plesi, a de soekoe bro; ma a no finni.

44. Dan a taki: Meki mi go baka na mi hoso, dapee mi komopo. En te a kom dapee, a finni da hoso soso; no wan soema de liebi na ini, ma dem sibi en krin hem mooi.

45. We dan a go teki seben tra jeje kom, disi ogri, moro leki hem srefi; en te a kom na ini, dem tan liebi dapee; en so a kom moro ogri nanga da soema na bakatem, leki a ben de fositem. We so srefi a sa kom toe nanga dem ogri soema vo disitem.

46. We di Jesus taki so jete nanga ala dem foeloe soema, hem mama nanga dem brara vo hem kom, dem tanapoe na dorosei, dem hangri vo taki nanga hem.

47. En wan vo dem soema taki gi hem: Loekoe, joe mama nanga dem brara vo joe tanapoe na dorosei, dem wani taki nanga joe.

48. Ma Jesus taki na da soema, disi kom, gi hem da boodskop: Hoesoema da mi mama? en 'soema da dem brara vo mi?

49. En dan a langa hem han, sori na dem disciple tapo, a taki: Loekoe dia! dem de mi mama, en dem de mi brara.

50. Bika disoema disi doe da wani vo mi tata na hemel, hem de mi brara en mi sisa en mi mama.

Kap. 13.

Gelykenis vo da saiman nanga som tra gelykenis moro.

Da srefi dei Jesus komopo na da hoso, en a go sidom klosi-bei na da zee.

2. Ma di so meni soema kom makandra dapee, vo da hede Jesus go na ini wan sipi, sidom; en ala dem tra soema tanapoe na sjoro.

3. En a leri dem foeloe sani nanga ala soortoe gelykenis, a taki: Loekoe! wan saiman go na doro go sai.

4. En ala di a sai, hafoe fadom na sei pasi, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

5. Trawan fadom na wan stoongron, dapee a no habi foeloe doti; en da siri komopo hesi, vo di a no habi dipi doti.

6. Ma so hesi zon hopo, a kom dre, en di a no habi loetoe, a kom dede.

7. Trawan fadom na mindri vo maka, en dem maka gro toe, dem tapo da siri.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, dapee a meki vroektoe, som meki hondro, trawan siksitentin en trawan dritentin.

9. Soema disi habi jesi vo jeri, meki dem jeri!

10. Na baka dem disciple kom na hem, dem taki: Vo san hede joe de leri dem nanga gelykenis?

11. Jesus piki dem, a taki: Oenoe habi da boen hede, vo

sabi da kibritori vo Gadokondre; ma dem trawan no finni da boen. gron, dapee da siri fadom na sei pasi.

12. Bika da soema, disi habi, hem sa kisi moro, vo a habi foe-loe; ma 'disi no habi, hem sa lasi dasani toe, disi a habi. 20. Ma da stoongron, dapee da siri fadom, dati de so wan soema, disi de jeri da tori, en disi teki hem hesi nanga plisiri.

13. Vo da hede mi de leri dem nanga gelykenis. Bikasi nanga hopo hai dem no wani si, en nanga hopo jesi dem no jeri, en dem no wani verstaai toe. 21. Ma da tori no meki loetoe na ini hem hatti, en vo da hede a verandre hesi; te nootoe kom vo da tori hede, en te trawan soekoe hem nanga trobi, dan hesi a no boen na hem moro, a drai baka, libi Gado.

14. We da so da pramisi vo Jesajas kom reti na dem, di a taki: Nanga jesi oen sa jeri, ma oen no sa verstaai; nanga hopo hai oen sa si, ma oen no sa sabi. 22. Ma dapee da siri go na ini maka, dati de so wan soema, disi de jeri da tori; ma da zorgoe vo disi grontapo, en da soso goedoe, disi blinde hem hai, dati de tapo da tori, vo a tan sondo vroektoe.

15. Bika dem soema hatti dia tranga vo troe, en dem jesi doo-foe, en dem hai dem tapo toe; dem no wani si nanga hai, en nanga jesi dem no wani jeri, en nanga hatti dem no wani begreipe; dem no wani bekeeri, vo mi helpi dem. 23. Ma da boen gron, dapee da siri fadom, dati de so wan soema, disi de jeri da tori, en disi kisi hem krin, en disi meki vroektoe; wan meki hondro, da trawan siksitentin en da trawan dritentin.

16. Ma blesi vo oenoe hai, vo di dem si; en blesi vo oen jesi, vo di dem jeri! 24. Dan Jesus teki wan tra gelykenis, potti na dem fesi, a taki: Gadokondre de geersi wan soema, disi sai boen siri na hem gron.

17. Troe, mi taki gi oen: Foeloe profet en foeloe regtvaardige soema ben hangri vo si dasani, disi oenoe de si, ma dem no ben si; en dem ben hangri vo jeri, san disi oenoe de jeri, ma dem no ben jeri. 25. Ma na baka di dem soema slibi, hem vyand kom sai takroe wiwiri na mindri da areisi, en dan a gowei.

18. We jeri dan da gelykenis vo da saiman! 26. We, na baka di da areisi gro, en di a meki njanjam, da takroe wiwiri komopo na doro toe.

19. Te wan soema jeri da tori vo Gadokondre, kaba da tori no kom krin na hem, dan da ogriwan kom poeloe da tori baka, disi dem ben sai na ini hem hatti. We so wan soema de leki da 27. Vo da hede dem knegti go na da Masra, dem taki gi hem:

Masra, joe no ben sai boen siri na joe groen? 'pee da takroe wiwiri komopo dan?

28. Hem taki gi dem: Dati wan vyand vo mi ben doe. Dem knegti taki: We, joe no wani dan, vo wi go loetoe da takroe wiwiri?

29. Hem taki: No! somtem te oen loetoe da takroe wiwiri, oen kan loetoe da areisi toe.

30. Meki ala toe gro makandra, tee dem repi; en te ala areisi repi, dan mi sa taki gi dem kotiman: Go piki da takroe wiwiri fosi, tai hem na bosoe, vo wi bron hem; ma da areisi oen moe piki makandra, potti kibri na mi makzien.

31. Wan tra gelykenis moro Jesus teki, potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de leki wan mostert siri, disi wan soema teki, sai na hem gron.

32. Da siri de da moro pikinwan troe vo ala tra siri; ma te a gro hopo, dan a kom moro bigi, leki ala tra kool, a kom wan boom srefi, en dem fowloe na ondro hemel kom liebi na ondro dem takki vo hem.

33. Wan tra gelykenis moro Jesus potti na dem fesi, a taki: Hemelkondre de leki wan zuurdeg, disi wan oeman teki, moksi nanga wan bali blom, a masi hem boen, tee da heeli lalabrede kom soewa.

34. Ala disi tori Jesus taki gi dem soema nanga gelykenis, en sondo gelykenis a no leri dem.

35. Da so da woord kom reti, disi wan profet ben taki: Mi sa hopo mi mofo nanga gelykenis; en dem tori, disi ben kibri sinsi Gado ben meki hemel en grontapo, mi sa taki krin, vo ala soema sabi.

36. Na baka Jesus bedanke dem soema, meki dem gowei, en hem srefi go na hoso toe. En hem disciple kom na hem, dem taki: Sani da gelykenis vo da takroe wiwiri na mindri da areisi wani taki? Poeloe dati moro krin gi wi!

37. Jesus piki dem, a taki: Da soema, disi sai da boen siri, dati da Soemapikien srefi.

38. Da gron, dati de da heeli grontapo; da boen siri, dati de dem pikien vo Gadokondre; da takroe wiwiri, dati de dem pikien vo da ogriwan.

39. Da vyand, disi de sai dem, dati da didiebri. Da tem vo dem repi, dati de da kaba vo grontapo; dem kotiman, dati da dem Engel.

40. We so leki soema de loetoe da takroe wiwiri, bron hem na ini faja; so srefi a sa waka toe na kaba vo grontapo.

41. Soemapikien sa seni dem Engel vo hem, en dem sa piki ala dem soema makandra, disi ben doe ogri en kroekoetoe, dem sa poeloe dem na ini hem kondre,

42. En dem sa hiti dem na ini da fajaoven, dapee dem sa bari, tee dem kau tifi.

43. Da dem regtvaardige soema sa letti so krin leki zon, na

dem tata kondre. Disoema habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

44. Gadokondre de geersi wan goedoe toe, disi lidom kibri na ondro gron; en di wan soema finni hem, a no piki wan soema; ma nanga bigi plisiri, vo di a finni so wan goedoe, a go seli alasani, di a habi, a bai da gron.

45. So srefi Hemelkondre de geersi wan koopman, disi soekoe mooi perl.

46. En di a finni wan toemoesi mooiwan, a go seli alasani, di a habi, a bai da perl.

47. Ageen Hemelkondre de leki wan fisinetti; te dem hiti hem na ini watra, dem kisi ala soortoe fisi nanga hem.

48. Ma te a foeloe, dan dem hali hem kom na sjoro, dem go sidom piki dem boenwan, potti dem na ini tobo; ma dem takroewan dem teki, trowei.

49. So srefi sani sa waka toe na kaba vo kondre. Dem Engel sa go platie dem ogri soema nanga dem regtvaardige soema,

50. En dem ogriwan dem sa teki, trowei na ini da fajaoven, dapee dem sa bari, tee dem kau tifi.

51. En Jesus haksi dem: Hefasi, oen kisi ala dem tori krin? Dem taki: Ja Masra.

52. Dan bem taki: We ibriwan soema, disi sabi boekoe reti, en disi bekwaam vo leri trawan da tori Gadokondre, hem de leki wan tata vo wan hoso, disi habi wan bigi goedoe, en disi teki ouroe nanga njoesani, tjari kom.

53. Na baka di Jesus kaba vo taki ala dem gelykenis, a komoto dapee, a gowei.

54. En di a kom baka na hem kondre, (na Nazaret,) a go leri dem na dem kerki, dati ala soema verwondroe vo hem, dem taki: Pee da soema kisi so bigi koni, vo a kan doe so bigi wonderwroko?

55. Hem no de da timreman pikien? Dem no kali hem mama Maria? En dem brara vo hem, a no Jakob en Joses en Simon en Judas?

56. En ala dem sisa vo hem no de nanga wi dia toe? We 'pee hem kisi ala dasani?

57. En dem teki mandi na hem. Ma Jesus taki gi dem: Wan profet no habi nem na hem eigen kondre, en na hem hoso na hem famili.

58. En a no doe foeloe wonderwroko dapee, vo di dem no ben bribi na hem.

Kap. 14.

Herodes seni kili Johannes, de doopoeman. Kristus gi 5000 soema njanjam. Petrus na ini da storm.

Da srefi tem granman Herodes kom jeri toe vo Jesus en vo alasani, di a doe.

2. En a taki gi dem gransoema vo hem: Da soema da Johannes, da doopoeman; somtem a wieki baka na dede; somtem vo dati hede a doe so bigi wroko.

3. Bikasi hem srefi ben seni soema go kisi Jobannes, en a ben meki dem tai hem, potti hem

na doengroehoso, vo Herodias hede, hem brara Filippus wefi.

4. Bikasi Johannes ben taki na Herodes: A no reti so, disi joe teki hem vo joe wefi.

5. En a ben sa kili hem troe, efi a no ben moese frede dem tra soema; bikasi ala soema ben loekoe hem vo wan profet.

6. Ma wan dei, di Herodes ben verjari, da oemanpikien vo Herodias kom dansi na ala dem gransoema fesi, en dati ben doe Herodes toemoesi plisiri.

7. Vo da hede a pramisi hem, nanga sweri srefi, a taki, iniwan sani disi da pikien sa begi hem, hem sa gi hem.

8. En di da pikien ben go haksi hem mama rai fosi, a kom taki: Gi mi da hede vo Johannes, da doopoeman, dia na tapo wan pleti!

9. We dati hati koning vo troe: ma vo da sweri hede en vo dem tra soema hede, disi sidom na tafra dapee, a taki, meki dem gi hem.

10. En wantem a seni soema go na doengroehoso, koti Johannes hede.

11. En dem tjari da hede kom na tapo wan pleti, dem gi na da pikin oeman; en da pikin oeman teki hem: tjari gi hem mama.

12. Dan dem disciple vo Johannes kom teki hem skin, dem beri hem; en dan dem go verteli da tori na Jesus.

13. We di Jesus jeri dati, a komoto dapee, en na ini wan sipi a gowei na wan aparti plesi,

hem wawan. Ma di dem tra soema jeri dati, dem waka go na hem baka na foetoe; na ala foto dem komoto, go na hem.

14. We di Jesus komoto na ini sipi, kom na sjoro, en di a si ala dem foeloe soema, a kisi wan sari vo dem, en a helpi ala dem sikiman, vo dem kom boen.

15. Ma na mofo sabatem dem disciple kom na hem, dem taki: Dia no wan hoso de, en neti de klosibei; we bedanke dem soema, meki dem go panja na dem dorpoe, vo bai njanjam.

16. Ma Jesus taki gi dem: No, dem no ha vanoodoe, vo gowei; meki *oenoe* gi dem njanjam!

17. Dem taki; Wi no habi wansani dia, leki feifi brede nanga toe fisi.

18. Hem taki: We, tjari dem kom gi mi dia!

19. En dan a taki, meki ala soema go sidom na tapo grasi, a teki dem feifi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi dem; en dan a broko dem brede, a gi na dem disciple, en dem disciple platie dem rontoe, gi na dem soema.

20. En dem alamal njam, tee dem no wani moro; en dan dem go piki sakasaka, disi libi abra, dem foeloe twalf baskita.

21. En dem ben de omtrent feifi doezend soema, disi ben njam dapee, sondro vo teli dem oeman nanga dem pikien.

22. Na baka Jesus meki dem disciple go hesi na ini sipi, a seni dem go na hem fesi na abrasei,

bifo hem meki ala dem tra soema gowei.

23. En na baka di a seni ala dem soema gowei kaba, dan a klim go na tapo wan bergi, hem wawan, vo begi dapee. En a tan dapee tee sabatem, hem wawan.

24. Ma da sipi ben de na mindri vo da zee kaba, a pina toemoesi nanga da krasí watra, bikasi da winti ben de kontrari.

25. Ma na baka mindrineti Jesus kom na dem, a waka na foetoe na tapo da watra.

26. We di dem disciple si, hem waka so na tapo da watra, dem sreki vo troe, dem taki, da wan spookoe; en dem frede so tee dem bari.

27. Ma Jesus bedaari dem wantem, a taki: No frede! da mi! San oen frede so?

28. Petrus piki hem, a taki: Masra, efi da joe, kali mi dan, vo mi kom na joe na tapo da watra!

29. Jesus taki: Kom dan! En Petrus komopo na ini da sipi, a waka na tapo da watra, kom na Jesus.

30. Ma di a si wan tranga winti hopo, djoesnoe a kom frede; en di a begin vo soengoe srefi, a bari, taki: Masra, helpi mi!

31. En wantem Jesus langa han gi hem, a holi hem, en dan a taki gi hem: Pee da bribi vo joe de? Sani ben meki joe frede?

32. En di dem kom na ini da sipi, wantem da winti saka.

33. En dem soema, disi de na ini da sipi, dem kom fadom

na hem fesi, dem taki: Troe, joe de Gado pikien!

34. En di dem waka go abra nanga da sipi, dem kisi sjoro na da kondre Genezaret.

35. Ma dem soema vo da kondre ben sabi hem wantem, en dem seni boodskop da heeli kondre rontoe, en dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem,

36. Dem begi hem pasi, vo dem kan meli da soom vo hem klosi nomo. En ala soema, disi meli hem, kom gezond.

Kap. 15.

Jesus nanga dem Fariseman. A gi 4000 soema njanjam. Da Kanaan oeman.

Da srefi tem som Fariseman en meester vo wet vo Jerusalem kom na Jesus, dem taki:

2. Vo san hede dem disciple vo joe no doe dasani, disi dem gransoema ben potti? Bikasi dem no wasi dem han, bifo dem go njam.

3. Hem piki dem, a taki: Vo san hede oenoe pasa da gebod vo Gado, nomo vo oen doe dasani, disi oen srefi ben potti?

4. Gado ben taki: Joe moe respekti joe tata en mama; en dasoema, disi floekoe hem tata ofoe mama, hem moese dede.

5. Ma oenoe taki: Te wan soema taki gi hem tata afoe mama: dasani disi mi kan teki vo helpi joe, betre mi gi dati na temple; hem doe reti; da soema no ha vo respekti hem tata ofoe mama moro.

6. Da so nanga ala dasani, disi oen srefi ben potti, oen meki da wet vo Gado no habi waarti moro.

7. Oen falsi soema! Profet Jesajas ben taki reti vo oen, di a taki:

8. Dem soema dia kom klosibei na mi nanga dem mofo, en nanga dem tongo dem de pryze mi, ma dem hatti de farawei vo mi;

9. Da wan soso wroko, disi dem dini mi; bikasi dem de leri falsi leri, disi liebisoema wawan ben meki.

10. Dan Jesus kali dem soema kom na hem, a taki gi dem: Jeri mi! en membre, san mi taki:

11. Dasani, disi de go na ini mofo, dati no de meki wan soema takroe, ma sani disi komopo na ini mofo, dati de meki soema takroe.

12. Na baka dem disciple drifi kom na hem, dem taki: Joe sabi, dem Fariseman hatti ben kom bron, di dem jeri joe taki so?

13. Jesus piki dem, a taki: Ala plantsoen, disi mi tata na hemel no ben plani, dem sa loe-toe, poeloe.

14. Meki dem tan! Dem srefi de blinde soema, kaba dem wani sori pasi gi tra blindewan. Efi wan blinde soema de tjari wan tra blindewan, dem ala toe no sa fadom na ini gotro?

15. Petrus piki hem, a taki: Masra, poeloe da gelykenis moro krin gi wi!

16. Jesus taki gi dem: Hoe-fasi, oen srefi toe no kisi da tori krin jete?

17. Oen no begreipe jete, ala-sani disi de go na ini soema mofo, dati de go na ini hem bele, en dan a komoto baka na da srefi pasi, dapee ala tra njanjam komoto baka.

18. Ma dasani, disi *komoto* na ini soema mofo, dati komopo tee na ini hem hatti; en dati de meki soema takroe.

19. Bikasi na ini soema hatti ini ala ogri membre komopo: da vo kili soema, soetadoe, hoe-roedoe, foefoer, falsi getuige, en kosikosi.

20. Dati de demsani, disi de meki soema takroe. Ma vo go njam, sondro vo wasi han fosi, dati no meki soema takroe.

21. Na baka Jesus komoto dapee, a go tee na Tirus en Zidon kondre.

22. En loekoe! wan Kanaan oeman vo da srefi buurti kom bari na hem baka, a taki: Ke Masra! joe pikien vo David, sari vo mi! Wan ogri jeje de pina mi oemanpikien toemoesi.

23. Ma Jesus no piki hem wan woord. Vo da hede dem disciple kom begi hem, dem taki: Helpi hem tog, vo a kan gowei; bikasi a de bari doro na wi baka.

24. Ma hem piki dem, a taki: Dem no seni mi na tra soema, boiti na dem lasi skaap vo Israel famili wayan.

25. Ma da oeman kom, fadom na hem fesi, a taki: Masra, helpi mi!

26. Ma hem piki, taki: A no fiti, vo poeloe brede na

dem pikien han, trowei gi na dagoe.

27. Da oeman taki: Ja Masra! (nomoro leki reti); ma tog dem pikin dagoe de njam dem saka-saka, disi libi abra na dem Masra tafra, fadom.

28. Now Jesus piki hem, a taki: Oeman, joe habi bribi vo troe! We, joe sa kisi dasani, disi joe hangri. En da srefi joe-roe hem pikien kom boen.

29. Ma di Jesus komoto dapee, a kom klosibei na da zee vo Galilea, na dapee a go na tapo wan bergi, sidom.

30. En foeloe soema kom na hem dapee, dem tjari laam soema, blindewan, stomwan, malengriwan, nanga so meni tra sikiman kom, dem hiti dem na Jesus foetoe, en hem helpi dem alamal.

31. En di dem soema si, fa dem stomwan taki, en 'fa dem malengri kom boen, en fa dem laam soema waka en dem blindewan si: dem alamal verwondroe vo troe, dem pryze da Gado vo Israel.

32. En Jesus kali dem disciple vo hem kom na hem, a taki: Mi sari vo troe vo dem soema; bikasi a meki dri dei kaba, disi dem ben tan nanga mi dia, kaba dem no habi wansani vo njam; en mi no kan seni dem gowei, sondro dem njam fosi, vo dem no kom flauw na pasi.

33. Dem disciple taki gi hem: Pee wi sa teki so meni brede dia na woestein, vo wi kan gi so Veni soema njanjam?

34. Jesus taki gi dem: Hoe meni brede oen habi? Dem taki Seben, nanga som pikin fisi.

35. En hem taki gi dem soema, meki dem alamal go sidom na gron.

36. Dan a teki dem seben brede, a taki Gado tangi, a broko dem, a gi na dem disciple, en dem disciple platie dem, gi na dem soema.

37. En dem alamal njam, tee dem habi nofo. Na baka dem go piki dem sakasaka, disi libi abra, dem kisi seben baskita foeloe.

38. En ala dem soema, disi ben njam dapee, ben de omtrent fodoezend soema, sondro vo teli dem oeman nanga dem pikien na ini.

39. Na baka Jesus meki dem soema gowei; en dan a go na ini wan sipi, a waka go na da buurti vo Magdala kondre.

Kap. 16.

Jesus waarskouwe dem soema, meki dem loekoe boen nanga dem Fariseman. A taki na fesi vo hem pina en dede.

Na dapee dem Fariseman en Saduceman kom na hem nanga wan kwestie, dem tesi en haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

2. Ma hem piki dem, a taki: Sabatem oen taki: tamara wi sa kisi mooi weri, bikasi hemel de redi.

3. En na mamantem oen taki: tidei wi sa kisi storm-weri, bikasi hemel de redi moksi nanga blaka. Oen falsi soema! da fasi

vo da bigi hemel-tenti oen sabi; fa oen no kan sabi da fasi en dem marki toe vo disi tem?

4. Da ogri soeta speli de soekoe wan marki, ma dem no sa kisi wan tra marki, leki di vo profet Jonas. Na baka a libi dem, en a gowei.

5. Ma dem disciple vo hem, di dem go na abrasei, dem ben vergiti vo teki brede nanga dem.

6. En Jesus taki gi dem: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman en Saduceman!

7. Ma dem prakticeri dasani go, dem prakticeri hem kom, en dem taki na makandra: Somtem vo dati a de taki, disi wi no ben teki brede nanga wi.

8. We di Jesus si dati, a taki gi dem? Pee da bribi vo oen de? San oen verlegi vo dati, disi oen no ben teki brede nanga oenoe?

9. Oen no verstaa mi jete? Oen no membre dem feifi brede moro, disi mi ben platie gi dem feifi doezend soema? Hoe meni baskita ben libi abra?

10. Oen no membre dem seben brede toe, disi mi ben platie gi dem fodoezend soema? hoe meni baskita ben libi abra?

11. We fa oen no verstaa mi dan? tog mi no taki vo *brede*, te mi taki: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman en Saduceman!

12. We now fosi dem kom begreipe, taki, Jesus no ben taki, dem moe loekoe boen nanga da zuurdegi vo brede, ma a ben

waarskouwe dem vo da leri vo dem Fariseman en Saduceman.

13. Na baka Jesus kom na da buurti vo da foto Cesarea Filippi, en a haksi dem disciple vo hem, a taki: Fa dem soema taki vo Soemapikien? hoesoema da hem?

14. Dem piki hem: Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman; trawan taki, joe da Elias; trawan ageen taki, joe da Jeremias, ofoe wan vo dem ouroe profet.

15. Jesus taki gi dem: We, sani oenoe taki dan, hoesoema da mi?

16. Simon Petrus piki hem, a taki: Joe da Kristus, pikien vo da liebi Gado!

17. Jesus piki hem, a taki: Blesi vo joe, Simon, Jonas pikien! Bikasi skin en broedoe no ben meki joe sabi dati, ma mi tata na hemel.

18. We mi taki toe gi joe: Joe da Petrus, en na disi stoon tapo mi sa bouw 'mi gemeente, en didiebri nanga ala hem tranga no sa man vo moro hem.

19. We mi sa gi joe de sloto vo Hemelkondre; alasani disi joe sa tai na grontapo, sa tai na hemel toe; en alasani disi joe sa loesoe na grontapo, sa loesoe na hemel toe.

20. Na baka a gebiede hem disciple, vo dem no moe verteli na wan soema, taki, hem da Jesus, da Kristus.

21. Sinsi da tem Jesus begin, vo waarskouwe hem disciple na

fesi, 'fa hem moese go na Jeru-
salem, en 'fa dem gransoema en
grandomine en meester vo wet
sa pina hem toemoesi, en 'fa
dem sa kili hem, en di vo dri dei
hem sa hopo baka.

22. Ma Petrus teki hem pikin-
so na sei, a vermane hem tranga,
a taki: No Masra! Gado moe kibri
joe! tog sosani no sa miti joe.

23. Ma Jesus drai hem fesi, a
taki na Petrus: Komoto na mi
fesi, joe Satan! joe de hindre
mi; bikasi joe hatti no membre
so leki Gado wani, ma leki liebi-
soema wani.

24. Dan Jesus taki gi dem dis-
ciple vo hem: Efi wan soema
wani kom na mi baka, dan a no
moe ke vo hem liebi; ma a moe
teki hem kruis, waka kom na
mi baka.

25. Bika disoema wani holi
hem liebi, a sa lasi hem; ma
'disi sa lasi hem liebi vo mi hede,
a sa finni hem.

26. Sani a kan helpi wan soe-
ma, efi a winni heeli grontapoe,
kaba a lasi hem ziel? Ofoe, hoe
paiman wan soema kan gi, vo
loesoe hem ziel baka?

27. Bika te Soemapikien sa
kom nanga hem tata glori, hem
nanga dem Engel vo hem, dan
a sa pai ibriwan soema, so leki
hem wroko verdini.

28. Troe mi taki gi oen: Na
mindri vo dem soema, disi tana-
poe dia, som soema de, disi
no sa tesi dede, bifo dem si Soe-
mapikien kom na hem koning-
kondre.

Kap. 17.

*Wan glori romboto Jesus. A helpi
wan soema, di habi da moensiki.
A taki vo hem pina en dede.*

Siksi dei na baka Jesus teki
Petrus en Jakobus nanga hem
brara Johannes, a gowei nanga
dem tee na tapo wan hei bergi.

2. En na dem hai wan glori
kom romboto hem dapee, hem
fesi kom blinki leki zon, en hem
klosi kom so krin en weti, leki
katoen.

3. En loekoe! Moses en Elias
kom na hem dapee, dem taki
nanga hem.

4. Na baka Petrus begin, a
taki gi Jesus: Masra, da wan
switi plesi diasos! Efi joe wani,
wi sa meki dri masanga dia, wan
vo joe, wan vo Moses en wan
vo Elias.

5. We di hem taki so jete,
loekoe! wan krin wolkoe saka
kom na dem tapo. En wan stem
komopo na ini da wolkoe, a taki:
Disi da mi lobbi pikien, nanga
hem mi habi mi plisiri; da hem
oen moe jeri!

6. Di dem disciple jeri dati,
dem fadom nanga fesi na gron,
en dem skreki toemoesi.

7. Ma Jesus go na dem, a
fassi dem, a taki: Hopo, no
frede!

8. We di dem hopo dem hai,
dem no si wan soema, boiti Je-
sus wawan.

9. En na baka di dem komoto
na da bergi, go na ondro, Jesus
gebiede dem, a taki: Dasani disi
oen ben si dia, oen no moe taki

na wan soema, so langa Soemapikien no hopo baka jete na dede.

10. En dem disciple haksi hem, dem taki: Vo san hede dem meester vo wet taki dan, Elias moese kom fosi?

11. Jesus piki dem, a taki: Ja troe, Elias moese kom fosi, potti alasani reti baka.

12. Ma mi taki gi oen: Elias kom kaba, ma dem no ben wani sabi hem; dem ben doe nanga hem, san dem wani. We so srefi dem sa pina Soemapikien toe.

13. Now fosi dem disciple begreipe, a ben taki nanga dem vo Johannes, da doopoeman.

14. En di dem kom baka na ala dem tra soema, wan vo dem kom na Jesus, a fadom na hem foetoe,

15. A taki: Masra: sari vo mi pikien; bikasi a habi da moensiki, en a de pina toemoesi; no-fotron a fadom na ini faja en na ini watra toe.

16. Mi ben tjari hem kom na dem disciple vo joe, ma dem no ben kan helpi hem.

17. Jesus piki hem, a taki: Ke, so wan verkeerti speli soema! Bribi no de! Hoe langa mi moe tan nanga oen dan? Hoe langa mi moe holi pasiensi nanga oen? Tjari hem kom na mi dia!

18. Dan Jesus krasi hem, en wantem da didiebri komoto, en da srefi joeroe da boi kom boen.

19. Na baka dem disciple kom na Jesus, dem wawan, dem taki: Vo san hede *wi* no ben kan poeloe hem?

20. Jesus taki gi dem: Vo di oen no ha bribi. Bika troe mi taki gi oen: Alwasi oen habi so pikin bribi nomo, leki wan mostert-siri, kaba oen taki na da bergi dia: Hopo, poeloe joe srefi dia, en go janda! a sa doe dati; en no wansani sa de, disi oen no kan doe.

21. Ma disi speli jeje joe no kan poeloe trafasi, boiti nanga begi en fasten.

22. Na baka di dem waka rontoe na Galileakondre, Jesus taki gi dem: Da tem sa kom, disi dem sa kisi Soemapikien, gi hem abra na liebisoema han;

23. En dem sa kili hem, en di vo dri dei a sa hopo baka. Ma dem disciple kisi bigi sari vo dati.

24. We di dem kom na Kapernaum, dem soema, disi habi da wroko, vo ontvange da moni vo temple, dem kom na Petrus, dem taki: Hoefasi, da meester vo oenoe no njoesoe, vo gi kontribusie na temple? Petrus taki: Ja.

25. Ma di a kom baka na ho-so, bifo hem kan taki wan woord, Jesus haksi hem, a taki: 'Fa joe denke, Simon? Na hoesoema dem koning vo grontapo haksi tol ofoe kontribusie? na dem soema vo kondre srefi, ofoe na dem vreemde soema?

26. Petrus taki gi hem: Na dem vreemde soema. Jesus taki gi hem: We dan dem pikien vo kondre de vry vo dati.

27. Ma vo *wi* no meki dem kosi *wi*, go na zeekanti, go

hoekoe! en da fosi fisi, di joe kisi, da hem joe moe teki, hopo hem mofo, dapee joe sa finni wan piesi moni na ini; we da srefi moni teki, gi vo mi en vo joe.

Kap. 18.

Kristus de leri sakafasi. Heloe vo dem, disi de leri trawan vo doe ogri. Wi moe gi trawan pardon.

Da srefi joeroe dem disciple kom na Jesus, dem taki: Hoe-disi sa de da moro granwan na Gadokondre?

2. Jesus kali wan pikien kom na hem, a potti hem na dem mindri,

3. A taki: Vo troe, mi taki gi oen: Efi oen no verandre, teki da fasi vo dem pikien, oen no sa kom na Gadokondre.

4. We disoema saka hem srefi so, leki da pikien dia, hem de da moro granwan na Gadokondre.

5. En disoema teki so wan pikien (doe hem boen) na mi nem, hem de teki mi srefi.

6. Ma disoema seti trapoe gi wan vo dem moro pikinwan dia, disi bribi na mi, vo a fadom; vo da soema a ben moro betre, dem tai wan bigi stoon na hem neki, soengoe hem na ini da moro dipi zee, meki a dede.

7. Heloe vo grontapo vo da foeloe ogri hede, disi trawan de leri trawan! A troe, tesi en trapoe moese de; ma heloe vo da soema, disi de seti trapoe, meki trawan fadom!

8. We, efi joe han ofoe joe foetoe de tesi joe, vo doe ogri,

koti hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go laam en leki wan malengri na ini da boen liebi, leki joe habi toe han en toe foetoe, kaba dem hiti joe na ini da faja vo teego.

9. So srefi te joe hai wani tesi joe vo doe ogri, diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go na ini da boen liebi nanga *wan* hai, leki joe habi toe hai, kaba dem hiti joe na ini da faja vo hel.

10. Loekoe boen, vo oen no veragti wan vo dem pikinwan dia! bika mi taki gi oen: Dem Engel vo dem na ini hemel de si alatem da fesi vo mi tata na ini hemel.

11. Bika Soemapikien ben kom, vo verloesoe dem, disi ben lasi.

12. Fa oen membre? Efi wan soema habi wanhondro skaap, en wan vo dem lasi: hem no sa libi dem negitentin na negi na tapo dem bergi, vo go soekoe da wan, disi lasi?

13. En efi a habi da boen hede, vo a finni hem, troe mi taki gi oen, a sa plisiri vo da *wan*, moro leki vo dem negitentin na negi, disi no ben lasi.

14. We so srefi oen tata na hemel no wani toe, *wan* vo dem pikinwan dia moe go lasi.

15. Efi joe brara doe joe ogri, go taki nanga hem, joe wawan. Efi a jeri joe, dan joe ben winni joe brara.

16. Ma efi a no jeri joe, dan go teki wan soema moro ofoe toe,

meki wan toe dri soema mofo kan getuige, fa da heeli tori ben de.

17. Efi a no jeri dem toe, dan go taki nanga da heeli gemeente; en efi a no jeri da gemeente toe, dan libi hem en loekoe hem leki wan heiden en tolnaar.

18. Troe, mi taki gi oen: Sani disi oenoe sa tai na grontapo, dati sa tai na hemel toe; en sani disi oenoe sa loesoe na grontapo, dati sa loesoe na hemel toe.

19. Moro mi taki gi oen: Efi toe soema hatti vo oen akordere makandra na grontapo, vo begi Gado wansani, alwasi hoesani dem begi, mi tata na hemel sa gi dem.

20. Bika pee toe ofoe dri soema de makandra na mi nem, na dapee mi srefi de na dem mindri.

21. Now Petrus kom na hem, a taki: Masra, hoemeni tron mi moe gi mi brara pardon, disi doe mi ogri? A nofo, sebentron?

22. Jesus piki hem: Mi taki gi joe, no sebentron, ma sebitentin tron seben.

23. Vo da hede Hemelkondre de geersi wan koning, disi wani holi afreken nanga dem knegti vo hem.

24. En di a begin vo loekoe dem boekoe, wan kom na hem fesi, disi ben moese pai hem tindoezend talent.

25. Ma di da soema no habi wansani, disi a kan teki, vo pai, da Masra taki, meki dem seli hem nanga hem wefi nanga

hem pikien nanga alasani, di a habi, meki hem kisi hem moni.

26. Ma da knegti fadom na hem Masra foetoe, a begi hem, taki: Masra, holi pasiensi nanga mi, mi sa pai joe alasani.

27. Now da Masra kisi wan sari vo da knegti, a taki, meki a go ma, hem no sa soekoe da paiman moro.

28. We di da srefi knegti gowei, a miti wan tra knegti vo da srefi Masra, disi ben moese pai hem wanhondro sren; en a kisi hem, a fassi hem na hem neki, a taki: Gi mi da moni, disi joe moese pai mi!

29. Da knegti fadom na hem foetoe, a begi hem, taki: Holi pasiensi nanga mi, mi sa pai joe alasani.

30. Ma hem no wani, en wantem a hiti hem na ini doengroehoso, a taki, meki a tan dapee, tee a pai hem da heeli paiman.

31. Ma di dem tra knegti vo da srefi Masra si dati, a hati dem toemoesi, en dem kom verteli dem Masra alasani, disi pasa.

32. Dan da Masra kali da soema kom na hem fesi, a taki gi hem. Joe ogri knegti! ala da bigi paiman mi ben taki, joe no ha vo pai mi moro, vo di joe ben begi mi;

33. We a no fiti joe dan, vo joe habi sarihatti vo joe masra-ningre, so leki mi ben habi sarihatti vo joe?

34. En hem Masra hatti kom bron, a gi hem abra na dem

skoutoe, meki dem pina hem so langa, tee a pai hem alasani, disi a moese vo pai hem.

35. We so srefi mi tata na hemel sa doe nanga oenoe toe, efi oen no gi pardon nanga oen heeli hatti, ibriwan na hem brara, disi ben doe hem ogri.

Kap. 19.

Wan man nanga hem wesi no moese platie. Jesus blesi dem pikien. Bigi goedoe kan hindre soema, vo seekoe Gadokondre.

Na baka di Jesus kaba nanga ala dem tori disi, dan a komoto na Galilea, a kom na dem buurti vo Judea, na abrasi vo Jordan.

2. Wan bigi hipi soema ben waka kom na hem baka, en a genezi dem sikiman dapee.

3. Ma dem Fariseman kom toe na hem vo tesi hem, dem taki: Hoefasi, a reti, vo wan man platie nanga hem wesi, vo iniwan sani hede?

4. Jesus piki dem, a taki: Oen no lesi na boekoe jete, fa Gado, di a ben meki soema na begin, ben meki *wan* man en *wan* oeman?

5. En a ben taki: Vo da hede wan soema sa libi hem tata en mama, a sa holi nanga hem wesi, en dem toe sa de *wan* skin.

6. We da so dem no de toe soema moro, ma dem de *wan* skin. En dem, disi Gado ben trouw makandra, no wan soema moese platie dem baka.

7. Dan dem taki gi hem: Ma vo san hede Moses ben taki dan, dem moese gi soema wan platie-

brifi, meki wan man kan platie nanga hem wesi?

8. Jesus taki gi dem: Ja, vo oen tranga hatti hede Moses ben gi oen permisi, vo oen kan platie nanga oen wesi; ma na begin dasani no ben de so.

9. Ma mi taki gi oen: Da soema, disi platie nanga hem wesi, efi a no de vo hoeroedoe hede, kaba a teki wan trawan, hem doe soetadoe; en disoema teki da platie-oeman, hem doe soetadoe toe.

10. Dan dem disciple taki gi hem: Efi da wet vo wan man nanga hem wesi de so, dan a no boen, vo teki wesi ofoe man.

11. Ma Jesus taki gi dem: Ja, ala soema no begreipe da woord; dem wawan begreipe hem, disi Gado ben gi da reti verstand.

12. Bikasi joe habi kapater, disi gebore leki kapater; en joe habi kapater, disi tra soema ben kapater; en dan joe habi kapater ageen, disi ben kapater dem srefi vo Gadokondre hede. Disoema *kan* begreipe dati, meki a begreipe!

13. Da srefi tem dem tjari jonge pikien kom na hem, vo a potti hem han na dem tapo, begi. Ma dem disciple krasi dem soema.

14. Ma Jesus taki: Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem! bikasi Gadokondre de vo dem.

15. En dan a potti hem han na dem tapo, a gowei.

16. En loekoe! wan soema kom na hem, a taki: Boen Meester! hoe boen wroko mi moe doe,

vo mi kan kisi da boen liebi vo teego?

17. Ma Jesus taki gi hem: Fa joe kali mi boen? No wan soema de boen, boiti da *wan* Gado. Ma efi joe wani kom na da boen liebi, dan joe moe holi dem gebod.

18. Da soema taki gi hem: Hoedisi? Jesus taki: Joe no moe kili soema! Joe no moe doe soetadoe! Jo no moe foefoer! Joe no moe taki falsi getuige!

19. Respeki joe tata en mama! En: Lobbi ala tra soema, leki joe srefi!

20. Da jonkman taki gi hem: Ala dati mi ben doe sinsi mi pikien tem: sani mankeri mi jete?

21. Jesus taki gi hem: Efi joe wani de wan boen soema doro doro, dan go seli alasani, disi joe habi, gi (da moni) na potiman; dati sa meki joe kisi wan goedoe na ini hemel; en dan kom go nanga mi.

22. Di da jonkman jeri so wan taki, a gowei nanga sari; bikasi a habi foeloe goedoe.

23. Ma Jesus taki gi dem disciple vo hem: Troe, mi taki gi oen: A de trobi, vo wan goedoeman kom na Gadokondre.

24. Ja mi taki wantron moro gi oen: Moro hesi wan kameel sa go na ini hai vo wan nainai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

25. Di dem disciple jeri dati, dem sreki vo troe, en dem taki: Hoesoema sa kom na hemel dan?

26. Ma Jesus loekoe dem, a taki gi dem: Ja, liebisoema no

habi tranga vo dati; ma Gado kan doe alasani.

27. Now Petrus piki hem, a taki: Loekoe! *wi* ben libi alasani, waka kom na joe baka; hoe paiman wi sa kisi vo dati?

28. Ma Jesus taki gi dem: Vo troe, mi taki gi oen: Te alasani sa kom njoe njoe, te Soemapikien sa sidom na tapo da troon vo hem glori, dan oenoe, di ben holi nanga mi, sa sidom toe na twalf troon tapo, kroetoe dem twalf famili vo Israel.

29. Da soema, disi libi hem hoso, ofoe brara, ofoe sisa, ofoe tata, ofoe mama, ofoe wefi, ofoe pikien, ofoe pranasi, vo mi nem hede, hem sa kisi alasani hondrotron baka, en da boen liebi vo teego a sa kisi toe.

30. Ma nofo vo dem, disi de dem fosiwan, sa kom dem laatstewan; en nofo vo dem, disi de dem laatstewan, sa kom dem fosiwan.

Kap. 20.

Vo dem wrokoman na da droifidjari. Dem pikien vo Zebedeus. Toe blinde soema.

Bikasi Hemelkondre de geersi wan Masra, disi go na doro froekoe mamantem, vo joeroe soema, meki dem kom wroko na hem droifidjari.

2. En di a pramisi dem wrokoman, taki, hem sa gi dem wan sren ibriwan dei, en di dem tevrede nanga dati, a seni dem go na hem droifidjari.

3. Na negi joeroe a go na doro ageen, en di a finni som

tra soema moro, disi tanapoe soso na wowojo,

4. A taki gi dem: Go wroko toe na mi droifidjari, mi sa pai oen san disi reti!

5. En dem go. Dinatem nanga bakadina a go na doro ageen, en a doe so srefi.

6. Na feifi joeroe bakadina a go wantron moro, en di a finni soema ageen, disi tanapoe soso, sondro wan wroko, a haksi dem: San oen tanapoe dia? da heeli dei oen no doe wan wroko?

7. Dem taki gi hem: No wan soema kom joeroe wi. Hem taki gi dem: We, go wroko toe na mi droifidjari, en sani disi de reti, oen sa kisi.

8. Dan na sabatem da Masra vo da droifidjari taki na hem skrifiman: Go kali dem wroko-man, en pai dem! nanga da laatstewan joe moe begin, en nanga da fosiwan joe moe kaba.

9. We di dem soema kom, disi da Masra ben joeroe na feifi joeroe bakadina, ibriwan vo dem kisi wan sren.

10. Ma di dem fosiwan kom, dem denke, dem sa kisi moro foeloe; ma ibriwan vo dem kisi wan sren toe.

11. We di dem kisi da moni, dem mandi nanga da Masra,

12. Dem taki: Dem laatstewan dia ben wroko *wan* joeroe nomo, kaba joe pai dem wanfasi nanga wi, di wi ben pina en sweti da heeli dei na ini da tranga zon.

13. Ma hem piki taki na wan vo dem: Mati, mi no doe joe

kroekoetoe. Joe no ben joeroe joe srefi gi mi vo wan sren?

14. We, teki joe paiman en go! Mi wani gi na dem laatstewan dia net so meni, leki mi gi na joe.

15. Ofoe, joe denke, mi no habi magti, vo doe nanga mi sani, leki fa mi wani? Ofoe somtem vo dati hede joe meki so wan doengroe fesi, disi mi habi so boen hatti?

16. We da so dem laatstewan sa kom dem fosiwan, en dem fosiwan sa kom dem laatstewan. Bikasi Gado kali foeloe soema, ma weiniki a kan teki vo hem.

17. Na baka Jesus teki pasi, a go na Jerusalem; en na pasi a teki dem twalf disciple vo hem aparti, a taki gi dem:

18. Loekoe! wi de go na Jerusalem now, en dem sa kisi Soemapikien, tjari go na dem grandomine en meester vo wet; en *dem* sa vonis hem, taki, a moese dede.

19. En dan dem sa gi hem abra na dem heiden, vo dem spotoe en geesele hem, kili hem na kruis; en di vo dri dei a sa hopo baka.

20. Da srefi tem da mama vo dem pikien vo Zebedeus kom na Jesus nanga dem toe pikien vo hem, a fadom na Jesus foetoe, vo begi hem wansani.

21. Jesus taki gi hem: San joe wani? Da mama taki: Meki dem toe pikien vo mi dia sidom na joe kondre, wan na joe reti han, en da trawan na joe kroekoetoe han!

22. Jesus piki hem, a taki: Oen srefi no sabi, san oen begi. Hoefasi, oen sa man vo dringi so wan dranki, leki mi sa dringi? en vo teki so wan doop, leki dem sa doopoe mi? Dem taki: O ja, dati wi kan.

23. Dan Jesus taki gi dem: We da dranki, disi mi sa dringi, oenoe sa dringi troe; en da srefi doop, disi dem sa doopoe mi, dem sa doopoe oenoe toe; ma vo sidom na mi reti han en na mi kroekoetoe han, dati no de na mi tranga, vo gi na wan soema, boiti na dem, disi mi tata ben verkiesi vo dati.

24. We di dem tin tra disciple jeri dati, dem kom mandi nanga dem toe brara.

25. Ma Jesus kali dem kom na hem, a taki: Oen sabi, dem hedeman vo grontapoe koman-deri dem kondre, en dem moro granwan vo dem habi vo taki na dem trawan tapo.

26. Ma na oenoe mindri a no moese de so; kontrari, disoema wani bigi na oen mindri, moe de oen ala foetoeboi.

27. En 'disi wani de da moro granwan vo oenoe, moe de oen knegti.

28. Bikasi Soemapikien srefi no ben kom toe, vo meki soema dini hem, ma vo hem dini soema, en vo hem gi hem liebi abra vo wan paiman vo foeloe soema.

29. Na baka di dem komoto na Jeriko, foeloe soema go na hem baka.

30. En loekoe! toe blinde soema sidom dapee na sei pasi; we di dem jeri, Jesus de pasa dapee, dem bari, taki: Ke Masra, joe pikien vo David, sari vo wi!

31. Ma dem tra soema kراسي dem, taki, meki dem tapo dem mofo. Ma now dem bari moro tranga, dem taki: Ke Masra, joe pikien vo David, sari vo wi!

32. En Jesus tan tanapoe, a meki dem kali dem kom, a taki: San oen wani, vo mi doe oen?

33. Dem taki gi hem: Masra, vo wi hai moe hopo!

34. En Jesus kisi wan sari vo dem, a meli dem hai; en wantem dem hai hopo, dem waka go na hem baka,

Kap. 21.

Kristus teki wan boeriki, a rei go na Jerusalem. A jagi ala dem baiman en seliman komoto na ini temple.

We di dem kom klosibei na Jerusalem, na Betfage, na sei da olyfbergi, Jesus teki toe disciple vo hem, a seni dem go,

2, A taki gi dem: Oen go janda na da pikin foto, di de na oen fesi; en te oen doro dapee, oen sa si wan boeriki, tai nanga tetei, nanga hem pikien na hem sei; we da hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

3. En efi somtem wan soema sa haksi oen, vo san hede oen doe so, oen taki nomo: Masra habi dem vanoodoe, dan a sa libi dem gi oen.

4. We ala dasani kom pasa so, vo da woord vo wan profet moe kom reti, di ben taki:

5. Oen go taki gi da wendje vo Zion: Loekoe, joe koning de kom na joe nanga safri hatti, a sidom rei na wan pikin boeriki tapo, da wan soso wroko-boeriki pikien.

6. We dem disciple go, dem doe so, leki Jesus ben taki gi dem;

7. En dem tjari da boeriki nanga hem pikien kom, dem bradi dem klosi na hem tapo, en dan dem meki Jesus go sidom na hem tapo.

8. Ma foeloe soema bradi dem klosi, potti na pasi; trawan koti pikin takki vo boom, trowei pa-nja na pasi.

9. Ma dem soema, disi waka na fesi en na baka, dem bari tranga, dem taki: Hosiana vo David pikien! Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra! Hosiana tee na tapo!

10. En di a doro na ini Jerusalem, da heele foto ron kom makandra, dem haksi: Hoesoema dati?

11. Dem trawan taki: Da Jesus, da profet vo Nazaret na Galileakondre.

12. En Jesus go na ini da temple vo Gado, a jagi ala dem baiman en seliman komoto na ini temple, a kanti dem soema tafra, disi sidom broko moni, nanga dem soema stoeloe, disi seli doifi dapee.

13. En a taki gi dem: Boekoe taki: Dem sa kali mi hoso wan begihoso; ma oenoe ben meki a tron wan foefoerplesi.

14. We ala dati blindi soema nanga laamwan kom na hem na ini temple, en hem genezi dem.

15. Ma di dem grandomine en meester vo wet si dem wonderwroko, di Jesus doe, en di dem jeri dem pikien, fa dem bari na ini temple, taki: Hosiana vo David pikien! dem mandi vo troe.

16. En dem taki na Jesus: Joe no jeri, san dem taki? Jesus taki gi dem: Ja (mi jeri). Ma oen no ben lesi nooiti na ini boekoe: Joe hopo dem jonge pikien mofo, vo dem pryze joe, en dem pikien na bobi srefi moese singi joe.

17. Na baka Jesus libi dem, a komoto na Jerusalem, go na Betania, en na dapee a tan da neti.

18. Deibroko mamantem, di a go baka na Jerusalem, hangri kom kisi hem.

19. En di a si wan figaboom na sei pasi, a go na hem; ma di a no finni wansani na hem tapo, leki blaati wawan, a taki gi hem: Now no wan vroektoe sa gro na joe tapo moro nooiti wantem! En djoesnoe da figaboom kom dre.

20. We di dem disciple si dati, dem verwondroe vo troe, en dem taki: Loekoe, fa da figaboom kom dre so hesi!

21. Ma Jesus piki dem, a taki: Troe, mi taki gi oen, efi oen habi reti bribi, sondro oen twyfel, dan oen sa doe da srefi sani toe, disi oen si na da figaboom, en morosrefi; bika efi oen

sa taki na disi bergi dia: Hopo, hiti joe srefi na ini da bigi zee! dati sa kom so.

22. We alasani, disi oen soekoe na Gado nanga *begi*: efi oen bribi troe, oen sa kisi.

23. We di Jesus kom na ini temple, ala di a leri soema, dem grandomine en gransoema vo djoe kom na hem, dem taki: Hoe reti joe habi, vo doe ala demsani? hoesoema ben gi joe da tranga?

24. Jesus piki dem, a taki: Meki mi toe haksi oen wan woord; efi oen piki mi dati, dan mi sa taki gi oenoe toe, hoesoema gi mi da tranga, vo doe ala demsani.

25. Vo hoepee doop vo Johannes ben de? vo hemel? ofoe vo liebisoema? We dem prakticeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, vo hemel, dan hem sa taki: We vo san hede oen no ben bribi hem dan?

26. Ma efi wi taki, liebisoema ben seni Johannes vo doop, dan wi moe frede dem tra soema; bikasi ala soema ben loekoe Johannes vo wan profet.

27. We dem piki Jesus, dem taki: Wi no sabi. Ma Jesus taki gi dem: We, dan mi no sa taki gi oenoe toe, nanga hoesoema tranga mi doe ala demsani.

28. Fa oen denke? Wan soema ben habi toe manpikien. We, di a kom na da fosiwan, a taki: Mi pikien, go wroko tidei na mi droifidjari!

29. Ma hem piki hem, a taki:

No, mi no wani. Ma tog na baka a kom hati hem, en a go.

30. So srefi da tata go na da tra pikien, a taki hem da srefi sani. En da pikien piki hem, a taki: Ja Masra! ma tog a no go.

31. We hoedisi vo dem toe pikien ben doe hem tata wani? Dem taki gi hem: Da fosiwan. Dan Jesus taki gi dem: Troe, mi taki gi oen, dem tolnaar nanga dem hoeroesoema sa kom na Gado kondre moro hesi, leki oenoe.

32. Bika Johannes ben kom na oenoe, a sori oen da reti pasi, ma oen no ben bribi hem; ma dem tolnaar en hoeroesoema, dem ben bribi hem; en alwasi oen ben si dati, tog oen no ben kisi tra membre, vo oen srefi bribi hem toe na baka.

33. Jere wan tra gelykenis moro: Wan granmasra meki wan droifipranasi, a plani boom, a meki wan omheini, a metsle wan wien persbaki na ini, nanga wan toren, en dan a joeroe hem gi tra soema, a meki wan reis go na wan tra kondre.

34. Na baka di da tem kisi vo droifi kan repi, a seni dem knegti vo hem go na dem soema, vo go teki som vroektoe vo da droifipranasi, tjari kom gi hem.

35. Ma dem soema teki dem knegti, dem fom da wan, da trawan dem kili, en di vo dri dem broko hem hede nanga stoon.

36. Dan da Masra seni tra knegti ageen, moro foeloe, leki dem fosiwan; ma dem doe dem so srefi toe.

37. Ma na baka a seni hem pikien srefi go na dem, a taki: Tog vo mi pikien dem sa habi respekti.

38. Ma di dem soema si da pikin-masra kom, dem taki na makandra: Hem de da erfgenaam; kom go, meki wi kili hem, vo wi holi hem goedoe!

39. En dem kisi hem, dem troesoe hem komoto na ini da pranasi, en dan dem kili hem.

40. We te da Masra vo da pranasi sa kom, sani a sa doe nanga dem soema?

41. Dem taki gi hem: A sa kili dem ogri soema, meki dem dede wan ogri dede; en hem pranasi a sa go joeroe gi tra soema, disi sa gi hem dem vroektoe na reti tem.

42. Jesus taki gi dem: Oen no lesi na boekoe: Da stoon, disi dem basi ben trowei, *hem* tron wan tranga hoekoe-stoon? Masra srefi ben meki dati kom so, ma a de wan wondroesani na wi hai.

43. We vo da hede mi taki gi oen: Gado sa poeloe hem kondre na oen han, gi na dem heiden, en *dem* sa meki a si hem vroektoe.

44. We da soema, disi fadom na disi stoon tapo, a sa broko hem skin; ma da soema, disi da stoon fadom na hem tapo, da stoon sa masi hem krin krin.

45. We di dem grandomine en Fariseman jeri dem gelykenis vo hem, dem si wantem, Jesus taki dati vo *dem* srefi.

46. En vo da hede dem soekoe vo kisi hem; ma tog dem frede dem foeloe tra soema; bikasi meest ala soema ben loekoe Jesus vo wan profet.

Kap. 22.

Vo de koningbruiloft. Vo da hedomoni. En vo da hopo baka na dede.

■ En Jesus holi doro vo leri dem nanga gelykenis, a taki:

2. Gadokondre de geersi wan koning, disi meki wan trakteri, bikasi hem manpikien ben trouw.

3. En a seni dem foetoeboi vo hem go na doro, vo kali dem soema, di a ben verzoekoe kaba, meki dem kom na trouwhoso kom njam; ma dem no wani kom.

4. We vo da hede a seni tra foetoeboi ageen, a gi dem ordre, a taki: Go waarskouwe dem soema, di mi ben verzoekoe, taki gi dem: tafra klari kaba, mi slagti kow nanga tra fatoe meti; alasani de klari; oen kom na trouwhoso kom njam!

5. Ma dem soema no ke vo dati, dem alamal gowei, wan na hem pranasi, trawan na hem wroko;

6. Ma som trawan ageen fadom na dem foetoeboi tapo, dem kosi dem en dem kili dem srefi.

7. We di da koning jeri dati, hem hatti kom bron vo troe; en wantem a seni wan komando go kili dem kiliman, a bron da foto vo dem krin krin.

8. En dan a taki gi dem foetoeboi vo hem: Da trakteri klari troe, ma dem soema no ben waarti.

9. We, go panja na ala strati, en kali ala soema, di oen finni, meki dem kom na trouwhoso kom njam.

10. We dem foetoeboi doe so, dem go panja na ala strati, dem kali so meni soema makandra, iniwan di dem finni, ogriwan nanga boenwan, tee ala tafra foeloe nanga soema.

11. Na baka koning toe go na ini; en di a loekoe ala dem soema, a si, wan de na ini, disi no weri wan trouwklosi;

12. En a taki gi hem: Baja! fa joe kom na ini dia, sondo joe weri wan trouwklosi? Ma da soema no kan piki hem.

13. Dan koning taki na dem foetoeboi vo hem: Kom, tai hem han nanga foetoe, poeloe hem dia, en hiti hem na ini da moro doengroe horo, dapee dem sa kre tee dem kau tifi!

14. Bikasi Gado kali foeloe soema, ma weiniki a kan teki vo hem.

15. Na baka dem Fariseman go holi komparisi, vo prakticeri, fa dem sa doe, vo meki Jesus misi wan woord, vo dem kan fassi hem.

16. En dem seni som disciple vo dem nanga wan toe dri soema vo Herodes go na hem, dem seni taki gi hem: Meester, wi sabi, joe de wan vertrouw soema, joe de leri soema da pasi vo Gado reti, sondo joe frede wan soema; bikasi joe no de loekoe na wan soema perzon.

17. We taki gi wi, san joe

denke: a reli, vo wi gi hedomoni na Keyzer, ofoe a no reti?

18. Ma di Jesus si da triki en da falsi vo dem, a taki: Oen falsi soema! fa oen kom tesi mi so, seti trapoe gi mi?

19. Sori mi da hedomoni! We dem sori hem wan sren.

20. En Jesus taki gi dem: We, hoesoema fesi dati, en hoesoema nem, di de na da moni tapo?

21. Dem taki gi hem: Di vo Keyzer. Jesus taki: We, gi dan na Keyzer, sani disi de vo Keyzer; en gi na Gado, sani disi de vo Gado.

22. Di dem jeri dati, dem srefi verwondroe; en dem libi hem, dem gowei.

23. Da srefi dei dem Saduce-man kom na hem, disi taki, dedesoema no wieki baka, en dem haksi hem, dem taki.

24. Meester! Moses ben taki: Efi wan soema dede, kaba a libi hem wefi sondo pikien, dan hem brara moe teki da oeman, meki pikien gi hem brara.

25. We seben brara ben liebi na wi mindri dia; da fosiwan teki wan wefi, ma a dede; en di a no habi pikien, a libi hem wefi gi hem brara.

26. So srefi di vo toe nanga di vo dri, tee dem ala seben dede.

27. En na baka vo dem alamal da oeman srefi dede toe.

28. We efi dem dedesoema wieki baka na dede, hoedisi vo dem seben brara sa kisi da oeman dan? bikasi dem ala seben ben habi hem?

29. Ma Jesus piki dem, a taki: Oen teki dati toemoesi verkeerti; bika oen no sabi boekoe, en da tranga vo Gado oen no sabi toe.

30. Te dem dedesoema hopo baka, dan dem no sa teki wefi ofoe man moro; ma dem sa de leki dem Engel vo Gado na ini hemel.

31. Ma vo taki vo da hopo-baka na dede, oen no ben lesi, san Gado ben taki na oenoe, di a taki:

32. Mi de da Gado vo Abraham en da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob? We Gado no de wan Gado vo dem dedewan, ma vo dem liebiwan.

33. Di dem tra soema jeri dati, dem verwondroe vo troe vo da leri vo hem.

34. Ma dem Fariseman, di dem jeri, fa Jesus ben tapo dem Saduceman mofo, dem kom makandra.

35. En wan vo dem, wan meester vo wet, kom tesi hem, a taki:

36. Meester, hoedisi de da moro bigi gebod na ini da wet?

37. Jesus taki gi hem: Joe moe lobbi Gado, joe Masra, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli ziel en nanga ala membre vo joe.

38. Dati de da fosi en da moro bigi gebod.

39. Ma da trawan de so srefi toe, a taki: Joe moe lobbi ala tra soema, so leki joe lobbi joe srefi.

40. Dem toe gebod dia de leri wi alasani, disi da heeli wet nanga dem profet de taki.

41. We di dem Fariseman ben de makandra dapee, Jesus haksi dem,

42. A taki: Fa oen denke vo Kristus? hoesoema da hem tata? Dem taki: David.

43. Jesus taki gi dem: Fa David kan kali hem dan hem Masra? di santa Jeje ben meki a taki:

44. Masra ben taki na mi Masra: Go sidom na mi reti han, tee mi potti ala joe vyand na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi.

45. We di David kali hem hem *Masra*, fa a kan de hem pikien dan?

46. En no wan soema ben sabi vo piki hem wan woord; en sinsi da dei no wan soema ben habi hatti toe, vo haksi hem wansani moro.

Kap. 23.

Jesus krasi dem meester vo wet nanga dem Fariseman. A taki, fa dem sa go broko Jerusalem.

Na baka Jesus waarskouwe ala soema nanga dem disciple vo hem, a taki:

2. Dem meester vo wet nanga dem Fariseman sidom na Moses stoeloe.

3. We alasani, disi dem taki gi oen, dati oen moe doe; ma na dem eigen wroko oen no moese loekoe; bika dem srefi no doe dasani, disi dem leri trawan.

4. Dem de tai hebi bosoe, disi no wan soema man vo tjari, lai na tra soema neki, ma dem srefi no wani meli dem nanga wan finga.

5. En alasani disi dem doe, dati dem doe vo nem hede wawan, vo tra soema moe si dem. Dem meki dem tefilin bradi en dem soom na dem klosi dem meki bigi.

6. So srefi na tafra en na kerki dem lobbi toemoesi, vo sidom na da moro hei plesi.

7. En a switi toe na dem, efi ala soema taki dem odi na publiki strati, en efi dem kali dem Rabbi! Rabbi!

8. Ma oenoe no moese meki soema kali oen Rabbi; bikasi *wan* Meester nomo oen habi, da Kristus; ma oenoe alamal de brara makandra.

9. So srefi oen no moe kali *wan* soema na grontapo oen tata; bikasi *wan* tata nomo oen habi, di de na hemel.

10. Oen no moe meki soema kali oen Meester toe; bikasi *wan* Meester nomo oen habi, da Kristus.

11. Da moro granwan vo oen moe de oen ala foetoeboi.

12. Bika disoema hopo hem srefi, hem dem sa saka; en disoema saka hem srefi, hem dem sa hopo.

13. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fari-seman! oen falsi soema! di oen tapo pasi gi soema, vo dem no moe kom na Gadokondre. Oen srefi no go na ini, en dem, disi wani go na ini, oen beletti toe.

14. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fari-seman! oen falsi soema! di oen

njam da goedoe vo dem poti we-duwe, ala di oen taki, oen moe doe langa gebed gi dem. We nanga dati oen sa hali wan moro ogri strafoe na oen tapo.

15. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fari-seman! oen falsi soema! di oen waka ala kondre doro, na zout-watra en na sjoro, vo meki *wan* soema tron djoe; en te a tron djoe kaba, dan oen meki da soema kom wan pikien vo didiebri, toetron moro ogri, leki oen srefi de.

16. Heloe vo oenoe! oen blinde soema, di wani sori trawan pasi. Oen taki: Efi *wan* soema teki da temple, sweri, dati no de wansani; me efi *wan* soema teki da goutoe vo temple, sweri, hem moese holi hem sweri.

17. Oen lauman! oen blinde soema! Sani de moro bigi? da goutoe? ofoe da temple, disi de meki da goutoe santa?

18. So srefi oen taki: Joe teki da altar, sweri? dati no de wansani; ma efi joe teki da offer, di de na tapo da altar, sweri dan joe moese holi joe sweri.

19. Oen lauman! oen blinde soema! Sani de moro bigi? da offer? ofoe da altar, di meki da offer kom santa?

20. We da soema, disi teki hem altar, sweri, hem no de sweri na da altar wawan, ma na ala dasani toe, disi de na hem tapo.

21. En da soema, disi teki hem temple, sweri, hem no de sweri na da temple wawan,

ma na Gado srefi, disi de liebi na ini.

22. En da soema, disi teki hemel, sweri, hem de sweri na da troon vo Gado, en na Gado srefi, di sidom na da troon tapo.

23. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman! oen falsi soema! di oen gi oen procenti na kerki vo ibriwan pikin groentoe na djari; ma da moro bigisani, disi da wet taki, vo kroetoe wan reti kroetoe, en vo sari soema, en vo holi woord, vo dati oen no ke. En tog wi moese doe disi, sondo vo verzuim da trasani.

24. Oen blide soema, di wani sori trawan pasi! Efi oen si, wan pikin flei de na ini dasani, di oen dringi, djoesnoe oen doro hem na doekoe; ma kameli oen no fisti vo swali.

25. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman! oen falsi soema! Na dorosei oen krin oen beker nanga pleti heel boen, ma na inisei dem foeloe nanga ala soortoe bedriegi en foefoersani.

26. Joe blinde Fariseman! go krin joe beker en pleti fosi na inisei, vo dem kan kom krin na dorosei toe.

27. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman! oen falsi soema! oen de leki dem grebi, disi de sori mooi na dorosei, ma na inisei dem foeloe nanga dedesoema boonjon en nanga ala soortoe doti.

28. We so srefi oenoe de toe; na dorosei, na soema fesi, oen de sori leki vroom soema; ma na inisei oen hatti de foeloe nanga falsi en ala soortoe ogri.

29. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet nanga oen Fariseman! oen falsi soema! di oen meki dem grebi vo dem profet mooi, nanga di vo dem ouroe boen bribisoema;

30. Oen taki srefi: Efi *wi* ben de datem, di dem tata vo wi ben kili dem profet, wi no ben sa meki dem broedoe kom na wi tapo.

31. We nanga dati oen srefi bekenti, taki, oen de pikien vo dem soema, disi ben kili dem profet.

32. We go dan, doro da marki vo dem tata vo oenoe!

33. Oen sneki-broedoe! oen kaiman-pikien! Fa oen wani ron go kibri, vo oen no kom na ini da verdoemenis na ini hel?

34. We loekoe! mi sa seni (tra) profet kom na oen (ageen), nanga koniman nanga leriman, di sabi boekoe; ma som vo dem oen sa kili en kruisi, trawan oen sa wipi na oen kerki, en oen sa jagi dem, komoto na *wan* foto, go na wan trawan;

35. Vo meki ala dem regtvaardige soema broedoe kom na oen tapo, disi dem ben trowei na grontapo, sinsi da broedoe vo da regtvaardige Abel, tee na da broedoe vo Zakarias, Barakias pikien, disi oen ben kili na ini temple na sei da altar.

36. Troe, mi taki gi oen, ala dasani sa kom so na disi kondre tapo.

37. Jerusalem! Jerusalem! joe di joe kili dem profet, en di joe fringi stoon na dem soema tapo, disi Gado ben seni kom na joe: hoe menitron mi ben wani kali dem pikien vo joe kom makandra, leki wan mama-fowloe de kali dem pikien vo hem kom makandra na ondro hem flei, ma oenoe no ben wani!

38. Loekoe! dem sa kom broko, pori oen hoso, libi hem soso gi oen.

39. Bika mi taki gi oen: So leki wi de, oen no sa si mi moro, tee da tem sa kom, disi oen sa taki: Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra!

Kap. 24.

Vo da pori Jerusalem. En vo da laatste bigi kroetoe.

Na baka Jesus komoto na ini temple. En dem disciple kom na hem, dem sori hem da mooi gebouw vo da temple.

2. Ma Jesus piki dem, a taki: Ja, oen si ala dasani? Troe, mi taki gi oen: No wan vo dem stoon dia sa tan na trawan tapo, disi no sa broko.

3. Na baka di Jesus ben go na da olyfbergi, sidom dapee, dem disciple kom na hem, dem wawan, dem taki: Masra, taki gi wi, hoetem dati sa kom? En hoe marki joe sa gi, vo soema kan sabi da joeroe, disi joe sa kom baka, en disi heeli grontapo sa kaba?

4. Jesus piki dem, a taki: Loekoe boen, vo no wan soema kori oenoe!

5. Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom taki: Mi da Kristus! en da so dem sa kori foeloe soema.

6. Oen sa jeri toe vo feti en vo feti-babari; ma oen moe voorzigtig, oen no moe skreki. Bikasi ala dasani moese kom fosi, ma da kaba vo grontapo no de jete.

7. Bikasi wan kondre sa hopo, go feti nanga wan trawan; en wan koning sa hopo, go feti nanga wan trawan; so srefi tranga hangritem en pest-siki en aardbefi sa kom toe na nofo kondre.

8. Ma ala dati de da begin fosi vo da bigi nootoe.

9. Dan dem sa potti han na oenoe toe, dem sa pina en kili oen; en ala soema na ala kondre sa habi ogri hatti vo oen, vo mi nem hede.

10. Dan foeloe soema sa drai baka, taki, dem no de na da bribi; en dem sa tori makandra, dem sa vyand makandra.

11. Foeloe falsi profet sa hopo toe, dem sa kori foeloe soema.

12. En di da ogri kroekoetoe liebi de go doro, dati sa meki da lobbi kom flauw toe na ini foeloe soema hatti.

13. Ma da soema, disi holi doro tee na kaba, hem ziel sa finni boen.

14. Ma da Evangelium vo Gadokondre dem moe preki fosi na heeli grontapo, vo ala soema

na ala kondre jeri hem, en vo no wan soema kan taki, hem no ben sabi; na baka da kaba vo grontapo sa kom.

15. We te oen si da takroe pori, disi profet Daniel ben pramisi na fesi, taki, so a sa kom na da santa plesi: (disoema lesi da boekoe, meki a potti membre na dati!):

16. We da soema, disi de na Judakondre datem, meki hem ron go kibri na tapo dem bergi!

17. En 'disi de na tapo hoso, hem no moe saka na ondro, vo go teki sani na ini hem hoso.

18. En 'disi de na firi, hem no moe drai baka, vo go teki hem klosi.

19. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele datem, en disi ha pikien na bobi!

20. Begi Gado, vo da ronwei vo oenoe no moe fadom na kou-roetem, ofoe na wan Saba!

21. Bikasi datem so wan noo-toe en pina sa de, leki a no ben de jete, sinsi begin vo grontapo tee noja, en leki a no sa kom moro ageen.

22. En efi Gado no koti da tem hafoe, no wan soema sa tan na liebi; ma vo dem pikien vo Gado hede a sa sjatoe dem dei, poeloe hafoe vo dem.

23. We efi datem wan soema kom taki gi oen: Loekoe, dia Kristus de! ofoe, janda a de! oen no moese bribi.

24. Bikasi falsi Kristus nanga falsi profet sa hopo, dem sa doe bigi marki en wonderwroko, en nanga dati dem sa kori foeloe

soema, drai dem hede, tee vo dem pikien vo Gado srefi, efi a de mooglyk.

25. Oen si? mi taki oen ala-sani na fesi.

26. We efi dem kom taki gi oen: Loekoe! Kristus de na woestein! oen no moe go na doro; (en efi dem taki): Loekoe, a de na ini kamera dia! oen no moese bribi.

27. Bika so leki dondrofaja de koti na hopo, a de letti na *wan* sei, en da srefi moment a de letti tee na abrasei toe: we so (onverwakti en so krin) da kom vo Soemapikien sa de toe.

28. 'Pee wan dede meti lidom, na dapee dem tingifowloe kom makandra.

29. We djoesnoe na baka vo da hebi pinaliebi zon sa kom doengroe en moen no sa letti moro, en dem star sa komoto na tapo, fadom; en da heeli hemel-tenti sa seki en bewegi.

30. We, dan dem sa si da marki vo Soemapikien tee na hemel. En dan ala soema na heeli grontapo sa bari en kre, te dem si Soemapikien de kom na ini dem wolkoe vo hemel nanga bigi tranga en glori.

31. Dan hem sa seni dem Engel vo hem nanga krin trompet, dem sa kali ala dem boen pikien vo Gado kom makandra, komoto na ala fo winti en na ala hoekoe vo heeli grontapo.

32. Na da figaboom janda oen kan si wan gelykenis: So hesi da watra de go na ini dem takki,

en dem meki blaati, dan oen kan sabi, drettem de klosibei.

33. We so srefi toe, te oen si, ala dasani begin vo kom, dan oen kan sabi, da tem de klosibei.

34. Troe, mi taki gi oen: Dem soema vo disi tem no sa dede ala, bifo ala dasani kom.

35. Hemel en grontapo sa lasi, ma dem woord vo mi no sa lasi.

36. Ma vo da dei en vo da joeroe, no wan soema sabi; dem Engel na hemel no sabi toe, ma mi tata wawan sabi.

37. Ma so leki sani ben waka na Noa tem, so srefi a sa waka ageen, te Soemapikien kom baka.

38. Bika so leki dem ben doe, bifo da zondofloedoe kom, dem njam, dem dringi, dem man teki oeman, dem oeman teki man, tee na da dei, disi Noa go na ini da sipi;

39. En vo dati srefi dem no ben ke toe, tee da zondofloedoe kom, kili dem alamal: we so srefi a sa waka ageen, te Soemapikien kom baka.

40. Datem toe soema sa de na firi makandra; wan vo dem Gado sa teki, da trawan a sa libi.

41. Toe oeman sa wroko na mieli makandra; wan Gado sa teki, da trawan a sa libi.

42. We, vo da hede oen moe wakti! bika oen no sabi, hoe joeroe oen Masra sa kom.

43. Tog dati oen srefi begreipe: efi wan Masra sabi na fesi, na hoe joeroe foefoerman sa kom, dan a sa wakti boen, a no sa meki dem broko hem hoso.

44. We so srefi oenoe toe moe holi oen srefi klari; bika Soemapikien sa kom na wan joeroe, disi oen no denke.

45. We hoedisi de so wan vertrouw en bekwaam foetoeboi, disi hem Masra teki, potti na ala dem trawan tapo, vo a platie njanjam gi dem na reti tem.

46. Blesi vo so wan foetoeboi, te hem Masra kom baka, efi a finni hem doe so!

47. Troe, mi taki gi oen, a sa potti hem, meki a loekoe ala hem goedoe.

48. Ma efi so wan foetoeboi de wan ogri soema, en a taki na ini hem hatti: Mi Masra no sa kom so hesi;

49. En dan a begin vo fom dem Masraningre vo hem, a njam en dringi nanga dem droengoe-man;

50. Dan da Masra vo da srefi foetoeboi sa kom na wan dei, disi hem no ben verwakti, en na wan joeroe, disi hem no ben denke;

51. En dan a sa strafoe en masi hem, meki a kisi hem reti paiman, so leki dem falsi soema verdini. Dan da soema sa bari tee a kau tifi.

Kap. 25.

Da gelykenis vo dem tin wendje. Vo dem talent. Da laatste kroetoe.

Datem Gadokondre sa geersi tin wendje, disi teki dem lampoe, en dan dem hopo go miti da bruidigom.

2. Feifi vo dem no ben koni, ma dem tra feifi ben koni.

3. We dem, disi no koni, teki dem lampoe, ma dem no teki oli nanga dem.

4. Ma dem koniwan teki oli toe na ini dem batra, tjari go nanga dem lampoe.

5. We di da bruidigom drai pikin langa, bifo a kom, slibi kom foefoer dem alamal.

6. Ma na mindrineti dem jeri wan ba'bari, taki: Loekoe, da bruidigom de kom! Oen hopo, go miti hem!

7. We ala dem wendje hopo, en dem krin dem lampoe.

8. Ma dem, disi no koni, taki gi dem koniwan: Tangi tangi! gi wi hafoe vo oen oli; bikasi dem lampoe vo wi de go dede.

9. Ma dem koniwan piki, taki: No, dan *wi* no ha nofo, en oe-noe no ha nofo toe. Betre, oen go na koopman, bai vo oen srefi!

10. We ala di dem go bai, da bruidigom kom, en dem, disi ben klari, dem go nanga hem na ini trouwhoso; en dan doro sloto.

11. Na baka dem tra wendje kom toe, dem bari, taki: Masra, Masra! hopo doro gi wi!

12. Ma hem piki dem, a taki: Vo troe, mi taki gi oen: Mi no sabi oen!

13. We, wakti oen srefi! — so Jesus taki — bikasi oen no sabi da dei en da joeroe, disi Soemapikien sa kom baka.

14. So leki wan soema, disi meki wan reis go na wan tra kondre, bifo a gowei, a kali ala

hem knegti kom, a potti dem, meki dem loekoe hem goedoe.

15. Na wan a gi feifi talent, na da trawan *toe*, en na di vo dri a gi *wan* nomo; ibriwan a gi so meni, leki a bekwaam vo wroko nanga hem; en dan a gowei.

16. We da fosiwan, disi ben kisi feifi talent, hem go wroko nanga da moni, a bai sani, seli sani, en so a winni feifi tra talent moro na tapo.

17. So srefi da trawan, di ben kisi *toe* talent, hem doe so srefi toe, en so a winni toe tra talent moro.

18. Ma di vo dri, disi ben kisi *wan* nomo, hem go diki wan horo, a beri hem Masra moni na ondro gron.

19. We na baka vo wan langa tem, di da Masra vo dem knegti kom baka, a meki dem kom, gi hem verantwoortoe.

20. We fosi da soema kom, disi ben kisi feifi talent, a teli feifi tra talent moro na tapo, a taki: Masra! feifi talent joe ben gi mi; loekoe dia! mi winni feifi trawan moro na tapo.

21. Hem Masra taki gi hem: Dati boen, joe de wan boen en vertrouw knegti! We di joe ben loekoe da pikinsani so boen, mi sa meki joe loekoe wan moro bigisani gi mi. Go na ini, na joe Masra, plisiri!

22. Na baka da trawan kom toe, disi ben kisi *toe* talent, a taki: Masra! toe talent joe ben gi mi; loekoe dia! mi winni toe trawan moro na tapo.

23. Hem Masra taki gi hem :
Dati boen, joe de wan boen en
vertrouw knegti! We, di joe
ben loekoe da pikinsani so boen,
mi sa meki joe loekoe wan moro
bigisani gi mi. Go na ini, na
joe Masra, plisiri!

24. Na baka di vo dri kom,
disi ben kisi *wan* talent nomo,
a taki: Masra, di mi sabi, joe
de wan ogri Masra, joe de koti,
pee joe no ben plani; en joe
lobbi piki sani, pee joe no ben
panja trowei:

25. We vo da hede mi ben
frede, mi go kibri joe talent na
ondro gron. Loekoe dia, mi
tjari joe talent kom baka; teki
hem!

26. Ma hem Masra piki hem,
a taki: Joe ogri lesi soema! Efi
joe ben sabi, mi koti, pee mi no
ben plani, en mi piki sani, pee
mi no ben panja trowei:

27. We, vo san hede joe no
ben teki mi moni dan, potti na
intres? dan, te mi kom baka,
mi ben kan kisi mi moni baka
nanga dem intres na tapo.

28. We oen kom! poeloe da
wan talent na hem han, gi na da
soema, di habi tien talent.

29. Bika disoema habi kaba,
hem sa kisi moro foeloe, meki a
habo foeloe pasamarki; ma di-
soema no habi, na hem han dem
sa poeloe da pikinsani srefi, disi
a habi.

30. We, teki da ogri knegti,
disi no waarti, hiti hem na ini da
moro doengroe horo, dapee dem
sa bari, tee dem kau tifi.

31. Ma te Soemapikien sa kom
nanga hem glori, hem nanga ala
dem santa Engel, dan a sa sidom
na hem gloritroon tapo.

32. En dan dem sa kali ala
soema vo ala kondre kom ma-
kandra na hem fesi, en hem
sa platie dem, leki wan herder
platie dem skaap nanga dem
boko.

33. Dem skaap a sa potti na
hem reti han, en dem boko a sa
potti na hem kroekoetoe han.

34. Dan da koning sa taki gi
dem na hem reti han: Oen kom,
oenoe disi mi tata blesi! go liebi
na da kondre, disi ben klari vo
oenoe sinsi begin vo grontapo.

35. Bikasi mi ben de nanga
hangri, ma oenoe ben gi mi
njanjam. Mi ben drewatra, ma
oenoe ben gi mi vo dringi. Mi
ben de wan vreemde soema, ma
oenoe ben teki mi na oen hoso.

36. Mi ben de naakend, ma
oenoe ben gi mi klosi vo weri.
Mi ben siki, ma oenoe ben kom
loekoe mi. Mi ben de na doen-
groehoso, ma oenoe no ben sjem
vo kom na mi.

37. Dan dem regtvaardige
soema sa piki hem, taki: Masra,
hoetem wi ben si joe nanga
hangri, vo wi ben gi joe njan-
jam? Hoetem wi ben si joe
nanga drewatra, vo wi ben gi
joe vo dringi?

38. Hoetem wi ben si joe na
strati leki vreemde soema, vo wi
ben teki joe na wi hoso? Hoe-
tem wi ben si joe naakend, vo
wi ben gi joe klosi?

39. Hoetem wi ben si joe siki ofoe na doengroehoso, vo wi ben kom loekoe joe?

40. Ma koning sa piki dem, taki: Troe, mi taki gi oen: dasani, disi oen ben doe na wan vo dem moro poti brara vo mi dia, dati oen ben doe na mi srefi.

41. Na baka a sa taki toe gi dem na hem kroekoetoe han: Komoto na mi fesi, oen verfloektoe soema! go na ini da faja, disi de bron teego, en disi ben letti granwei kaba, vo bron didiebri nanga dem engel vo hem.

42. Bika mi ben de nanga hangri, ma oenoe na ben gi mi njanjam. Mi ben drewatra, ma oenoe no ben gi mi vo dringi.

43. Mi ben de wan vreemde soema, ma oenoe no ben teki mi na oen hoso. Mi ben de naakend, ma oenoe no ben gi mi klosi vo weri. Mi ben siki en mi ben de na doengroehoso, ma oenoe no ben kom loekoe mi.

44. Dan dem sa piki hem toe, taki: Masra! hoetem wi ben si joe nanga hangri, ofoe nanga drewatra, ofoe leki wan vreemde soema, ofoe naakend, ofoe siki, ofoe na doengroehoso, kaba wi no ben helpi joe?

45. Ma hem sa piki dem, taki: Vo troe, mi taki gi oen: dasani, disi oen no ben doe na wan vo dem moro poti brara vo mi dia, dati oen no ben doe na mi srefi.

46. We da so *dem* sa go pina teego; ma dem regtvaardige soema sa go na da boen liebi vo teego.

Kap. 26.

Kristus njam da laatste Paaska. A potti da santa avondmaal. Da hebbi pina vo hem.

Na baka di Jesus kaba nanga ala dem tori disi, dan a taki gi dem disciple vo hem:

2. Oen sabi? tratamara wi de go njam Paaska; we dan dem sa tjari Soemapikien go na kroetoe, en dem sa vonis hem, taki, a moese dede na kruis.

3. Da srefi tem dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema vo kondre ben de na komparisi kaba, na grandomine Kajafas hoso,

4. Dem sidom prakticeri makandra, fa dem sa doe, vo kisi Jesus na wan konifasi, vo dem kan kili hem.

5. Ma dem taki wantem, dem moese voorzigtig, vo dem no doe dati na Paaska, vo wan oproeroe no hopo na kondre.

6. We di Jesus de na Betania na Simon hoso, di ben habi da melaats-siki:

7. Wan oeman kom na hem, a tjari wan alabaster-batra nanga toemoesi dieri en switi smerioli, en a kanti da oli na Jesus hede tapo, ala di a sidom na tafra.

8. We di dem disciple vo hem si dati, dem kom mandi vo dati, dem taki: Vo san hede a trowei da oli vo soso, vermorsoe?

9. Dem ben kan seli da oli dieri, en da moni dem ben kan gi na potiman.

10. Ma di Jesus si dati, a taki gi dem: San oen finni foutoe na

da oeman? A ben doe wan boen wroko na mi.

11. Potiman de nanga oen alatem, ma *mi* oen no habi alatem.

12. Disi a ben kanti da oli na mi skin tapo, nanga dati a ben salvoe mi vo mi beri.

13. Vo troe, mi taki gi oen: Na ala kondre, 'pee dem sa preki disi Evangelium, dem sa taki vo dasani toe, disi a ben doe di djoesnoe dia, en dem sa membre hem.

14. Na baka Judas Iskariot, wan vo dem twalf disciple, go na dem grandomine,

15. A taki gi dem: San oen sa gi mi, efi mi tori hem gi oen? Dem taki, dem sa gi hem dritentin piesi silvermoni.

16. En sinsi da tem a begin vo loekoe wan boen okasi, disi a kan meki dem kisi Jesus.

17. We da fosi dei, disi dem (djoe) begin vo njam masoo, dem disciple kom na Jesus, dem taki: Na hoepee joe wani, wi go meki Paaskalam klari, vo joe njam?

18. Hem taki: Go na ini foto na wan soema, so wan so, taki na hem: Wi Masra seni taki gi joe: da tem vo mi de klosibei, mi sa kom njam Paaskalam na joe hoso, mi nanga dem disciple vo mi.

19. We dem disciple doe so, leki Jesus taki gi dem, dem go meki Paaskalam klari.

20. En na sabatem Jesus go sidom na tafra, hem nanga dem twalf (disciple).

21. En ala di dem njam, Jesus taki: Troe, mi taki gi oen: Wan vo oen sa tori mi.

22. We dati meki dem kom verlegi, en dem begin vo haksi hem, wan na trawan baka: Masra, da mi?

23. Hem piki, taki: Da srefi soema, disi de njam nanga mi na ini *wan* pleti, da hem sa tori mi.

24. A troe, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki boekoe taki vo hem: ma tog, heloe vo da soema, disi te tori Soemapikien! A ben moro betre vo da soema, efi nooiti a ben gebore.

25. Toen Judas, da toriman srefi, haksi toe: Rabbi, da mi? En Jesus taki gi hem: So leki joe taki.

26. We ala di dem sidom njam, Jesus teki brede, a blesi en broko hem, gi na dem disciple, a taki: Oen teki, njam! dati da mi skin.

27. Na baka a teki da beker, a danke, gi na dem disciple, a taki: Oen alamal dringi vo hem!

28. Bika dati da mi broedoe, di vo da njoe verbond, disi sa ron vo oenoe en vo so meni soema hede, vo poeloe soema zondoe.

29. Ma mi taki gi oen, mi no sa dringi vo da droifiboom wien moro, tee da dei, disi mi nanga oenoe sa dringi hem njoe na mi tata kondre.

30. Na baka di dem ben singi da tangipsalm (vo komopo na tafra), dem go na doro na da olyfbergi.

31. En Jesus taki gi dem: Disi neti oen alamal sa kisi tra membre, libi mi. Bikasi boekoe taki: Mi sa fom da herder, en dem skaap vo da hiepi sa panja gowei.

32. Ma te mi hopo baka, mi sa waka go na oen fesi tee na Galilea.

33. Ma Petrus piki hem, a taki: Alwasi ala dem trawan kisi tra membre, libi joe, tog *mi* no sa kisi tra membre, libi joe nooit wantem.

34. Jesus taki gi hem: Vo troe, mi taki gi joe, di neti srefi, bifo kakka bari, joe sa meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

35. Petrus taki gi hem: Alwasi mi moese dede nanga joe makandra, tog mi no sa taki, mi no sabi joe. We so srefi ala dem tra disciple taki toe.

36. Na baka Jesus nanga dem disciple kom na wan buiti, disi dem kali Getsemane, en a taki gi dem: Go sidom dia so langa, tee mi go janda go begi.

37. En a teki Petrus nanga dem toe pikien vo Zebedeus, meki dem kom nanga hem, en dan a kom na wan toemoesi sari en hebi,

38. A taki gi dem: Mi ziel de nanga sari, tee vo dede. Tan dia nanga mi, no slibi!

39. Dan a go pikinso na sei, a hiti hem srefi nanga fesi na gron, a begi taki: Mi tata! efi a *kan* de, grantangi! no meki mi moe dringi so wan dranki! Ma tog, no doe so leki *mi* wani, ma leki *joe* wani.

40. Di a kom baka na dem disciple vo hem, en di a finni dem na slibi, a taki na Petrus: Hoefasi, oen no kan tan na hai nanga mi *wan* joeroe srefi?

41. Oen wakti! en holi begi, vo oen no fadom na ini tesi. Alwasi hatti wani, tog skin no ha tranga.

42. Dan a go begi vo toetron ageen, a taki: Mi tata! efi a no *kan* de, vo da dranki pasa mi, sondro mi dringi hem? pasiensi, meki a kom so, leki joe finni vo boen!

43. Toen di a kom baka, a finni dem na slibi ageen; bikasi slibi ben tapo dem hai.

44. En a libi dem ageen, a go begi vo dritron, a begi da srefi begi ageen.

45. Dan a kom baka na dem disciple vo hem, a taki gi dem: We, slibi dan en ruste! Loekoe, da joeroe de klosibei, disi dem sa tjari Soemapikien go, gi hem abra na pikadosoema han.

46. Oen hopo! meki wi go-wei! Oen si! da soema dia kaba, disi de go tori mi.

47. We di a taki so jete, loekoe! Judas, wan vo dem twalf disciple doro dapee nanga wan bigi hiepi soema, disi dem grandomine en gransoema vo kondre ben seni, dem alamat tjari houroe nanga tiki na han.

48. Ma da toriman ben gi dem wan marki, a ben taki: Da soema, disi mi sa bosi, da hem oen moe kisi.

49. En wantem a go klosibei

na Jesus, a taki: Odi Rabbi! en a bosi hem.

50. Ma Jesus taki gi hem: Baja! san meki joe kom dia? So dem trawan kom wantem, dem potti han na Jesus, en dem kisi hem.

51. En loekoe! wan vo dem, di de nanga Jesus, langa hem han, a hali hem houroe, en so a naki da foetoeboi vo grandomine, tee a koti hem jesi.

52. Ma Jesus taki gi hem: Potti joe houroe baka na ini hem boeba; bika da soema, disi teki houroe, houroe sa kili hem. (1 Mos. 9, 6.)

53. Joe denke, mi no kan begi mi tata wantem, vo a seni moro leki twalf legion Engel kom gi mi?

54. Ma fa boekoe sa kom reti dan? Tog alasani moese kom so.

55. Na baka Jesus taki na da hiepi soema: Oen kom dia nanga houroe en nanga tiki, vo kisi mi, leki wan kiliman. Tog mi ben de nanga oen aladei na ini temple, pee mi ben leri soema, sondro oen ben potti han na mi.

56. Ma ala dasani moese kom so, vo ala taki vo dem profet kom reti. We now ala disciple libi hem, dem ronwei.

57. Ma dem soema, disi ben kisi Jesus, dem tjari hem go na grandomine Kajafas, pee dem meester vo wet nanga dem gransoema ben kom makandra.

58. Ma Petrus waka safri na hem baka, tee na grandomine hoso; en a go na ini, sidom

nanga dem skoutoe, vo si, fa dasani sa waka nanga Jesus.

59. We dem grandomine en gransoema nanga da heeli kroatoe soekoe falsi getuige, disi moe klage Jesus, vo dem kan vonis hem, taki, a moese dede.

60. Ma dem no finni wansani. Alwasi nofo falsi getuige hopo, tog dem no finni wansani. Na baka toe falsi getuige hopo,

61. Dem taki: Da soema dia ben taki: Mi kan broko da temple vo Gado, en na ini dri dei mi kan meki hem baka.

62. Now grandomine hopo, a taki na Jesus: Hoefasi, joe no piki wansani? (Joe no jeri,) san dem klage joe?

63. Ma Jesus no piki hem. Vo da hede grandomine taki ageen na hem: Mi teki da liebi Gado: sweri en taki gi wi, efi joe de Kristus, da pikien vo Gado.

64. Jesus taki gi hem: So leki joe taki. Ma mi taki gi oen: Bambei oen sa si Soemapikien sidom na reti han vo da majesteit vo Gado, oen sa si hem kom na ini dem wolkoe vo hemel.

65. Now grandomine pliti hem klosi, a taki: A kosi Gado! Hoe wroko wi habi nanga getuige moro? loekoe! oen srefi ben jeri now, fa a ben kosi Gado.

66. San oen denke? Dem piki hem, taki: A verdini vo dede.

67. Dan dem spiti hem na ini hem fesi, dem naki hem nanga kofoe; trawan gi hem so meni klap na hem sei fesi,

68. Dem taki: We Kristus, joe profet! taki gi wi, hoesoe-ma ben naki joe?

69. Ala dati Petrus sidom wakti jete na dorosei. Na dapee wan oemanfoetoeboi kom na hem, a taki: Joe ben de toe nanga da Jesus vo Galilea!

70. Ma Petrus stry, en na fesi vo dem alamal a taki: Mi no sabi, san joe taki.

71. Ma di a kom na doro na plasi, wan tra oeman kom si hem, en da oeman taki gi dem tra soema, disi tanapoe dapee: Disi dia ben holi toe nanga da Jesus vo Nazaret.

72. Ma hem stry ageen, en a sweri, taki: Mi no sabi da soema.

73. Pikinso moro na baka dem soema, disi tanapoe dapee, kom na Petrus, dem taki gi hem: Troe, joe de wan vo dem toe; bika joe tongo srefi de tori joe.

74. Ma Petrus bigin vo verfloekoe hem srefi, a sweri taki: Mi no sabi da soema. En wantem kakka bari.

75. Now Petrus kom membre dem woord vo Jesus, di a ben taki gi hem: Bifo kakka bari, joe sa meki lei dritron, taki, joe no sabi mi. En so a go na doro, a kre reti reti.

Kap. 27.

Dem gi Jesus abra na Pilatus. Judas hanga hem srefi. Dem spikri Jesus na kruis.

Deibroko mamantem ala grandomine en gransoema vo kondre kom makandra, dem holi

komparisi vo Jesus hede, fa dem sa doe vo kili hem.

2. En so leki a ben tai, dem tjari hem gowei, dem gi hem abra na Poncius Pilatus.

3. We di Judas, da toriman, si, dem vonis Jesus, taki, a moese dede, now a kom hati hem; en a teki dem dritentin piesi silvermoni, tjari dem kom baka gi dem grandomine en gransoema,

4. A taki: Mi doe ogri vo troe, disi mi ben seli da broedoe vo so wan reti soema, disi no doe wan ogri. Ma dem taki: Hoe wroko wi habi nanga dati? dati de na joe verantwoortoe.

5. En Judas go hiti da moni na ini temple, en dan a gowei, hanga hem srefi.

6. Ma dem grandomine teki da moni, dem taki: A no fiti, vo potti so wan moni na ini kerki bus; bikasi da broedoe moni.

7. We dem prakticeri makandra, san vo doe nanga da moni, en dan dem go na wan basi, disi meki patoe, dem bai wan piesi gron vo hem: en da srefi gron dem meki vo wan beriplesi vo dem vreemde soema, disi komopo na tra kondre.

8. Vo da hede dem kali da srefi gron *broedoe*gron tee tidei jete.

9. We da so da taki vo profet Jeremias kom reti, di a ben taki: Dem ben haksi dritentin piesi silvermoni na dem pikien vo Israel; bikasi dati ben de da prys vo da soema, disi dem ben seli, so leki dem preceri hem.

10. En da srefi moni dem teki, da tori ben gi mi wan reti hebi bai wan gron vo wan patoe-bakker, so leki Masra ben taki gi mi.

11. We di Jesus tanapoe na fesi vo granman, granman haksi hem, a taki: Hoefasi, da joe de da koning vo dem djoe? Jesus taki gi hem: So leki joe taki.

12. Ma di dem grandomine en tra gransoema taki toemoesi sani, potti na hem tapo, Jesus no piki dem wansani.

13. Toen Pilatus haksi hem: Hoefasi, joe no jeri? so meni ogri dem taki, joe doe?

14. Ma Jesus no piki hem wan woord, en dati meki granman srefi kom verwondroe toemoesi.

15. Ma na Paaskafeest granman ben njoesoe alatem, vo poeloe wan banditi na doengroehoso, gi hem fri, iniwan di dem wani.

16. We da srefi tem wan soema ben de na doengroehoso, a nem Barrabas, wan toemoesi ogri soema pasamarki.

17. We di dem de makandra dapee, Pilatus taki gi dem: Hoe-disi oen wani, mi loesoe gi oen? Barrabas? ofoe Jesus, disi dem kali Kristus?

18. Bika a ben sabi heel boen, dati vo djaloesoe hede wawan dem ben tjari Jesus kom na kroetoe.

19. Ma di Pilatus sidom na hem kroetoestoeloe, hem wefi seni waarskouwe hem, a taki: No kroetoe da regtvaardige soema; di neti mi ben drem vo bem, en

da tori ben gi mi wan reti hebi na mi hatti.

20. Ma dem grandomine en gransoema meki toemoesi obsteeki na mindri ala dem sosoema, dem taki, meki dem begi granman, vo a loesoe Barrabas en vo a kili Jesus.

21. Now granman haksi dem wantron moro: Hoedoesi vo dem toe soema oen wani, mi loesoe gi oen? Dem taki: Barrabas.

22. Pilatus taki gi hem: San mi sa doe dan nanga Jesus, disi dem kali Kristus? Dem alamal taki: Meki dem kruisi hem!

23. Granman taki: Hoe ogri a ben doe dan? Ma dem bari moro tranga, dem taki: Meki dem kruisi hem!

24. We di Pilatus si, hem no kan meki dem bedaari moro, kontrari, da oproeroe kom moro ogri, dan a teki watra, en na ala soema fesi a wasi hem han, a taki: *Mi* no kan vonis so wan boen soema, taki, hem broedoe moese ron; a de na *oen* verantwoortoe.

25. En da heeli hiepi piki hem, taki: Ja, meki hem broedoe kom na wi tapo en na tapo dem pikien vo wi!

26. We now Pilatus loesoe Barrabas gi dem, ma Jesus a gi abra, vo dem kruisi hem.

27. En dem soldati vo granman teki Jesus, dem tjari hem kom na ini kroetoechoso; en na dapee dem komaderi da heeli kompani kom na hem tapo, rondtoe hem;

28. En dem poeloe hem klosi, weri wan purpurmantel gi hem, (disi dem koning wawan njoesoe vo weri).

29. Dan dem teki makaboesi, dem vlekli wan kroon, potti na Jesus hede; en wan pyl-tiki dem gi hem toe na hem reti han, (leki wan koning-zepter); dan dem buigi kni gi hem, dem spotoe hem, taki: Odi, koning vo djoe.

30. Dan dem spiti na hem tapo, dem teki poeloe da tiki na hem han, dem naki hem hede.

31. Na baka di dem ben spotoe hem (nofo), dem poeloe da purpurmantel na hem skin, dem weri hem hem eigen klosi baka, en dan dem tjari hem gowei, vo kruisi hem.

32. En di dem tjari hem go, dem miti wan soema vo Cirene, a nem Simon; da hem dem dwingi, vo hem tjari da kruis gi Jesus.

33. We di dem kom na da plesi, disi dem kali Golgata, dati taki: bongopitaplesi,

34. Dem gi hem azyn moksi nanga gal, vo a dringi; ma di a tesi dasani, a no wani dringi.

35. Na baka di dem spikri hem na kruis kaba, dem teki hem klosi, dem hiti lot, platie dem klosi. Da so da woord kom reti, disi wan profet ben taki: Dem platie mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem ben hiti lot.

36. En dem sidom dapee de wakti hem.

37. En na abra Jesus hede dem potti wan sani, pee dem

ben skrifi na tapo, vo san hede dem kili hem; da skrifi taki: Disi da Jesus, da koning vo dem djoe.

38. Ma da srefi joeroe dem kili toe tra soema moro dapee nanga Jesus makandra, toe kili-man; wan dem hanga na hem reti han en da trawan na hem kroekoetoe han.

39. Ma dem soema, disi pasa da plesi, dem kosi hem, en dem seki dem hede,

40. Dem taki: We, joe taki, joe kan broko da temple vo Gado, en na ini dri dei joe kan meki hem baka: helpi joe srefi dan! Efi joe de Gado pikien troe, saka dan, komoto na kruis!

41. So srefi dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema spotoe hem toe, dem taki:

42. Trawan a ben helpi, ma hem srefi a no kan helpi. Efi hem de da koning vo Israel, meki a saka dan, komoto na kruis, dan wi sa bribi hem.

43. A ben potti hem vertrouw na Gado, we meki hem helpi hem now, efi a lobbi hem troe. Bika a ben taki: Mi da Gado pikien.

44. So srefi dem kiliman kosi hem toe, disi dem ben kruisi nanga hem makandra.

45. Dinatem twalf joeroe wan bigi doengroe kom fadom na heeli grontapo, en so a tan tee dri joeroe bakadina.

46. En na dri joeroe Jesus kre nanga tranga tongo, a taki:

Eli, Eli, lama sabaktani. Dati taki: Mi Gado, mi Gado! san hede joe libi mi so?

47. Ma som vo dem, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki: A de kali Elias.

48. En djoesnoe wan vo dem ron go teki wan sponsoe, a foeloe hem nanga azyn, en dan a potti hem na wan tiki tapo, a langa hem gi Jesus, meki a dringi.

49. Ma dem trawan taki: Tan, meki wi si, efi Elias sa kom helpi hem.

50. Ma Jesus kre wantem moro nanga tranga tongo, en so a dede.

51. En loekoe! da bigi gardyn na ini temple kom pliti na toe piesi, komoto na taposei tee na ondro;

52. En gron kom seki toe, so tranga tee dem bigi stoon srefi pliti, en dem grebi hopo, en foeloe vo dem santa dedesoema, disi ben lidom na ini de slibi, dem hopo,

53. Komoto na ini dem grebi; en na baka di Jesus srefi hopo baka na dede, dem go na ini da santa foto, dem sori dem srefi gi nofo soema.

54. Ma da ofciri nanga dem soldati vo hem, disi ben wakti Jesus dapee, di dem si da aardbefi nanga alasani, di pasa, dem kom skreki vo troe en dem taki: Troe, da soema ben de Gado pikien.

55. So srefi foeloe oeman ben de dapee toe, dem tanapoe na sei de loekoe; dem, disi ben

komopo na Galilea, waka na Jesus baka, vo dini hem.

56. Boiti Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Jakobus en Joses, nanga da mama vo dem pikien vo Zebèdeus.

57. Ma na sabatem wan granmasra vo Arimatia kom, a nem Josef, disi ben de wan disciple vo Jesus toe;

58. We hem go na Pilatus, a begi hem, vo a gi hem da dede skin vo Jesus. En Pilatus gi ordre, vo dem gi hem.

59. En Josef teki da dede skin, a domloe hem na ini krin klosi.

60. En dan a go potti hem na ini hem eigen njoe grebi, disi a ben meki dem koti na ini wan stoon, a rolo wan bigi stoon, potti na grebi doro, en dan a gowei.

61. Maria Magdalena nanga da tra Maria ben de dapee toe, dem go sidom reti abra vo da grebi.

62. Da tweede dei na baka vo da dei, disi dem ben meki sani klari vo Paaska, dem grandomine en Fariseman go makandra na Pilatus,

63. Dem taki: Masra, wi kom membre, datem di da bedriegeman ben de na liebi jete, a ben taki: Na baka vo dri dei mi sa hopo baka.

64. We joe moe gi ordre, vo dem tapo wakti da grebi boen dri dei langa, vo dem disciple vo hem no kom foefoer hem, taki na ala soema: A hopo baka na dede. Efi wi no beletti dati.

dan dem sa kori soema na bakatem moro ogri, leki fositem.

65. Pilatus taki gi dem: We teki waktiman dan, en go tapo da grebi so boen, leki oen denke, a de vanoodoe.

66. We da so dem gowei, dem potti skildwakti na da grebi, en da stoon srefi dem marki toe nanga lak.

Kap. 28.

Da opstaan vo Jesus. A sori hem srefi gi dem disciple. A taki, meki dem go leri ala soema.

So hesi da Saba pasa, da fosi dei vo wieki, froekoe mantem, Maria Magdalena nanga da tra Maria kom vo loekoe da grebi.

2. En loekoe! wan bigi aardbefi kom. Bikasi wan Engel vo Masra komopo na hemel, kom na ondro, a poeloe da stoon na da grebi doro, en dan a go sidom na da stoon tapo.

3. Hem fesi ben tan leki da faja vo hemel, en hem klosi weti, moro leki katoen.

4. We dati meki dem waktiman kom frede, dem skreki so tee dem tan leki dem dede.

5. Ma da Engel begin nanga dem oeman, a taki: No frede! Mi sabi, oen soekoe Jesus, disi dem ben kruisi.

6. A no dia, ma a hopo baka, so leki hem srefi ben taki. Kom dia, loekoe da plesi, dapee Masra ben lidom!

7. Ma meki hesi, go taki gi dem disciple vo hem, taki, a

hopo baka na dede. En loekoe! hem srefi sa waka na oen fesi go na Galilea, en janda oen sa si hem. Oen si? mi taki dati gi oen.

8. We dem libi da grebi hesi, hafoe dem hatti ben frede pikinso, en hafoe ageen dem ben habi toemoesi bigi plisiri, en so dem ron, vo tjari da njoesoe gi dem disciple vo hem.

9. Ma ala di dem gowei, vo taki dati gi dem disciple vo hem, loekoe! Jesus srefi kom miti dem na pasi, a taki dem odi. En di dem kom moro klosibei na hem, dem brasa hem foetoe, en dem anbegi hem.

10. Ma Jesus taki gi dem: No frede! ma go wantem, taki gi dem brara vo mi, meki dem go na Galilea; janda dem sa si mi.

11. We di dem gowei, loekoe! som vo dem waktiman doro na ini foto, dem verteli dem grandomine alasani, disi pasa.

12. En wantem dem kom makandra nanga dem gransoema, dem holi komparisi ageen; en dan dem gi dem soldati wan bigi moni,

13. Dem taki: Oen moese taki: Na neti, di wi ben slibi, dem disciple vo hem kom foefoer hem skin.

14. En efi somtem dasani sa kom na granman jesi, dan wi sa tapo hem, wi sa zorgoe, vo oen no kisi strafoe.

15. We dem teki da moni, dem doe so, leki dem taki gi dem. Ma tog da tori kom panja

na heeli kondre, en ala djoe sabi hem tee tidei.

16. Na baka dem elf disciple go na Galileakondre na tapo wan bergi, dapee Jesus ben besteli dem vo kom makandra.

17. En di dem si hem, dem hiti dem srefi na gron, anbegi hem; ma som vo dem ben twyfle jete.

18. Now Jesus kom moro klosibei na dem, a hopo hem

mofo, a taki gi dem: Mi kisi ala tranga na hemel en na grontapo.

19. We, oen waka go na ala kondre, leri ala soema, en doopoe dem na nem vo tata en na nem vo pikien en na nem vo santa Jeje!

20. En leri dem, vo dem holi en doe alasani, disi mi ben taki gi oenoe. En loekoe! mi de nanga oen ala dei tee na kaba vo grontapo.

Da Evangelium vo St. Markus.

Kap. 1.

Johannes doopoe Jesus. Didiebri kom tesi hem. Jesus kali dem disciple vo hem. A helpi dem sikiman.

Disi de da begin vo da Evangelium vo Jesus Kristus, da pikien vo Gado;

2. So leki wan profet ben skrifi: Loekoe! mi de seni mi boodskopoeman go na joe fesi, disi sa meki pasi klari gi joe.

3. Dem jeri wan stem vo wan prekiman na woestein, disi taki: Oen meki pasi klari gi Masra! meki dem foetopasi vo hem reti!

4. Da so Johannes, da doopoe man, hopo na woestein, a preki vo da doop, fa soema moese drai dem liebi, vo dem kan kisi pardon vo dem zondoe.

5. En ala soema vo heeli Judakondre en vo Jerusalem go na doro, kom na hem dapee, dem meki a doopoe dem na ini da

riba Jordan, en dem bekenti dem zondoe.

6. Johannes ben weri klosi vo kameel-wiwiri, a tai wan leer banti na hem bele, en hem njanjam ben de sprinkhan nanga boesi-honi.

7. En a preki, taki: *Wan* de go kom na mi baka, disi tranga, moro leki mi, en disi mi no waarti vo mi boekoedon, poeloe hem soesoe na hem foetoe.

8. Mi de doop oen nanga watra, ma hem sa doop oen nanga santa Jeje.

9. Da srefi tem Jesus komopo toe na Nazaret na Galilea, a meki Johannes doopoe hem na ini Jordan.

10. Ma so leki Jesus komopo na ini watra, Johannes si hemel hopo, en da Jeje (vo Gado) saka kom na ondro leki wan doifi, a kom tan na Jesus tapo.

11. En wan stem toe komopo na ini hemel, a taki: Joe de mi lobbi pikien, nanga joe mi habi mi plisiri!

12. En wantem da Jeje teki hem, tjari hem go na woestein.

13. En na ini da woestein a tan fotentin dei nanga fotentin neti, na dapee Satan kom tesi hem; a tan na mindri dem boesimeti, en dem Engel kom dini hem.

14. Ma na baka, di dem potti Johannes na doengroehoso kaba, Jesus kom na Galilea, a preki da Evangelium vo Gadokondre, a taki:

15. Da tem disi now, Gadokondre de klosibei; drai oen liebi en bribi na da Evangelium!

16. Ma di a waka klosibei na da zee vo Galilea, a si, fa Simon nanga hem brara Andreas hiti dem netti na ini watra; bikasi dem ben de fisiman.

17. En Jesus taki gi dem: Oen kom nanga mi! mi sa meki oen tron fisiman, vo kisi liebisoema.

18. En wantem dem libi dem netti, dem waka go nanga hem.

19. Na baka di a kom moro na fesi, a si Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga hem brara Johannes, dem sidom na ini sipi, lapoe dem netti; en djoesnoe Jesus kali dem.

20. En dem libi dem tata Zebedeus na ini sipi nanga dem knegti, dem waka go nanga hem.

21. We di dem kom na Kapernaum, Jesus go wantem na kerki na Sabadei, a leri soema.

22. En dem verwondroe vo da leri vo hem; bikasi a ben leri dem leki wan soema, disi habi vo taki, ma no so leki dem meester vo wet.

23. We wan soema ben de dapee na kerki, disi wan takroe geest trobi hem, en da geest bari, taki:

24. Libi wi! Hoe wroko wi habi nanga joe, Jesus vo Nazaret? Joe kom dia nomo vo joe pori wi? Mi sabi, hoesoema da joe; joe de da Santawan vo Gado.

25. Ma Jesus krasi hem, a taki: Tapo joe mofo, en komoto na da soema!

26. En da takroe geest hali da soema, a bari tranga, en so a komoto.

27. En ala soema kisi wan frede vo dati, dem haksi makandra, taki: Hoesani dati? hoe soortoe njoe leri dati! Nanga tranga a komanderi dem takroe geest, en dem gehoorzam hem.

28. En da tori vo hem panja hesi na da heeli buurti vo Galilea.

29. We di dem komoto na kerki, a teki Jakobus en Johannes, en dem go wantem na da hoso vo Simon en Andreas.

30. Na dapee da mama vo Simon wefi lidom siki nanga koorsoe, en dem verteli hem dati wantem.

31. En Jesus go na hem, a fassi hem han, a hopo hem; we djoesnoe da koorsoe libi hem, en da oeman hopo, dini dem.

32. Ma na sabatem, di zon tranga, a seni hem gowei wan-go na ondro kaba, dem tjari ala tem,
soortoe sikiman kom na hem,
nanga dem, disi de nanga ogri jeje.

33. En da heeli foto kom makandra dapee na doro mofo.

34. En Jesus helpi foeloe sikiman, disi ben pina nanga so meni difrenti siki; a jagi foeloe didiebri toe; ma a no meki dem taki, bikasi dem sabi hem.

35. Deibroko mamantem bifo moesoedei, a hopo go na doro na wan woestein plesi, vo begi dapee.

36. Ma Simon nanga dem trawan, di de nanga hem, dem feti hesi go na hem baka.

37. En di dem finni hem, dem taki gi hem: Ala soema de soekoe joe.

38. Ma hem taki gi dem: Meki wi go na dem pikin foto na buurti, vo mi preki janda toe; bikasi vo dati hede mi ben kom.

39. En a preki na dem kerki na heeli Galileakondre, en dem didiebri a poeloe toe.

40. Wan melaats-soema kom toe na hem dapee, a fadom na hem foetoe, a begi hem, taki: (Masra!) Efi joe wani, joe kan krin mi.

41. En Jesus kisi wan sari vo hem, a langa hem han, meli da soema, en dan a taki gi hem: Ja mi wani, joe moese krin.

42. En di a taki so, djoesnoe da melaats komopo na hem skin; a kom krin.

43. Ma Jesus vermane hem

tranga, a seni hem gowei wantem,

44. En a taki gi hem: Loekoe boen, vo joe no taki gi wan soema; ma go sori joe srefi gi domine, en meki joe ofrandi, so leki Moses ben potti, taki, soema moe doe, te dem kom krin baka, vo dem habi wan bewys.

45. Ma di da soema gowei, wantem a bigin, vo meki foeloe taki vo dati, a meki ala soema kom sabi da tori; en vo da hede Jesus no ben kan go publiki moro na ini foto; en alwasi a ben tan kibri na ini woestein, tog dem finni hem dapee toe; na ala plesi dem komopo, kom na hem.

Kap. 2.

*Kristus helpi wan jekti - sikiman.
A kali Matteus.*

Som dei na baka Jesus kom baka na Kapernaum. En di dem soema jeri, hem de na hoso,

2. Djoesnoe so meni soema kom makandra, tee dem no finni plesi nofo, no na doro mofo srefi; en hem preki da tori gi dem.

3. Ma som soema kom na hem, dem tjari wan soema kom nanga jekti; fo soema ben moese tjari hem.

4. En di dem no kan kom klosibei na hem, vo dem foeloe soema hede, vo da hede dem hopo da dakki vo da hoso, pee Jesus ben de, dem poeloe dem singel, en so dem saka da bedi na ondro, disi da sikiman lidom na ini.

5. We di Jesus si da bribi vo dem, a taki gi da sikiman: Mi pikien, joe kisi pardon kaba vo joe zondoe.

6. Ma som meester vo wet, disi sidom dapee, taki na ini dem hatti:

7. Fa da soema kan spotoe so nanga Gado? Hoesoema kan gi trawan pardon, boiti Gado wawan?

8. En Jesus, disi sabi wantem, da sosani dem membre na ini dem hatti, a taki gi dem: Fa oen membre sosani na ini oen hatti?

9. Sani de moro hebi? vo taki gi da sikiman: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe: Hopo, teki joe bedi, waka go?

10. Ma oen moese sabi, Soemapikien habi da tranga na grontapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe: (Jesus taki gi da sikiman:)

11. Mi taki gi joe: Hopo, teki joe bedi, en go na hoso!

12. En so djoesnoe da soema hopo, a teki hem bedi, en na ala soema fesi a gowei; en dati meki dem alamal verwondroe vo troe, dem pryze Gado, dem taki: Sosani wi no ben si jete.

13. Na baka Jesus go na doro ageen na zeekanti sei, en foeloe soema kom na hem dapee, en a leri dem.

14. En di a pasa wan plesi, a si Levi, da pikien vo Alfeus, sidom teki tol; en a taki gi hem: Kom go nanga mi! En a hopo, go na hem baka.

15. En di Jesus sidom na tafra

na Levi hoso, foeloe tolnaar en zondaar kom sidom na tafra nanga Jesus en nanga dem disciple vo hem. Bikasi foeloe vo dem ben holi nanga Jesus.

16. Ma di dem meester vo wet nanga dem Fariseman si, Jesus njam nanga dem tolnaar en zondaar, dem taki gi dem disciple vo hem: Vo san hede oen meester de njam en dringi nanga dem tolnaar en zondaar?

17. Di Jesus jeri dati, a taki gi dem: Dem gezontoe soema no habi wroko nanga datra, ma dem sikiman. Mi ben kom vo kali dem zondaar, meki dem bekeeri; ma no vo dem regtvaardige soema mi kom.

18. We di dem disciple vo Johannes nanga dem Fariseman ben holi foeloe fasten, vo da hede som vo dem kom na Jesus, dem taki: Vo san hede dem disciple vo Johannes holi so meni fasten, nanga di vo dem Fariseman toe: ma dem disciple vo joe no de fasten kweti kweti?

19. Jesus taki gi dem: Fa dem soema na bruiloft kan fasten, so langa da bruidigom de nanga dem? So langa dem habi da bruidigom na dem mindri, dem no kan fasten.

20. Ma da tem sa kom, disi dem sa poeloe da bruidigom na dem sei, dan dem sa fasten.

21. No wan soema sa teki wan njoe lappi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe lappi de go broko da ouroe klosi, en da so da horo kom moro bigi.

22. So srefi no wan soema sa potti njoe wien na ini ouroe leerzakka; bikasi da njoe wien de go broko dem zakka, en dan da wien go lasi, en dem zakka pori toe. Ma ala soema potti njoe wien na ini njoe zakka.

23. Wan dei di Jesus pasa wan karoegron na wan Sabadei, dem disciple vo hem begin, vo broko som karoetiki ala di dem waka;

24. En dem Fariseman taki gi hem: Loekoe! dem disciple vo joe doe wansani, disi no fiti na Sabadei.

25. Jesus taki gi dem: Oen no ben lesi na boekoe, sani David ben doe, di a ben de na nootoe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di ben de nanga hem?

26. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, na grandomine Abjatar tem, en fa a ben njam dem toonbrede, disi tog no wan soema ben habi pasi vo njam, boiti dem domine wawan? en a ben gi na dem trawan toe, disi ben de nanga hem?

27. En a taki gi dem: Gado ben meki da Sabadei vo soema hede, ma a no ben meki soema vo Sabadei hede.

28. We, Soemapikien de Masra toe vo Sabadei.

Kap. 3.

Jesus helpi sikiman. A kali dem twalf Apostel. A habi trobi nanga dem Fariseman.

En Jesus go ageen na kerki na dapee wan soema ben de, disi habi wan dre han.

2. En dem wakti hem, efi hem sa genezi da soema na Sabadei, vo dem kan finni wansani, vo go klage hem.

3. Ma Jesus taki gi da soema nanga da dre han: Hopo, kom tanapoe dia!

4. En dan a haksi dem: Sani de fiti, vo wi doe na Sabadei? boen ofoe ogri? vo holi liebi, ofoe vo pori hem? Ma dem no piki hem.

5. Dan Jesus loekoe dem alamal rontoe, a poeloe hai gi dem; en nanga sari vo da tranga-hatti fasi vo dem a taki gi da soema: Langa joe han! En di a langa hem han nomo, da han kom boen en reti baka, so gezond leki da trawan.

6. Ma dem Fariseman hopo go na doro, dem go holi komparisi nanga dem soema vo Herodes, fa dem sa doe vo kili hem.

7. Ma Jesus komoto dapee, a go tee na zeekanti sei, hem nanga dem disciple vo hem; en foeloe soema vo Galilea waka go nanga hem, en vo Judea,

8. En vo Jerusalem en vo Idumea en vo abrasei vo Jordan en vo da buurti vo Tirus en Zidonkondre; wan bigi hipi soema kom na hem, disi ben jeri ala dem bigi wroko, di a ben doe.

9. En a taki gi dem disciple vo hem, meki dem holi wan pikin sipi klari, pee a kan go na ini vo dem foeloe soema hede, vo dem no kwinsi hem.

10. Bikasi di a ben helpi so meni soema, dati meki ala soema,

di de nanga wan plaag, feti toemoesi, vo kom na hem en vo meli hem.

11. Dem takroe geest srefi, te dem si hem nomo, dem fadom na hem fesi, dem bari, taki: Joe de Gado pikien!

12. Ma hem krasi dem tranga, a taki, dem no moese meki trawan kom sabi hem.

13. En dan a klim go na wan bergi tapo, na dapee a kali som vo hem disciple kom na hem, dem disi a ben wani; en dem kom na hem.

14. We (na dem mindri) a verkiese twalf soema, vo dem tan nanga hem alatem, en vo a kan seni dem go preki;

15. En vo dem habi tranga toe, vo genezi sikiman en vo poeloe dem didiebri.

16. Na Simon a gi da nem Petrus.

17. So srefi a teki Jakobus, da pikien vo Zebedeus, nanga Johannes, da brara vo Jakobus; na dem Jesus gi da nem Boanerges, dati taki: dondropikien.

18. Dem trawan ben de Andreas, Filippus, Bartolomeus, Matteus, Tomas en Jakobus, da pikien vo Alfeus, Taddeus nanga Simon vo Kana;

19. Nanga Judas Iskariot, disi tori hem na baka.

20. Dan dem go na hoso; en so meni soema kom makandra ageen dapee, tee dem no finni tem srefi, vo njam wansani.

21. We di dem soema vo hem famili jeri dati, dem kom na do-

ro, vo teki hem kom na ini hoso; bikasi dem ben jeri, a no de nanga hem reti verstand.

22. Bikasi dem meester vo wet, disi komopo na Jerusalem, ben taki: A de habi Beelzebub, en nange da hedeman vo dem didiebri a de jagi dem tra didiebri.

23. Ma Jesus kali dem kom na hem, a leri dem nanga gelykenis, a taki: Fa wan Satan kan poeloe wan tra Satan?

24. Wan koningkondre, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen.

25. So srefi ibriwan famili, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe.

26. We so srefi Satan, efi hem hopo, feti nanga hem srefi, a no kan tan boen toe, ma dan a kaba nanga hem.

27. No wan soema kan go na ini wan tranga soema hoso, teki foefoer hem goedoe, efi a no go tai da tranga soema fosi; ma efi a doe dati, dan a kan kom na ini, poeloe hem goedoe.

28. Troe, mi taki gi oen: Vo ala zondoe soema kan kisi pardon; alwasi dem ben kosi Gado srefi, tog dem kan kisi pardon;

29. Ma da soema, disi taki ogri vo da Jeje vo Gado, hem no kan kisi pardon teego; ma a moese kisi hem strafteego.

30. Dati Jesus taki, vo di dem ben taki, hem habi wan ogri jeje.

31. Na baka hem mama nanga dem brara vo hem tanapoe na dorosei, en dem seni kali hem.

32. Bika ala soema ben sidom rontoe hem; en vo da hede soema taki gi hem: Loekoe, joe mama nanga dem brara vo joe tanapoe na dorosei, dem haksi vo joe.

33. Hem piki dem, a taki: Hoesoema da mi mama! en 'soema da dem brara vo mi?

34. En dan a loekoe ala dem soema, disi sidom rontoe hem, a taki: Loekoe dia! dem de mi mama, en dem de mi brara.

35. Bika da soema, disi doe da wani vo Gado, hem de mi brara en mi sisa en mi mama.

Kap. 4.

Dem gelykenis vo da saiman en vo da mostertsiri.

Na baka Jesus begin ageen, vo leri soema na zeekanti; ma di so meni soema kom makandra dapee, a verpligti vo go sidom na ini wan sipi, na tapo da zee. Ma ala dem tra soema tanapoe na sjoro na watrasei.

2. We na dapee a leri dem foeloesani nanga gelykenis, en na ini da preki vo hem a taki:

3. Oen jere mi! Loekoe, wan saiman go na doro, sai hem siri.

4. En ala di a sai, hafoe fadom na sei pasi, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

5. Trawan fadom na wan stoongron, dapee a no habi foe-loe doti; en da siri komopo hesi, vo di a no habi diepi doti.

6. Ma di zon hopo, a kom dre, en di a no habi loetoe, a dede.

7. Trawan fadom na mindri vo maka; en dem maka gro toe, dem tapo da siri, vo a no kan meki vroektoe.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, a meki vroektoe, disi gro mooi tee a kom bigi; som meki dritentin, trawan sik-sitentin, trawan meki hondro.

9. Dan Jesus taki gi dem: Disoema habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

10. Na baka di Jesus ben de hem wawan, dem twalf disciple, disi ben de nanga hem, haksi hem vo da gelykenis.

11. En Jesus taki gi dem: Oenoe habi da boen hede, vo kom sabi dem kibritori vo Gado-kondre; ma dem trawan, disi de na doro, dem moe jeri ala-sani nanga gelykenis;

12. Bika nanga hopo hai dem de si, en tog dem no kom sabi; nanga jesi dem de jeri, en tog dem no verstaa; dem no wani bekeeri, vo dem kan kisi pardon vo dem zondoe.

13. En Jesus taki gi dem: We, efi oen no verstaa disi gelykenis, fa oen sa verstaa ala dem trawan dan?

14. We da saiman de da soema, disi de sai da woord vo Gado.

15. Dem soema na sei pasi, dati da so soema, pee dem sai da woord na ini; ma so hesi dem jeri hem, wantem Satan kom poeloe da woord baka, disi trawan ben sai na ini dem hatti.

16. So srefi a de toe nanga dem soema, pee da siri go na wan stoongron; te dem jeri da tori, dem teki hem hesi nanga plisiri;

17. Ma dem no habi loetoe na ini dem hatti, dem no holi doro; te nootoe kom vo da tori hede; en te trawan soekoe dem nanga trobi, djoesnoe a no boen na dem moro.

18. Dem trawan, pee da siri go na ini maka, dati da so soema, disi de jeri da tori;

19. Ma dem zorgoe vo disi grontapo, en da soso goedoe, disi blinde dem hai, nanga dem tra luste: ala dati de tapo da tori, vo a no kan meki vroektoe.

20. Ma dem soema, pee da siri go na wan boen gron, dati da so soema, disi de jeri da tori, en disi teki hem, meki vroektoe; wan meki dritentin, trawan sik-sitentin, trawan meki hondro.

21. Dan Jesus taki gi dem: Hoesoema sa letti wan kandra, potti na ondro wan tobo, ofoe na ondro bedi? Dem no sa potti hem na wan kandratiki tapo?

22. Bikasi no wansani kibri so, tee a no kan komopo na doro; en no wansani dangra so, tee soema no sa kom sabi.

23. Disoema habi jesi vo jeri, meki hem jeri!

24. En a taki gi dem: Loekoe boen, vo oen doe dasani, disi oen jeri. Da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oen baka; en oenoe, disi potti jesi na da leri, sa kisi moro na tapo jete.

25. Bika disoema habi, hem sa kisi moro; ma 'disi no habi, na hem han dem sa teki poeloe dati toe, disi a habi.

26. En Jesus taki: Gado-kondre habi da fasi, leki wan soema, disi trowei siri na hem gron.

27. Dan a go lidom slibi (na neti), en a hopo baka (na mamantem), en so a doe neti vo neti, en dei vo dei; en ala dati da siri meki loetoe, a komopo, gro, sondro da soema sabi, fa dati kom so.

28. Bikasi gron de meki alasi vo hem srefi; fosi da grasi komopo, dan ta tiki nanga da sisibi, en na baka da krin areisi srefi kom bigi na ini dem sisibi.

29. We te da areisi repi so fara, dan da Masra seni soema go koti hesi; bikasi a tem, vo koti kibri areisi.

30. Jesus taki moro: Sani wi sa teki, vo geersi Gadokondre? Nanga hoe gelykenis wi sa potti hem krin nofo na soema fesi?

31. A de leki wan mostertsiri; te dem sai hem na ini gron, a de da moro pikinwan vo ala tra siri, di de na grontapo;

32. Ma te dem sai hem, dan a de gro, a kom moro bigi, leki ala tra groentoe; a meki bigi takki srefi, tee dem pikin fowloe na ondro hemel kan meki nesi na ondro dem takki vo hem.

33. Nanga foeloe so soortoe gelykenis Jesus preki da tori gi dem, so leki dem habi verstand vo begreipe hem.

34. Sondro gelykenis a no ben taki nanga dem; ma dem disciple a teki aparti, poeloe alasani moro krin gi dem.

35. We da srefi dei na saba-tem a taki gi dem: Meki wi koti abra, go na tra sei!

36. En dem seni dem soema gowei, dem teki Jesus, so leki a ben de na ini da sipi; en moro sipi ben de nanga hem dapee.

37. Ma now wan tranga drai-winti hopo, disi hiti so meni watra na ini da sipi, tee da sipi kom foeloe nanga watra.

38. Ma Jesus ben de na bakasei na ini sipi, a lidom slibi na tapo wan koensoe. En dem go wieki hem, dem taki gi hem: Masra, joe no ke, efi wi soengoe?

39. Ma Jesus hopo, a krasi da winti, en dan a taki gi da watra: Kaba vo krasi so! tan tiri! En wantem da winti saka, a kaba vo wai krin krin.

40. Dan a taki gi dem: San oen frede so? Fa oen no ha bribi?

41. Ma dem tra soema kom frede vo troe, dem taki na makandra: Hoesoema dati? Bika winti nanga watra gehoorzam hem.

Kap. 5.

Vo dem ogri jeje nanga da hipi hogoe.

Da siki oeman nanga da pikien vo Jairus.

Now dem kisi sjoro na abra-sei na da buurti vo dem Gadareni soema.

2. En di a komopo na ini sipi, djoesnoe wan soema, di habi

wan takroe jeje, komopo na ini dem grebi, a ron kom miti Jesus.

3. Da soema ben liebi na ini dedesoema grebi; en no wan soema ben kan tai hem tranga nofo, no nanga ketting srefi.

4. Bikasi dem ben tai hem so meni tron kaba nanga ketting, en dem ben boeje hem toe; ma dem ketting a broko, poeloe, en dem boeje a masi toe; no wan soema ben man vo dwingi hem.

5. Dei nanga neti alatem a tan na tapo dem bergi en na ini dem grebi, a bari en a naki hem srefi nanga stoon toe.

6. We di hem si Jesus farawei, a ron go na hem, fadom na hem fesi, en a bari tranga, a taki:

7. Hoe wroko mi habi nanga joe, Jesus! joe pikien vo da bigi Gado na tapo? Teki Gado, en sweri gi mi, taki, joe no sa pina mi!

8. Bikasi Jesus ben taki gi hem: Komoto na ini da soema! joe takroe geest!

9. En a haksi hem: Hoe nem vo joe? Hem piki, taki: Mi nem Legion, bikasi wi de foeloe.

10. En a begi hem toemoesi, vo a no moe jagi dem komoto na da kondre.

11. We di wan bigi hipi hagoe ben de dapee, soekoe njanjam na sei dem bergi;

12. Vo da hede ala dem didiebri begi Jesus, dem taki: Grantangi! seni wi go na ini dem hagoe!

13. En di Jesus gi dem pasi wantem, djoesnoe dem takroe

jeje komoto, dem go na ini dem hague; en da heeli hipi komoto na da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee; dem ben de omtrent toedoezend hague, disi dede na ini watra.

14. Ma dem hague - herder teki ron, dem go taki da tori na ini foto en na dem dorpo toe. En ala soema go na doro, vo loekoe, san pasa.

15. En di dem kom na Jesus, dem si da soema, disi ben habi da Legion (takroe jeje), fa a sidom now nanga klosi na hem skin en nanga hem reti verstand, dati meki dem kom frede.

16. En dem trawan, disi ben si alasani, dem verteli dem da heeli tori, disi ben pasa nanga da soema en nanga dem hague.

17. Now dem soema begin vo begi Jesus, meki a komoto na dem kondre en na da buurti.

18. Ma di Jesus wani go baka na ini sipi, da soema, di ben habi dem takroe jeje, kom begi hem pasi, vo a kan tan nanga hem.

19. Ma Jesus no gi hem pasi, ma a taki gi hem: Go na joe hoso en na joe famili, en verteli dem, hoe bigi boen Masra ben doe joe, en fa a ben sari vo joe.

20. En da soema go, a verteli da tori na dem kondre vo Dekapolis, hoe bigi boen Jesus ben doe hem; en ala soema verwondroe vo dati.

21. Di Jesus kom baka na tra sei na ini sipi, foeloe soema kom na hem makandra, di a ben de na watrasei jete.

22. En loekoe! wan gran-soema vo kerki, a nem Jairus, kom dapee; en di hem si Jesus, a fadom na hem foetoe,

23. A begi hem toemoesi, a taki: Mi oemanpikien lidom siki tee vo dede; grantangi! kom poti joe han na hem tapo, vo a kom boen baka, en vo a tan na liebi.

24. We Jesus go nanga hem. En tra soema moro go nanga hem, dem ben de so meni, tee dem kwinsi hem.

25. We, wan oeman ben de dapee toe, disi hem moen no ben tapo sinsi twalf jari;

26. A ben pina toemoesi kaba na foeloe datra han, en ala hem goedoe a pai, gi dem kaba, son-dro a ben finni wan helpi; kontrari, da siki kom moro ogri.

27. We di hem jeri vo Jesus, a soekoe pasi na mindri ala dem foeloe soema, vo kom klosibei na Jesus na bakasei, en so a meli da soom vo hem klosi.

28. Bikasi a taki: Efi mi kan meli hem klosi nomo, mi sa kom gezond.

29. En so a kom toe, da broe-doe tapo wantem, en a fili na hem skin, dati da siki libi hem, a kom boen.

30. Ma Jesus fili wantem, taki, wan tranga komopo na hem; en a drai hem fesi, loekoe dem soema, a taki: Hoesoema meli mi klosi?

31. Dem disciple taki gi hem: Joe no si, dem soema de kwinsi joe? kaba joe haksi: Hoesoema meli mi?

32. Now Jesus drai, loekoe da oeman, disi ben doe dati.

33. Ma da oeman frede tee a befi (bikasi a sabi, san pasa nanga hem), en so a kom, fadom na Jesus foetoe, a verteli hem da heeli waarheit.

34. Ma Jesus taki gi hem: Mi pikien! da bribi vo joe ben meki joe kom gezond. Waka geruste, en tan gezond!

35. Di a taki so jete, som foetoeboi vo da gransoema kom, dem taki: Joe pikien dede kaba, joe no ha vo trobi da Masra moro.

36. Ma di Jesus jeri da njoesoe, disi dem tjari kom, a taki gi da gransoema vo kerki: No frede! holi bribi!

37. En a no meki wan soema kom nanga hem, boiti Petrus en Jakobus en Johannes, da brara vo Jakobus.

38. We di a kom na ini da gransoema hoso, en di a si so meni soema tanapoe dapee, disi meki ba'bari en disi de kre,

39. A go na ini, a taki gi dem: Hoe ba'bari dati, disi oen meki? San oen kre? Da pikien no dede, ma a de slibi. En dem lafoe hem.

40. Ma Jesus jagi dem alamal go na doro, en dan a teki da pikien tata en mama, nanga dem trawan, di de nanga hem, a go na ini, pee da pikien lidom.

41. En a fassi da pikien na hem han, a taki gi hem: Talita kumi! dati taki: Wendje, mi taki gi joe: hopo!

42. En djoesnoe da pikien hopo, a begin vo waka; bikasi a ben ouroe twalf jari kaba. En dem soema verwondroe pasamarki.

43. Ma Jesus gebiede dem tranga, vo dem no moe verteli da tori na no wan soema; en a taki; meki dem gi da pikien njanjam.

Kap. 6.

Dem kondreman vo Kristus no ke vo hem. A waka na foetoe na tapo watra.

Na baka Jesus gowei na hem kondre (na Nazaret) en dem disciple vo hem go nanga hem.

2. En di Sabadei kisi, a begin vo leri soema na kerki; en foe-loe soema, disi jeri hem, verwondroe vo da leri vo hem, dem taki: Pee da soema kisi dasani? Hoe bigi koni dati, di a habi! En hoe wonderwroko dati, disi a doe nanga hem han!

3. Hem no de da timreman? da pikien vo Maria? da brara vo Jakob, vo Joses, vo Judas en vo Simon? Dem sisa vo hem no de nanga wi dia toe? En dem teki mandi na hem.

4. Ma Jesus taki gi dem: Wan profet no habi nem na hem eigen kondre en na hem hoso en famili.

5. Vo da hede a no ben kan doe wan wonderwroko dapee, boiti wan toe dri sikiman a helpi, di a potti hem han na dem tapo.

6. En a verwondroe vo dem soema, disi dem no wani bribi hem. Na baka a waka rontoe na dem pikin foto da heeli buurti, a leri dem soema.

7. En dan a kali dem twalf disciple kom na hem, a begin vo seni dem go, toe nanga toe, en a gi dem tranga na tapo dem takroe jeje.

8. So srefi a gi dem ordre, vo dem no teki wansani, tjari na pasi, boiti wan tiki; no wan zakka, no wan brede, no wan moni toe na ini zakka.

9. Soesoe wawan dem moe tai na ondro foetoe; dem no moe weri toe djakti toe.

10. So srefi a taki gi dem: Pee oen go na ini wan hoso, na dapee oen moese tan, tee oen komopo baka dapee.

11. Ma pee dem no wani teki en jeri oenoe, na dapee oen moese komoto baka, wai da stof vo oen foetoe leki wan getuigenis na dem tapo. Vo troe, mi taki gi oen: Sodom en Gomorra no sa kisi so wan ogri strafoe na da bigi kroetoedei, leki so wan foto.

12. We, now dem disciple go, dem preki, taki, ala soema moese drai dem liebi.

13. So srefi dem jagi foeloe ogri jeje komoto na ini soema, en foeloe sikiman dem salve nanga oli, dem meki dem kom boen.

14. Da srefi tem koning Herodes kom jeri toe vo Jesus; (bikasi hem nem ben bekenti kaba), en Herodes taki: Johannes, da doopoeman, hopo baka na dede, vo dati hede a doe so bigi wroko,

15. Som trawan taki: Da Elias; trawan ageen taki: A de

wan profet, wan speli vo dem (ouroe) profet.

16. Ma di Herodes jeri dati, a taki: No, da Johannes, disi mi ben kili, hem hopo baka na dede.

17. Bikasi Herodes srefi ben seni soema, vo go kisi Johannes, en a ben potti hem na doengroehoso, vo hem brara Filippus wefi hede, disi hem ben teki, liebi nanga hem.

18. Ma Johannes ben taki na Herodes: A no reti, disi joe habi joe brara wefi.

19. Vo da hede Herodias ben seekoe alatem, vo kili Johannes, ma a no ben kan finni pasi.

20. Bikasi Herodes ben frede Johannes, di a sabi, a de wan vroom en santa soema, a ben respeki hem troe; en nofotron a ben doe srefi, sani Johannes ben rai hem.

21. Ma wan dei Herodias finni okasi vo dati; bika di Herodes ben verjari, en di a ben meki wan trakteri gi dem gransoema en hedeman vo Galilea.

22. Da oemanpikien vo Herodias kom na ini, a begin vo dansi, en dati ben doe Herodes toemoesi plisiri, nanga dem trawan toe, di sidom dapee na tafra. En koning taki na da pikin oeman: Begi mi wansani; iniwan sani, disi joe wani, mi sa gi joe.

23. En a sweri srefi gi hem, a taki: Dasani joe begi mi, mi sa gi joe, alwasi mi hafoe koningkondre srefi.

24. We, da pikien go na doro, a taki na hem mama: San

mi moe begi? Da mama taki: Da hede vo Johannes, da doo-poeman.

25. Djoesnoe da pikien kom baka na koning, a begi hem, taki: Mi wani, vo joe gi mi da hede vo Johannes, da doopoe-man, djoesnoe dia na tapo wan pleti.

26. Now koning kom verlegi vo troe; ma vo da sweri hede en vo dem tra soema hede, disi sidom na tafra dapee, a no wani taki, no!

27. En wantem koning seni wan soldati go, a taki, meki hem tjari Johannes hede kom.

28. We, da soldati go na doen-groehoso, a koti Johannes hede; en dan a tjari da hede kom na tapo wan pleti, a gi na da pikin oeman; en da pikin oeman teki hem, gi na hem mama.

29. Di dem disciple vo Johannes jeri dati, dem kom teki hem skin, potti na ini wan grebi.

30. Ala dati dem Apostel kom baka na Jesus makandra, en dem verteli hem alasani, disi dem ben doe, en fa dem ben preki.

31. Ma Jesus taki gi dem: Kom, meki wi go na wan woe-stein, ruste pikinso. Bika so meni soema ben de alatem, disi ben go en disi ben kom, Jesus nanga hem disciple no ben finni tem vo njam srefi.

32. En so dem go na ini wan sipi, dem waka go na wan woe-stein plesi, dem wawan.

33. Ma dem soema ben si dem gowei na ini da sipi; en di foe-

loe soema ben sabi hem, dem ala makandra ron na hem baka na foetoe; na ala foto dem komo-po, go na hem, en dem winni hem srefi.

34. Ma di Jesus kom na doro, en di a si ala dem foeloe soema, a kisi wan sari vo dem; bikasi dem ben de leki skaap, disi no habi herder. En a leri dem foe-loe sani.

35. We di a ben de pikin lati kaba, vo da hede dem disciple kom na hem, dem taki: Dia da wan woestein plesi, en a lati kaba;

36. Bedanke dem soema, vo dem kan go panja na dem pikin foto en dorpo, en vo dem bai brede; bika dem no habi wansani vo njam.

37. Ma hem piki dem, a taki: Meke *oenoe* gi dem njanjam! Dem taki gi hem: Wi sa go dan bai brede vo toehondro sren, gi dem vo njam?

38. Ma hem taki gi dem: Hoemeni brede oen habi? Go loekoe si! We te dem loekoe kaba, dem taki: Feifi brede nanga toe fisi.

39. En Jesus taki gi dem, dem moe meki ala soema go sidom na gron na tapo grasi, lo vo lo.

40. We dem doe so, dem go sidom na lo, hondro nanga hondro, en vyftig nanga vyftig.

41. Dan Jesus teki dem feifi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi dem, en dan a broko dem brede, a gi na

dem disciple, vo dem waka rontoe, platie gi dem soema; so srefi dem toe fisi a platie gi dem alamal.

42. En dem alamal njam, tee dem na wani mori.

43. En dem piki twalf baskita foeloe nanga dem sakasaka, disi ben libi abra (vo dem brede) en vo dem fisi.

44. En tog dem ben de feifidoezend mansoema (wawan) disi ben njam dapee.

45. Na baka Jesus meki dem disciple go hesi na ini sipi, a seni dem go na hem fesi na abra-sei, na Betsaida, bifo hem meki ala dem soema gowei.

46. En te a seni dem gowei kaba, a klim go na tapo wan bergi, hem wawan, vo begi dapee.

47. We di dem (disciple) kisi na mindri vo da zee, a ben doengroe kaba, en Jesus wawan ben tan na sjoro.

48. Ma di a si, fa dem pina, tee dem no kan poeloe, bikasi da winti ben tapo dem: vo da hede hem srefi kom na dem na baka mindrineti, a waka na foetoe na tapo da watra;

49. En a doe, leki a wani pasa dem. Ma di dem si hem waka so na tapo da watra, dem denke, da wan spoekoe, en dem begin vo bari.

50. Bikasi dem alamal si hem, en dati meki dem skreki. Ma Jesus begin wantem vo bedaare dem, a taki: No frede! Da mi! San oen frede so?

51. En di a kom na dem na ini sipi, djoesnoe da winti kaba vo wai, En dem verwondroe pasamarki.

52. Bikasi alwasi dem ben si dasani nanga dem brede, tog dem hai no ben kom moro krin jete; bikasi dem hatti ben tranga vo troe.

53. Ala dati dem doro na abra-sei, dem kom na da kondre Genezaret, na dapee dem go na sjoro.

54. Ma so hesi dem komopo na ini sipi, dem soema sabi hem wantem.

55. En dem seni boodskop da heeli kondre rontoe; en na ala plesi, dapee dem jeri, a de, dem tjari dem sikiman kom na hem nanga bedi.

56. En pee a kom na dem bigi foto en pikin foto en na dem dorpoe, na dapee dem potti dem sikiman na wowojo, en dem begi hem pasi, vo dem kan meli da soom vo hem klosi nomo. En ala soema, disi meli hem, kom gezond.

Kap. 7.

Jesus verwyti dem falsi soema. Njanjam no meki soema takroe.

Wan dei som Fariseman en meester vo wet vo Jerusalem kom na Jesus.

2. En di dem si, som vo hem disciple go sidom njam, sondo dem wasi han bifosi, dem taki, dati no fiti so.

3. Bikasi dem Fariseman nanga ala tra djoe no ben go njam, bifo dem wasi han wan toe dri

tron, so leki dem gransoema ben potti dati.

4. So srefi te dem komopo na doro, dem no go njam, so langa dem no wasi fosi. En sosani dem habi foeloe, disi dem gransoema ben potti; vooral vo wasi dem beker en djogo en pleti en stoeloe.

5. We vo da hede dem Fari-seman en meester vo wet haksi Jesus, dem taki: Vo san hede dem disciple vo joe no doe dasani, disi dem gransoema ben potti? bika dem njam brede, bifo dem wasi han.

6. Ma hem piki dem, a taki: Oen falsi soema! Profet Jesajas ben taki reti vo oenoe, di a taki: Dem soema dia de pryze mi nanga dem mofo, ma dem hatti de farawei vo mi;

7. Da wan soso wroko, disi dem dini mi; bikasi dem de leri falsi leri, disi liebisoema wawan ben meki.

8. Bika da gebod vo Gado oen libi, ma dasani, disi liebisoema ben potti, dati oen doe; leki vo wasi dem djogo en kanetje; sosani oen habi foeloe, disi oen doe.

9. En a taki gi dem: Ja, oen sabi mooi, vo poeloe da gebod vo Gado, nomo vo oen doe dasani, disi oen srefi ben potti.

10. Moses ben taki: Joe moe respekti joe tata en mama; en disoema disi floekoe hem tata ofoe mama, hem moese dede.

11. Ma oenoe de leri so: Te wan soema taki na hem tata ofoe mama: Korban: dati taki, da-

sani disi mi kan teki vo helpi joe, dati mi sa gi na temple; da soema doe reti (so oen taki).

12. En so oen meki no wan soema helpi hem tata en mama moro.

13. Da so nanga ala dasani, disi oen srefi ben potti, oen meki da woord vo Gado no habi waarti moro; en sosani oen doe foeloe.

14. Dan a kali da heeli hipi soema kom na hem, en a taki gi dem: Jere mi, oen alamal! en membre, san mi taki.

15. Dasani, disi de go na ini mofo, dati no kan meki wan soema takroe; ma dasani, disi komopo na ini mofo, dati de meki soema takroe.

16. Efi wan soema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

17. We di a libi dem soema, en di a kom na hoso, dem disciple vo hem haksi hem vo da gelykenis.

18. En a taki gi dem: Hoe-fasi? oen srefi toe no kom na verstand jete? Oen no begreipe jete, dati alasani, disi wan soema teki, potti na ini hem mofo, dati no kan meki hem takroe.

19. Bikasi dati no go na ini hem hatti, ma na ini hem bele; en na baka a komoto baka na da srefi pasi, dapee ala tra njanjam komoto baka.

20. En a taki moro; Dasani, disi komoto na ini soema mofo, dati de meki soema takroe.

21. Bika na ini soema hatti ini ala ogri membre komoto, nanga

soetadoe, hoeroedoe, en vo kili soema;

22. Foefoer, gridifasi, ogri hatti, takroe luste, djaloese, vo kosi en lei gi soema, bigi membre en ala lausani.

23. Ala dem ogrisani disi komopo na inisei, en dem de meki soema takroe.

24. Na baka Jesus komoto dapee, a go tee na Tirus en Zidonkondre. Na dapee a go na ini wan soema hoso, bikasi a ben wani, vo no wan soema moe sabi hem; ma tog a no ben kan kibri.

25. Bikasi wan oeman, disi habi wan oemanpikien, di ben de nanga wan takroe geest, ben jeri vo hem; en vo da hede a kom na ini, fadom na Jesus foetoe,

26. A begi hem, vo a poeloe da didiebri na ini hem pikien. Da oeman ben de wan heidensoema vo Sirofenice.

27. Ma Jesus taki gi hem: Meki dem pikien fosi njam nofo; a no fiti, vo poeloe brede na dem pikien han, trowei gi na dagoe.

28. Ma da oeman piki hem, a taki: Ja Masra! ma tog dem pikin dagoe na ondro dem Masra tafra de njam dem sakasaka, disi dem pikien vo Masra libi abra.

29. Now Jesus taki gi hem: Vo *da* woord hede joe kan go baka; da didiebri komoto kaba na joe pikien.

30. We di a kom na hoso, a finni hem pikien lidom na tapo bedi, en da didiebri komoto kaba.

31. Di Jesus komoto baka na Tirus en Zidonkondre, a go

klosibei na da zee vo Galilea, na da buurti vo Dekapolis.

32. Na dapee dem tjari wan doofoe soema kom na hem, disi ben stom toe; en dem begi hem, vo a potti hem han na da soema tapo.

33. We Jesus poeloe hem na dem tra soema mindri, a teki hem na sei, a potti hem finga na ini da soema jesi; en dan a spiti na hem finga, meli hem tongo.

34. Na baka a loekoe na hemel, a djemee, taki gi da soema: Hefata! dati wani taki: hopo, loesoe!

35. En wantem da soema jesi hopo, en da tetei vo hem tongo loesoe, vo a kan taki krim.

36. En Jesus gebiede dem, vo dem no moese taki gi wan soema. Ma moro Jesus verbiede dem? moro dem panja da tori.

37. En ala soema verwondroe pasamarki, dem taki: A meki alasani boen toemoesi; dem doofoe a helpi, vo dem jeri, en dem stomwan a helpi, vo dem kan taki.

Kap. 8.

Kristus doe wan wonderwroko nanga seben brede, di a platie, gi na fodoezend soema. A helpi wan blinde soema toe.

Da srefi tem, di so meni soema ben de makandra dapee, en dem no habi wansani vo njam, Jesus kali dem disciple kom na hem, a taki gi dem:

2. Mi sari vo troe vo dem soema! bikasi a meki dri dei kaba, disi dem ben tan nanga

mi dia, en dem no habi wansani vo njam,

3. Efi mi seni dem gowei na hoso, sondo dem njam fosi, dem sa kom flauw na pasi; bika som vo dem komopo farawei.

4. Ma hem disciple piki hem: Pee wi sa teki brede dia na woestein, vo gi so meni soema njanjam?

5. Hem haksi dem: Hoe meni brede oen habi? Dem taki: Seben.

6. En Jesus taki gi dem soema, meki dem alamal go sidom na gron. Dan a teki dem seben brede, a taki Gado tangi, a broko dem, gi na dem disciple, meki dem platie dem rontoe; en dem doe so.

7. So srefi dem ben habi som pikin fisi toe; en te a blesi dem, a meki dem platie dem toe.

8. We dem alamal njam, tee dem habi nofo; en di dem piki, kibri dem sakasaka, disi libi abra, dem kisi seben baskita foeloe.

9. En tog ala dem soema, disi ben njam dapee, ben de omtrent fodoezend. Dan Jesus meki dem gowei.

10. Na baka a go na ini wan sipi, hem nanga hem disciple, en a kom na da buurti vo Dalmanuta kondre.

11. Na dapee dem Fariseman kom na hem nanga wan kwestie, dem tesi en haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

12. Ma Jesus djemee na ini hem hatti, a taki: Fa da speli soema dia kan soekoe wan mar-

ki! Troe, mi taki gi oen: Dem soema dia no sa kisi wan marki, vo si!

13. Da so a libi dem, en dan a go baka na ini sipi, a waka abra go na trasei.

14. Ma dem ben vergiti, vo teki brede nanga dem, en so dem no habi moro, leki *wan* brede na ini sipi.

15. En Jesus waarskouwe dem, a taki: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman en nanga da zuurdegi vo Herodes!

16. We dem (disciple) prakticeri dasani *go*, dem prakticeri hem *kom*, en dem taki na makandra: Somtem vo dati a taki, disi wi no ben teki brede nanga wi.

17. Ma di Jesus bemerkte dati, a taki gi dem: San oen verlegi vo dati, disi oen no ben teki brede nanga oenoe? Oen no verstaa mi jete? Oen hai no kom krin jete: Oen hatti tranga jete?

18. Tog oen habi hai, kaba oen no si? Oen habi jesi, kaba oen no jeri? Oen no membre sani moro?

19. Di mi ben broko dem feifi brede, platie gi feifidoezend soema, hoe meni baskita nanga sakasaka oen ben piki, kibri? Dem taki: Twalf.

20. Ma dai mi ben broko dem seben brede, platie gi dem fodoezend soema? hoemeni baskita nanga sakasaka oen ben piki, kibri? Dem taki: Seben.

21. Dan hem taki gi dem: We hoefasi? oen no begreipe mi jete?

22. Na baka dem kom na Bet-saida; na dapee dem tjari wan blinde soema kom na hem, en dem begi hem, vo a meli hem.

23. En Jesus teki da blinde soema na han, a tjari hem kom-oto na foto, a spiti na ini hem hai, a potti hem han na hem tapo, en dan a haksi hem, efi a si wansani?

24. We da soema hopo hem hai, a taki: Mi si soema de waka, ma dem de, leki mi si boom.

25. Dan Jesus potti hem han vo toetron na tapo da soema hai, a meki a probeere wantron moro, efi a kan si wansani. En now hem hai kom krin baka, dem kom so boen, tee a kan si alasani krin.

26. Now Jesus seni hem go baka na hoso, a taki: No go na ini da foto dia, no taki toe na wan soema diasos!

27. Na baka Jesus nanga hem disciple kom na da buurti vo da foto Cesarea Filippi; en na pasi a haksi hem disciple, a taki gi dem: Fa dem soema taki vo mi? hoesoema da mi?

28. Dem piki hem, taki: Som soema taki, joe da Johannes, da doopoeman; trawan taki, joe da Elias; trawan ageen taki: Joe de wan vo dem ouroe profet.

29. Dan a haksi dem: We, sani oenoe taki dan, hoesoema da mi? Petrus piki hem, a taki: Joe da Kristus.

30. Ma Jesus gebiede dem tranga, vo dem no moese taki vo hem, no na *wan* soema.

31. Now Jesus bigin vo waarskouwe dem na fesi, fa Soema-pikien moese go pina toemoesi, en fa dem gransoema en grandomine en meester vo wet sa trowei hem, taki, a no waarti, en fa dem sa kili hem, en di vo dri dei hem sa hopo baka.

32. Ala dati a taki krin gi dem. Ma Petrus teki hem pikin-so na sei, a soekoe vo poeloe dati na hem gedagti.

33. Ma Jesus drai hem fesi, a loekoe dem disciple vo hem, en dan a krasi Petrus, a taki: Komoto na mi fesi dia, joe Satan! bika joe hatti no membre so, leki Gado wani, ma leki liebisoema wani.

34. En dan a kali ala soema kom na hem, nanga dem disciple toe, a taki gi dem: Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, loekoe na hem srefi; ma a moe teki hem kruis, waka kom na mi baka.

35. Bika dasoema, disisi wani holi hem liebi, hem sa lasi hem; en 'disi sa lasi hem liebi vo mi hede en vo da Evangelium hede, hem sa holi hem liebi.

36. Bika san a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo, kaba a lasi hem ziel?

37. Ofe hoe paiman wan soema kan gi, vo loesoe hem ziel baka?

38. Ma disoema teki sjem vo mi en vo da leri vo mi, dia na mindri vo disi zondoe en soeta speli soema, vo hem Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom nanga da glori vo hem tata, nanga dem santa Engel.

Kap. 9.

Jesus kisi wan glorifasi. A taki na fesi vo hem dede en hopo baka na dede. A gi dem disciple foeloe boen vermane.

En Jesus taki gi dem: Troe, mi taki gi oen: na mindri vo dem soema, disi tanapoe dia, som soema de, disi no sa tesi dede, bifo dem si Gadokondre kom nanga tranga.

2. Siksi dei na baka Jesus teki Petrus en Jakobus en Johannes, a gowei nanga dem tee na tapo wan hei bergi; en na dapee hem fasi kom verandri krin krin na dem hai;

3. Hem klosi kom so krin en weti leki katoen; no wan soema na grontapo kan meki wansani so weti.

4. En dan dem si Elias nanga Moses kom dapee, dem taki nanga Jesus.

5. Na baka Petrus bigin, a taki na Jesus: Masra! da wan swili plesi diasos; wi sa meki dri masanga dia, wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias.

6. Ma hem srefi no sabi reti, san hem taki; bikasi da heeli sani dangra dem.

7. En djoesnoe wan wolkoe kom tapo dem, en na ini da wolkoe wan stem komopo, di taki:

Disi de mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri!

8. Ma da srefi moment, di dem loekoe rontoe, dem no si wan soema moro, boiti Jesus wawan.

9. Ma di dem komoto na da bergi, go na ondro, Jesus gebiede dem, a taki, dasani disi dem ben si, dem no moese taki gi *wan* soema, so langa Soemapikien no hopo baka jete na dede.

10. We da woord dem teki, kibri na ini dem hatti, en dem haksi makandra, san hem meene nanga dati, di a taki vo da hopo baka na dede?

11. En dem haksi Jesus, dem taki: Vo san hede dem meester vo wet taki dan, Elias moese kom fosi?

12. Jesus piki dem, a taki: Ja troe, Elias moese kom fosi, vo potti alasani reti baka; ma boekoe taki vo Soemapikien toe, dati dem sa pina en veragti hem toemoesi.

13. Ma mi taki gi oen: Elias kom kaba, ma dem ben doe nanga hem, san dem wani, sa leki boekoe ben taki vo hem.

14. Na baka di Jesus kom na dem (tra) disciple vo hem, a si foeloe soema rontoe dem, nanga som meester vo wet toe, disi habi wan kwestie nanga dem.

15. Ma so hesi ala dem soema si Jesus kom, dem skreki, en dem ron go miti hem, dem taki hem odi.

16. Ma Jesus haksi dem meester vo wet: San oen habi vo kroetoe nanga dem?

17. En wan vo ala dem foeloe soema piki hem, a taki: Masra, mi tjari mi manpikien kom na joe dia, wan ogri jeje meki a de stom.

18. Te da ogri jeje kisi hem, a de hali hem, tee skoema komopo na hem mofo, a de kau hem tifi, en a kom so mangri toe. Mi ben begi dem disciple vo joe, vo poeloe da ogri jeje, ma dem no kan.

19. Dan Jesus piki dem, a taki: Ke so wan speli soema! Bribe no de. Hoe langa mi moetan nanga oen dan? Hoe langa mi moe holi pasiensi nanga oenoe? Tjari hem kom gi mi dia!

20. En dem tjari hem kom na Jesus. Ma so hesi da jeje si hem, a hali en treke hem, tee a fadom rolo hem srefi na gron, en skoema komopo na hem mofo.

21. Dan Jesus haksi da tata: Hoe langa a de nanga dasani kaba? Da tata taki: Sinsi hem pikien tem.

22. Nofotron da jeje hiti hem na ini faja en na ini watra kaba, vo kili hem. We efi joe kan doe wansani, grantangi! sari vo wi, en helpi wi!

23. Jesus taki gi hem: Ja, efi joe kan bribe. Wan soema, disi bribe, kan kisi alasani.

24. Wantem da pikien tata bari, en nanga watra na hai a taki: Ja mi bribe, mi lobbi Masra! ma helpi da zwake bribe vo mi.

25. We di Jesus si, ala dem foeloe soema ron kom makandra dapee, a krasi da takroe jeje, a

taki gi hem: Joe stom en dofoe geest! Mi taki gi joe, komoto na ini da soema, en loekoe boen, vo joe no kom baka!

26. Now da jeje bari, a hali hem so, tee a gi hem treke, en dan a komoto. Ala dati da boi kom so slekti, a tan leki a dede; en nofo soema taki srefi, a dede kaba.

27. Ma Jesus fassi hem na han, a hopo hem, en so a tanapoe.

28. Na baka di a kom na hoso, dem disciple haksi hem, dem wawan: Vo san hede *wi* no ben kan poeloe da jeje?

29. Jesus taki gi dem: Disi speli jeje trobi vo komoto; joe no kan poeloe dem, boiti nanga begi en fasten.

30. Na baka dem komoto dapee, dem waka Galileakondredoro; ma Jesus no ben wani, wan soema moe sabi.

31. Bikasi now a ben begin vo waarskouwe hem disciple morokrin, a taki gi dem: Dem sa gi Soemapikien abra na liebisoema han, en dem sa kili hem; en te dem kili hem kaba, di vo dri dei a sa hopo baka.

32. Ma dem no kisi dasanikrin, disi hem taki, en dem frede toe vo haksi hem.

33. We di dem kom na Kapernaum, en di dem de na hoso, a haksi dem: Hoesani oen ben habi makandra na pasi?

34. Ma dem no piki hem; bikasi dem ben kroetoe nanga makandra vo dati, hoedisi vo dem de da moro granwan?

35. Now Jêsus go sidom, a kali dem twalf disciple kom na hem, a taki gi dem: Disoema wani de da fosiwan, hem sa de da laatstewan en da foetoeboi vo alamal.

36. Dan a teki wan pikien, potti na dem mindri, a brasa en bosi da pikien, a taki gi dem.

37. Disoema teki so wan pikien, (doe hem boen) na mi nem, hem de teki mi srefi. En disoema disi teki mi, a no teki mi wawan, ma a teki hem, disi ben seni mi.

38. Ma Johannes piki hem, a taki: Meester! wi ben si wan soema, disi ben teki joe nem, poeloe ogri jeje; ma da soema no de holi nanga wi, en vo da hede wi ben taki gi hem, a no moese doe dati, vo di a no holi nanga wi.

39. Ma Jesus taki: No, oen no ben moese tapo hem; bikasi no wan soema sa doe wan boen wroko na mi nem, en dan hesi a sa go taki ogri vo mi.

40. Da soema, disi no tegen wi, hem de holi nanga wi.

41. Da soema, disi gi oen wan glasi watra vo dringi na mi nem, vo di oen de disciple vo Kristus, troe mi taki gi oen, hem paiman no sa lasi.

42. Ma efi wan soema seti trapoe gi wan vo dem pikinwan dia, disi bribi na mi, vo a fadem, vo da soema a ben moro betre, dem tai wan bigi stoon na hem neki, hiti hem na ini da moro dipi zee.

43. Efi joe han de tesi joe, vo doe ogri, koti hem! A de moro betre vo joe, joe go leki wan malengri na ini da boen liebi, leki joe habi toe han, kaba dem hiti joe na ini hel, na ini da faja vo teego;

44. Dapee da worm vo dem no dede, (disi de njam dem ogri soema,) en da faja no de vo kili toe.

45. Efi joe foetoe de tesi joe, vo doe ogri, koti hem! A de moro betre vo joe, joe go laam na ini da boen liebi, leki joe habi toe foetoe, kaba dem hiti joe na ini hel, na ini da faja vo teego.

46. Dapee da worm vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

47. Efi joe hai de tesi joe, vo doe ogri, diki hem, trowei! A de moro betre vo joe, joe go na ini Gadokondre nanga wan hai, leki joe habi toe hai, kaba dem hiti joe na ini da faja vo hel;

48. Dapee da worm vo dem no dede, en da faja no de vo kili toe.

49. Ibriwan soema dem sa zoutoe nanga faja, en ibriwan ofrandi dem sa zoutoe nanga zoutoe.

50. Zoutoe de wan boensani troe, ma efi zoutoe srefi lasi hem tesi, sani dem sa teki, vo gi hem tesi baka? We, loekoe boen, vo oen habi zoutoe, en vo oen holi vreedde nanga makandra.

Kap. 10.

Man nanga wesi no kan platie vo iniwan sani hede. Vo dem pikien. Vo dem goedoeman. Jesus hopo Bartimeus hai.

Na baka Jesus hopo komoto dapee, a go na dem buurti vo Judea, na abrasi vo Jordan. En di foeloe soema kom na hem ageen, a begin vo leri dem dapee, so leki a ben njoesoe alatem.

2. Ma dem Fariseman kom toe na hem, dem tesi en haksi hem, efi wan man kan platie nanga hem wesi?

3. Hem piki dem, a taki: Hoe gebod Moses ben gi oenoe?

4. Dem taki: Moses ben gi permisi, vo skrifi wan platie-brifi, meki wan man kan platie nanga hem wesi.

5. Jesus piki dem, a taki: Ja, vo oen tranga hatti hede Moses ben skrifi so wan gebod gi oenoe;

6. Ma na begin, di Gado ben meki alasani, a ben meki *wan* man nanga *wan* oeman nomo.

7. Vo da hede wan soema sa libi hem tata en mama, a sa holi nanga hem wesi;

8. En dem *toe* sa de *wan* skin. We da so dem no de toesoema moro, ma dem de *wan* skin.

9. We, dem disi Gado ben trouw makandra, no wan soema moese platie dem baka.

10. Di dem kom na hoso, dem disciple haksi hem wantron moro vo da srefi tori.

11. En a taki gi dem: Da soema, disi platie nanga hem wesi, teki wan trawan, hem doe soetadoe.

12. En efi wan oeman platie nanga hem man, teki wan trawan, hem doe soetadoe toe.

13. Da srefi tem dem tjari jonge pikien kom na hem, vo a meli dem. Ma dem disciple kras dem soema, disi tjari dem kom.

14. Ma di Jesus si dati, a no boen na hem, en a taki gi dem: Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem; bikasi Gadokondre de vo dem.

15. Troe, mi taki gi oen: Disoema no teki Gadokondre, leki so wan pikien, a no sa kom na ini.

16. Ea dan a brasa, bosi dem pikien, a potti hem han na dem tapo, a blesi dem.

17. Na baka di a go na doro, wan soema ron kom na hem na pasi, a fadem na hem kni na Jesus fesi, en dan a haksi hem: Boen Meester! san mi moe doe, vo mi kom na da boen liebi vo teego?

18. Ma Jesus taki gi hem: Fa joe kali mi boen? No wan soema de boen, boiti da *wan* Gado.

19. Joe no sabi dem gebod? Joe no moe doe soetadoe; joe no moe kili; joe no moe foefoer; joe no moe taki falsi getuigenis; joe no moe doe wan soema ogri; respekti joe tata en mama!

20. Da soema piki hem, a taki: Meester! ala dati mi ben doe sinsi mi pikientem.

21. Dan Jesus loekoe hem nanga wan switi fesi, a taki gi hem: Wansani mankeri joe jete! Go seli alasani, disi joe habi, gi

(da moni) na potiman; dati sa meki joe kisi wan goedoe na ini hemel; en dan kom go nanga mi, teki joe kruis na joe tapo!

22. Di da soema jeri so wan taki, a kom skreki, en so a gowei nanga sari; bikasi a ben habi foeloe goedoe.

23. Ma Jesus drai hem fesi, a taki na dem disciple vo hem: A de trobi vo troe, vo dem soema, disi habi goedoe, kan kom na Gadokondre!

24. Vo dati dem disciple kom skreki. Ma Jesus taki wantron moro gi dem: Oen lobbi pikien! A de hebi vo troe, vo dem soema, disi potti dem vertrouw na dem goedoe, kan kom na Gadokondre!

25. Moro hesi wan kameel sa go na ini hai vo wan nainai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

26. Vo dati dem disciple kom skreki moro ageen, en dem taki na makandra: Hoesoema sa kom na hemel dan?

27. Ma Jesus loekoe dem, a taki: Ja, liebisoema no habi tranga vo dati, ma Gado habi tranga; bikasi Gado kan doe alasani.

28. Now Petrus begin, a taki gi hem: Loekoe, *wi* ben libi alasani, en *wi* ben waka kom na joe baka.

29. Jesus piki, taki: Vo troe, mi taki gi oen: Efi wan soema libi hem hoso, ofoe brara, ofoe sisa, ofoe tata, ofoe mama, ofoe

wefi, ofoe pikien, ofoe pranasi, vo mi hede en vo da Evangelium hede;

30. Hem sa kisi alasani hondrotron baka. Na disi tem kaba, te ala da pina en trobi pasa, a sa kisi hoso en brara en sisa en mama en pikien en pranasi baka, en na da tra kondre janda a sa kisi da boen liebi vo teego.

31. Ma nofo vo dem, disi de dem fosiwan, sa kom dem laatstewan, en dem laatstewan sa kom dem fosiwan.

32. We di dem ben de na pasi, vo go na Jerusalem, Jesus waka go na dem (disciple) fesi, en vo dati dem verwondroe vo troe, en nanga frede nomo dem waka go na hem baka. Bika a ben teki dem ala twalf wantron moro na sei, en a verteli dem alasani, disi sa kom hem abra.

33. Loekoe! — so a taki — wi de go na Jerusalem now, en dem sa gi Soemapikien abra na dem grandomine en meester vo wet; dem sa vonisi hem, taki, a moese dede, en dan dem sa tjari hem go, gi hem abra na dem heiden;

34. Dem sa spotoe en geesele hem, spiti na ini hem fesi, dem sa kili hem, en di vo dri dei a sa hopo baka.

35. Da srefi tem dem pikien vo Zebedeus kom na hem, Jakobus en Johannes, dem taki gi hem: Masra! wi hangri, vo joe doe wi dasani, disi wi sa begi joe.

36. Hem taki gi dem: San oen wani dan, vo mi doe oen!

37. Dem taki gi hem: Pra-misi wi, vo te joe kom na joe glori, wi sa sidom na joe sei, wan na joe reti han, en da trawan na joe kroekoetoe han.

38. Jesus taki gi dem: Oen srefi no sabi, san oen begi. Hoe-fasi? oen sa man vo dringi so wan dranki, leki mi sa dringi? en vo teki so wan doop, leki dem sa doopoe mi?

39. Dem taki gi hem: Ja, dati wi kan. En Jesus taki gi dem: We, da dranki, disi mi sa dringi, oen sa dringi troe; en da srefi doop, disi dem sa doopoe mi, dem sa doopoe oenoe toe;

40. Ma vo sidom na mi reti han en na mi kroekoetoe han, dati no de na mi tranga, vo gi na wan soema, boiti na dem, disi mi tata ben verkiesi vo dati.

41. We di dem tin troe disciple jeri dati, dem kom mandi nanga Jakobus en Johannes.

42. Ma Jesus kali dem kom na hem, a taki gi dem: Oen sabi, dem hedeman vo dem kondre de komanderi dem, en dem gran-soema vo dem habi vo taki na dem trawan tapo.

43. Ma na oenoe mindri a no moese de so; kontrari, disoema wani bigi na oen mindri, moe de oen ala foetoeboi.

44. En disoema vo oen wani de da fosiwan, moe de oen ala knegti.

45. Bika Soemapikien srefi no ben kom toe, vo meki soema dini hem, ma vo hem dini soema, en vo a gi hem liebi abra-

leki wan paiman vo foeloe soema.

46. Ala dati dem kom na Jeriko. Ma di a komopo baka na Jeriko, hem nanga hem disciple nanga so meni tra soema, wan blinde soema sidom dapee na sei pasi, da Bartimeus, pikien vo Timeus, a begi pikin moni.

47. We di hem jeri, Jesus vo Nazaret de pasa, a begin vo bari, en a taki: Jesus, joe pikien vo David, sari vo mi!

49. Ma foeloe vo dem trawan krasi da soema, dem taki! meki a tapo hem mofo. Ma hem bari moro tranga: Joe pikien vo David, sari vo mi!

49. Now Jesus tanapoe tiri, a taki, meki dem kali hem kom. We dem go kali da blindewan, dem taki gi hem: Meki joe hatti kouroe! hopo kom, a de kali joe.

50. We da soema trowei hem mantel, a hopo, kom na Jesus.

51. Now Jesus piki hem, a taki: San joe wani, vo mi doe joe? Da blindewan taki gi hem: Masra! vo mi hai moe hopo.

52. Jesus taki gi hem: Go, da bribi vo joe helpi joe! En wantem da soema hai hopo, en a waka go na Jesus baka na da srefi pasi.

Kap. 11.

Jesus rei go na Jerusalem. A floekoe da figaboom. A jagi dem wowo-joman komoto na ini temple. A leri soema, vo begi en vo vertrouw na Gado.

We di dem kom klosibei na Jerusalem na Betfage a Betania

na sei da olyfbergi, Jesus seni toe disciple vo hem gowei;

2. A taki gi dem: Go janda na da pikin foto, di de na oen fesi; en te oen doro dapee, wantem oen sa si wan pikin boeriki, tai nanga tetei, disi no wan soema sidom na hem tapo jete; we, hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

3. En efi somtem wan soema sa haksi oen: Vo san hede oen doe dati? oen taki nomo: Masra habi hem vanoodoe; dan djoesnoe a sa libi hem gi oen.

4. We dem go, dem finni da pikin boeriki tai na doro mofo, reti na wan platie-pasi, en dem go loesoe hem.

5. Ma som vo dem, disi tanapoe dapee, taki gi dem: San oen doe? Fa oen loesoe da pikin boeriki?

6. Ma dem piki dem, so leki Jesus ben taki gi dem; en so dem gi dem pasi.

7. We now dem tjari da pikin boeriki kom na Jesus, dem bradi dem klosi na da boeriki tapo, en dan Jesus go sidom na hem tapo.

8. Ma foeloe soema teki dem klosi, bradi dem na pasi; trawan koti pikin takki vo boom, trowei panja na pasi.

9. En dem soema, disi waka na fesi en na baka, dem hopo dem stem, dem taki; Hosianna! Grantangi vo hem, disi de kom na nem vo Masra!

10. Blesi vo da koningkondre vo wi tata David, disi de kom

now na nem vo Masra! Hosianna tee na tapo!

11. Da so Jesus doro na ini Jerusalem en tee na ini temple. En di a ben loekoe alasani dapee, na sabatem a go baka na Betania, hem nanga dem twalf disciple.

12. Deibroko mamantem, di dem komopo baka na Betania, hangri kom kisi hem.

13. En di a si wan figaboom pikin farawei, di meki blaati kaba, a go loekoe, efi a kan finni wansani na hem tapo; ma di a kom klosibei, a no finni noti, leki blaati wawan; bikasi a no ben tem jete, vo figa kan de (no boom).

14. En Jesus piki, taki na da boom: We, now no wan soema sa njam wan vroektoe vo joe moro nooit wantem! En dem disciple jeri dati.

15. Na baka di dem kom na Jerusalem, Jesus go na ini temple, a jagi ala dem soema komoto na ini temple, di bai sani en seli sani dapee; en a kanti dem soema tafra, disi sidom broko moni dapee, nanga dem soema stoeloe, disi seli doifi.

16. En a no gi *wan* soema pasi moro, vo pasa doro na ini temple, tjari sani.

17. En dan a leri dem, a taki: Boekoe no taki: mi hoso da wan begi-hoso vo ala soema? Ma oenoe meki a tron wan kiliplesi.

18. We da tori kom tee na jesi vo dem meester vo wet en vo dem grandomine, en dem

soekoe vo kili hem: ma tog dem frede vo hem, bika ala soema verwondroe vo troe vo da leri vo hem.

19. We, na sabatem a komo-po na foto ageen, a go na boiti.

20. Deibroko mamantem, di dem pasa da figaboom, dem si, a dre kaba tee na loetoe.

21. En Petrus kom membre dasani baka, a taki gi Jesus: Rabbi, joe si? da figaboom, di joe ben floekoe, dede kaba.

22. Jesus piki dem, a taki: We, habi bribi na Gado!

23. Bika troe troe, mi taki gi oen; efi wan soema taki na da bergi dia: Hopo, hiti joe srefi na ini da zee! en efi da soema no twyfle na ini hem hatti, ma a *bribi* troe, dasani disi hem taki, sa kom: dan a sa kisi dasani toe, di a ben taki.

24. Va da hede mi taki gi oen: Alasani, disi oen begi na Gado, oen moese *bribi* nomo, taki, oen sa kisi dasani, dan oen sa kisi toe.

25. Ma te oen tanapoe begi, kaba oen sabi, oen mandi nanga wan soema; dan oen moe gi da soema pardon fosi, vo oen tata na hemel kan gi oen pardon toe vo dasani, di oen ben misi.

26. Ma efi oenoe no gi soema pardon, dan oen tata, di de na hemel, no kan gi oenoe pardon toe vo dasani, di oen misi.

27. Na baka dem kom ageen na Jerusalem. En di Jesus waka rontoe na ini temple, dem gran-domine en meester vo wet nanga

dem gransoema vo djoe kom na hem,

28. Dem taki gi hem: Hoe reti joe habi, vo doe ala demsani? Hoesoema ben gi joe da tranga, vo doe sosani?

29. Jesus piki dem, a taki: Meki mi haksi oen wan woord toe; efi oen piki mi dati, dan mi sae taki gi oenoe toe, hoesoema ben gi mi da tranga, vo doe ala demsani.

30. Fa da doop vo Johannes ben de? 'Soema ben seni hem? Gado, ofoe liebisoema? Piki mi dati.

31. We dem prakticeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, Gado ben seni hem, dan hem sa taki: We, vo san hede oen no ben bribi hem dan?

32. Ma efi wi taki, liebisoema ben seni hem, dan wi frede dem tra soema; bikasi heeli kondre de nanga da bribi, Johannes ben de wan reti profet.

33. We vo da hede dem piki Jesus, dem taki: Wi no sabi. En Jesus piki dem, a taki: We, dan mi no taki gi oenoe toe, nanga hoesoema tranga mi doe ala demsani.

Kap. 12.

Vo da droifidjari; vo hedemoni; vo da hopo baka na dede; vo da moro bigi gebod; vo da Messias en vo da poti weduwe.

Na baka Jesus begin vo leri soema na gelykenis, a taki: Wan soema meki wan droifi-pranasi, a plani lemetje rontoe, a diki wan persbakki na ini, a

meki wan toren, en dan a joeroe hem gi tra soema, a meki wan reis go na wan tra kondre.

2. Ma di da tem kisi, vo droifi kan repi, a seni wan knegti go na dem soema, vo dem seni som vroektoe vo da droifi-pranasi gi hem.

3. Ma dem soema teki da knegti, dem fom hem, en so dem seni hem gowei, sondo dem gi hem wansani.

4. We da Masra seni wan tra knegti ageen go na dem; ma hem dem teki, dem fringi stoon na hem tapo, broko hem hede, en nanga so meni kosikosi dem jagi hem, meki a gowei baka.

5. Toen da Masra seni wan trawan moro, ma hem dem kili srefi; en so dem doe nanga foeloe trawan moro; som dem fom, en som dem kili.

6. We di da Masra ben habi wan enkli manpikien jete, di a lobbi, bakatem a teki *hem*, seni go dapee, a taki: Tog vo mi pikien dem sa habi respeki.

7. Ma dem soema taki na makandra: Dati de da erfgenaam! Kom go, meki wi kili hem, vo *wi* holi hem goedoe.

8. En so dem kisi hem, dem kili hem, dem poeloe hem na ini da droifi-pranasi, hiti hem na doro.

9. We, san da Masra vo da droifi-pranasi sa doe now? A sa kom, kili dem ogri soema, en hem pranasi a sa joeroe gi tra soema.

10. Oen no lesi na boekoe: Da stoon, disi dem basi ben tro-

wei, taki, a no waarti, hem tron wan tranga hoekoe-stoon?

11. Masra srefi ben meki dati kom so, ma a de wan wondroesani na wi hai

12. Now dem soekoe vo kisi hem, ma tog dem frede ala dem foeloe tra soema; bikasi dem si, Jesus meene *dem* nanga da gelykenis. En dem libi hem, dem gowei.

13. Ma na baka dem seni som Fariseman nanga som soema vo Herodes go taki nanga hem na wan konifasi, meki a misi wan woord, vo dem kan fassi hem.

14. We, di dem kom na hem, dem taki gi hem: Meester, wi sabi, joe lobbi waarheit, en joe no frede *wan* soema; joe no de loekoe na soema perzon, efi dem bigi, efi dem no bigi; ma joe de leri soema da pasi vo Gado reti: We, hoefasi? a reti, vo gi hedomoni na Keyzer? ofoe somtem a no reti? A fiti wi, vo wi-gi hem? ofoe somtem a no fiti?

15. Ma di Jesus si da triki en da falsi vo dem, a taki gi dem: Fa oen kom tesi mi so? Tjari wan sren kom gi mi, meki mi si.

16. We dem tjari da moni kom gi hem. En Jesus haksi dem: Hoesoema fesi dati, di de na da moni? en hoesoema nem de na tapo? Dem taki gi hem: Di vo Keyzer.

17. Now Jesus piki dem, a taki: We, gi dan na Keyzer, sani disi de vo Keyzer; en gi na Gado toe, sani disi de vo Gado! En dem verwondroe vo hem.

18. Na baka som Saduceman kom toe na hem, dem, disi taki, dedesoema no kan hopo baka, dem haksi hem, taki:

19. Meester! Moses ben skrifi gi wi: Efi wan soema dede, en a libi hem wefi sondo pikien, dan hem brara moe teki da oeman, meki pikien gi hem brara.

20. We, seben brara ben liebi na wi mindri dia; da fosiwan teki wan wefi, ma a dede sondo pikien.

21. Dan da trawan teki da oeman, ma a kom dede toe sondo pikien. So srefi di vo dri toe.

22. Tee ala seben brara ben teki da oeman; ma no wan vo dem ben meki pikien nanga hem. Na baka da oeman srefi dede toe.

23. We, efi a troe, dem dedesoema hopo baka, te dem alamal hopo baka, hoedisi vo dem sa kisi da oeman dan? bikasi dem ala seben ben habi hem vo dem wefi.

24. Jesus piki dem, a taki: Loekoe, fa oen teki dati verkeerti! bika oen no sabi boekoe, en da tranga vo Gado oen no sabi toe.

25. Te soema hopo baka na dede, dan dem no sa teki wefi ofoe man moro; bikasi dan dem de leki dem Engel na ini hemel.

26. Ma vo taki vo da hopo baka na dede? oen no ben lesi na ini boekoe vo Moses, fa Gado na ini da boesi ben taki gi hem: Mi de da Gado vo Abraham en da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob?

27. Tog Gado no de wan Gado vo dedesoema, ma vo dem liebiwan. We, oen teki dati toemoesi verkeerti.

28. Wan vo dem meester vo wet, disi ben jeri da konversatie, di hem si, Jesus piki dem so mooi, a kom haksi hem, hoe-disi de da moro bigi gebod na ini da wet?

29. Jesus taki gi hem: Da moro bigi gebod, dati de so: Jere Israel! Jehova, wi Gado, hem wawan de Gado.

30. En joe moe lobbi Masra, joe Gado, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli ziel, nanga ala joe membre en nanga ala joe tranga! Dati de da moro bigi gebod.

31. Ma da trawan taki da srefi: Joe moe lobbi ala tra soema, so leki joe lobbi joe srefi. No wan tra gebod de bigi, moro leki disi.

32. Da meester vo wet taki: Ja Meester, joe taki reti: *Wan* Gado de nomo, en no wan trawan de, boiti hem wawan;

33. En efi wi lobbi hem nanga wi heeli hatti en nanga wi heeli ziel en nanga ala membre en tranga vo wi, en efi wi lobbi ala tra soema, leki wi lobbi wi srefi, dati de moro betre, leki ala bronoffer en slagtioffer.

34. We di Jesus si, da soema piki so boen, nanga verstand, a taki gi hem: Joe no de farawei vo Gadokondre. Sinsi datem no wan soema ben habi hatti moro, vo haksi hem wansani.

35. Ma di Jesus leri na ini temple, a haksi dem soema, a taki: Fa dem meester vo wet taki: Kristus de wan pikien vo David?

36. Tog santa Jeje ben meki David srefi singi taki: Masra (Jehova) ben taki na mi Masra: Go sidom dia na mi reti han, tee mi dwingi ala joe vyand, potti na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi.

37. We di David srefi kali hem hem Masra, fa a kan de hem pikien dan? (Di Jesus taki so,) foeloe vo dem soema ben lobbi toemoesi, vo jeri hem.

38. Na ini da preki Jesus taki toe gi dem: Loekoe boen nanga dem meester vo wet, disi lobbi vo prodo nanga dem langa klosi, en disi wani, ala soema moese taki dem odi na dem publiki plesi;

39. Na kerki en na tafra dem lobbi toe, vo sidom na dem moro hei plesi;

40. Dem weduwe hoso dem swali, ala di dem taki, dem moese doe langa gebed gi dem. We nanga dati dem sa hali wan moro hebi strafe na dem tapo.

41. Na baka Jesus go sidom reti abra vo kerki-bus, a loekoe, fa dem soema potti moni na ini kerki-bus. We, nofo vo dem goedoeman potti foeloe moni na ini.

42. Ma wan poti weduwe kom toe, disi potti wan dritiebri na ini.

43. Dati meki Jesus kali hem disciple kom na hem, a taki gi

dem: Vo troe, mi taki gi oen, da poti weduwe dia potti moro foeloe na ini da kerki-bus, leki ala dem trawan potti;

44. Bika dem alamal ben teki wan pikinsani vo da bigi goedoe vo dem, potti na ini; ma da poti oeman dia teki alasani, di a habi, vo pasa hem liebi, potti na ini.

Kap. 13.

Vo da pori vo Jerusalem. Da laatste kom vo Kristus.

Di Jesus komopo na ini temple, wan vo hem disciple taki gi hem: Masra, loekoe dem stoon dia! fa da gebouw bigi!

2. Jesus piki hem, a taki: Ja, joe si ala dem bigi gebouw? No wan stoon sa tan na trawan tapo, dem alamal sa broko.

3. Na baka di a sidom na da olyfbergi, reti abra vo temple, Petrus en Jakobus en Johannes en Andreas, dem wawan kom haksi hem, dem taki:

4. Hoetem dasani sa pasa? Taki gi wi! En hoe marki joe sa gi, vo soema kan sabi da tem, te ala dasani sa kom?

5. Now Jesus begin vo leri dem, a piki dem, taki: Loekoe boen, vo no wan soema kori oen!

6. Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom, taki: „Mi da Kristus!“ en so dem sa kori foeloe soema.

7. We te oen jeri, fetiman kom na kondre kom feti, oen no moe frede; bika sosani moese pasa fosi, ma da kaba (vo gron-tapo) no de so klosibei jete.

8. Bikasi wan kondre sa hopo, go feti nanga wan trawan; en wan koning sa hopo, go feti nanga trawan. Aardbefi, en hangri tem en oproeroe sa kom na nofo kondre. Ma dati de da begin nomo vo da nootoe.

9. We vooral oenoe moese voorzikti nanga oen srefi. Bika dem sa soekoe oen tee dem tjari oen go na kroetoe, klage oen na dem kerki, na dapee dem sa fom oenoe; dem sa tjari oen go tee na dem granman en koning srefi vo mi hede, vo oen getuige vo mi na dem fesi toe.

10. Ma fosi oen moese preki da Evangelium gi ala kondre.

11. We te dem gi oen abra na kroetoe, ala di dem tjari oen go, oen no moe verlegi, oen no moe prakticeri srefi, san oen sa taki; ma dasani, disi Gado gi oenoe potti na oen mofo da srefi joe-roe, dati wawan oen moe taki; bika a no oen srefi de dem soema, disi taki; ma santa Jeje, hem sa taki.

12. Datem wan brara sa klage hem brara, vo dem kili hem; en wan tata sa tjari hem pikien so fara; en dem pikien ageen sa feti nanga dem tata en mama, dem sa helpi vo kili dem.

13. En ala soema sa habi ogri hatti vo oen vo mi nem hede. Ma disoema holi doro tee na kaba, hem ziel sa finni boen na Gado.

14. Ma te oen sa si da takroepori, disi profet Daniel ben pramisi na fesi, taki, so a sa kom na da (santa) plesi, pee a no

fiti so, (disoema lesi da boekoe, meki a potti membre na dati!) dan da soema, disi de na Judakondre, meki hem ron go kibri na tapo dem bergi.

15. En 'disi de na tapo hoso, a no moe saka na ondro, a no moe kom teki sani na ini hem hoso.

16. En 'disi de na firi, a no moe drai baka, go teki hem klosi.

17. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele datem, en disi ha pikien na bobi!

18. Ma begi Gado, vo da ronwei vo oenoe no moe fadom na kouroetem.

19. Bikasi datem so wan nootoe en pina en trobi sa de, leki a no ben de jete, sinsi Gado ben meki soema nanga alasani na begin, tee tidei, en leki a no sa kom moro ageen.

20. En efi Masra no ben koti da tem hafoe, dan no wan soema sa tan na liebi; ma vo dem pikien vo Gado hede a ben sjatoe dem dei, poeloe hafoe vo dem.

21. We efi datem wan soema kom taki gi oen: Loekoe, dia Kristus de! ofoe, *janda* a de! oen no moese bribi.

22. Bikasi falsi Kristus sa hopo, nanga falsi profet, dem sa doe bigi marki en wonderwroko; en nanga dati, efi kan de, dem sa wani kori dem pikien vo Gado srefi toe.

23. We oen moese voorzikti! loekoe, mi taki oen alasani na fesi.

24. Ma da srefi tem, na baka vo da hebi pinaliebi, zon sa kom

doengroe en moen sa lasi hem skyn.

25. En dem star sa komoto na tapo, fadom, en da heeli hemeltenti sa bewegi.

26. We, dan dem sa si Soemapien kom na ini dem wolkoe, nanga bigi tranga en glori.

27. En dan a sa seni dem Engel vo hem, kali ala dem boen pikien vo Gado kom makandra, komoto na ala fo winti en na ala hoekoe vo grontapo, so fara leki da hemeltenti de kisi.

28. Na da figaboom oen moe teki wan gelykenis: So hesi da watra go na ini dem takki, tee dem meki blaati, dan oen kan sabi, dretem de klosibei.

29. So srefi te oen si, ala dasani begin vo kom, dan oen kan sabi, dasani de klosibei na doro mofo.

30. Vo troe mi taki gi oen: Dem disitem-soema no sa dede ala, bifo ala dasani sa pasa.

31. Hemel en grontapo sa lasi, ma dem woord vo mi no sa lasi.

32. Ma vo da tra dei en vo da joeroe no wan soema sabi, dem Engel na hemel no sabi toe, en da pikien no sabi toe, da tata wawan sabi.

33. We oen moese voorzikti, oen moe wakti en begi! bika oen no sabi, hoetem da joeroe sa kom.

34. So leki wan soema, disi gowei na wan tra kondre, gi hem hoso abra na dem foetoeboi vo hem, meki dem loekoe hem so langa, a potti ibriwan na hem

wroko; en dan a taki na waktiman, meki hem wakti hoso boen.

35. So oenoe moe wakti toe! bika oen no sabi, hoetem da Masra vo (oen) hoso sa kom, efi na sabatem, ofoe na mindrineti, ofoe na moesoedei, ofoe na mamantem.

36. No meki a kom oen onverwakti, finni oen na slibi.

37. Ma dasani, disi mi taki gi oenoe, dati mi taki gi ala soema: Oen wakti!

Kap. 14.

Dem salvoe Kristus. Da Avondmaal. Kristus na Getsemane, na doengroehoso en na Kajafas hoso. Da fadom vo Petrus.

Toe dei na baka Paaska ben kom, dem dei, disi dem njam masoo. En dem grandomine en meester vo wet ben soekoe, fa dem sa doe vo kisi Jesus na wan konifasi, meki dem kan kili hem.

2. Ma dem taki, dem moese voorzigtig, vo dem no doe dati na da feest, vo kondre no meki oproeroe.

3. We, di Jesus de na Betania, na Simon hoso, disi ben habi da melaats-siki, ala di a sidom na tafra wan oeman kom na ini, a tjari wan alabasterbatra nanga da moro beste en dieri smerioli; en a broko da batra, kanti da oli na Jesus hede tapo.

4. Ma som vo dem kom mandi vo dati, en dem taki na makandra: Fa dem vermorsoe da oli soso!

5. Efi dem ben seli da oli, dem ben kan kisi moro leki drihondro

sren, en da moni dem ben kan gi na potiman. So dem mandi nanga da oeman.

6. Ma Jesus taki: Libi da oeman! Fa oen trobi hem so? Da wan boen wroko, di a doe na mi.

7. Potiman de nanga oen alatem, en efi oen wani, oen kan doe dem boen iniwantem; ma *mi* oen no habi alatem.

8. A ben doe, sani a ben *kan* doe; a kom salvoe mi skin na fesi kaba, bifo dem beri mi.

9. Vo troe, mi taki gi oen: Na ala kondre, pee dem sa preki disi Evangelium, dem sa taki vo dasani toe, disi a ben doe dia, en dem sa membre hem.

10. Na baka Judas Iskariot, wan vo dem twalf disciple, go na dem grandomine, vo tori Jesus gi dem.

11. We, di dem jeri dati, dem plisiri vo troe, en dem pramisi hem, taki, dem sa pai hem. Sinsi da tem a begin soekoe okasi, vo meki dem kan kisi Jesus safri.

12. Da fosi dei, di dem begin vo njam masoo, en di dem moese kili da Paaskalam, dem disciple taki gi hem: Hoepee joe wani, wi go meki Paaskalam klari, vo joe njam?

13. En a teki toe vo hem disciple, a taki gi dem: Go na ini foto, dapee wan soema sa miti oen, disi tjari wan djogo watra; we na hem baka oen go;

14. En pee hem go na ini, na dapee oen go taki gi da Masra vo da hoso: Wi masra seni haksi joe: Hoepee da kamera de, pee

mi nanga mi disciple kan njam Paaskalam?

15. Dan hem sa sori oen wan bigi kamera, di habi tafra en alasani; we na dapee oen moe meki sani klari vo wi.

16. We dem disciple go, dem doro na ini foto; en di dem finni alasani so, leki Jesus ben taki gi dem, dem meki Paaskalam klari.

17. En na sabatem Jesus srefi kom toe nanga dem twalf disciple.

18. Ma di dem sidom na tafra de njam, Jesus taki: Troe, mi taki gi oen, wan vo oenoe, disi de njam nanga mi, sa tori mi.

19. We dati meki dem kom verlegi, en dem begin vo haksi hem, wan na trawan baka: Masra, da mi? da mi?

20. Hem piki dem, a taki: Wan vo dem twalfoe dia, disi de njam nanga mi na ini da *wan* pletie.

21. A troe, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki boekoe taki vo hem: ma tog heloe vo da soema, disi de tori Soemapikien! A ben moro betre vo da soema, efi nooti a ben gebore.

22. We, di dem njam jete, Jesus teki brede, a blesi en broko hem; en dan gi na dem disciple, a taki: Oen teki, njam! dati da mi skin.

23. Dan a teki da beker, a danke, gi na dem, en dem alamal dringi na ini.

24. En a taki gi dem: Dati da mi broedoe, di vo da njoe verbond, disi sa ron vo foeloe soema.

25. Vo troe, mi taki gi oen, mi no sa dringi vo da droifi-boom-watra moro, tee da dei, disi mi sa dringi hem njoe njoe na Gadokondre.

26. Na baka di dem ben singi da tangipsalm, dem go na doro na da olyfbergi.

27. En Jesus taki gi dem: Disi neti oen alamal sa kisi tra membre, libi mi. Bikasi boekoe taki: Mi sa fom da herder, en dem skaap sa go panja.

28. Ma te mi hopo baka, mi sa waka go na oen fesi tee na Galilea.

29. Ma Petrus taki gi hem: Alwasi ala dem trawan kisi tra membre, libi joe, tog mi no sa doe so.

30. Jesus taki gi hem: Troe, mi taki gi joe, tidei srefi, di neti kakka no sa bari toetron, bifo joe meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

31. Ma Petrus taki ageen: Alwasi mi moese dede, mi nanga joe makandra, tog mi no sa taki, mi no sabi joe. So srefi ala dem trawan taki toe.

32. Ala dati dem kom na wan buiti, disi dem kali Getsemane. En a taki gi hem disciple: Oen go sidom dia so langa, tee mi go janda go begi.

33. En a teki Petrus en Jakobus en Johannes, en dan a bigin vo befi, tee a no sabi, san vo doe.

34. Dan a taki gi dem: Mi ziel de nanga sari tee vo dede! Tan dia nanga mi, no slibi!

35. Dan a go pikinso moro na fesi, a fadom na gron, begi (Gado), efi somtem a kan meki da joeroe pasa hem;

36. A taki: Aba, mi Tata! tog joe kan doe alasani, grantangi! no meki mi moe dringi so wan dranki. Ma tog, no doe so leki *mi* wani, ma leki *joe* wani!

37. Dan a kom baka; ma di a finni dem (disciple) na slibi, a taki na Petrus: Simon, joe de slibi? Joe no kan tan na hai nanga mi no *wan* joeroe?

38. Wakti, en begi, vo oen no fadom na ini tesi! Alwasi hatti wani, tog skin no ha tranga.

39. Dan a gowei ageen go begi, a begi da srefi begi ageen.

40. Ma di a kom baka, a finni dem na slibi ageen; bikasi slibi tapo dem hai, dem no sabi srefi, san dem piki hem.

41. Dan, di a kom baka vo dritron, a taki gi dem: We slibi dan en ruste! A kaba now! Da joeroe kisi kaba. Loekoe! dem sa tjari Soemapikien go, gi hem abra na pikadosoema han.

42. Oen hopo, meki wi gowei! Loekoe, da soema dia kaba, disi de go tori mi.

43. We, ala di a taki so jete, Judas, wan vo dem twalf (disciple) doro dapee nanga wan bigi hiepi soema, disi dem grandomine en meester vo wet en dem tra gransoema ben seni, dem alamal tjari lanteeri nanga tiki na han.

44. Ma da toriman ben gi dem wan marki, a ben taki: Da soe-

ma, disi mi sa bosi, dati da hem, da hem oen moe kisi; ma oen moe loekoe boen, vo oen tjari hem voorzigtigti.

45. We di a doro dapee, a go wantem na Jesus, a taki gi hem: Rabbi! Rabbi! en dan a bosi hem.

46. Now dem trawan kom potti han na hem, dem kisi hem.

47. Ma wan vo dem, disi tanapoe dapee, hali hem houroe, a naki da foetoeboi vo grandomine, tee a koti wan jesi vo hem.

48. Ma Jesus piki dem, a taki: Oen kom dia nanga houroe en nanga tiki vo kisi mi, leki oen kom na wan kiliman.

49. Tog mi ben de nanga oen aladei na ini temple, pee mi ben leri soema, kaba oen no ben kisi mi. Ma alasani moese kom so leki boekoe taki.

50. Now ala disciple libi hem, dem ronwei.

51. Ma wan tra jonkman waka go na hem baka, da soema ben domloe wan linnen doekoe na hem blootoe skin; en dem trawan kisi hem.

52. Ma hem libi da doekoe na dem han, a ron gowei nanga blootoe skin.

53. Now dem tjari Jesus go na grandomine, dapee ala dem trandomine en gransoema en meester vo wet ben kom makandra.

54. Ma Petrus waka safri na hem baka, a go nanga hem tee na ini grandomine hoso; na dapee a go sidom nanga dem foetoeboi, a warm hem srefi na sei faja.

55. Ala dati dem grandomine nanga da heeli kroetoe soekoe falsi getuige, disi moe tjari wan klaag vo Jesus, vo dem kan kili hem; ma dem no finni wansani.

56. Alwasi nofo falsi getuige hopo, vo soekoe foutoe vo hem; tog da taki vo dem no akordeeri.

57. Som falsi getuige hopo, dem klage hem, taki:

58. Wi ben jeri hem taki: Mi sa broko da temple dia, disi liebisoma han ben meki, en na ini dri dei mi sa meki wan trawan, disi *no* meki nanga han.

59. Ma da taki vo dem no akordeeri toe.

60. Now grandomine srefi hopo na hem plesi, a go tanapoe na ala soema mindri, en dan a haksi Jesus, a taki: Hoefasi, joe no piki dan? jo no jeri, san dem taki vo joe?

61. Ma Jesus no hopo hem mofo, a no piki hem wansani. Dan grandomine haksi hem wantron moro, a taki: Hoefasi, joe de Kristus, da pikien vo da bigi Gado na tapo?

62. Jesus taki: We da hem mi de. En oen sa si Soemapien, sidom na reti han vo da majesteit (vo Gado), oen sa si hem kom na ini dem wolkoe vo hemel.

63. Now grandomine pliti hem klosi, a taki: Hoe wroko wi habi moro nanga getuige?

64. Oen srefi jeri, fa a kosi Gado. We, san oen denke? En dem alamal vonis hem, dem taki, a moese dede.

65. Wantem som vo dem bigin vo spiti na hem tapo; en dan dem tapo hem fesi naki hem nanga kofo, dem taki gi hem: We joe profet! taki gi wi, (hoe-soema doe joe dati?) So srefi dem skoutoe gi hem so meni klap na hem sei fesi.

66. Ala dati Petrus ben de na ondrosei jete na voorhuis. We na dapee wan oeman-foetoeboi vo grandomine kom toe.

67. En di a si Petrus warm hem srefi, a loekoe hem na ini hem fesi, a taki: *Joe* ben de toe nanga da Jesus vo Nazaret.

68. Ma Petrus stry, a taki: Mi no sabi da soema, mi no verstaa, san joe taki. Dan a go na doro na plasi, en wantem kakka bari.

69. Na baka da oeman si hem ageen, en a taki gi dem tra soema, disi tanapoe dapee. Disi dia, da wan vo dem toe.

70. Ma hem stry dati ageen. Na baka dem trawan, disi tanapoe dapee, bigin ageen nanga Petrus, dem taki: Troe, joe de wan vo dem toe; bika joe de wan Galilea soema, wi kan jeri dati na joe tongo.

71. Now Petrus bigin vo verfloekoe hem srefi, en a sweri taki: Mi no sabi da soema, di oen taki vo hem.

72. En wantem kakka bari vo toetron. Now Petrus kom membre da woord, disi Jesus ben taki gi hem: Bifo kakka bari toetron, joe sa meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi. En a bigin vo kre.

Kap. 15.

Kristus na fesi vo Pilatus; dem kruisi en beri hem.

Mamantem froekoe dem grandomine nanga dem tra gransoema en dem meester vo wet nanga da heeli kroetoe holi komparisi makandra, en dan dem tai Jesus, dem tjari hem go, gi hem abra na Pilatus.

2. En Pilatus haksi hem: Hoefasi, joe de da koning vo dem djoe? Jesus piki hem, a taki So leki joe taki.

3. Ala dati dem grandomine taki toemoesi sani, potti na hem tapo.

4. Ma Pilatus haksi hem wantron moro, a taki: Hoefasi, joe no piki dan: Loekoe, so meni ogri dem taki, joe doe.

5. Ma Jesus no piki wansani moro, en dati meki Pilatus srefi verwondroe vo troe.

6. Ma na Paaska a ben njoesoe alatem, vo poeloe wan banditi na doengroehoso, gi hem fri, iniwan, di dem wani.

7. We, datem wan soema ben de (na doengroehoso), a nem Barrabas, di ben kili wan soema na ini wan oproeroe-feti, hem nanga som trawan moro.

8. We, now ala dem foeloe soema kom begi granman tranga, meki a doe so, leki a ben doe alatem.

9. Ma Pilatus haksi dem, a taki: Oen wani, mi loesoe da koning vo dem djoe gi oen?

10. Bikasi a ben sabi heel boen, da vo djaloesome hede

dem grandomine tjari Jesus kom na hem.

11. Ma dem grandomine meki toemoesi opsteki na mindri ala dem soso soema, meki dem begi, vo a loesoe Barrabas gi dem.

12. Ma Pilatus bari dem baka, a taki gi dem: San oen wani, mi doe dan nanga da djoe koning, so leki oen kali hem?

13. Dem bari ageen: Kruisi hem!

14. Toen Pilatus haksi dem: Hoe ogri a ben doe dan? Ma dem bari moro tranga: Kruisi hem!

15. Now Pilatus taki, hem sa doe dem da plisiri, en a loesoe Barrabas gi dem; ma Jesus a gi abra, vo dem geesele hem en vo dem kili hem na kruis.

16. Now dem soldati teki Jesus, dem tjari hem go na ini kroetochoso, en na dapee dem komanderi da heeli kompani kom makandra.

17. Dan dem weri hem wan purpurmantel, dem vlekti wan maka-kroon, potti na hem hede.

18. En dem begin meki komplimenti gi hem, dem taki: Odi, odi, koning vo djoe!

19. Dan dem naki hem hede nanga wan tiki, dem spiti na hem tapo; na baka dem fadom na dem kni, anbegi hem.

20. Ma na baka di dem ben spotoe hem (nofo), dem poeloe da purpurmantel baka na hem skin, dem weri hem eigen klosi gi hem; en dan dem tjari hem go na doro, vo kruisi hem.

21. En na pasi dem dwingi wan soema, di pasa dapee, vo hem tjari da kruis gi Jesus; da soema komopo na hem boiti, a nem Simon vo Cirene, hem da tata vo Alexander en vo Rufus.

22. So dem tjari Jesus go na da plesi, na Golgata, dati taki, wan bongopita-plesi.

23. En dem gi hem bita-wien, vo a dringi, ma hem no teki.

24. Na baka di dem kruisi hem kaba, dem go platie hem klosi, en dan dem hiti lot, vo si, hoesoema sa kisi wan klosi.

25. A ben de negi joeroe mamantem, di dem kruisi hem.

26. Na hem hedesei dem ben skrifi, hoe foutoe dem ben finni na hem, da skrifi taki: *Da koning vo dem djoe.*

27. En dem kruisi toe kiliman nanga hem makandra, wan na hem reti han, da trawan na hem kroekoetoe han.

28. Da so da woord kom reti, disi boekoe taki: Dem teli hem wanfasi nanga dem ogri soema.

29. Ma dem soema, disi waka pasa da plesi, dem kosi hem, en dem seki dem hede, dem taki: Joe si? Joe taki, joe kan broko da temple, en na ini dri dei joe kan meki hem baka;

30. We, helpi joe srefi dan! saka, komoto na kruis!

31. So srefi dem grandomine en meester vo wet spotoe hem toe, dem taki na makandra: Trawan a ben helpi, ma hem srefi a no kan helpi.

32. Efi a de Kristus troe, da koning vo Israel, meki a saka komoto na kruis, vo wi si en vo wi bribi! So srefi dem soema, di dem kruisi nanga hem makan-dra, dem spotoe hem toe.

33. Na twalf joeroe dinatem wan bigi doengroe kom fadom na da heeli kondre, en so a tan tee dri joeroe bakadina.

34. En na dri joeroe Jesus bari nanga tranga tongo, a taki: Eli, Eli, lama sabaktani? Dati taki: Mi Gado, Mi Gado! san hede joe libi mi so?

35. Ma som vo dem soema, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki: Loekoe, a de kali Elias.

36. Djoesnoe wan soema ron go, foeloe wan sponsoe nanga azyn, a potti hem na wan tiki tapo, en so a langa hem gi Jesus, meki a dringi, a taki: Tan, meki wi si, efi Elias sa kom poeloe hem na kruis.

37. Ma Jesus kre tranga, en so a dede.

38. En da bigi gardyn na ini temple pliti na toe piesi, komoto na taposei tee na ondro.

39. Ma da ofciri, disi tanapoe dapee reti abra vo hem, di hem si Jesus dede nanga so wan tranga kre, a taki: Troe, da soema ben de Gado pikien.

40. Ma som oeman ben de dapee toe, dem tanapoe pikin farawei, dem loekoe; wan vo dem da Maria Magdalena, nanga Maria, da mama vo Jakobus en vo Joses, nanga Salome.

41. Dem ben holi toe nanga Jesus, di a ben de na Galilea, en dem ben dini hem; so srefi nofo trawan moro, di ben go nanga hem na Jerusalem.

42. We, di a ben lati kaba na bakadina, en di da Saba vo djoe ben begin, bika da srefi dei dem ben meki klari vo Paaska.

43. Vo da hede Josef vo Arimatia, wan granmasra vo da bigi kroetoe (na Jerusalem), disi ben hangri toe, Gadokondre moe kom, hem teki hatti vo go na Pilatus, begi hem permisi, vo hem kan teki da dede skin vo Jesus.

44. Ma Pilatus verwondroe vo troe, fa Jesus dede so hesi; en a kali da ofciri, a haksi hem, efi a dede langa kaba?

45. En di a ben kisi raport vo da ofciri, a gi Josef da dede skin.

46. Djoesnoe Josef go bai fini linnen klosi, en dan a go poeloe hem (na kruis), a domloe hem na ini da klosi, potti hem lidom na ini wan grebi, disi koti na ini wan bigi stoon; en dan a rolo wan stoon, potti na da grebi doro.

47. Maria Magdalena nanga Maria, da mama vo Joses, dem tanapoe loekoe, pee dem potti hem.

Kap. 16.

Da opstaan vo Kristus, en da Hemelvaart vo hem.

So hesi da Saba pasa nomo, Maria Magdalena, nanga Maria, da mama vo Jakobus, nanga Salome, dem go bai specerysani, vo go salve Jesus skin.

2. En da fosi dei vo wieki, froekoe mamantem, di zon hopo, dem kom na da grebi.

3. En dem taki na makandra: Hoesoema sa poeloe da stoon gi wi na da grebi doro?

4. Ma di dem loekoe dapee, dem si, da stoon komopo kaba; bika a ben bigi vo troe.

5. We, di dem go na ini da grebi, dem si wan jonkman sidom dapee na reti han, a weri wan langa weti klosi; en dem kom frede.

6. Ma hem taki gi dem: No frede! Oen de soekoe Jesus vo Nazaret, disi dem kili na kruis; a hopo kaba, a no dia. Loekoe, da plesi dia, pee dem ben potti hem lidom.

7. Oen go, taki na dem discipel vo hem, en na Petrus, taki, hem sa waka go na oen fesi na Galilea; na dapee oen sa si hem, so leki a ben taki gi oen.

8. We dem ron hesi, komoto na ini grebi; bikasi dem kom skreki so, tee dem befi; en dem no piki wan soema vo dati; bikasi dem frede vo troe.

9. Ma Jesus, da srefi zondei, di a ben hopo baka, froekoe mamantem, a kom sori hem srefi fosi na Maria Magdalena, na di a ben poeloe seben didiebri.

10. We hem go verteli dati gi dem trawan, di ben de nanga Jesus, en disi ben de nanga bigi sari en kre jete.

11. Ma dem, di dem jeri, Jesus de liebi, en Maria srefi ben si hem, dem no wani bribi.

12. Na baka a kom sori hem srefi na toe vo dem na wan tra fasi, di dem ben de na pasi de waka.

13. En dem verteli dati toe gi dem trawan; ma tog dem no wani bribi dem toe.

14. Na baka di dem elf (disciple) sidom makandra na tafra, Jesus kom sori hem srefi gi dem, en a krasi dem vo da tranga-hatti fasi vo dem, disi dem no ben wani bribi dem soema, disi ben si hem, sinsi a ben hopo baka.

15. En dan a taki gi dem: Oen waka go na ala kondre, preki da Evangelium gi ala soema!

16. Disoema bribi, en disi kisi doop, hem ziel sa finni boen na Gado; ma disoema no bribi, Gado so verdoem hem.

17. We dem soema, disi bribi troe, dem sa kisi tranga, vo doe bigi wonderwroko: Na mi nem dem sa poeloe didiebri na ini soema; en dem sa sabi vo taki njoe tongo;

18. Dem sa fassi ogri sneki srefi, trowei; wisi srefi dem sa dringi, sondro a doe dem ogri; en te dem potti han na sikiman tapo, dem sa kom boen.

19. We, di Masra kaba vo taki nanga dem, na baka a hopo go na hemel, en na dapee a go sidom na reti han vo Gado.

20. Ma dem (disciple) go, dem preki alapee; en Masra hel-pi dem na ini da wroko, a meki dem doe foeloe wonderwroko, en nanga dati a gi da woord vo dem kragti.

Da Evangelium vo St. Lukas.

Kap. 1.

Da geboortoe vo Johannes. Maria go loekoe Elisabet.

Di so meni soema ben teki da wroko na han kaba, vo skrifi ala dem tori (vo Jesus Kristus) na wan boekoe, disi ben pasi na wi mindri,

2. So leki dem soema ben verteli wi, disi ben si alasani nanga hai sinsi begin, en disi ben kisi da wroko bakatem, vo go preki da tori gi ala soema.

3. Vo da hede mi ben denke, a sa boen, mi lobbi Teofilus, vo mi toe skrifi da heeli tori gi joe, fa alasani ben pasa na baka makandra; bika mi srefi ben haksi en onderzoekoe boen boen, fa alasani ben waka sinsi begin.

4. Vo joe kom sabi da reti waarheit vo da tori en vo da leri, disi dem leri joe kaba.

5. Datem di Herodes ben de koning vo Judakondre, wan domine ben de vo da speli vo Abia, a nem Zakarias, en hem wefi ben de vo dem oeman-pikien vo Aaron, a nem Elisabet.

6. Dem ala toe ben de vroom soema na fesi vo Gado, dem waka so leki dem gebod en wet vo Gado taki; no wan soema kan finni wan foutoe na dem.

7. Ma dem no ben habi pikien; bikasi Elisabet no ben kisi bele wantem, en dem ala toe ben bejari kaba.

8. We wan dei, di Zakarias ben habi speli, vo doe da domine-wroko na fesi vo Gado,

9. Da lot kisi hem, vo a go meki switi smooko na ini da temple vo Masra; bikasi nanga lot dem domine ben kisi dem wroko alatem.

10. Ma da heeli gemeente tanapoe na dorosei, begi (na Gado), ala di domine meki da switi smooko.

11. Na dapee wan Engel vo Masra kom na hem, a tan na reti sei vo da smooko-altar.

12. En di Zakarias si hem, a skreki vo troe, en a begin vo frede.

13. Ma da Engel taki gi hem: No frede, Zakarias! bikasi Gado jeri da begi vo joe. Joe wefi Elisabet sa meki wan manpikien gi joe, di joe moe kali Johannes.

14. Joe sa habi foeloe plisiri vo hem, en foeloe tra soema sa blyti vo troe vo hem geboortoe.

15. A sa kom wan gransoema na fesi vo Masra; wien ofoe ini-wan tranga dringisani a no sa dringi, en na ini hem mama bele srefi a sa kom foeloe nanga santa Jeje.

16. A sa meki foeloe vo dem pikien vo Israel bekeere, vo dem drai kom na Gado, da reti Masra vo dem.

17. Nanga jeje en tranga a sa waka go na Masra fesi leki

Elias, vo a bekeere dem tata hatti, vo dem kom leki pikien na ini bribi; en vo a meki dem soema, disi no bribi, bekeere toe, vo dem kisi da boen koni vo dem regtvaardige soema; en so a sa meki Masra finni hem piple klari.

18. Zakarias taki gi da Engel: Hoe marki joe gi mi, vo mi kan sabi en bribi dati? Bikasi mi ouroe kaba, en mi wefi de wan bejari soema toe.

19. Da Engel piki hem, a taki: Mi da Gabriel, disi tanapoe na Gado fesi (alatem), en hem srefi seni mi, vo mi kom taki nanga joe, tjari so wan boen njoesoe kom gi joe.

20. We joe si? joe sa tron stom, joe no sa man vo taki, tee da dei kisi, disi dasani sa kom, vo di joe no ben bribi dem woord vo mi; ma te da tem kisi, alasani sa kom so.

21. Ala dati da gemeente tan wakti Zakarias na dorosei; en dem verwondroe, fa a tan so langa na ini temple.

22. Na baka di a komopo na doro, en di a no kan taki nanga dem, dem bemerki wantem, taki, a ben si wansani na ini temple; bika hem srefi sori dem dati toe nanga han en nanga hai, en sinsi da dei a tan stom.

23. Na baka di da tem vo hem dominewroko pasa (vo da leisi), dan a go baka na hem hoso.

24. En no langa na baka hem wefi Elisabet kisi bele, a tan na ini hoso, kibri feifi moen langa, a taki:

25. Da so Masra doe mi, now di a membre mi nanga hem boen hatti, vo a poeloe da sjem na mi tapo na ala soema fesi.

26. Siksi moen na baka Gado seni Engel Gabriel go na Galilea, na wan foto, disi dem kali Nazaret,

27. Na wan wendje, disi ben meki ondertrouw kaba nanga wan soema vo David famili, a nem Josef. Da wendje nem ben de Maria.

28. We di da Engel doro na ini hem hoso, a taki: Odi! joe, disi finni Gnade na Masra hai! Masra de nanga joe, a blesi joe moro, leki ala tra oeman.

29. Di Maria si da Engel, a kom skreki vo da taki vo hem, en a taki na ini hem hatti: Hoe soortoe odi dati?

30. Da Engel taki gi hem: No frede, Maria! Gado sori joe bigi gnade.

31. Loekoe! joe sa kisi bele, en joe sa meki wan manpikien, di joe moe kali Jesus.

32. Hem sa grani, en dem sa kali hem: Pikien vo da moro hei Gado na tapo; Gado Masra sa gi hem da koning-troon vo hem tata David:

33. A sa de koning na tapo da famili vo Jakob teego; en da koningkondre vo hem no sa kaba.

34. Maria taki gi da Engel: Fa dati kan de, di mi no teki man jete?

35. Da Engel piki hem, a taki: Santa Jeje sa kom joe abra, en

da tranga vo da bigi Gado sa wroko dati: en vo da hede da santa pikien, disi joe sa meki, sa nem Gado pikien.

36. En loekoe! joe sisa Elisabet de nanga bele toe na hem ouroe jari srefi, a sa meki wan manpikien; a go na ini siksi moen kaba, da srefi oeman, disi habi nem, vo a no kan meki pikien.

37. Bikasi no wansani de, disi Gado no kan doe.

38. Now Maria taki: We, mi de na mi Masra han; meki hem doe nanga mi, so leki joe ben taki. En so da Engel libi hem, a gowei.

39. Da srefi tem Maria teki pasi, a waka hesi go tee na da bergikondre na wan foto vo Juda.

40. En na dapee a go na ini Zakarias hoso, a taki Elisabet odi.

41. Ma di Elisabet jeri da odi vo Maria, da pikien djompo na ini hem bele. En Elisabet kom foeloe nanga santa Jeje,

42. A begin nanga tranga tongo, a taki: Gado blesi joe moro leki ala tra oeman! En blesi de nanga da pikien toe, disi de na ini joe bele.

43. Fa mi habi da boen hede, disi da mama vo mi Masra kom loekoe mi;

44. Loekoe! di mi jeri da odi vo joe, wantem da pikien na ini mi bele djompo vo plisiri.

45. Blesi vo joe, disi joe ben bribi! Bikasi alasani, disi Masra ben taki gi joe, sa kom so toe.

46. Now Maria taki: Mi ziel de pryze Masra!

47. Mi hatti plisiri vo troe vo mi Gado, mi Helpiman!

48. Bikasi a ben loekoe mi mofina soema nanga boen hai. We, now ala soema sa taki, mi finni wan bigi boen, dem, disi de en disi sa gebore jete.

49. Bikasi hem doe mi foeloe en bigi boen vo troe, hem, disi habi ala tranga en disi habi wan bigi en santa nem toe.

50. Hem boenhatti no weri, vo sari dem soema, disi de frede hem.

51. A de sori wi hem tranga han; en dem soema, disi habi bigi membre na ini dem hatti, dem a hiti na gron.

52. Dem gransoema a poeloe na dem troon, en dem laagewan a hopo.

53. A platie foeloe boen goe-doe gi dem poti soema, di de nanga hangri; ma dem goedoe-man a seni gowei soso.

54. A de membre hem boen hatti, vo a helpi hem pikien Israel;

55. So leki a ben taki gi dem tata vo wi, Abraham nanga dem pikien vo hem teego.

56. En Maria tan nanga Elisabet omtrent dri moen langa; dan a drai baka go na hoso.

57. Now da tem vo Elisabet kom, vo a meki, en a meki wan manpikien.

58. En di dem buurti en famili vo hem jeri, hoe bigi boen Masra ben doe na hem, dem alamal plisiri toe nanga hem.

59. En aiti dei na baka, di dem kom vo besnyde da pikien, dem gi hem da nem vo hem tata Zakarias.

60. Ma hem mama piki dem, a taki: No, a moe nem Johannes.

61. Dem taki gi hem: Tog no wan soema de na joe heeli famili, disi habi da nem.

62. Now dem haksi hem tata, hoe nem hem wani, a moe kisi.

63. En Zakarias meki dem gi hem wan pikin ley, a skrifi en a taki: Johannes da hem nem. En dem alamal verwondroe.

64. En da srefi moment hem mofo hopo toe, en hem tongo kom loesoe, tee a begin vo taki baka, en vo pryze hem Gado.

65. En ala soema vo da heeli buurti kom verwondroe toemoesi pasamarki, en da tori kom panja na da heeli bergikondre vo Judea.

66. En ala soema, disi jeri dasani, dem prakticeri da tori na ini dem hatti, dem taki: Sani sa kom vo da pikien? Bikasi Masra han ben de nanga hem.

67. En hem tata Zakarias kom foeloe nanga santa Jeje, a hopo wan profetisingi, a taki:

68. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel! bikasi a kom bezoekoe hem kondre en a verlosoe hem piple.

69. A gi wi wan tranga Helpiman na ini da famili vo hem foetoeboi David;

70. So leki a ben meki dem santa profet pramisi wi na ouroe tem kaba, taki,

71. Hem sa helpi wi, poeloe wi na ondro han vo dem vyand vo wi, en vo ala dem soema, disi no lobbi wi;

72. En vo a sori da lobbi, di a ben lobbi dem tata vo wi, en vo a membre da santa verbond,

73. En da sweri, disi a ben sweri gi wi tata Abraham, taki, hem sa gi wi (wan Helpiman),

74. Disi sa poeloe wi na ondro han vo dem vyand vo wi, vo wi kan dini hem sondro frede wi heeli liebitem,

75. Nanga santafasi en geregtigheid, so leki a fiti hem hai.

76. En joe, mi pikien, dem sa kali wan profet vo da moro hei Gado; bikasi joe sa waka go na Masra fesi, vo meki hem pasi reti;

77. En vo joe leri dem soema vo hem, meki dem kom sabi, fa dem kan finni helpi en pardon vo dem zondoe;

78. Vo da toemoesi bigi lobbi hede vo wi Gado, disi kom bezoekoe wi, sori hem srefi gi wi so krin, leki zon na hemel hopo;

79. Vo a skyn gi dem, disi sidom na ini doengroe en na ini da zondoeslibi en dede; en vo a potti wi foetoe na da reti boen pasi, tjari wi, vo wi kan waka nanga kouroe hatti.

80. En da pikien gro, a kom tranga na ini jeje; en a liebi na woestein, tee hem joeroe kisi, vo a hopo, leri dem soema vo Israel.

Kap. 2.

Da geboortoe vo Kristus. Da besnyde vo hem. Dem tjari hem go na temple. Simeon nangu Hanna. Da pikien Jesus na Jerusalem.

Da srefi tem Keyzer Augustus seni wan plakats go na ala hem kondre, vo dem skrifi ala soema nem en goedoe na wan lyst.

2. Da teli ben de da fosi teli, datem di Cirenus ben de granman na Siriakondre.

3. We, ibriwan soema go na da geboortoe plaats vo hem avoo, vo meki dem teki skrifi hem nem.

4. So Srefi Josef vo Nazaret na Galilea hopo toe, a go na Judakondre na da foto vo David, disi dem kali Betlehem; bikasi a ben de vo David hoso en famili;

5. Vo a meki dem teki skrifi hem nem, nanga di vo hem ondergetrouwde wefi Maria; en Maria ben de nanga bele.

6. We di dem de dapee (na Betlehem), da tem kisi, vo a meki.

7. En a gebore wan manpikien, da fosi pikien vo hem, a domloe hem na ini klosi, en dan a potti hem lidom na ini wan bakki, bikasi na da heeli hoso dem no ben kan kisi wan traplesi vo tan.

8. We na da srefi buurti som herder ben de na sabana, disi wakti dem meti dapee na neti.

9. En loekoe! wan Engel vo Masra kom na dem, en da glori vo Gado kom skyn so krin gi dem da heeli plesi rontoe, tee dem kom frede toemoesi.

10. Ma da Engel taki gi dem: No frede! Loekoe, mi tjari wan switi njoesoe kom gi oen, vo oen plisiri; en da plisiri sa de vo ala soema.

11. Bikasi tidei da Helpiman gebore gi oen na ini da foto vo David, hem da Kristus, da Masra.

12. En dati oen kan teki vo wan marki: Oen sa finni da pikien, domloe na ini klosi, a lidom na ini wan baki.

13. En wantem dem santa Engel vo hemel kom hipi hipi moksi nanga da Engel, dem pryze Gado, dem taki:

14. Glori moese de vo Gado tee na tapo, vrede kom na grontapo, en Gado habi plisiri nanga soema!

15. Ma di dem Engel komoto na dem soema, go na hemel baka, dem herder taki na makandra: We, meki wi go dan na Betlehem, go loekoe dasani, disi pasa, en disi Masra meki wi kom sabi.

16. En dem kom hesi, dem finni Maria nanga Josef; en da pikien dem finni toe, lidom na ini baki.

17. Na baka di dem si kaba, dem go panja da tori, disi da Engel ben taki gi dem vo da pikien.

18. En ala soema, disi jeri dasani, dem verwondroe toemoesi vo da tori, disi dem herder ben verteli dem.

19. Ma Maria teki kibri ala dem woord, en a prakticeri dem na ini hem hatti.

20. En dem herder drai baka gowei, dem pryze en singi Gado vo ala dasani, disi dem ben jeri, en disi dem srefi ben si, so leki da Engel ben taki gi dem.

21. Aiti dei na baka, di dem besnyde da pikien, dem gi hem da nem Jesus, so leki da Engel ben kali hem kaba, bifo hem mama ben kisi bele vo hem.

22. Na baka di da tem ben kom, disi Maria ben moese krin hem srefi, so leki da wet vo Moses taki, dem tjari da pikien go na Jerusalem, vo potti hem na Masra fesi.

(23. Bika da so da wet vo Masra ben taki: Ibri fosi man-pikien, disi wan mama meki, dem moe wye gi Masra.)

24. En vo dem tjari da offer kom, so leki da wet vo Masra taki: wan paari tonter-doifi, ofoe toe jonge doifi.

25. En loekoe! wan soema ben liebi na Jerusalem datem, a nem Simon, wan vroom soema, disi ben frede Gado, en a ben verwakti da troostoe vo Israel; bikasi da santa Jeje ben de na hem ini.

26. We da srefi Jeje ben meki a sabi toe na ini hem hatti, taki, hem no sa dede, bifo hem si da Kristus vo Masra.

27. We, now da Jeje naki hem hatti, vo a kom na ini temple. En di da tata en mama tjari da pikien Jesus kom dapee, vo doe nanga hem so leki da wet vo Gado taki:

28. Simeon go teki da pikien

na hem han, a pryze Gado, a taki:

29. Masra! now joe de meki joe foetoeboi gowei nanga geruste hatti, so leki joe ben pramisi mi;

30. Bikasi mi hai si da helpiman vo joe;

31. Disi joe seni kom na ala soema fesi,

32. Lekiw wan krin kandra, vo letti gi dem heiden, en leki wan glori vo joe piple Israel!

33. Ma da pikien hem tata en mama verwondroe vo troe vo dasani, disi dem jeri vo da pikien.

34. En Simeon feliciteri dem, a taki gi Maria, da mama: Loekoe, da pikien dia sa de wan soema, disi meki foeloe Israel-soema fadom, en a sa meki foeloe hopo baka toe, en a sa de wan marki, (wan getuige,) disi dem sa taki tegen;

35. En joe srefi toe sa fili wansani, leki wan houroe soetoe joe na ini joe hatti. Dan dem gedagti vo foeloe soema hatti sa kom na krin.

36. So srefi wan oeman ben de dapee, wan profet, disi dem kali Hanna, wan pikien vo Fannuel, vo Aser famili; a ben de wan ouroe soema kaba. Seben jari a ben liebi nanga hem man, di a ben teki na hem wendje tem;

37. En now a ben de wan weduwe, omtrent aittentin na fo jari ouroe; pikinmoro nooti a komopo moro na ini temple, ma dei nanga neti a dini Gado nanga fasten en begi.

38. We, hem kom dapee toe da srefi joeroe, a pryze Masra, en dan a go taki tori vo da pikien gi ala soema na Jerusalem, disi ben hangri vo si da verloesoe, disi da Messias sa kom verloesoe Israel.

39. Na baka di dem doe ala dem pligti, so leki da wet vo Masra taki, dan dem go liebi baka na Nazaret na Galileakondre.

40. En da pikien gro, a kom tranga na ini jeje, a kisi foeloe koni, en da gnade vo Gado ben de nanga hem.

41. We hem tata en mama ben njoesoe ibri jari, vo go na Jerusalem, njam Paaska.

42. En di hem kisi twalf jari, dem go ageen na Jerusalem, so leki ala soema njoesoe na so wan feestedei.

43. Ma di dem feestedei pasa, en di dem go baka na hoso, da pikien Jesus fika na Jerusalem, sondo hem tata en mama sabi dati.

44. Dem ben denke, somtem da pikien waka nanga dem tra soema, en vo da hede dem waka wan heeli dei, dem soekoe hem na mindri dem famili en kompe.

45. Ma di dem no finni hem, dem go baka tee na Jerusalem, vo soekoe hem.

46. En di vo dri dei dem finni hem na ini temple, dapee a sidom na mindri vo dem leriman, vo a jeri en haksi dem.

47. En ala soema, disi jeri hem, verwondroe vo troe vo hem verstand, en fa a sabi vo piki dem so mooi.

48. So srefi Josef en Maria verwondroe toe, di dem si hem dapee, en hem mama taki gi hem: Mi pikien, fa joe ben doe wi so? loekoe, joe tata nanga mi ben pina toemoesi vo soekoe joe!

49. Ma hem taki gi dem: Vo san hede oen ben soekoe mi? Oen no sabi, mi moese de na mi tata hoso en wroko?

50. Ma dem no kisi dasani krin, dem no verstaa, sani a wani taki gi dem.

51. En a go nanga dem na Nazaret, a onderdaniki dem. Ma hem mama kibri ala dem tori, a membre dem na ini hem hatti.

52. En Jesus gro na alafasi; moro jari a kisi, moro a kisi koni toe; en Gado nanga ala soema lobbi hem.

Kap. 3.

Johannes, da doopoeman. Lyst vo da famili vo Jesus.

Da tem di Keyzer Tiberius ben tiri dem kondre vo hem tin na fo jari kaba, a ben go na ini tin na feifi; en di Poncius Pilatus ben de granman na Judea, en Herodes ben de granman na Galilea, en hem brara Filippus ben de granman vo Iturea nanga Trakonitis, en Lisantias ben de granman vo Abilene;

2. Di Hannas nanga Kajafas ben de grandomine, da srefi jari Gado kali Johannes, da pikien vo Zakarias, komopo na woestein.

3. En Johannes hopo, a waka rontoe na da heeli buurti na

Jordan sei, a preki vo da doop, fa soema moese drai dem liebi, vo dem kan kisi pardon vo dem zondoe.

4. So leki dem skrifi na ini da boekoe vo profet Jesajas, di a taki: Wan stem vo wan preki-man de bari na woestein: Oen meki pasi klari gi Masra! Meki dem foetoepasi vo hem kom reti!

5. Ala laage plesi moe kom hei, en ala bergi en heiplesi moe saka hafoepasi; dem krom pasi moe kom reti, en ala horo-horo pasi moe kom glati.

6. En ala soema sa si da helpi vo Gado.

7. Dan a taki gi ala dem foe-loe soema, disi kom na hem, vo meki a doopoe dem: Oen sneki-broedoe! 'Soema ben leri oen, taki, na so wan fasi oen moe ron go kibri, vo oen no kisi da strae-foe vo teego?

8. Loekoe boen, vo oen be-keere reti, meki ala soema kan si dati na oen opregti liebi en waka! No troostoe oen srefi, taki: Wi de pikien vo Abraham! Bika mi taki gi oen, efi Gado wani, a kan meki dem stoon dia kisi liebi, vo tron pikien vo Abraham.

9. Troe, dem potti aksi kaba na dem boom loetoe: we, ibri-wan boom, disi no meki boen vroektoe, dem sa koli, trowei na ini faja.

10. Toen dem soema haksi Johannes, dem taki: We, san wi moe doe dan?

11. En a piki dem, a taki:

Disoema habi toe djakti, meki a teki wan, gi na da soema, disi no habi; en disoema habi njan-jam, meki a doe so srefi.

12. Na baka dem toljaar kom toe vo teki doop, en dem haksi hem: Meester, san *wi* moese doe dan?

13. Hem taki gi dem: Oen no moese haksi moro moni, leki lanti potti.

14. Dan dem soldati kom haksi hem toe, dem taki: San *wi* moese doe dan? En a taki gi dem: Oen no moe seekoe soema nanga trobi, doe dem kroekoe-toe, en oen moese tevrede nanga da traktament, disi oen kisi.

15. Ma di dem soema no ben sabi reti, hoesoema da Johannes, en di dem alamal ben membre na ini dem hatti, somtem hem da Kristus srefi,

16. Vo da hede Johannes piki dem alamal, a taki: *Mi* de doopoe oen nanga watra, ma wan trawan sa kom na mi baka, disi tranga moro leki mi, en disi mi no waarti, vo poeloe hem soesoe na hem foetoe: we, hem sa doop oen nanga santa Jeje en nanga faja.

17. A de holi hem baki na hem han, wai hem areisi; en da boen areisi a sa teki, kibri na hem makzien; ma da soso boeba a sa bron na ini da faja, disi no wan soema kan kili teego.

18. Da so Johannes gi dem soema foeloe tra vermane moro, ala di a preki da Evangelium gi dem.

19. Ma di Johannes ben krasi granman Herodes toe vo hem brara wesi hede, Herodias, en vo ala tra ogri, disi a ben doe,

20. Vo da hede a doe da bigi ogri na tapo jete, dati a sloto Johannes na ini doengroehoso.

21. We datem di meni soema kom teki doop, en di Jesus srefi kisi doop toe, da srefi joeroe ala di a begi, hemel kom hopo na hem tapo;

22. En da santa Jeje saka kom na ondro leki wan doifi, a kom tan na Jesus tapo. En wan stem toe komopo na ini hemel, a taki: Joe da mi lobbi pikien, nanga joe mi habi mi plisiri!

23. Datem Jesus ben kisi omtrent dritentin jari, di a ben begin (vo leri), en dem ben loekoe hem alatem leki wan pikien vo Josef, disi ben de Eli pikien.

24. Eli ben de wan pikien vo Matat, hem dati ben de wan pikien vo Levi, hem dati ben de wan pikien vo Melki, hem dati ben de wan pikien vo Janna, hem dati ben de wan pikien vo Josef,

25. Hem dati ben de wan pikien vo Matatias, hem dati ben de wan pikien vo Amos, hem dati ben de wan pikien vo Nahum, hem dati ben de wan pikien vo Esli, hem dati ben de wan pikien vo Nange.

26. Hem dati ben de wan pikien vo Maat, hem dati ben de wan pikien vo Matatias, hem dati ben de wan pikien vo Semei, hem dati ben de wan pikien vo

Josef, hem dati ben de wan pikien vo Juda,

27. Hem dati ben de wan pikien vo Johanna, hem dati ben de wan pikien vo Resa, hem dati ben de wan pikien vo Zorobabel, hem dati ben de wan pikien vo Salatiel, hem dati ben de wan pikien vo Neri,

28. Hem dati ben de wan pikien vo Melki, hem dati ben de wan pikien vo Addi, hem dati ben de wan pikien vo Kosam, hem dati ben de wan pikien vo Elmadam, hem dati ben wan pikien vo Her,

29. Hem dati ben de wan pikien vo Jeso, hem dati ben de wan pikien vo Eliezer, hem dati ben de wan pikien vo Jorem, hem dati ben de wan pikien vo Mattat, hem dati ben de wan pikien vo Levi,

30. Hem dati ben de wan pikien vo Simeon, hem dati ben de wan pikien vo Juda, hem dati ben de wan pikien vo Josef, hem dati ben de wan pikien vo Jonan, hem dati ben de wan pikien vo Eliakim,

31. Hem dati ben de wan pikien vo Melea, hem dati ben de wan pikien vo Menam, hem dati ben de wan pikien vo Mattata, hem dati ben de wan pikien vo Natan, hem dati ben de wan pikien vo David,

32. Hem dati ben de wan pikien von Jesse, hem dati ben de wan pikien vo Obed, hem dati ben de wan pikien vo Boas, hem dati ben de wan pikien vo

Salmon, hem dati ben de wan pikien vo Nahasson,

33. Hem dati ben de wan pikien vo Aminadab, hem dati ben de wan pikien vo Aram, hem dati ben de wan pikien vo Esrom, hem dati ben de wan pikien vo Fares, hem dati ben de wan pikien vo Juda,

34. Hem dati ben de wan pikien vo Jakob, hem dati ben de wan pikien vo Isaak, hem dati ben de wan pikien vo Abraham, hem dati ben de wan pikien vo Tara, hem dati ben de wan pikien vo Nahor,

35. Hem dati ben de wan pikien vo Saruk, hem dati ben de wan pikien vo Ragahu, hem dati ben de wan pikien vo Faleg, hem dati ben de wan pikien vo Eber, hem dati ben de wan pikien vo Sala,

36. Hem dati ben de wan pikien vo Kainan, hem dati ben de wan pikien vo Arfaksad, hem dati ben de wan pikien vo Sem, hem dati ben de wan pikien vo Noa, hem dati ben de wan pikien vo Lamek,

37. Hem dati ben de wan pikien vo Metusala, hem dati ben de wan pikien vo Enok, hem dati ben de wan pikien vo Jared, hem dati ben de wan pikien vo Maleleel, hem dati ben de wan pikien vo Kainan,

38. Hem dati ben de wan pikien vo Enos, hem dati ben de wan pikien vo Set, hem dati ben de wan pikien vo Adam, hem dati ben de vo Gado.

Kap. 4.

Didiebri kom tesi Jesus. A bigin vo preki. A kom na Nazaret. A genezi sikiman.

Di Jesus komopo baka na Jordan sei, a ben foeloe nanga santa Jeje, en so da Jeje teki hem, tjari hem go na woestein.

2. Na dapee didiebri kom tesi hem fotentin dei langa. Ala dem dei a no ben njam wansani, en na baka di dem dei pasa, hangri kom kisi hem.

3. Vo da hede didiebri taki gi hem: Efi joe de Gado pikien, taki dan na da ston dia, meki a tron brede.

4. Jesus piki hem, a taki: Boekoe taki: A no brede wawan de holi soema liebi, ma ibriwan woord vo Gado toe.

5. Dan didiebri tjari hem go na tapo wan hei bergi, en na wan moment a sori hem ala koningkondre na grontapo,

6. A taki gi hem: Mi sa meki joe kom Masra vo ala dem kondre dia, en vo ala dem glori; bikasi dem de na mi ondro en mi kan gi dem na hoedisi mi wani.

7. We, efi joe wani anbegi mi, djoesnoe ala dasani sa de vo joe.

8. Jesus piki hem, a taki: Komoto na mi fesi, joe Satan! Boekoe taki: Joe moese anbegi Gado, joe Masra, hem wawan joe moese dini.

9. Na baka a tjari hem go na Jerusalem toe, a potti hem tee na tapo da hei pinti vo temple, a taki gi hem: Efi joe de Gado pikien, hiti joe srefi dia na ondro!

10. Bikasi boekoe taki: Gado sa gi dem Engel vo hem ordre, vo dem kibri joe,

11. En vo dem tjari joe na dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

12. Now Jesus piki hem, a taki: Ma boekoe taki toe: Joe no moe tesi Gado, joe Masra!

13. Na baka, di didiebri kaba ala dem tesi, dan a gowei, libi hem wan piesi tem.

14. En dan da Jeje teki Jesus, a tjari hem go baka na Galilea, en wantem ala soema kom jeri vo hem da heeli buurti rontoe.

15. Bika a ben leri dem na dem kerki, en ala soema ben pryze hem.

16. Dan a kom toe na Nazaret, dapee dem ben kweki hem; en na Sabadei a go na ini kerki, tanapoe vo lesi, so leki a ben njoesoe alatem.

17. En dem langa da boekoe vo profet Jesajas gi hem: We, di a hopo da boekoe, a miti da plesi, pee dem skrifi:

18. Da Jeje vo Masra de na mi tapo, vo da hede a ben wye mi, vo preki da Evangelium gi dem potiman; en a seni mi, vo mi troostoe dem, disi de nanga broko hatti,

19. Vo preki gi dem soema na doengroehoso, taki, dem sa loesoe, en gi dem blinde soema, dem sa si, en gi dem boejeman, dem sa kom fri, en vo preki da switi jari vo Masra.

20. Na baka di a tapo da boekoe, dan a gi hem baka na da

dinaar vo kerki, a go sidom. En ala soema hai, disi de na ini da kerki, ben loekoe na hem tapo.

21. Now Jesus bigin vo preki gi dem, a taki: Tidei da woord vo da boekoe kom reti na oenoe jesi diasos!

22. En dem alamal gi hem reti toe, dem verwondroe vo dem switi woord, disi komopo na hem mofo, en dem taki: Da soema a no Josef pikien?

23. Jesus taki gi dem: Ja, oen sa koti da odo gi mi, taki: Datra, helpi joe srefi! Wi jeri, joe ben doe so bigisani na Kaper-naum: we, doe so srefi dia toe na joe eigen kondre!

24. Ma hem taki: Ja, vo troe, mi taki gi oen: No wan profet habi nem na hem eigen kondre.

25. Ma mi taki reti gi oen, troe troe: Na profet Elias tem, di hemel ben sloto (vo no wan areen ben fadom) dri jari nanga siksi moen langa, di da bigi hangritem ben de na heeli kondre, foeloe weduwe ben de na Israelkondre srefi;

26. En tog na no wan vo dem Gado ben seni Elias, boiti na Sarepta wawan, na wan weduwe vo Zidonkondre.

27. So srefi nofo melaats-soema ben de na Israelkondre na profet Eliza tem, en tog no wan vo dem kom krin, boiti Naeman wawan, da soema vo Siriakondre.

28. Ma di dem jeri dati, dem ala hatti kom bron, disi ben de na ini da kerki.

29. En dem hopo, dem troe-soe hem na doro, komoto na ini foto, en dan dem tjari hem go na da pinti vo da srefi bergi, disi da foto vo dem ben de na hem foe-toe, vo dem troesoe hem fadom.

30. Ma hem pasa na dem mindri, a gowei.

31. En dan a kom na Kaper-naum, da wan foto vo Galilea, na dapee a leri soema na Sabadei.

32. En dem verwondroe vo da leri vo hem; bikasi dem woord vo hem ben tranga vo troe.

33. We, wan soema ben de dapee na kerki, disi wan takroe geest trobi hem alatem; en da soema bari tranga,

34. A taki: Libi wi: hoe wroko wi habi nanga joe! Joe kom dia, nomo vo joe pori wi; mi sabi, hoesoema da joe; joe de da Santawan vo Gado.

35. Ma Jesus krasi hem, a taki: Tapoe joe mofo en komoto na da soema! Now da didiebri hiti hem tee na dem tra soema mindri, en so a komoto na da soema, sondro a doe hem wan ogri.

36. En ala soema kisi wan frede vo dati, dem taki na ma-kandra: Hoe soortoe sani dati? Nanga magti en nanga tranga a komanderi dem takroe geest, en wantem dem gehoorzam hem, dem komoto.

37. En da tori vo hem panja hesi na da heeli buurti.

38. Na baka di Jesus komopo na kerki, a go na ini Simon ho-so; na dapee Simon wefi mama

lidom nanga tranga koorsoe, en dem begi hem vo da siki oeman.

39. We Jesus go na hem, a gebiede da koorsoe, en so da koorsoe libi hem. En wantem da oeman hopo, a dini dem.

40. Ma na sabatem, di zon go na ondro kaba, dem tjari ala soortoe sikiman kom na hem. En hem potti hem han na ibri-wan sikiman tapo, a meki dem kom gezond.

41. So srefi dem didiebri komoto toe na ini foeloe soema, dem bari taki: Joe da Kristus, da pikien vo Gado! Ma hem krasi dem, a no meki dem taki moro; bikasi dem ben sabi troe, hem da Kristus.

42. Deibroko mamantem, bifo moesoedei, Jesus go na doro na wan woestein plesi; en foeloe soema go seekoe hem, dem kom na hem dapee, en dem begi hem toemoesi, vo a no moe gowei, libi dem.

43. Ma hem taki gi dem: Mi moese go na dem tra foto toe, preki da Evangelium vo Gado-kondre; bika vo dati hede mi ben kom.

44. En so a go preki na ala dem kerki na heeli Galilea.

Kap. 5.

Jesus meki Petrus kisi foeloe fisi. A meki wan melaatssoema kom krin, en wan jekti-soema a helpi toe. A kali Matteus vo hem disciple.

Wan dei di foeloe soema kom rontoe Jesus, vo jeri da woord vo Gado, a tanapoe na sei da zee vo Genezaret,

2. En di a si toe (pikin) sipi na da zee; (dem fisiman ben komoto, wasi dem netti):

3. We a go na ini wan sipi, disi de vo Simon, a begi hem, vo a troesoe da sipi pikinso komoto na sjoro; en dan a go sidom, en na ini da sipi a leri dem soema (na sjoro).

4. Na baka di a kaba vo preki, a taki na Simon: Tjari da sipi go moro na mindri, en hiti oen netti na ini watra, kisi fisi!

5. Simon piki hem, a taki: Meester! wi ben pina da heeli neti, sondo wi kisi wansani; ma tog nanga joe woord mi sa hiti da netti na ini watra.

6. En di dem doe so, dem kisi so meni fisi, tee da netti begin vo broko.

7. En dem kali dem mati, disi ben de na ini da tra sipi, meki dem kom helpi dem vo hali. En di dem kom, dem foeloe ala toe sipi, tee pikinmoro dem soengoe.

8. We di Simon Petrus si dati, a go fadom na Jesus foetoe, a taki: Ke mi Masra! komoto na mi dia; mi de wan zondoe soema!

9. Bikasi a kom skreki en verwondroe toemoesi, hem nanga ala dem trawan, di de nanga hem, vo so meni fisi, disi dem kisi nanga makandra.

10. So srefi Jakobus en Johannes, dem pikien vo Zebedeus, disi ben holi kompani nanga Petrus, (dem kom verwondroe toe). Ma Jesus taki na Simon: No frede! now joe sa go kisi liebisoema.

11. We, dem tjari dem sipi go na sjoro, en wantem dem libi alasani, dem waka go na Jesus baka.

12. Na baka di a ben de na wan vo dem foto, loekoe! wan soema de dapee, disi foeloe nanga da melaatssiki. We, di da soema si Jesus, a go begi hem nanga fesi na gron, a taki: Masra! efi joe wani, joe kan krin mi.

13. Jesus langa hem han, a meli da soema, a taki: Ja, mi wani, joe moese krin. En so djoesnoe da melaats libi hem.

14. Ma Jesus gebiede da soema, vo a no moese taki dati gi wan soema; ma a taki: Go sori joe srefi gi domine, a meki joe offer, so leki Moses ben potti, taki, soema moese doe, te dem kom krin baka, vo dem habi wan bewys.

15. Ma tog moro foeloe soema kom jeri vo Jesus, en vo da hede soema kom foeloe toemoesi makandra, vo jeri hem en vo meki a helpi dem na ini dem siki.

16. Ma Jesus go kibri na woe-stein, vo a begi.

17. Wan tra dei di a sidom leri ageen, som Fariseman en meester vo wet sidom dapee toe, disi ben komopo na ala dem foto vo Galilea en vo Judea en tee vo Jerusalem: en wan tranga vo Gado komopo na hem, di meki a helpi ala sikiman.

18. En loekoe! som mansoema tjari wan jekti-sikiman kom na tapo wan bedi, dem soekoe

pasi vo tjari hem kom na ini, potti hem na Jesus fesi.

19. Ma di dem no kan finni *wan* pasi vo dem foeloe soema hede, 'pee vo tjari hem kom na ini, vo da hede dem klim go tee na tapo da hoso, dem poeloe dem singel, en so dem saka hem na ondro na ini hem bedi, potti hem reti na Jesus fesi.

20. We di Jesus si da bribi vo dem, a taki na da sikiman: Joe soema! joe kisi pardon kaba vo joe zondoe.

21. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman kroetoe hem vo dati na ini dem hatti, en dem taki: Hoesoema dati, disi a meki spot so nanga Gado? Hoesoema kan gi trawan pardon von dem zondoe, boiti Gado wawan?

22. Ma di Jesus bemerkte da-sani, disi dem membre na ini dem hatti, a piki dem, taki: Hoe soortoe membre oen habi na ini oen hatti?

23. San de moro hebi? Vo taki: Joe kisi pardon vo joe zondoe? ofoe, vo taki: Hopo tanapoe, waka go?

24. Ma oen moese sabi, Soe-mapikien habi da tranga na gron-tapo, vo gi soema pardon vo dem zondoe; (dan a taki gi da sikiman): Mi taki gi joe, hopo, teki joe bedi, en go na hoso!

25. So djoesnoe da soema hopo na dem fesi, a teki da bedi, pee a ben lidom na tapo, en so a go na hoso, a taki hem Gado garntangi.

26. En ala soema verwondroe vo dati, dem pryze Gado; en dem kom frede toe, dem taki: Tidei wi si sani, disi dangra wi!

27. Na baka Jesus go na doro, en di a si wan tol naar sidom teki tol, a nem Levis, Jesus taki gi hem: Kom go nanga mi!

28. Djoesnoe da soema libi alasani, a hopo go nanga Jesus.

29. En Levis meki wan bigi trakteri toe gi hem na hem hoso; en nofo tra tol naar nange foeloe tra soema sidom nanga hem na tafra.

30. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman mandi vo dati, en dem taki gi dem disciple vo hem: Vo san hede oen de njam en dringi nanga dem tol naar en zondaar?

31. Ma Jesus piki dem, a taki: Dem gezontoe soema no habi wroko nanga datra, ma dem sikiman.

32. Mi no ben kom vo dem regtvaardige soema hede, ma vo kali dem zondaar, meki dem bekeere.

33. Ma dem taki gi hem: Vo san hede dem disciple vo Johannes holi so meni fasten, en dem begi so meni, so srefi dem disciple vo dem Fariseman toe: ma dem disciple vo joe de njam en dringi (alatem)?

34. Jesus taki gi dem: We, oen sa meki dem soema na brui-loft holi fasten dan, so langa da bruidigom de nanga dem?

35. Ma da tem sa kom, disi da bruidigom sa komopo na dem sei, en dan dem sa fasten.

36. Now a gi dem wan gely-kenis jete, a taki: No wan soema sa teki wan njoe lappi, vo lapoe wan ouroe klosi; bikasi da njoe lappi de go broko da ouroe klosi, en boiti dati da njoe lappi no fiti da ouroe klosi toe.

37. So srefi no wan soema sa potti njoe wien na ini ouroe leerzaka; bikasi da njoe wien de go broko dem zaka, en dan da wien lasi en dem zaka pori toe.

38. Ma njoe wien de fiti, vo dem potti hem na ini njoe zaka, dan ala toe sa tan boen makandra.

39. So srefi no wan soema, disi dringi ouroe wien kaba, sa hangri wantem, vo dringi njoe-wan; bikasi a sa taki: da ouroe-wan de moro switi.

Kap. 6.

Dem disciple broko som karoetike. Jesus helpi wan soema, di habi wan dre han. A kali dem Apostel. A holi wan preki.

Wan sabatei Jesus pasa wan karoegron, a ben de wan saba bifo njoe moen, en dem disciple vo hem go broko som karoetiki, frifi na ini dem han, en so dem njam.

2. Ma som vo dem Fariseman taki gi dem: Fa oen doe sani, disi no fiti soema vo doe na Sabadei?

3. Jesus piki dem, a taki: Oen no lesi dati toe na boekoe, san David ben doe, di hangri ben kili hem nanga dem tra soema, di ben de nanga hem?

4. Fa a ben go na ini da hoso vo Gado, teki dem toonbrede,

njam, disi tog no wan soema ben habi pasi vo njam, boiti dem domine wawan, en a ben gi na dem trawan toe, disi ben de nanga hem?

5. En a taki gi dem: Soemapien de Masra toe vo Sabadei.

6. Na baka na wan tra Sabadei a go na kerki ageen, go leri. We, na dapee wan soema ben de, disi hem reti han ben dre.

7. En dem meester vo wet nanga dem Fariseman wakti Jesus, efi a sa genezi da soema na Sabadei, vo dem kan finni wansani, vo klage hem.

8. Ma di hem bemerki, san de na ini dem hatti, a taki gi da soema nanga da dre han: Hopo, kom tanapoe dia! En da soema hopo, a go tanapoe de.

9. Now Jesus taki gi dem trawan: Mi haksi oen. San de fiti vo wi doe na Sabadei? boen ofoe ogri? vo holi liebi, ofoe vo pori hem?

10. Dan a loekoe dem alamal rontoe, a taki gi da soema: Langa joe han! En di a langa hem han, djoesnoe da han kom boen en reti baka, so gezond leki da trawan.

11. We vo dati dem ala hatti kom bron, dem tron leki lau, en wantem dem prakticeri makandra, san dem sa doe nanga Jesus.

12. Da srefi tem Jesus go tee na tapo wan bergi, vo begi; en na dapee a tan begi na Gado da heeli neti.

13. Deibroko mamantem a kali dem disciple vo hem, en na

dem mindri a verkiesi twalf soema, disi a kali Apostel toe:

14. Dati da Simon, disi a kali Petrus toe, nanga hem brara Andreas, Jakobus en Jokannes, Filippus en Bartolomeus,

15. Matteus en Tomas, Jakobus, da pikien vo Alfeus, nanga Simon, disi dem kali Zelotes;

16. Judas, Jakobus pikien, en Judas Iskariot, disi tori hem na baka.

17. En Jesus teki dem, a saka go na ondro na wan bigi sabana, dapee da heeli hiepi disciple vo hem ben de makandra, nanga so meni tra soema vo heeli Judea en vo Jerusalem en vo Tirus en Zidon tee na zeekantisei;

18. Dem alamal ben kom vo jeri hem en vo soekoe helpi na ini dem siki; so srefi soema ben kom dapee toe, disi dem takroe geest ben trobi; en dem alamal kom boen.

19. Ala soortoe soema ben soekoe vo meli hem; bikasi wan tranga komopo na hem, en a genezi dem alamal.

20. Na baka a hopo hem hai, loekoe na dem disciple, a taki: Blesi vo oen potiman, bikasi Gadokondre de vo oenoe!

21. Blesi vo oenoe, disi de hangri dia, bikasi oen sa kisi nofo! Blesi vo oenoe, disi de kre dia, bikasi oen sa lafoe!

22. Blesi vo oenoe, efi trawan no kan si oen na hai, vo Soema-pikien hede, efi dem poeloe oen na dem mindri, en efi dem kosi oen, pori oen nem na kondre!

23. Vo dati oen moe plisiri, oen moe blyti reti reti; bika loekoe! na hemel oen sa kisi wan bigi paiman. So srefi dem tata ben doe na dem profet toe.

24. Ma heloe vo oenoe, oen goedoeman! oen kisi oen troostoe kaba.

25. Heloe vo oenoe, di habi alasani nofo! oen sa pina nanga hangri. Heloe vo oenoe, di oen lafoe dia! oen sa sari en kre.

26. Heloe vo oenoe, efi ala soema de pryze oen! bika so dem tata ben doe dem falsi profet toe.

27. Ma na oenoe, di jeri mi dia, mi taki: Lobbi oen vyand! Doe boen na dem, disi no lobbi oen!

28. Blesi dem, disi de floekoe oen! En begi vo dem, disi doe oen ogri!

29. Te wan soema gi joe wan klap na joe sei fesi, drai hem da tra sei toe! En efi wan soema teki joe mantel, no tapo hem vo a teki joe djakti toe!

30. Te wan soema begi joe wansani, gi hem! En efi wan soema teki joe sani, no haksi dasani baka!

31. En dasani, disi oenoe wani, tra soema moese doe na oenoe, dati oenoe moese doe na dem toe.

32. Ma efi oen lobbi *dem* wawan, disi lobbi oenoe, hoe paiman oen sa kisi vo dati? Bikasi dem zondoe soema lobbi dem mati toe.

33. En efi oen doe boen na

dem soema wawan, disi ben doe oenoe boen, hoesoema sa taki oen tangi vo dati? Bikasi dem zondoe soema doe da srefi sani toe.

34. En efi oen leni na so soema wawan, disi oen sabi, oen sa kisi dasani baka, hoe tangi oen sa kisi vo dati? Bikasi dem zondoe soema de leni makandra toe, vo dem kan kisi so srefi baka.

35. We, oenoe moese doe moro leki dem; oen moese lobbi oen vyand! oen moese doe boen en leni na so soema, disi oen no kan hoop, oen sa kisi wansani baka: dan oen sa kisi wan bigi paiman, oen sa de pikien vo da bigi Gado na tapo; bikasi hem ha boenhatti toe vo dem ogri soema srefi, disi no taki hem tangi.

36. We vo da hede oenoe moese sari soema toe, leki oen tata de sari soema.

37. No kroetoe trawan, dan trawan no sa kroetoe oenoe toe! No verdoem trawan, dan trawan no sa verdoem oenoe toe. Gi trawan pardon, dan trawan sa pardon oenoe toe.

38. Gi trawan hafoe, dan trawan sa gi oenoe hafoe toe, dem sa gi oen foeloe vo troe, wan bigi marki, tee a pasa abra. Bikasi da srefi marki, disi oenoe de marki trawan, dem sa marki oenoe baka.

39. Dan a gi dem wan gelykenis, a taki: Hoefasi, wan blinde soema sa man vo sori pasi gi wan tra blindewan? dem ala toe no sa fadom na ini gotro?

40. Wan disciple no de (be-kwaam) moro leki hem meester; ma te a kom so fara tee a sabi nofo, dan a sa de leki hem meester.

41. We fa joe si da pikin splint na ini joe brara hai, kaba joe no si da balke na ini joe eigen hai?

42. En fa joe kan taki na joe brara: Tan brara, meki mi poeloe da splint na ini joe hai, di joe no si da balke na ini joe eigen hai? Joe falsi soema! poeloe fosi da balke na ini joe eigen hai; na baka joe kan proberi vo poeloe da splint na ini joe brara hai.

43. Bikasi wan boom, disi de meki slegti vroektoe, no de wan boen boom; en wan boom, disi de meki boen vroektoe, no de wan slegti boom.

44. Ibriwan boom joe kan sabi na hem vroektoe. Bikasi na bramaka joe no finni figa, en na lemetjeboom joe no kan piki droifi.

45. Wan boen soema, disi habi wan boen goedoe na ini hem hatti, hem de teki sani vo da boen goedoe, a doe boen; ma wan ogri soema, disi habi wan ogri goedoe na ini hem hatti, hem de teki da ogri goedoe, a doe ogri. Bikasi sani disi de foeloe joe hatti, dati de na joe mofo.

46. Ma vo san hede oen kali mi Masra! Masra! di oen no doe, san mi taki gi oen?

47. Mi sa sori oen, hoesoema so wan soema de geersi, disi de

kom na mi, en disi de jeri dem leri vo mi, en disi doe so toe:

48. Hem de geersi wan soema, disi de meki wan hoso; ma fosi a diki wan diepi gotro, en dan a metsle da stoonfoetoe na tapo wan bigi klipstoon. We, na baka di watra kom hei, en di da floedoe vo da bigi watra kom naki da hoso, tog da hoso no seki; bikasi dem ben meki da stoonfoetoe vo hem na wan bigi klipstoon tapo.

49. Ma da soema, disi jeri, en disi no doe so, hem de leki wan soema, disi bouw hem hoso na tapo santi, sondo a gi hem wan stoonfoetoe. We, na baka di watra kom hei, naki da hoso, a broko wantem, a fadom wan ogri fadom.

Kap. 7.

Vo da ofciri foetoeboi. Da jonkman na da foto Nain. Johannes nanga hem disciple. Wan oeman salve Jesus foetoe.

Na baka di Jesus kaba vo leri dem soema, di ben de makandra dapee, dan a go na Kapernaum.

2. Na dapee wan ofciri foetoeboi lidom siki tee vo dede, en hem Masra ben lobbi hem.

3. We, di da ofciri jeri vo Jesus, a seni dem gransoema vo djoe go begi hem, vo a kom meki hem foetoeboi gezond.

4. We di dem kom na Jesus, dem begi hem tranga, dem taki: Troe, da soema waarti, vo joe doe hem da boen;

5. Bikasi a lobbi wi piple, en wi kerki a ben meki toe gi wi.

6. En Jesus go nanga dem. Ma di a no ben farawei vo da hoso moro, da ofciri seni som kompe go na hem, a seni taki gi hem: Masra, no trobi joe srefi, bika mi no waarti vo joe kom na ondro mi dakki.

7. Vo da hede mi no ben habi hatti toe, vo mi srefi kom na joe; we, taki *wan* woord nomo, dati sa meki mi foetoeboi kom gezond.

8. Bika mi srefi toe, alwasi mi srefi de na granman ondro, tog mi habi soldati ageen na mi ondro; en efi mi taki na wan: Go! djoesnoe a de go; en efi mi taki na wan trawan: Kom dia! djoesnoe a de kom; en efi mi taki na mi foetoeboi: Doe dati! djoesnoe a sa doe.

9. Di Jesus jeri dati, a verwondroe vo troe vo da soema; en dan a drai hem fesi, a taki gi dem soema, disi ben waka kom nanga hem: Vo troe mi taki gi oen, so wan bribi mi no finni jete, no na dem Israelsoema srefi.

10. We, di dem soema kom na hoso baka, disi da ofciri ben seni go na Jesus, dem finni da siki foetoeboi kom boen kaba.

11. Deibroko, Jesus hopo, go na wan foto, disi dem kali Nain; en foeloe vo hem disciple go nanga hem, nanga nofo tra soema moro.

12. We di a kom klosibei, na da bigi poortoe vo da foto, loekoe! dem tjari wan dedesoema komopo (vo beri); a ben de da

wan enkli pikien vo hem mama, di ben de wan weduwe, en foeloe soema vo da foto go nanga hem.

13. We di Masra kom si da oeman, a kisi wan sari vo hem en a taki gi hem: No kre!

14. Dan a go moro klosibei, a meli da baar, en wantem dem draager tan. Now Jesus taki: Jonkman! mi taki gi joe, hopo!

15. En da dedesoema hopo, a begin vo taki. Dan Jesus gi hem baka na hem mama.

16. We dati meki ala soema kisi bigi respekti, en dem pryze Gado, dem taki: Wan bigi profet hopo na wi mindri, en Gado kom besoeke hem kondre.

17. En da tori vo hem panja na heeli Judakondre en na ala dem tra kondre na buurti.

18. We, ala dem tori dem disciple vo Johannes kom verteli Johannes toe.

19. Vo da hede Johannes kali toe disciple vo hem, a seni dem go na Jesus go haksi hem: Hoefasi? *joe* de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan?

20. We di dem soema kom na Jesus, dem taki: Johannes, da doopoeman, seni wi kom na joe, a seni haksi joe: Hoefasi? *joe* de da soema, disi de vo kom, ofoe somtem wi moe verwakti wan trawan?

21. Da :srefi tem Jesus ben meki foeloe soema kom boen, dem disi ben de nanga siki en gebreki en nanga ogri jeje; en

foeloe blinde soema a ben helpi toe, vo dem kan si baka.

22. Vo da hede a piki dem (toe soema), a taki: Go baka na Johannes en verteli hem, san oen si en san oen jeri: Dem blinde soema si, dem laam soema waka, dem melaatssoema kom krin, dem doofoeman jeri, dem dedesoema hopo, en dem poti mofinawan jeri da Evangelium.

23. En blesi vo dem, disi no teki mandi na mi!

24. We, di dem boodskopoe-man vo Johannes gowei, Jesus begin vo haksi ala dem tra soema, sani dem denke vo Johannes, a taki: San oen ben go loekoe na woestein? somtem oen ben wani si wan warimbo, disi winti de sekiseki?

25. Ofoe, san oen ben go na doro vo loekoe? somtem oen ben wani si wan soema, disi prodo nanga mooi fini klosi? Loekoe, dem soema, disi prodo nanga mooi fini klosi en disi liebi nanga plisiri, dem de liebi na dem koning hoso.

26. Ofoe, san oen ben go na doro vo loekoe? somtem oen ben wani si wan profet? Ja mi taki gi oen, (oen ben si wan soema,) disi bigi moro leki wan profet.

27. Hem de da soema, disi boekoe taki vo hem: Loekoe, mi de seni mi boodskopoeman go na joe fesi, vo a meki pasi klari gi joe.

28. Bika mi taki gi oen: Na mindri vo ala dem soema, disi

dem oeman ben gebore, no wan moro bigi profet de, leki Johannes, da doopoeman; ma tog da moro laage soema na Gadokondre de bigi moro leki hem.

29. We, ala soema, disi jeri hem, nanga dem toljaar toe, disi ben teki da doop vo Johannes kaba, dem alamal gi Gado reti.

30. Ma dem Fariseman en meester vo wet veragti dasani, disi Gado ben rai dem, en dem no ben teki doop toe na Johannes.

31. Vo da hede Masra taki: Hoesoema mi sa teki, geersi da speli soema dia? Hoesoema dem de geersi?

32. Dem de leki dem pikien, disi sidom na wowojo (de pre), en disi de bari dem tra pikien, taki: Wi ben floiti gi oen, ma oen no ben dansi; wi ben singi kresingi gi oen, ma oen no ben kre.

33. Bika Johannes, da doopoeman, kom, a no njam brede a no dringi wien: djoesnoe oen taki, a de holi nanga didiebri.

34. Soemapikien ageen kom, a njam en dringi; now oen taki: Loekoe, da soema de njam en dringi toemoesi pasa, a de boen mati nanga dem toljaar en zondaar!

35. Ma tog da reti koni moese finni hem reti na ala dem pikien vo hem.

36. Wan dei wan vo dem Fariseman begi Jesus, vo a kom njam nanga hem. En a go na ini da Fariseman hoso, a go sidom na tafra.

37. En loekoe! wan oeman ben de na da foto, wan zondoe-oeman; we di hem jeri, Jesus sidom na tafra na da Fariseman hoso, a teki wan alabaster-batra nanga switi smeri-oti.

38. A go tanapoe na bakasei vo Jesus na hem foetoe en a kre; en so a begin vo nati Jesus foetoe nanga hem haiwatra, en dan a dre dem baka nanga hem hedewiwiri, en a salve dem nanga da oli.

39. Ma di da Fariseman si dati, disi ben verzoekoe hem, a taki na ini hem hatti: Efi hem de wan profet, dan a sa sabi toe, hoe soortoe oeman dati, disi de meli hem; bikasi da wan zondoe-oeman.

40. Jesus piki hem, a taki: Simon! mi habi wansani vo taki gi joe. Hem taki Meester, hoe-sani dan?

41. (Jesus taki): Wan goedoeman ben habi toe soema, disi ben moese pai hem; wan ben moese pai hem feifihondro piesifo, en da trawan vyftig.

42. Ma di dem no ben habi sani vo pai, a libi da paiman gi dem ala toe vo presenti. We taki gi mi, hoedisi vo dem toe soema sa lobbi hem moro?

43. Simon piki hem, a taki: Mi denke, *da* soema, disi ben habi da bigi paiman. Jesus taki gi hem: Joe si? joe taki reti?

44. En dan a drai loekoe da oeman, a taki na Simon: Joe si da oeman dia? Di mi kom na ini joe hoso, joe no ben gi mi

watra vo mi wasi mi foetoe; ma da oeman dia ben nati mi foetoe nanga hem haiwatra, en nanga hem hedewiwiri a dre dem baka.

45. Joe no ben gi mi wan bosi toe; ma da oeman dia, sinsi a kom na ini, a no kaba vo bosi mi foetoe.

46. Joe no ben salve mi hede nanga soso oli, ma disi dia ben salve mi foetoe srefi nanga da beste smeri-oli.

47. Vo da hede mi taki gi joe: Hem kisi pardon vo foeloe zondoe, vo da hede a lobbi mi tranga. Ma disoema disi kisi pardon pikinso nomo, hem lobbi pikinso toe.

48. Dan a taki na da oeman: Joe kisi pardon kaba vo joe zondoe!

49. Ma dem trawan, disi si-dom nanga hem na tafra, taki na ini dem hatti: Hoesoema dati; disi de gi soema pardon vo dem zondoe?

50. Ma Jesus taki gi da oeman: Da bribi vo joe helpi joe; go (na hoso) nanga vrede!

Kap. 8.

Vo da saiman. Jesus go na ini wan sipi. A helpi wan oeman. A wieki Jairus pikien baka.

Na baka Jesus waka rontoe na ala dem bigi foto en pikin foto, en a leri en preki da Evangelium vo Gadokondre. Dem twalf disciple ben de nanga hem,

2. Nanga som vo dem oeman, disi ben pina nanga ogri jeje

en siki, en disi Jesus ben meki gezond: da Maria, disi dem kali Magdalena toe, en disi seben ogri jeje komoto na hem;

3. Nanga Johanna, da wefi vo Kusa, wan gransoema vo Herodes hoso, nanga Susanna, en nofo trawan moro, disi asisteri hem nanga demsani, di dem habi.

4. We (wan dei) di so meni soema ben kom makandra, dem komopo na ala dem foto, kom na hem, a gi dem wan gelykenis, a taki:

5. Wan saiman go na doro go sai hem siri; en ala di a sai, hafoe fadom na sei pasi, dapee soema masi hem nanga foetoe, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom njam hem.

6. Trawan fadom na wan stoongron, en so hesi a komopo, a kom dre, vo di a no ha voegtoe.

7. Trawan fadom na mindri vo maka, en dem maka gro toe, dem tapo da siri.

8. Trawan ageen fadom na wan boen gron, a komoto gro, tee a meki hondro vroektoe. Di Jesus taki so, a bari, taki: Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

9. Na baka dem disciple haksi hem, san da gelykenis wani taki:

10. En hem taki gi dem: Oe-noe habi da boen hede, vo sabi da kibritori vo Gadokondre; ma dem trawan (mi leri) nanga gelykenis, vo meki dem si sani,

alwasi dem no de si, en vo meki dem jeri, alwasi dem no verstaai.

11. We da gelykenis de so: Da siri, dati de da woord vo Gado.

12. Ma dapee da siri fadom na sei pasi, dati da so soema, disi de jeri da tori; ma na baka didiebri kom poeloe da woord baka na ini dem hatti, vo dem no bribi en vo dem ziel no finni boen na Gado.

13. Ma dapee da siri fadom na stoongron, dati da so soema, disi, te dem jeri da tori, dem teki hem hesi nanga plisiri; ma da tori no meki loetoe na ini dem hatti; wan pikin tem dem de bribi, ma te nootoe en tesi kom, djoesnoe dem drai baka, libi Gado.

14. Ma dapee da tori fadom na mindri vo maka, dati da so soema, disi de jeri da tori, ma da zorgoe vo disi grontapo en da soso goedoe en da plisiri vo disi liebi, ala dati de tapo da tori, vo a no kan meki vroektoe.

15. Ma dapee da siri fadom na boen gron, dati da so soema disi de jeri da tori, en disi de holi kibri hem boen na ini wan opregti hatti, en disi meki vroektoe toe nanga pasiensi.

16. No wan soema sa letti wan kandra, potti hem na ondro wan tobo, ofoe na ondro bedi; ma na wan kandra tiki tapo dem sa potti hem, vo ibriwan soema, disi kom na ini hoso, kan si da kandra.

17. Bika no wansani kibri so, tee a no kan komopo na doro; en no wansani dangra so, tee soema no sa kom sabi.

18. We, loekoe boen, vo oenoe jeri reti! Bika disoema habi, hem sa kisi moro; ma 'disi no habi, na hem han dem sa teki poeloe dati toe, disi a habi.

19. Wan dei hem mama nanga dem brara vo hem kom na hem; ma vo dem foeloe soema hede dem no kan kom klosibei na hem.

20. En dem kom taki gi hem: Joe mama en dem brara vo joe tanapoe na dorosei, dem hangri vo si joe.

21. Ma hem piki dem, a taki: Mi mama nanga mi brara dati da dem soema, disi de jeri Gado tori, en disi doe so toe.

22. Wan dei Jesus nanga hem disciple go na ini wan sipi, en a taki gi dem: Meki wi koti da zee abra, go na tra sei! En wantem dem troesoe sipi go na watra.

23. Ma di da sipi de waka, Jesus go lidom slibi. Now wan tranga stormwinti hopo na tapo da zee, a tjari so meni watra kom na ini da sipi, tee pikinmoro dem soengoe.

24. En dem disciple go na hem, dem wieki hem, taki: Masra! Masra! wi de go soengoe. Ma hem hopo, a krasida winti nanga da watra, en so da winti saka, a kaba vo wai krin krin.

25. Na baka a taki gi dem: 'Pee da bribi vo oen de? Ma

dem kom frede en verwondroe toemoesi, dem taki na makan-dra: Hoesoema dati? Bika a gebiede winti nanga watra, en dem gehoorzam hem.

26. Na baka dem holi da pasi doro, tee dem kom na da buurti vo dem Gergesen, reti abra vo Galileakondre.

27. En di Jesus komopo na ini sipi, kom na sjoro, wan soema vo da foto kom miti hem, disi ben habi wan didiebri sinsi langa tem kaba, a no weri wan klosi en a no tan na ini hoso toe, ma na ini dedesoema grebi a ben tan.

28. We di hem si Jesus, a begin vo bari, en dan a fadom na Jesus fesi, a bari taki: Hoe wroko joe habi nanga mi, Jesus, joe pikien vo da bigi Gado na tapo? Mi begi joe, no pina mi!

29. Bika Jesus ben taki gi da takroe geest kaba, meki a komoto na ini da soema, bikasi a ben pina hem langa tem kaba; en alwasi dem ben tai hem so meni tron kaba nanga ketting, en dem ben boeje hem toe, tog a ben broko dem; en so da didiebri ben tjari hem go na woe-stein.

30. Now Jesus haksi hem, a taki: Hoe nem vo joe? Hem taki: Legion; bikasi foeloe didiebri ben go na ini da soema.

31. En dem begi hem, vo a no moe seni dem go na ini da diepi horo.

32. We di wan bigi hiepi

hagoe ben de dapee, soekoe njanjam na sei da bergi, vo da hede dem begi hem, meki a gi dem pasi, vo go na ini da hiepi hagoe. En a gi dem pasi.

33. Now dem didiebri komoto na ini da soema, dem go na ini dem hagoe. En so da heeli hiepi hagoe ron komoto na da bergi, dem trowei dem srefi na ini da zee, dem dede.

34. Ma di dem herder si, san pasa, dem ron go verteli da tori na foto en na dem dorpoe toe.

35. En dem soema komopo na doro, vo si, sani pasa; en di dem kom na Jesus, dem finni da soema, disi dem didiebri komoto na hem; en di dem si, 'fa a sidom na Jesus foetoe, nanga klosi na hem skin en nanga hem reti verstand, dati meki dem kom frede.

36. En dem soema, di ben si dasani, verteli dem, fa da soema, di ben habi da Legion, ben kom boen.

37. Vo da hede ala dem foe-loe soema vo da heeli buurti vo dem Gergesen begi Jesus, vo a gowei, libi dem; bikasi dem kom frede toemoesi. En Jesus go na ini sipi, vo go abra baka na tra sei.

38. Ma da soema, disi dem didiebri komopo na hem, begi Jesus, efi hem kan go nanga hem; ma Jesus seni hem gowei, a taki:

39. Go na hoso baka en verteli dem soema, hoe bigi boen Gado ben doe joe. We, da soe-

ma go, a verteli na ini da heeli foto, hoe bigi boen Jesus ben doe hem.

40. Ma di Jesus kom abra baka na tra sei, dem soema teki hem (nanga plisiri); bikasi dem alamal ben verwakti hem.

41. En loekoe! wan gransoema vo kerki, a nem Jairus, kom fadom na Jesus foetoe, a begi hem, efi a no sa kom na hem hoso.

42. Bikasi hem habi wan enkli oemanpikien, disi ouroe twalf jari, en da pikien lidom siki tee vo dede. We na pasi, di Jesus go dapee, dem foeloe soema kom kwinsi hem.

43. Ma wan oeman ben de dapee toe, disi hem moen no ben tapo sinsi twalf jari, ala hem goedoe a gi na dem datra kaba vo pai dem, sondro wan vo dem ben kan helpi hem.

44. We, hem kom na Jesus na bakasei; en so a meli da soom vo hem klosi nomo, djoesnoe da broedoe vo hem tapo.

45. Ma Jesus taki: Hoesoema meli mi? En di dem alamal taki: a no mi! vo da hede Petrus nanga dem trawan taki: Meester! dem soema de kwinsi en masi joe, kaba joe taki: Hoesoema meli mi?

46. Ma Jesus taki: Troe wan soema meli mi; bikasi mi fili, wan tranga komopo na mi?

47. We di da oeman si, dasani no kibri moro, a kom nanga befi, fadom na Jesus foetoe; en na ala soema fesi a taki hem da heeli

waarheit, vo san hede a ben meli hem, en fa dati ben meki hem kom boen wantem.

48. Now Jesus taki gi hem: No frede, mi pikien! da bribi vo joe helpi joe; go vo joe nanga vrede!

49. Di a taki so jete, wan foetoeboi vo da gransoema kom taki na hem Masra: Joe pikien dede kaba, joe no ha vo trobi da Masra moro.

50. Ma di Jesus jeri dati, a piki da tata vo da pikien, a taki: No frede! holi bribi! dan joe pikien sa kom boen baka.

51. En di a kom na da hoso, a no meki wan soema kom nanga hem na ini, boiti Petrus en Jacobus en Johannes, nanga da pikien hem tata en mama.

52. Ma di dem alamal kre en sari vo da pikien, Jesus taki: No kre! da pikien no dede, ma a de slibi.

53. En dem soema lafoe hem; bikasi dem ben sabi boen, taki, a dede.

54. Ma Jesus jagi dem alamal go na doro, en dan a fassi da pikien na hem han, a bari, taki: Wendje, hopo!

55. En da pikien ziel kom baka, a hopo wantem. Now Jesus taki, meki dem gi da pikien njanjam.

56. En da pikien tata en mama verwondroe toemoesi pasamarki. Ma Jesus gebiede dem, vo dem no moese taki na wan soema, san ben pasa.

Kap. 9.

Jesus seni dem twalf Apostel gowei. A meki feifi doezend soema kisi njanjam. A taki vo hem pina en dede. A kisi hem glori. A helpi wan sikiman. Dem disciple kisi trobi makandra.

Na baka Jesus kali dem twalf disciple kom makandra, a gi dem magti en tranga na ala didiebri tapo, en vo dem kan genezi ala soortoe siki.

2, En dan a seni dem go vo preki da tori vo Gadokondre, en vo meki dem sikiman kom gezond;

3. A taki gi dem: Oen no moe teki wansani, tjari go nanga oen na pasi, no wan tiki, no wan zakka, no brede, no moni; toe djakti srefi oen no moe habi.

4. En pee oen go na ini wan hoso, na dapee oen moese tan, tee oen komopo baka dapee.

5. En pee dem no wani teki oen, na so wan foto oen moese komoto baka, wai da stof vo oen foetoe leki wan getuigenis na dem tapo.

6. We da so dem go, dem waka ala dem pikin foto doro, preki da Evangelium; en na ala plesi dem genezi dem sikiman.

7. Ma di granman Herodes kom jeri alasani toe, disi Jesus doe, a no sabi reti, san hem sa denke; bikasi som soema taki: Johannes hopo baka na dede;

8. Trawan taki, Elis kom baka; trawan ageen taki, wan vo dem ouroe profet hopo baka.

9. Ma Herodes taki: Johannes mi ben kili; ma hoesoma dati dan, disi mi jeri so vo hem? En a hangri vo si hem.

10. Ala dati dem Apostel kom baka, en dem verteli Jesus alasani, disi dem ben doe. Ma Jesus teki dem, a go nanga dem na wan woestein-plesi, klosibei na da foti, disi dem kali Betsaida.

11. Ma di dem tra soema kom sabi dati, djoesnoe dem waka go na hem baka. En hem gi dem pasi toe vo kom na hem, a taki tori nanga dem vo Gadokondre, en dem sikiman a helpi toe, vo dem kom gezond.

12. Ma na mofo sabatem dem twalf disciple kom na hem, dem taki gi hem: Bedanki dem soema, vo dem go panja na dem pikin foto en dorpoe, dapee dem kan slibi na neti, en vo dem finni njanjam toe; bikasi dia wi de na wan woestein-plesi.

13. Ma hem taki gi dem: (No,) meki oenoe gi dem njanjam! Dem taki: Wi no ha moro, leki feifi brede nanga toe fisi; somtem joe wani, wi go bai njanjam vo ala dem soema dia?

14. Bikasi dem ben de omtrent feifidoezend soema. Now Jesus taki gi hem disciple: Meki ala dem soema go sidom na lo, vyftig nanga vyftig!

15. En dem doe so, dem meki ala soema go sidom.

16. Dan hem teki dem feifi brede nanga dem toe fisi, a loekoe na hemel, a blesi broko dem brede, a gi na dem dis-

ciple, vo dem go platie gi dem soema.

17. En dem alamal njam tee dem no wani moro; en dan dem go piki dem sakasaka, disi libi abra, dem kibri twalf baskita foeloe.

18. Wan tra dei, di Jesus ben de hem wawan nanga dem disciple vo begi, a haksi dem, taki: Fa dem soema taki vo mi? hoe-soema da mi?

19. Dem piki hem, taki: Som taki, joe da Johannes, da doo-poeman; trawan taki, joe da Elias; trawan ageen taki, wan vo dem ouroe profet hopo baka.

20. Dan a haksi dem: We, sani oenoe taki dan, hoesoema da mi? Petrus piki hem, a taki: Joe de da Kristus vo Gado.

21. En Jesus waarskouwe dem, vo dem no taki dati na wan soema,

22. A taki: Soemapikien moese pina toemoesi jete; dem gran-soema en grandomine en meester vo wet sa trowei hem, taki, a no waarti, en dem sa kili hem; en di vo dri dei a sa hopo baka.

23. Dan a taki gi dem alamal: Efi wan soema wani kom na mi baka, dan a no moe ke vo hem liebi, ma aladei a moe teki hem kruis, waka kom na mi baka.

24. Bika disoema wani holi hem liebi, a sa lasi hem; ma 'disi lasi hem liebi vo mi hede, hem sa holi hem.

25. Sani a kan helpi wan soema, efi a winni heeli grontapo kaba a lasi hem srefi, a pori hem srefi?

26. Ma dasoema, disi teki sjem vo mi en vo dem leri vo mi, vo *hem* Soemapikien sa teki sjem toe, te a sa kom nanga hem glori en nanga hem tata glori en nanga di vo dem santa Engel.

27. Ma mi kan taki gi oen, troe troe, som vo dem soema, disi tanapoe dia, no sa tesi dede, bifo dem si Gadokondre kom.

28. Omtrent aiti dei na baka vo da tori Jesus teki Petrus en Johannes en Jakobus, a go nanga dem tee na tapo wan bergi, vo begi.

29. En ala di a begi, hem fesi kom kisi wan heeli tra fasi, en hem klosi kom weti tee a blinki.

30. En loekoe! toe soema kom taki nanga hem dapee, da Moses en Elias.

31. Dem ben de nanga wan toemoesi glorifasi, dem taki nanga hem vo da dede vo hem, en sani sa miti hem na Jerusalem.

32. Ma Petrus nanga dem, disi de nanga hem, ben fadom na ini slibi. En di dem wieki, dem si da glori vo Jesus, nanga dem toe soema, disi tanapoe nanga hem.

33. Na baka di dem toe soema wani gowei, libi hem, Petrus taki na Jesus: Masra! da wan switi plesi diasos! wi sa meki dri masanga dia; wan vo joe, wan vo Moses en wan vo Elias. Ma hem srefi no sabi reti, san hem taki.

34. We, di a taki so jete, wan wolkoe saka kom na dem

tapo; en dem skreki vo troe, di dem toe trawan gowei na ini da wolkoe.

35. En wan stem komopo na ini da wolkoe, a taki: Disi de mi lobbi pikien, da hem oen moe jeri!

36. En so leki dem jeri da stem, dem si, Jesus wawan de dapee. We, da srefi tem dem no verteli wan soema, san dem ben si, dem no piki noti vo dati.

37. Ma deibroko di dem komoto na da bergi, saka na ondro, foeloe soema kom miti dem.

38. En loekoe! wan soema na ini da heeli hiepi bari, taki: Masra! grantangi, mi begi joe, kom loekoe mi pikien; bikasi a de da *wan* enkli pikien, di mi habi.

39. Loekoe! te da geest kisi hem, wantem a de bari, en da geest de hali hem, tee skoema komopo na hem mofo; pikin-moro da geest no libi hem moro, alwasi te a pina hem langa nofo kaba.

40. Mi begi dem disciple vo joe kaba, vo poeloe da geest, ma dem no kan.

41. Jesus piki, a taki: Ke, so wan verkeerti speli soema! Bribe no de! Hoe langa mi moe tan nanga oen dan, holi pasiensi nanga oen? Tjari joe pikien kom dia!

42. En ala di a kom na hem, da didiebri hali en masi hem jete. Ma Jesus krasa da takroe geest, en dan a meki da boi kom gezond, a gi hem baka na hem tata.

43. En ala soema verwondroe vo da bigi tranga vo Gado. Ma di dem alamal verwondroe so vo ala demsani, disi hem doe, a taki na dem disciple vo hem:

44. Membre ala dem taki boen! bika da tem sa kom, disi dem sa gi Soemapikien abra na liebi-soema han.

45. Ma dem no jeri da taki krin, dasani dangra dem so tee dem no kan begreipi, san a taki; ma dem frede toe vo haksi hem vo da woord.

46. Datem wan membre kom na dem hatti toe, hoedisi vo dem sa de da moro granwan?

47. Ma di Jesus si, so soor-toe membre de na ini dem hatti, a teki wan pikien, potti na hem sei;

48. En dan a taki gi dem: Disoema teki so wan pikien na mi nem, a de teki mi srefi; en disoema teki mi, a de teki *hem*, disi ben seni mi. Bika da soema, disi de da moro laagewan na mindri vo oen alamal, hem sa grani troe.

49. Now Johannes piki hem, a taki: Meester! wi ben si wan soema, disi ben poeloe dem didiebri na joe nem; ma da soema no de holi nanga wi, en vo da hede wi ben beletti hem dati.

50. En Jesus taki gi dem: No, oen no moese beletti hem; bikasi da soema, disi no tegen oen, hem de holi nanga oen.

51. We di da tem kom moro klosibe now, disi Jesus moese libi disi grontapo baka, vo da

hede a holi da pasi doro, vo go reti na Jerusalem.

52. En a seni wan toe dri soema go na hem fesi; we di dem go, dem kom na wan pikin Samaria-foto, vo soekoe wan hoso gi hem, dapee a kan slibi.

53. Ma dem soema vo dapee no wani teki hem, vo di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

54. Ma di dem disciple vo hem, Jakobus en Johannes, si dati, dem taki: Masra! joe no wani, wi meki faja komoto na hemel, fadom na ondro, kili dem? so leki Elias ben doe?

55. Ma Jesus drai hem fesi, a gi dem wan verwyti, a taki: Oen no sabi, hoe soortoe jeje moe tiri oen?

56. Soemapikien no kom vo pori soema ziel, ma vo meki dem holi liebi..

57. We, da so dem go na wan tra pikin foto. En di dem de na pasi, wan soema taki gi hem: Meester! mi sa go nanga joe, alwasi na hoepee joe de go.

58. Jesus taki gi hem: Dem kraboe-dagoe habi dem horo, en dem pikin fowloe na ondro hemel habi dem nesi; ma Soemapikien no habi wan plesi, dapee a kan potti hem hede lidom.

59. Na baka a taki na wan trawan: Kom go nanga mi! Ma da soema taki: Masra, gi mi permisi, vo mi go beri mi tata fosi!

60. Ma Jesus taki gi hem: Meki dem dedewan beri dem dedesoema, ma joe go preki da tori vo Gadokondre!

61. Wan trawan ageen taki: Masra! mi sa go nanga joe, ma gi mi pasi fosi, vo mi go taki dem soema adjosi, disi de na mi hoso!

62. Ma Jesus taki gi hem: Wan soema, disi potti hem foetoe na pasi, en dan a poeloe hem baka, hem no bekwaam vo kom na Gadokondre.

Kap. 10.

Jesus seni sebitentin disciple go preki. Vo da boen Samaria soema Martha en Maria.

Na baka Masra teki sebitentin tra disciple moro, a seni dem go na hem fesi, toe nanga toe, a meki dem go na ala dem foto en dorpo, dapee hem srefi wani kom toe;

2. En a taki gi dem: Wroko de foeloe troe, ma wrokoman de weiniki; we, oen moe begi da Masra vo da wroko, vo a seni wrokoman na hem wroko.

3. Waka go dan! Loekoe, mi de seni oen leki skaap na mindri dem tigri.

4. Oen no moe teki wan monizakka, ofoe wan tra zakka, ofoe soesoe, tjari go nanga oenoe, en na pasi oen no moe go taki soema odi toe.

5. Te oen go na ini wan hoso, dan oen moe taki fosi: Vreede moe de nanga disi hoso!

6. En efi wan vreede-pikien de dapee, dan da vreede vo oen sa tan na da soema tapo; efi no so, dan da vreede vo oen sa kom baka na oenoe.

7. Ma oen moe tan na da hoso, njam en dringi, san dem habi; bikasi wan wrokoman verdini hem paiman. Ma oen no moe waka waka, komoto na wan hoso, go na wan trawan.

8. En te oen kom na wan foto, dapee dem teki oenoe, njam, sani dem potti na tafra gi oen!

9. Geneze dem sikiman, disi de dapee, en taki gi dem: Gadokondre kom klosibei na oenoe.

10. Ma te oen kom na wan foto, dapee dem no teki oenoe; na dapee oen moe go tanapoe na dem strati, taki:

11. Da stof vo oen foto srefi, disi ben fassi na wi foetoe, wi de wai na oen tapo baka; ma dati oen moe sabi, Gadokondre ben de klosibei na oenoe.

12. Mi taki gi oen: Dem soema vo Sodom no sa kisi so wan ogri strafe na da bigi kroetoe-dei, leki so wan foto.

13. Heloe vo joe, Korazin! Heloe vo joe, Betsaida! Bika efi Tirus en Zidon ben si dem bigi wroko, disi oenoe ben si, granwei kaba dem ben sa weri soso maka-klosi, strooi asesi na dem hede, bekeere.

14. We, Tirus nanga Zidon no sa kisi so ogri strafe na da bigi kroetoedei, leki oenoe.

15. En joe, Kapernaum! di dem ben hopo tee na hemel; dem sa troesoe joe na ondro, tee na ini hel.

16. Da soema, disi jeri oenoe, a de jeri mi; en da soema disi veragte oenoe, a de veragte mi;

ma disoema veragte mi, a de veragte hem, disi ben seni mi.

17. Now dem sebitentin disciple kom baka nanga plisiri, dem taki: Masra! dem didiebri srefi ben onderdaniki wi, di wi ben gebiede dem na joe nem.

18. Ma hem taki gi dem: Ja, mi ben si Satan komoto na hemel, fadom na ondro, leki wan dondrofaja.

19. Loekoe! mi ben gi oen da tranga, vo oen kan trapoe dem sneki en kroekoetoe-teere; mi ben gi oen tranga toe na tapo da ogri vyand; no wansani sa doe oen ogri.

20. Ma no plisiri vo dati, disi dem didiebri onderdaniki oen; ma vo dati oen moe plisiri, disi oen nem skrifi na ini hemel.

21. Da srefi joeroe Jesus srefi plisiri vo troe na ini hem hatti, a taki: Mi de pryze joe, mi Tata, Masra vo hemel en vo grontapo! disi joe ben kibri demsani so, vo a dangra dem koni en bekwaam soema, kaba joe meki dem mo-fina pikien kom sabi. Ja, mi Tata! bika da so joe ben finni boen vo doe.

22. Mi Tata gi mi alasani na mi han. En no wan soema sabi da pikien, boiti hem Tata wawan; so srefi no wan soema sabi da Tata, boiti hem pikien wawan, nanga da soema, disi da pikien wani meki a sabi.

23. Dan a drai, loekoe dem disciple, a taki: Blesi vo dem hai, disi de si, san disi oenoe de si!

24. Bika mi taki gi oen: Foe-loe profet en koning ben hangri vo si, san disi oenoe de si, ma dem no ben si, en dem ben hangri vo jeri, san disi oenoe de jeri, ma dem no ben jeri.

25. Now wan meester vo wet hopo vo tesi Jesus, a taki: Mee-ster! san mi moe doe, vo mi finni da boen liebi vo teego?

26. Jesus taki gi hem: Sani da wet vo Gado taki! San joe de lesi na ini da boekoe?

27. Da soema piki, taki: Joe moe lobbi Gado, joe Masra, nanga joe heeli hatti, nanga joe heeli ziel, nanga ala joe tranga en nanga ala membre vo joe; en ala soema na joe sei joe moe lobbi, leki joe srefi.

28. Jesus taki gi hem: Joe piki reti; doe so, joe sa liebi!

29. Ma da soema wani krin hem srefi, en a taki na Jesus: Hoesoema mi moe loekoe dan, leki wan soema na mi sei?

30. Jesus piki hem, a taki: (Wan dei) wan soema komopo na Jerusalem, a go na Jeriko; en na pasi foefoerman en kiliman kom fadom na hem tapo, dem teki ala hem sani, dem naki hem, en so dem gowei, dem libi hem hafoe dede.

31. Pikinso na baka wan domine kom pasa de srefi pasi, en di a si da soema, a pasa go vo hem.

32. So srefi wan levit toe, di a waka da pasi, a go na da plesi go loekoe hem, en dan a pasa go vo hem.

33. Na baka wan Samaria soema kom waka da pasi, ma di hem si da soema lidom so, a kisi wan toemoesi sari en jamer vo hem.

34. En so a go na hem, a wasi dem wonden vo hem nanga oli en wien, en a tai dem toe; en dan a hopo hem, potti hem na hem meti tapo, a tjari hem go na wan koleesi-hoso, en na dapee a loekoe hem.

35. Deibroko bifo a teki hem reis baka, a poeloe toe piesi moni na ini hem zakka, a gi dati na da Masra vo da koleesi-hoso, en a taki gi hem: Loekoe da soema boen, en efi somtem da moni no sa nofo, mi sa pai joe, te mi kom baka.

36. We, san joe denke vo da soema, disi ben fadom na han vo kiliman? Hoedisi vo dem dri soema ben loekoe hem vo wan soema na hem sei?

37. Da soema taki: A no hem, disi ben doe hem da boen? Jesus taki gi hem: We go dan, en doe so srefi!

38. Di Jesus nanga dem disciple holi dem reis doro, dem kom na wan pikin foto. Na dapee wan oeman, disi dem kali Marta, teki hem na hem hoso.

39. Marta ben habi wan sisa, disi dem kali Maria; we, hem dati go sidom na Jesus foetoe, vo jeri da leri vo hem.

40. Ma Marta ben meki foeloe mooiti vo dini Jesus; en vo da hede a kom na hem, a taki: Masra, joe no si? mi sisa meki

mi wawan dini joe. Taki gi hem, meki a helpi mi!

41. Ma Jesus piki hem, a taki: Marta! Marta! joe habi foeloe zorgoe en moeiti.

42. *Wansani* nomo de vanoedoe. Maria verkiesi da moro beste porsi, dati no wan soema sa poeloe na hem han.

Kap. 11.

Da begi vo Masra. Da stom geest.

Da falsi fasi vo dem Fariseman.

Wantron Jesus ben de na wan plesi vo begi; en di a kaba vo begi, wan vo hem disciple taki gi hem: Masra! leri wi vo begi, so leki Johannes ben leri dem disciple vo hem.

2. Jesus taki gi hem: We, te oen begi, oen moe taki: Wi tata na hemel, joe nem moe de santa! Joe kondre moe kom! Joe wani wi moe doe na grontapo, so leki dem doe na hemel!

3. Gi wi tidei da njanjam vo wi!

4. Gi wi pardon vo dem zondoe vo wi, so leki wi toe gi pardon na dem soema, disi doe wi ogri! No meki wi kom na ini tesi! Ma poeloe wi na da ogri wan!

5. En dan a taki gi dem: Efi wan vo oen habi wan boen mati, en a go na hem na mindrineti, taki gi hem: Tangi tangi, mi mati! leni mi dri brede;

6. Bikasi wan kompe vo mi komopo na pranasi, en mi no habi wansani, vo potti gi hem na tafra.

7. En efi dan da soema piki hem, taki: No trobi mi; doro tapo kaba, en dem pikien vo mi lidom slibi nanga mi na ini kamera dia; mi no kan hopo, gi joe brede.

8. Mi taki gi oen, alwasi vo dati hede wawan a no sa hopo, gi hem brede, vo di a de hem mati, tog vo da trobi hede, disi hem mati no kaba vo naki doro, a sa hopo, gi hem so meni, leki a habi vanoodoe.

9. We, vo da hede mi taki gi oen: Begi, oen sa kisi; soekoe, oen sa finni; naki doro, dem sa hopo gi oen.

10. Bika disoema begi, a de kisi; en disoema soekoe, a de finni; en disoema naki doro, dem sa hopo gi hem.

11. Pee wan tata sa de na oen mindri, disi, te hem pikien kom begi hem wan piesi brede, sa gi hem wan stoon? Ofoe, hoesoema sa gi hem pikien wan sneki, te a begi hem wan fisi?

12. Ofoe wan kroekoetoe-teere, te a begi hem wan eksi?

13. We, efi oenoe, di oen de ogri, tog oen sabi vo gi oen pikien, sani disi boen; fa oen tata na hemel no sa gi da santa Jeje na dem, disi de begi hem?

14. Dan Jesus poeloe wan diebri, disi ben (meki da soema) stom. En so hesi da didiebri komopo, wantem da stom soema taki. En ala soema verwondroe vo dati.

15. Ma som vo dem taki: A de teki Beelzebub, da hedeman

vo dem didiebri, vo jagi dem tra piki sani makandra, hem de didiebri komoto. panja.

16. Ma som trawan kom teso hem, dem haksi hem, vo a sori dem wan marki vo hemel.

17. Ma di Jesus sabi dem gedagte, a taki gi dem: Ibriwan koningkondre, disi kom platie, feti nanga hem srefi, a moese pori; so srefi wan famili, disi platie, feti nanga makandra, a no kan tan boen.

18. We, efi Satan de feti nanga hem srefi, fa hem kondre kan tan dan? En tog oen taki, mi teki Beelzebub, jagi dem didiebri.

19. We, efi mi teki Beelzebub, jagi dem didiebri, nanga hoe tranga dem pikien vo oenoe de jagi dem dan? Vo da hede dem srefi sa hopo, kroetoe oen.

20. Ma efi mi teki da finga vo Gado, poeloe dem didiebri, dan tog oen kan si, Gadokondre kom na oen kaba.

21. So langa wan tranga soema, disi habi boen fetisani, wakti hem plasi boen, no wan soema sa kom trobi hem, foefoer hem sani.

22. Ma efi wan trawan, disi tranga moro leki hem, kom fadom na hem tapo, winni hem, dan da moro trangawan go poeloe ala fetisani na hem han, disi a ben denke, dati sa helpi hem, en dan a go teki da soema goe-doe, platie gi trawan.

23. Da soema, disi no holi nanga mi, hem de tegen mi; en da soema, disi no helpi mi vo

24. Te da takroe geest komoto na wan soema, dan a waka jajo vo hem na dem soso biribiri plesi, de soekoe bro; ma di a no finni wan plesi vo tan, a taki: Meki mi go baka na mi hoso, pee mi komopo;

25. En te a kom dapee, a si, dem sibi en krin hem mooi.

26. We, dan a go teki seben tra jeje kom, disi ogri, moro leki hem srefi, en dem go na ini, go liebi dapee. En so a kom moro ogri nanga da soema na bakatem, leki a ben de fositem.

27. Di Jesus taki so jete, wan oeman hopo hem stem na mindri ala dem tra soema, a taki gi hem: Blesi vo da bele, disi ben tjari joe; en blesi vo dem bobi, disi joe ben dringi!

28. Ma hem taki: Ja, blesi vo dem, disi de jeri Gado tori, en disi teki hem toe, kibri na ini hatti!

29. We, di so meni soema kom na hem dapee, Jesus hopo hem mofo, a taki: Da wan ogri speli soema dia! dem de soekoe wan marki, ma dem no sa kisi wan tra marki, boiti da marki vo profet Jonas.

30. Bika so leki Jonas ben de wan marki vo dem soema na Ninive, so srefi Soemapikien sa de wan marki toe vo da speli soema dia.

31. Da konigin vo Zuidkondre sa hopo na da bigi kroetoe-dei, kroetoe dem soema disi;

bikasi hem ben komopo tee na wan farawei kondre, vo jeri da koni vo Salomo; we, dia oen si wan soema, disi bigi moro leki Salomo.

32. Dem soema vo Ninive sa hopo toe na da bigi kroetoedei, kroetoe dem soema disi; bikasi dem ben bekeere wantem, so hesi Jonas kom preki gi dem; we, dia oen si wan soema, disi bigi moro leki Jonas.

33. No wan soema sa letti wan kandra, potti hem na wan kibriplezi, ofoe na ondro wan tobo; ma na wan kandrati ki tapo (a sa potti hem), vo ibriwan soema, disi kom na ini hoso, kan si da kandra.

34. Joe hai de da lampoe vo joe skin. We, efi joe hai de krin, dan joe heeli skin sa krin toe; ma efi joe hai de falsi, dan joe heeli skin sa doengroe.

35. We, loekoe boen, vo da lampoe, disi de na joe ini, no tron doengroe!

36. Bika efi joe heeli skin de krin, tee no wan piesi doengroe de na ini moro; dan alasani vo joe sa krin doro doro, leki wan lampoe de letti na joe ini.

37. Ala di Jesus taki so jete, wan Fariseman kom begi hem, vo a kom njam dina nanga hem. En Jesus go na hem, a go sidom (wantem) na tafra.

38. We, di da Fariseman si dati, a verwondroe, disi Jesus no ben wasi han, bifo a go njam.

39. Vo da hede Jesus taki gi hem: Ja, oen Fariseman holi dem

beker en pleti krin na dorosei, ma da inisei vo oenoe de foeloe nanga foefoer en nanga ogri.

40. Oen lauman! oen denke, te sani de krin na dorosei, dan a de krin toe na inisei?

41. Betre, oen teki dasani, disi de na ini, gi potiman hafoe; loekoe, dan alasani sa krin vo oenoe.

42. Ma heeloe vo oenoe, oen Fariseman! A troe, vo ala boontje en kool en ibriwan groentoe oen gi oen procenti na kerki; ma vo kroetoe wan reti kroetoe en vo lobbi Gado, vo dati oen no ke. En tog da wansani de fiti soema vo doe, sondo vo verzuim da trasani.

43. Heloe vo oenoe, oen Fariseman! di oen lobbi toemoesi, vo sidom na da moro hei plesi na kerki, en di oen wani, ala soema moe taki oen odi na wo-wojo!

44. Heloe vo oenoe! oen meester vo wet nanga oen Fariseman, oen falsi soema! bika oen de leki dem dedesoema grebi, disi no wan soema kan si moro; alwasi soema de waka na dem tapo, tog dem no sabi dem.

45. Now wan vo dem meester vo wet piki hem, a taki: Meester! te joe taki so, joe de kosi wi toe.

46. Jesus taki: Heloe vo oenoe toe, oen meester vo wet! bikasi oen lai toemoesi hebi lai na tra soema tapo, ma oen srefi no meli dem nanga *wan* finga.

47. Heloe vo oenoe! bikasi toemoesi, efi dem no sa kisi hem oenoe meki dem profeti grebi nanga wan woord, disi dem kan mooi, disi dem tata vo oenoe teki: vo go klage hem. ben kili.

48. Nanga dati oen srefi de sori krin krin, taki, a boen na oenoe, disi dem tata vo oen ben doe so; bikasi *dem* ben kili dem, en *oenoe* de meki dem grebi mooi.

49. We, vo da hede da bigi koni vo Gado taki toe: Mi sa seni profet en apostel go na dem; som vo dem, dem sa kili, trawan dem sa seekoe nanga trobi;

50. En vo da hede na disi speli soema Gado sa haksi ala da broedoe vo dem profet, disi dem ben trowei, sinsi Gado ben meki grontapo;

51. Sinsi da broedoe vo Abel, tee na da broedoe vo Zakarias, disi dem ben kili na ini temple, na mindri vo da altar en da santa plesi. Ja troe, mi taki gi oen, na disi speli soema dia Gado sa haksi dati.

52. Heloe vo oenoe, oen meester vo wet! di oen ben teki poeloe da slotro, vo sabi ala boensani; oen taki, dati de vo oenoe wawan; oen srefi no sabi, san disi boen, en dem disi hangri vo sabi, oen de hindre toe.

53. We, di Jesus taki so nanga dem, now dem Fariseman en meester vo wet begin vo haksi hem ala soortoe sani, vo meki a misi wan woord.

54. En di dem seti trapoe so gi hem, dem wakti hem mof

toemoesi, efi dem no sa kisi hem nanga wan woord, disi dem kan teki: vo go klage hem.

Kap. 12.

Foeloe gelykenis en vermane.

Ala dati foeloe doezend soema ben kom makandra dapee, dem ben de so meni, tee dem kwinsi makandra. Now Jesus begin vo waarskouwe dem disciple vo hem, a taki: Loekoe boen nanga da zuurdegi vo dem Fariseman, dati de da falsi fasi!

2. No wansani kibri so, tee a no kan kom na krin; en no wansani de dangra so, tee soema no so kom sabi hem.

3. Vo da hede dasani, disi oen taki na doengroe (neti), bambei dem sa jeri dati na krin (dei); en dasani disi oen verteli makandra safri na jesi na ini kamera, dati dem sa preki publiki na tapo dem dakki.

4. Ma oenoe, di de mi kompe, mi taki gi oen: No frede dem soema, disi kan kili oen skin, ma na baka dem no kan doe oen wansani moro.

5. Ma mi sa sori oen, hoesoema oen ha vo frede. Vo hem oen moe frede, disi, te a kili soema kaba, a habi tranga toe, vo hiti dem na ini hel, Ja, mi taki gi oen, vo hem oen moese frede.

6. Dem no seli feifi pikin fowloe vo wan dritiebri? En tog Gado no vergiti *wan* vo dem.

7. We, ala wiwiri na oen hede srefi a ben teli toe. Vo da

hede oen no moe frede; bikasi oen waarti moro leki foeloe pikin fowloe.

8. Ma dati mi taki gi oen: Da soema, disi sabi mi na fesi vo soema, hem Soemapikien sa sabi toe na fesi vo dem Engel vo Gado.

9. Ma da soema, disi no sabi mi na fesi vo soema, hem mi no sa sabi toe na fesi vo dem Engel vo Gado.

10. Alwasi wan soema taki wansani vo kosi Soemapikien, a kan kisi pardon; ma da soema, disi taki wansani vo kosi santa Jeje, hem no kan kisi pardon.

11. We, te dem sa tjari oen go na dem kerki, en na dem gransoema en granman vo kondre, dan oen no moe zorgoe, fa oen sa piki en san oen sa taki.

12. Bikasi na da srefi joeroe santa Jeje sa leri oen, san oen moe taki.

13. Ala dati wan soema na ini da hiepi kali Jesus, a taki: Meester! taki gi mi brara, vo a platie wi tata goedoe nanga mi.

14. Ma Jesus taki gi hem: Baja! hoesoema ben potti mi vo kroetoeman ofoe vooktoe na oen tapo?

15. En dan a taki gi dem (alamal): loekoe boen nanga da bigihai-fasi! bikasi foeloe goedoe wawan no kan meki wan soema holi liebi.

16. Na baka a gi dem wan gelykenis jete, a taki: Wan goedoeman ben de, disi hem pranasasi ben meki foeloe njanjam.

17. En dati meki a sidom prakticeri, a taki: San mi sa doe? mi hoso no bigi nofo, vo kibri ala mi njanjam.

18. Dan a taki: We mi sabi, san mi sa doe; mi sa broko dem makzien vo mi, meki moro bigiwan; na dapee mi sa kibri ala mi njanjam nanga ala mi goedoe.

19. En dan mi sa taki na mi ziel: We, mi lobbi ziel; now joe habi nofo vo foeloe jari; teki joe ruste now, en njam en dringi en liebi boen vo joe!

20. Ma Gado kom taki gi hem: Joe lauman! Disi neti dem sa kali joe ziel, vo a libi joe skin: We, vo hoesoema ala dasani sa de dan, disi joe ben spare makandra?

21. (Oen si?) da so a de waka, efi wan soema soekoe foeloe goedoe vo grontapo, ma a no habi wan goedoe na Gado.

22. En a taki gi dem disciple vo hem: Vo da hede mi taki gi oen: Oen no moe zorgoe vo oen liebi, san oen sa njam, en no vo oen skin toe, san oen sa weri.

23. Da liebi no waarti moro, leki njanjam? en skin no waarti moro, leki dem klosi?

24. Loekoe dem raaver! Dem no plani njanjam, dem no koti, dem no habi keldre ofoe makzien toe, en tog Gado bezorgoe njanjam gi dem. We, oenoe no waarti moro, leki dem fowloe?

25. Hoesoema vo oen sa man, vo meki hem srefi wan voet moro langa, alwasi a broko hem hede vo dati?

26. We, di oen no ha tranga, vo doe da moro pikinsani, fa oen zorgoe dan vo da moro bigisani?

27. Loekoe dem blometje na sabana, fa dem gro! Dem no de wroko, en dem na spin toe. Ma tog mi taki gi oen: Salomo srefi nanga ala hem glori no ben weri so mooi klosi, leki wan vo dem blometje.

28. We, di Gado weri dem soso sabana-blometje so mooi, disi meki blometje tidei, en somtem tamara dem hiti dem na ini faja: fa a no sa gi oenoe klosi toe? Ke oen soema! fa oen habi so pikin bribi!

29. Vo da hede oenoe no moe haksi toe, san oen sa njam en san oen sa dringi; nanga sosani oen no moe broko oen hede.

30. Ala so soortoe zorgoe dem soso grontapo-soema habi na ini dem hatti; ma oenoe tata srefi sabi, oen habi ala dati vanoodoe.

31. Vo da hede oen moe soekoe dati wawan, vo oen kom na Gadokondre, dan oen sa kisi ala da trasani toe na tapo.

32. No frede, joe pikin hiepi! bikasi oen tata ben finni vo boen, vo gi oen da kondre vo hem.

33. Go seli alasani disi oen habi, en gi potiman hafoe! Meki zakka vo oenoe, disi no kom ouroe; en soekoe, vo oen kisi wan goedoe, disi no kaba teego na ini hemel, dapee no wan foefoerman kan kom teki hem, en no wan worm kan njam hem toe.

34. Bikasi pee oen goedoe de, na dapee oen hatti sa de toe.

35. Holi oen srefi klari, en tjari letti kandra na han!

36. Doe leki dem foetoeboi, disi de wakti dem Masra, hoe-tem a sa komopo na bruiloft, kom na hoso, vo, te a kom naki doro, dem kan hopo doro wantem.

37. Blesi vo dem foetoeboi, disi Masra finni na hai, te a kom! Troe, mi taki gi oen: a sa meki dem go sidom na tafra, en hem srefi sa go poeloe hem djakti, go dini dem.

38. We, boen vo dem foetoeboi, te Masra kom baka, efi a finni dem so, alwasi a kom na mindrineti, ofoe na baka mindrineti.

39. Membre dati boen! Efi wan Masra sa sabi, na hoe joe-roe foefoerman sa kom, a sa wakti boen, vo dem no broko hem hoso.

40. Vo da hede oenoe moe holi oen srefi klari toe; bika Soemapikien sa kom na so wan joeroe, disi oen no sa denke.

41. Now Petrus haksi hem, a taki: Masra! joe taki da gelykenis vo *wi* wawan, ofoe vo dem alamal?

42. Masra taki: Hoesoema de so wan vertrouw en bekwaam foetoeboi, disi hem Masra kan potti vo loekoe ala tra soema vo hem, vo a gi dem njanjam na reti tem?

43. Blesi vo da foetoeboi, te hem Masra kom baka, efi a finni hem na hem wroko!

44. Vo troe, mi taki gi oeu, a sa potti hem, vo a loekoe ala hem goedge.

45. Ma efi da srefi foetoeboi sa taki na ini hem hatti; mi Masra no de go kom so hesi, en a bigin vo fom dem masraningre vo hem, en vo njam en vo dringi tee a droengoe;

46. Kaba da Masra vo da foetoeboi kom dan na wan dei, disi hem no ben denke, en na wan joeroe, disi hem no sabi; dan a sa strafe hem toemoesi ogri, a sa doe hem so, leki dem falsi soema verdini, disi no de ver-trouw.

47. Bika wan foetoeboi, disi sabi hem Masra wani, ma a no holi hem srefi klari, en a no doe hem wani toe, hem sa kisi foeloe fomfom.

48. Ma wan trawan, disi no sabi so boen, en disi doe wan-sani, vo a moese kisi fomfom, tog hem no sa kisi so meni. Bika da soema, disi dem ben *gi* foeloe, na hem dem sa *soekoe* foeloe toe; en moro dem ben ver-trouw na joe han? moro dem sa haksi baka.

49. Mi ben kom vo letti wan faja na grontapo, en mi wensi vo troe, a ben letti kaba!

50. Ma mi moe meki dem doopoe mi fosi nanga wan doop; en fa mi hatti benauwtoe, bifo mi doro alasani!

51. Hoefasi, oen denke, mi ben kom vo tjari vrede kom na grontapo? No, mi taki gi oen, vo platie soema (mi ben kom).

52. Bikasi nojaso feifi soema na *wan* hoso sa habi trobi makandra, dri nanga toe en toe nanga dri.

53. Wan tata sa mandi nanga hem manpikien, en da manpikien nanga hem tata; wan mama sa mandi nanga hem oemanpikien, en da oemanpikien nanga hem mama; so srefi wan mama sa mandi nanga hem pikien wefi, en da pikien wefi nanga hem man mama.

54. Na baka Jesus taki gi ala dem trawan toe: Efi oen si, wan wolkoe hopo na westen, wantem oen taki: areen de go kom; en a kom so toe.

55. Ma te oen si Zuidwinti hopo, dan oen taki: a sa kom warm; en a kom so toe.

56. Oen falsi soema! da fasi vo da bigi hemeltenti en vo grontapo, dati oen sabi heel boen; fa oen no wani sabi da tem dan, disi wi de now?

57. En vo san hede oen no wani potti membre na dasani, disi de fiti oenoe, en disi de boen vo oen srefi?

58. Te joe vyand tjari joe go na kroetoe, doe joe best, vo kaba nanga hem, ala di oen de na pasi jete; anders joe vyand kan meki joe kom na fiskaal han, en fiskaal kan gi joe abra na profos, en profos kan hiti joe na doengroehoso.

59. Mi taki gi joe: Joe no sa komopo baka dapee, so langa joe no pai da laatste cent.

Kap. 13.

Vo dem Galilea-soema. Vo da figaboom. Vo da mostert siri. Vo da pikin poortoe.

Da srefi tem som soema ben de dapee, dem verteli Jesus da tori vo dem Galilea-soema, disi Pilatus ben kili, moksi da broedoe vo dem nanga di vo dem ofrandi.

2. En Jesus piki dem, a taki: Hoefasi, oen denke, dem Galilea-soema, (disi Pilatus ben kili,) ben de moro ogri zondaar, leki ala dem tra Galilea-soema, vo di so wansani kom dem abra?

3. Mi taki: No! en efi oenoe no bekeere, oen alamal sa dede so wan srefi fasi toe.

4. So srefi dem tin na aiti soema, disi da toren na Siloa fadom na dem tapo, kili dem: oen denke, dem ben doe moro ogri, leki ala dem tra soema, disi liebi na Jerusalem?

5. Mi taki: No! en efi oenoe no bekeere, oen alamal sa dede so wan srefi fasi toe.

6. Dan a gi dem wan gelykenis, a taki: Wan soema ben habi wan figaboom, di a ben plani na hem droifidhari; en di a kom soekoe vroektoe na hem tapo, a no finni wan.

7. Vo da hede a taki na djariman: Loekoe! dri jari langa mi kom kaba, vo soekoe vroektoe na da figaboom dia, ma mi no finni *wan*. Koti hem! Sani a sa tan soso dia na djari.

8. Ma da djariman piki hem, a taki: Masra! meki a tan di

jari jete; mi sa diki wan pikin gotro rontoe, gi hem fatoe.

9. Somtem a sa meki vroektoe jete; efi no so, dan bakatem joe kan koti, poeloe hem.

10. Na baka Jesus leri soema na wan kerki, na Sabadei.

11. Na dapee wan oeman ben de, disi ben habi wan siki sinsi tin na aiti jari kaba, wan ogri jeje ben gi hem da siki; hem heeli skin ben bendi krom, tee a no man, vo loekoe na tapo.

12. We, di Jesus si da oeman, a kali hem kom na hem, a taki gi hem: Oeman, joe bevry kaba vo joe siki!

13. Dan a potti hem han na da oeman tapo, en so djoesnoe da oeman tanapoe reti hopo, a taki Gado grantangi.

14. Ma da hedeman vo da kerki kom mandi vo dati, disi Jesus geneze soema na Sabadei, en a taki gi ala dem tra soema: A no siksi dei wi habi vo wroko? we, na ini dem dei oen kan kom, vo soekoe helpi, ma no na Sabadei.

15. Dan Masra piki hem, a taki: Joe falsi soema! A no ibriwan soema vo oenoe de loesoe hem kow efi hasi na Sabadei, tjari go vo dringi?

16. En da poti oeman dia! disi de tog wan pikien vo Abraham, disi Satan ben tai tin na aiti jari kaba, da tetei, disi tai hem, no moe loesoe, alwasi na Sabadei?

17. We, nanga da antwoord Jesus meki ala hem vyand kom

sjem; ma ala dem tra soema plisiri toemoesi vo ala dem bigi wroko, disi hem doe.

18. En Jesus taki: Sani de geersi Gadokondre? San mi sa teki, vo geersi hem?

19. A de leki wan mostertsiri, disi wan soema teki, sai na hem djari; en da siri gro, tee a kom wan bigi boom, en dem pikin fowloe na ondro hemel kom meki nesi na tapo dem takki vo hem.

20. En wantron moro Jesus taki: San mi sa teki, vo geersi Gadokondre?

21. A de leki wan zuurdeg, disi wan oeman teki, moksi nanga dri bali blom, (a masi hem boen,) tee da heeli lalabrede kom soewa.

22. Da so Jesus waka dem foto en dorpoe doro, leri soema, ala di a ben de na pasi vo go na Jerusalem.

23. Wan dei wan soema taki gi hem: Masra, san joe denke, weiniki soema sa finni da boen liebi teego? Ma Jesus taki gi dem (alamal):

24. Doe oen best, en feti vo oen pasa go na ini da pikin doro. Bika mi taki gi oen, nofo soema sa feti vo kom na ini, ma dem no sa kan.

25. Te da Masra vo hoso hopo kaba (na tafra), en te doro tapo kaba, dan oen sa tanapoe na stratisei, oen sa naki doro, taki: Masra! Masra! hopo doro gi wi! Ma hem sa pisi oen, taki: Mi no sabi oen, pee oen komopo.

26. Dan oen sa begin vo taki: Wi no ben njam en dringi alatem na joe fesi? joe no ben leri wi alatem na dem strati vo wi?

27. Ma hem sa piki dem: Mi taki gi oen, mi no sabi oen, pee oen komopo. Komoto na mi fesi, alamal, oen ogri soema!

28. Dan oen sa bari, oen sa kau tifi, te oen sa si, Abraham en Isaak en Jakob nanga ala dem profet de na Gadokondre, ma oenoe dem ben troesoe na doro.

29. Troe, dem sa komoto na Oosten en Westen, na Noorden en Zuiden, sidom na tafra na Gadokondre.

30. En loekoe! dem laatstewan sa tron dem fosiwan, en dem fosiwan sa tron dem laatstewan.

31. Da srefi dei som vo dem Fariseman kom na hem, dem taki: Betre, joe komoto dia, gowei; bikasi Herodes de soekoe vo kili joe.

32. Jesus taki gi dem: Go taki gi da kwasi-kwasi: Joe si? tidei en tamara mi de jagi poeloe dem didiebri, en mi genezi dem sikiman, en di vo dri dei mi sa kaba.

33. Ma gowei? mi moese gowei tidei ofoe tamara, ofoe iniwan tra dei; bikasi a no sa fiti, vo dem kili wan profet na wan tra pee, boiti na Jerusalem.

34. Jerusalem! Jerusalem! di joe kili dem profet, en di joe fringi stoon na dem soema tapo, disi Gado ben seni kom na joe: Hoe meni tron mi ben kali dem

pikien vo joe kom na mi makandra, leki wan mama-fowloe de kali hem pikien kom makandra na ondro hem flei, ma oenoe no ben wani!

35. Loekoe! dem sa kom broko ala oen hoso. Ma mi taki gi oen, oen no sa si mi baka, tee da tem sa kom, disi oen sa taki: Grantangi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra!

Kap. 14.

Jesus helpi wan soema, di habi watrazugt. A de leri soema sakafasi. Gelykenis vo da bigi trakteri.

Na baka Jesus kom na wan gran Fariseman hoso, vo njam nanga hem; en ala soema hai ben de na hem tapo de wakti hem; bikasi a ben de na wan Sabadei.

2. En loekoe! wan soema kom na hem fesi dapee nanga watrazugt.

3. Vo da hede Jesus haksi dem meester vo wet nanga dem Fariseman: Hoefasi, a reti, vo geneze soema na Sabadei?

4. Ma dem no piki hem. En Jesus fassi da sikiman, a geneze hem, en dan a seni hem gowei.

5. Na baka a haksi dem ageen, a taki: Efi wan soema vo oen habi wan kow ofoe hasi, disi fadom na ini piti na Sabadei, a no sa go poeloe hem wantem?

6. En dem no kan gi hem wan antwoord ageen.

7. We, di a si, fa dem soema na tafra soekoe toemoesi, vo sidom na hedesei, a verteli dem wan gelykenis, a taki gi dem:

8. Te wan soema verzoekoe joe vo kom na bruiloft, no go sidom na hedesei; bika somtem a ben verzoekoe wan tra soema moro, disi grani moro leki joe;

9. En efi dan da soema, disi ben verzoekoe joe nanga hem, kom taki gi joe: Gi disi pasi! dan joe moe drifi go na biloosei nanga bigi sjem.

10. Ma te wan soema verzoekoe joe, dan joe moe go sidom tee na biloosei; efi dan da soema, disi ben verzoekoe joe, kom taki gi joe: Mati, drifi kom moro na taposei, dan joe sa habi bigi nem na ala dem soema, disi sidom nanga joe na tafra.

11. Bika disoema hopo hem srefi, hem dem sa saka, en disoema saka hem srefi, hem dem sa hopo.

12. Dan Jesus taki toe gi da soema, disi ben verzoekoe hem: Te joe meki wan trakteri vo dina ofoe vo sabatem, dan joe no moe verzoekoe dem mati vo joe, ofoe dem brara en famili en bigi buurman vo joe, vo dem no verzoekoe joe baka iniwan dei, pai joe da srefi boen baka.

13. Ma te joe meki wan trakteri, go verzoekoe dem potiman en malengri en laam soema, nanga dem blindewan.

14. Dan joe sa finni boen vo dati; bikasi dem no habi wansani vo pai joe baka; ma joe sa kisi joe paiman, te dem regtvaardige soema sa hopo baka na dede.

15. We di wan vo dem tra soema, disi sidom dapee na tafra, jeri dati, a taki gi Jesus: Blesi vo da soema, disi njam da brede na Gadokondre!

16. Ma Jesus taki gi hem: Wan dei wan soema meki wan bigi trakteri vo sabatem, en a verzoekoe foeloe soema, vo kom njam nanga hem.

17. We, da joeroe vo go sidom njam, a seni hem foetoeboi go waarskouwe dem soema, di a ben verzoekoe, taki: Oen kom, bika alasani de klari!

18. Ma dem alamal begin, wan na baka trawan, vo taki, dem no kan kom. Da fosiwan taki gi hem: mi bai wan pranasi, en leki mi de, mi moese go loekoe hem: taki na Masra, a no moese mandi.

19. Wan trawan taki: mi bai feifi paari kow, en leki mi de, mi de go loekoe dem; taki na Masra, a no moese mandi.

20. Wan trawan ageen taki: mi teki wan wefi, en dati meki mi no kan kom.

21. We, da foetoeboi kom baka, gi hem Masra da boodskop. En da Masra hatti kom bron, a taki na hem foetoeboi: Go wantem, waka heeli foto rontoe, soekoe na ala dem bigi strati en na dem pikin pasi toe, teki dem potiman en malengri en laam soema en blindewan, tjari kom na ini.

22. We, da foetoeboi (kom baka), a taki: Masra! dem kom kaba, so leki joe gi ordre, ma plesi de jete.

23. Da Masra taki gi da foetoeboi: We, go dan tee na sabanasei na dem bigi pasi, en loekoe na baka dem lemetje toe, teki ala soema, di joe finni, en kali dem kom hesi na ini, meki mi hoso kom foeloe.

24. Ma vo dem trawan, di mi ben verzoekoe, mi taki gi oen, no wan vo dem sa tesi da njanjam vo mi.

25. We, di foeloe soema waka go nanga Jesus, a drai hem fesi, a taki gi dem:

26. Efi wan soema kom na mi, ma a no kan libi hem tata en mama nanga hem wefi en pikien, nanga dem brara en sisa vo hem, en efi a no kan gi hem eigen liebi abra vo mi hede, dan a no kan de wan disciple vo mi.

27. En da soema, disi no teki hem kruis, waka na mi baka, hem no kan de wan disciple vo mi.

28. Hoesoema vo oen sa de, disi, te a wani meki wan bigi hoso, no sa sidom prakticeri fosi, hoe meni a sa kostoe, efi hem moni sa kisi, vo a kan doro da wroko?

29. Efi no so, te a potti da stoonfoetoe kaba, en na baka a no kan doro da wroko, dan ala soema, disi si dati, sa begin vo spotoe hem,

30. Taki: Da soema dia seti vo meki wan hoso, ma a no kan doro hem.

31. Ofoe, hoe koning sa go feti nanga wan tra koning, sondro a sidom prakticeri fosi, efi a sa man nanga hem tindoezend

soldati, vo go miti da trawan, disi de na pasi kaba nanga twenti doezend.

32. Bika efi a si, dati no kan go, dan a sa seni wan boodskop go begi fri, te da trawan de farawei jete.

33. We, so srefi ibriwan vo oenoe toe; disi no kan libi alasani, di a habi, hem no kan de wan disciple vo mi.

34. Zoutoe da wan boensani; ma efi zoutoe srefi lasi hem tesian dem sa teki, vo gi hem tesi baka?

35. Dan a no boen srefi, vo a meki gron fatoe na djari; ma dem moese teki hem, trowei na strati. Disoema habi jesi vo jeri, meki a jeri!

Kap. 15.

Dem gelykenis vo da lasi skaap, vo da sren en vo da lasi pikien.

Wan dei ala soortoe tolnaar en zondaar kom na Jesus, vo jeri hem.

2. En dem Fariseman en meester vo wet kom mandi vo dati, dem taki: Da soema de holi nanga dem zondaar, en a njam srefi nanga dem.

3. Ma Jesus verteli dem wan gelykenis, a taki:

4. Hoesoema vo oen, disi habi wanhondro skaap, en disi lasi wan vo dem, no sa libi dem negitentin na negi na sabana, vo go seekoe da lasiwan, tee a finni hem?

5. En te a finni hem baka, dan a hopo hem, potti na hem neki nanga plisiri.

6. En te a kom na hoso, dan a kali dem mati en buurti vo hem, a taki gi dem: Oen plisiri nanga mi! bikasi mi finni mi skaap baka, disi ben lasi.

7. We mi taki gi oen: So srefi toe dem sa plisiri na ini hemel vo wan enkli zondaar, disi bekeere, moro leki vo negitentin na negi regtvaardige soema, disi no ha vanoodoe vo bekeere.

8. Ofoe hoe oeman, disi habi tin sren nomo, en disi lasi wan, no sa letti wan kandra, sibi da heeli hoso en seekoe nanga pasiensi, so langa tee a finni hem?

9. En te a finni hem baka, dan a kali dem mati en buurti vo hem, taki: Oen plisiri nanga mi! bika mi finni da wan sren baka, di mi ben lasi.

10. We, mi taki gi oen: So srefi dem Engel vo Gado sa plisiri toe vo wan enkli zondaar, disi bekeere.

11. Dan Jesus taki moro: Wan soema ben habi toe manpikien.

12. En da jongewan taki na hem tata: Mi tata, gi mi mi porsie vo da goedoe, di mi moe kisi! En da tata doe so, a platie hem goedoe gi dem.

13. No langa na baka da jongewan teki ala hem goedoe makandra, a meki wan reis go na wan farawei kondre; en na dapee a vermorsoe ala hem goedoe nanga da jajoliebi vo hem.

14. Na baka di a vermorsoe alasani kaba, wan tranga hangritem kom fadom na da srefi heeli

kondre, en hem srefi toe kom pina toemoesi nanga hangri.

15. Vo da hede a go joeroe hem srefi na wan Masra vo da kondre, en da soema seni hem go na hem gron, vo meki a loekoe hem hagioe.

16. A ben hangri toemoesi, vo njam hem bele foeloe nanga hagioe-njanjam; ma dati srefi dem no gi hem.

17. Now a bigin vo potti membre na hem srefi, a taki: (Ke!) hoe meni wrokoman mi tata habi, disi habi brede nofo, ma mi de go dede vo hangri!

18. We, mi sa hopo, go na mi tata, mi sa taki gi hem: Tata! mi ben doe ogri na Gado en na joe toe;

19. Mi no waarti moro, vo joe kali mi joe pikien; ma (grangangi!) teki mi vo wan wrokoman vo joe!

20. En so a teki pasi, go na hem tata. Ma di a ben farawei jete vo dapee, hem tata kom si hem, en a kisi wan toemoesi sari vo hem, a ron go brasa en bosi hem.

21. Dan da pikien taki gi hem: Mi tata! mi ben doe ogri na Gado en na joe; mi no waarti moro, vo joe kali mi joe pikien.

22. Ma da tata taki gi dem foetoeboi vo hem: Go! teki da moro beste klosi kom, weri gi hem! gi hem wan ringa na hem han nanga soesoe na hem foetoe.

23. En tjari wan fatoe pikin kow kom, slagti hem; meki wi njam en plisiri!

24. Bika da pikien vo mi dia ben dede, ma a kom liebi baka; a ben lasi, ma mi finni hem baka. En now dem begin vo plisiri.

25. Ma da tra bigi pikien vo hem ben de na firi; en di hem klosibei na hoso, en di a jeri da singi en da pre,

26. A kali wan foetoeboi kom na hem, a haksi hem, san dati?

27. Da foetoeboi taki gi hem: Joe brara kom baka, en joe tata slagti wan fatoe pikin kow, vo di a si hem baka na liebi.

28. We, dati meki hem brara hatti kom bron, a no wani go na ini. Vo da hede da tata komopo na doro, en a begi hem, (vo a kom na ini).

29. Ma hem piki hem tata, a taki: Loekoe! so meni jari mi dini joe kaba, en nooti mi ben pasa joe gebod; ma no wan tem joe ben gi mi wan boko jete, vo mi kan habi wan plisiri nanga dem mati vo mi.

30. Ma now, so hesi disi pikien vo joe kom, disi ben vermorsoe joe goedoe nanga hem hoeroelibi, wantem joe slagti wan fatoe pikin kow gi hem.

31. Ma hem tata taki gi hem: Mi pikien! joe de alatem nanga mi, en alasani, disi de vo mi, a de vo joe toe.

32. We a no fiti joe toe, vo joe blyti en vo joe plisiri? Bikasi da brara vo joe dia ben dede, ma a kom liebi baka; a ben lasi, ma wi finni hem baka.

Kap. 16.

Vo da bedriegi boekhouder. Vo da goedoeman en da poti Lazarus.

Wan tra tori moro Jesus verteli gi tem disciple vo hem, a taki: Wan goedoeman ben de, disi habi wan boekhouder, en di dem tori da boekhouder gi hem, taki, a ben njam hem Masra goedoe,

2. Vo da hede da Masra meki a kom na hem fesi, a taki gi hem: Hoefasi? San mi jeri vo joe? Gi mi verantwoortoe vo joe wroko; bika joe no kan tan mi boekhouder moro.

3. Da boekhouder taki na ini hem hatti; San mi sa doe, di mi Masra de go poeloe mi na da wroko? Vo go wroko na firi? dati mi no kan; en vo waka na tra soema hoso, begi moni? vo dati mi sjem.

4. Ma mi sabi, san mi sa doe, vo, te mi lasi mi wroko, tra soema sa teki mi na dem hoso.

5. En wantem a kali ala soema kom na hem, disi moese pai hem Masra; en dan a haksi da fosiwan: Hoe meni joe moe pai mi Masra?

6. Da soema taki: Hondro bali oli. Da boekhouder taki gi hem: Go, teki joe rekening, go sidom, en skriji hesi vyftig.

7. Na baka a haksi da trawan: Ma joe, hoe meni joe moese pai? Hem taki: Wan hondro bali blom. Da boekhouder taki gi hem: Teki joe rekening en skriji aititentin.

8. En da Masra pryze da bedriegi boekhouder, a taki, a koni vo troe, a sabi vo helpi hem srefi. Ma tog (alatem) dem pikien vo disi grontapo, na ini dem afeersi dem koni moro, leki dem pikien vo letti, (dem pikien vo Gado.)

9. We, mi taki toe gi oen: Teki da bedriegi-goedoe vo oen, en doe tra soema boen, vo na bakatem, te oen no habi wan plesi vo tan, dem kan teki oen na dem hoso vo teego.

10. Da soema, disi de loekoe wan pikinsani nanga vertrouw fasi, hem sa loekoe bigisani toe nanga vertrouw fasi; ma da soema, disi bedriegi nanga pikinsani, hem sa bedriegi toe nanga bigisani.

11. We, efi oen no kan loekoe dem soso goedoe vo disi grontapo nanga wan vertrouw fasi, hoesoema sa vertrouw dem goedoe vo teego na oen han?

12. En efi oen no de getrouw nanga vreemde sani, hoesoema sa gi oen dasani, disi de vo oen srefi?

13. No wan foetoeboi kan dini toe Masra, sondro a lobbi da wan moro leki da trawan; efi a holi nanga wan, dan a no kan holi nanga da trawan. We, oen no kan dini Gado nanga da soso grontapo goedoe moksi.

14. Ala dem tori dem Fari-seman jeri toe; en di dem ben gridi toemoesi vo moni, vo da hede dem spotoe hem.

15. Ma Jesus taki gi dem: Ja, oenoe de dem soema, disi sabi vo krin dem srefi na soema hai, ma Gado sabi oen hatti; bikasi san disi hei na soema hai, dati de wan fiste na Gado hai.

16. Da wet nanga dem profet holi tee na da tem vo Johannes; en sinsi da tem dem de preki da tori vo Gadokondre nanga da Evangelium; en ala soema de feti nanga tranga vo kom na ini.

17. Ma tog moro hesi Gado sa poeloe hemel en grontapo baka, leki a sa poeloe da moro pikin letre vo da wet.

18. Da soema, disi platie nanga hem wefi, teki wan trawan, hem doe soetadoe; en disoema teki da platie-oeman, hem doe soetadoe toe.

19. Wan goedoeman ben de, disi ben weri purpur-klosi nanga dieri linnen, en ala dei a liebi bigi na ini foeloe plisiri.

20. Ma wan potiman ben de toe, a nem Lazarus, hem ben lidom na da goedoeman doro, en ala hem skin ben foeloe nanga soro.

21. A ben hangri vo njam dem pikin saka saka, disi komoto na da goedoeman tafra, fadom na gron; ma tog dem dagoe, kom lekki dem soro vo hem.

22. We, na baka da potiman dede, en dem Engel kom teki hem, tjari hem go na Abraham sei. So srefi da goedoeman kom dede toe, en dem beri hem.

23. We na ini hel, di a de na ini da bigi pyn, a hopo hem

hai, a si Abraham farawei, nanga Lazarus na hem sei.

24. En dan a bari, taki: Tata Abraham, sari vo mi! en seni Lazarus kom, vo a diepi da pinti vo hem finga na ini watra, kouroe mi tongo; bikasi mi de pina toemoesi na ini da faja dia.

25. Ma Abraham taki gi hem: Membre, mi pikien! joe ben habi joe boen liebi, datem di joe ben de na grontapo, ma Lazarus ben habi wan ogri liebi: We, now hem finni boen, a kisi troostoe, ma joe kisi joe strafoe.

26. En boiti dati, pasi tapo krin krin, vo dem soema vo wi dia no kan go abra na oen sei janda, alwasi dem sa wani; so srefi dem vo oenoe sei no kan kom na wi toe.

27. Da goedoeman taki: We, dan mi begi joe, Tata! vo joe seni hem go na mi tata hoso;

28. Bikasi mi habi feifi brara jete; meki a go waarskouwe dem, vo dem no kom toe na da pinaplesi dia.

29. Abraham taki: Dem habi dem boekoe vo Moses en vo dem profet; meki dem jeri *dem*!

30. Ma hem taki: No, tata Abraham; ma efi wan vo dem dedewan kom na dem, dan dem sa bekeere.

31. Abraham taki gi hem: Efi dem no jeri Moses nanga dem profet, dan dem no sa bribi toe, alwasi wan dedesoema sa hopo baka.

Kap. 17.

Trawan no moese leri trawan ogri.

Wi moese gi trawan pardon.

Dem tin melaats-soema. Vo da kom baka vo Soemapikien.

Dan a taki gi dem disciple vo hem: A troe, a no kan de trafasi, tesi en trapoe moese de; ma heloe vo da soema, disi de seti trapoe, meki trawan fadom!

2. A ben moro betre vo da soema, dem tai wan bigi stoon na hem neki, soengoe hem na ini da diepi zee, leki hem seti trapoe gi wan vo dem pikinwan dia, vo a fadom.

3. Loekoe boen nanga dati! Te joe brara doe joe ogri, gi hem wan verwyti vo dati, en dan gi hem pardon, efi da ogri de hati hem.

4. Alwasi sebentron na wan dei a doe joe ogri, efi a kom baka na joe sebentron, taki: A de hati mi! joe moese gi hem pardon.

5. Now dem Apostel taki na Masra: We, gi wi so wan tranga bribi dan!

6. Masra taki: Efi oen habi bribi, (alwasi a de so pikin) leki wan mostertsiri, kaba oen taki na da boom dia: Loetoe poeloe joe srefi, en plani joe srefi na ini da zee! a sa harki oen.

7. Hoesoema vo oenoe, disi habi wan slaaf, di de wroko na firi, ofoe disi de loekoe hem meti, sa taki na hem, te a komopo na firi: Kom wantem, go sidom na tafra!

8. No wan soema sa doe so. Ma ibriwan sa taki: Go boli njanjam gi mi, meki mi njam Saba; en dan weri joe klosi, kom dini tafra gi mi! na baka te mi njam en dringi kaba, dan joe kan go njam en dringi toe.

9. Hoefasi, da Masra sa taki hem foetoeboi tangi, vo di a ben doe, san hem Masra ben taki gi hem?

10. Mi denke, no. We, so srefi oenoe toe, te oen ben doe alasani, disi ben de oen pligti vo doe, dan oen moe taki: Wi de soso knegti; wi ben doe nomo, san disi ben de wi pligti vo doe.

11. Di Jesus ben de na pasi, vo go na Jerusalem, a pasa Samaria en Galileakondre reti doro.

12. En di a kom na wan pikin foto, tin melaatssoema kom miti hem, ma dem tanapoe farawei;

13. En dem hopo dem stem, dem taki: Jesus, lobbi Masra, sari vo wi!

14. We, di Jesus si dem, a taki gi dem: Go, sori oen srefi gi dem domine! En wantem di dem gowei, dem kom krin.

15. Ma wan vo dem, di a si, hem kom gezond, a drai baka wantem, a pryze Gado nanga tranga stem;

16. En dan a fadom nanga fesi na gron na Jesus foetoe, a taki hem grantangi. En da soema ben de wan Samaria-soema.

17. Ma Jesus haksi, a taki: A no tin soema ben kom krin? 'pee dem tra negi de dan?

18. No wan soema moro de, disi drai baka vo pryze Gado, so leki da vreemde soema dia?

19. En Jesus taki gi hem: Hopo, en gowei! da bribi vo joe helpi joe.

20. Ma di dem Fariseman kom haksi Jesus: Hoetem Gadokondre sa kom? a piki dem, a taki: Gadokondre no kom nanga bigi, vo soema hai kan si.

21. Soema no sa kan taki toe: Loekoe, dia a de; ofoe, janda a de. Bikasi Gadokondre kom kaba, a de na oen mindri.

22. Dan a taki na dem disciple vo hem: Da tem sa kom, disi oen sa hangri toemoesi, vo si wan vo dem dei vo Soemapikien; ma oen no sa si hem.

23. We, efi dan soema taki gi oen: Loekoe dia! loekoe janda! oen no moese go dapee, oen no moe jeri na dem!

24. Bikasi so leki dondrofaja, te a koti na tapo, a de letti na wan sei vo hemel, tee na trasei; so srefi Soemapikien sa de toe na da (bigi) dei vo hem.

25. Ma fosi a moe pina toemoesi, en da speli soema dia sa trowei hem, taki, dem no wani hem.

26. En so leki sani ben waka na Noa tem, so srefi sani sa waka ageen, te Soemapikien kom baka.

27. Dem ben njam, dem ben dringi, dem man teki oeman, dem oeman teki man, tee na da dei, disi Noa go na ini da sipi, en te da zondoe floedoe kom, kili dem alamal.

28. So srefi leki sani ben waka na tem vo Lot: dem ben njam, dem ben dringi, dem bai sani, seli sani, plani sani, en dem meki hoso toe;

29. Ma da srefi dei, disi Lot komopo na Sodom, da faja en zwafel komoto na hemel leki wan areen, a kili dem alamal.

30. We, so srefi a sa kom ageen na da dei, te Soemapikien sa kom baka.

31. Na da srefi dei, da soema, disi de na tapo hem hoso, en disi habi hem goedoe na ini da hoso, hem no moe saka na ondro, go teki hem sani; en disoema de na firi, hem no moe drai, loekoe na dasani, disi de na hem baka.

32. Membre da wefi vo Lot!

33. Da soema, disi soekoe vo holi hem ziel, hem sa lasi hem; ma disoema no frede vo lasi hem, hem sa helpi vo holi hem;

34. Mi taki gi oen: Da srefi neti toe soema sa lidom na *wan* bedi makandra; *wan* (vo dem) Gado sa teki, da trawan a sa libi.

35. Toe oeman sa wroko na mieli makandra, *wan* Gado sa teki, da trawan a sa libi.

36. Toe soema sa wroko na firi makandra, *wan* Gado sa teki, da trawan a sa libi.

37. En dem disciple haksi hem, dem taki: Masra, 'pee dasani sa pasa? Ma hem taki gi dem: 'Pee wan dede meti lidom, na dapee dem tingifowloe kom makandra.

Kap. 18.

Vo da poti weduwe. Da Fariseman en da toljaar. Dem tjari jonge pikien kom na Jesus. Da blinde soema na Jeriko.

En a verteli dem wan gelykenis toe, vo sori dem, fa soema no moe kom weri vo begi alatem,

2. A taki: Wan fiskaal ben de na wan foto, hem no frede Gado, en a no ke vo wan soema toe.

3. Ma wan weduwe ben de toe na da srefi foto, di kom na hem, a taki: Helpi mi! wan vyand vo mi trobi mi toemoesi.

4. Langa tem da soema no wani; tee bakatem a taki na hem srefi: Alwasi mi no frede Gado en mi no ke vo wan soema toe;

5. Tog di da weduwe no kaba vo trobi mi, mi sa helpi hem, vo bakatem a no kom lastiki mi toemoesi.

6. En Masra taki; Jere dia, sani da onregtvaardige fiskaal taki!

7. We fa Gado no sa helpi dem soema dan, disi hem ben verkiesi vo hem, efi dem de kre na hem dei nanga neti, alwasi dem moese holi pasiensi pikinso?

8. Ja, mi taki gi oen: A sa helpi dem hesi. Ma te Soemapikien kom baka, a sa finni bribi toe na grontapo?

9. En a bigin vo taki toe nanga som vo dem, disi verbeeldi, taki, dem de vroom soema, en disi veragte dem trawan, a gi dem da gelykenis, a taki:

10. (Wan dei) toe soema hopo go na temple, vo begi. Wan ben de wan Fariseman en da trawan wan toljaar.

11. We, da Fariseman go tanapoe hem wawan, a begi taki: Grantangi vo joe, mi Gado, disi mi no de so leki dem tra soema, leki dem foefoerman en bedriegiman en soetaman, ofoe leki da toljaar dia.

12. Toetron ibriwan wieki mi de holi mi fasten, en vo alasani, di mi habi, mi gi mi proncenti na kerki.

13. Ma da toljaar tanapoe farawei, a no habi hatti srefi, vo hopo hem hai na hemel, ma a naki na hem hatti, a taki: O mi Gado, sari vo mi zondaar!

14. Mi 'taki gi oen: Da toljaar ben go baka na hoso nanga kouroe hatti, (bikasi Gado ben gi hem pardon,) ma no da trawan. Bika dasoema, disi hopo hem srefi, hem dem sa saka; en dasoema, disi saka hem srefi, hem dem sa hopo.

15. (Da srefi tem) dem tjari jonge pikien toe kom na Jesus, vo a meli dem. Ma di dem disciple si dati, dem verwyti dem soema vo dati.

16. Ma Jesus kali dem kom na hem, a taki: Meki dem pikien kom na mi, no tapo dem! Bikasi Gadokondre de vo so pikien.

17. Troe, mi taki gi oen: Disoema no teki Gadokondre, leki so wan pikien, hem no sa kom na ini.

18. Na baka wan gransoema (vo djoe) kom haksi hem, a taki: Boen Meester! san mi moe doe, vo mi kisi da liebi vo teego?

19. Jesus taki gi hem: Fa joe kali mi wan boen soema? No wan soema de boen, boiti da wan Gado.

20. Joe no sabi dem gebod? Joe no moe doe soetadoe! Joe no moe kili soema! Joe no moe foefoer! Joe no moe taki falsi getuige! Respeki joe tata en joe mama!

21. Da soema taki: Ala dati mi ben doe sinsi mi pikien tem.

22. Di Jesus jeri dati, a taki gi hem: Wansani mankeri joe jete, go seli alasani, disi joe habi, platie (da moni) na poti-man; dati sa meki joe kisi wan goedoe na ini hemel; en dan kom go nanga mi!

23. Di da soema jeri dati, a kom skreki; bikasi a ben habi foeloe goedoe.

24. Ma di Jesus si, fa da soema kom verlegi, a taki: A trobi vo troe, vo dem goedoeman kom na Gadokondre!

25. Moro hesi wan kameel sa go na ini hai vo wan nainai, leki wan goedoeman sa kom na Gadokondre.

26. Ma dem, disi jeri dati, taki: Hoesoema sa kom na hemel dan?

27. Jesus taki gi dem: Dasani, disi liebisoema no habi tranga, dati Gado habi tranga vo doe.

28. Now Petrus taki: Loe-koe, *wi* ben libi alasani, wi ben waka kom na joe baka.

29. Ma Jesus taki gi dem: Troe, mi taki gi oen: Vo Gado-kondre hede no wan soema sa libi hem hoso, ofoe tata en mama, ofoe brara, ofoe wefi, ofoe pikien,

30. Disi no sa kisi dati foeloe doblo baka na disi tem kaba, en na da tra kondre janda a sa kisi da boen liebi vo teego.

31. Na baka a teki dem twalf (disciple) aparti, a taki gi dem: Loekoe, wi de go na Jerusalem now, en alasani sa kom reti, disi dem profet ben skrifi vo Soemapikien.

32. Bikasi dem sa gi hem abra na dem heiden, dem sa spotoe en kosi hem, spiti na ini hem fesi;

33. En dem sa geesele en kili hem, en di vo dri dei a sa hopo baka.

34. Ma dem (disciple) no jeri da taki krin, dasani dangra dem, en dem no sabi, san dati wani taki.

35. We, di a kom klosibei na Jeriko, wan blinde soema sidom dapee na sei pasi, a begi (pikin moni).

36. En di a jeri so meni soema de pasa dapee, a haksi, sani dati?

37. En dem verteli hem, taki, Jesus vo Nazaret de pasa.

38. Now hem bari, taki: Jesus, joe pikien vo David, sari vo mi!

39. Ma dem, disi waka na fesi, krasí hem, taki, meki a tapo hem mofo. Ma hem bari moro tranga: Joe pikien vo David, sari vo mi!

40. Now Jesus tan tanapoe, a taki, meki dem tjari da soema kom. En di a kom klosibei, a haksi hem,

41. A taki: San joe wani, mi doe joe? Hem taki: Masra, vo mi hai moe hopo!

42. Now Jesus taki gi hem: We, joe hai sa hopo! da bribi vo joe helpi joe.

43. En so djoesnoe hem hai hopo, a waka go na Jesus baka, en a pryze Gado. En ala soema, disi si dati, dem pryze Gado toe.

Kap. 19.

Zakeus. Vo dem tien pond. Jesus rei go na Jerusalem. A kre vo Jerusalem.

Now Jesus kom na Jeriko, a waka da foto doro.

2. En loekoe! wan soema ben de dapee, a nem Zakeus, wan grantolnaar en wan goedoeman.

3. We, hem hangri vo si Jesus, vo a kom sabi hem; ma a no ben kan si hem vo ala dem foeloe soema hede; bikasi hem ben de wan sjatoe soema.

4. Vo da hede a ron go na fesi, a klim na tapo wan wilde figaboom, vo a kan si hem; bikasi na dapee Jesus ben moese pasa.

5. We di Jesus kom na da plesi, a loekoe na tapo, en di a

si da soema, a taki gi hem: Zakeus! saka hesi, kom na ondro; bikasi tidei mi moese kom loekoe joe na joe hoso.

6. Wantem da soema saka na gron, en nanga bigi plisiri a teki Jesus na hem hoso.

7. Ma di dem (tra soema) si dati, dem alamal mandi, dem taki: Loekoe, a go tan na wan zondoe-soema hoso!

8. Ma Zakeus hopo tanapoe, a taki na Masra: Loekoe Masra! vo ala goedoe, di mi habi, mi teki reti hafoe, gi na potiman; en efi mi ben bedriege wan soema, mi gi hem fodoblo baka.

9. Ma Jesus taki gi hem: Tidei da hoso dia finni blesi; bikasi da soema dia de wan pikien vo Abraham toe.

10. Bikasi Soemapikien kom, vo soekoe en vo gi boen liebe na dem, disi ben lasi.

11. We, di dem (tra soema) jeri dati, en di a ben de so klosibei na Jerulalem, dapee dem ben denke, Gadokondre sa kom wantem na ala soema hai, vo da hede Jesus verteli dem wan gelykenis moro,

12. En a taki: Wan gran-soema ben wani go na wan farawei kondre, vo teki wan koning kondre abra, en dan vo kom baka.

13. Vo da hede a kali tien knegti vo hem, a gi dem tien pond, en a taki gi dem: Wroko nanga da moni, tee mi kom baka.

14. Ma dem soema vo hem kondre no ben lobbi hem, en vo

da hede dem seni wan boodskop na hem baka, taki: Wi no wani disi vo koning na wi tapo.

15. We na baka, di a ben teki da (tra) kondre abra, en di a kom baka, dan a seni kali dem knegti kom na hem, disi a ben gi da moni, vo jeri, sani ibriwan ben winni nanga da moni.

16. We, da fosiwan kom, a taki: Masra, da wan pond vo joe ben winni tien pond.

17. Da Masra taki gi hem: We, joe boen knegti! di joe ben loekoe da pikinsani so trouw, vo da hede mi sa meki joe hede-man vo tien foto.

18. Dan di vo toe kom, a taki: Masra, da wan pond vo joe ben winni feifi pond.

19. Na hem da Masra taki toe: We, joe sa habi vo komanderi feifi foto.

20. Na baka wan trawan kom, a taki: Masra, loekoe joe pond dia; mi ben tai hem na ini mi zakka - hangisa.

21. Bika mi ben frede vo joe, di joe de wan tranga Masra; joe de teki sani, dapee joe no potti, en joe koti sani, dapee joe no plani.

22. Ma da Masra taki gi hem: Joe ogri knegti! Nanga joe eigen woord mi sa kroetoe joe. Di joe ben sabi, mi de wan tranga Masra, mi teki sani, dapee mi no potti, en mi koti sani, disi mi no plani:

23. Vo sani hede joe no ben teki mi moni, potti na intres? vo te mi kom baka, mi ben kan

teki mi moni baka, nanga dem intres na tapo?

24. En dan a taki na dem soema, disi tanapoe dapee: Oen poeloe da wan pond na hem han, gi na da soema, disi habi tien pond!

25. Dem taki gi hem: Masra, a habi tien pond kaba.

26. We, mi taki gi oen: Da-soema, disi habi sani, hem sa kisi moro; ma da soema, disi no habi, na hem dem sa poeloe dati toe, disi a habi.

27. Ma dem tra vyand vo mi, disi no ben wani mi vo dem koning, tjari dem kom, en kili dem na mi fesi dia!

28. Di Jesus ben taki dati, a waka go na fesi, a holi da pasi doro, go na Jerusalem.

29. En di a kom klosibei na Betfage en Betania, klosibei na da bergi, disi dem kali olyf-bergi, a seni toe disciple vo hem,

30. A taki: Go janda na da pikin foto, di de na oen fesi; en te oen kom na ini, oen sa finni wan boeriki tai, disi no wan soema ben sidom jete na hem tapo; da hem oen moe loesoe, tjari kom gi mi.

31. En efi wan soema haksi oen: Vo san hede oen loesoe hem? oen taki nomo: Masra habi hem vanoodoe.

32. En dem disciple go, dem finni dasani so, leki a ben taki gi dem.

33. Ma di dem loesoe da boeriki, dem Masra vo da boeriki

taki: Vo san hede oen loesoe da boeriki?

34. En dem taki: Masra habi hem vanoodoe.

35. En dem tjari hem kom na Jesus, dem hiti dem klosi na da boeriki tapo, en dan dem potti Jesus na hem tapo.

36. En di a rei so, dem bradi panja dem klosi na pasi.

37. En di a kom moro klosi-bei, na ondrosei vo da olyfbergi, da heeli hiepi disciple begin vo plisiri en vo singi Gado nanga tranga tongo, dem pryze hem vo ala dem bigi wroko, disi dem ben si,

38. Dem taki: Grantangi vo da koning, disi de kom na nem vo Masra! Vreede moe de na hemel, en glori tee na tapo!

39. Ma som Fariseman, disi ben de na mindri ala dem tra soema, taki gi hem: Meester! bari dem disciple vo joe!

40. Ma hem piki dem, a taki: Mi taki gi oen, efi disi sa tapo mofo, dan dem stoon sa begin vo bari.

41. We, di a kom klosibei (na Jerusalem), a loekoe da foto, en a kre vo hem,

42. A taki: Ke, efi joe sa wani sabi en membre dasani, disi kan helpi joe, tem de jete! ma so leki joe de, dasani kibri vo jo hai.

43. Bikasi (ogri) dei sa kom na joe tapo, disi dem vyand vo joe sa tapo joe nanga wan battery rontoe, dem sa pina joe na ala plesi;

44. En dem sa broko joe tee na gron, en dem pikien vo joe dem sa masi, dem no sa libi wan stoon na trawan tapo; ala dati, vo di joe no ben ke vo da tem, disi Gado ben kom bezoekoe joe.

45. En a go na ini temple, a begin vo jagi ala dem soema go na doro, disi seli en bai sani dapee;

46. A taki gi dem: Dem skrifi na ini boekoe: Mi hoso de wan begihoso; ma oenoe ben meki a tron wan kiliplesi.

47. En Jesus leri dem aladei na ini temple. Ma dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema vo kondre soekoe vo kili hem.

48. Ma dem no ben kan kom klari jete, fa dem sa doe nanga hem; bikasi heeli kondre ben holi nanga hem, en dem ben (lobbi vo) jeri hem.

Kap. 20.

Vo da doop vo Johannes. Da droifdjari. Vo da hedemoni. Da opstaan.

Wan dei, di Jesus leri dem soema na ini temple, preki da Evangelium, dem grandomine en meester vo wet nanga dem gransoema kom na hem,

2. Dem haksi hem, taki: Hoe reti joe habi, vo doe ala demsani? hoesoema ben gi joe da tranga? Taki gi wi!

3. Jesus piki dem, a taki: Mi sa haksi oen wan woord toe, piki mi:

4. Fa da doop vo Johannes ben de? vo hemel, ofoe vo liebisoema?

5. We, dem prakticeri na ini dem hatti, dem taki: Efi wi taki, a ben de vo hemel, dan hem sa taki: We vo san hede oen no ben bribi hem dan?

6. Ma efi wi taki, a ben de vo liebisoema, dan ala soema sa kili wi nanga stoon; bikasi dem alamal bribi, Johannes ben de wan profet.

7. We dem piki hem, taki, dem no sabi, vo hoepee a ben de.

8. En Jesus taki gi dem: We, dan mi no taki gi oenoe toe, nanga hoe tranga mi doe ala demsani.

9. Now a begin vo verteli dem soema da gelykenis dia: Wan soema ben plani wan droifidjari, a joeroe hem gi tra soema, en dan a go liebi na wan tra kondre wan heeli piesi tem.

10. We na baka, di da tem kisi, (vo droifi kan repi,) a seni wan knegti go na dem soema, vo dem seni som vroektoe vo da droifidjari gi hem. Ma dem soema teki da knegti, dem fom hem, en so dem seni hem gowe wei soso.

11. We, da Masra seni wan tra knegti ageen, ma dem fom hem so srefi, en nanga so meni kosikosi dem seni hem gowe wei soso.

12. Toen da Masra seni wan trawan moro, di meki dri; ma dem broko hem skin toe, troesoe hem na doro.

13. Now da Masra vo da droifidjari taki: Sani mi sa doe? Mi sa seni mi lobbi pikien go; somtem te dem si hem, dem sa kisi frede.

14. Ma di dem soema si da pikin-masra kom, dem prakticeri makandra, dem taki: Dati de da erfgenaam, kom, meki wi kili hem, vo wi holi hem goedoe!

15. En dem troesoe hem na doro, komoto na da droifidjari, en so dem kili hem. We, sani da Masra vo da droifidjari sa doe nanga dem soema?

16. A sa kom, kili dem soema; en hem droifidjari a sa go joeroe gi tra soema. We, di dem jeri dati, dem taki: No, Gado kibri wi!

17. Ma Jesus poeloe hai gi dem, a taki: We, sani dati wani taki dan, disi dem skrifi na boekoe: Da stoon, disi dem basi ben trowei, hem tron wan tranga hoekoestoon.

18. Ibriwan soema, disi fadom na disi stoon tapo, sa broko hem skin; ma *da* soema, disi da stoon fadom na hem tapo, da stoon sa masi hem krin krin.

19. Now dem grandomine en meester vo wet soekoe, vo kisi hem da srefi joeroe; ma tog dem frede ala dem foeloe tra soema; bikasi dem ben sabi heel boen, Jesus ben meene *dem* nanga da gelykenis.

20. Vo da hede dem hai ben de na hem tapo alatem, en dem seni soema go wakti hem safri, dem taki, dem moe doe, leki

dem srefi de vroom soema, en dan dem moe soekoe vo kori hem na wan konifasi, meki a misi wan woord, vo dem kan fassi hem, tjari hem go na kroetoe, en vo dem kan klage hem na granman srefi.

21. We, dem soema haksi hem, dem taki: Meester! wi sabi, joe de taki en leri waarheit, en joe no de loekoe na soema perzon; ma joe de leri da pasi vo Gado reti, leki a de.

22. We, a reti, vo wi gi hedemoni na Keyzer? ofoe somtem a no reti?

23. Ma di Jesus si da triki en falsi vo dem, a taki gi dem:

24. Fa oen kom tesi mi so? Sori mi da hedemoni! Hoesoema fesi dati? en hoesoema nem dem skrifi na tapo da moni? Dem piki hem, taki: Di vo Keyzer.

25. Now Jesus taki gi dem: We, gi dan na Keyzer, sani diside vo Keyzer; en gi na Gado toe, sani diside vo Gado!

26. We, da so dem no ben kan finni wan foutoe na da taki vo hem, na fesi vo ala dem foe-loe soema; ma dem srefi verwondroe toe vo da antwoord vo hem, en dem no piki hem moro.

27. Na baka som Saduceman kom na hem, dem, disibribi, taki, dedesoema no wieki baka, dem haksi hem, taki.

28. Meester! Moses ben skrifi gi wi: Efi wan soema dede, en a libi hem wefi sondro pikien, dan hem brara moe teki da oeman, hopo hem brara famili.

29. We, seben brara ben dia. Da fosiwan teki wan wefi, ma a dede sondro pikien.

30. Dan da tweede brara teki da oeman, ma a dede toe sondro pikien.

31. Na baka di vo dri teki hem; en so srefi ala seben; dem alamal dede sondro pikien.

32. Na baka vo dem alamal da oeman dede toe.

33. We, te dem hopo baka, hoedisi vo dem sa kisi da oeman dan? bikasi ala seben ben habi hem vo dem wefi.

34. Ma Jesus piki dem, a taki: Dem pikien vo disigrontapo teki oeman, teki man;

35. Ma dem soema, disisa waarti vo kisi da tra kondre janda, en disisa si da hopo-baka na dede, *dem* no sa teki wefi ofoe man moro;

36. Bikasi dem no kan dede moro, dem de leki dem Engel, dem de pikien vo Gado, vo di dem de pikien vo da hopo-baka na dede.

37. Troe troe, dem dedesoema hopo baka; dati Moses ben sori toe na da boesi, di a ben kali Masra da Gado vo Abraham, da Gado vo Isaak, en da Gado vo Jakob.

38. We, Gado no de wan Gado vo dedesoema, ma vo dem liebiwan; bikasi na hem hai dem alamal de liebi.

39. Now som vo dem meester vo wet piki hem, dem taki: Meester: joe taki reti.

40. Na baka dem no ben habi

hatti toe, vo haksi hem wansani moro.

41. Ma hem taki gi dem: Fa dem (meester vo wet) taki, Kristus de wan pikien vo David?

42. En tog David srefi de taki na ini Psalmboekoe: Masra ben taki na mi Masra: Go sidom na mi reti han,

43. Tee mi dwingi dem vyand vo joe na ondro joe foetoe, leki wan foetoebangi!

44. We, di David kali hem hem *Masra*, fa a de hem pikien dan?

45. Now na ala dem foeloe soema jesi Jesus taki na dem disciple vo hem:

46. Loekoe boen nanga dem meester vo wet, disi lobbi vo waka nanga langa klosi, en disi wani, ala soema moe taki dem odi na wowojo, en dem lobbi toe, vo sidom na dem moro hei plesi na kerki en na tafra.

47. Dem njam dem weduwe hoso, ala di dem taki, dem moese begi langa begi vo dem; we vo da hede dem sa kisi wan moro hebi vonis.

Kap. 21.

Da offer vo da weduwe. Vo da pori vo Jerusalem. Dem marki vo da laatste dei.

■ En di Jesus hopo hem hai, a si, fa dem hiti dem presenti na ini da kerki-bus.

2. Ma a si wan poti weduwe toe, disi potti wan dritiebri na ini.

3. En a taki: Troe, mi taki gi oen, da poti weduwe dia potti moro foeloe na ini, leki ala dem trawan.

4. Bikasi dem alamal ben teki (wan pikinsani) vo da bigi goe-doe vo dem, potti na dem offer vo Gado; ma da oeman dia, so poti leki a de, a teki alasani, di a habi, potti na ini.

5. En di som begin taki vo da temple, fa dem meki hem so mooi nanga dieri stoon en nanga tra offer presenti, Jesus taki:

6. Da tem sa kom, disi vo ala dasani, di oen si dia, no wan stoon sa tan na trawan tapo, disi dem no sa broko.

7. En dem haksi hem, dem taki: Meester! hoetem dasani sa pasa? En hoe marki joe sa gi, vo soema sabi, hoetem dasani sa kom?

8. Hem taki: Loekoe boen, vo soema no kori oen! Bika foeloe soema sa teki mi nem, dem sa kom, taki: Mi da Kristus! now da tem de klosibei! Ma oen no moe go na dem baka.

9. Ma te oen jeri, feti en oproeroe kom, oen no moe skreki. Bikasi sosani moese kom fosi, ma tog da kaba (vo grontapo) no de so klosibei jete.

10. Dan a taki gi dem: *Wan* piple sa hopo, go feti nanga trawan; en *wan* koningkondre sa hopo, go feti nanga trawan.

11. So srefi bigi aardbefi sa kom na nofo kondre, en tranga hangritem en pestsiki. En na hemel srefi dem sa si bigi marki en foeloe skrekisani.

12. Ma bifo ala dasani kom, fosi dem sa potti han na oenoe; dem sa vervolge oen, tjari oen

go na dem kerki en na doengroehoso, en dan dem sa seni oen go tee na fesi vo dem koning en granman, ala da vo mi nem hede.

13. Ma dati moese kom so nanga oenoe, vo oen kan gi getuigenis.

14. Ma loekoe boen dan, vo oen no prakticeri na fesi, fa oen sa verantwoortoe oen srefi!

15. Bikasi mi sa gi oen da reti taki en verstand, vo ala oen vyand no sa man vo hopo mofo, piki wan woord.

16. Datem oen tata en mama srefi, oen brara en famili en kompe sa tori oen, gi oen abra; en som vo oen dem sa kili srefi.

17. No wan soema sa lobbi oen, vo mi nem hede.

18. Ma tog no wan wiwiri vo oen hede sa lasi.

19. Holu pasiensi, dan oen sa kibri oen ziel!

20. Ma te oen sa si dem vyand doro na Jerusalem, tapo da heeli foto rontoe, dan oen kan sabi, da tem vo hem kisi, vo a moese pori.

21. We da soema, disi de na Judakondre datem, meki a ron go kibri na tapo dem bergi! En 'disi de na ini (foto ini), meki dem verhuisi, komoto! En 'disi de na buiti, dem no moe go baka na ini (foto).

22. Bikasi dati da dem dei, disi Gado sa teki hem revensi, vo alasani kom reti, so leki boekoe taki.

23. Ma heloe vo dem oeman, disi de nanga bele datem, en

disi habi pikien na bobi! Bikasi bigi nootoe sa de na grontapo, en da hattibron (vo Gado) sa kom hebi na disi piple tapo.

24. Hafoe dem vyand sa kili nanga srapoe houroe, en hafoe dem sa teki, tjari gowei, panja na ala kondre; en dem heiden sa broko masi Jerusalem, trapoe na ondro dem foetoe, tee na tem vo dem heiden kisi toe.

25. En dem sa si bigi marki na zon, na moen en na dem star; en na grontapo ala soema sa kom frede en skreki en befi, te dem jeri da ba'bari en da sekiseki vo da krasi zoutwatra.

26. Dan liebi-nanga dede-skreki sa kisi ala soema, di dem no sabi, hoesani kan kom heeli grontapo abra jete; bikasi ala star na hemel srefi sa bewegi.

27. En dan dem sa si Soemapikien kom na ini dem wolkoe nanga bigi tranga en glori.

28. We, te ala demsani begin vo kom, dan oenoe moe hopo oen hede baka, troostoe oen srefi; bikasi dan da verloesoe vo oen de klosibei.

29. En a taki wan gelykenis gi dem: Loekoe da figaboom nanga ala tra boom!

30. So hesi dem meki njoe blaati, oen srefi sabi en si, drettem de klosibei.

31. We so srefi, te oen si, ala demsani begin vo kom, dan oen kan sabi, Gadokondre de klosibei.

32. Vo troe, mi taki gi oen: Dem disitem soema no sa dede ala, bifo ala dasani sa kom.

33. Hemel en grontapo sa lasi gowei, ma dem woord vo mi no sa lasi gowei.

34. We, loekoe boen na oen srefi, vo oen no bezwaari oen hatti nanga toemoesi njanjam en nanga dringi tee vo droengoe, en vo oen no broko oen hede toemoesi nanga sani vo disi grontapo, vo da bigi dei no kom fadom onverwakti na oen tapo.

35. Bikasi leki wan fowloetrappoe a sa kom fadom na ala soema tapo, di de liebi na heeli grontapo.

36. Vo da hede oen moe wakti en begi alatem, vo oen kom waarti, vo ala dasani no moe kisi oen, disi sa kom, en vo oen kan tanapoe na fesi vo Soemapikien.

37. We da so a leri dem na ini temple na dei, ma na neti a go na doro, a tan pasa da neti na tapo da bergi, disi dem kali olyfbergi.

38. En mamantem froekoe ala soema kom na hem na ini temple, vo jeri hem.

Kap. 22.

Judas. Dem njam Paaskalam. Jesus potti da santa Avondmaal.

Now da feest vo dem masoo kom klosibei, disi dem kali Paaska.

2. En dem grandomine en meester vo wet soekoe, fa dem sa doe vo kili hem; bikasi dem frede dem tra soema.

3. Ma Satan go na ini Judas hatti, disi dem kali Iskariot, en disi ben de wan vo dem twalf (disciple).

4. Vo da hede a go taki nanga dem grandomine en tra gransoema, fa hem sa meki dem kisi Jesus.

5. En dem plisiri vo troe, dem pramisi vo pai hem nanga moni.

6. En so a meki barki nanga dem, a soekoe wan boen okasi, vo meki dem kan kisi Jesus safri, sondo wan oproeroe hopo.

7. Now da dei vo dem masoo kom, disi dem moese kili da Paaskalam.

8. En Jesus seni Petrus nanga Johannes, a taki: Go meki Paaskalam klari gi wi, vo wi kan njam hem!

9. Ma dem taki gi hem: Na hoepoe joe wani, wi meki hem klari?

10. Hem taki gi dem: Loe-koe! te oen kom na ini foto, wan soema sa miti oen, disi tjari wan watradjogo; na hem baka oen moe go, na ini da srefi hoso, dapee hem go na ini;

11. En dan oen taki gi da Masra vo da hoso: Wi Masra seni haksi joe: Hoepee da kamera de, dapee mi nanga dem disciple vo mi kan njam Paaskalam?

12. Dan hem sa sori oen wan bigi kamera, di habi tafra en alasani; na dapee oen moe meki klari.

13. We dem go, dem finni alasani so, leki hem ben taki gi dem, en dem meki Paaskalam klari.

14. En di da joeroe kom, Jesus go sidom, hem nanga dem twalf Apostel.

15. En a taki gi dem: Mi ben hangri vo troe, vo njam disi Paaskalam nanga oenoe, bifo mi go na pina.

16. Bika mi taki gi oen: Mi no sa njam hem moro, tee a kom reti na Gadokondre.

17. Dan a teki da beker, a taki Gado tangi, a taki: Teki hem, meki a go rontoe!

18. Bika mi taki gi oen: Mi no sa dringi vo da droifiboom vroektoe moro, tee Gadokondre kom kaba.

19. Dan a teki brede, a taki tangi, a broko hem, platie gi dem (disciple), a taki: Dati da mi skin, di mi gi vo oenoe hede; oen moese doe dati, vo membre mi.

20. So srefi di dem njam kaba, a teki da beker, a taki: Da beker dia de da njoe verbond na ini mi broedoe, di mi trowei vo oenoe hede.

21. Ma loekoe! da soema han, disi sa tori mi, de nanga mi na tafra dia.

22. A troe, alasani moese kom so nanga Soemapikien, leki boekoe taki vo hem; ma tog heloe vo da soema, disi de tori Soemapikien.

23. Now dem begin vo haksi, dem na dem makandra, hoedisi vo dem sa de da soema, disi sa doe so?

24. Da srefi tem wan trobi hopo toe na dem mindri, (dem stry en haksi makandra) hoedisi vo dem sa de da moro granwan?

25. Ma hem taki gi dem: A troe, dem koning vo grontapo

komanderi dem kondre; en dem, disi habi magti na dem tapo, dem moe kali dem: mi goedoe Masra!

26. Ma so a no moe de na oenoe mindri; kontrari, da moro granwan vo oenoe moe de leki da moro laagewan; en da hedeman vo oen moe de, leki wan foetoebai.

27. Bika hoesoema de moro bigi? da soema, disi sidom na tafra? ofoe disi de dini tafra? A no hem, disi sidom na tafra? Mi srefi no de na oen mindri leki wan knegti?

28. We, di oenoe ben holi vo tan nanga mi na ini ala trobi en verdriti, disi ben miti mi;

29. Vo da hede mi beloovoe oen da kondre, so leki mi tata ben beloovoe mi toe.

30. Oen sa njam en dringi na mi tafra na mi kondre; en oen sa sidom na dem bigi stoeloe, kroetoe dem twalf famili vo Israel.

31. Dan Masra taki; Simon! Simon! loekoe, Satan ben hangri vo tesi en vo wai oenoe, leki dem wai areisiboeba;

32. Ma mi ben begi vo joe, vo joe no lasi ala bribi. We bakatem, te joe srefi bekeere, dan joe moe troostoe dem brara vo joe.

33. Petrus taki gi hem: Masra, mi de klari, vo go nanga joe tee na ini doengroehoso en tee na ini dede srefi.

34. Ma Jesus taki: Petrus! mi taki gi joe, kakka na sa bari

tidei, bifo joe ben meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

35. En a taki gi dem: Te mi ben seni oen sondro zakka sondro moni en sondro soesoe: wansani ben mankeri oen wantem? Dem taki: No, noti.

36. Dan hem taki gi dem: Ma now, da soema disi habi wan zakka, meki a teki hem, nanga hem moni toe! Ma disoema no habi, meki a go seli hem klosi, bai wan houroe.

37. Bika mi taki gi oen: Wansani dem skrifi na boekoe jete vo mi, en dati moese kom reti toe; (da woord taki:) Dem teli hem wanfasi nanga dem kiliman. We, alasani disi boekoe taki vo mi, kisi hem marki now.

38. Dem taki: Masra, loekoe! toe houroe dia. Ma hem taki gi dem: A nofo, meki a tan!

39. Na baka a go na doro na da olyfbergi, so leki a ben njoesoe; en dem disciple vo hem go nanga hem.

40. En di a kom na da plies, a taki gi dem: Holi begi, vo oen no fadom na ini tesi!

41. Dan a komoto na dem pikinso, a saka hem kni, a begi taki:

42. Mi tata! efi joe plies, grantangi! no meki mi moe dringi so wan dranki! Ma tog, no doe leki *mi* wani, ma leki joe wani!

43. Ala dati wan Engel vo hemel kom na hem a gi hem tranga.

44. Ma dasani kom so hebi na hem, tee a feti nanga dede en a begi moro tranga. En da sweti vo hem tron leki broedoe, a dropoe fadom na gron.

45. Dan di a kaba vo begi, a hopo na gron, en di a kom baka na dem disciple, a finni dem na slibi; bikasi sari ben moro dem.

46. En a taki gi dem: San oen de slibi? Hopo en begi, vo oen no fadom na ini tesi!

47. We, di a taki so jete, loekoe, da heeli hiepi kom; en Judas, wan vo dem twalf disciple, waka go na dem fesi, a go klosibei na Jesus, vo bosi hem.

48. Ma Jesus taki gi hem: Judas! nanga bosi joe de tori Soemapikien?

49. Ma dem disciple, disi ben de nanga hem, di dem si, fa dasani waka, dem taki gi hem: Masra, wi sa teki houroe, helpi joe?

50. En wan vo dem naki da foetoeboi vo grandomine, a koti hem reti jesi.

51. Ma Jesus piki, a taki: No, meki a kom so! En a fassi da soema jesi, a geneze hem baka.

52. Dan Jesus taki gi dem grandomine en hedeman vo temple en gi dem tra gransoema, disi kom na hem tapo dapee: Fa oen kom dia nanga houroe en tiki, leki oen wani kisi wan kiliman?

53. Tog mi ben de nanga oenoe ala dei na iui temple, sondro oen ben potti han na mi. Ma

now (foši) da joeroe vo oen kom, en da tranga vo doengroe.

54. Ma dem kisi hem, dem teki hem, tjari hem go na grandomine hoso. En Petrus waka safri na hem baka.

55. We dem ben letti wan faja dapee na mindri da bigi voorhuisi, dem alamal go sidom rontoe, en Petrus toe go sidom nanga dem.

56. Ma di wan oemanfoetoeboi si hem sidom dapee na sei faja, a loekoe hem na ini hem fesi, a taki: Disi dia ben de toe nanga hem.

57. Ma hem stry, a taki: Oeman, mi no sabi hem!

58. Pikinso na baka wan trawan si hem, a taki: Joe de wan vo dem soema toe. Ma Petrus taki: Mati, a no mi!

59. Wan joeroe moro na baka wan trawan betuige so srefi toe, a taki: Troe, da soema dia ben de nanga hem toe; bikasi a de wan Galilea soema.

60. Ma Petrus taki: Joe soema, mi no sabi, sani joe taki. We, di a taki so jete, kakka bari.

61. En Masra drai hem fesi, a poeloe hai gi Petrus. En Petrus kom membre da woord vo Masra, di a ben taki gi hem: Bifo kakka bari, joe sa meki lei dritron, taki, joe no sabi mi.

62. En Petrus go na doro, a kre reti reti.

63. Ma dem soema, disi holi Jesus, dem spotoe hem en dem naki hem.

64. Dan dem tapo hem hai, dem naki hem na hem sei fesi, en dem haksi hem, taki: Joe profet! taki gi wi, hoesoema ben naki joe?

65. En so meni tra kosikosi dem gi hem dapee.

66. Deibroko mamantem dem gransoema vo piple nanga dem grandomine en meester vo wet kom makandra, en dem tjari Jesus kom na dem fesi na kroetoe,

67. Dem taki: Hoefasi, joe da Kristus? taki gi wi! Ma hem piki dem: Efi mi taki gi oen, oen no bribi;

68. En efi mi haksi oenoe, oen no piki mi; oen no sa loeso mi toe.

69. Sinsi noja Soemapikien sa sidom na reti han vo da tranga vo Gado.

70. Now dem alamal taki: We joe de da pikien vo Gado dan? Hem taki gi dem: So oen taki, en so mi de.

71. Ma dem taki: We, hoe wroko wi habi now nanga getuige moro. Wi srefi jeri (kaba) na hem mofo.

Kap. 23.

Dem tjari Jesus go na Pilatus en na Herodes. Da dede en da beri vo hem.

Now da heeli hiepi vo dem hopo, dem tjari Jesus go na Pilatus.

2. En dem begin vo klage hem, dem taki: Da soema dia wi finni, taki, a meki opsteeki na kondre, a taki, dem no moe

pai hedemoni na Keyzer; en a taki toe, hem da Kristus; wan koning.

3. Ma Pilatus haksi hem, a taki: Joe de da koning vo dem djoe? Jesus piki hem, a taki: So leki joe taki.

4. Now Pilatus taki na dem grandomine en na ala dem tra soema: Mi no finni foutoe na da soema.

5. Ma dem holi da klagi doro, dem taki: A de meki soema oproeroe, di a waka leri na heeli djoekondre; na Galilea a begin, a doro tee dia.

6. We di Pilatus jeri vo Galilea, a haksi, efi Jesus de wan kondreman vo Galilea?

7. En di a jeri, Jesus de wan soema vo Herodes kondre, a seni hem go na hem; bikasi Herodes ben de na Jerusalem toe, da srefi tem.

8. We, di Herodes si Jesus, a ben boen toemoesi na hem; bikasi di a ben jeri so meni tori vo Jesus, dati meki hem srefi ben hangri granwei kaba, vo si hem; en now a denke, Jesus sa doe wan wonderwroko na hem fesi.

9. En a haksi haksi hem foe-loesani, ma Jesus no piki hem wansani.

10. Ma dem grandomine en meester vo wet tanapoe dapee, dem klage hem toemoesi ogri.

11. En Herodes nanga dem ofciri vo hem lafoe en spotoe hem, dem weri hem wan blinkri klosi, en so Herodes seni hem go baka na Pilatus.

12. Da srefi dei Pilatus nanga Herodes kom vriend baka; bika fositem dem ben de vyand makandra.

13. Ma Pilatus kali dem grandomine en hedeman nanga ala dem tra soema kom makandra,

14. A taki gi dem: Oen ben tjari da soema kom na mi, oen taki, a meki opsteeki na kondre; en loekoe! mi ben haksi hem na oen fesi dia, ma vo ala dati, disi oen klage hem, mi no finni da soema foutoe wansani;

15. Herodes srefi no finni toe. Bika mi ben seni oen go na hem, en loekoe! a no doe wansani, disi waarti, vo a dede.

16. Vo da hede mi sa strafoe hem, en dan mi sa loesoe hem.

17. Bikasi na da feest a ben moese poeloe wan soema gi dem na doengroehoso, gi hem fri, dati ben de wan gewenti.

18. Now da heeli hiepi bari taki: Disi wi no wani; ma Barabas joe moe loesoe gi wi!

19. Hem dem ben hiti na ini doengroehoso vo wan oproeroe hede, disi ben hopo na foto, en vo kili hede.

20. Ma Pilatus bari dem baka; bika a ben wani loesoe Jesus.

21. Ma dem bari taki: Kruisi hem! kruisi hem!

22. Hem taki gi dem vo dritron: Hoe ogri a ben doe dan? Mi no finni wansani na hem, taki, a verdini dede. Vo da hede mi sa strafoe hem, en dan mi sa loesoe hem.

23. Ma dem bari moro tranga, dem trobi Pilatus toemoesi, meki a kruisi hem. En da bari bari vo dem en vo dem grandomine kom bigi moro moro.

24. Now Pilatus gi da vonis, a taki, hem sa doe dasani, disi dem wani.

25. En a loesoe da soema gi dem, disi ben de na doengroehoso vo da oproeroe en kili hede, en disi dem ben wani, a moe loesoe; ma Jesus a gi abra, vo dem doe nanga hem, so leki dem wani.

26. We di dem tjari hem gowei, dem kisi wan soema vo Cirene, a nem Simon, disi komopo na boiti, dem lai da kruis na hem tapo, meki a tjari hem go na Jesus baka.

27. Foeloe soema waka go na hem baka, nanga so meni oeman toe, dem sari en kre vo hem.

28. Ma Jesus drai hem fesi, a loekoe dem, a taki: Oen oeman-pikien vo Jerusalem! no kre vo mi hede, ma kre vo oen srefi en vo dem pikien vo oenoe.

29. Bika loekoe! da tem sa kom, disi soema sa taki: Blesi vo dem, disi no ben meki pikien; en vo dem toe, disi no ben habi pikien na bobi nooit!

30. Dan dem sa begin vo taki na dem bergi: Oen fadom na wi tapo! en na dem hei plesi (dem sa taki): Oen kom beri wi!

31. Bika efi dem doe so nanga lalahoedoe, fa dem sa doe nanga drehoedoe?

32. Ma dem tjari toe tra soema moro go nanga hem na doro, vo kili dem; bika dem ben doe ogri.

33. We, di dem kom na da plesi, disi dem kali Kalvaria, na dapee dem kruisi hem nanga dem toe ogri soema, wan na hem reti han en da trawan na hem kroekoetoe han.

34. Ma Jesus taki: Mi tata! gi dem pardon, bikasi dem no sabi, sani dem doe. En di dem platie hem klosi, dem hiti lot vo dem.

35. So meni soema tanapoe rontoe dapee de loekoe. So srefi dem gransoema moksi toe nanga dem, en dem alamal spotoe hem, dem taki: Trawan a ben helpi; we, meki a helpi hem srefi now, efi a de Kristus, disi Gado lobbi so aparti.

36. So srefi dem soldati kom spotoe hem toe, dem tjari azyn kom gi hem,

37. Dem taki: Efi joe de da koning vo dem djoe, helpi joe srefi dan!

38. Dem ben meki wan skrifi toe, fassi na abra hem hede, a ben skrifi nanga grieki en romeini en ebreeis letter, en a taki: *Disi de da koning vo dem djoe.*

39. So srefi wan vo dem ogri soema, di dem hanga dapee, kosi hem toe, a taki: Efi joe da Kristus, helpi joe srefi dan nanga wi toe!

40. Ma da trawan krasi hem, a taki: Joe srefi no frede Gado

toe, ala di joe dede da srefi pinadede?

41. Wi ala toe kisi wi reti paiman, wi verdini dasani nanga dem ogridoe vo wi; ma disi dia no ben doe wan kroekoetoe sani.

42. En dan a taki na Jesus: Masra! membre mi, te joe kom na joe kondre!

43. En Jesus taki gi hem: Ja troe, mi taki gi joe, tidei srefi joe sa de nanga mi na paradys!

44. Omtrent twalf joeroe dinatem wan bigi doengroe kom fadom na heeli grontapo, en so a tan tee dri joeroe;

45. Zon lasi hem skyn, en da bigi gardyn na ini temple pliti na toe piesi.

46. En Jesus bari nanga tranga tongo, a taki: Mi tata, grantangi! teki mi ziel kom na joe han! En di a taki dati, a dede.

47. Ma di da ofciri si, sani pasa, a pryze Gado, a taki: Troe, da soema dia ben de wan vroom soema!

48. So srefi ala dem foeloe tra soema, disi ben kom dapee vo loekoe, di dem si ala demsani, disi pasa, dem naki na dem hatti, en so dem drai baka gowei.

49. Ma ala dem kenis vo Jesus tanapoe dapee toe, pikin farawei, nanga dem oeman, disi ben komopo na Galilea kom nanga hem, dem si ala dasani.

50. En loekoe, wan soema, a nem Josef, wan granmasra vo kroetoe, en wan boen en vroom soema;

51. Disi no ben tevrede nanga da kroetoe en doe vo dem trawan; a ben de vo Arimatia, wan foto vo Judea, hem srefi ben hangri toe, vo Gadokondre moe kom;

52. We, hem go na Pilatus, a begi hem vo da dede skin vo Jesus;

53. En di a poeloe hem (na kruis), a domloe hem na ini wan linnen klosi, en so a potti hem na ini wan bigi stoon, en no wan soema ben beri na ini jete.

54. Dati ben de da dei, disi dem ben meki sani klari (vo Sabba), en da Sabba srefi ben begin kaba.

55. Ma dem oeman vo Galilea, disi ben kom nanga Jesus, dem waka go nanga hem toe, vo loekoe da grebi, en fa dem potti hem skin lidom.

56. En dan dem drai baka, dem meki specerysani en salve klari; ma na Sabadei dem ruste, so leki da wet taki.

Kap. 24.

Da opstaan en hemelvaart vo Kristus.

Da fosi dei vo wieki froekoe mamantem dem kom na da grebi, dem tjari dem specerysani, disi dem ben meki klari; en som trawan (moro) go nanga dem.

2. Ma dem finni da stoon komoto kaba na da grebi.

3. En di dem go na ini, dem no finni da skin vo Masra Jesus.

4. We, di dem verlegi vo dati, loekoe! toe mansoema kom ta-

napoe na dem sei, di weri blinkri klosi:

5. En di dem skreki so tee dem no habi hatti, vo hopo dem hai na tapo, dem (Engel) taki gi dem: Fa oen soekoe da liebiwan na mindri dem dedewan?

6. A no dia, a hopo baka. Membre, sani a ben taki gi oenoe, di a ben de na Galilea jete;

7. Di a taki: Soemapikien moese fadom na dem zondaar han, dem sa kruisi hem, en di vo dri dei a sa hopo baka.

8. Now dem kom membre dem woord vo hem baka;

9. En dem drai baka komoto na grebi, dem go verteli ala dasani na dem elf (disciple) en na dem trawan.

10. Dati ben de Maria Magdalena en Johanna en Maria, da mama vo Jakobus, nanga dem trawan, di ben de nanga dem; da dem ben tjari da njoesoe kom gi dem Apostel.

11. Ma da taki vo dem tan na dem (Apostel) hai, leki iniwan tra soso tori, en dem no bribi dem.

12. Now Petrus hopo, a ron go na da grebi; en di a loekoe na ini, a si dem linnen klosi wawan lidom de; en dan a gowei, a verwondroe vo dasani, disi pasa.

13. En loekoe! da srefi dei toe soema vo dem go na wan pikin foto, disi dem kali Emaus, a ben de siksitentien stadia farawei vo Jerusalem (omtrent dri joeroe vo waka).

14. En dem taki tori makandra vo ala demsani, disi pasa.

15. We, ala di dem taki so, haksi makandra, Jesus srefi kom na dem, a waka go nanga dem.

16. Ma dem hai ben tapo, vo dem no sabi hem.

17. En hem taki gi dem: Hoe tori dati, disi oen habi makandra, (dia) na pasi? San hede oen de so na sari?

18. En wan vo dem, a nem Kleofas, piki hem, a taki: Hoe-fasi, joe wawan de so wan vreemde soema na Jerusalem, disi no sabi, sani pasa dapee, sinsi wan toe dri dei?

19. Hem taki gi dem: Hoe-sani? Dem taki gi hem: (Joe no jeri) da tori vo Jesus vo Nazaret, disi ben de wan profet, ala hem wroko en leri ben tranga, na fesi vo Gado en vo ala soema;

20. Fa dem grandomine en hedeman vo wi ben tjari hem so fara, tee (granman) vonis hem, taki, a moese dede, en so dem kruisi hem.

21. Wi ben hoopoe, hem sa de da soema, disi sa verloesoe Israel. Ma boiti dati tidei a meki dri dei kaba, disi dasani ben pasa.

22. So srefi som oeman vo wi ben meki wi sreki toe; di mamantem froekoe dem ben go na da grebi;

23. Ma di dem no finni hem skin, dem kom baka, taki, dem ben si Engel dapee, disi ben taki, a de liebi.

24. Now som vo wi srefi go na da grebi, en dem finni dasani so, leki dem oeman ben taki; ma hem dem no si.

25. Now Jesus taki gi dem: Ke, oen tanfoeroe soema! fa oen hatti tranga so, vo oen no bribi ala dasani, disi dem profet ben taki!

26. Kristus no ben moese pina so, bifo a go na hem glori?

27. Now Jesus begin nanga Moses en ala dem profet, a meki dem srefi si, sani ala dem boekoe ben taki vo hem.

28. En di dem kom klosibei na da pikin foto, dapee dem go, Jesus doe, leki hem wani pasa.

29. Ma dem begi hem, taki: Tan nanga wi, bikasi da dei pasa kaba, neti de klosibei. En a go na ini, vo tan nanga dem.

30. En di a sidom nanga dem na tafra, a teki brede, a blesi hem, en dan a broko da brede, gi na dem.

31. Now dem hai hopo, dem sabi hem; en wantem a komoto lasi na dem hai.

32. En dem taki na makandra: Ke, hoe switi kouroe wi hatti ben fili, di a ben taki nanga wi na pasi, en di a poeloe dem boekoe so krin gi wi!

33. En da srefi joeroe dem hopo, dem drai go baka na Jerusaleml; na dapee dem finni dem elf (disciple) makandra, nanga dem trawan, disi ben holi nanga dem,

34. Disi taki: Masra hopo baka troe troe, Simon srefi si hem.

35. Now dem verteli dem trawan toe, sani *dem* ben si na pasi, en fa dem ben kom sabi hem nanga dati, di a ben broko da brede gi dem.

36. Ala di dem taki vo dati jete, Jesus srefi kom tanapoe na dem mindri, a taki gi dem: Vreede moese de nanga oenoe!

37. Ma dem skreki en frede; bikasi dem denke, dem si wan geest.

38. En hem taki gi dem: Sani oen skreki so? en fa oen kan membre sosani na ini oen hatti?

39. Loekoe mi han en mi foetoe! da mi srefi; fili en loekoe mi reti! Tog wan geest no habi skin, a no ha meti nanga boon, leki oen si, *mi* habi.

40. En di a taki so, a sori dem hem han nanga hem foetoe.

41. Ma di dem no kan bribi. jete vo plisiri en verwondroe hede, a taki gi dem: Oen no habi wan njanjam dia?

42. En dem potti wan piesi rosi fisi gi hem nanga pikin honi.

43. En hem teki dati, njam na dem fesi.

44. Dan a taki gi dem: Dati da dem tori, disi mi ben taki gi oenoe, di mi ben de nanga oen jete; bikasi alasani, disi Moses nanga dem profet nanga Psalmboekoe ben taki vo mi, moese kom reti.

45. Da so Jesus meki dem hai kom krin, vo dem kom verstaa dem boekoe.

46. A taki gi dem: Da so a de na boekoe, en so Kristus ben moese pina, en di vo dri dei a ben moese hopo baka na dede;

47. En now dem moese teki hem nem, preki gi ala piple; fa dem moese bekeere, soekoe

pardon vo dem zondoe; na Jerusalem dem moese begin.

48. Oen srefi de getuige vo ala demsani.

49. Loekoe! mi sa seni da pramisi vo mi tata kom na oen tapo. Ma oen moese tan na ini da foto Jerusalem, tee da tranga vo Gado kom na oen tapo.

50. Na baka a tjari dem go na doro tee na Betania, a hopo

hem han na dem tapo, a blesi dem.

51. En ala di a blesi dem, a libi dem, a hopo go na ini hemel.

52. En dem anbegi hem, en dan dem drai baka go na Jerusalem nanga bigi plisiri.

53. En alatem dem tan na ini temple, dem singi en pryze Gado. Amen.

Da Evangelium vo St. Johannes.

Kap. 1.

Vo da woord. Da getuigenis vo Johannes. Dem fosi disciple vo Kristus.

Na begin da woord ben de, en da woord ben de nanga Gado, en Gado srefi ben de da woord.

2. Da srefi woord ben de nanga Gado sinsi begin.

3. Nanga hem Gado ben meki alasani, en sondro hem a no ben meki wansani, disi de.

4. Na hem ini da liebi ben de, en da liebi ben de da letti vo soema.

5. Da letti de skyn na ini doengroe, ma da doengroe no ben teki en sabi hem.

6. Gado ben seni wan soema kom, a nem Johannes;

7. Hem ben kom vo wan getuigenis, vo a getuige vo da letti, vo nanga hem ala soema kom na bribi.

8. Hem srefi no ben de da letti; ma a ben moese getuige vo da letti.

9. Da reti troe letti, disi letti gi ala soema, ben de vo kom na grontapo.

10. A ben de na kondre (alatem), bikasi hem srefi ben meki kondre, ma kondre no ben sabi hem.

11. A ben kom na hem Eigendom, ma dem soema vo hem no teki hem.

12. Ma ala dem, disi teki hem, na dem a ben gi tranga, vo dem tron pikien vo Gado; dem, disi bribi na hem nem.

13. No leki *soema* meki pikien, vo liebisoema skin en broedoe en nanga liebisoema wani, ma so leki Gado meki soema kom (njoe) gebore.

14. We, da woord ben tron wan liebisoema, a ben liebi na wi mindri, en wi ben si hem glori, da wan glori, disi de fiti da *wan* lobbi pikien vo Tata; a foeloe nanga gnade en waarheit.

15. Johannes ben getuige vo dan? di joe no de Kristus, no hem, a preki, taki: Disi de da da profet toe.

26. Johannes piki dem, a taki: Mi de doop soema nanga watra; da soema, disi de kom na mi ma da trawan de na oen mindri baka; hem ben de kaba, bifosi kaba, disi oenoe no sabi. mi; bikasi hem ben de, bifo mi.

27. Dati da hem, disi sa kom 16. We, na ini da foeloe goe- na mi baka, en disi ben de bifo doe vo hem wi alamal ben teki mi; en disi mi no waarti, vo poe- hafoe, gnade nanga gnade. loe hem soesoe na hem foetoe.

28. Dasani ben pasa na Beta- 17. Moses ben gi wi da wet, bara, na tra sei vo Jordan, da- ma Jesus Kristus ben tjari gnade pee Johannes ben doopoe soema. en waarheit kom.

29. Deibroko di Johannes si 18. No wan soema ben si Gado Jesus kom na hem, a taki: loe- wantem, boiti da wan lobbi piki- ala soema zondoe, tjari gowei! en, disi de *wan* nanga hem tata da koe da lam vo Gado, disi teki hem ben meki wi kom sabi hem.

30. Dati de da soema, disi 19. Disi de da getuigenis vo mi ben taki vo hem: Na mi baka Johannes, di dem gransoema vo wan soema sa kom, disi ben de en leviti go haksi hem: Hoesoe- bifo mi; bikasi hem ben de, bifo ma da joe? mi ben de.

31. Mi srefi no ben sabi hem; 20. En Johannes bekenti, a ma vo Israel moese kom sabi no meki lei; ma a taki reti: Mi hem, vo da hede mi ben kom no de Kristus. doop soema nanga watra.

32. En Johannes getuige, a 21. En dem haksi hem: San taki: Mi ben si da Jeje komopo joe de dan? Joe da Elias? Hem na hemel, saka na ondro, leki taki: No! — Somtem joe de da wan doifi, a kom tan na hem profet? Johannes piki: No! tapo.

33. Mi srefi no ben sabi hem; 22. Now dem taki gi hem: ma hem, disi ben seni mi vo We, hoesoema joe de dan? Me- doop nanga watra, hem srefi ki wi kan piki dem, disi seni wi. taki gi mi: Da soema, disi joe Sani joe de taki vo joe srefi? sa si da Jeje saka na ondro, kom tan na hem tapo, da hem de da

23. Johannes taki: Mi de da soema, disi sa doop nanga santa stem vo wan prekiman na ini Jeje. woestein, disi de bari, taki: Oen taki gi mi: Da soema, disi joe meki da pasi vo Masra reti! leki sa si da Jeje saka na ondro, kom profet Jesajas ben taki. tan na hem tapo, da hem de da

34. Dati mi ben si, en vo da 24. Ma dem soema, disi dem hede mi betuige, taki, hem dia trawan ben seni, ben de vo dem de da pikien vo Gado. Fariseman;

25. En dem haksi hem moro, 34. Dati mi ben si, en vo da dem taki: We, fa joe kan doop hede mi betuige, taki, hem dia de da pikien vo Gado.

35. Wan dei na baka Johannes tanapoe ageen dapee, hem nanga toe disciple vo hem.

36. En di a si Jesus waka, a taki: Loekoe, da lam vo Gado!

37. En dem toe disciple jeri hem taki so, dem waka go na Jesus baka.

38. Ma di Jesus drai hem fesi, en di a si dem kom na hem baka, a taki gi dem: Sani oen de soekoe? Dem taki gi hem: Rabbi! (dati taki Meester!) pee joe de liebi?

39. Hem taki gi dem: Kom loekoe si! We dem go loekoe, hoepee a de liebi, en da srefi dei dem tan nanga hem. A ben de omtrent fo joeroe bakadina.

40. Wan vo dem toe soema, disi ben go na Jesus baka, vo di dem jeri Johannes taki so, da Andreas, Simon Petrus brara.

41. We hem miti hem brara Simon fosi, en a taki gi hem: Wi finni da Messias, dati wani taki Kristus.

42. En a tjari hem go na Jesus. We, di Jesus si hem, a taki: Joe da Simon, pikien vo Jonas; joe sa nem Kefas, (dati taki, wan bigi stoon).

43. Deibroko Jesus wani go baka na Galilea, en a finni Filippus, a taki gi hem: Kom go nanga mi!

44. Filippus ben de vo Betsaida, da foto vo Andreas en Petrus.

45. Filippus ageen miti Natanael, en a taki gi hem: Wi finni da soema, disi Moses nanga

dem profet ben skrifi vo hem, da Jesus, Josef pikien, vo Nazaret.

46. Natanael taki gi hem: Hoe boen kan komopo na Nazaret? Filippus taki gi hem: Kom loekoe si!

47. Jesus si Natanael kom na hem, en a taki vo hem: Loekoe! wan reti Israelsoema; no wan falsi de na hem ini.

48. Natanael taki gi hem: Fa joe sabi mi? Jesus piki hem, a taki: Bifo Filippus ben kali joe, di joe ben de na ondro da figaboom, mi ben si joe kaba.

49. Natanael piki hem, a taki: Rabbi! joe de Gado pikien, joe de da koning vo Israel.

50. Jesus piki hem, a taki: Di mi ben taki gi joe, mi ben si joe na ondro da figaboom, vo da hede joe de bribi; joe sa si moro bigisani jete, leki dati.

51. En a taki gi hem: Vo troe troe, mi taki gi oenoe, sinsi noja oen sa si hemel hopo, en fa dem Engel vo Gado waka go na tapo, saka kom na ondro na Soemapikien.

Kap. 2.

Da bruiloft na Kana. Jesus jagi dem wowojoman komoto na ini temple.

Dri dei na baka wan bruiloft ben de na Kana na Galilea; en da mama vo Jesus ben de dapee.

2. Ma Jesus nanga hem disciple dem ben verzoekoe toe, vo kom na da bruiloft.

3. En di da wien kom mankeri, da mama vo Jesus taki gi hem: Dem no ha wien moro.

4. Jesus taki gi hem : Oeman! hoe wroko mi habi nanga joe? Mi joeroe no kom jete.

5. Hem mama taki gi dem foe-toeboi: San disi hem taki gi oenoe, dati oen moe doe!

6. We, dem ben potti siksi watradjogo dapee, stoonwan, so leki dem djoe ben njoesoe alatem vo krin dem srefi; ibriwan ben holi toe ofoe dri kanetje.

7. Jesus taki gi dem: Foeloe dem djogo nanga watra! En dem foeloe dem tee na tapo.

8. Dan a taki gi dem: Kanti now! en tjari gi na hofmeester. En dem doe so.

9. Ma di da hofmeester tesi da watra, disi ben tron wien, en di a no sabi, pee da wien komopo, dem foetoeboi wawan ben sabi, disi ben go kisi da watra: vo da hede da hofmeester kali da bruidigom,

10. A taki gi hem: Ala soema lobbi vo gi fosi da beste wien, en te dem dringi nofo kaba, dan dem gi da trawan, disi no waarti so meni; ma joe ben kibri da bestewan tee noja.

11. Dati de da fosi marki, disi Jesus ben doe, di a ben de na Kana na Galilea, a meki soema si hem glori. En dem disciple vo hem bribi na hem.

12. Na baka a go na Kaper-naum, hem nanga hem mama nanga dem brara en disciple vo hem; ma dem no tan langa dapee.

13. En da Paaska vo djoe ben de klosibei, en Jesus teki pasi go na Jerusalem.

14. En na ini temple a finni soema sidom, disi seli kow nanga skaap en doifi, en disi kenki moni.

15. En Jesus teki tetei, meki wan wipi, a jagi dem alamal komoto na ini temple, nanga dem skaap en kow; en dem soema tafra, disi kenki moni, a kanti toe, meki da moni fadom, panja.

16. En a taki gi dem, disi seli doifi (dapee): Tjari ala dasani go na doro! No meki mi tata hoso tron wan wowojo plesi!

17. Ma dem disciple vo hem kom membre, sani skrifi na boekoe: Da feti, di mi ben feti vo joe hoso, njam mi hatti krin krin

18. Ma dem djoe piki Jesus, dem taki: Hoe marki joe sori wi, taki, joe kan doe sosani?

19. Jesus piki dem, a taki: Go, broko da temple dia! na ini dri dei mi sa hopo hem baka.

20. Dem djoe taki: Fotentien na siksi jari dem ben habi wroko, vo meki da temple, en joe wani hopo hem baka na ini dri dei?

21. Ma Jesus ben taki dati vo hem skin, vo *da* temple.

22. En vo da hede, te a ben hopo baka na dede, dem disciple vo hem kom membre baka, fa a ben taki dati gi dem kaba, en dem bribi da boekoe, nanga dem woord, disi Jesus ben taki.

23. We, di a ben de na Jerusalem da srefi paaskafeest, foe-loe soema kom bribi na hem, di dem si dem wonderwroko, disi hem doe.

24. Ma Jesus no vertrouwdem, bikasi a sabi dem alamal; moese kom gebore njoe njoe baka.

25. En a no habi vanoodoe, vo wan soema moe betuige vo trawan; bikasi hem srefi ben sabi boen, sani de na ini soema (hatti).

Kap. 3.

Nikodemus kom na Jesus. Johannes, da doopoeman, de sori soema go na Jesus.

Na mindri dem Fariseman wan soema ben de, a nem Nikodemus, wan gransoema vo djoe.

2. Hem kom na Jesus wan neti, a taki gi hem: Rabbi! wi sabi, joe de wan leriman, disi Gado (srefi) ben seni; bikasi no wan soema kan doe dem marki, disi joe doe, efi Gado no de nanga hem.

3. Jesus piki hem, a taki: Troe troe, mi taki gi joe: so langa wan soema no kom njoegebore, a no kan si da kondre vo Gado.

4. Nikodemus taki gi hem: Fa wan soema kan kom gebore, te a ouroe kaba? A kan go baka na ini hem mama bele, vo a gebore hem vo toetron?

5. Jesus piki: Troe troe, mi taki gi joe: so langa watra nanga Jeje no meki wan soema kom gebore, a no kan kom na Gadokondre.

6. Da sani, disi kom gebore na skinfasi, dati de skin soso; ma dasani, disi kom gebore na Jejefasi, dati de Jeje.

7. Joe no moe verwondroe, disi mi ben taki gi joe: Oen

moese kom gebore njoe njoe baka. 8. Winti de wai, pee a wani, en da bari vo hem joe jeri; ma joe no sabi, na hoepee a komopo en na hoepee a de go. We, da so a de toe nanga ibriwan soema, disi da Jeje meki a gebore.

9. Nikodemus piki hem, a taki: Fa dati kan kom?

10. Jesus piki hem, a taki: Joe de wan meester vo Israel, kaba joe no sabi dati?

11. Troe troe, mi taki gi joe: Wi de taki, sani wi sabi, en wi betuige, sani wi ben si;

12. Efi oen no bribi, te mi taki nanga oenoe vo grontaposani, fa oen sa bribi dan, efi mi taki nanga oenoe vo hemelsani?

13. No wan soema hopo go na hemel, boiti hem, disi komopo na ini hemel, kom na ondro, dati de da Soemapikien, disi de na hemel.

14. So leki Moses ben hopo wan sneki na woestein, so srefi dem sa hopo Soemapikien toe;

15. Vo ala soema, disi bribi na hem, no go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

16. Bikasi Gado ben lobbi ala soema so, tee a gi da wan lobbi pikien vo hem abra; vo ala soema, disi bribi na hem, no go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

17. Bikasi Gado no ben seni hem pikien kom na grontapo, vo a kroetoe kondre, ma vo a meki ala soema ziel finni helpi.

18. Disoema bribi na hem, a no sa kom na kroetoe; ma 'disi no bribi, hem kisi hem vonis kaba, vo di a no bribi na da nem vo da *wan* lobbi pikien vo Gado.

19. En dati de da vonis, disi da letti ben kom na grontapo, ma dem soema ben lobbi da doengroe moro, leki da letti; bikasi dem wroko ben de ogri.

20. Da soema, disi doe ogri, hem no lobbi da letti, en a no kom na krin, vo a no kisi strafoe vo hem wroko.

21. Ma da soema, disi doe reti, hem de kom na krin, meki soema si dem wroko vo hem; bikasi a ben doe dem nanga Gado.

22. Na baka Jesus nanga dem disciple vo hem kom na da kondre Judea, en na dapee a tan nanga dem, a doopoe.

23. Ma Johannes ben doopoe toe na Enon, klosibei na Salim; bikasi da plesi ben habi foeloe watra, en nofo soema kom dapee vo teki doop.

24. Bikasi dem no ben potti Johannes na doengroehoso jete.

25. Da srefi tem dem disciple vo Johannes kisi wan kwestie nanga dem djoe, sani dem moe doe vo kom krin;

26. En dem kom na Johannes, dem taki gi hem: Rabbi! da soema, disi ben de nanga joe na abrasei vo Jordan, en disi joe ben getuige vo hem, loekoe! hem de doopoe toe, en ala soema go na hem.

27. Johannes piki, taki: No wan soema kan teki wansani, so langa Gado na ini hemel no gi hem.

28. Oen srefi de mi getuige, oen sabi, mi ben taki: Mi no de Kristus, ma Gado seni mi kom na hem fesi.

29. Disoema habi da bruid, hem de da bruidigom: ma da kompe vo da bruidigom, disi tanapoe de jeri hem, hem blyti vo troe, vo jeri da bruidigom tongo. We, da plisiri mi habi now reti reti.

30. Hem moese kom bigi, ma mi moese saka.

31. Hem, disi komopo tee na tapo, de (bigi) moro ala trawan. Ma disoema komopo na grontapo, hem de vo grontapo en a de taki grontapo tori. Ma 'disi komopo na hemel, hem de (bigi) moro ala trawan.

32. En a betuige, sani a ben si en jeri; ma no wan soema teki hem getuigenis.

33. Ma da soema, disi teki hem getuigenis, hem betuige, taki, Gado de wan troe Gado.

34. Bikasi da soema, disi Gado ben seni, hem de taki dem woord vo Gado; bikasi Gado no ben gi (hem) da Jeje nanga marki.

35. Tata de lobbi hem pikien, en a potti alasani na hem han.

36. Disoema bribi na da pikien, hem habi da liebi vo teego. Ma disoema no bribi da pikien, hem no sa si da liebi, ma da hatti-bron vo Gado tan na hem tapo.

Kap. 4.

Vo da Samaria oeman. Jesus geneze da munpikien vo wan amte-naar vo koning.

We, di Masra kom sabi, dem Fariseman jeri kaba, fa Jesus kisi en doopoe moro disciple, leki Johannes,

2. Alwasi Jesus srefi no ben doopoe, ma dem disciple vo hem;

3. Vo da hede a libi Judea, a go baka na Galilea.

4. Ma a ben moese pasa Samaria doro.

5. Na dapee a kom na wan foto vo Samaria, disi dem kali Sikar, klosibei na da gron, disi Jakob ben gi na hem pikien Josef.

6. Na dapee da pit vo Jakob ben de. We, di Jesus ben weri vo waka, a go sidom na sei da pit; a ben de omtrent twalf joeroe.

7. Toen wan Samaria oeman kom (dapee), vo kisi watra. En Jesus taki gi hem: Gi mi vo dringi!

8. (Bikasi dem disciple vo hem ben go na ini foto, vo bai njanjam).

9. Da Samaria oeman taki gi hem: Fa joe begi mi, vo mi gi joe dringi, di joe de wan djoe, en mi de wan Samaria oeman? (Bika dem djoe no ben holi gemeenskap nanga dem Samaria soema).

10. Jesus piki hem, a taki: Efi joe ben sabi da boen, disi Gado gi joe, en hoe soema dati, disi taki gi joe: Gi mi vo dringi; troe, joe sa begi hem, en hem sa gi joe liebi watra.

11. Da oeman taki gi hem: Masra! joe no habi wansani, disi joe kan teki, vo kisi watra, kaba da pit dipi; pee joe sa kisi liebi watra dan?

12. Joe bigi moro, leki wi tata Jakob, disi ben gi wi da pit? Tog hem srefi nanga dem pikien vo hem nanga hem meti ben dringi vo da watra.

13. Jesus piki hem, a taki: Da soema, disi dringi vo da watra dia, hem sa kisi drewatra ageen.

14. Ma da soema, disi dringi da watra, disi mi de gi hem, hem no sa drewatra moro nooiti wantem; ma da watra, disi mi sa gi hem, sa tron wan kriki na ini da soema srefi, disi ron watra doro tee na ini da tra liebi.

15. Da oeman taki gi hem: Masra, gi mi so wan watra dan, vo mi no drewatra moro, en vo mi no ha vanoodoe, vo kom kisi watra dia.

16. Jesus taki gi hem: Go kali joe man, en kom baka!

17. Da oeman piki hem, a taki: Mi no habi man. Jesus taki gi hem: Joe taki reti, mi no habi man.

18. Bikasi feifi man joe ben habi, en disi joe habi noja, hem no de joe man; dati joe taki reti.

19. Da oeman taki gi hem: Masra, mi si, joe de wan profet.

20. Dem tata vo wi ben anbegi Gado na tapo disi bergi dia; ma oenoe taki, na Jerusalem da (reti) plesi de vo anbegi.

21. Jesus taki gi hem : Oeman! bribi mi, da tem sa kom, disi oen sa anbegi Tata, no na disi bergi dia, en no na Jerusaleem toe.

22. Oenoe no sabi, sani oen anbegi; ma wi sabi, sani wi anbegi; bikasi da reti helpi komopo vo djoe.

23. Ma da tem de kom, en a de kaba, disi dem opregti begiman sa anbegi mi tata na ini jeje en waarheit; bikasi Tata wani so soema tee, disi anbegi hem so.

24. Gado de wan Jeje, en dem, disi anbegi hem, moese anbegi hem na ini jeje en waarheit.

25. Da oeman taki gi hem : Mi sabi, Messias, disi dem kali Kristus, sa kom; te hem kom, a sa leri wi alasani.

26. Jesus taki gi hem : We, da mi srefi, disi de taki nanga joe.

27. Ala dati dem disciple vo hem kom, en dem verwondroe, dati a taki nanga da oeman. Ma tog no wan soema taki : Sani joe haksi? ofoe: hoe tori joe taki nanga hem?

28. En da oeman libi hem djogo dapee, a go na ini foto, taki gi dem soema :

29. Kom, loekoe wan soema, di ben taki mi alasani, disi mi ben doe; somtem hem da Kristus.

30. En dem komoto na ini foto, kom na hem.

31. Ala dati dem disciple begi hem, dem taki : Rabbi! kom njam.

32. Ma hem taki gi dem : Mi habi wan njanjam vo njam, disi oenoe no sabi.

33. Now dem disciple taki na makandra : Somtem wan soema ben tjari njanjam kom gi hem?

34. Ma Jesus taki gi dem : Mi njanjam de, vo mi doe mi tata wani, disi ben seni mi, en vo mi doro hem wroko.

35. Oen srefi no taki : Fo moen libi jete, dan a tem vo koti areisi? Loekoe! mi taki gi oen : Hopo oen hai en loekoe dem gron! areisi no repi kaba?

36. We, da soema, disi koti, a de kisi hem paiman, en a de piki kibri vroektoe, tee vo da tra liebi janda; en so da soema, disi plani en disi koti, ala toe sa plisiri makandra.

37. Bikasi dia da spreekwoord kom reti : Trawan de plani en trawan de koti.

38. Mi ben seni oen go vo koti, sani disi oen no ben plani; trawan ben seti da wroko, en oenoe kom doro da wroko vo dem.

39. We, nofo vo dem Samaria soema vo da srefi foto kom bribi na hem vo da taki hede, disi da oeman ben betuige : A ben taki mi alasani, disi mi ben doe.

40. En di dem Samaria soema kom na hem, dem begi hem, vo a tan nanga dem : en a tan dapee toe dei.

41. En moro foeloe soema kom bribi na hem vo hem eigen woord hede,

42. En dem taki na da oeman: Now wi no bribi moro, vo disi joe ben taki so gi wi; ma wi srefi jeri now, en wi sabi troe troe, hem da Kristus, da helpi-man vo kondre.

43. Toe dei na baka Jesus komopo dapee, a waka go na Galilea.

44. Bikasi Jesus srefi betuige, dati wan profet no habi nem na hem eigen kondre.

45. We, di a kom na Galilea, dem soema vo da kondre, di ben si alasani, disi a ben doe na Jerusalem na da feest, dem ontvanga hem; bikasi dem ben go toe na da feest.

46. Now Jesus kom ageen na Kana na Galilea, dapee a ben meki da watra tron wien.

47. We, wan gransoema vo koning hoso ben de na Kapernaum, disi hem manpikien ben lidom siki. En di da soema jeri, Jesus komopo na Judea, kom na Galilea, a go na hem, begi hem, vo a kom geneze hem pikien; bikasi a siki tee vo dede.

48. Jesus taki gi hem: So langa oen no si bigi marki en wonderwroko, oen no bribi.

49. Da gransoema taki gi hem: Masra! kom nanga mi, bifo mi pikien dede.

50. Jesus taki gi hem: Go ma, joe pikien de liebi. We, da soema bribi da woord, disi Jesus taki gi hem, a gowei baka.

51. En ala di a de na pasi, dem knegti vo hem kom miti hem, dem verteli hem, taki: Joe pikien de liebi.

52. En di a haksi dem, hoe reti joeroe a ben kom betre, dem taki gi hem: Isredei baka-dina *wan* joeroe da koorsoe libi hem.

53. Now da tata si, dati de da srefi joeroe, disi Jesus ben taki gi hem: joe pikien de liebi. En hem nanga hem heeli hoso kom bribi.

54. Dati de now da tweede marki, disi Jesus ben doe, di a komopo na Judea, kom baka na Galilea.

Kap. 5.

Jesus geneze wan sikiman na Saba-dei. A taki vo hem Gado fasi.

Na baka wan feest vo djoe ben de, en Jesus teki pasi go na Jerusalem.

2. We na Jerusalem, klosibei na da skaapoe-poortoe, wan kong ben de, disi dem kali Betesda na djoetongo, en a ben habi feifi gadri romboto.

3. Na ini dem gadri foeloe sikiman ben lidom; blindewan, laam soema en malengriwan; dem alamal wakti, hoetem da watra sa meki wan bewegi.

4. Bikasi wanwantron wan Engel saka kom na ondro, kom seki da watra. En da soema, disi go fosi na ini da watra, na baka vo da bewegi, hem kom gezond, alwasi hoe siki a ben habi.

5. We, wan soema lidom dapee, disi ben siki dritentien na aiti jari kaba.

6. Di Jesus si da soema lidom, en di a sabi, a lidom so

meni langa kaba, a taki gi hem: Joe wani kom gezond?

7. Da sikiman piki hem: Ma-sra! mi no habi wan soema, vo saka mi na ini da watra, te a de seki; en bifo mi kom, wan trawan go na ini kaba.

8. Jesus taki gi hem: Hopo, teki joe bedi, en waka go!

9. En so djoesnoe da soema kom gezond, a teki hem bedi, a gowei. Ma da srefi dei dem djoe ben habi Saba.

10. En vo da hede dem djoe taki gi da soema, disi ben kom boen: Tidei da Saba; joe no ha pramisi vo tjari joe bedi.

11. Hem piki dem: Da soema, disi meki mi gezond, hem srefi taki gi mi: Teki joe bedi, en gowei!

12. Now dem haksi hem: Hoesoema dati, disi ben taki gi joe: Teki joe bedi, en gowei?

13. Ma da soema, disi kom gezond, hem srefi no sabi, hoesoema dati; bikasi Jesus ben gowei kaba, vo di so meni soema ben de dapee.

14. Na baka Jesus finni hem na ini temple, en a taki gi hem: Joe si? joe kom gezond; ma no doe zondoe moro, vo no wan moro ogrisani kom miti joe!

15. Now da soema gowei, a verteli gi dem djoe, taki, da Jesus, disi ben meki hem gezond.

16. En vo da hede dem djoe go soekoe Jesus, dem wani kili hem, vo di a ben doe sosani na Sabadei.

17. Ma Jesus piki dem: Mi tata de wroko tee noja, en mi de wroko toe.

18. Now dem djoe soekoe moro tranga ageen, vo kili hem; vo di a no broko Saba wawan, ma a kali Gado hem eigen tata, en a meki hem srefi wanfasi nanga Gado.

19. Ma Jesus piki dem, a taki: Vo troe troe, mi taki gi oen: Da pikien no kan doe wansani vo hem srefi, boiti sani disi a de si hem tata doe; ma sani hem doe, dati da pikien de doe so srefi toe.

20. Bikasi tata de lobbi hem pikien, en a sori hem alasani, disi a doe; en a sa sori hem moro bigi wroko jete leki disi, oen sa verwondroe.

21. Bikasi so leki tata de wieki dem dedesoema, gi dem liebi baka; so srefi da pikien toe de gi liebi na 'disi a wani.

22. Tata no de kroetoe wan soema toe, ma a gi ala kroetoe abra na hem pikien;

23. Vo ala soema moe respekti da pikien, leki dem respekti tata. Disoema no respekti da pikien, hem no respekti da tata toe, disi ben seni hem.

24. Troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi jeri mi woord, en disi bribi na *hem*, di ben seni mi, hem habi da liebi vo teego, en a no sa kom na kroetoe; bikasi a komopo na dede, a doro tee na ini liebi.

25. Troe troe, mi taki gi oen: Joeroe sa kom, en a de kaba, disi dem dedesoema sa jeri da

stem vo Gadopikien; en dem, disi jeri hem, sa liebi.

26. Bika so leki tata habi da liebi na ini vo hem srefi; so srefi a meki hem pikien toe habi da liebi na ini vo hem srefi.

27. En a gi hem magti toe, vo holi da kroetoe, vo di hem da Soemapikien.

28. Oen no moe verwondroe vo dati; bikasi da joeroe sa kom, disi ala soema, di de na ini grebi, sa jeri hem stem,

29. En dem sa komopo; dem, disi ben doe boen, sa hopo baka, vo liebi, ma dem, disi ben doe ogri, sa hopo baka, vo go na kroetoe.

30. Mi no kan doe wansani vo mi srefi. So leki mi jeri, so mi de kroetoe, en da kroetoe vo mi de reti, bika mi no seekoe *mi* wani, ma mi tata wani, disi ben seni mi.

31. Efi mi getuige vo mi srefi, dan da getuigenis vo mi no sa de reti.

32. Ma wan trawan de, disi de getuige vo mi; en mi sabi, da getuigenis, disi hem de getuige vo mi, de reti.

33. Oen ben seni soema go na Johannes, en hem ben getuige vo da waarheit.

34. Ma tog mi no teki getuigenis vo liebisoema; mi ben taki dati nomo, vo oenoe ziel moe finni boen.

35. Johannes ben de wan krin en letti kandra, en a ben boen na oenoe, vo plisiri na ini da skyn vo hem wan pikin piesi tem.

36. Ma mi habi wan moro bigi getuigenis, leki di vo Johannes. Bikasi dem wroko, disi mi tata ben gi mi, vo mi doro dem, dem srefi wroko, di mi doe, dem getuige vo mi, taki, mi tata ben seni mi.

37. En mi tata, disi ben seni mi, hem srefi ben getuige toe vo mi. Oen no ben jeri hem stem nooiti wantem, en hem fesi oen no ben si toe.

38. So srefi da woord vo hem oen no habi so na oen ini, vo a tan alatem; bikasi oen no bribi da soema, disi hem ben seni.

39. Seekoe na ini boekoe! bikasi na hem ini tog oen denke vo habi da liebi vo teego; en so a de, da boekoe de getuige vo mi.

40. Ma na mi oen no wani kom, vo oen teki liebi.

41. Mi no seekoe nem na liebisoema.

42. Ma mi sabi oenoe, oen no habi da lobbi vo Gado na ini oen hatti.

43. Mi ben kom na mi tata nem, ma oen no teki mi; te wan trawan kom na hem eigen nem, hem oen sa teki.

44. Fa oenoe kan bribi, di oen seekoe nem vo oen srefi, wan na trawan? Ma da nem, disi de vo Gado wawan, dati oen no seekoe.

45. Oen no moe denke, mi sa go klage oen na mi tata; no, wan trawan de, disi sa klage oen, da Moses srefi, disi oen teki alatem, meki oen srefi bigi.

46. Efi oen ben bribi Moses, dan oen ben sa bribi mi toe; bikasi vo mi a ben skrifi.

47. Ma efi oen no bribi, sani hem ben skrifi, fa oen sa bribi dem woord vo mi?

Kap. 6.

Jesus gi 5000 soema njanjam. A de waka na tapo wan zee. A de taki vo da reti liebi-brede, ro hem skin en broedoe.

Na baka Jesus gowei na ini wan sipi, a koti da zee vo Galilea abra, disi de da zee vo Tiberias toe.

2. En wan bigi hipi soema waka go na hem baka; bikasi dem ben si dem wonderwroko, disi a ben doe na dem sikiman.

3. We, dati meki Jesus go na tapo wan bergi, na dapee a go sidom, hem nanga hem disciple.

4. Ma da Paaska, wan feest vo dem djoe, ben de klosibei.

5. We, di Jesus hopo hem hai en di a si, so meni soema kom na hem, a taki na Filippus: 'Pee wi sa bai brede, vo dem soema dia kan njam?

6. Ma dati a taki nomo, vo tesi hem; bikasi a sabi boen, sani a wani doe.

7. Filippus piki hem: Vo toehondro sren brede no sa nofo, alwasi ibriwan sa teki wan pikin piesi nomo.

8. En wan vo hem disciple, da Andreas, Simon Petrus brara, taki gi hem.

9. Wan boi de, disi habi feifi brede nanga toe fisi; ma sani dati kan helpi vo so meni soema?

10. Jesus taki: Meki ala socma go sidom! Da plesi ben habi foeloe grasi. We, dem go sidom, en dem ben de omtrent feifi doezend soema.

11. Dan Jesus teki dem brede, a danke, gi na dem disciple, en dem disciple platie gi dem soema, disi sidom; so srefi vo dem fisi toe, (dem kisi) so meni leki dem wani.

12. Na baka di dem njam nofo, a taki gi dem disciple: Go, piki dem sakasaka, disi libi abra, vo no wansani pori.

13. En dem go piki, dem foeloe twalf baskita nanga sakasaka, disi ben libi abra vo dem feifi brede, disi dem soema ben njam.

14. We, di dem soema si da wonderwroko, disi Jesus doe, dem taki: Troe, da soema dia de da profet, disi moe kom na grontapo.

15. Ma di Jesus si, dem wani kom kisi hem nanga tranga, vo meki hem tron koning, a gowei ageen na tapo da bergi, hem wawan.

16. Na sabatem dem disciple drai go na zeekanti;

17. En dem go na ini sipi, vo koti abra go na Kapernaum. Ma a ben doengroe kaba, en Jesus no ben kom nanga dem.

18. Now wan tranga winti hopo, a meki da zee kom krasi vo troe.

19. En di dem ben waka omtrent twenti na feifi ofoe dritientien stadia, dem si Jesus waka na

tapo da zee, a kom moro klosibei na da sipi, en dem kom frede.

20. Ma hem taki gi dem: No frede! da mi.

21. Dan dem teki hem na ini da sipi nanga plisiri; en wantem da sipi kisi sjoro toe, dapee dem ben de vo go.

22. Deibroko ala dem foeloe soema, disi tanapoe na abrasei vo da zee, di dem si, no wan tra sipi ben de dapee, boiti da wan, disi dem disciple vo hem ben go na ini, en (di dem sabi) Jesus no ben go nanga hem disciple na ini da sipi, ma dem disciple wawan ben gowei;

23. (Ma ala dati som tra sipi vo Tiberias ben kom klosibei na da plesi, dapee dem ben njam da brede, disi Masra ben blesi);

24. We, di dem soema si, Jesus no de dapee en dem disciple no de toe, vo da hede dem srefi toe go na ini sipi, en dem kom na Kapernaum, vo soekoe Jesus.

25. En di dem finni hem na tra sei vo da zee, dem taki gi hem: Rabbi! hoetem joe kom dia?

26. Jesus piki dem, a taki: Vo troe troe, mi taki gi oen: Oen no kom soekoe mi, vo di oen ben si wonderwroko, ma disi oen ben njam vo da brede, en di oen ben kisi nofo.

27. No soekoe njanjam, disi de go pori, ma disi de holi tee na ini da liebi vo teego, disi Soemapikien sa gi oen; bikasi da *hem* Gado tata ben marki, (leki da Messias).

28. Dem taki gi hem: Sani wi sa doe, vo wi wroko Gado wroko?

29. Jesus piki dem, a taki: Dati da Gado wroko, vo oen bribi na *hem*, disi a ben seni.

30. Now dem taki gi hem: Hoe marki joe doe dan, vo wi kan si en bribi? Hoe wroko joe de wroko?

31. Dem tata vo wi ben njam manna na woestein, leki dem skrifi: A ben gi dem hemel brede vo njam.

32. Now Jesus taki gi dem: Troe troe, mi taki gi oen: A no Moses ben gi oen da brede vo hemel, ma mi tata de gi oen da reti brede vo hemel.

33. Bikasi dati de da Gado brede, disi komopo na hemel, en disi de gi ala soema liebi.

34. Dem taki gi hem: Masra! gi wi so wan brede dan alatem.

35. Ma Jesus taki gi dem: Da mi de da brede vo liebi; disoema kom na mi, hem no sa hangri nooiti; en disoema bribi na mi, hem no sa drewatra moro.

36. Ma mi taki gi oen kaba, oen ben si mi, en tog oen no bribi.

37. Alasani disi mi tata de gi mi, dati de kom na mi; en da soema, disi de kom na mi, mi no so jagi hem.

38. Bikasi mi komopo na hemel, no vo doe mi wani, ma vo doe mi tata wani, disi ben seni mi.

39. We, dati de da wani vo tata, disi ben seni mi, vo mi no

lasi wan vo ala dem, disi hem gi mi, ma vo mi wieki dem na da laatste dei.

40. Troe, dati de da wani vo hem, disi ben seni mi, vo ibriwan, disi de si hem pikien, en disi bribi na hem, moe habi da liebi vo teego; en mi sa wieki hem na da laatste dei.

41. Ma dem djoe kom mandi vo dati, disi a taki: Mi de da brede, disi komopo na hemel.

42. En dem taki: Da soema dia, a no Jesus, da pikien vo Josef? wi no sabi hem tata en mama? Fa a taki dan: Mi komopo na hemel?

43. Jesus piki dem, a taki: No mandi vo dati!

44. No wan soema kan kom na mi, so langa mi tata, disi ben seni mi, no hali hem kom; en mi sa wieki hem na da laatste dei.

45. Dem skrifi na ini dem profeti boekoe: Gado srefi de leri ala soema. We, ibriwan, disi de jeri en leri dati na tata, hem de kom na mi.

46. Mi no taki, wan soema ben si tata, boiti hem, disi de vo Gado; hem ben si da tata.

47. Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi bribi na mi, hem habi da liebi vo teego.

48. Mi de da brede vo liebi.

49. Dem tata vo oen ben njam manna na woestein, ma tog dem ben dede.

50. Dia de da brede, disi komopo na hemel, vo no wan soema moese dede, disi njam hem.

51. Mi de da liebi-brede, disi komopo na hemel; disoema njam vo disi brede, hem sa liebi teego. En da brede, disi mi sa gi, dati da mi skin, disi mi sa gi vo ala soema liebi.

52. Now dem djoe bigin stry nanga makandra, dem taki: Fa hem kan gi wi hem skin vo njam?

53. Ma Jesus taki gi dem: Vo troe troe, mi taki gi oen: Efi oen no sa njam da skin vo Soemapikien, en efi oen no dringi hem broedoe, dan oen no habi liebi na oen ini.

54. Disoema njam mi skin, dringi mi broedoe, hem de habi da liebi vo teego, en mi sa wieki hem na da laatste dei.

55. Bikasi mi skin de wan reti njanjam, en mi broedoe de wan reti dranki.

56. Disoema njam mi skin, dringi mi broedoe, hem de liebi na mi ini, en mi (de liebi) na hem ini.

57. So leki da liebi tata ben seni mi, en leki tata de meki mi liebi; so srefi mi sa meki da soema liebi, disi de njam mi (skin).

58. Dati de da brede, disi komopo na hemel; no so leki dem tata vo oen ben njam manna, en tog dem ben dede; disoema njam disi brede, hem sa liebi teego.

59. Ala disi tori Jesus taki, di a ben leri na ini da kerki vo Kapernaum.

60. Ma foeloe vo hem disciple, di dem jeri dati, dem taki:

Dati de wan tranga leri, hoe-soema kan jeri dati?

61. Ma di Jesus sabi na ini hem hatti, dem disciple vo hem mandi vo dati, a taki gi dem: So? vo dati oen mandi?

62. Ma fa a sa de dan, te oen sa si Soemapikien hopo go, da-pee a ben de fositem?

63. Da Jeje, hem de gi liebi; da skin no kan helpi wansani. Dem woord, di mi de taki nanga oenoe, dem de Jeje en liebi.

64. Ma som soema de na oen mindri, disi no bribi. Bikasi sinsi bigin Jesus ben sabi boen, hoedisi no bribi en hoedisi sa tori hem.

65. En a taki: Vo da hede mi ben taki gi oenoe, no wan soema kan kom na mi, efi mi tata no gi hem da tranga.

66. Sinsi datem foeloe vo hem disciple drai baka, dem no waka moro nanga hem.

67. Now Jesus haksi dem twalf disciple: Hoefasi, oenoe wani gowei toe?

68. Simon Petrus piki hem: Masra! na hoesoema wi sa go dan? Joe habi woord vo da liebi vo teego?

69. En wi bribi en sabi troe, joe de Kristus, da pikien vo da liebi Gado.

70. Jesus piki dem: Mi no ben verkiesi oen twalfoe? En tog wan vo oen de wan didiebri.

71. Dati a taki vo Judas Iskariot, Simon pikien; bikasi hem tori Jesus na baka, en a ben de wan vo dem twalf (disciple).

Kap. 7.

Dem famili vo Jesus na bribi no hem. Jesus go na Jerusalem, na da feest vo dem pinahoso. Dem soema stry nanga makandra, hoesoema da Jesus.

Na baka Jesus waka rontoe na Galilea; bikasi na Judea a no ben wani waka rontoe moro, vo di dem djoe ben soekoe vo kili hem.

2. En di da djoe-feest vo dem pinahoso ben de klosibei;

3. Vo da hede dem brara vo hem taki gi hem: Komoto dia, go janda na Judea, vo dem disciple vo joe si dem wroko toe, disi joe doe.

4. No wan soema, disi soekoe, ala soema moe taki vo hem, sa doe wansani kibrifasi. Efi joe kan doe so sani, go sori joe srefi na kondre dan!

5. Bikasi dem brara vo hem no ben bribi toe na hem.

6. Ma Jesus taki gi dem: Mi tem no kom jete; ma da tem vo oenoe de alatem.

7. Nanga oenoe dem kondre soema no kan mandi; ma *mi* dem no kan si na hai; bikasi mi taki waarheit vo dem, taki, dem wroko de ogri.

8. Meki oenoe wawan go (na Jerusalem) na da feest; mi no sa go jete na disi feest; bikasi mi joeroe no kisi jete.

9. Di a taki so gi dem, a tan na Galilea.

10. Ma na baka, di dem brara vo hem go kaba, hem srefi teki pasi toe, vo go njam da feest;

ma a no waka publiki, ma leki na kibrifasi.

11. We, na da feest dem djoe soekoe hem, en dem taki: 'Pee da soema de?

12. En wan bigi takitaki hopo na mindri ala dem soema vo hem hede. Som taki: A de wan boen soema; trawan taki: No, a de kori soema.

13. Ma tog no wan soema taki so vry vo hem; bikasi dem frede dem djoe.

14. Na baka di da feest pasa hafoe kaba, Jesus hopo go na ini temple, a leri soema.

15. En dem djoe verwondroe, dem taki: Fa da soema sabi boekoe! kaba tog a no leri domine?

16. Jesus piki dem, a taki: Da leri vo mi no de vo mi srefi, ma vo hem, disi ben seni mi.

17. Efi wan soema hangri vo doe hem wani, dan hem srefi sa si, efi da leri de vo Gado, ofoe somtem mi de taki vo mi srefi.

18. Da soema, disi taki vo hem srefi, hem de soekoe bigi nem vo hem srefi; ma da soema, disi soekoe bigi nem vo da soema, disi ben seni hem, hem de lobbi waarheit en no wan kroekoetoe de na hem.

19. A no Moses ben gi oen da wet? En tog no wan vo oen doe da wet. Fa oen soekoe vo kili mi dan?

20. Dem alamal piki hem, dem taki: Joe habi wan didiebri! Hoesoema de soekoe vo kili joe?

21. Jesus piki dem, a taki: Wan enkli wroko mi ben doe, kaba a dangra oen alamal.

22. Moses ben gi oen da besneide, (alwasi a no Moses potti hem, ma dem ouroe tata) en tog oen besneide soema na Saba srefi.

23. We, efi wan soema kan kisi da besnyde na Saba, sondo oen broko da wet vo Moses: fa oen mandi mi dan, di mi ben meki wan heeli soema kom gezond na Saba?

24. Oen no moe kroetoe so leki a *sori* na soema hai; ma oen moese kroetoe wan reti kroetoe.

25. Now som soema vo Jerusalem taki: Dati no de da soema, disi dem ben soekoe vo kili?

26. En loekoe! a de taki so vry, sondo dem taki wansani gi hem. Somtem now dem gran-soema vo wi kom si troe, hem da Kristus?

27. Vo da soema dia wi sabi, 'pee a komopo; ma te Kristus sa kom, dan no wan soema sa sabi, 'pee a komopo.

28. Now Jesus hopo hem stem tranga na ini temple, a leri dem, taki: Ja, oen sabi mi, en oen sabi toe, 'pee mi komopo, ma tog mi no kom vo mi srefi; ma hem, disi no lei, ben seni mi, hem oen no sabi.

29. Ma mi sabi hem; bikasi na hem mi komopo, en hem ben seni mi.

30. Now dem soekoe vo kisi hem, ma tog no wan soema potti han na hem; bikasi hem joeroe no ben kom jete.

31. Ma foeloe vo dem soema bribi na hem, en dem taki:

Hoefasi? te Kristus sa kom, hem sa doe moro wonderwroko, leki disi doe?

32. En dem Fariseman jeri, foeloe soema taki so vo Jesus; vo da hede dem Fariseman en grandomine seni skoutoe, vo go kisi Jesus.

33. Ma Jesus taki gi dem: Wan pikin tem mi sa tan jete nanga oenoe; na baka mi sa go na hem, disi ben seni mi.

34. Oen sa soekoe mi, ma oen no sa finni mi; en oen no kan kom toe, dapee mi de.

35. Now dem djoe taki na makandra: Na hoepee da soema wani go dan, vo wi no moe finni hem? Somtem a wani go na dem grieki, disi de liebi panja (na ala kondre)? somtem a wani leri dem grieki?

36. Hoe tori dati, di a taki: Oen sa soekoe mi, ma oen no sa finni mi; en dapee mi de, na dapee oenoe no kan kom?

37. Ma na da laatste feestedei, disi bigi moro leki dem trawan, Jesus hopo, a taki nanga tranga stem: Disoema drewatra, meki a kom na mi en dringi!

38. Disoema bribi na mi, na ini so wan soema skin-boekoe taki-riba vo liebi watra sa komopo.

39. Dati Jesus taki vo da Jeje. disi dem soema sa kisi, disi bribi na hem; bikasi dem no ben kisi santa Jeje jete, vo di Jesus no ben hopo go na hem glori jete.

40. We, foeloe vo ala dem soema, disi ben jeri da preki,

dem taki: Troe, da soema dia de da profet!

41. Trawan taki: Da Kristus srefi. Trawan ageen taki: Hoefasi, na Galilea Kristus moe komopo?

42. Boekoe no taki, na David famili Kristus sa komopo? en na da pikien foto Betlehem, dapee David ben liebi?

43. Da so dem soema alamal platie vo hem hede.

44. Som vo dem ben hangri vo go kisi hem; ma tog no wan soema potti han na hem.

45. We, di dem skoutoe kom baka na dem grandomine en Fariseman, dem taki gi dem: Vo san hede oen no tjari hem kom?

46. Dem skoutoe piki: Nooit wan soema ben taki so, leki disi soema.

47. Dem Fariseman piki dem: Hoefasi, a kori oenoe toe?

48. Oen si wan vo dem gran-soema ofoe Fariseman bribi na hem?

49. Dem soso laage soema dia, disi no sabi wansani vo da wet-heloe vo dem!

50. Now Nikodemus, disi ben kom na Jesus wan neti, en disi ben de vo dem (gransoema) toe, taki gi dem:

51. Hoefasi, da wet vo wi de vonis wan soema, bifo dem haksen en onderzoekoe hem, en so langa dem no sabi, sani a ben doe?

52. Dem piki hem, taki: So? joe de vo Galilea toe? Soekoe

na ini boekoe, joe sa si, na Galilea no wan profet hopo.

53. En dem alamal gowei na dem hoso.

Kap. 8.

Vo da oeman, disi dem Fariseman ben finni na soetadoe. Jesus taki ro hem perzon en wroko. Dem djoe wani kili hem nanga stoon.

Ma Jesus go na da olyfbergi.

2. En deibroko mamantem a kom baka na ini temple, dapee ala soema kom na hem; en hem go sidom, leri dem.

3. Ma dem meester vo wet nanga dem Fariseman tjari wan oeman kom na hem, disi dem ben finni nanga soetadoe; en dem potti hem reti mindri dapee,

4. Dem taki gi hem: Meester! da oeman dia dem finni nanga soetadoe, di djoesnoe dem ben kisi hem.

5. Moses skrifi gi wi na ini da wet, taki, so soema dem moese kili nanga stoon: sani joe taki vo dati?

6. Ma dem haksi hem dati nomo, vo tesi hem, en vo dem finni wansani vo go klage hem. Ma Jesus boekoedom, a skrifi nanga hem finga na gron.

7. En di dem holi doro vo haksi hem, a hopo baka, a taki gi dem: Da soema vo oenoe, disi no habi zondoe, meki hem fringi da fosi stoon na da oeman tapo.

8. En dan a boekoedom ageen, a skrifi na gron.

9. Ma di dem jeri dati, dem alamal go na doro, wan na tra-

wan baka, dem gransoema so boen, leki dem laagewan; bikasi dem konsiensi fom dem; en so dem libi Jesus wawan nanga da oeman, so leki dem ben potti hem na mindri de.

10. We di Jesus hopo, en di a no si wan soema, boiti da oeman, a taki gi hem: Oeman! 'Pee dem soema de, disi ben klage joe? No wan soema verdoem joe?

11. Da oeman taki: Masra! no wan. En Jesus taki gi hem: Dan mi no sa verdoem joe toe: go na hoso, en no doe zondoe moro!

12. Wan tra leisi Jesus leri dem ageen, a taki: Mi de da letti vo kondre; disoema disi waka kom na mi baka, hem no sa waka na ini doengroe, ma a sa habi da letti vo liebi.

13. Now dem Fariseman taki gi hem: Joe de getuige vo joe srefi; da getuigenis vo joe a no troe.

14. Jesus piki dem, a taki: Alwasi mi getuige vo mi srefi, tog da getuigenis vo mi de troe; bika mi sabi, 'pee mi komopo, en 'pee mi de go; ma oenoe no sabi, 'pee mi komopo, en 'pee mi de go.

15. Oenoe de kroetoe na liebi-soema fasi; mi no de kroetoe wan soema.

16. Ma efi mi kroetoe wan soema, dan da kroetoe vo mi de reti; bikasi mi no de mi wawan, ma mi de nanga mi tata, disi ben seni mi.

17. Na ini da wet vo oen dem skrifti toe, taki, da getuigenis vo toe soema de troe.

18. We, mi srefi de getuige vo mi srefi, en mi tata, disi ben seni mi, getuige toe vo mi.

19. Now dem taki gi hem: 'Pee joe tata de? Jesus piki: Oen no sabi mi, en mi tata oen no sabi toe; efi oen ben sabi mi, oen ben sa sabi mi tata toe.

20. Dem woord Jesus ben taki na sei da kerkibus, di a leri soema na ini temple; ma no wan soema potti han na hem; bikasi hem joeroe no ben kisi jete.

21. Dan Jesus taki gi dem: Mi de gowei, en oenoe sa seekoe mi; ma oen sa dede na ini oen zondoe. Dapee mi de go, na dapee oenoe no kan kom.

22. Dem djoe taki: Somtem a wani kili hem srefi, di a taki: Dapee mi de go, dapee oenoe no kan kom?

23. Ma hem taki gi dem: Oenoe de vo ondrosei dia, ma mi de vo tapo; oenoe de vo disi grontapo, ma mi no de vo disi grontapo.

24. Vo da hede mi ben taki gi oen, oen sa dede na ini oen zondoe; troe, efi oen no bribi, mi srefi de da soema, dan oen sa dede na ini oen zondoe.

25. Now dem taki gi hem: We, hoesoema joe de dan? Jesus piki dem: So leki mi ben taki gi oen na bigin, da srefi soema mi de.

26. Mi habi foeloesani vo taki en vo kroetoe nanga oenoe; ma hem, disi ben seni mi, hem de

taki waarheit; en sani mi ben jeri na hem, dati mi taki na grontapo.

27. Ma dem no verstaa dati, disi a taki nanga dem vo hem tata.

28. Vo da hede Jesus taki gi dem: Te oen hopo Soemapikien kaba, dan oen sa kom sabi, taki, da mi, en fa mi no doe wansani vo mi srefi; ma so leki mi tata ben leri mi, da so mi de taki.

29. En hem, disi ben seni mi, de nanga mi. Tata no libi mi wawan; bikasi mi doe alatem, sani disi boen na hem.

30. Di Jesus taki so, foeloe soema kom bribi na hem.

31. Vo da hede Jesus taki gi dem djoe, disi bribi na hem: Efi oen sa tan na ini da leri vo mi, dan oen sa de reti disciple vo mi.

32. Dan oen sa kom sabi da waarheit, en da waarheit sa meki oen (kom) fri.

33. Now dem piki hem: Wi de pikien vo Abraham; nooiti wi ben de slavoe vo wan soema. Fa joe kan taki dan: oen sa kom fri?

34. Jesus piki dem: Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi doe zondoe, hem de wan slavoe vo zondoe.

35. We, wan slavoe no tan na ini hoso tee alatem; ma da pikien tan alatem.

36. We, efi da pikien de meki oen kom fri, dan oen de fri troe troe.

37. Mi sabi, oen de vo Abraham famili; ma tog oen de soe-

koe vo kili mi; bikasi oen no teki da leri vo mi na ini oen hatti.

38. Mi de leri, sani disi mi ben si na mi tata; ma oenoe doe, sani disi oen ben si na oenoe tata.

39. Dem piki hem, taki: Wi tata, da Abraham. Jesus taki gi dem: Efi oen de Abraham pikien, dan oen sa doe Abraham wroko toe.

40. Ma now oen de seekoe vo kili mi; mi, di ben leri oen da waarheit, disi mi ben jeri na Gado srefi. Sosani Abraham no ben doe.

41. Oenoe doe dem wroko vo oen tata. Dem taki gi hem: Wi no de hoeroe-pikien; wi habi *wan* tata, da Gado.

42. Jesus taki gi dem: Efi Gado de oen tata, dan oen sa lobbi mi; bikasi na Gado mi komopo; mi no ben kom vo mi srefi, ma hem ben seni mi.

43. Vo sani hede oen no sabi mi tongo dan? Di oen no kan verdrage dem leri vo mi.

44. Didiebri de oen tata; en dasani disi boen na oen tata, dati oen wani doe. Hem de wan kiliman sinsi begin, en a no ben tan na ini waarheit; bikasi waarheit no de na hem ini. Te a taki leitori, dan a taki, sani disi de na ini hem hatti; bikasi hem de wan leiman, en da tata vo dem leiman.

45. Ma mi oen no bribi, vo di mi de taki waarheit.

46. Hoesoema vo oen kan sori mi wan zondoe? We, efi mi taki waarheit, vo san hede oen no bribi mi dan?

47. Disoema disi de vo Gado, hem de jeri Gado woord; we, di oen no de vo Gado, vo da hede oen no jeri hem.

48. Now dem djoe piki hem, dem taki: We, wi no ben taki reti? joe de wan Samaria soema, en joe habi didiebri?

49. Jesus piki: Mi no habi didiebri; ma mi respekti mi tata; ma oenoe no respekti mi.

50. Mi no de seekoe mi respekti, ma wan trawan de, disi de seekoe hem, en disi de kroetoete reti.

51. Vo troe troe, mi taki gi oen: Efi wan soema sa doe so, leki mi leri, hem no sa si dede teego.

52. Dem djoe taki gi hem: Now wi si krin krin, didiebri habi joe. Abraham dede kaba, en dem profet toe, en tog joe taki: Efi wan soema doe, leki mi leri, hem no sa si dede teego.

53. Joe bigi moro leki wi tata Abraham, disi dede? en leki dem profet, disi dede toe? Sani joe denke vo joe srefi?

54. Jesus piki: Efi mi srefi meki mi srefi bigi, dan da bigi vo mi de noti; ma mi tata, disi oen taki, hem da oen Gado, hem de gi mi bigi nem.

55. Oenoe no sabi hem, ma mi sabi hem; en efi mi taki, mi no sabi hem, dan mi sa de wan leiman, leki oenoe. Ma mi sabi hem, en mi doe hem woord.

56. Oen tata Abraham ben plisiri vo troe, di a sabi, hem sa si da dei vo mi; en a ben si

hem troe, en dati ben doe hem plisiri.

57. Now dem djoe taki gi hem: Joe no ouroe vyftig jari jete, kaba joe ben si Abraham?

58. Jesus taki gi dem: Vo troe troe, mi taki gi oenoe, bifo Abraham ben de, mi ben de.

59. Now dem hopo stoon, vo fringi na hem tapo; ma Jesus kibri hem srefi, a komoto na ini temple, a pasa reti na dem mindri, en so a gowei vo hem.

Kap. 9.

Jesus helpi wan soema, disi gebore blinde.

Di Jesus pasa gowei, a si wan soema, disi gebore blinde.

2. En dem disciple haksi hem, dem taki: Rabbi! hoesoema ben doe ogri? hem srefi, ofoe hem tata en mama? disi a gebore blinde.

3. Jesus piki: Dati no kom vo *hem* zondoe, en no vo hem tata en mama toe, ma (a kom so,) vo nanga da soema dem wroko vo Gado moe kom na krin.

4. Mi moese wroko dem wroko vo hem, disi ben seni mi, so langa dei krin jete; bikasi da neti de go kom, disi no wan soema kan wroko.

5. So langa mi de na grontapo, mi de da letti vo grontapo.

6. Di a taki so, dan a spiti na gron, a meki wan pappa vo da doti, en dan a lobbi da pappa na da blinde soema hai,

7. A taki gi hem: Go wasi joe fesi na ini da kong Siloa.

(Siloa, dati taki: Ben seni.) We, da soema go dapee, a wasi hem fesi, en nanga krin hai a kom baka.

8. Ma dem buurti vo hem, nanga dem, disi ben sabi hem fosi, di a ben blinde, dem taki: Dati a no da soema, disi ben sidom dia, begi moni?

9. Som vo dem taki: Ja, da hem; trawan taki: a de geersi hem. Ma hem srefi taki: Ja, da mi.

10. Now dem taki gi hem: We, fa joe hai kom hopo dan?

11. Hem piki, taki: Wan soema, disi dem kali Jesus, hem meki wan pappa, lobi na mi hai, a taki: Go na da kong Siloa, en wasi joe fesi! We, mi go dapee, mi wasi, en mi hai kom krin.

12. Now dem haksi hem: 'Pee da soema de? Hem taki: Mi no sabi.

13. Now dem teki da soema, disi ben de blinde fosi, tjari go na dem Fariseman.

14. Ma dati ben de na wan Saba, disi Jesus ben meki da pappa, hopo da soema hai.

15. En dem Fariseman haksi hem wantron moro ageen, fa a ben kisi hem hai baka. Da soema taki gi dem: Pappa a teki, potti na mi hai, dan mi go wasi mi fesi, en so mi kisi mi hai baka.

16. Now som vo dem Fariseman taki: Da soema no de vo Gado, bikasi a no holi Saba. Ma dem trawan taki: Fa wan zondoe soema kan doe so bigi mar-

ki? En so dem srefi kisi trobi mi ben de blinde, en now mi makandra.

17. Na baka dem haksi da blinde soema ageen: Sani *joe* taki vo da soema, disi ben hopo *joe* hai? Hem taki: A de wan profet.

18. Now dem *djoe* no wani bribi srefi, taki a ben blinde, en a ben kisi hem hai baka, tee na baka dem kali da soema tata en mama kom, disi ben blinde,

19. En dem haksi dem, taki: Hoefasi, dati da oen pikien, disi oen taki, a gebore blinde? Fa a kan si noja?

20. Da tata en mama piki dem, taki: Wi sabi, a de wi pikien, en wi sabi toe, a gebore blinde;

21. Ma fa a kisi hem hai baka noja, dati wi no sabi; wi no sabi toe, hoesoema ben hopo hem hai. Hem srefi de ouroe nofo; haksi hem, meki hem srefi taki.

22. Da so hem tata en mama taki, vo di dem ben frede dem *djoe*. Bikasi dem *djoe* ben meki barki kaba, efi wan soema sa taki, Jesus hem da Kristus, dem sa poeloe da soema na kerki.

23. Vo da hede hem tata en mama taki: A de ouroe nofo, haksi hem srefi.

24. Na baka dem kali da soema vo toetron, disi ben blinde, en dem taki gi hem: Gi Gado respekti! wi sabi, da soema dia de wan zondoe soema.

25. Hem piki, taki: Efi a de wan zondoe soema, dati mi no sabi; ma da *wansani* mi sabi,

mi ben de blinde, en now mi kan si.

26. Now dem haksi hem ageen: San a doe *joe* dan? fa a ben hopo *joe* hai?

27. Hem piki dem: Mi taki gi oen kaba; ma oen no wani jeri; vo san hede oen wani jeri da-sani wantron moro? Somtem oenoe toe wani tron disciple vo hem?

28. Now dem floekoe da soema, dem taki: No, *joe* de hem disciple; ma wi de Moses disciple.

29. Wi sabi, nanga Moses Gado ben taki; vo disi dia wi no sabi, pee a komopo.

30. Da soema piki dem, a taki: Dati de wan verwondroe sani, disi oen no sabi, pee a komopo, en tog a ben hopo mi hai.

31. Ma wi sabi, Gado no jeri zondoe soema; ma da soema, disi frede Gado en disi doe hem wani, da hem a de jeri.

32. Sinsi kondre de wi no jeri jete, wan soema ben hopo so wan soema hai, disi gebore blinde.

33. Efi da soema no de vo Gado, a no ben kan doe so wan sani.

34. Dem piki hem, taki: *Joe* gebore na ini zondoe krin krin, kaba *joe* wani leri wi? En dem troesoe hem na doro.

35. We, di Jesus jeri, dem ben troesoe da soema na doro, en di a miti hem baka, a haksi hem: Hoefasi, *joe* bribi na da pikien vo Gado?

36. Hem piki, taki: Masra, hoesoema dati? vo mi kan bribi na hem.

37. Jesus taki gi hem: Joe si hem kaba; da soema, disi de taki nanga joe, da hem srefi.

38. Hem taki; Masra, mi de bribi; en so a fadom, anbegi hem.

39. En Jesus taki: Mi kom na disi grontapo, vo holi kroetoe; vo dem soema, disi no kan si, kisi krin hai; en vo dem, disi kan si, tron blinde.

40. We, dati som vo dem Fariseman jeri, disi ben de dapee nanga hem, en dem haksi hem: Hoefasi, wi de blinde toe?

41. Jesus taki gi dem: Efi oen ben blinde, dan oen no ben habi zondoe; ma di oen taki, oen hai de krin, vo da hede oen tan na ini oen zondoe.

Kap. 10.

Vo da boen herder en dem skaap vo hem. Dem djoe wani kili Jesus nanga stoon.

Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi no de go na ini da skaapoepen na ini da reti doro, ma a seekoe wan tra pasi vo go na ini, hem de wan foefoerman en kiliman.

2. Ma da soema, disi de go na ini da reti doro, hem de wan herder vo dem skaap.

3. Te hem kom, djoesnoe waktiman hopo doro gi hem, en dem skaap de jeri hem stem; a de kali dem skaap vo hem nanga nem, en so a tjari dem go na doro (na sabana).

4. En te a tjari dem go na doro, dan hem srefi waka go na dem fesi, en dem skaap waka na hem baka; bikasi dem sabi hem stem.

5. Ma te wan trawan kom, dem no de go na hem baka, ma dem ronwei vo hem; bikasi dem no sabi da vreemde soema stem.

6. Da gelykenis Jesus taki gi dem; ma dem no verstaa, sani hem wani taki gi dem nanga dati.

7. Vo da hede a taki wantron moro gi dem: Troe troe, mi taki gi oenoe, mi srefi de da doro vo dem skaap.

8. Ala dem, disi ben kom bifo mi, ben de foefoerman en kiliman; ma dem skaap no ben jeri na dem.

9. Mi srefi de da doro. Di-soema kom na mi, go na ini, hem ziel sa finni boen liebi; a sa waka go na ini, komoto baka, finni hem njanjam.

10. Wan foefoerman de kom vo foefoer wawan, en vo kili en vo pori.

11. Ma mi ben kom, vo dem habi liebi en ala boensani nofo.

12. Mi de da boen herder. Da boen herder de gi hem liebi abra vo dem skaap. Ma wan joeroe-soema, disi no de herder, en disi dem skaap no de vo hem srefi, te hem si, tigri de kom, djoesnoe a libi dem skaap, a ronwei; en dan da tigri de kisi en panja dem skaap.

13. Da joeroe-soema ronwei vo hem; bika a de wan joeroe-soema, en dem skaap no hati hem.

14. Mi de da boen herder; mi sabi dem, disi de vo mi, en dem sabi mi toe.

15. So leki mi tata sabi mi, en mi sabi hem; en mi de gi mi liebi abra vo dem skaap hede.

16. En mi habi tra skaap jete, disi no de vo disi pen; ma mi sa tjari dem kom na ini toe; en dan so *wan* herder nanga *wan* hiepi nomo sa de.

17. Vo da hede mi tata lobbi mi, di mi de gi mi liebi abra, vo mi teki hem baka.

18. No wan soema de teki poeloe mi liebi; mi srefi de gi hem abra. Mi habi magti, vo gi hem abra, en mi habi magti toe, vo teki hem baka. Da gebod mi ben kisi na mi tata.

19. Vo dem woord hede dem djoe kisi trobi ageen makandra.

20. Foeloe vo dem taki: Wan didiebri de na hem ini, a de lau; sani oen tanapoe de jeri hem?

21. Trawan ageen taki: Wan soema, disi wan didiebri de na hem ini, no kan taki so. Wan didiebri sa man, vo hopo blinde soema hai?

22. Da srefi tem dem ben habi da verjari-feest vo temple na Jerusalem; en a ben de na kou-roetem.

23. En di Jesus waka koiri na ini temple na ini da gadri vo Salomo,

24. Dem djoe kom rontoe hem dapee, dem taki gi hem: Hoe langa joe drai wi so? Efi joe de Kristus, taki reti dan gi wi!

25. Jesus piki dem: Mi taki gi oen kaba, ma oen no bribi. Dem wroko, di mi doe na mi tata nem, dem de getuige vo mi.

26. Ma oen no bribi; bikasi oen no de mi skaap, so leki mi taki gi oen kaba.

27. Dem skaap vo mi de jeri mi stem, en mi sabi dem, en dem de waka na mi baka;

28. En mi de gi dem da liebi vo teego; nooti wantem dem sa lasi, en no wan soema sa poeloe dem na mi han.

29. Mi tata, disi ben gi mi dem, hem de bigi moro alasani; en no wan soema kan poeloe dem na mi tata han.

30. Mi nanga tata de wan.

31. Now dem djoe hopo stoon ageen, vo kili hem.

32. Ma Jesus piki dem: So meni boen wroko mi ben sori oen nanga da tranga vo mi tata; we, vo hoe wroko hede oen wani kili mi dan?

33. Dem djoe piki hem: Vo wan boen wroko hede wi no wani kili joe; ma vo di joe holi Gado vo spot; bikasi tog joe de wan liebisoema, kaba joe meki joe srefi Gado.

34. Jesus piki dem: Dem no skrifi na ini da wet vo oenoe: Mi ben taki, oen de Gado?

35. We, efi Gado kali *dem* soema Gado, disi a ben seni da mofo vo Gado gi, en tog no wan soema kan poeloe de woord baka na ini boekoe:

36. Fa oen kan taki dan na *hem*, disi tata srefi ben wye, en

disi a ben seni kom na grontapo: joe holi Gado vo spot? nomo di mi ben taki: Mi de Gado pikien.

37. Efi mi no doe dem wroko vo mi tata, dan oen no ha vo bribi mi;

38. Ma efi mi doe dem, we bribi dem wroko dan, efi oen no wani bribi mi srefi; vo oen kom sabi en bribi, tata de na mi ini, en mi de na hem ini.

39. Now dem soekoe ageen vo kisi hem; ma hem meki hesi, a komoto na dem han.

40. En dan a go abra baka na tra sei vo Jordan, dapee Johannes ben doop fosi, en na dapee a tan.

41. En foeloe soema kom na hem, dem taki: A troe, Johannes no ben doe wonderwroko; ma tog alasani, disi Johannes ben taki vo da soema dia, ben de troe.

42. En foeloe soema bribi na hem dapee.

Kap. 11.

Jesus wieki Lazarus na ini dede.

Wan soema, disi dem kali Lazarus, ben de siki na Betania, da pikin foto, dapee Maria nanga hem sisa Martha ben liebi.

2. (Da Maria ben de da srefi-wan, disi ben salve Masra nanga da switi smeri-oli, en disi ben dre hem foetoe nanga hem hede wiwiri; we da hem brara Lazarus ben lidom siki).

3. En dem sisa vo hem seni wan boodskop na Jesus, dem seni taki gi hem: Masra, loekoe!

da soema, disi joe lobbi, lidom siki.

4. Ma di Jesus jeri dati, a taki: Da siki no de vo dede, ma vo Gado kisi wan bigi nem, en vo da pikien vo Gado toe kisi bigi nem nanga dati.

5. Jesus ben lobbi Martha troe nanga hem sisa en Lazarus;

6. Ma tog di a jeri, Lazarus de siki, a tan toe dei jete na da plesi, dapee a ben de.

7. Na baka a taki na hem disciple: Meki wi go baka na Judea!

8. Dem disciple taki gi hem: Rabbi! da tra leisi dem djoe ben wani kili joe nanga stoon, en tog joe wani go dapee ageen?

9. Jesus piki dem: Wan dei no habi twalf joeroe? We, disoema disi waka na dei, a no sa naki hem foetoe; bikasi a de si da letti vo disi grontapo;

10. Ma disoema disi waka na neti, hem de go naki hem foetoe; bikasi no wan letti de na hem ini.

11. Pikinso moro na baka di a ben taki so, dan a taki gi dem: Lazarus, da kompe vo wi, de slibi; ma mi de go dapee, vo wieki hem.

12. Toen dem disciple taki: Masra! efi a slibi, dan a sa kom betre.

13. Jesus ben taki dati vo hem dede; ma dem ben denke, a taki dati vo wan soso slibi.

14. En vo da hede Jesus taki reti gi dem: Lazarus dede kaba.

15. En a boen na mi vo oenoe hede, disi mi no ben de dapee,

vo oen kisi bribi; ma meki wi go na hem noja!

16. Tomas, disi dem kali tweeling, taki gi dem tra disciple: Meki wi toe go nanga hem, vo wi dede nanga hem!

17. We, di Jesus kom na Betania, a finni, Lazarus lidom fo dei na ini grebi kaba.

18. Ma di Betania ben de so klosibei na Jerusalem, omtrent tien na feifi stadia,

19. Vo da hede foeloe djoe ben kom na Martha en Maria, vo troostoe dem vo dem brara hede.

20. We, so hesi Martha jeri, Jesus de kom, wantem a hopo go miti hem. Ma Maria tan sidom na ini hoso.

21. En Martha taki na Jesus: Masra, efi joe ben dia, mi brara no ben sa dede.

22. Ma tog mi sabi, alasani, disi joe begi Gado, dati Gado sa gi joe.

23. Jesus taki gi hem: Joe brara sa hopo baka.

24. Martha taki gi hem: Ja, mi sabi, a sa hopo baka, te ala dedesoema sa hopo baka na da laatste dei.

25. Jesus taki gi hem: Mi de da opstaan en da liebi. Disoema bribi na mi, hem sa liebi, alwasi a dede;

26. En da soema, disi de liebi en disi bribi na mi, hem no sa dede nooiti wantem. Joe bribi dati?

27. Martha taki gi hem: Ja Masra, mi de bribi troe, joe de Kristus, da pikien vo Gado, disi ben kom na grontapo.

28. En di a taki dati, dan a go kali hem sisa Maria safri, a taki: Masra kom kaba, a de kali joe.

29. We, di Maria jeri dati, a hopo wantem, en a meki hesi, vo go na hem.

30. Bikasi Jesus no ben doro jete tee na ini foto, a ben de na da srefi plesi jete, dapee Martha ben kom miti hem.

31. We dem djoe, disi ben de nanga hem na ini hoso, vo troostoe hem, di dem si, Maria hopo so hesi, go na doro, dem waka go na hem baka, dem taki: Somtem a de go na da grebi, vo kre dapee.

32. We di Maria kom na da plesi, dapee Jesus de, en di a si hem, a go fadom na hem foetoe, a taki gi hem: Masra, efi joe ben dia, mi brara no ben sa dede!

33. We, di Jesus si Maria kre so, nanga dem tra djoe, disi ben kom nanga hem, Jesus srefi kom kisi wan reti sari en fili na ini hem hatti,

34. En a taki: Na hoepee oen ben potti hem? Dem taki gi hem: Masra, kom loekoe si!

35. En Jesus kre watra na hai.

36. Vo da hede dem djoe taki: Loekoe, fa a ben lobbi hem!

37. Ma som vo dem taki: Fa da soema, disi ben hopo da blinde soema hai, no ben kan meki disi toe no moe dede?

38. Ma Jesus kom na wan toemoesi sari ageen, en so a kom na da grebi. Da grebi ben de

wan horo, (leki wan kelder,) en dem ben tapo hem nanga wan stoon.

39. Now Jesus taki: Oen kom, poeloe da stoon! Ma Marta, da sisa vo da soema, di dede, taki gi hem: Masra, a de tingi kaba; bikasi a lidom fo dei kaba na ini grebi.

40. Jesus taki gi hem: Mi no ben taki gi joe, efi joe bribi, joe sa si da glori vo Gado?

41. Now dem poeloe da stoon na tapo da dede soema grebi. Ma Jesus hopo hem hai, loekoe na tapo, a taki: Mi tata! mi danke joe, disi joe ben jeri mi.

42. Mi sabi troe, joe de jeri mi alatem; ma tog vo dem soema hede, disi tanapoe rontoe dia, mi de taki so, vo dem kom bribi, taki, da joe ben seni mi.

43. Di a ben taki dati, dan a kali (hem) nanga tranga stem: Lazarus komopo!

44. En da dedesoema komopo, hem han en foetoe tai nanga grebi-klosi, en hem fesi ben tapo nanga wan hangisa. En Jesus taki gi dem: Loesoe hem, en meki a go!

45. We foeloe djoe, disi ben kom na Maria, di dem si dasani, disi Jesus doe, dem kom bribi na hem.

46. Ma som vo dem go na dem Fariseman, dem verteli dem, sani Jesus ben doe.

47. En vo da hede dem grandomine en Fariseman kali da heeli bigi kroetoe makandra, dem taki: San wi sa doe? bi-

kasi da soema doe so meni wonderwroko.

48. Efi wi no beletti hem, dan ala soema sa kom bribi na hem; en dan dem Romeini go kom, teki wi kondre nanga ala soema toe.

49. Ma wan vo dem, a nem Kajafas, disi ben de grandomine da srefi jari, hem taki gi dem: Oenoe no sabi wansani;

50. En oen no prakticere dasani reti; tog a de moro betre vo wi, *wan* soema dede na plesi vo kondre, leki ala soema go lasi krin krin.

51. Ma dati a no taki so vo hem srefi; ma di a ben de grandomine da srefi jari, vo da hede a ben taki na profeti fasi, taki, Jesus moese dede na plesi vo kondre;

52. En no vo (Israel) kondre wawan; ma vo a tjari dem tra pikien vo Gado, disi panja, kom makandra toe na *wan* hiepi.

53. We, sinisi da dei dem pramisi vaste na kroetoe, taki, dem sa kili hem.

54. En vo da hede Jesus no waka publiki moro na mindri vo dem djoe; ma a komoto dapee, a go na wan foto, disi dem kali Efraim, klosibei na wan woe-stein; en na dapee a tan nanga dem disciple vo hem.

55. Ma da Paaskafeest vo djoe ben de klosibei kaba; en foeloe soema vo da buurti ben go na Jerusalem bifo Paaska, vo krin dem srefi.

56. We, datem dem ben soekoe Jesus, en di dem tanapoe

makandra na ini temple, dem taki wan na trawan: San oen denke? a sa kom njam Paaska toe?

57. Bikasi dem grandomine en Fariseman ben gi ordre kaba, efi wan soema sabi, 'pee a de, a moe gi dem kenis, vo dem kan go kisi hem.

Kap. 12.

Maria salve Jesus. A rei go na Jerusalem. Wan stem komopo na ini hemel. Dem djoe no wani bribi.

Siksi dei bifo Paaska Jesus kom na Betania, dapee Lazarus ben de, disi Jesus ben wieki baka na dede.

2. Na dapee dem meki wan trakteri gi hem na sabatem; Marta ben dini tafra, en Lazarus ben de wan vo dem soema, disi sidom nanga hem na tafra.

3. Now Maria teki wan pond vo da moro beste en dieri switi smeri-oli, a salve Jesus foetoe, en dan a dre dem foetoe baka nanga hem hedewiwiri. En da heeli hoso kom foeloe nanga da smeri vo da oli.

4. Ma wan vo hem disciple, da Judas vo Iskariot, disi tori hem na baka, hem taki:

5. Vo san hede dem no seli da oli, gi da moni na potiman? Dem ben kan kisi drihondro sren vo hem.

6. Ma dati a no taki vo potiman hede, bika potiman no ben hati hem; ma a ben de wan foefoerman, en hem ben habi da monizaka, a ontvange dasani, disi tra soema gi dem.

7. Ma Jesus taki: No trobi hem! a ben holi kibri da oli tee vo da dei, disi dem beri mi.

8. Potiman de nanga oen alatem, ma mi oen no habi alatem.

9. We, foeloe djoe, di dem jeri, hem de dapee, dem kom dapee toe; no vo Jesus hede wawan, ma vo dem si Lazarus toe, disi hem ben wieki baka na dede.

10. En dem grandomine pramisi, vo kili Lazarus toe;

11. Bikasi vo hem hede foe-loe djoe go dapee, en dem kom bribi na Jesus.

12. Deibroko foeloe soema, disi ben kom na da feest, di dem jeri, Jesus de kom na Jerusalem,

13. Dem teki pikin takki vo palmboom, dem go na doro go miti hem, en dem bari taki: Hosianna! Blesi vo da koning vo Israel, disi de kom na nem vo Masra!

14. En Jesus ben kisi wan pikin boeriki, a sidom rei na hem tapo, so leki dem skrifi:

15. No frede, joe wendje Zion! Loekoe, joe koning de kom a sidom rei na wan pikien boeriki tapo.

16. Datem dem disciple no verstaa dati jete; ma bakatem, di Jesus go na hem glori kaba, dan fosi dem kom membre, dati vo hem dem ben skrifi so, en fa dem srefi ben doe hem dasani.

17. En ala dem foeloe soema, di ben de nanga hem, dem verteli da tori toe, fa a ben kali Lazarus komopo na ini grebi, en fa a ben wieki hem na dede.

18. En juisti dati meki so meni soema go miti hem, di dem ben jeri, a ben doe so wan wonderwroko.

19. Ma dem Fariseman taki na makandra: Oen si? oen no kan doe wansani; bikasi heeli kondre de ron na hem baka.

20. Na mindri dem soema, disi ben kom anbegi Gado na da feest, som grieki ben de toe;

21. En dem kom na Filippus, disi ben de vo Betsaida na Galilea, dem begi hem, taki: Masra! wi hangri vo si Jesus.

22. Filippus kom taki dati na Andreas; en Filippus en Andreas go taki na Jesus.

23. Ma Jesus piki dem, a taki: Da tem kom kaba, disi ala soema sa kom sabi Soemapikien.

24. Vo troe troe, mi taki gi oen: So langa wan hai karoe no beri na ondro gron en dede, a moese tan hem wawan; ma efi a dede, dan a kan meki foe-loe njanjam.

25. Da soema, disi lobbi hem liebi, a sa lasi hem; ma dasoema, disi no ke vo hem liebi na disi grontapo, hem sa holi hem tee vo da tra liebi teego.

26. Efi wan soema wani dini mi, dan a moese waka na mi baka; bika pee mi de, dapee mi knegti sa de toe. En da soema, disi dini mi, mi tata sa meki hem grani.

27. So leki mi de, mi ziel de nanga sari; ma sani mi sa taki? Mi tata, helpi mi, vo mi doro da joeroe! Ma tog vo

dati hede mi ben kom na ini da joeroe ini.

28. Mi tata! meki soema kom sabi joe nem! Toen wan stem komopo na ini hemel, a taki: Mi meki dem sabi hem kaba, en mi sa meki dem sabi hem moro.

29. We, dem soema, disi tanapoe dapee, di dem jeri dati, dem taki: dondro de bari. Tra-wan taki: Wan Engel taki nanga hem.

30. Ma Jesus piki dem, a taki: Vo mi hede da stem no piki, ma vo oenoe hede.

31. Now da bigi kroetoe sidom, vo koti da proces, di ben de vo grontapo hede: now dem sa poeloe da hedeman vo disi grontapo.

32. En mi, te dem sa hopo mi, poeloe mi na grontapo, dan mi sa hali ala soema kom na mi.

33. Dati Jesus taki, vo sori dem, hoe dede hem sa dede.

34. Ma dem soema piki hem: Wi ben jeri na ini da wetboekoe, Kristus sa liebi teego: fa joe taki dan, dem sa hopo Soemapikien? Hoesoema de da Soemapikien?

35. Jesus taki gi dem: Wan pikin tem nomo da letti sa tan nanga oen jete. We waka dan, so langa oen habi da letti jete, vo da doengroe no kom fadom na oen tapo: bika disoema waka na ini doengroe, hem no sabi, na hoepee hem de go.

36. We, bribi na da letti, so langa oen habi da letti jete, vo oen kom pikien vo da letti.

37. So Jesus taki, en dan a gowei safri, kibri hem srefi vo dem. Bikasi alwasi a ben doe so meni wonderwroko na dem fesi, tog dem no bribi na hem.

38. En da so da woord vo profet Jesajas kom reti, di a ben taki: Masra! 'soema ben bribi da preki vo wi? en hoe soema begrype da tranga han vo Masra?

39. We vo da hede dem no ben kan bribi; so leki Jesajas taki ageen.

40. A ben blinde dem hai en a meki dem hatti tranga; vo dem no si nanga dem hai, en vo dem no verstaa nanga dem hatti vo dem drai dem liebi en vo mi helpi dem.

41. Dati Jesajas ben taki, di a ben si hem glori, en di a ben taki vo hem.

42. Ma tog nofo vo dem gran-soema srefi ben bribi na hem; ma vo dem Fariseman hede dem no wani meki tra soema sabi dati, vo dem no poeloe dem na kerki;

43. Bikasi dem ben soekoe moro, vo habi boen nem na lie-bisoema, leki na Gado.

44. Ma Jesus hopo hem stem, a taki: Da soema disi bribi na mi, hem no bribi na mi wawan, ma na hem, disi ben seni mi.

45. En dasoema, disi si mi, a de si hem, disi ben seni mi.

46. Mi ben kom na grontapo leki wan letti, vo ibriwan, disi bribi na mi, no moe tan na ini doengroe.

47. Ma efi wan soema jeri da leri vo mi, kaba a no bribi, *mi* no sa kroetoe hem; bikasi mi no kom vo kroetoe kondre, ma vo mi meki ala soema ziel finni boen liebi.

48. Da soema, disi no wani mi, en disi no teki mi leri, hem habi hem kroetoeman kaba; da leri srefi, disi mi ben leri, sa kroetoe hem na da laatste dei.

49. Bikasi mi no ben leri mi eigen leri; ma mi tata, disi ben seni mi, hem srefi ben taki gi mi, sani mi moe leri en sani mi moe taki.

50. En mi sabi, sani disi hem taki, dati de da liebi vo teego. We, dasani disi mi leri, dati mi de leri so, leki mi tata ben taki gi mi.

Kap. 13.

Jesus wasi hem disciple foetoe. A taki, fa Judas sa tori hem. Vo da njoe gebod.

Bifo Paaskafeest, di Jesus ben sabi, da joeroe vo hem kom kaba, vo a libi disi grontapo, go na hem tata: we, so leki a ben lobbi dem soema vo hem alatem, so srefi a ben lobbi dem, tee na hem laatste joeroe.

2. En te dem njam Saba, di-diebri ben potti da membre na ini Judas vo Simon Iskariot hatti kaba, vo a moese tori hem;

3. En di Jesus ben sabi, hem tata gi hem alasani na hem han; bikasi na Gado hem komopo, en na Gado hem sa go baka:

4. So a hopo na tafra, a poeloe hem bigi klosi, potti na sei,

a teki wan doekoe, tai na hem skin.

5. En dan a kanti watra na ini wan wasibeki, a bigin vo wasi dem disciple foetoe, en nanga da doekoe, di ben tai na hem skin, a dre dem baka.

6. Ma di a kom na Simon Petrus, Petrus taki gi hem: Masra! joe sa wasi mi foetoe?

7. Jesus piki hem, a taki: Dasani di mi doe, joe no sabi jete; ma bakatem joe sa kom sabi.

8. Petrus taki gi hem: Nooit joe sa wasi mi foetoe. Jesus piki hem: Efi mi no wasi joe, dan joe no habi wan aandeel na mi.

9. Simon Petrus taki gi hem: Masra! no mi foetoe wawan, ma han nanga hede toe.

10. Jesus taki gi hem: Disoema wasi kaba, hem no ha vanoodoe moro vo wasi, boiti foetoe wawan; bika a krin kaba. We oenoe toe de krin, ma no oen alamal.

11. Bikasi a ben sabi da soema, disi sa tori hem, en vo da hede a taki: a no oen alamal de krin.

12. Na baka, di a wasi dem foetoe, dan a weri hem klosi baka, a go sidom baka na tafra, a taki gi dem: Hoefasi, oen sabi, san mi ben doe oenoe?

13. Oen de kali mi Meester en Masra, en dati oen taki reti; bikasi da hem mi de.

14. We, so leki mi, da Masra en Meester vo oen, ben wasi oenoe foetoe, so srefi oenoe toe moe wasi oen foetoe makandra.

15. Bika mi ben gi oen wan exemple, vo oenoe moe doe so srefi, leki mi ben doe na oenoe.

16. Vo troe troe, mi taki gi oen: Wan knegti no bigi, moro leki hem Masra; en wan boodskopoeman no bigi, moro leki da soema, disi ben seni hem.

17. We, di oen sabi dati, blesi vo oen, efi oen doe so.

18. Mi no taki vo oen alamal; mi sabi dem, disi mi ben teki vo mi. Ma da woord moese kom reti toe, disi de na boekoe: Da soema, disi sidom njam brede nanga mi, hopo hem foetoe vo trapoe mi.

19. Mi taki oen dati na fesi, bifo a kom so, vo bakatem, te a kom so, oen kan sabi, da mi de da soema.

20. Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi teki so wan soema, disi mi sa seni, hem de teki mi srefi; en da soema, disi teki mi, a de teki hem, disi ben seni mi.

21. Di Jesus ben taki dati, a kom kisi wan sari na ini hem hatti, en a betuige, taki: Vo troe troe, mi taki gi oen: Wan vo oenoe sa tori mi.

22. Now dem disciple loekoe makandra; en dem verlegi, vo hoesoema hem taki dati.

23. We, wan vo hem disciple, disi Jesus lobbi, hem sidom klosi na Jesus sei dapee.

24. En vo da hede Simon Petrus pingi hai gi hem, meki hem haksi Jesus, vo hoesoema hem ben taki so.

25. En Johannes drifi moro klosibei na Jesus hatti, a taki gi hem: Masra! hoesoema dati?

26. Jesus piki: Da soema, di mi sa gi da piesi brede, di mi de go dipi djoesnoe na ini blafoe, da hem. En so a dipi na ini, a gi na Judas vo Simon Iskariot.

27. En di hem teki da piesi, wantem didiebri go na hem ini. Dan Jesus taki gi hem: Dasani joe wani doe? go doe hem hesi!

28. Ma vo dem trawan, disi sidom na tafra, no wan ben sabi, vo san hede Jesus taki so gi hem.

29. Som vo dem denke, di Judas ben tjari da monizaka, Jesus taki gi hem: Go bai, sani wi moe habi na da feest; ofoe, meki a gi dem potiman wansani.

30. We, di Judas ben teki da piesi brede, a go na doro wantem. En a ben neti kaba.

31. We, di hem go na doro kaba, Jesus taki: Now Soemapikien kisi hem glori, en nanga hem Gado srefi sa kisi glori.

32. We, so leki Gado kisi glori nanga hem, so srefi Gado sa meki Soemapikien kisi glori toe na ini hem srefi; en a sa gi hem da glori hesi.

33. Oen lobbi pikien! wan pikin tem nomo mi sa de jete nanga oenoe. Dan oen sa soekoe mi; ma so leki mi ben taki gi dem djoe, so srefi mi taki now gi oenoe toe: dapee mi de go, na dapee oenoe no kan kom.

34. Wan njoe gebod mi de gi oenoe, vo oen lobbi makandra

So leki mi ben lobbi oenoe, so srefi oenoe moe lobbi makandra toe.

35. Na dati ala soema moe si, taki, oen de disciple vo mi, efi oen lobbi makandra.

36. Now Simon Petrus taki gi hem: Masra! na hoepee joe de go dan? Jesus piki hem: Dapee mi de go, joe no kan kom nanga mi di leisi, ma bakatem joe sa kom go na mi baka.

37. Petrus taki gi hem: Masra, vo san hede mi no kan kom nanga joe di leisi? Mi wani lasi mi liebi vo joe hede!

38. Jesus piki hem: Joe sa wani lasi joe liebi vo mi hede? Vo troe troe, mi taki gi joe: Kakka no sa bari, bifo joe meki lei dritron kaba, taki, joe no sabi mi.

Kap. 14.

Jesus troostoe dem disciple vo hem.

A pramisi dem da santa Jeje.

En dan a taki gi dem disciple vo hem: Oen hatti no moe skreki! Bribi na Gado, en bribi na mi toe!

2. Na mi tata hoso plesi de nofo, vo soema liebi. Efi a no ben de so, mi ben sa taki gi oen: Mi de go dapee, vo meki wan plesi klari vo oen.

3. En te mi go kaba, te mi meki da plesi klari, dan mi sa kom baka, teki oen kom na mi; vo oenoe moe de, dapee mi de.

4. We oen sabi tog, hoepee mi de go, en da pasi oen sabi toe.

5. Tomas taki gi hem: Masra! wi no sabi, hoepee joe de go; en fa wi kan sabi da pasi?

6. Jesus taki gi hem: Mi de da pasi en da waarheit en da liebi. No wan soema kan kom na mi tata, efi mi no meki a kom.

7. Efi oen sabi mi, dan oen sabi mi tata toe. We, now oen sabi hem kaba, en oen ben si hem toe.

8. Filippus taki gi hem: Masra, sori wi da tata, dan wi hatti sa kouroe.

9. Jesus taki gi hem: So meni langa mi ben de nanga oenoe, kaba joe no sabi mi jete? Filip-pus! da soema, disi si mi, hem de si mi tata srefi; fa joe taki dan: Sori wi da tata!

10. Joe no bribi dan, mi de na ini mi tata, en mi tata de na mi ini? Dem leri, di mi de leri oen, dem no de vo mi srefi; ma mi tata, disi de liebi na mi ini, hem srefi de doe dem wroko.

11. Bribi mi, troe mi de na ini mi tata, en mi tata de na mi ini; efi no so, dan bribi mi tog vo dem wroko hede!

12. Vo troe troe, mi taki gi oen: Da soema, disi bribi na mi, hem sa doe dem wroko toe, di mi doe, en moro bigi wroko srefi a sa doe; bikasi mi de go na mi tata.

13. En alasani, disi oen sa begi mi tata na mi nem, dati mi sa doe oen; vo mi tata kisi bigi nem vo hem pikien hede.

14. Iniwani sani, disi oen sa begi na mi nem, dati mi sa doe.

15. Efi oen lobbi mi, dan oen moese holi dem gebod vo mi.

16. En mi sa begi tata, en hem sa gi oen wan tra troostoe-man, disi sa tan nanga oen teego;

17. Dati de da Jeje vo waarheit, disi dem kondresoema no kan kisi; bikasi dem no si hem, en dem no sabi hem toe; ma oenoe sabi hem, bikasi a de tan nanga oenoe, en a sa de na oen ini.

18. Mi no sa libi oen, leki pikien, di no habi tata en mama; mi sa kom baka na oenoe.

19. Wan pikin tem moro, dan kondre no sa si mi moro; ma oenoe sa si mi; bikasi mi de liebi, en oenoe sa liebi toe.

20. Dan oen sa si, troe troe mi de na ini mi tata, en oenoe de na mi ini, en mi de na oenoe ini.

21. Da soema, disi habi dem gebod vo mi, en disi holi dem, hem de wan soema, disi lobbi mi. En da soema, disi lobbi mi, hem mi tata sa lobbi baka; en mi sa lobbi hem toe, mi sa meki hem kom si mi.

22. Now Judas, (no di vo Iskariot,) taki gi hem: Masra, sani dati, disi joe wani, wi kom si joe, en no dem kondresoema?

23. Jesus piki hem, a taki; Di soema, disi lobbi mi, hem sa doe so toe, leki mi leri; en mi tata sa lobbi hem, en wi sa kom na hem, liebi nanga hem.

24. Ma wan soema, disi no lobbi mi, hem no sa doe so, leki mi leri. We, da woord, disi oen

jeri, no de vo mi, ma vo mi tata, disi ben seni mi.

25. Ala disi mi ben taki gi oen, so langa mi de nanga oen jete;

26. Ma da troostoeman, da santa Jeje, disi mi tata sa seni na mi nem, hem sa leri oen ala-sani, en a sa membre oen ala-sani, disi mi ben taki gi oen.

27. Da vrede de mi de libi gi oen, en da vrede vo mi de gi oen; ma mi no de gi oen so, leki kondre de gi sani. Oen hatti no moe skreki; oen no moe frede!

28. Oen ben jeri tog, mi ben taki gi oen: Mi de gowei troe, ma mi sa kom baka na oenoe. Efi oen lobbi mi, dan a moese switi na oenoe, di mi taki, mi de go na mi tata; bika mi tata grani, moro leki mi.

29. We, now mi ben taki dati gi oen, bifo a kom so, vo bakatem, te a kom so, oen moese bribi.

30. Mi no sa taki foeloe moro nanga oenoe; bikasi da hedeman vo disi grontapo de go kom, ma a no habi wan reti na mi tapo.

31. Ma tog heeli kondre sa si, mi lobbi mi tata, en mi doe so, leki mi tata ben taki gi mi. We, hopo dan, en meki wi komoto dia!

Kap. 15.

Jesus, da droifboom. Som leri en vermane moro.

Mi de wan reti droifboom, en mi tata de da droifdjariman.

2. We, ala dem takki vo mi, disi no meki droifi, hem sa koti,

poeloe; ma ibriwan, disi meki droifi, hem sa krin hem, vo a meki moro foeloe droifi.

3. Oenoe de krin kaba, vo da woord hede, disi mi ben taki gi oen.

4. We, tan na mi ini, en meki mi tan na oenoe ini. So leki wan takki vo hem srefi no kan meki droifi, efi a no tan na hem boom; so srefi oenoe toe no kan meki vroektoe, efi oen no tan na mi ini.

5. Mi de da droifboom, oenoe de dem takki vo mi. Da soema, disi tan na mi ini, en mi na hem ini, hem sa meki foeloe vroektoe. Bika sondro mi oen no kan doe wansani.

6. Da soema disi no tan na mi ini, hem dem sa poeloe trowei, leki wan droifboom-takki, disi kom dre; so soortoe takki dem piki makandra, trowei na ini faja, meki dem bron.

7. Efi oen tan na mi ini, en efi dem leri vo mi tan na oen ini; dan oen sa begi, san oen wani, en oen sa kisi toe.

8. Nanga dati mi tata kisi bigi nem, efi oen meki foeloe vroektoe; en so oen sa de disciple vo mi.

9. So leki mi tata lobbi mi, so srefi mi lobbi oenoe; we, tan na ini da lobbi vo mi!

10. Efi oen doe dem gebod vo mi, dan oen sa tan na ini da lobbi vo mi; so leki mi doe mi tata gebod, en mi tan na ini da lobbi vo hem.

11. Ala disi mi de taki gi oen, vo da plisiri vo mi moe tan na

oen ini; en vo da plisiri vo oenoe moese go doro.

12. Dati de mi gebod, vo oen lobbi makandra, so leki mi ben lobbi oenoe.

13. No wan soema kan lobbi trawan moro tranga, leki da soema, disi de gi hem liebi abra vo hem kompe hede.

14. We, oenoe de mi kompe, efi oen doe, sani mi taki gi oen.

15. Mi no sa kali oen knegti moro; bika wan knegti no sabi, sani hem Masra doe: ma kompe mi kali oen; bikasi alasani, disi mi ben jeri na mi tata, mi ben meki oen sabi.

16. A no oenoe ben verkiesi mi, ma mi ben verkiesi oenoe, en mi potti plani oen, vo oen go meki vroektoe, en vo da vroektoe vo oen moese tan alatem; vo te oen begi mi tata wansani na mi nem, hem moe gi oen.

17. Ma dati mi gebiede oen, vo oen lobbi makandra.

18. Efi kondre soema no lobbi oen, dan oen moe sabi, dem no ben lobbi mi, bifo (dem no lobbi) oenoe.

19. Efi oenoe ben holi nanga kondre, dan kondre ben sa lobbi hem speli; ma di oen no holi nanga kondre, di mi ben poeloe oen na dem kondresoema mindri, vo da hede kondre no kan si oen na hai.

20. Membre da woord, disi mi ben taki gi oen: Wan foetoeboi no bigi, moro leki hem Masra. So leki dem ben vervolge mi, so dem sa vervolge oenoe toe; so

leki dem ben harki mi woord, so dem sa harki di vo oenoe toe.

21. Ma ala dasani dem sa doe oen vo mi nem hede, vo di dem no sabi mi tata, disi ben seni mi.

22. Efi mi no ben kom, taki nanga dem, dan dem no ben habi zondoe; ma now dem no kan piki wansani, vo stry dem zondoe.

23. Wan soema, disi no lobbi mi, hem no lobbi mi tata toe.

24. Efi mi no ben doe so bigi wroko na dem mindri, leki no wan trawan ben doe jete, dan dem no ben habi zondoe; ma now dem ben si alasani, en tog dem no lobbi mi, en mi tata dem no lobbi toe.

25. Ma dati moese kom so, vo da woord kom reti, disi skrifi na ini da wet vo dem: Dem no kan si mi na hai, sondo mi ben doe dem wansani.

26. Ma te da troostoeman sa kom, disi mi sa meki mi tata seni gi oen, da jeje vo waarheit, disi komopo na mi tata, hem sa getuige vo mi.

27. En oenoe sa getuige toe; bikasi oen ben de nanga mi sinsi begin.

Kap. 16.

Jesus troostoe en vermane dem moro.

Ala disi mi ben taki gi oen, vo (bakatem) a no moe dangra oen, meki oen fadom.

2. Bika dem sa poeloe oen na kerki; en a sa kom so fara srefi, dati efi wan soema kili oen, a sa denke, hem doe Gado wan dienst.

3. En ala sosani dem sa doe oen, vo di dem no sabi mi tata, en di dem no sabi mi toe.

4. We, mi taki oen dati, vo te da joeroe kom, oen kan membre, da so mi ben taki gi oen kaba. Na begin mi no ben taki sosani gi oen; bika mi ben de nanga oen jete.

5. Ma now mi de gowei na hem, disi ben seni mi; en no wan vo oen haksi mi: Na hoe-pee joe de go?

6. Ma di mi ben taki so gi oen, dati meki oen hatti foeloe nanga sari.

7. Ma mi taki waarheit gi oen: a de boen vo oenoe, disi mi gowei; bikasi efi mi no gowei, dan da troostoeman no sa kom na oenoe; ma efi mi go, dan mi sa seni hem gi oen.

8. We, te hem kom, hem sa sori ala soema, sani de da zondoe en da geregtigheid en da kroetoe.

9. Da zondoe de, disi dem no bribi na mi.

10. Da geregtigheid, disi mi de go na mi tata, en oen no sa si mi moro.

11. En da kroetoe, disi da hedeman vo disi grontapo lasi hem proces.

12. Mi habi foeloe jete vo taki gi oenoe; ma so leki oen de, a sa moro oenoe.

13. Ma te hem kom, da jeje vo waarheit, hem sa tjari oen na ini ala waarheit; bikasi a no sa teki hem eigen tori, taki; ma sani a ben jeri, dati a sa taki!

en sani disi no kom jete, a sa meki oen sabi toe.

14. We, hem sa meki mi kisi nem na soema; bikasi tori vo mi a sa teki, taki gi oenoe.

15. Alasani disi mi tata habi, da vo mi; en vo da hede mi taki: a sa teki mi tori, taki gi oenoe.

16. Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro; en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka; bika mi de go na mi tata.

17. Now som vo hem disciple taki na makandra: Sani dati, disi a taki gi wi: Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro, en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka; bikasi mi de go na mi tata.

18. En dem taki: Sani dati, disi a taki: Wan pikin tem libi jete? Wi no sabi, san a taki.

19. We di Jesus si, dem wani haksi hem, a taki gi dem: Hoefasi, dati oen haksi makandra, disi mi ben taki: Wan pikin tem libi jete, dan oen no sa si mi moro, en wan pikin tem moro ageen, oen sa si mi baka?

20. Vo troe troe, mi taki gi oen: Oenoe sa kre en bari; ma kondre sa plisiri; oenoe sa sari vo troe, ma da sari vo oen sa tron plisiri.

21. Wan oeman, te hem tem kisi, vo a meki, dan a de nanga sari; ma te a gebore da pikien kaba, dan a no membre da pyn moro, vo da plisiri hede, disi wan soema gebore na grontapo.

22. So srefi oenoe toe, leki oen de, oen habi sari; ma mi sa si oen baka, en dan oen hatti sa plisiri, en no wan soema sa poeloe da plisiri baka na oen hatti.

23. Da srefi tem oen no sa haksi mi wansani moro. Vo troe troe, mi taki gi oen: Alasani disi oen sa begi mi tata na mi nem, hem sa gi oen.

24. Te tidei oen no ben begi wansani na mi nem; we, begi dan, oen sa kisi, vo da plisiri vo oen moe de wan reti plisiri.

25. Ala disi tori mi ben taki gi oen nanga gelykenis; ma da tem de klosibei, disi mi no sa taki nanga gelykenis moro, ma mi sa taki krin, leri oen vo mi tata.

26. Dan oen sa begi na mi nem; en mi no taki gi oen, mi sa begi mi tata vo oenoe.

27. Bika mi tata srefi lobbi oenoe, vo di oen lobbi mi, en di oen bribi, na Gado mi komopo.

28. Ja, na mi tata mi komopo, kom na grontapo; so srefi mi libi grontapo baka, go na mi tata.

29. Toen dem disciple taki gi hem: Joe si, now joe de taki krin krin, sondo gelykenis.

30. Now wi si troe, joe sabi alasani, en joe no ha vanoodoe, vo soema haksi joe. Vo da hede wi bribi toe, dati na Gado joe komopo,

31. Jesus piki dem: So, now oen bribi?

32. Loekoe! da joeroe sa kom, en a kom kaba, disi oen

sa panja, libi mi wawan, ibriwan sa go na hem hoso. Ma tog mi no de, mi wawan; bikasi mi tata de nanga mi.

33. Ala disi mi ben taki gi oenoe, vo na mi ini oen habi vrede. Na kondre dia oen de nanga sari en hebi, ma pasiensi, no lasi hatti! mi winni kondre kaba.

Kap. 17.

Kristus de begi vo hem, vo hem disciple en vo hem geemente.

Di Jesus taki dem tori kaba, dan a hopo hem hai, loekoe na hemel, a taki: Mi tata! da joe-roe kom, vo joe meki soema kom sabi joe pikien, vo joe pikien toe meki soema kom sabi joe!

2. Tog joe ben gi hem tranga na ala liebisoema tapo, vo hem gi da liebi vo teego na ala dem, disi joe ben gi hem.

3. We, dati de da liebi vo teego, vo dem kom sabi joe, di de da *wan* reti en troe Gado, en (vo dem kom sabi) Jesus Kristus toe, disi joe ben seni.

4. Na grontapo mi ben meki soema kom sabi joe, mi doro da wroko, disi joe ben gi mi vo doe.

5. We, mi tata, meki mi nem kom bigi toe na joe kondre janda; meki mi kisi da srefi glori baka, di mi ben habi na joe sei, bifo grontapo ben de!

6. Mi ben meki joe nem kom krin na dem soema, disi joe ben gi mi na kondre dia. Vo joe dem ben de, ma joe ben gi mi dem; en dem ben teki kibri joe woord na ini hatti.

7. Now dem sabi troe, alasani disi joe ben gi mi vo doe, da joe wroko.

8. Bikasi dem woord, disi joe ben gi mi, mi ben teki, gi na dem. En dem teki dem toe, dem sabi troe troe, na joe mi komo-po; en dem bribi toe, dati joe srefi ben seni mi.

9. We vo *dem* mi de begi, no vo dem kondresoema; ma vo dem wawan, disi joe ben gi mi, bikasi dem de vo joe.

10. Alasani disi mi habi, da vo joe; en alasani, disi joe habi, da vo mi; en dem meki mi nem kom moro na krin.

11. Mi no de na grontapo moro; ma *dem* de na grontapo jete; mi de kom na joe. Santa tata! holi kibri dem na joe nem, dem, disi joe ben gi mi! meki dem de *wan* makandra, leki wi de wan!

12. So langa mi ben de nanga dem na grontapo, mi srefi ben holi kibri dem na joe nem; dem disi joe ben gi mi, mi ben kibri; en no wan vo dem lasi, boiti da *wan* pori pikien, vo ala taki vo boekoe moe kom reti.

13. Ma now mi de go kom na joe, en mi taki disi na grontapo jete, vo da plisiri vo mi moe kom wan reti plisiri vo dem toe.

14. Mi ben gi dem da woord vo joe, ma kondre no lobbi dem; bika dem no de vo kondre, so leki mi toe no de vo kondre.

15. Mi no begi, vo joe poe-loe dem na grontapo; ma vo joe kibri dem vo da ogriwan.

16. Dem no de holi nanga kondre, so leki mi toe no holi nanga kondre.

17. Meki dem kom santa na ini da waarheit vo joe! da woord vo joe de waarheit.

18. So leki joe ben seni mi kom na kondre, so srefi mi de seni dem go na kondre toe.

19. Vo dem hede mi de wye mi srefi (leki wan santa ofrandi), vo da waarheit moese meki dem kom santa toe.

20. Ma mi no begi vo dem wawan, disi dia; ma vo ala dem toe, disi sa kom bribi na mi jete nanga da woord vo dem;

21. Vo dem alamal kom *wan* makandra, leki joe, mi tata! nanga mi, en mi nanga joe de *wan*; vo dem toe kom *wan* nanga wi; en vo kondre srefi moe bribi, da joe ben seni mi.

22. Mi ben gi dem da glori toe, disi joe ben gi mi; vo dem moe de *wan* makandra, leki wi de wan.

23. Mi de na dem ini, en joe de na mi ini; en da so dem moese de *wan* makandra reti reti; vo heeli kondre moe si, joe srefi ben seni mi, en joe lobbi dem, so leki joe lobbi mi.

24. Mi tata! mi wani, vo dem, disi joe ben gi mi, moe de nanga mi, dapee mi de, vo dem si da glori vo mi, disi joe ben gi mi; bika joe ben lobbi mi alatem, bifo joe ben potti da fundament vo grontapo.

25. Mi regtvaardige tata! kondre no sabi joe; ma mi sabi joe,

en now dem dia sabi toe, taki, da joe ben seni mi.

26. Mi ben meki dem kom sabi joe nem, en mi sa meki dem kom sabi hem moro krin jete; vo da lobbi, disi joe ben lobbi mi, moese de na dem ini, en mi toe moese de na dem ini.

Kap. 18.

Tori vo da pina vo Jesus.

Di Jesus kaba da begi, dan a gowei nanga dem disciple vo hem, a pasa da Kidron-kriki abra; na dapee wan djari ben de, en hem nanga hem disciple go na ini.

2. Ma Judas, da toriman, ben sabi da plesi toe; bikasi Jesus ben lobbi kom makandra dapee nanga dem disciple vo hem.

3. En Judas ben teki wan patroeli soldati en skoutoe vo dem grandomine en Fariseman; en so a doro dapee nanga lanteeri en fajatiki en nanga fetisani.

4. We, di Jesus ben sabi alasani, disi sa kom hem abra, vo da hede hem srefi go miti dem, en a taki gi dem: Hoesoema oen de soekoe?

5. Dem piki hem: Jesus vo Nazaret. Jesus taki gi dem: Dati da mi. Ma Judas, da toriman, tanapoe toe dapee.

6. We, di Jesus taki so gi dem: Da mi! dem alamal kiki baka, fadom na gron.

7. Now hem haksi dem wantron moro: Hoesoema oen de soekoe? En dem taki: Jesus vo Nazaret.

8. Jesus piki: Mi taki gi oen kaba, dati da mi. We, efi oen soekoe mi, libi *dem* dia dan, meki dem go vo dem.

9. Da so da woord kom reti, disi a ben taki: Mi no ben lasi wan vo dem, disi joe ben gi mi.

10. Now Simon Petrus, disi habi wan houroe, teki da houroe, a naki da foetoeboi vo grandomine, koti hem reti jesi. Da foetoeboi nem Malkus.

11. Ma Jesus taki na Petrus: Potti joe houroe baka na ini hem boeba! Mi no moese dringi da dranki dan, disi mi tata gi mi?

12. Now da patroeli kom nanga dem ofciri en dem skoutoe vo djoe, dem kisi Jesus, dem tai hem,

13. En so dem tjari hem go fosi na Hannas; bikasi hem ben de da tata vo Kajafas wefi, disi ben de grandomine da srefi jari.

14. Da Kajafas ben de da srefi soema, disi ben rai dem djoe, taki, a moro betre, *wan* soema dede, na plesi vo da heeli piple.

15. Simon Petrus nanga wan tra disciple waka go na Jesus baka. Da disciple ben de wan soema, disi grandomine sabi, en hem go nanga Jesus tee na ini grandomine hoso;

16. Ma Petrus tan na doro, a tanapoe na sei doro. Vo da hede da tra disciple, disi grandomine sabi, go na doro, a taki nanga da oeman, disi habi vo loekoe doro, en so a tjari Petrus kom na ini.

17. Now da oeman, disi loe-koe doro, taki na Petrus: Joe no de wan disciple toe vo da soema? Hem taki: Dati mi no de.

18. Ma dem skoutoe en foe-toeboi ben letti wan faja dapee, en dem tanapoe rontoe, warm dem srefi; bika a ben kouroe. So srefi Petrus go tanapoe nanga dem, a warm hem srefi.

19. Ala dati grandomine haksi Jesus vo hem disciple en vo da leri vo hem.

20. Jesus piki hem: Mi ben taki publiki alatem, heeli kondre ben jeri mi. Mi ben leri alatem na dem kerki en na ini temple dia, dapee ala djoe kom makandra; mi no ben taki noti na kibripleesi.

21. Vo san hede joe haksi mi vo dati? Haksi dem, disi ben jeri, sani mi ben taki nanga dem; dem sa sabi, san mi ben taki.

22. Ma di hem taki so, wan vo dem skoutoe, disi tanapoe dapee, gi hem wan klap na hem sei fesi, a taki: Da so joe moe piki grandomine?

23. Jesus piki hem: Efi mi ben taki ogri, sori mi da ogri dan; ma efi mi ben taki reti, sani joe naki mi dan?

24. (Hannas ben seni hem go na grandomine Kajafas, so leki a ben tai.)

25. En di Simon Petrus tanapoe, warm hem srefi, dem taki gi hem: Joe no de wan vo hem disciple toe? Ma hem stry, a taki: Dati mi no de.

26. Na baka wan knegti vo grandomine, wan mati vo da trawan, disi Petrus ben koti hem jesi, taki: Mi no ben si joe nanga hem na ini da djari?

27. Ma Petrus stry ageen; en wantem kakka bari.

28. Now dem komoto na Kajafas, dem tjari Jesus go na kroetoehoso. Dati ben de froe-koe mamantem. Ma dem (djo) no go na ini kroetoehoso, vo dem tan krin, en vo dem kan njam Paaska.

29. Vo da hede Pilatus kom na dem na doro, a taki: Hoe klage oen habi vo da soema?

30. Dem piki hem, taki: Efi da soema no ben doe ogri, wi no ben sa gi hem abra na joe han!

31. Pilatus taki gi dem: We, meki oenoe teki hem dan, kroetoe hem, so leki da wet vo oenoe taki! Ma dem djoe piki hem: Wi no ha permisi, vo kili wan soema.

32. Da so da woord vo Jesus kom reti, disi a ben taki, di a ben pingi dem, hoe reti dede hem sa dede.

33. Now Pilatus go baka na ini kroetoehoso, a kali Jesus, en a taki gi hem: Hoefasi, joe de da koning vo dem djoe?

34. Jesus piki hem: Joe taki dati vo joe srefi wawan? ofoe somtem trawan ben verteli joe so vo mi?

35. Pilatus taki: Mi da wan djoe dan? Dem soema vo joe eigen reliesi en dem grandomine tjari joe kom na mi dia. We, san joe doe?

36. Jesus piki: Mi koning-kondre no de vo disi grontapo. Efi mi koningkondre ben de vo disi grontapo, dan dem knegti vo mi ben sa feti boen, vo dem djoe no kisi mi na ondro dem tranga; ma now mi kondre no de vo dia.

37. Now Pilatus taki gi hem: We, dan joe de tog wan koning? Jesus piki: So leki joe taki; mi de wan koning. Vo dati hede mi gebore, en vo dati hede mi kom na grontapo, vo mi betuige da waarheit. We, da soema, disi lobbi waarheit, hem de jeri mi stem.

38. Pilatus taki gi hem: Waarheit? sani dati? En di a taki dati, dan a go na doro ageen na dem djoe, en a taki gi dem: Mi no finni wan foutoe na hem.

39. Ma oen gewente, vo mi loesoe wan soema gi oenoe na Paaska: we, oen wani dan, vo mi loesoe da djoe-koning gi oenoe?

40. Ma dem alamal bari, taki: No disi, ma Barabas! Ma Barabas ben de wan kiliman.

Kap. 19.

Dem geesele Jesus, potti wan makakroon na hem hede tapo. Dem kruisi en beri hem.

Now Pilatus teki Jesus, en a geesele hem.

2. En dem soldati teki makaboesi, vlekli wan kroon, potti na hem hede tapo, en dem weri hem wan purpurklosi,

3. Dem taki: Odi, odi, ko-

ning vo djoe! En dem naki hem na hem sei fesi.

4. Now Pilatus go ageen na doro, a taki gi dem: Loekoe, mi de tjari hem kom na doro na oen fesi dia, vo oen moe sabi, mi no finni wan foutoe na hem.

5. Da so Jesus kom na doro nanga da makakroon en nanga da purpurklosi. En Pilatus taki gi dem: Loekoe, so wan soema!

6. Ma di dem grandomine en dem skoutoe si hem, dem bari, taki: Kruisi hem! Kruisi hem: Pilatus taki gi dem: We, meki oenoe teki hem, kruisi hem! bikasi mi no finni wan foutoe na hem.

7. Dem djoe piki hem: Wi habi wan wet, en da wet taki, a moese dede; bikasi a ben meki hem srefi Gado pikien.

8. We, di Pilatus jeri da woord, a kom frede moro ageen;

9. En so a go baka na ini kroetoechos, a taki na Jesus: Vo hoe kondre joe de? Ma Jesus no piki hem.

10. Pilatus taki gi hem: Hoe-fasi, joe no taki nanga mi? Joe no sabi, mi habi tranga, vo kruisi joe, en mi habi tranga toe, vo loesoe joe?

11. Jesus piki: Joe no ben habi wan soortoe tranga na mi tapo, efi Gado no ben gi joe; vo da hede da soema, disi ben gi mi abra na joe han, hem doe moro bigi zondoe.

12. Sinsi da joeroe Pilatus meki moro moeiti, vo loesoe Jesus; ma dem djoe bari, taki:

Efi joe loesoe da soema, dan joe de go kisi trobi nanga Keyzer; bikasi wan soema, disi de meki hem srefi koning, hem de tegen Keyzer.

13. Di Pilatus jeri da woord, a meki Jesus komopo na doro, en dan hem go sidom na kroetoestoeloe, na da plesi, disi dem kali heistoepoe, ma na djoetongo dem kali hem Gabbata.

14. Dati ben de da srefi dei, disi dem ben meki sani klari vo Paaska; en a ben de omtrent negi joeroe. En Pilatus taki gi dem djoe: Loekoe, dati da oen koning!

15. Ma dem bari: Komoto! komoto nanga hem! Kruisi hem! Pilatus taki gi dem: Da koning vo oen mi sa kruisi? Ma dem grandomine piki: Wi no habi koning, Keyzer wawan wi habi.

16. Now Pilatus gi hem abra na dem, vo dem kruisi hem. En dem teki Jesus, tjari hem gowei.

17. En hem tjari hem kruis, a go na doro na da plesi, disi dem kali bongopitaplesi, na djoetongo: *Golgata*.

18. Na dapee dem kruisi hem, nanga toe tra soema moro; na ibri sei wan, en Jesus na mindri.

19. Ma Pilatus skrifi wan sani, fassi dati na da kruis; da skrifi taki so: Jesus vo Nazaret, da koning vo dem djoe.

20. Foeloe djoe kom lesi da skrifi; bikasi da plesi, dapee dem kruisi Jesus, ben de klosibei na foto; en a ben skrifi na ebreis, na grieki en na romeini tongo.

21. Ma dem grandomine vo djoe taki na Pilatus: No skrifi, da koning vo dem djoe; ma hem ben taki so: Mi de da koning vo dem djoe.

22. Pilatus piki dem: Dasani mi skrifi, mi skrifi.

23. Ma dem soldati, di dem ben kruisi Jesus, na baka dem teki hem klosi, meki fo hiepi, vo ibriwan soldati kisi wan hiepi; so srefi da bigi djakti toe. Da djakti no ben nai, a ben de wan brewan tee doro.

24. Vo da hede dem taki na makandra: No pliti hem, ma meki wi hiti lot vo hem, hoedisi sa kisi hem. Da so da woord kom reti, disi boekoe taki: Dem platie mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem hiti lot. Dati dem soldati ben doe.

25. Klosibei na da kruis vo Jesus hem mama tanapoe, nanga hem mama sisa Maria, da weifi vo Kleofas, nanga Maria Magdalena.

26. We, di Jesus si hem mama tanapoe nanga da disciple, disi hem lobbi, a taki gi hem mama: Oeman! loekoe, hem da joe pikien!

27. Na baka a taki gi da disciple: Loekoe, disi da joe mama! En sinsi da tem da disciple teki hem na hem hoso.

28. Na baka di Jesus sabi, now hem doro alasani, dan, vo meki alasani kom reti, disi skrifi na boekoe, a taki: Mi drewatra!

29. We, di dem ben potti wan patoe nanga azyn dapee, dem

go foeloe wan sponsoe nanga azyn, potti na wan tiki tapoe, en so dem potti hem na hem mofo.

30. Ma di Jesus ben teki da azyn, a taki: A kaba! En so a bendi hem hede, a dede.

31. Ma di dem djoe ben moese meki sani klari vo Paaska, vo da hede dem go begi Pilatus, vo a meki soema go masi broko dem boon, poeloe dem na kruis, vo dem dedeskin no tan hanga na kruis da heeli Sabadei; bikasi da srefi Sabadei ben de wan aparti santa dei.

32. We da so dem soldati kom broko da fosi soema boon, en di vo da trawan toe, disi dem ben kruisi nanga hem.

33. Ma di dem kom na Jesus, en di dem si, a dede kaba, dem no broko hem boon;

34. Ma wan vo dem soldati soetoe hem nanga wan lansri na ini hem sei; en wantem broedoe nanga watra ron komopo na ini.

35. Da soema, disi ben si dati, hem betuige dati, en da getuigenis vo hem de troe; bika hem srefi sabi, hem taki waarheit, vo oenoe toe moe bribi.

36. Bika dasani ben kom so, vo da woord kom reti, disi skrifi na boekoe: Dem no sa broko wan boon vo hem.

37. En wan tra woord ageen taki: Dem sa si, hoesoema dem ben soetoe.

38. Na baka Josef vo Arimatia kom, disi ben de wan disciple vo Jesus toe, ma kibrifasi, bikasi a

ben frede dem djoe, hem go begi Pilatus, efi hem kan poeloe da dedeskin vo Jesus (na kruis). En Pilatus gi hem permisi. Vo da hede hem kom poeloe da dedeskin vo Jesus.

39. So srefi Nikodemus, disi ben hom wantron na Jesus na neti, kem kom toe, a tjari Mirren nanga Aloe moksi makandra, omtrent wanhondro pond.

40. En dem teki da dedeskin vo Jesus, dem domloe hem na ini linnen-klosi, di habi dem specerysani, so leki dem djoe ben njoesoe vo beri soema.

41. Klosibei na da plesi, dapee dem ben kruisi Jesus, wan djari ben de, en na ini da djari wan njoe grebi ben de, pee no wan soema ben lidom na ini jete.

42. We, na dapee dem potti Jesus lidom; bika da Saba vo djoe ben de vo begin, en da grebi ben de klosibei.

Kap. 20.

Da opstaan vo Kristus.

Da fosi dei vo wieki froe-koe mamantem, di a doengroe jete, Maria Magdalena kom na da grebi, en a si, da stoon komopo na da grebi tapo.

2. Vo da hede a ron go na Simon Petrus en na da tra disciple, disi Jesus lobbi, a taki gi dem: Dem poeloe Masra na ini da grebi, en wi no sabi, na hoe-pee dem potti hem.

3. Now Petrus nanga da tra disciple teki pasi toe, go na da grebi.

4. Dem ala toe waka makandra; en da tra disciple ron moro hesi tee a winni Petrus, en so hem fosi kom na da grebi.

5. We, di hem boekoedon, loekoe na ini, a si dem linnen klosi lidom dapee, ma a no go na ini.

6. Now Simon Petrus kom toe na hem baka, en hem go na ini da grebi, a si dem linnen klosi lidom.

7. Ma da hangisa, disi ben tai na Jesus hede, dati a no si na dapee dem linnen klosi lidom; ma a lidom rolo makandra na wan tra plesi.

8. Now da tra disciple, disi ben kom fosi na da grebi, go na ini toe; en di a si dasani, hem srefi bribi so toe.

9. Bikasi dem no ben sabi boekoe jete, dati hem moese hopo baka na dede.

10. Now dem disciple go baka na hoso.

11. Ma Maria tanapoe na dorosei vo da grebi, a kre. En di a kre so, a boekoedon, loekoe na ini da grebi;

12. Na dapee a si toe Engel sidom nanga weti klosi, wan na hedesei en da trawan na foetoesi vo da plesi, dapee da lyk vo Jesus ben lidom.

13. En dem taki gi hem: Oeman, san joe de kre? Hem taki gi dem: Dem poeloe mi Masra dia, en mi no sabi, na hoepee dem potti hem.

14. Di a taki so nomo, a drai hem fesi, en a si Jesus tanapoe

dapee; ma a no sabi, dati da Jesus.

15. Now Jesus taki gi hem: Oeman, san joe de kre? Hoe-soema joe de soekoe? Maria Magdalena denke, da soema hem de da djariman, vo da hede a taki gi hem: Masra, efi joe ben tjari hem gowei, taki gi mi, na hoepee joe potti hem; mi sa go teki hem.

16. Now Jesus taki gi hem: Maria! En Maria drai hem fesi, a taki gi hem: Rabbuni! dati taki: Meester.

17. Jesus taki gi hem: No fassi mi! bikasi mi no go jete na mi tata; ma go na dem brara vo mi, taki gi dem: Mi de hopo go na mi tata, di de da tata vo oenoe toe; na mi Gado, di de da Gado vo oenoe toe.

18. Now Maria Magdalena go verteli dem tra disciple, a taki: Mi ben si Masra, en da so da so a ben taki gi mi.

19. We, da srefi fosi dei vo wieki, na sabatem, di dem disciple ben de makandra, doro srefi ben sloto, vo di dem frede dem djoe, Jesus srefi kom tanapoe na dem mindri, a taki gi dem: Vreede moe de nanga oenoe!

20. En di a ben taki dati, a sori dem hem han nanga hem sei. Now dem disciple plisiri, di dem si Masra.

21. En Jesus taki wantron moro gi dem: Vreede moe de nanga oenoe! so leki mi tata ben seni mi, so mi de seni oenoe.

22. En di a taki so, a blo na dem tapo en a taki gi dem: Teki da santa Jeje!

23. Dem soema, disi oenoe gi pardon vo dem zondoe, dem sa habi pardon; ma dem soema, disi oenoe no gi pardon, dem no sa habi pardon.

24. Ma Tomas, wan vo dem twalfoe, disi dem kali tweeling, hem no ben de nanga dem, di Jesus ben kom.

25. Vo da hede dem tra disciple taki gi hem: Wi ben si Masra. Ma hem taki gi dem: So langa mi no si dem spikrimarki na ini hem han, en so langa mi no potti mi finga na ini dem spikrimarki, en so langa mi no potti mi han na ini hem sei horo, mi no sa bribi.

26. Aiti dei na baka, di dem disciple ben de ageen na ini hoso, en Tomas toe de nanga dem, nomo Jesus kom na ini, ala di dem doro ben sloto, a go tanapoe na dem mindri, en a taki: Vreede moe de nanga oenoe!

27. En dan a taki na Tomas: Langa joe finga dia en loekoe mi han! Langa joe han dia, potti hem na ini mi sei; no twyfle moro, ma bribi troe!

28. Now Tomas piki hem, a taki: Mi Masra, en mi Gado!

29. Jesus taki gi hem: Tomas! di joe si mi, now joe de bribi. Blesi vo dem, disi de bribi, alwasi dem no si.

30. Nofo tra marki moro Jesus ben doe na hem disciple fesi, disi no skrifi na ini da boekoe dia.

31. Ma disi dia dem skrifi, vo oen bribi, Jesus hem da Kristus, da pikien vo Gado, en vo da bribi meki oen finni liebi, na hem nem.

Kap. 21.

Jesus sori hem srefi gi som tra disciple. A haksi Simon Petrus, esti a lobbi hem troe. Besluit vo da boekoe.

Na baka Jesus sori hem srefi wantron moro gi dem disciple na sei da zee vo Tiberias. Da tori ben pasa so:

2. Simon Petrus nanga Tomas, disi dem kali tweeling, en Natanael vo Kana na Galilea, nanga dem pikien vo Zebedeus, nanga toe tra disciple moro, dem ben de makandra dapee.

3. En Simon Petrus taki gi dem: Mi sa go fisi! Dem taki gi hem: Dan wi sa go nanga joe. En so dem hopo, go na ini da sipi wantem; ma da srefi neti dem no kisi noti.

4. Deibroko mamantem froekoe Jesus tanapoe na sjoro dapee; ma dem disciple no sabi, dati da Jesus.

5. Now Jesus taki gi dem: Mi pikien, oen no habi wan njanjam dia? Dem piki hem: No.

6. Ma hem taki gi dem: Hiti da netti na reti sei vo da sipi, dan oen sa kisi! We dem hiti hem, en dem kisi so meni fisi, tee dem no man vo hali.

7. Toen da disciple, disi Jesus ben lobbi, taki na Petrus: Dati da Masra! En Simon Petrus, di hem jeri, dati da Masra, wantem

a weri hem fisiman-hempi, (bikasi a ben de naakend) en so a djompo na ini watra.

8. Ma dem tra disciple kom nanga sipi srefi, (bikasi dem no ben de farawei vo sjoro, omtrent fohondro voet,) en so dem sleepi da netti nanga dem fisi.

9. We, di dem kom na sjoro, dem si, krofaja de kaba, nanga fisi na tapo, nanga brede toe.

10. En Jesus taki gi dem: Tjari som vo dem fisi kom, disi oen ben kisi di djoesnoe!

11. En Simon Petrus go na ini watra, a hali da netti kom na sjoro; da netti foeloe nanga wanhondro feifitentin na dri bigi fisi. Ma tog nanga ala dem foe-loe fisi da netti no broko.

12. Now Jesus taki gi dem: Kom, meki wi njam! Ma no wan vo dem disciple ben ha vanoodoe vo haksi hem: Hoesoe-ma da joe? Bikasi dem sabi, dati da Masra.

13. Now Jesus kom, a teki da brede, platie gi dem; so srefi dem fisi toe.

14. Dati ben de vo dritron now, disi Jesus ben sori hem srefi gi dem disciple vo hem, sinsi a ben hopo baka na dede.

15. Na baka di dem njam kaba, Jesus taki gi Simon Petrus: Hoefasi, Simon? pikien vo Jonas! joe lobbi mi? moro leki dem trawan dia? Hem taki gi hem: Ja Masra, joe srefi sabi, mi lobbi joe. Jesus taki gi hem: We, go loekoe dem pikin skaap vo mi!

16. Dan Jesus haksi hem vo toetron ageen: Simon, pikien vo Jonas! joe lobbi mi? Hem taki gi hem: Ja Masra, joe srefi sabi, mi lobbi joe. Jesus taki gi hem: Loekoe dem skaap vo mi!

17. Dan Jesus haksi hem vo dritron: Simon, pikien vo Jonas! Joe lobbi mi? Now Petrus kom verlegi vo troe, disi Jesus haksi hem vo dritron: Joe lobbi mi? en a taki gi hem: Masra, tog joe sabi alasani; we joe sabi toe, mi lobbi joe. Jesus taki gi hem: Loekoe dem skaap vo mi!

18. Vo troe troe, mi taki gi joe: Di joe ben de moro jonge, joe srefi ben weri joe klosi, en joe ben waka go, dapee joe ben wani; ma te joe kom ouroe, dan joe sa langa joe han, en wan trawan sa weri klosi gi joe, tjari joe go, dapee joe no wani go.

19. Dati Jesus taki, vo pingi hem, nanga hoe dede hem sa pryze Gado. Na baka a taki gi hem: Kom go nanga mi!

20. Ma di Petrus drai hem fesi, loekoe na bakasei, a si, da disciple, kom toe, disi Jesus lobbi, en disi ben sidom klosibei na Jesus sei na avondmaal, en disi ben haksi: Masra, hoesoe-ma dati, disi sa tori joe?

21. We, di Petrus si hem, a taki na Jesus: Masra, sani sa kom vo disi dan?

22. Jesus taki gi hem: Efi mi wani, hem moese tan, tee mi kom; hoe wroko joe habi nanga dati? Meki joe kom go na mi baka!

23. Sinsi datem dem brara ben habi wan tori makandra, dem taki: Da disciple dia no sa dede. Ma Jesus no ben taki gi hem, hem no sa dede; ma: Efi mi wani, hem tan, tee mi kom, hoe wroko joe habi nanga dati?

24. We, dati de da srefi disciple, disi de getuige vo ala demsani, en di ben skrifi disi; en wi sabi, da getuigenis vo hem de troe.

25. Foeloe tra sani moro de, disi Jesus ben doe; ma efi ala dem tori moe skrifi na boekoe, mi bribi, kondre no sa kan teki ala dem boekoe, disi sa de vo skrifi. Amen.

Tori vo dem Apostel vo Jesus, disi Lukas ben skrifi.

Kap. 1.

Da Hemelvaart vo Kristus. Mattias kom na lo vo dem Apostel.

Da fosi tori mi skrifi kaba, mi lobbi Teofilus, vo ala demsani, disi Jesus ben begin vo doe en vo leri,

2. Tee na da dei, disi a hopo go na hemel, na baka di a ben gi dem Apostel ordre nanga santa Jeje, dem disi a ben verkiesi;

3. En na disi a ben sori hem srefi toe liebi liebi na baka da pina vo hem, a gi dem foeloe krin bewys; fotentin dei a ben meki dem si hem na dem mindri, en a taki nanga dem vo Gado-kondre.

4. En di a ben de nanga dem makandra, a taki gi dem, dem no moese komoto na Jerusalem, ma dem moese tan wakti da pramisi vo tata, disi oen ben jeri na mi — so hem taki —.

5. Bikasi Johannes ben doopoe nanga watra, ma oenoe sa doo-

poe nanga santa Jeje, en dati no sa tan langa.

6. Ma dem, disi ben kom makandra dapee, haksi hem, taki: Masra! joe sa hopo da koningkondre vo Israel baka noja?

7. Hem taki gi dem: Oenoe no ha vo sabi da tem ofoe da joe-roe; dati mi tata wani, a moese tan vo hem tranga wawan.

8. Ma oenoe sa kisi da kragti vo santa Jeje, disi sa kom na oen tapo; oen sa de mi getuige na Jerusalem, na heeli Judea en Samaria en tee na dem moro farawei kondre na grontapo.

9. Di a taki dati nomo, a hopo na dem fesi; en wan wolkoe teki poeloe hem na dem hai.

10. We, di dem tanapoe so, loekoe na hemel, fa a hopo gowei, loekoe! toe mansoema nanga weti klosi kom tanapoe na dem sei;

11. Dem taki: Oen soema vo Galilea, san oen tanapoe dia, loekoe na hemel? Da srefi Jesus,

disi komoto na oenoe, hopo go na hemel, sa kom baka, so leki oen ben si hem go na hemel.

12. Now dem drai baka go na Jerusalem, komoto na da bergi, disi dem kali olyfbergi, en disi de klosibei na Jerusalem, wan Sabadei-koiri nomo.

13. We, di dem kom na ini, dem go na zoldro tan dapee, da Petrus en Jakobus. Johannes en Andreas, Filippus en Tomas, Bartolomeus en Matteus, Jakobus, da pikien vo Alfeus, Simon Zelotes nanga Judas, da brara vo Jakobus.

14. Dem alamal tan leki *wan* hatti makandra nanga begi en djemee, nanga dem oeman toe, nanga Maria, da mama vo Jesus, nanga dem brara vo hem.

15. We, na wan vo dem dei Petrus hopo na mindri dem disciple, (da getal vo dem alamal ben de omtrent wanhondro en twenti soema) a taki:

16. Oen soema en brara! da woord ben moese kom reti, disi santa Jeje ben meki David mofo taki na fesi, vo Judas, di ben sori pasi gi dem, disi ben kisi Jesus.

17. Bikasi a ben teli na wi mindri, en a ben kisi da srefi amt leki wi.

18. We, hem teki da onregtvaardige paiman, meki dem bai wan gron; en dan a go hanga hem srefi, a fadom, pliti na toe, en ala hem bele komopo, panja.

19. Dati ala soema sabi, di de liebi na Jerusalem, en vo da hede dem kali da srefi gron na

dem tongo: Hakeldama, dati taki, wan broedoe Gron.

20. Bikasi dem skrifi na ini psalmboekoe: Meki hem hoso tan soso, meki no wan soema liebi na ini! En wan tra soema moe kisi hem apostelamt!

21. Vo da hede wan vo dem soema dia, di ben de nanga wi da heeli tem, disi Masra Jesus ben liebi en waka na wi mindri,

22. Sinsi da doop vo Johannes, tee na da dei, disi a hopo komoto na wi mindri, moe kom wan getuige vo da opstaan vo hem, moksi nanga wi.

23. En dem teki potti toe soema, da Josef, disi dem kali Barsabas, a ben habi da nem Justus toe, nanga Mattias;

24. En dem begi, taki: Masra! joe, di sabi ala soema hatti, sori wi, hoedisi vo dem toe soema joe verkiesi,

25. Vo a kisi da dienst en da apostelamt, pee Judas komopo, a gowei vo hem na hem plesi.

26. Now dem hiti lot vo dem, en da lot kisi Mattias, en dem teki potti hem na loo vo dem elf Apostel.

Kap. 2.

Da santa Jeje kom na dem apostel tapo. Da fosi preki vo Petrus.

■ En di da dei vo Pinkster kom, dem alamal ben de makandra leki *wan* hatti.

2. En na *wan* bro wan ba'bari komoto na hemel, leki da ba'bari vo wan tranga winti, a foeloe da heeli hoso, dapee dem sidom.

3. En dem kom si sani, leki dem taki: Switi wien meki dem pliti pliti fajatongo; dasani go sidom na ibriwan vo dem tapo.

4. En dem alamal kom foe-loe nanga santa Jeje, en dem begin vo taki nanga tra tongo, so leki da Jeje ben gi dem vo poeloe.

5. Datem foeloe djoe ben liebi na Jerusalem, soema, disi frede Gado, vo so meni difrenti kondre, di de na ondro hemel.

6. We, di dem jeri da ba'bari, ala dem foeloe soema ron kom makandra, en dem verwondroe pasamarki; bikasi ibriwan jeri dem taki hem kondre tongo.

7. Dasani dangra dem alamal, en dem verwondroe, dem taki na makandra: Loekoe, ala dem, disi de taki dia, dem no de Galilea soema?

8. We, fa ibriwan vo wi jeri dem taki da taal vo da kondre dan, dapee wi gebore?

9. Di vo Parten en vo Meden en vo Elam, en di de liebi na Mesopotamia en na Judea, en na Kapadocia, Pontus en Asia,

10. Frigia en Pamfilia en Egipten, en tee na dem buurti vo Libia na sei Kirene, en dem vreemde soema vo Rom,

11. Djoe nanga djoeproseliti, soema vo Kreta en vo Arabia: wi jeri dem taki nanga wi tongo vo dem bigi wroko vo Gado.

12. Dem alamal verwondroe vo dati, a dangra dem krin krin, en dem taki wan na trawan: Hoesani dati?

13. Ma trawan meki spot,

droengoe.

14. Now Petrus tanapoe nanga dem elf (Apostel), a hopo hem stem, a taki gi dem: Oen djoesoema, nanga oen alamal, di de liebi na Jerusalem! dati oen moe sabi, en meki dem woord vo mi go na ini oen jesi!

15. Dem soema dia no droengoe, so leki oen denke; bikasi na negi joeroe mamantem wi de.

16. Ma dati de dasani, disi profet Joel ben taki:

17. En a sa kom so na dem laatste dei, (so Gado taki,) dati mi sa teki hafoe vo da Jeje vo mi, seni na ala soema tapo; dan dem manpikien nanga dem oemanpikien vo oen sa taki profetitori, en dem jonkman vo oen sa si kibrisani, en dem gransoema vo oen sa drem bigi drem;

18. En na tapo dem foetoeboi vo mi, man nanga oeman, mi sa seni hafoe vo da Jeje vo mi da srefi tem, en dem sa taki profetitori.

19. En mi sa sori wonderwroko na taposei na hemel, en bigi marki na ondrosei na gron-tapo, broedoe en faja en bigi smoko;

20. Zon sa tron doengroe, en moen sa tron broedoe, bifo da bigi glori dei vo Masra kom:

21. En a sa kom so: ibriwan soema, disi kali Masra nem, hem ziel sa finni boen.

22. We, oen soema vo Israel, jeri dem woord: Jesus vo Nazaret, da soema, disi Gado srefi ben

meki oen sabi leki hem boodsko-poeman nanga bigi wroko en wonder en marki, disi Gado ben meki a doe na oen mindri, so leki oen srefi sabi:

23. Da hem oen ben teki, (bikasi Gado ben gi hem abra, a ben sabi en besluti dati sinse begin,) en nanga han vo dem ogri soema oen ben kruisi en kili hem.

24. Ma Gado ben wieki hem baka, a loesoe dem boeje vo dede; bikasi a ben de onmooglyk, vo dede kan holi hem.

25. Bikasi David taki vo hem: Mi ben si Masra alatem na mi fesi; bikasi hem de na mi reti han, meki mi no seki.

26. Vo da hede mi hatti plisiri, en mi tongo de vrolyk; mi skin srefi sa ruste nanga hoop;

27. Bikasi joe no sa libi mi ziel na ini dedekondre; joe no sa gi pasi toe, vo da Santawan vo joe go verrotoe.

28. Joe ben meki mi sabi dem pasi vo liebi; en joe sa meki mi habi foeloe plisiri na joe fesi.

29. Oen soema en brara! meki mi taki vry nanga oenoe vo wi granavoo David: A dede kaba, en dem beri hem, hem grebi de na wi dia tee tidei.

30. We, di a ben de wan profet, en di a ben sabi, Gado ben pramisi hem nanga wan sweri, taki, da vroektoe vo hem skin sa sidom na hem troon tapo;

31. Vo da hede di a ben si dati na fesi, a taki vo da opstaan vo Kristus, fa hem ziel no sa tan

na ini dedekondre, en fa hem skin no sa verrotoe.

32. We, da srefi Jesus Gado ben wieki baka, vo dati wi alamal de getuig.e

33. En di da reti han vo Gado ben hopo hem now, en di hem tata ben gi hem dasani, disi a ben pramisi hem vo da santa Jeje; vo da hede a seni dasani kom, disi oen si en jeri.

34. Bikasi David srefi no ben hopo go na hemel; en tog a taki: Masra ben taki na mi Masra: Go sidom na mi reti han,

35. Tee mi potti dem vyand vo joe lidom na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi.

36. We, meki da heeli hoso vo Israel sabi now troe troe, da srefi Jesus, disi oenoe ben kruisi, da hem Gado ben potti vo Masra en vo Kristus.

37. Di dem jeri dati, dasani masi dem hatti, en dem taki na Petrus en na dem tra Apostel: Oen lobbi brara, san wi moe doe?

38. Petrus taki gi dem: Draioen liebi, en meki ibriwan vo oen teki doop na nem vo Jesus Kristus, vo oen kisi pardon vo oen zondoe, dan Gado sa gi oen da santa Jeje.

39. Bikasi da pramisi de vo oenoe, en vo dem pikien vo oenoe, en vo ala dem, disi de farawei jete, so meni leki Masra, wi Gado, sa kali kom klosibei.

40. En nanga foeloe tra woord moro a betuige en vermane dem, a taki: Soekoe helpi, komoto na disi verkeerti speli soema!

41. We, ala dem, disi teki a meki soema tjari hem; en dem da woord vo hem nanga plisiri, potti hem ala dei na sei da temple dem teki doop toe; en so da srefi doro, disi dem kali da mooiwane, dei omtrent dridoezend soema vo a begi pikin moni na dem kom na (da gemeente) soema, disi de go na ini temple.

42. En dem tan alatem na ini 3. We, di hem si Petrns en da leri vo dem Apostel, en na Johannes go na ini temple, a begi ini da gemeenskap, en nanga da dem wan pikin moni. broko brede makandra, en na ini begi.

43. En ala soema kisi frede 4. Ma Petrus loekoe hem tranga, hem nanga Johannes, en a taki: Loekoe wi! toe; en dem Apostel doe foeloe wonsani.

44. Ala bribisoema ben holi 5. We, da soema loekoe dem tranga, a denke, dem sa gi hem wonsani. nanga makandra, en alasani ben kompani sani.

45. Dem goedoe, en sani dem 6. Ma Petrus taki: Silver en goutoe mi no habi; ma dasani, habi, dem seli, platie gi alamal, so leki ibriwan habi sani vanoodoe. di mi habi, mi sa gi joe: Na nem vo Jesus Kristus vo Nazaret hopo tanapoe, en waka go!

46. En ala dei dem tan leki 7. Now a fassi hem na hem reti han, a hopo hem. En so wan hatti makandra na ini temple; en dem broko brede makandra na dem hoso, tidei dia, djoesnoe hem foetoe en skroefoe kisi tranga. tamara janda;

47. En so dem teki dem njan- 8. En so a djompo hopo, a kan tanapoe, waka; en a go nanga dem na ini temple, a waka en djompo en pryze Gado.

9. Ala soema si hem waka, en fa a pryze Gado.

10. En dem sabi hem toe, dati da hem, disi ben sidom begi na sei da mooi temple doro, vo da hede dem verwondroe en skreki vo troe vo dasani, disi pasa nanga da soema.

11. Ma di da laam soema, disi ben kom gezond, holi hem srefi nanga Petrus en Johannes, ala soema ron kom na dem na ini da gadri, disi dem kali da gadri vo Salomo; en dem verwondroe toemoesi.

Kap. 3.

Petrus meki wan laam soema kom gezond, en a preki vo Jesus.

Wan dei Petrus en Johannes go makandra na ini temple, a ben de na dri joeroe bakadina, di dem ben njoesoe vo go begi.

2. Na dapee wan soema ben de, disi ben laam sinsi a gebore,

12. Di Petrus si dati, a taki Masra fesi, en disi hem sa seni gi da heeli hiepi: Oen soema vo Jesus Kristus kom, di dem ben Israel, fa oen verwondroe so vo preki gi oen na fesi kaba; dati? Fa oen loekoe *wi* so dan, 21. Disi moese teki hemel leki da wi ben helpi da soema abra, tee na da tem, te alasani nanga wi eigen tranga en santa kom njoe en reti baka, so leki liebi, meki a kan waka? Gado ben taki nanga mofo vo

13. Da Gado vo Abraham, vo ala hem santa profet sinsi begin Isaak en vo Jakob, da Gado vo vo grontapo.

dem tata vo wi, ben gi hem pikien Jesus glori, disi oenoe ben 22. Bikasi Moses ben taki na gi abra, klage na fesi vo Pilatus, dem tata: Masra, oen Gado, sa taki, oen no wani hem, ala di wieki hopo wan profet gi oen na Pilatus taki, hem sa loesoe hem; mindri dem brara vo oen, leki mi; da hem oen moese jeri na ini vo

14. Ma oenoe no ben wani alasani, disi hem sa taki gi oen. da santa en regtvaardige soema, 23. En a sa kom so, ibriwan oenoe ben begi, vo a loesoe da soema ziel, disi no sa jeri da kiliman gi oen; profet, dem sa poeloe komoto

15. Ma da hedeman vo liebi na ini da piple. oen ben kili. We, da hem Gado 24. En ala profet, sinsi Sa- ben wieki baka na dede, vo dati muel tee na bakatem, so meni wi de getuige. leki disi ben taki, dem ben taki

16. En nanga da bribi na hem na fesi toe vo *dem* dei disi. nem, hem nem srefi ben meki 25. We, oenoe de pikien vo da soema kom tranga, disi oen dem profet en vo da verbond, si dia, en disi oen sabi; troe, da disi Gado ben meki nanga dem bribi, disi hem srefi de wroko, tata vo wi, di a taki na Abra- ben gi da soema da reti gezond- ham: Wan pikien vo joe sa me- heid dia na oen ala fesi. ki ala soema en famili na gron-

17. We, oen brara, mi sabi, tapo finni blesi. oen ben doe dati leki soema, 26. We, da vo oenoe fosi oen ben doe dati leki soema, disi Gado ben wieki hem pikien Jesus, no ben sabi betre, so srefi dem en a seni hem kom vo a blesi gransoema vo oen toe; oen, meki ibriwan bekeere, libi

18. Ma Gado ben meki alasani ala hem ogrido. moese kom so, leki hem ben taki 19. We, drai oen liebi dan na fesi nanga mofo vo ala hem a la di dem taki so gi dem profet, dati Kristus moese pina so. soema, dem domine en da hede-

19. We, drai oen liebi dan en bekeere, vo oen zondoe moe figi, poeloe, 20. Vo da tem moe kom, disi oen sa fili wan switi kouroe na

Kap. 4.

Dem potti Petrus en Johannes na doengroehoso. Dem bribisoema begi vo dem. Da liebi en waka vo dem njoe bribisoema.

Ala di dem taki so gi dem soema, dem domine en da hede-

man vo temple nanga dem Sa-
duceman doro dapee;

2. Dem hatti bron toemoesi,
disi dem leri soema so publiki,
en disi dem preki vo Jesus en vo
da hopo baka na dede;

3. En so dem kisi dem, potti
dem na doengroehoso tee dei-
broko; bikasi neti ben kom kaba.

4. Ma foeloe vo dem soema,
disi ben jeri da woord, dem teki
da bribi; da getal vo dem mansoe-
ma ben de omtrent feifidoezend.

5. Deibroko mamantem dem
hedeman en gransoema en mees-
ter vo wet kom makandra na
Jerusalem;

6. Nanga Hannas toe, da gran-
domine, en Kajafas en Johannes
en Alexander, nanga nofo tra-
wan moro, disi ben de vo gran-
domine famili.

7. En dem potti dem reti na
dem fesi, dem haksi dem: Nan-
ga hoe tranga, ofoe na hoesoe-
ma nem oen ben doe dati?

8. Ma Petrus, disi foeloe nan-
ga santa Jeje, taki gi dem: Oen
hedeman vo piple, en oen gran-
soema vo Israel!

9. Efi wi moese gi verant-
woortoe tidei vo da boen, disi
wi ben doe na da sikiman, meki
a kom gezond;

10. We, meki oen alamal
nanga da heeli piple vo Israel,
sabi now: nanga da nem vo Je-
sus Kristus vo Nazaret, disi oe-
noe ben kruisi, en disi Gado ben
wieki baka na dede, nanga hem
(nem) da soema tanapoe gezond
na oen fesi dia.

11. Dati de da stoon, disi oe-
noe: dem basi, ben trowei, en
disi ben tron wan tranga hoekoe-
stoon.

12. No wan trawan kan helpi
soema; bikasi Gado no ben gi
soema wan tra nem na ondro
hemel, disi kan meki wi ziel
finni boen.

13. We, di dem si Petrus en
Johannes taki so vry, sondo
frede, en di dem jeri, dem de
soso soema, disi no ben leri do-
mine-wroko, dem verwondroe
vo troe; bikasi dem srefi sabi
dem, dati dem ben holi nanga
Jesus.

14. En di dem si da soema,
disi ben kom gezond, tanapoe
na dem sei, now dem no kan
taki wansani moro.

15. Ma dem meki dem go na
doro, komoto na kroetoe, en
dan dem prakticeri nanga ma-
kandra, dem taki:

16. Sani wi sa doe nanga dem
soema? Dem ben doe wan won-
derwroko troe, dati ala soema
sabi, disi de liebi na Jerusalem,
en wi srefi no kan stry dati toe.

17. Ma da tori no moese panja
moro moro na kondre; vo da
hede meki wi verbiede dem tran-
ga, vo dem no taki na wan soe-
ma moro vo da nem disi.

18. En dem kali dem baka,
dem taki, dem no moese taki en
leri moro kweti kweti vo da nem
vo Jesus.

19. Ma Petrus en Johannes piki
dem, dem taki: Oen srefi kan
kroetoe dati, efi a sa reti na

Gado fesi, vo wi harki oenoe moro, leki Gado.

20. Wi no kan helpi, wi moese taki vo dasani, disi wi ben si, en disi wi ben jeri.

21. Now dem waarskouwe dem wantron moro, en so dem meki dem gowei; bikasi vo dem foeloe tra soema hede dem no ben sabi, fa dem sa doe strafoe dem; bikasi ala soema ben pryze Gado vo dasani, disi ben pasa.

22. En da soema, disi dem ben doe da wonderwroko na hem, vo genezi hem, ben ouroe moro leki fotentin jari kaba.

23. En di dem meki Petrus en Johannes gowei, dem go na dem soema vo dem, en dem verteli dem, sani dem grandomine en gransoema ben taki nanga dem.

24. We, di dem jeri dati, dem alamal hopo dem stem tee na Gado, en leki *wan* hatti dem taki: Masra! joe de da Gado, disi ben meki hemel en grontapo en da bigi zoutwatra, nanga alasani, disi de na ini;

25. Joe, di ben taki nanga mofo vo joe foetoeboi David: Vo san hede dem heiden krasi so, en dem piple prakticeri sani, disi de vo soso?

26. Dem koning vo grontapo meki barki makandra, en dem hedeman kom makandra hiepi hiepi, vo feti nanga Masra en nanga da Kristus vo hem.

27. Ja troe, Herodes en Pontius Pilatus nanga dem heiden en dem piple vo Israel, dem ben

kom makandra dia na tapo joe santa pikien Jesus;

28. Vo doro dasani, disi joe han en joe konferensi ben pramisi na fesi kaba, taki, a moese kom so.

29. We now, Masra! loekoe da krasi mofo vo dem, en helpi dem foetoeboi vo joe, vo dem kan taki joe woord vry en sondro frede!

30. Langa joe han, vo geneze soema, en meki wi kan doe bigi marki en wonderwroko na nem vo joe santa pikien Jesus!

31. We, di dem begi so, da plesi kom seki, dapee dem ben de makandra; en dem alamal kom foeloe nanga santa Jeje, en dem preki da woord vo Gado vry en sondro frede.

32. Da heeli hiepi vo dem bribisoema ben de *wan* hatti en *wan* ziel makandra; no wan ben taki vo hem goedoe, da vo hem; ma ala dem goedoe ben de kompani sani.

33. En nanga bigi tranga dem Apostel gi getuigenis vo da opstaan vo Masra Jesus, en bigi gnade ben de nanga dem alamal.

34. No wan ben de na dem mindri toe, disi ben habi gebrek; bikasi dem, disi ben habi pransi ofoe hoso, seli dem, en dem teki da moni vo dasani, disi dem ben seli,

35. Tjari kom, potti na dem Apostel foetoe; en dem platie gi na ibriwan, sani a habi vanoodoe.

36. En Joses, disi dem Apostel ben kali Barnabas, (dati taki na

wi tongo, wan pikien vo troostoe,) a ben de wan levit, wan krioro vo Ciprus;

37. Hem ben habi wan gron toe, en a seli hem, tjari da moni kom, potti na dem Apostel foetoe.

Kap. 5.

Ananias en Safira. Wan Engel poeloe dem Apostel na ini doengroehoso. Gamaliel

So srefi wan soema, a nem Ananias, nanga hem wesi Safira, seli wan piesi gron toe;

2. En nanga hem wesi sabi, a kibri hafoe vo da moni; en da tra hafoe a tjari kom, potti na dem Apostel foetoe.

3. Ma Petrus taki: Ananias! San hede joe ben meki Satan foeloe joe hatti, tee joe meki lei gi santa Jeje, kibri hafoe vo da moni, di joe ben kisi vo da gron?

4. Joe no ben kan holi hem? a no ben de vo joe? En di joe seli hem kaba, joe no ben kan doe, san joe wani? We, vo san hede joe prakticeri sosani dan na ini joe hatti? Joe no ben meki lei gi liebisoema, ma gi Gado srefi.

5. Di Ananias jeri dem woord, a fadom dede na gron. En ala soema, disi jeri dati, kisi bigi frede.

6. En som jonge soema hopo, dem poeloe hem dapee, tjari hem go na doro, beri hem.

7. Omtrent dri joeroe na baka hem wesi kom na ini toe; ma a no sabi, sani pasa.

8. En Petrus haksi hem: Taki gi mi, da vo so meni moni oen ben seli da gron? Hem taki: Ja, vo so meni.

9. Ma Petrus taki gi hem: Vo san hede oen potti mofo makandra so, vo tesi da Jeje vo Masra? Loekoe, dem soema foetoe, disi ben beri joe man, de na doro mofo, dem sa tjari joe toe na doro.

10. En so wantem a fadom dede na Petrus foetoe. En di dem jonkman kom na ini, dem finni hem dede, dem tjari hem go na doro, beri hem na hem man sei.

11. En bigi frede kisi da heeli gemeente nanga ala dem, disi jeri dasani.

12. En dem Apostel doe foeloe bigi marki en wonderwroko na foeloe soema. En dem alamal ben de makandra leki *wan* hatti na ini da gadri vo Salomo.

13. Ma vo dem tra soema no wan ben habi hatti, vo go stoore dem; bikasi ala soema ben respekti dem.

14. En foeloe soema moro kom bribi na Masra, moksi nanga dem, foeloe man nanga oeman.

15. Dem sikiman srefi dem tjari kom na doro na dem strati, potti na tapo bedi ofoe deeki, vo, te Petrus pasa dapee, ten minste da schaduwe vo hem moe fadom na som vo dem tapo.

16. So srefi vo ala dem foto na buurti foeloe soema kom na Jerusalem, dem tjari dem sikiman kom nanga dem, disi ben

pina nanga takroe geest; en dem alamal kom gezond.

17. Ma vo dati grandomine hatti kom bron toemoesi, nanga ala dem trawan, disi holi nanga hem; bikasi dem alamal ben de Saduceman, en dem hopo,

18. Dem kisi dem Apostel, potti dem na ini da bigi doengroehoso vo lanti.

19. Ma na neti wan Engel vo Masra kom hopo da doro vo da doengroehoso, a tjari dem komoto, a taki:

20. Go baka, tanapoe na ini temple, en taki ala dem woord vo disi liebi gi ala soema!

21. We, di dem jeri dati, dem go na ini temple froekoe mamantem, dem leri soema. Ala dati grandomine nanga dem, disi holi nanga hem, ben kali da heeli kroetoe nanga ala gransoema vo Israel kom makandra, en dan dem seni soema go na doengroehoso, vo go teki dem.

22. Ma di dem skoutoe kom dapee, dem no finni dem na ini doengroehoso; en so dem drai baka, gi raport,

23. Dem taki: Wi finni da doengroehoso sloto boen boen, en dem skildwakti tanapoe na doro mofo; ma di wi hopo doro, wi no finni wan soema na ini.

24. We, di grandomine nanga da hedeman vo temple nanga dem tra grandomine jeri da boodskop, dem kom verlegi vo dem, sani sa kom vo dati.

25. Ondertusi wan soema kom na ini, a taki gi dem: Loekoe!

dem soema, disi oenoe ben potti na ini doengroehoso, tanapoe na ini temple de leri soema!

26. En so da hedeman nanga dem skoutoe go teki dem, tjari dem kom, ma no nanga tranga; bikasi dem frede dem foeloe tra soema, vo dem no kili dem nanga stoon.

27. We, di dem tjari dem kom, dem potti dem na fesi vo kroetoe; en grandomine haksi dem,

28. A taki: Hoefasi, wi no ben verbiede oen tranga, vo oen no moese leri soema vo da nem disi? En loekoe! oen foeloe heeli Jerusalem kaba nanga da leri vo oen; oen wani tjari da soema broedoe kom na wi tapo.

29. Ma Petrus nanga dem Apostel piki dem, taki: Wi moese harki Gado moro, leki liebisoema.

30. Da Gado vo dem tata vo wi ben wieki Jesus baka, disi oenoe ben kili, spikri na kruis.

31. We, da hem Gado ben hopo nanga hem reti han, a potti hem vo wan hedeman en helpiman, vo a helpi Israel, meki dem bekeere, kisi pardon vo dem zondoe.

32. En wi de hem getuige vo demsani, so leki santa Jeje toe, disi Gado ben gi na dem, disi de gehoorzam hem.

33. Di dem (kroetoeman) jeri dati, dasani koti dem hatti, en dem prakticeri vo kili dem.

34. Ma wan Fariseman, a nem Gamaliel, wan meester vo wet, disi ala soema respekti, hem hopo

na ini da kroetoe, a taki, meki dem seni dem Apostel go na doro pikinso.

35. En dan a taki gi dem: Oen soema vo Israel, loekoe boen, sani oen wani doe nanga dem soema dia!

36. Tra dei Teudas hopo, a taki, hem de wansani, en foeloe soema go holi nanga hem, omtrent fohondro; ma dem kili hem, en ala dem, disi holi nanga hem, panja en lasi.

37. Na hem baka Judas vo Galilea hopo, (dem srefi dei, di dem ben teki skrifi ala soema nem en goedoe,) a meki foeloe soema oproeroe, moksi nanga hem; ma hem lasi toe, en ala dem, disi holi nanga hem, panja.

38. We, mi taki gi oen: Libi dem soema, en meki dem go; bikasi efi da prakticeri en da wroko de vo liebisoema, dan a sa pori;

39. Ma efi a de vo Gado, dan oenoe no kan tapo hem; vo oen no tan leki soema, disi wani feti nanga Gado srefi.

40. Dati dem gi hem reti, en dem kali dem Apostel ageen, dem geesele dem, en dem verbiede dem, dem no moese taki moro na nem vo Jesus, en so dem meki dem gowei.

41. En dem (Apostel) komoto na kroetoe, dem plisiri, disi dem ben habi da eer, vo soema gi dem sjem vo Jesus nem hede;

42. En dem no kaba vo leri soema ala dei na ini temple en na ini dem hoso toe, en vo preki da Evangelium vo Jesus Kristus.

Kap. 6.

Dem Apostel potti som soema, vo loekoe dem potiman. Tori vo Stefanus.

Ma datem, di dem bribisoe-ma kom foeloe, wan taki hopo na mindri dem grieki, dem mandinanga dem Ebreer, vo di dem no loekoe dem weduwe so boen, te dem platie ala dei, sani ibriwan habi vanoodoe.

2. Vo da hede dem twalf (Apostel) kali ala dem foeloe disciple makandra, dem taki: A no fiti, vo wi libi da woord vo Gado, go dini tafra.

3. Vo da hede, oen brara, go loekoe seben soema na oen mindri, disi habi boen nem, en disi foeloe nanga santa Jeje en koni, meki wi potti dem, vo bezorgoe dasani.

4. Ma *wi* sa holi da wroko, vo begi en vo preki da woord.

5. We, da taki ben boen na da heeli gemeente; en dem teki Stefanus, da wan soema, disi foeloe nanga bribi en santa Jeje, nanga Filippus en Prokorus en Nikanor en Timon en Parmenas en Nikolas, wan djoeproseliti vo Antiokia;

6. En dem potti dem na dem Apostel fesi; en dan dem begi en potti han na dem tapo.

7. En da woord vo Gado kom panja moro moro; en da getal vo dem disciple kom bigi vo troe na Jerusalem; wan bigi hiepi vo dem domine srefi kom gehoorzam na da bribi.

8. Ma Stefanus, foeloe nanga bribi en tranga, hem doe wonderwroko en bigi marki na mindri dem soema.

9. Ma som vo da skolo, disi dem kali di vo dem Libertini, en Cireni en Alexandrini soema, nanga di vo Cilicia en Asia, dem hopo, seti wan stry nanga Stefanus.

10. Ma dem no man vo tegen da koni en da Jeje, nanga disi hem taki.

11. Vo da hede dem steeki som soema, disi taki: Wi ben jeri, da soema kosi Moses en Gado.

12. En so dem opsteeki da heeli piple nanga dem gransoema en meester vo wet, dem fadom na hem tapo, dem kisi hem, tjari hem kom na kroetoe.

13. En dem potti falsi getuige, disi taki: Da soema no kaba, vo taki en vo kosi da santa plesi dia en da wet.

14. Bikasi wi ben jeri hem taki, Jesus vo Nazaret sa broko da plesi dia, en a sa verandre da fasi vo liebi, disi Moses ben potti gi mi.

15. En ala soema, disi sidom na kroetoe, loekoe na hem tapo; en dem si, hem fesi tan leki da fesi vo wan Engel.

Kap. 7.

*Stefanus verantwoortoe hem srefi.
Dem kili hem.*

Now grandomine taki: Hefasi, dasani de so?

2. Stefanus taki: Oen brara en tata, jeri! Da Gado vo ala

glori ben sori hem srefi gi wi tata Abraham, di a ben de na Mesopotamia jete, bifo a kom liebi na Haran;

3. En a taki gi hem: Komoto na joe kondre en na joe famili, go liebi na wan kondre, disi mi sa sori joe.

4. Da so a komoto na Kaldeakondre, a go liebi na Haran. En na baka, di hem tata dede, Gado tjari hem kom abra na disi kondre, dapee oenoe de liebi noja.

5. Ma a no gi hem wan piesi gron vo hem srefi na ini da kondre, no wan foetoe bradi; ma a pramisi hem, taki, hem sa gi hem da kondre, vo hem nanga hem famili na hem baka habi hem; ma datem a no ben habi pikien jete.

6. Bikasi Gado taki so: Dem pikien vo joe sa de vreemde soema na wan vreemde kondre; en dem sa meki dem tron katibo, pina dem fohondro jari.

7. Ma da piple, disi dem sa dini, mi srefi sa kroetoe, — so Gado taki —; ma na baka dem sa komoto, dini mi na disi plesi dia.

8. En a gi hem da verbond, da besnyde. En so Abraham meki Isaak, en di vo aiti dei a besnyde hem; Isaak meki Jakob, en Jakob dem twalf avoo.

9. Ma dem avoo ben djaloesome Josef, dem seli hem go na Egipti; ma Gado ben de nanga hem,

10. A verlosoe poeloe hem na ini ala hem pina, a gi hem gnade en koni na fesi vo Farao,

da koning vo Egipti, en hem potti hem vo granman vo heeli Egipti en vo hem heeli hoso.

11. Now wan hangritem kom fadom na heeli Egipti en Kanaan-kondre tapo, wan reti pinaliebi; en dem tata vo wi no ben finni njanjam.

12. Ma di Jakob jeri, na Egipti dem habi njanjam, a seni dem tata vo wi go da fositron.

13. En di vo toetron dem brara vo Josef kom sabi hem; en Farao kom sabi Josef famili.

14. Ma Josef seni go teki hem tata Jakob nanga hem heeli famili, sebitentin na feifi soema.

15. En so Jakob kom na Egipti; en na dapee a dede, hem nanga dem tata vo wi.

16. Ma dem tjari dem kom abra na Sikem, beri dem na ini da grebi, disi Abraham ben bai nanga moni na dem pikien vo Hemor, da tata vo Sikem.

17. We, di da tem vo da promisi kom klosibei, disi Gado ben gi na Abraham nanga sweri, da piple kom bigi, dem kom foeloe vo troe na Egipti;

18. Tee wan tra koning kom, disi no ben sabi Josef.

19. Hem ben falsi nanga dem soema vo wi, en a ben handri dem tata vo wi sleti; a meki dem moese trowei dem jonge pikien, vo dem no tan na liebi.

20. Da srefi tem Moses gebore, wan mooi pikien vo troe, dem kibri hem dri moen na ini hem tata hoso.

21. Ma di dem potti hem na doro, da oemapikien vo Farao teki hem, a kweki hem leki hem eigen pikien.

22. En dem leri Moses ala koni vo dem Egiptisoema, en a kom bekwaam na ini woord en na ini wroko.

23. Di a ouroe fotentin jari, a kom na da prakticeri, vo go loekoe dem brara vo hem, dem pikien vo Israel;

24. En di a si wan, disi kisi strafe, sondro a verdini hem, a go helpi hem, a teki da soema revensi, disi dem pina vo soso, en a kili da Egiptisoema.

25. A ben denke, dem brara vo hem sa si now, dati nanga *hem* han Gado wani verlosoe dem; ma dem no verstaa dati.

26. Deibroko a kom na dem ageen, di dem feti nanga makandra, en a vermane dem, vo dem meki fri baka, a taki: Oen soema! oen no de brara makandra? 'fa oen de trobi makandra so?

27. Ma da soema, disi ben doe da trawan kroekoetoe, troesoe hem komoto, a taki: Hoe-soema ben potti joe vo granman en fiskaal na wi tapo?

28. Joe wani kili mi toe, leki joe ben kili da Egiptisoema isredei?

29. Di Moses jeri da woord, a ronwei, a go liebi na Madian leki wan vreemde soema, en a meki toe manpikien dapee.

30. Fotentin jari na baka wan Engel vo Masra kom sori hem

srefi gi hem na woestein na sei da bergi Sinai, na ini wan fajaflam na ini boesi.

31. Di Moses si dati, a verwondroe vo dasani, di hem si; en di a kom klosibei, vo loekoe dasani, da stem vo Masra taki gi hem:

32. Mi de da Gado vo dem tata vo joe, da Gado vo Abraham, da Gado vo Isaak en da Gado vo Jakob! Now Moses kom befi, a no habi hatti, vo loekoe dasani.

33. En Masra taki gi hem: Poeloe joe soesoe na joe foetoe! bikasi da plesi, dapee joe tanapoe, da wan santa gron.

34. Mi ben si da pinaliebi vo mi piple na Egipti, mi ben jeri da djemee vo dem, en mi saka kom na ondro, vo verlosoe dem. We, kom dia, mi sa seni joe go na Egipti!

35. We, da Moses, disi dem no ben wani sabi, dem taki: Hoe-soema ben potti joe vo granman en fiskaal? da hem Gado seni go leki hedeman en verloesoeman, nanga han vo da Engel, disi a ben si na ini da boesi.

36. En hem tjari dem komoto, a doe wonderwroko en bigi marki na Egipti, na ini da redi zee en na woestein, fotentin jari langa.

37. Dati de da srefi Moses, disi ben taki gi dem pikien vo Israel: Masra, oen Gado, sa hopo wan profet na mindri dem brara vo oen, leki mi; da hem oen moese harki.

38. Dati da hem, disi ben de na ini da gemeente na woestein nanga da Engel, disi ben taki nanga hem na tapo da bergi Sinai en nanga dem tata vo wi, en disi ben kisi dem woord vo liebi, vo gi wi dem.

39. En disi dem tata vo wi no ben wani gehoorzam, ma dem troesoe hem komoto, en dem hatti drai baka go na Egipti,

40. Dem taki na Aaron: Meki tra Gado gi wi, disi waka go na wi fesi; bikasi wi no sabi, sani ben kom da Moses abra, disi ben tjari wi komoto na Egipti.

41. En so dem meki wan pikin kow da srefi tem; dem tjari offer kom gi da kroekoetoe Gado, en dem plisiri vo da wroko, disi dem eigen han ben meki.

42. Vo da hede Gado libi dem, a gi dem abra, meki dem dini dem staar na hemel, so leki a skrifi na ini da boekoe vo dem profet: Joe hoso vo Israel! hoe-fasi, oen ben tjari slagtioffer en njanjamoffer kom gi mi, ala dem fotentin jari, di oen ben de na woestein?

43. Da tenti vo Molok oen ben teki tjari, nanga da star vo oen Gado Remfan, dem printje, disi oen ben meki, vo aanbegi dem; we, mi sa tjari oen gowei tee na abrasei vo Babilon.

44. Dem tata vo wi ben habi da tenti vo da getuigenis na woestein, so leki Gado ben gi ordre, di a taki na Moses, a moe meki hem so, leki da patron de, disi hem ben si;

45. En disi dem tata vo wi ben kisi toe, dem tjari hem kom abra nanga Josua na ini da kondre, disi dem heiden ben habi, en disi Gado ben troesoe komoto na hai vo dem tata vo wi, tee na David tem.

46. We, hem ben finni gnade na Gado fesi, en a hangri, vo a kan finni wan masanga gi da Gado vo Jakob.

47. Ma Salomo meki wan hoso gi hem.

48. Ma da bigi Gado na tapo no de liebi na ini temple, disi liebisoema han ben meki, so leki wan profet taki:

49. Hemel dati da mi troon, en grontapo da mi foetoebangi: We, hoe soortoe hoso oen wani meki gi mi? so Masra taki; ofoe hoepoe da plesi de, vo mi ruste?

50. A no mi han ben meki ala demsani?

51. Oen trangahede soema, disi no besnyde, no na hatti en no na jesi! Alatem oen de feti nanga da santa Jeje; so leki dem tata vo oen ben doe, so oenoe doe toe.

52. Hoe profet de, disi dem tata vo oen no ben soekoe nanga trobi? Kili srefi dem ben kili *dem*, disi ben taki na fesi vo da kom vo da regtvaardige soema, disi oenoe ben tori en kili.

53. Oen ben kisi da wet nanga wroko vo dem Engel, ma oen no ben holi hem.

54. Di dem jeri dati, dasani koti dem hatti, tee dem kau tifi na hem tapo.

55. Ma Stefanus, disi foeloe nanga santa Jeje, loekoe na tapo na hemel, en a si da glori vo Gado nanga Jesus tanapoe na reti han vo Gado, en a taki: Loekoe, mi de si hemel hopo, en fa Soemapikien tanapoe na reti han vo Gado.

56. Ma dem bari tranga, dem tapo dem jesi, en so dem alamal fadom wantem na hem tapo, dem troesoe hem komoto na ini foto, en dem kili hem nanga stoon.

57. En dem getuige poeloe dem klosi, potti dem na wan jonkman foetoe, disi dem kali Saulus.

58. En di dem kili Stefanus, hem begi, taki: Masra Jesus, teki mi ziel kom na joe!

59. Dan a potti hem kni na gron, en a bari nanga tranga stem: Masra, no pai dem da zondoe disi! En di a taki dati, a go slibi.

Kap. 8.

Saulus soekoe dem disciple nanga trobi. Filippus preki na Samaria. Simon, da tofroeman. Da gran-soema vo Aetiopiekondre.

Saulus ben habi plisiri nanga da dede vo Stefanus. En da srefi tem wan bigi trobi hopo na tapo da gemeente na Jerusalem; en dem alamal kom panja na dem kondre vo Judea en Samaria, boiti dem Apostel.

2. Ma som soema, disi frede Gado, tjari Stefanus go beri, en dem kre vo hem reti reti.

3. Ma Saulus feti vo pori da gemeente, a go na ini dem hoso,

kisi man nanga oeman, hali dem na doro, tjari go na doengroehoso.

4. Ala dati *dem*, disi panja, dem waka rontoe alapee, preki da tori.

5. Da so Filippus kom na da foto Samaria, a preki Kristus gi dem.

6. En ala soema wanfasi potti membre toemoesi na sani, disi Filippus taki, di dem jeri en si dem marki, disi hem doe.

7. Bikasi na foeloe soema dem takroe geest komoto nanga bigi ba'bari, en nofo jekti soema en laam soema kom gezond.

8. Vo dati dem soema vo da foto ben habi bigi plisiri.

9. Ma wan soema ben de na da srefi foto, a nem Simon, disi ben lobbi doe tofroewroko fositem; en so a ben drai ala soema hede na Samaria, di a taki, hem de wan bigisani.

10. En ala soema ben loekoe na hem, laagewan nanga gran-soema, dem taki: Da soema dia de da bigi tranga vo Gado.

11. En dem ben holi nanga hem, vo di a ben drai dem hede so meni langa nanga hem tofroewroko.

12. Ma di dem kom bribi dasani, disi Filippus preki gi dem vo Gadokondre en vo da nem vo Jesus Kristus, dem alamal teki doop, man nanga oeman.

13. En Simon srefi kom bribi toe; en di a ben kisi doop, dan a holi hem srefi alatem na Filippus; en di a si dem bigi marki

en wonderwroko, disi Filippus doe, a verwondroe vo troe.

14. Ma di dem Apostel na Jerusalem jeri, Samaria ben teki da woord vo Gado, dem seni Petrus en Johannes go na dem.

15. En di dem kom dapee, dem begi vo dem, vo dem moe kisi da santa Jeje.

16. (Bikasi a no ben kom jete na wan vo dem tapo, doop wawan dem ben kisi na nem vo Masra Jesus).

17. Now dem (Apostel) potti dem han na dem tapo, en dem kisi da santa Jeje.

18. Ma di Simon si, dem soema kisi da santa Jeje, te dem Apostel potti han na dem tapo, a wani gi dem moni,

19. A taki: Gi mi da tranga toe, vo, te mi potti mi han na wan soema tapo, da soema moe kisi da santa Jeje!

20. Ma Petrus taki gi hem: Go vo joe, en pori nanga joe moni makandra! Joe denke, joe kan bai dasani nanga moni, disi Gado de gi presenti?

21. Joe no sa kisi wan porsi ofoe lot vo dasani; bikasi joe hatti no de opregti na Gado fesi.

22. We, bekeere en kaba nanga da ogri fasi! en begi Gado, efi somtem a sa gi joe pardon vo da ogri triki, di de na ini joe hatti!

23. Bikasi mi si, joe hatti foe-loe nanga bita gal, da kroekoetoe wroko knoopoe hem krin krin.

24. Now Simon piki, taki: Meki oenoe begi Masra vo mi,

vo ala dasani, disi oen taki, no moe kom na mi tapo!

25. Ma dem (toe Apostel), di dem ben betuige en preki da woord vo Masra kaba, dan dem drai baka go na Jerusalem en na pasi dem preki da Evangelium na foeloe pikin foto vo Samaria.

26. Ma wan Engel vo Masra kom kali Filippus, a taki: Hopo, go na dinasei, na da bigi pasi, disi komopo na Jerusalem, go na Gaza, na da dre sabana!

27. We, hem hopo, go dapee. En loekoe, wan soema vo Etio-pia! wan gransoema, disi habi bigi magti na ondro Kandace, da koningin vo Etiopiakondre, bikasi a habi vo loekoe ala hem goedoe, we, hem ben kom na Jerusalem vo anbegi Gado,

28. En now a ben de na pasi, vo go baka na hoso, a sidom na hem wagi, lesi da profet Jesajas.

29. En da Jeje taki na Filippus: Go klosibei, holi joe srefi na sei da wagi!

30. En Filippus go wantem, a jeri, da soema lesi da profet Jesajas, en a taki: Hoefasi, joe verstaa dasani, disi joe de lesi?

31. Hem taki: Fa mi kan ver-staa, efi no wan soema leri mi? En a begi Filippus, vo a kom sidom na hem sei.

32. We, da tori, disi a ben lesi na ini da boekoe, ben de so: Leki wan skaap dem tjari hem go na slagtibangi; en leki wan lam no piki, te dem koti hem wiwiri, so srefi hem no hopo hem mofo:

33. Na ini da sakafasi vo hem a ben winni da proces. Ma hoe-soema sa kan taki, hoe langa a sa liebi; bikasi dem teki poeloe hem liebi na disi grontapo.

34. En da gransoema piki Filippus, a taki: Mi begi joe, taki gi mi, vo hoesoema da profet taki so? vo hem srefi, ofoe vo wan trawan?

35. Now Filippus hopo hem mofo, a teki da srefi tori, preki da Evangelium vo Jesus gi hem.

36. En di dem rei go moro na fesi, dem kom na wan watra; en da gransoema taki: Loekoe, watra dia; sani kan hindre mi, vo mi teki doop?

37. Filippus taki: Ja, efi joe bribi nanga joe heeli hatti, joe kan kisi hem. Da soema piki, taki: Mi bribi troe, Jesus Kristus de Gado pikien.

38. Now a meki dem holi da wagi, en dem ala toe, Filippus nanga da gransoema, saka go na ini da watra, en a doopoe hem.

39. Ma di dem komoto baka na ini da watra, da Jeje vo Masra tjari Filippus gowei, tee da gransoema no si hem moro; ma hem waka hem pasi nanga plisiri.

40. Na baka dem finni Filippus na Asdod, en a waka rontoe, preki da Evangelium na ala dem foto, tee a kom na Cesarea.

Kap. 9.

Paulus bekeere. Petrus doe som wonderwroko, a helpi Eneas nanga Tabita.

Ma Saulus no weri jete nanga da krasifasi en kili tegen dem

disciple vo Masra, a go na grandomine,

2. A begi hem brifi, di a kan tjari go na Damaskus na dem djoekerki, vo, te a finni soema, disi holi nanga da njoe leri, man nanga oeman, hem kan tai dem, tjari go na Jerusalem.

3. We, na da pasi, di a kom klosibei na Damaskus, na *wan* bro wan letti vo hemel kom ron-toe hem nanga da skyn.

4. En hem fadom na gron, a jeri wan stem, disi taki gi hem: Saul, Saul, san joe vervolge mi so?

5. Hem taki: Masra, hoesoema da joe? Masra taki: Mi da Jesus, disi joe vervolge. A sa trobi joe, vo joe foetoe feti nanga maka.

6. Nanga befi en skreki hem taki: Masra, sani joe wani, mi doe? Masra taki gi hem: Hopo, go na ini foto; na dapee dem sa taki gi joe, san joe moese doe.

7. Ma dem soema, disi waka nanga hem, dem tanapoe, sondro dem kan taki wan woord; bikasi dem jeri wan stem, ma dem no si wan soema.

8. Now Saul hopo na gron; ma di a hopo hem hai, a no si wan soema. En dem fassi hem na han, tjari hem go na Damaskus.

9. Dri dei langa a no kan si, en a no njam en dringi toe.

10. Datem wan disciple ben de na Damaskus, a nem Ananias; na hem Masra kom sori hem srefi, a taki: Ananias! Hem taki: Masra, mi dia.

11. Now Masra taki gi hem: Hopo, go na da strati, disi dem kali da retihopowan, en na ini Judas hoso haksi vo wan soema, disi dem kali Saulus vo Tarsus; bikasi loekoe, a de begi,

12. En Gado ben sori hem wansani, a ben si wan soema kom na hem, disi dem kali Ananias, en disi potti hem han na hem tapo, vo meki a kan si baka.

13. Ananias piki hem: Masra, mi ben jeri foeloe soema taki vo da soema, hoe meni ogri a ben doe na dem Santawan vo joe na Jerusalem;

14. En dem grandomine gi hem permisi toe, vo tai ala soema dia, disi de kali joe nem.

15. Ma Masra taki gi hem: Go ma; bika do soema dia mi verkiesi, vo hem tjari mi nem go na dem heiden en na dem koning en na dem pikien vo Israel.

16. Mi sa sori hem, hoe meni a moese pina vo mi nem hede.

17. Now Ananias go dapee, a kom na ini da hoso, en dan a potti hem han na hem tapo, a taki: Mi brara Saulus! da srefi Masra Jesus, disi joe ben si na pasi, di joe kom dia, hem seni mi kom, vo joe hai kom si baka, en vo joe kom foeloe nanga santa Jeje.

18. En so djoesnoe wansani fadom komoto na hem hai, leki wan boeba, en da srefi moment a kan si baka; en so a hopo, a teki doop.

19. En di a ben teki wan njanjam, a kom tranga baka.

Now Saulus tan som dei jete nanga dem disciple, di de na Damaskus.

20. En wantem a preki vo Kristus na ini dem kerki, taki, hem da Gado pikien.

21. Ma ala soema, disi jeri hem, verwondroe toemoesi, dem taki: Dati a no da soema, disi ben wani kili ala dem soema na Jerusalem, di de kali da nem (vo Jesus)? A no vo dati hede a kom dia, vo a tai dem, tjari go na dem grandomine?

22. Ma Saulus kisi tranga moro moro, en a overtuige dem djoe, disi liebi na Damaskus, di a sori dem krin krin, Jesus hem da Kristus.

23. Langa tem na baka dem djoe go holi komparisi, vo kili hem.

24. Ma Saulus kom jeri taki, dem de soekoe vo kisi hem. Bikasi dei nanga neti dem wakti dem bigi poortoe, vo kili hem.

25. Vo da hede dem discipel teki hem na neti, dem saka hem na ondro na abra da muur na ini wan manki.

26. We, di Saulus kom na Jerusalem, a probeeri vo holi hem srefi nanga dem disciple; ma dem alamal frede hem, dem no bribi, taki, hem da wan disciple.

27. Ma Barnabas teki hem, tjari hem go na dem Apostel, en a verteli dem, fa Saulus ben si Masra na pasi, en fa Masra ben taki nanga hem, en fa hem srefi ben preki da nem vo Jesus vry na Damaskus.

28. Sinsi da tem a holi hem srefi nanga dem na Jerusalem, en a preki da nem vo Masra Jesus sondro frede.

29. A soekoe vo overtuige dem grieki djoe toe. Ma dem soekoe vo kili hem.

30. Ma di dem brara jeri dati, dem tjari hem go na Cesarea, en dan dem seni hem go na Tarsus.

31. Now dem gemeente habi ruste na heeli Judea en Galilea en Samaria, en dem kom bigi, dem waka nanga da frede vo Masra, en dem kom foeloe nanga da troost vo santa Jeje.

32. We, di Petrus waka rontoe alapee, wan dei a kom toe na dem santa soema, disi liebi na Lidda.

33. Na dapee a finni wan soema, disi dem kali Eneas, hem lidom aiti jari na bedi kaba, bikasi a ben siki nanga jekti.

34. En Petrus taki gi hem: Eneas! Jesus Kristus de meki joe gezond. Hopo, en meki joe bedi! En wantem da soema hopo.

35. En ala soema, disi liebi na Lidda en na Saron, si hem; en dem bekeere, kom na Masra.

36. Na Joppe wan disciple ben de, wan oeman, disi dem kali Tabita, dati taki na wi tongo Dorkas; da oeman ben doe foe-loe boen wroko en a helpi foe-loe potiman.

37. We, da srefi tem a kom siki tee a dede; en di dem wasi hem kaba, dem potti hem lidom na tapo zoldro.

38. Ma di Lidda de klosibei na Joppe, en di dem disciple jeri, Petrus de dapee, dem seni toe soema go begi hem, efi a no sa kom hesi na dem.

39. En Petrus hopo go nanga dem. En di a kom dapee, dem tjari hem go na tapo zoldro; en ala dem weduwe kom rontoe hem nanga kre; dem sori hem dem koto en kleeti, disi Dorkas ben meki gi dem, di a ben de nanga dem jete.

40. Ma Petrus meki dem alamal go na doro, a potti hem kni na gron, begi; en dan a drai loekoe da dede skin, a taki: Tabita, hopo! En da oeman hopo hem hai, en di a si Petrus, a hopo go sidom.

41. Now Petrus gi hem han, a hopo hem, en dan a kali dem santa soema en weduwe kom na ini, a potti hem liebi liebi na dem fesi.

42. Da tori heeli Joppe kom jeri, en foeloe soema kom bribi na Masra.

43. En Petrus tan wan heeli piesi tem na Joppe na wan Simon hoso, disi meki leer.

Kap. 10.

Kornelius nanga hem famili kisi doop.

Wan soema ben de na Cesarea, a nem Kornelius, wan kommandant vo da kompani soldati vo Italia;

2. Wan vroom soema, disi frede Gado, hem nanga hem heeli hoso; a doe foeloe boen

na dem potiman, en a begi na Gado alatem.

3. We, hem si wansani wan dei; a ben de omtrent dri joeroe bakadina, di a si wan Engel vo Gado kom na hem na ini hoso, a taki gi hem: Kornelius!

4. Di hem loekoe da Engel, a kom skreki, en a taki: Masra, san dati? Hem taki gi hem: Da begi vo joe, en da boen, disi joe ben doe na dem potiman, dati kom tee na Gado fesi na hem gedagtenis.

5. We, seni soema go na Joppe, meki dem go teki Simon kom, disi dem kali Petrus,

6. A de tan nanga wan Simon, disi meki leer, hem hoso de na watrasei; we, hem sa taki gi joe, san joe moe doe.

7. We, di da Engel gowei, disi ben taki nanga Kornelius, wantem a kali toe foetoeboi vo hem, nanga wan soldati, disi frede Gado, en disi tan nanga hem alatem;

8. A verteli dem alasani, en dan a seni dem go na Joppe.

9. Deibroko di dem de na pasi, klosibei kaba na da foto, Petrus go na tapo zoldro go begi, na twalf joeroe dinatem.

10. En di a kisi hangri, a taki, meki dem gi hem njanjam. We, ala di dem meki njanjam klari gi hem, hem geest libi hem skin, go na tapo.

11. En a si hemel hopo, en wansani saka kom na ondro na hem fesi, leki wan bigi laken,

disi tai na ala fo hoekoe; en so a saka tee na gron;

12. Ala soortoe meti vo gron-tapo de na ini, dem disi habi fo foetoe, nanga dem boesimeti, nanga dem, disi kruipi, nanga fowloe vo ondro hemel.

13. En wan stem taki gi hem: Hopo, Petrus! kili en njam!

14. Ma Petrus taki: No Masha! nooit mi ben njam wan gemeene sani jete, disi no krin.

15. Ma da stem taki vo toetron gi hem: Dasani, disi Gado ben meki krin, dati joe no moe kali gemeen.

16. We, dati kom so dritron, en dan dem hali da laken baka go na hemel.

17. We, di Petrus sidom prakticeri na ini hem hatti, sani somtem dasani wani taki, disi a ben si; loekoe, dem soema, disi Kornelius ben seni, kom haksi, efi dati da Simon hoso, en dem tanapoe na doro mofo;

18. Dem kali wan soema, haksi, efi Simon Petrus de liebi dapee?

19. We, di Petrus prakticeri dasani jete, disi hem ben si, da Jeje taki gi hem: Loekoe, dri soema de soekoe joe.

20. We hopo, saka na gron, en go nanga dem sondo frede; bikasi mi srefi seni dem kom.

21. Now Petrus saka na ondro go na dem soema, disi Kornelius ben seni go na hem, a taki: Loekoe, mi de da soema, disi oen de soekoe; vo hoesani hede oen kom dia?

22. Dem taki: Kornelius, da komandant, wan vroom soema, disi frede Gado, en disi habi boen nem na da heeli djoepiple, na hem Gado ben seni wan santa Engel go taki gi hem, meki a seni kali joe kom na hem hoso, vo a jeri, sani joe sa taki gi hem.

23. Now Petrus kali dem kom na ini, vo dem slibi dapee. En deibroko a go nanga dem; en som brara vo Joppe go toe nanga hem.

24. Da dei di meki toe dem doro na Cesarea. Na dapee Kornelius wakti dem; en a ben kali dem famili en boen kompe vo hem kom makandra toe.

25. We, di Petrus kom na ini, Kornelius go miti hem, a fadom na hem foetoe, anbegi hem.

26. Ma Petrus hopo hem, a taki: Hopo! mi de wan liebi-soema toe.

27. En di a ben taki pikinso nanga hem, a go na ini, en a miti foeloe soema, disi ben kom makandra.

28. En a taki gi dem: Oen sabi, wan djoesoema no ha per-misi, vo familiari en vo holi gemeenskap nanga wan vreemde soema; ma Gado ben sori mi, taki, mi no moese kali wan soema gemeen, taki, a no krin.

29. Vo da hede mi no ben weigre toe vo kom, so hesi oen kali mi. Now mi haksi oen, vo hoesani hede oen ben seni kali mi?

30. Kornelius taki: Fo dei pasa mi ben holi fasten tee na so

wan joeroe; en na dri joeroe bakadina mi ben begi na mi hoso. En loekoe, wan soema kom tanapoe na mi fesi nanga wan blinki klosi,

31. A taki: Kornelius! Gado jeri da begi vo joe, en a membre da boen, disi joe ben doe na dem potiwan.

32. We, seni soema go na Joppe, meki dem kali Simon kom, disi dem kali Petrus, a de tan na basi Simon hoso, di meki leer, na watrasei; te hem kom, hem sa taki nanga joe.

33. Vo da hede mi ben seni soema go na joe wantem, en joe doe boen, disi joe kom. We, now wi alamal de makandra dia na Gado fesi, vo jeri alasani, disi Gado seni joe vo taki.

34. Toen Petrus hopo hem mofo, a taki: Now mi si troe troe, Gado no de loekoe na soema perzon;

35. Ma na mindri vo ala piple, disoema disi frede Gado, en disi doe reti, hem a lobi.

36. Dati de da tori, disi hem ben seni gi dem pikien vo Israel, meki dem sabi da vrede, disi Jesus Kristus ben tjari kom, hem, di de Masra vo alasani.

37. Oen srefi sabi da tori, disi pasa, fosi na Galilea, en dan na heeli Judea, na baka vo da doop, disi Johannes ben preki;

38. Fa Gado ben teki da santa Jeje, wye Jesus vo Nazaret, gi hem tranga; en fa hem ben waka rontoe, doe soema boen, genezi ala dem, disi ben de na

ondro dwingi vo didiebri; bikasi Gado ben de nanga hem.

39. En wi de getuige vo ala dasani, disi a ben doe na djoe-kondre en na Jerusalem; da hem dem ben kili, hanga na wan hoedoe.

40. Ma di vo dri dei Gado ben wieki hem baka, meki soema si hem;

41. No ala soema, ma dem getuige, disi Gado ben verkiesi na fesi; da wi, di ben njam en dringi nanga hem, na baka vo da opstaan vo hem na dede.

42. En a gebiede wi, vo preki gi ala soema, en vo betuige, taki, da hem de da soema, disi Gado ben potti, vo a kroetoe soema, dem liebiwan nanga dem dedewan.

43. Vo hem ala profet getuige toe, dati nanga hem nem ibriwan soema, disi bribi na hem, sa kisi pardon vo hem zondoe.

44. Di Petrus taki dem woord jete, da santa Jeje kom na ala dem soema tapo, disi jeri da woord.

45. En dem bribisoema, disi ben kom nanga Petrus, di ben de vo da besnyde fosi, dem verwondroe, fa Gado gi da santa Jeje na dem heiden toe;

46. Bikasi dem jeri dem taki nanga tra tongo, pryze Gado. Now Petrus taki:

47. Wan soema sa kan weigre da watra, vo dem soema dia no moe doop, disi ben kisi da santa Jeje, so leki wi toe?

48. En a taki, meki dem

doopoe dem na nem vo Masra. Na baka dem begi hem, vo a tan wan toe dri dei nanga dem.

Kap. 11.

Petrus verantwoortoe hem srefi, disi a ben go na dem heiden. Barnabas en Saulus go na Antiokia. Agabus.

Ma dem Apostel en brara, di de na djoekondre, jeri, dem heiden toe ben teki da woord vo Gado.

2. En di Petrus kom baka na Jerusalem, dem disi ben de vo da besnyde, verwyti hem,

3. Dem taki: Fa joe ben go na ini dem soema hoso, disi no habi da besnyde? en joe njam srefi nanga dem.

4. Now Petrus begin vo verteli dem da heeli tori, a taki:

5. Mi ben de na da foto Joppe, de begi, en di mi geest libi mi skin go na tapo, mi kom si wansani; mi si wansani saka kom na ondro, leki wan bigi laken, a saka komoto na hemel nanga dem fo hoekoe, en so a doro na mi.

6. We, di mi loekoe dasani, mi si foeloe meti vo grontapo, dem disi habi fo foetoe nanga dem boesimeti, nanga dem disi kruipi, nanga fowloe vo ondro hemel.

7. En mi jeri wan stem, disi taki gi mi: Hopo Petrus! kili en njam!

8. Ma mi taki: No Masra! nooiti mi ben njam wan gemeene sani jete, disi no krin.

9. Ma da stem vo hemel piki mi vo toetron: Dasani disi Gado ben meki krin, dati joe no moe kali gemeen.

10. Dati kom so dritron, en dan dem hali alasani baka go na hemel.

11. En loekoe! da srefi joe-roe dri soema vo Cesarea, disi dem seni kom na mi, tanapoe na doro mofo vo da hoso, dapoe mi ben de.

12. En da Jeje taki gi mi, meki mi go nanga dem sondro frede. Ma tog dem siksi brara dia go nanga mi, en so wi doro na ini da soema hoso.

13. En hem verteli wi, fa hem ben si wan Engel tanapoe na ini hem hoso, disi taki gi hem: Seni soema go na Joppe, vo dem teki Simon kom, disi dem kali Petrus;

14. Hem sa taki woord gi joe, disi sa meki joe nanga joe heeli hoso finni boen liebi na Gado.

15. We, di mi begin vo taki nomo, da santa Jeje kom fadom na dem soema tapo, so leki (a ben kom) na wi toe na begin.

16. Dati meki mi kom membre da woord vo Masra, di a taki: Johannes ben doopoe nanga watra, ma oenoe sa kisi doop nanga santa Jeje.

17. We, di Gado gi dem da srefi gnade, disi a ben gi na wi, di de bribi na Masra Jesus Kristus; hoesoema da mi, vo mi ben kan tapo Gado?

18. Di dem jeri dati, dem tevreede, en dem pryze Gado,

dem taki: We, dan Gado sari vo dem heiden toe, meki dem bekeere en liebi.

19. Ala dati dem, disi ben panja alapee, sinisi da trobi ben hopo nanga Stefanus, dem waka doro tee na Fönice en Ciprus en Antiokia; ma dem no taki da tori na wan soema, boiti na dem djoe wawan.

20. Ma som vo dem ben de kondreman vo Ciprus en Cirene, di dem kom na Antiokia, dem taki toe nanga dem grieki, preki da Evangelium vo Masra Jesus gi dem.

21. En da han vo Masra ben de nanga dem, en wan bigi hiepi soema kom na bribi, dem bekeere kom na Masra.

22. We, di da gemeente na Jerusalem kom jeri dati, dem seni Barnabas go na Antiokia.

23. En di hem kom dapee, di a si da gnade vo Gado, a plisiri vo troe; en a vermane dem alamal, meki dem tan nanga Masra nanga dem heeli hatti.

24. Bikasi Barnabas ben de wan vroom soema, hem hatti foeloe nanga santa Jeje en nanga bribi. En wan bigi hiepi soema kom bribi dapee na Masra.

25. Na baka Barnabas waka go na Tarsus, vo soekoe Saulus; en di a finni hem, a tjari hem kom na Antiokia.

26. En dem ala toe tan wan heeli jari makandra na ini da gemeente, dem leer foeloe soema. En na Antiokia fosi dem kali dem disciple Kristensoema.

27. Da srefi tem som profet vo Jerusalem kom na Antiokia toe.

28. Wan vo dem, a nem Agabus, hopo dapee, en nanga da geest a waarskouwe dem, taki, wan bigi hangritem sa kom na da heeli kondre; en dati kom so toe na tem vo Keyzer Klaudius.

29. Vo da hede dem disciple pramisi, vo asisteri dem brara, disi liebi na Judea, meki ibriwan seni wansani gi dem, so meni leki hem kan.

30. En dem doe so toe; en nanga han vo Barnabas en Saulus dem seni dasani gi dem gran-soema.

Kap. 12.

Dem kili Jakobus. Petrus komopo na doengroehoso. Herodes dede.

Da srefi tem koning Herodes kisi som soema vo da gemeente, a misandri dem.

2. Ma Jakobus, da brara vo Johannes, a kili nanga houroe.

3. En di a si, dati boen na dem djoe, a go doro so, a kisi Petrus toe. (Dati ben de reti na dem dei, disi dem njam masoo).

4. We, di a kisi hem, a potti hem na doengroehoso, a gi hem abra, meki fo soldati wakti hem; (ibri wakti ben habi fo sozma, en fo tron dem ben kenki wakti), bikasi na baka Paaska a ben wani tjari hem kom na ala soema fesi.

5. We, ala di dem holi Petrus na doengroehoso, da gemeente holi doro toe, vo begi Gado vo hem.

6. En da srefi neti, bifo Herodes wani potti hem na ala soema fesi, Petrus slibi na mindri toe soldati, a tai nanga toe ketting; en dem skildwakti wakti da doengroehoso doro.

7. Ma loekoe! wan Engel vo Masra kom dapee, en wan letti kom skyn na ini da doengroehoso; en da Engel naki Petrus na hem sei, a wieki hem, taki: Hopo hesi! En so dem ketting fadom komoto na hem han.

8. En da Engel taki gi hem: Weri joe klosi en joe soesoe! En hem doe so. Dan a taki gi hem: Now weri joe mantel, en kom go nanga mi!

9. En Petrus go na doro, waka na hem baka, ma a no sabi, efi dasani, disi da Engel doe nanga hem, de so troe troe; kontrari, a denke, hem si wansani na drem.

10. We, di dem ben pasa da fosi en da tweede wakti, en di dem kom na da isri doro, disi go na fotosei, da doro hopo hem srefi gi dem; en dem pasa doro, waka wan heeli strati; na dapee da Engel libi hem, a gowei.

11. Now Petrus hai kom krin, a taki: Now mi sabi troe troe, Masra ben seni hem Engel kom, poeloe mi na Herodes han en na alasani, disi dem djoesoema ben verwakti.

12. We, ala di a prakticeri dasani, a kisi da hoso vo Maria, da mama vo Johannes, disi dem kali Markus toe; na dapee foe-loe soema ben de makandra, de begi.

13. Di Petrus naki da fesidoro vo da hoso, wan oemanfoetoeboi, disi dem kali Roode, kom harki.

14. En di a jeri Petrus stem, da plisiri meki a no hopo doro, ma a ron go na ini, verteli dem, Petrus tanapoe na doro mofo.

15. Ma dem taki gi hem: Joe lau. Ma hem taki, troe troe, a de so. Now dem taki, a sa de hem Engel.

16. Ala dati Petrus no kaba vo naki doro; en di dem hopo doro, dem skreki, di dem si hem.

17. Ma Petrus waarskouwe dem nanga han, vo dem no moe taki, en dan hem verteli dem, fa Masra ben tjari hem komoto na doengroehoso, en a taki: Go verteli dati na Jakobus en na dem brara. Ma hem komoto dapee, a go na wan tra plesi.

18. Na mamantem dem soldati kom verlegi vo troe, sani ben kom vo Petrus.

19. En di Herodes seni teki hem, en di a no finni hem, a meki ondersoekoe na dem skildwakti, en dan a gi ordre, vo dem kisi dem strafe. En hem libi Judea, a go na Cesarea; na dapee a tan.

20. Bikasi Herodes ben wani go feti nanga dem kondre vo Tirus en Sidon. Ma dem ben meki barki nanga Blastus, wan gransoema vo koning, en so dem alamal kom na hem, begi fri; bikasi dem kondre ben kisi dem njanjam alatem na koning kondre.

21. Ma wan dei, di Herodes weri hem mooi koningklosi, si-dom na hem troon tapo, taki nanga dem,

22. Dem soema ala bari, taki: Dati da Gado stem, no vo wan liebisoema!

23. En wantem da Engel vo Masra naki hem, vo di a no gi da bigi nem na Gado; en dem worm kom njam hem, tee a dede.

24. Ma da woord vo Gado hopo en panja moro moro.

25. En di Barnabus en Saulus kaba dem wroko na Jerusalem, dem drai gowei baka, en dem teki Johannes kom nanga dem, disi dem kali Markus toe.

Kap. 13.

Paulus en Barnabas go leri dem heiden. Tori vo Sergius Paulus.

Na ini da gemeente na Antiokia som profet en leriman ben de; da Barnabas, en Simeon, disi dem kali Niger toe, en Lucius vo Cirene, en Manahen, disi dem ben kweki nanga granman Herodes makandra, en Saulus.

2. We, wan dei di dem dini Masra en di dem fasten, santa Jeje taki: Teki Barnabas en Saulus gi mi, meki dem go na da wroko, disi mi kali dem vo doe!

3. We, dem fasten en begi en potti han na dem tapo, dem meki dem go.

4. En da so, leki santa Jeje seni dem, dem kom na Seleucia, en dapee dem go na ini sipi, go na Ciprus.

5. En di dem kom na da foto Salamis, dem go preki da woord vo Gado na ini dem djoekerki; en Johannes toe ben helpi dem.

6. We, di dem waka da eilanti doro tee na da foto Pafos, dem finni wan tofroeman en falsi profet dapee, wan djoe, disi dem kali Bar-Jehu:

7. A liebi nanga Sergius Paulus, da granman vo da kondre, wan verstandiki soema. We, hem kali Barnabas en Saulus kom na hem, a hangri vo jeri da woord vo Gado.

8. Ma Elimas, da tofroeman, (bikasi so hem nem de na wi tongo,) hem tegen dem, a soekoe, vo granman no moese teki da bribi.

9. Ma Saulus, disi dem kali Paulus toe, foeloe nanga santa Jeje, poeloe hai gi hem,

10. A taki: O joe dediebri-pikien, foeloe nanga triki en falsi! joe vyand vo ala geregtigheid! joe no wani kaba dan, vo meki dem reti pasi vo Masra verkeerti?

11. We, joe si? da han vo Masra kom na joe tapo; joe sa blinde, joe no sa si zon wan piesi tem. En da srefi momenti blindi nanga doengroe fadom na hem tapo; a waka rontoe soekoe soema, disi tjari hem.

12. We, di granman si da-sani, a verwondroe vo troe vo da leri vo Masra, en a teki da bribi.

13. Now Paulus nanga dem trawan, di de nanga hem, komo-

to na Pafos, en nanga sipi dem waka go na Perge na Pamfiliakondre; Johannes wawan libi dem, a drai baka go na Jerusalem.

14. Ma di dem trawan komoto na Perge, waka da kondre doro, dem kom na Antiokia na Pisidiakondre. En na Sabadei dem go na kerki, sidom.

15. We, di da soema, disi lesi da wet en dem profet, kaba vo lesi, dem gransoema vo kerki seni taki gi dem (Apostel): Oen brara! efi oen habi wan woord, vo vermane dem soema dia, taki dan!

16. Now Paulus hopo, a waar-skouwe dem nanga han, a taki: Oen Israelsoema, nanga oen alamal, disi frede Gado, jere!

17. Da Gado vo da piple vo Israel di a ben verkiesi dem tata vo wi, a meki dem kom wan bigi kondre, ala di dem de vreemde soema na Egipti; en nanga hem tranga han a tjari dem komoto na da kondre.

18. Fotentin jari langa a ben holi pasiensi nanga dem maniri na woestein.

19. En seben naatsie a ben kili, poeloe na Kanaankondre, bifo a platie da kondre gi dem (tata vo wi) nanga lot.

20. Na baka a gi dem kroetoeman toe, fohondro en vyftig jari langa, tee na profet Samuel tem.

21. Dan dem kom hangri, vo habi wan koning, en Gado gi dem Saul, da pikien vo Kis, vo

Benjamin famili; en hem ben tiri kondre fotentin jari langa.

22. Ma na baka di Gado poeloe Saul, a hopo David, potti hem vo dem koning; en vo hem a getuige toe, a taki: Mi finni David, da pikien vo Jesse, da wan soema, leki mi hatti wensi hem; we, hem sa doe ala mi wani.

23. We, da vo hem famili Gado ben meki Jesus komopo, da helpiman vo Israel, so leki hem ben pramisi.

24. En bifo hem hopo srefi, Johannes ben preki gi da heeli piple vo Israel vo da doop, meki dem bekeere.

25. Ma di da tem vo Johannes ben pasa, a taki: Fa oen denke, hoesoema da mi? Mi a no Kristus; ma loekoe, hem de kom na mi baka, disi mi no waarti, vo mi loesoe poeloe hem soesoe na hem foetoe.

26. We, oen soema en brara! oen pikien vo Abraham famili, oen alamal, disi frede Gado, na oenoe da boodskop vo da helpiman kom now!

27. Bikasi dem soema, disi de liebi na Jerusalem, nanga dem gransoema, di dem no ben sabi hem, en di dem no verstaa dem taki vo dem profet, disi dem lesi na ala sabadei, vo da hede dem srefi meki ala dem taki kom reti, nanga dati di dem vonisi hem;

28. Bikasi alwasi dem no finni wan oorzaak, vo a dede, tog dem haksi dati na Pilatus, vo a kili hem.

29. En di dem doe alasani kaba, disi ben skrifi vo hem, dan dem poeloe hem na da hoedoe, potti hem na ini wan grebi.

30. Ma Gado wieki hem baka na dede.

31. En a sori hem srefi foeloe dei gi dem soema, disi komopo nanga hem na Galilea, go na Jerusalem, en disi de hem getuige now na ala soema fesi.

32. En wi srefi toe tjari da switi njoesoe kom gi oen, taki, da sani, disi Gado ben pramisi dem tata vo wi,

33. Dati kom so kaba gi wi, di wi de pikien vo dem, nanga dati, di a ben wieki Jesus baka; so leki da tweede psalm taki: Joe da mi pikien, tidei mi ben generere joe.

34. En vo da wieki, disi a ben wieki hem baka na dede, vo a no moe drai baka, verrotot, vo dati a ben taki so: Mi sa doe oen ala da boen troe troe, disi mi ben pramisi David.

35. Vo da hede a taki toe na ini wan tra psalm: Joe no sa meki joe santa pikien go verrotot.

36. Bikasi David, di hem ben dini da wani vo Gado na hem tem, dan a go slibi; en dem potti hem lidom na sei dem tata vo hem, en so hem ben verrotot.

37. Ma disi dia, disi Gado ben wieki baka, hem no verrotot.

38. Vo da hede oen moe sabi, oen soema en brara! nanga disi dia, wi taki, oen kan kisi pardon vo oen zondoe.

39. En vo alasani, disi da wet vo Moses no ben kan krin oen na Gado fesi, vo dati hem de krin ibriwan soema, disi bribi.

40. We, loekoe boen, vo dasani no kom na oen tapo, disi dem profet taki:

41. Loekoe oenoe, disi veragti da helpi vo Gado! oen sa verwondroe en lasi! bikasi mi sa doe wan wroko na oenoe liebitem, disi oen no sa bribi, efi wan soema verteli gi oen.

42. We, dem djoe komoto na kerki, dem heiden kom begi (Barnabas en Paulus), vo wan tra Saba dem moe taki moro vo da tori.

43. So srefi di kerki komopo, foeloe vo dem djoe en vo dem vroom djoeproseliti go nanga Paulus en Barnabas. En dem taki nanga dem, dem vermane dem, vo tan na ini da gnade vo Gado.

44. We, da tra Sabadei pikinmoro da heeli foto kom makandra, vo jeri da woord vo Gado.

45. Ma di dem djoe si ala dem foeloe soema, dem kom djaloesome vo troe, en dem stry ala dasani, disi Paulus taki, dem taki hem tegen, en dem kosi hem toe.

46. Ma Paulus en Barnabas no frede, dem taki: A ben de wi plikti, vo wi taki da woord vo Gado na oenoe fosi; ma di oen srefi troesoe hem komoto na oenoe, di oen srefi denke, oen no waarti vo da liebi vo teego, oen si? vo da hede wi drai go na dem heiden.

47. Bikasi da so Masra ben gebiede wi, a taki: Mi potti joe, vo joe de wan letti gi dem heiden, en vo joe helpi ala soema ziel na heeli grontapo.

48. Di dem heiden jeri dati, dem plisiri, en dem pryze da woord vo Masra; en so meni leki Masra ben verkiesi, vo kisi da liebi vo teego, dem teki da bribi.

49. Da so da woord vo Masra kom panja na da heeli buurti.

50. Ma dem djoe kom steeki dem gran Missi, disi ben sori vroom, nanga dem gransoema vo da foto, meki dem vervolge Paulus en Barnabas, jagi dem komoto na dem kondre.

51. Ma dem seki poeloe da stof vo dem foetoe na dem tapo, en so dem kom na Ikonion.

52. En dem bribisoema hatti kom foeloe nanga plisiri en nanga santa Jeje.

Kap. 14.

Paulus en Barnabas na Ikonion, Listra en na som tra foto. Pikin moro dem kili Paulus nanga stoon. Dem go baka na Antiokia.

Wan dei, di dem de na Ikonion, dem ala toe go makandra na djoeckerki, en dem taki so, dati wan bigi hiepi soema kom bribi, djoe nanga grieki.

2. Ma dem djoe, disi no bribi, dem spooroe en steeki dem heidensoema hatti tegen dem brara.

3. Vo da hede dem (toe Apostel) tan dapee wan heeli piesi tem, en dem leri vry vo

Masra sondro frede; en Masra gi da woord vo hem gnade tranga, a meki dem Apostel doe bigi marki en wonderwroko.

4. Ma dem foeloe soema vo da foto kom platie; som holi nanga dem djoe, trawan holi nanga dem Apostel.

5. Ma di dem heiden nanga dem djoe nanga dem gransoema begin vo meki oproeroe, vo misandri en vo kili dem nanga stoon;

6. En di dem jeri dati, dem go kibri na dem foto vo Likaonia kondre, na Listra en na Derbe, en na dem pikin kondre rontoe;

7. En dem preki da Evangelium dapee.

8. We, na Listra wan soema ben de, disi zwaki na hem foetoe, a sidom alatem; bikasi a ben laam sinsi a gebore, a no ben waka jete nooit.

9. We, hem jeri Paulus taki; en di Paulus loekoe hem tranga, a si, da soema habi bribi, vo a kan kom gezond.

10. En so a taki nanga tranga tongo: Hopo, tanapoe na joe foetoe tapo! En da soema djompo tanapoe, a waka go.

11. We, di dem foeloe soema si dasani, disi Paulus doe, dem hopo dem stem, dem taki na dem Likaonia tongo: Dem Gado teki liebisoema fasi, dem saka kom na wi na ondro.

12. En so dem gi Barnabas da nem Jupiter, en Paulus dem kali Merkurius; bikasi hem ben tan na fesi, taki.

13. En da apostroe vo Jupiter, disi habi hem temple na sabanasei, hem tjari kow nanga kransi kom na sabanasei, a wani meki offer, hem nanga dem tra soema.

14. Ma di dem Apostel, Barnabas en Paulus, jeri dati, dem pliti dem klosi, dem djompo go na dem soema mindri, en dem bari, taki:

15. Oen soema! sani oen doe dia? Wi de liebisoema toe, vo da srefi speli leki oenoe; en wi preki da Evangelium gi oen, vo oen bekeere, libi dem kroekoetoe Gado dia, kom na da liebi Gado, disi meki hemel en grontapo en da bigi zee, nanga alasani, disi de na ini;

16. Alwasi da heeli tem, disi pasa tee noja, a ben meki ala heiden waka dem eigen pasi;

17. Tog a no ben mankeri, vo meki oen kan sabi en fili hem; bika a ben doe oen boen, a meki hemel gi oen areen, vo sani kan gro, vo oen njam; en a foeloe oen hatti nanga plisiri.

18. Ma alwasi dem (Apostel) taki so, tog pikinmoro dem no man vo beletti dem soema, vo dem no offer gi dem.

19. Ala dati som djoe vo Antiokia en Ikonja doro dapee, dem meki opsteeki na mindri ala dem soema, tee dem fringi stoon na Paulus tapo, en so dem slee-pi hem komoto na ini foto, dem denke, a dede kaba.

20. Ma di dem disciple kom rontoe hem, a hopo, go na ini

foto; en deibroko hem nanga Barnabas gowei na Derbi;

21. Dem preki da Evangelium na da foto, meki foeloe soema tron disciple; en dan dem go-wei baka na Listra en na Ikonja en na Antiokia;

22. Dem meki dem disciple ziel kom tranga (na ini bribi), en dem vermane dem, vo holi da bribi doro, dem taki, wi moese onderfindi foeloe pina en trobi, bifo wi doro na Gadokondre.

23. So srefi dem potti gran-soema gi ibriwan gemeente, en nanga begi en fasten dem gi dem abra na Masra; bikasi na hem dem kom bribi.

24. Dan dem waka Pisidiakondre doro, dem kom na Pamfilia;

25. En di dem ben preki da woord na Perge, dan dem go na biloosei na Attalia.

26. Na dapee dem go na sipi, go baka na Antiokia, dapee dem bribisoema ben gi dem abra na da gnade vo Gado, seni dem go na da wroko, disi dem doro noja.

27. En di dem kom dapee, dem kali da gemeente makandra, en dem verteli dem, hoe bigi sani Gado ben doe nanga dem han, en fa a ben hopo doro gi dem heiden, vo dem kom na bribi.

28. En dem tan dapee nanga dem disciple wan langa tem.

Kap. 15.

Dem Apostel holi wan komparisi na Jerusalem. Paulus en Barnabas platie.

Da srefi tem som soema komopo na Judea, dem kom leri

dem brara, dem taki! Efi oen no meki dem besnyde oen, so leki Moses ben potti, dan oen ziel no kan finni boen liebi na Gado.

2. We, vo dati Paulus en Barnabas kom na wan bigi stry en trobi nanga dem; en vo da hede da gemeente taki, meki Paulus en Barnabas nanga som trawan vo dem go na dem Apostel en gransoema na Jerusalem, vo da kwestie hede.

3. En da gemeente potti dem na pasi; en so dem waka Fenice en Samaria doro, dem verteli na alapee, fa dem heiden bekeere; en nanga dati dem meki ala brara habi bigi plisiri.

4. En di dem kom na Jerusalem, da gemeente en dem Apostel en dem gransoema ontvange dem boen, en dem verteli dem, hoe bigi sani Gado ben doe nanga dem han.

5. Ma som soema vo da Fari-seman speli, disi ben kom bribi, dem hopo, taki: Dem moese besnyde dem (trawan), en gebiede dem, vo holi da wet vo Moses.

6. En dem Apostel en gransoema kom makandra, vo ondersoekoe dasani.

7. Ma di dem no kan akordeeri makandra, bakatem Petrus hopo, a taki gi dem: Oen soema en brara! oen sabi, fa granwei kaba Gado ben kali wi, en fa nanga mi mofo dem heiden ben moese jeri da woord vo da Evangelium, vo dem kom na bribi.

8. Gado srefi, disi sabi ala soema hatti, ben meki wi si troe, hem wani dem toe, di a gi dem da santa Jeje, so srefi leki a ben gi na wi.

9. En a no ben meki wan onderscheid na mindri vo dem en vo wi; ma nanga da bribi a krin dem hatti toe.

10. We, fa oen tegen Gado so dan, potti wan hebi na dem disciple neki, disi dem tata vo wi en wi srefi toe no ben man vo tjari?

11. Tog wi bribi, nanga da gnade vo Masra Jesus Kristus wi ziel sa finni boen, so leki dem bribi toe.

12. Now dem alamal no taki wansani moro, ma dem harki, sani Barnabas en Paulus verteli, hoe bigi marki en wonderwroko Gado ben doe nanga dem han na mindri dem heiden.

13. Na baka di dem kaba vo taki, dan Jakobus piki, taki: Oen soema en brara, jeri mi!

14. Simon verteli wi kaba, fa Gado ben bezoekoe dem heiden da fositron, vo a teki wan piple na dem mindri, di de vo hem nem.

15. En dati akordeeri toe nanga dem woord vo dem profet, so leki dem skrifi:

16. Bakatem mi sa kom baka, hopo da hoso vo David baka, disi fadom; dasani disi broko, mi sa meki njoe baka; troe, mi sa hopo hem baka;

17. Vo dem tra soema, disi liebi abra, moe soekoe Masra, so srefi ala heiden toe, disi dem

sa kali mi nem na dem tapo; so da Masra taki, disi doe ala dāsani.

18. Sinsi bigin vo grontapo Gado ben sabi alasani, disi hem wani doe.

19. Vo da hede mi denke, wi no moese trobi dem, disi ben de heiden fosi, en disi bekeere kom na Gado;

20. Ma meki wi skrifi gi dem, vo dem no njam dem sani, disi dem kroekoetoe Gado ben pori, en vo dem no hoeroe, en vo dem no njam broedoe, ofoe so soortoe meti, disi no lasi hem broedoe.

21. Bikasi sinsi ouroetem Moses habi soema na ibriwan foto, disi de preki (da wet vo) hem; en ala Sabadei dem lesi hem na dem kerki.

22. Now dem Apostel en gransoema en da heeli gemeente taki, a sa boen, dem verkiesi wan toe dri soema na dem mindri, vo seni dem go na Antiokia nanga Barnabas en Paulus; en dem teki Judas, disi dem kali Barnabas, nanga Silas; toe gransoema na mindri dem brara.

23. En dem gi dem wan brifi toe, disi taki so: Wi, dem Apostel, en gransoema, en brara, seni bigi odi gi dem brara, disi ben de heiden fosi, di vo Antiokia en Siria en Cilicia:

24. Di wi jeri, som soema vo wi dia ben kom trobi oen nanga da leri vo dem, meki oen konsiensi kom broeja, di dem taki, oen moese besnyde, en oen

moese holi da wet, alwasi wi no ben taki so gi dem.

25. Vo da hede di wi alamal ben kom makandra leki *wan* hatti, wi ben denke, a sa boen, vo wi teki som soema, seni dem go na oenoe nanga wi lobbi Barnabas en Paulus;

26. Dem de soema, disi no ben ke vo dem liebi srefi, vo da nem vo wi Masra Jesus Kristus hede.

27. We, da so wi seni Judas en Silas go, dem sa taki gi oen da srefi sani toe nanga dem mofo.

28. Bikasi santa Jeje finni vo boen, en wi srefi toe, vo wi no potti moro hebi na oen tapo, leki demsani wawan, disi de vanaodoe.

29. Vo oen no njam dem kroekoetoe gado offer, en vo oen no njam broedoe, ofoe so soortoe meti, disi no lasi hem broedoe, en vo oen no hoeroe; efi oen voorzikti nanga demsani, dan a boen. We tan boen!

30. Da so dem seni dem gowei; en di dem kom na Antiokia, dem kali da gemeente makandra, dem gi dem da brifi.

31. En di dem lesi hem, dem plisiri vo da troostoe, di de na ini.

32. Ma Judas en Silas, di dem srefi de profet toe, gi dem foe-loe leri, meki dem kom tranga (na bribi).

33. En di dem ben tan dapee wan piesi tem, dan dem brara seni dem go baka na dem Apostel nanga lobbi.

34. Ma Silas finni vo boen, vo tan dapee jete.

35. So srefi Paulus en Barnabas tan na Antiokia, en dem nanga foeloe trawan leri en preki da woord vo Masra.

36. Ma som dei na baka Paulus taki gi Barnabas: Meki wi go waka ageen, go loekoe dem brara vo wi na ala dem foto, dapee wi ben preki da woord vo Masra, meki wi si, fa dem tan.

37. En Barnabas taki, meki dem teki Johannes toe nanga dem, disi dem kali Markus.

38. Ma Paulus taki, a no sa boen, vo dem teki so wan soema go nanga dem, disi ben platie nanga dem na Pamfilia kaba, a no ben tan nanga dem na da wroko.

39. Dati meki dem srefi kom na trobi makandra, en dem platie. Barnabas teki Markus, a go nanga hem na sipi, go na Ciprus;

40. Ma Paulus teki Silas, a go na reis, en dem brara libi hem abra nanga begi na da gnade vo Gado.

41. En so a waka Siria en Cilicia doro, a meki dem gemeente kisi moro tranga.

Kap. 16.

Paulus besnyde Timoteus. Lidia kom bribi. Dem potti Paulus en Silas na doengroehoso.

Na baka a kom na Derbe en na Listra; en loekoe! wan disciple de dapee, a nem Timoteus, wan pikien vo wan djoemama, disi bribi; ma hem tata da wan grieki.

2. Da soema habi wan boen nem na dem brara vo Listra en Ikonion.

3. En di Paulus wani, hem moe waka kom nanga hem, vo da hede a teki hem, a besnyde hem vo dem djoe hede, disi liebi na dem buurti janda; bikasi dem alamal sabi, hem tata da wan grieki.

4. We, di dem waka dem foto doro, dem gi (dem gemeente) da brifi, disi dem Apostel en gransoema na Jerusalem ben meki, vo dem holi dem srefi so.

5. En so dem gemeente kom moro tranga na ini bribi, en ala dei da getal vo dem kom moro bigi.

6. Ma di dem waka Frigia en Galacia kondre doro, en di santa Jeje beletti dem, vo preki da woord na Asia;

7. Vo da hede dem go na Misia, en dem probeeri, vo go na Bitinia; ma dati da geest no gi dem pasi toe.

8. Vo da hede dem pasa Misia na sei, dem go na Troas.

9. Na dapee Paulus kom si wansani na neti; wan soema vo Macedonia kom tanapoe na hem fesi, a begi hem, taki: Kom abra dia na Macedonia, en helpi wi!

10. We, so hesi hem si dasani, wantem wi soekoe vo go na Macedonia; bikasi wi sabi troe, Masra srefi kali wi, vo go preki da Evangelium gi dem.

11. En so wi go na sipi na Troas, wi waka reti doro tee na

Samotrace, en deibroko wi kom na Neapolis;

12. Na baka wi kom na Filippi, dati de da moro bigi foto vo da piesi vo Macedonia, wan (romeini) kolonie. Na da foto wi tan wan toe dri dei.

13. En na Sabadei wi komoto na ini foto, wi go na doro na sei riba, dapee soema lobbi go begi; en wi go sidom taki nanga dem oeman, disi ben kom makandra dapee.

14. We, wan oeman, disi frede Gado, a nem Lidia, disi seli purpurklosi, vo da foto Tia-tira, hem jeri wi toe; en Masra hopo hem hatti, vo a potti membre na dasani, disi Paulus taki.

15. En di hem nanga hem famili kisi doop, a begi wi, a taki: Efi oen loekoe mi leki wan soema, disi bribi troe na Masra, dan oen moe kom na ini mi hoso, tan nanga mi. En a kisi wi so fara.

16. En wantron di wi go begi, wan oemanfoetoeboi kom miti wi, disi habi wan loekoeman-geest, en nanga da loekoeman-wroko vo hem a verdini foeloe moni gi hem Masra.

17. We, da oeman waka kom na wi en na Paulus baka, a bari, taki: Dem soema dia de foetoeboi vo da moro hei Gado; dem de meki oen kom sabi da pasi, vo oen ziel finni helpi.

18. So a doe foeloe dei. Ma dati kom verfeeli Paulus, en a drai hem fesi, taki na da geest: Mi gebiede joe na nem vo Jesus

Kristus, komoto na da oeman! En da srefi moment a komoto.

19. Ma di dem Masra vo hem si, now ala hoop vo dem verdienst gowei, dem go kisi Paulus en Silas, sleepi dem go na wowojo, potti dem na dem gran-soema fesi.

20. En dem tjari dem go na dem Masra vo kroetoe, dem taki: Dem soema dia kom meki oproeroe na wi foto; bikasi dem de djoe,

21. En dem leri wi so meni sani, disi wi no ha pasi vo teki en vo doe; bikasi wi de Romeini.

22. Now da heeli hiepi kom oproeroe na dem tapo, en dem Masra vo kroetoe meki soema go poeloe dem klosi, geesele dem.

23. En dem geesele dem toemoesi, en dan dem hiti dem na ini doengroehoso, dem taki na profoos, meki hem wakti dem boen boen.

24. We, di hem kisi so wan ordre, a hiti dem na ini da moro dipi doengroehoso, en dem foetoe a potti na boeje.

25. Na mindrineti Paulus en Silas begi nanga makandra, en dem singi psalm gi Gado. Dati dem tra soema na doengroehoso jeri.

26. Ma na *wan* bro wan bigi aardbefi kom, dati dem stoonfoetoe vo da doengroehoso kom seki. En da srefi moment ala doro hopo, en ala dem boeje loesoe.

27. We, di profoos wieki na slibi, en di a si, dem doro vo

doengroehoso hopo, a hali hem houroe, a wani kili hem srefi; bikasi a denke, dem soema, di de na doengroehoso, ronwei kaba.

28. Ma Paulus bari hem nanga tranga stem, a taki: No doe joe srefi ogri! bikasi wi alamal dia.

29. Dan a meki dem gi hem wan kandra, a djompo go na ini, en nanga befi a fadom na Paulus en Silas foetoe,

30. A tjari dem komoto, a taki: Oen Masra vo mi! san mi moese doe, vo mi ziel finni boen na Gado?

31. Dem taki: Bribi na Masra Jesus Kristus, dan joe nanga joe famili sa finni boen na Gado!

32. En dem taki da woord vo Masra gi hem en gi ala dem, disi ben de na hem hoso.

33. En da srefi joeroe na neti a teki dem kom na hem, a wasi dem skin, dapee dem ben geesele dem; en wantem a meki dem doopoe hem nanga hem heeli famili.

34. Na baka a tjari dem go na ini hem hoso, a deke tafra gi dem, en a plisiri vo troe, disi hem nanga hem heeli hoso kom bribi na Gado.

35. Deibroko mamantem dem Masra vo kroetoe seni dem skoutoe go taki gi hem: Meki dem soema gowei!

36. En da profoos gi Paulus da boodskop, a taki: Dem Masra vo kroetoe seni taki, oen kan gowei. We, komoto dan, en gowei nanga vreedede!

37. Ma Paulus taki gi dem: Dem ben geesele wi publiki, sondro dem meki ondersoekoe fosi, en tog wi de Romeini soema; dem hiti wi na ini doengroehoso srefi; en now dem wani seni wi gowei safri? No, meki dem srefi kom, poeloe wi baka diaso.

38. We, dem skoutoe go taki dati na dem Masra vo kroetoe; en di dem jeri, dem soema de Romeini, dem kisi frede;

39. En dem srefi kom taki nanga dem; dem tjari dem komoto, en dan dem begi dem, vo dem komoto na da foto, gowei.

40. Da so dem komoto na doengroehoso, dem go na ini da hoso vo Lidia. En di dem ben si dem brara, dem troostoe dem, en dan dem gowei.

Kap. 17.

Paulus preki na Tesalonika, na Berea en na Atene.

Di dem ben waka Amfipolis en Appolonia doro, dem kom na Tesalonika, dapee wan djoe-kerki ben de.

2. En Paulus, so leki a gewenti, go na ini na dem (djoe), en na dri Sabadei a taki nanga dem vo sani, disi skrifi na boekoe.

3. En hem poeloe da tori gi dem, a sori dem krin krin, fa Kristus ben moese pina en hopo baka na dede; en da srefi Jesus, disi mi preki gi oen, (so a taki,) hem da Kristus.

4. En som vo dem bribi da-sani, dem go holi nanga Paulus

en Silas; so srefi foeloe vo dem vroom grieki toe, en foeloe vo dem gran Missi.

5. Ma dem djoe, disi no bri-bi, kom djaloese, en dem teki som slegti en gemeene soema, meki komplot; en so dem meki wan oproeroe hopo na foto, dem go fadom na Jason hoso tapo, soekoe (Paulus en Silas), vo tjari dem kom na mindri dem gemeene soema.

6. Ma di dem no finni dem, dem sleepi Jason nanga som tra brara go na dem gransoema vo foto, dem bari: Dem soema, disi meki heeli grontapo oproeroe, kom dia toe;

7. Jason ben teki dem na hem hoso; dem alamal no gehoorzam dem gebod vo Keyzer; bikasi dem taki, wan tra koning de, dati da Jesus.

8. Di da heeli hiepi soema nanga dem gransoema vo foto jeri dati, dem skreki vo troe.

9. Ma di Jason nanga dem trawan tan borgoe vo dasani, dan dem meki dem gowe.

10. En da srefi neti dem brara seni Paulus en Silas gowe hesi na Berea. En di dem kom dapee, dem go na ini da djoekerki.

11. Ma di vo Berea ben de moro boen soema, leki di vo Tesalonika; bikasi dem teki da woord nanga dem heeli hatti, en ala dei dem srefi ondersoekoe na ini boekoe, efi dasani de so troe.

12. Da so foeloe vo dem kom bri-bi, nanga nofo vo dem grieki gran Missi en gran Masra.

13. Ma di dem djoe na Tesalonika jeri, Paulus de preki da woord vo Gado na Berea toe, dem kom dapee toe, meki opsteeki na mindri dem soema.

14. Ma dem brara seni Paulus gowe wantem, meki a go tee na zeekanti; ma Silas en Timoteus tan dapee.

15. We, dem soema, disi go nanga Paulus, dem tjari hem go na Atene; en di dem kisi ordre, vo go taki na Silas en Timoteus, meki dem kom hesi na Paulus, dem teki pasi, dem gowe.

16. We, di Paulus tan wakti dem na Atene, hem hatti kom seki vo troe, di a si, fa da foto foeloe nanga afgoderysani.

17. Vo da hede a go na djoekerki, taki nanga dem djoe en nanga ala dem, disi frede Gado; so srefi na wowojo a taki ala dei nanga dem soema, di a miti dapee.

18. Ma som vo dem Epikuri en Stoiki filosofoe kom stry toe nanga hem. Som taki: Hoe tori da takitakiman habi? Trawan taki: A tan leki a wani meki wi kom sabi njoe gado; bikasi a ben preki da Evangelium vo Jesus gi dem, en vo da hopo baka na dede.

19. En dem teki hem, tjari hem go na (wan publiki plesi, disi dem kali) Areopagus, dem taki: Hoefasi? joe no kan meki wi sabi, hoe njoe leri dati, di joe de leri?

20. Bikasi joe tjari som vreemde tori kom na wi jesi; en vo

da hede wi hangri vo sabi, sanni dati?

21. (Bikasi ala soema vo Atene, nanga dem vreemde soema, disi tan dapee, dem no doe wandra wroko, leki vo verteli en vo jeri iniwan njoesani).

22. Now Paulus go tanapoe reti mindri na (da plesi, disi dem kali) Areopagus, a taki: Oen soema vo Atene, mi si, oen dini dem kroekoetoe Gado toemoesi na alafasi.

23. Bikasi di mi waka rontoe dia, loekoe, fa oen dini oen Gado, mi finni wan altar, di dem skrifi na tapo: *Disi de vo da Gado, di wi no sabi*. We, mi sa meki oen kom sabi da Gado, disi oen dini, sondo oen sabi hem.

24. Da Gado, disi ben meki kondre, nanga alasani, di de na ini, di hem de Masra vo hemel en vo grontapo, hem no de liebi na ini temple, disi liebisoema han ben meki;

25. Liebisoema han no kan dini hem toe; bikasi hem no habi wansani vanoodoe; hem srefi de gi ala soema liebi en bro en alasani;

26. En a ben meki ala naatsie komopo na da *wan* broedoe, vo dem liebi panja na heeli grontapo; en a potti vaste toe, hoe langa tem en na hoe buurti dem sa liebi;

27. Vo dem moese seekoe Masra, efi dem no kan fili en finni hem; alwasi hem no de farawei vo ibriwan vo wi;

28. Bikasi nanga hem wi de liebi, wi bewegi, en wi de; so leki som singiman vo oen ben taki toe: Wi de vo hem famili.

29. We, di wi de vo Gado famili, vo da hede wi no moedenke, Gado habi wan fasi leki goutoe, ofoe silver, ofoe stoon, disi liebisoema ben koti so, leki dem prakticeri en bekwaam.

30. Ma tog ala da tem, di soema no ben sabi betre, Gado ben holi pasiensi; ma now a gebiede ala soema na alapee, meki dem bekeere;

31. Bikasi a ben potti wan dei, disi hem sa kroetoe heeli grontapo nanga geregtigheid, a sa meki wan soema doe dati, disi hem srefi ben potti; en a meki ala soema sabi dati toe, nanga di a ben wieki hem baka na dede.

32. We, di dem jeri vo da hopo baka na dede, som vo dem meki spot; ma som trawan taki: Wi sa jeri joe moro vo dati.

33. Da so Paulus komoto na dem mindri, a gowei.

34. Ma som mansoema holi nanga hem, en dem kom bribi; wan vo dem da Dionisius; wan Masra vo kroetoe, nanga wan oeman, disi dem kali Damaris, nanga som trawan moro.

Kap. 18.

Paulus go na Korint, na Efesus, na Jerusalem en na Antiokia. Tori vo Apolo.

Na baka Paulus komopo na Atene, a go na Korint;

2. Na dapee a finni wan djoe, a nem Akwila, wan Krioro vo Pontus, di ben komopo na Italia tra dei, hem nanga hem wefi Priscilla; bikasi Keyzer Klaudius ben gi order, ala djoe moese komopo na Rom.

3. We, na dem hoso Paulus go, en di hem habi da srefi ambagt, a tan wroko nanga dem. Dem ben habi da ambagt, vo meki tentiklosi.

4. En ala Sabadei a taki nanga dem na kerki, a overtuige djoe nanga grieki.

5. So srefi di Silas en Timoteus kom, di ben de na Macedonia, da geest spooroe Paulus moro tranga, vo betuige gi dem djoe, taki, Jesus hem da Kristus.

6. Ma di dem taki hem tegen, meki spot, hem seki hem klosi, en a taki gi dem: Oen broedoe de na oen eigen hede tapo, mi no ha skulti! We, now mi de go na dem heiden.

7. En so a komoto dapee, a go na ini wan soema hoso, disi frede Gado, a nem Justus; da hoso ben de klosibei na kerki.

8. Ma Krispus, da hedeman vo kerki, hem nanga hem heeli hoso bribi na Masra. So srefi nofo tra soema vo Korint, di dem jeri hem, dem kom bribi en dem teki doop.

9. En Masra meki Paulus si wansani na neti, a taki gi hem: No frede, ma taki! no tapo joe mofo!

10. Bikasi mi de nanga joe, en no wan soema sa potti han

na joe, doe joe ogri; bikasi mi habi foeloe soema na ini da fo-to dia.

11. En so Paulus tan dapee wan jari nanga siksi moen, a preki da woord vo Gado gi dem.

12. Ma datem di Gallion ben de granman vo Akaja, ala djoe makandra hopo, kom na Paulus tapo, en dem tjari hem kom na da kroetoestoeloe fesi,

13. Dem taki: Da soema dia wani dwingi ala soema, vo dem dini Gado trafasi, leki da wet taki.

14. Ma di Paulus wani hopo hem mofo, piki, Gallion taki gi dem djoe: Oen djoe! efi da soema ben doe wan bedriegesani ofoe wan bigi ogri, dan a ben de mi pligti, vo jeri oen:

15. Ma di dasani de wan kwestie vo da leri, en vo soema nem, en vo da wet vo oen, dati oen srefi moese skeki; mi no wani kroetoe sosani.

16. En so a jagi dem komoto na da kroetoestoeloe fesi.

17. Now ala grieki fadom na Sostenes tapo, di de wan gran-soema vo kerki; en na da kroetoestoeloe fesi dem fom hem, sondro Gallion bemoeje nanga wansani.

18. We, di Paulus ben tan dapee wan heeli piesi tem jete, na baka a taki dem brara adjosi, a go na sipi go na Siria, hem nanga Priscila en Akwila; ma fosi a koti hem hedewiwiri na Kenkrea; bikasi a ben doe wan pramisi.

19. Di a kom na Efesus, a|ontvange hem boen. En di a
libi dem dapee; ma hem srefi go|kom dapee, a helpi dem soema
na kerki go taki nanga dem djoe.|foeloe, dem disibribi nanga da

20. En dem begi hem, vo a tan moro langa nanga dem, ma hem no wani;	gnade (vo Masra). 28. Bikasi publiki a overtuige dem djoe krin krin, a sori dem
---	---

21. Ma a taki dem adjosi, a na ini boekoe, taki, Jesus de taki: Helpi no de, mi moese holi da fosi feest na Jerusalem; ma efi Gado wani, mi sa kom baka na oenoe. Dan a komoto na Efesus nanga sipi.

22. En di a kisi sjoro na de na Korint, Paulus ben waka
Cesarea, a go taki dem gemeente dem kondre na hoposei doro;
odi; en dan a drai baka, kom en di a kom na Efesus, a finni
na Antiokia. som disciple dapee,

23. Na dapee a tan wan piesi tem, en dan a teki pasi baka, a waka heeli Galacia en Frigia kondre doro, en alapee a meki dem disciple kom moro tranga (na ini bribi).

24. Ala dati wan djoe ben kom na Efesus, a nem Apolo, en a gebore na Alexandria, wan soema, disi sabi mooi vo taki, en boekoe a sabi toemoesi toe. hoesoema tapo oen doopoe dan? Dem taki: Na tapo da doop vo Johannes.

4. Ma Paulus taki: Troe, Johannes ben doopoe da doop vo

25. Dem ben leri hem da pasi bekeere, di a taki gi ala dem vo Masra kaba, en a taki nanga soema, meki dem bribi na da toemoesi fili na hatti, en a leri soema, disi sa kom na hem baka, da tori vo Masra toemoesi krin; dati taki, na Kristus Jesus. ma a sabi vo da doop vo Johan-
nes wawan.

5. We, di dem jeri dati, dem teki doop na da nem vo Masra

26. We, hem bigin vo preki Jesus.
vry na kerki, sondro frede. En
di Akwila en Priscila jeri hem,
dem teki hem na dem hoso, en
dem leri hem da pasi vo Gado
moro krin jete.

6. En di Paulus potti hem han
na dem hede, santa Jeje kom na
dem tapo, dem taki profeti tori
en nanga vreemde tongo.

7. Dem alamal ben de omtrent

27. Na baka di a wani go twalf mansoema.
na Akaja, dem brara skrifi wan 8. Ma Paulus go na da djoe-
brifi, begi dem disciple, vo dem kerki, en a taki vry en sondro

ontvange hem boen. En di a
kom dapee, a helpi dem soema
foeloe, dem disi bribi nanga da
gnade (vo Masra).

28. Bikasi publiki a overtuige
dem djoe krin krin, a sori dem
na ini boekoe, taki, Jesus de
da Kristus.

Кар. 19.

Paulus na Efesus.

Da srefi tem di Apolo ben de na Korint, Paulus ben waka dem kondre na hoposei doro; en di a kom na Efesus, a finni som disciple dapee,

2. A taki gi dem: Hoefasi, oen ben kisi da santa Jeje toe, sinsi oen teki da bribi? Dem taki gi hem: Wi no jeri srefi, wan santa Jeje de.

3. Hem haksi dem: We, na hoesoema tapo oen doopoe dan? Dem taki: Na tapo da doop vo Johannes.

4. Ma Paulus taki: Troe, Johannes ben doopoe da doop vo bekeere, di a taki gi ala dem soema, meki dem bribi na da soema, disi sa kom na hem baka, dati taki, na Kristus Jesus.

5. We, di dem jeri dati, dem teki doop na da nem vo Masra Jesus.

6. En di Paulus potti hem han na dem hede, santa Jeje kom na dem tapo, dem taki profeti tori en nanga vreemde tongo.

7. Dem alamal ben de omtrent
twaalf mansoema.

8. Ma Paulus go na da djoe-kerki, en a taki vry en sondro

frede dri moen langa, a soekoe vo leri en vo overtuige dem vo demsani, disi de vo Gadokondre.

9. Ma di som ben habi tranga hatti, en dem no bribi, ma dem taki ogri vo da pasi (vo Masra) na ala dem foeloe soema fesi: vo da hede hem libi dem, en a poeloe dem disciple toe dapee; en dan hem go preki aladei na ini da hoso vo wan soema, disi dem kali Tirannus.

10. So a doe toe heeli jari, en da so ala soema, disi liebi na Asia, djoe nanga grieki, kom jeri da woord vo Masra Jesus.

11. En Gado doe bigi wonderwroko nanga han vo Paulus.

12. Dem doekoe en hangisa vo hem skin srefi dem teki, potti na dem sikiman tapo, en so dem siki libi dem wantem, en dem ogri jeje komoto toe na dem.

13. Ma som vo dem waka-waka djoe, disi ben jagi dem ogri geest nanga sweri, dem probeeri toe, vo kali da nem vo Masra Jesus na dem soema tapo, disi habi ogri geest, dem taki: Wi teki da Jesus, disi Paulus de preki, wi sweri, vo oen moese komoto!

14. Dem soema, disi doe dati, ben de seben pikien vo Skeva, wan grandomine vo djoe.

15. Ma da ogri geest piki dem, a taki: Jesus mi sabi boen, en Paulus mi sabi toe; ma hoesoema da oenoe?

16. Now da soema, disi habi da ogri geest, djompo na dem tapo, a dwingi dem, kisi dem

na hem ondro, en so dem ron komoto na ini da hoso sondro klosi en nanga broko skin.

17. En ala soema, disi liebi na Efesus, kom sabi dati, djoe nanga grieki; en ala soema kom frede, en dem kisi bigi respekti vo da nem vo Masra Jesus.

18. En foeloe vo dem soema, disi bribi, dem kom bekenti, en verteli, sani dem ben doe.

19. So srefi nofo vo dem, disi ben doe kartaman-en loekoeman wroko, dem tjari dem boekoe kom makandra, bron dem publiki; en di dem reeken da waarti vo dem, dem finni da prys vyftig doezend piesi silver.

20. Da so da woord vo Masra kisi tranga, tee no wan soema ben kan beletti hem moro.

21. We, na baka vo dem tori Paulus pramisi na ini hem hatti, vo waka Macedonia en Akaja doro, go na Jerusalem, en a taki: Na baka, te mi ben de dapee, dan mi moese si Rom toe.

22. En a teki toe vo dem soema, disi helpi hem, seni dem go na Macedonia, dati da Timoteus en Erastus; ma hem srefi tan wan piesi tem jete na Asia.

23. Ma da srefi tem no wan pikin oproeroe hopo vo da pasi vo Masra hede.

24. Bikasi wan soema, disi dem kali Demetrius, wan silver-smid, hem ben meki so meni pikin silver temple vo Diana, en nanga dati a ben meki dem soema vo da ambagt verdini foeloe moni.

25. We, now hem kali dem alamal kom makandra, nanga dem trawan, disi meki so soor-toe wroko toe, a taki: Oen soe-ma! oen sabi, fa da wroko meki wi habi so wan boen verdienst;

26. Ma oen si en jeri toe, fa da Paulus dia de leri so meni soema, meki dem no bribi na dati moro, no na Efesus wawan, ma na heele Asia toe; bikasi a taki: Dem Gado, disi liebisoema han ben meki, dem no de Gado.

27. En so wi moe frede, wi de go lasi da verdienst vo wi; en no dati wawan, ma da temple srefi vo da bigi gado Diana soema no sa loekoe vo noti moro, en da majesteit vo hem, disi heeli Asia en heeli grontapo de sori respekti, sa gowei en lasi toe.

28. Di dem jeri dati, dem hatti kom bron, en dem bari taki: Diana vo Efesus de bigi!

29. En da heeli foto kom oproeroe; ala soema makandra ron go na komedihoso, dem sleepi Gajus en Aristarkus go nanga dem, disi ben kom nanga Paulus, komopo na Macedonia.

30. Paulus ben wani djompo go na dem soema mindri, ma dem brara beletti hem.

31. En som vo dem gransoe-ma vo Asia srefi, disi ben de hem kompe, dem seni begi hem, vo a no moe go na da plesi.

32. En dati meki som bari so, trawan so; bikasi da heeli hiepi de na broeja, en dem meeste

soema no sabi srefi, vo san hede dem ben kom makandra.

33. Now dem hali Alexander komopo na ini da hiepi; bikasi da hem dem djoe ben teki potti na fesi. En Alexander waar-skouwe dem nanga han, a wani gi dem soema verantwoortoe.

34. Ma di dem si, hem da wan djoe, dem alamal begin leki nanga *wan* stem, dem bari toe joeroe langa: Diana vo Efesus de bigi!

35. Na baka di Fiskal meki dem soema bedaare, hem taki: Oen soema vo Efesus! hoesoe-ma sa dia, disi no sabi, da foto Efesus habi da temple vo da bigi gado Diana, en vo da printje, disi fadom komoto na hemel?

36. We, di no wan soema kan stry dati, vo da hede a fiti oen, vo oen tan tiri, en vo oen no doe wansani sondo prakticeri.

37. Oen ben tjari dem soema kom dia, disi tog no ben foefoer sani na ini temple, en da gado vo oen dem no ben kosi toe.

38. We, efi Demetrius nanga dem soema vo hem ambagt habi wan klaag vo wan soema, tog kroetoe sidom, en granman de toe; we meki dem go klage makandra.

39. Ma efi oen habi wan trasani vo ondersoekoe, meki dem doe dati na wan ordentliki komparisi.

40. Bikasi vo da oproeroe disi ben dia tidei, wi moese frede, dem kan go klage wi; en

dan wi no habi wansani, disi wi kan teki, verantwoortoe da oproeroe. Di a ben taki dati, dan a bedanke ala dem foeloe soema, meki dem gowei.

Kap. 20.

Paulus go na Macedonia. Eutikus fadom, a dede, ma Paulus wieki hem baka. Dan a go na Miletus; na dapee a taki dem gransoema vo da gemeente na Efesus adjosi.

Na baka di da oproeroe pasa, Paulus kali dem disciple kom na hem, a brasa dem, en dan a teki pasi, vo go na Macedonia.

2. En di a ben waka dem kondre (vo Macedonia) doro, gi dem foeloe vermane, dan a kom na Griekikondre, en na dapee a tan dri moen.

3. Ma di dem djoe soekoe vo kisi hem, di a wani gowei nanga sipi na Siria, vo da hede a besluti, vo drai baka go na Macedonia.

4. En Sopater vo Berea, Aristarkus en Sekundus vo Tesalonika, Gajus en Timoteus vo Derbe, nanga Tigikus en Trofimius vo Asia, dem waka go nanga hem tee na Asia.

5. Ma di dem ben go na fesi, vo da hede dem tan wakti wi na Troas.

6. We, na baka Paaska wi komoto nanga sipi na Filippi, en da dei di meki feifi wi kom na dem na Troas, na dapee wi tan seben dei.

7. Ma da fosi dei vo wieki, di dem disciple ben kom makandra, vo broko da brede, Paulus

holi wan kerki gi dem, bikasi deibroko hem wani gowei; en a holi da preki tee mindrineti.

8. Dem ben letti foeloe kandra na da zoldro, dapee dem ben kom makandra.

9. We, wan jonkman, disi dem kali Eutikus, sidom dapee na ini fensre, en di Paulus preki so langa, a fadom na wan diepi slibi; en na ini da slibi a komoto na da dri verdiepi zoldro fadom na ondro, en dem hopo hem dede na gron.

10. Ma Paulus saka na ondro, a go fadom na hem tapo; en so a brasa hem, a taki: No frede! bikasi hem ziel de na hem ini.

11. Dan a go baka na zoldro, a broko da brede, a njam; en dan a holi vo taki nanga dem tee moesoedei; na baka a teki pasi, gowei.

12. Ma da jonkman dem tjari kom na zoldro liebiliebi, en dati meki dem habi toemoesi troostoe.

13. Wi ben waka na fesi kaba nanga sipi, go na Asson, na dapee wi wani teki Paulus kom na wi; bikasi so hem ben taki, di hem wani waka so fara na foetoe.

14. En di a kom na wi na Asson, wi teki hem na ini sipi; en so wi kom na Mitilene.

15. En di wi komopo dapee, deibroko wi kisi abrasei vo Kios; en wan dei moro wi kom na Samos, wi tan slibi na Trogillion; en deibroko wi kom na Miletus.

16. Bikasi Paulus ben pramisi, vo pasa Efesus na sei, vo

a no moese lasi tem na Asia; bikasi a doe hem best, efi a kan de, vo kisi Jerusalem bifo Pinksterfeest.

17. Di a de na Miletus, a seni soema go na Efesus, go kali dem gransoema vo gemeente.

18. En di dem kom na hem, a taki gi dem: Oen sabi, fa mi ben holi mi srefi na oen mindri, sinsi da fosi dei, di mi ben kom na Asia, en da heeli tem doro;

19. Fa mi ben dini Masra nanga ala sakafasi en nanga foe-loe haiwatra en na ini so meni tesi, disi ben miti mi, di dem djoe ben de na mi baka vo kisi mi.

20. Fa mi no ben kibri wansani, disi boen vo oen; ma mi ben meki oen sabi ala; mi ben leri oen publiki en na oen hosotoe;

21. Djoe nanga grieki mi ben vermane, meki dem bekeere kom na Gado, bribi na Masra Jesus Kristus.

22. En now, loekoe! mi geest de na boeje, en so mi de go na Jerusalem; mi no sabi, sani sa kom mi abra dapee;

23. Boiti da santa Jeje de taki na ibriwan foto, boeje nanga pina de wakti mi.

24. Ma mi no frede vo ala dati, mi liebi srefi no dieri na mi; en so mi kan doro mi pasi nanga plisiri, nanga da wroko toe, disi Masra Jesus ben gi mi, vo mi betuige da Evangelium vo da gnade vo Gado.

25. En now, loekoe! mi sabi, oen no sa si mi fesi moro, oen

alamal, dapee mi ben waka doro, preki vo Gado kondre.

26. Vo da hede mi betuige oen dia tidei, mi de krin vo oen ala broedoe.

27. Bikasi mi no ben kibri wansani gi oenoe; ma mi ben meki oen sabi da heeli wani vo Gado.

28. We, potti hai na oen srefi en na da heeli hiepi, disi santa Jeje ben potti oen leki dem herder, vo oen loekoe en tiri da gemeente vo Gado, disi hem bainanga hem eigen broedoe.

29. Bikasi mi sabi, te mi no de moro, dan krasig tigris kom na oen mindri, disi sa pori da hipi.

30. Na oen eigen mindri srefi soema sa hopo, disi leri soema verkeerti sani, vo hali dem disciple kom na dem sei.

31. Vo da hede oen moese wakti, en membre, fa mi no ben weri dri jari langa, vo vermane ibriwan vo oen nanga haiwatra na dei en na neti.

32. En now, oen brara! mi begi Gado, vo hem holi kibri oen nanga hem woord en nanga hem gnade; bikasi hem habi tranga, vo helpi oen doro, en vo gi oen da erfenis na mindri ala dem soema, disi ben kom santa.

33. Mi no ben seekoe silver, ofoe goutoe, ofoe klosi na no wan soema.

34. Oen srefi sabi, dem han vo mi dia ben verdini so meni, leki mi ben habi vanoodoe, nanga dem trawan, di ben de nanga mi.

35. Mi ben sori oen na alafasi, fa a fiti wi, vo wroko so, meki wi kan helpi dem zwakewan, en vo wi membre da woord vo Masra Jesus, disi a ben taki: A moro switi vo *gi* sani, leki vo teki sani.

36. We, di a kaba vo taki, dan a potti hem kni na gron, begi nanga dem alamal.

37. En dem alamal kre toemoesi, dem brasa Paulus, dem bosi hem.

38. Ma noti ben hati dem so tranga, leki da woord, disi a ben taki, dem no sa si hem fesi moro. En so dem tjari hem hafoepasi tee na ini sipi.

Kap. 21.

Paulus komoto na Miletus, go na Jerusalem; na dapee dem vyand kisi hem.

Na baka di wi ben taki dem adjosi, go na zee, wi waka reti doro, tee wi kom na Koos, en deibroko wi kom na Rodus, en komoto dapee wi kom na Patara;

2. En di wi finni wan sipi dapee, disi de vo go na Fenicia, wi go na ini, go na zee.

3. Di wi kisi Ciprus vo si, wi libi hem na kroekoetoe han, go na Siria, en na Tirus wi go na sjoro; bikasi na dapee da sipi ben moese poeloe lai.

4. En di wi finni disciple dapee, wi tan seben dei nanga dem. En da geest meki dem waarskouwe Paulus, vo a no moe go na Jerusalem.

5. Ma tog na baka vo dem dei wi komoto, wi teki wi pasi baka.

En dem alamal, nanga dem wefi en pikien, tjari wi na pasi, tee wi komoto na ini foto; en na watrasei wi potti kni na gron, begi.

6. Dan wi taki adjosi makandra, en wi go na ini sipi; ma dem drai baka go na hoso.

7. Now, wi komoto na Tirus wi holi wi pasi doro na ini da sipi, tee wi kom na Ptolemais, na dapee wi taki dem brara odi, en wi tan wan dei nanga dem.

8. Deibroko Paulus nanga wi, di ben de nanga hem, teki pasi baka, wi kom na Cesarea; na dapee wi go na da hoso vo Filippus, da Evangelist, disi ben de wan vo dem seben soema; en nanga hem wi tan.

9. We, hem habi fo oemanpikien, disi de wendje, en dem taki profetitori.

10. Di wi ben tan dapee wan toe dri dei, wan profet vo Judea kom dapee toe, a nem Agabus.

11. En di a kom na wi, a teki da gordel vo Paulus, a tai hem han en foetoe, a taki: Santa Jeje de taki: Da so dem djoe na Jerusalem sa tai da soema, disi da gordel de vo hem, en dem sa gi hem abra na dem heiden han.

12. Di wi jeri dati, wi nanga dem soema vo dapee, begi Paulus, vo a no go na Jerusalem.

13. Ma Paulus piki: Sani dati: disi oen kre so, meki mi hatti broko? Mi de klari, no wawan vo meki dem tai mi, ma vo dede srefi na Jerusalem vo da nem hede vo Masra Jesus.

14. We, di wi si, wi no kan kring joe srefi nanga dem, en pai dwingi hem, wi tan tiri, wi taki: dem onkoste vo dem, vo dem Meki a kom so, leki Masra wani! kan meki soema koti dem hede-

15. Na baka vo dem dei wi wiwiri; dan ala soema sa si, da- meki wi srefi klari, en so wi sani disi dem ben jeri vo joe, no hopo go na Jerusalem. troe; bika joe srefi de waka so

16. Som disciple vo Cesarea toe, vo joe holi da wet. kom go toe nanga wi, dem tjari 25. Ma gi dem bribisoema, wi go na wan ouroe disciple, di ben de heiden fosi, wi ben disi dem kali Mnason vo Ciprus, skrifi, taki, wi finni vo boen, vo meki wi go liebi na hem hoso. dem no habi vo holi ala sosani,

17. We, di wi doro na Jeru- boiti vo dem loekoe boen, meki salem, dem brara ontvange wi dem no njam kroekoetoegado- nanga plisiri. offer, nanga broedoe, nanga so

18. En deibroko, Paulus go soortoe meti, disi no lasi hem nanga wi na Jakobus, dapee ala broedoe, en vo dem no hoeroe. gransoema kom makandra.

19. En di a ben taki dem odi, 26. We, Paulus teki dem soe- dan a verteli dem alasani na baka ma kom na hem; en deibroko a makandra, sani Gado ben doe kring hem srefi nanga dem, en nanga da diensti vo hem na min- dan a go na ini temple, a gi ke- dri dem heiden. nis, taki, hem holi dem dei, vo

20. We, di dem jeri dati, dem kring hem srefi, (en so a tan da- pryze Masra, en dem taki gi hem: pee,) tee dem meki da offer vo ibriwan vo dem. Brara! joe si, hoemeni doezend 27. We, di pikinmoro dem

21. We, dem jeri vo joe, fa seben dei pasa, dem djoe vo joe leri ala djoe, di de na dem Asia kom si hem na ini temple; heiden mindri, meki dem bedan- en dem meki da heeli piple kom oproeroe, dem potti han na hem,

22. We, sani vo doe now? 28. Dem bari: Oen soema vo Israel, kom helpi! Da soema A sa de vanoodoe, vo ala soe- dia, disi de leri ala soema na ma kom makandra; bikasi dem alapee tegen disi piple en tegen da wet en tegen da plesi dia; en

23. We, doe so, leki wi taki boiti dati a tjari grieki kom na ini temple, meki da santa plesi dia kom gemeen. sa jeri taki, joe kom.

24. Teki dem kom na joe, en 29. (Bikasi dem ben si Trofi- mus vo Efesus waka nanga hem na strati, en vo da hede dem denke, Paulus tjari hem kom na ini temple).

30. En da heeli foto kom be-
wegi; ala soema ron makandra;
en dem kisi Paulus, sleepi hem
komoto na ini temple; en so
wantem dem sloto doro.

31. We, ala di dem soekoe
vo kili hem, da komandant vo
dem (romeini) soldati kom jeri,
heeli Jerusalem de na oproeroe.

32. En wantem a teki dem
soldati nanga dem ofciri, a ron
go na dem. En di dem si da
komandant nanga dem soldati,
dem kaba vo fom Paulus.

33. Ma di da komandant kom
klosibei, a go kisi hem, a meki
dem tai hem nanga toe ketting;
en dan a haksi, hoesoema da
hem, en sani a ben doe?

34. Ma na mindri ala dem soe-
ma *wan* bari disi, trawan dati;
en di a no kan jeri wan retisani,
vo da ba'bari hede, a taki, meki
dem tjari Paulus go na binfoto.

35. En di a kisi dem stoepoe,
dem soldati verpligti, vo hopo
hem, tjari hem; bikasi dem soe-
ma ben krası toemoesi.

36. En da heeli hipi soema
waka kom na hem baka, dem
bari: A moese dede!

37. We, di dem wauı tjari
Paulus na ini binfoto, a haksi
komandant: Mi ha permisi vo
taki nanga joe? Hem taki: Joe
sabi vo taki grieki?

38. Joe a no da Egiptisoema,
disi ben meki oproeroe tra dei,
en disi ben tjari fodoezend kili-
man go na doro na woestein?

39. Ma Paulus taki: Mi da
wan djoe, vo Tarsus, wan bur-

ger vo wan foto na Cilicia, ala
soema sabi da foto; we, mi begi
joe, gi mi pasi, vo mi kan taki
nanga ala dem soema dia!

40. We, di a gi hem pasi,
now Paulus go tanapoe na dem
stoepoe tapo, a waarskouwe
dem soema nanga han. En di
dem alamal tan tiri krin krin, a
begin nanga dem na ebreistongo,
a taki:

Kap. 22.

*Paulus verantwoortoe hem srefi. Dem
djoe wani kili hem; ma hem taki,
hem de wan romeini burger.*

Den brara en tata, jeri mi
verantwoortoe, disi mi sa gi
oen noja!

2. We, di dem jeri, hem taki
ebreıs nanga dem, dem tan tiri
moro moro. En hem taki:

3. Mi da wan djoe, mi gebore
na Tarsus, na Ciliciakondre, ma
dia na di foto dem kweki mi, na
Gamaliel foetoe; dem leri mi da
wet vo dem tata vo wi toemoesi
fini; en mi ben feti vo Gado troe,
so leki oen alamal doe tidei.

4. Ala soema, disi waka da
(njoe) pasi, mi ben soekoe vo
kili; man nanga oeman mi tai,
tjari go na dem doengroehoso.

5. Dati grandomine srefi kan
getuige, nanga da heeli kroetoe
en ala gransoema; bikasi dem
ben gi mi brifi srefi, vo tjari go
na dem djoe na Damaskus, vo
mi tai dem soema vo dapee toe,
tjari kom na Jerusalem, meki
dem kisi strafoe.

6. Ma na da reis wansani kom
miti mi; di mi kom klosibei na

Damaskus, na dinatem so na *wan* bro wan bigi letti vo hemel kom rontoe mi nanga da skyn.

7. En di mi fadom na gron, mi jeri wan stem taki gi mi: Saul, Saul, san joe vervolge mi so?

8. Ma mi piki: Masra, hoe-soema da joe? En hem taki gi mi: Mi da Jesus vo Nazaret, disi joe vervolge.

9. Dem tra soema, di de nanga mi, si da letti toe, en dem skreki; ma da stem vo da soema, disi taki nanga mi, dati dem no versta.

10. Now mi taki: Masra, san mi moe doe? En Masra taki gi mi: Hopo, go na Damaskus; na dapee dem sa taki joe alasani, disi Gado wani, joe moe doe.

11. En di da glori vo da letti ben meki mi no kan si, vo da hede dem trawan, di de nanga mi, tjari mi na han; en so mi kom na Damaskus.

12. Na dapee wan soema ben de, a nem Ananias, wan vroom soema na fasi vo da wet, disi habi wan boen nem toe na ala djoe, di de liebi dapee.

13. We, hem kom na mi, a go tanapoe na mi fesi, a taki gi mi: Brara Saul, joe moe si baka! En da srefi moment mi hai hopo, mi si hem.

14. Ma hem taki: Da Gado vo dem tata vo wi ben verkiesi joe, vo joe kom sabi hem wani, en vo joe si da regtvaardige (Jesus), en vo jeri da stem vo hem mofo.

15. Bikasi joe sa de hem getuige na ala soema vo dasani, disi joe ben si, en disi joe ben jeri.

16. We now, sani joe drai? Hopo, en teki doop, meki dem zondoe vo joe wasi poeloe, en kali da nem vo Masra!

17. Na baka, di mi kom ageen na Jerusalem, wan dei di mi begi na ini temple, mi geest libi mi skin, go na tapo;

18. En mi si Masra, di taki gi mi: Meki hesi, gowei, komoto na Jerusalem; bikasi dia dem no sa teki joe getuigenis vo mi.

19. Ma mi taki: Masra, dem srefi sabi, fa mi ben hiti dem soema na ini doengroehoso, disi bribi na joe, en fa mi ben geesele dem na dem kerki;

20. En di dem trowei da broedoe vo Stefanus, da getuige vo joe, mi tanapoe toe dapee, en mi ben ha plisiri vo da dede vo hem, mi wakti dem soema klosi, disi kili hem.

21. Ma hem taki gi mi: Go ma! bikasi mi sa seni joe go farawei na dem heiden.

22. Tee so langa dem jeri Paulus; ma di a taki *da* woord, now dem hopo dem stem, dem taki: So wan soema no moese tan na grontapo; bikasi a no fiti, vo a liebi!

23. We, di dem bari so, poeloe dem klosi trowei, hiti stof na tapo;

24. Da komandant gi ordre, vo dem tjari hem na ini binfoto, a taki, meki dem geesele hem, vo a bekenti, meki hem jeri, vo sani hede dem bari so na hem tapo.

25. Ma di dem wani tai hem nanga tetei, Paulus taki na da ofciri, disi tanapoe dapee: Hoefasi? oen ha permisi, vo geesele wan romeini soema, sondo kroetoe vonisi hem?

26. Di da ofciri jeri dati, a go na komandant, gi hem rapport, a taki: Loekoe boen, san joe doe; bikasi da soema da wan Romeini.

27. Now da komandant srefi kom, a taki gi hem: Joe de wan Romeini troe? Taki gi mi! Hem taki: Ja.

28. Da komandant piki: Mi ben bai da burgerregt vo wan bigi moni. Paulus taki: Ma mi gebore srefi leki wan romeini burger.

29. Now dem soema, disi ben de vo haksi hem, loesoe hem wantem. En da komandant srefi kom frede, di a jeri, Paulus de wan Romeini, kaba hem ben tai hem.

30. Deibroko a wani jeri moro krin, hoe klaag dem djoe habi vo hem; en vo da hede a meki dem loesoe dem tetei vo hem, a seni kali dem grandomine en da heeli kroetoe vo dem kom makandra; en dan a seni teki Paulus kom, a potti hem na dem fesi.

Kap. 23.

Paulus tanapoe na fesi vo da djoe-kroetoe. Dem meki barki na hem tapo. Dem seni hem go na Cesarea.

Ma Paulus loekoe dem kroetoeman tranga, a taki: Oen soe-

ma en brara! Tee tidei mi ben waka na Gado fesi nanga wan boen konsiensi.

2. Now grandomine Ananias taki na dem soema, disi tanapoe na hem sei, meki dem gi hem wan klap na hem mofo.

3. Ma Paulus taki gi hem: Gado sa fom joe, joe falsi soema! Joe sidom dia, joe teki da wet, vo kroetoe mi, kaba joe srefi no holi da wet, di joe taki, meki dem fom mi.

4. Ma dem, disi tanapoe ron-toe dapee, dem taki: Hoefasi, joe kosi da grandomine vo Gado?

5. Ma Paulus piki: Oen brara, mi no ben sabi, taki, hem da grandomine. Troe, boekoe taki: Joe no moe taki ogri vo da hede-man vo joe kondre.

6. We, di Paulus sabi, hafoe vo dem de Saduceman, en da tra hafoe de Fariseman, vo da hede a bari na ini da kroetoe: Oen brara! mi da wan Fariseman, en wan Fariseman pikien; we, di mi habi da hoop vo da opstaan na dede, vo dati hede dem klage mi.

7. Di hem taki dati, dem Fariseman en Saduceman srefi kisi trobi makandra, en so da heeli hiepi kom platie.

8. Bikasi dem Saduceman taki, wan hopo baka no de, Engel no de, geest no de; ma dem Fariseman bribi ala dati.

9. En so wan bigi ba'bari hopo dapee. Bikasi dem meester vo wet vo dem Fariseman sei, dem hopo en stry en taki: Wi

no finni wan ogri na da soema dia; efi somtem wan geest ben taki nanga hem, ofoe wan Engel, no meki wi feti dan nanga Gado!

10. We, di da ba'bari kom so tranga, da komandant kom frede, taki, somtem dem kan masi Paulus, en vo da hede a seni soldati go poeloe hem na dem mindri, tjari go na ini binfoto.

11. Ma da neti di kom, Masra kom na hem sei, a taki: No frede, Paulus! bikasi so leki joe ben getuige vo mi na Jerusalem, so joe moese getuige na Rom toe.

12. Deibroko mamantem som vo dem djoe meki barki makandra, dem floekoe en sweri, taki, dem no sa njam en dringi, bifo dem kili Paulus.

13. Dem ben de moro leki fotentin soema, disi sweri da sweri.

14. We, dem go na dem grandomine en gransoema, dem taki: Wi ben floekoe en sweri wi srefi, taki, wi no sa njam wansani, so langa wi no kili Paulus.

15. We, meki oenoe nanga da heeli kroetoe gi kenis na komandant, vo a tjari Paulus kom na oen fesi tamara, leki oen wani ondersoekoe da tori vo hem moro krin; dan wi sa holi wi srefi klari vo kili hem, bifo a kom na oenoe.

16. Ma di Paulus sisa pikien jeri da komplot vo dem, hem go na ini binfoto, waarskouwe Paulus.

17. En Paulus kali wan vo dem ofciri kom na hem, a taki:

Tjari da jonkman go na komandant, bikasi a habi wansani vo taki gi hem.

18. We, da soema teki hem, a tjari hem go na komandant, a taki: Da Paulus, disi de na doengroehoso, ben kali mi kom na hem, a begi mi, vo mi tjari da jonkman kom na joe; bikasi a habi wansani vo taki gi joe.

19. Now da komandant teki hem na han, a go nanga hem na sei, a haksi hem: Sani joe ha vo taki gi mi?

20. Hem taki: Dem djoe meki barki vo begi joe, meki joe seni Paulus go na dem kroetoe tamara, leki dem wani ondersoekoe da tori vo hem moro krin.

21. Ma joe no moe bribi dem; bikasi moro leki fotentin soema vo dem de wakti hem, dem sweri, taki, dem no sa njam en dringi, bifo dem kili Paulus; en leki dem de, dem de klari kaba, dem wakti nomo, vo joe taki ja.

22. Now da komandant meki da jonkman gowei, en a waarskouwe hem, vo a no moe meki wan soema sabi, taki, hem ben verteli hem dati.

23. Na baka a kali toe ofciri kom na hem, a taki: Holi toehondro soldati klari, vo go na Cesarea, en sebententin nanga hasi, en toehondro nanga lansri; na negi joeroe sabatem (dem moe klari);

24. Som pikin hasi dem moe holi klari toe, vo dem kan potti Paulus sidom na dem tapo, tjari

hem go na granman Felix, son-
dro wan soema kan doe hem
wansani.

25. En a skrifi wan brifi, disi
taki so:

26. Claudius Lisias seni gran
odi na wi bigi granman Felix!

27. Da soema dia dem djoe
ben kisi, en dem ben sa kili hem,
efi mi no ben kom nanga dem
soldati, poeloe hem na dem
mindri; en so mi kom jeri, a
de wan Romeini.

28. Ma di mi wani sabi, hoe
klaag dem habi vo hem, mi tjari
hem go na dem kroetoe.

29. En so mi finni, dem klage
hem vo som kwestie vo da wet
vo dem; ma no wan klaag ben
de so, vo a verdini vo dede,
ofoe vo go na boeje.

30. Ma di mi jeri, dem djoe
meki komplot, wakti da soema,
mi seni hem kom na joe wan-
tem; en mi taki gi dem soema
toe, disi klage hem, meki dem
taki na joe fesi, hoe klaag dem
habi vo hem. Tan boen!

31. We, dem soldati doe so,
leki dem kisi ordre, dem teki
Paulus na neti, tjari hem go na
Antipatris.

32. En deibroko dem meki
dem hasi-soldati waka go nanga
hem, en dem drai baka go na
binfoto.

33. We, di dem kom na Ce-
sarea, dem gi granman da brifi,
en Paulus dem gi abra toe na
hem.

34. Di granman ben lesi da
brifi, a haksi (Paulus), vo hoe

kondre hem de? En di a jeri,
a de vo Cilicia,

35. A taki: Mi sa jeri joe, te
dem soema kom toe, disi ben
klage joe. En dan a gi ordre,
vo dem kibri hem na ini da kroe-
toehoso vo Herodes.

Kap. 24.

*Tertullus klage Paulus na Felix fesi.
Paulus verantwoortoe hem srefi.*

Feifi dei na baka grandomine
Ananias kom nanga dem gran-
soema, en nanga wan soema,
disi moe tan na fesi, taki, a nem
Tertullus, dem kom na granman
fesi, vo klage Paulus.

2. En di dem kali hem kom,
Tertullus begin vo klage hem, a
taki:

3. Granman Felix! joe de
meki wi liebi so geruste, en nan-
ga joe voorzikti joe doe so meni
boen na wi kondre; dati wi sabi
alatem en na alapee, en wi taki
joe grantangi vo dati.

4. Ma vo mi no lastiki joe lan-
ga, mi begi joe, vo joe jeri wi
pikinso, leki joe habi da boen-
hatti alatem.

5. Wi ben finni, da soema dia
de leki wan pestsiki, a de wan
soema, disi meki oproeroe na
mindri ala djoe na heeli kondre,
en a de wan hedeman vo da
sekte, vo dem Nazareni, (dem
Kristen).

6. A ben probeeri srefi, vo
meki da temple kom gemeen;
vo da hede wi ben kisi hem, wi
ben wani vonisi hem, so leki da
wet vo wi taki.

7. Ma Lisias, da komandant, kom na mindri; en nanga tranga a teki hem, poeloe hem na wi han,

8. A taki, meki dem soema, disi habi klaag vo hem, kom na joe. We, efi joe srefi wani haksi hem, joe kan jeri ala dem-sani, disi wi klage hem.

9. En dem (tra) djoe getuige dati toe, dem taki, dasani de so troe.

10. Ma Paulus, di granman waarskouwe hem, vo a taki, hem piki so: Di mi sabi, sinsi foeloe jari joe de kroetoeman kaba na disi kondre, vo da hede mi sa verantwoortoe mi srefi sondro frede.

11. Efi joe haksi, joe sa jeri, a no pasa moro leki twalf dei jete, sinsi mi ben go na Jerusalem vo aanbegi.

12. Dem no ben finni mi taki nanga wan soema na ini temple, ofoe leki wan soema, disi meki oproeroe na soema mindri, no na dem kerki, no na ini foto;

13. Dem no kan bewyze dem-sani toe, disi dem de klage mi.

14. Ma dati mi bekenti gi joe, mi de waka da pasi, disi dem de kali wan sekte, en mi dini da Gado vo dem tata vo mi so, dati mi bribi ala dasani, disi skrifi na ini da wet en na ini dem profet;

15. En mi habi da hoop na Gado, so leki dem srefi verwakti toe, dati dem dedesoema sa hopo baka, dem regtvaardige so boen, leki dem onregtvaardige.

16. Vo da hede mi doe mi best toe, vo mi habi wan krin konsiensi alatem na fesi vo Gado, en na fesi vo soema.

17. We, na baka vo so meni jari mi kom (baka na Jerusalem), vo tjari som moni kom gi dem (poti) kondreman vo mi, en vo offer.

18. Da srefi tem som djoe vo Asia finni mi na ini temple, di mi krin mi srefi, sondro mi de nanga foeloe soema, en sondro ba'bari.

19. A ben fiti, vo dem srefi moese de na joe fesi dia, klage mi, efi dem habi wansani nanga mi.

20. Ofoe, meki dem soema dia srefi taki, efi dem ben finni mi doe wan ogri, di mi ben tanapoe na fesi vo kroetoe;

21. Somtem a kan de vo da *wan* woord hede, disi mi ben bari, di mi tanapoe na dem mindri: Vo da hopo baka na dede oen ben klage mi tidei.

22. Di Felix jeri dati, a meki demsani tan so langa; bikasi now hem sabi da pasi moro betre kaba, en a taki: Te komandant Lisias kom dia, dan mi sa ondersoekoe da tori vo oen moro krin.

23. En a gi da ofciri ordre, vo wakti Paulus, en vo a no trobi hem, en vo a no beletti wan vo dem soema vo hem, vo dini hem en vo kom na hem.

24. Som dei na baka Felix kom nanga hem wefi Drusilla, disi de wan djoe oeman, a seni

kali Paulus, en a jeri hem vo da bribi na Kristus.

25. Ma di Paulus taki vo da geregtigheid, en fa soema moese liebi en waka krin, en vo da kroetoe, disi de vo kom, Felix kom frede vo troe, en a taki: Go vo di leisi; iniwan tem mi sa seni kali joe.

26. A ben denke toe, somtem Paulus sa gi hem moni, meki hem loesoe hem; en vo da hede a kali hem foeloetron, taki nanga hem.

27. Ma toe jari na baka Porcius Festus kom (granman) na plesi vo Felix. En di Felix wani doe dem djoe wan plisiri, a meki Paulus fika na doengroehoso.

Kap. 25.

Paulus na fesi vo Festus en na fesi vo koning Agrippa.

We, di Festus kom na kondre, dri dei na baka a komopo na Cesarea, go na Jerusalem.

2. Na dapee grandomine nanga dem gransoema vo djoe kom na hem, dem klage Paulus, en dem begi hem,

3. Vo a doe dem da plisiri, vo meki Paulus kom na Jerusalem; bikasi dem wakti hem, vo kili hem na pasi.

4. Ma Festus piki dem, taki, Paulus de na doengroehoso na Cesarea; en bambei hem srefi toe sa go dapee.

5. We, dan dem soema vo oenoe — so a taki — disi habi pasi, kan kom nanga mi, klage da soema, efi a ben doe wan ogri.

6. We, di a ben tan nanga dem omtrent aiti ofoe tien dei nomo, dan a go baka na Cesarea; en deibroko a go sidom na kroetoestoeloe, a meki dem tjari Paulus kom na hem fesi.

7. We, di Paulus kom, dem djoe, disi komopo na Jerusalem, tanapoe rontoe dapee, dem tjari foeloe hebi klage vo Paulus kom; ma dem no kan bewyze wansani.

8. Bikasi Paulus verantwoortoe hem srefi toe, a taki: Mi no ben doe wansani tegen da wet vo dem joe, ofoe tegen da temple, ofoe tegen Keyzer.

9. Ma di Festus wani doe dem djoe wan plisiri, a piki Paulus, a taki: Hoefasi, joe no wani go na Jerusalem, meki dem kroetoe joe janda vo demsani na mi fesi?

10. Ma Paulus taki: Mi tanapoe na fesi vo da kroetoestoeloe vo Keyzer; na dapee dem moese kroetoe mi. Mi no doe dem djoe wan ogri, dati joe srefi sabi heel boen.

11. Efi mi ben doe wan ogri, ofoe iniwan sani, vo mi verdini vo dede, mi no sa weigere vo dede; ma efi noti vo ala demsani de troe, disi dem klage mi, dan no wan soema kan gi mi abra na dem han. Mi wani meki Keyzer kroetoe mi.

12. Now Festus taki nanga dem gransoema vo hem, en dan a gi da antwoord: Joe wani, Keyzer kroetoe joe? We, na Keyzer joe sa go.

13. Som dei na baka koning Agrippa nanga (hem wefi)

Bernice kom na Cesarea, vo gi Festus wan visiti.

14. En di dem ben de dapee so meni dei, Festus verteli koning da trobi vo Paulus, a taki: Wan soema dia, disi Felix ben libi na doengroehoso.

15. Di mi ben de na Jerusalelem, dem grandomine en gransoema vo djoe kom na mi vo hem hede, en dem begi mi, vo mi vonisi hem.

16. Ma mi piki dem, taki, dati no de da fasi vo dem Romeini, vo vonis wan soema, taki, a moese dede, bifo a ben habi dem soema na hem fesi, disi klage hem, meki a habi okasi vo verantwoortoe hem srefi vo dasani, disi dem potti na hem tapo.

17. We, na baka di dem alamal kom dia, mi no ben lasi tem, ma deibroko mi go sidom na kroetoestoeloe, en mi meki dem tjari da soema kom.

18. Ma di dem soema hopo, disi ben klage hem, dem no tjari noti vo so wan klaag kom, leki mi ben verwakti;

19. Ma dem habi som kwestie nanga hem vo da reliesi vo dem, en vo wan Jesus, disi dede kaba, ma Paulus stry taki, a de liebi.

20. We, di mi no sabi, fa mi moe koti so wan kroetoe, mi haksi hem, efi hem no wani go na Jerusalem, meki dem kroetoe hem janda vo dasani.

21. Ma Paulus taki, hem wani, Keyzer kroetoe hem; en vo da hede mi gi ordre, vo dem holi hem dia, tee mi seni hem go na Keyzer.

22. Now Agrippa taki na Festus: Mi srefi sa wani jeri da soema toe. Hem taki: Tamara joe sa jeri hem.

23. We, deibroko Agrippa nanga Bernice kom na ini da kroetoe-kamera nanga toemoesi prodofasi, dem nanga dem ofciri nanga dem gransoema vo foto, en nanga ordre vo Festus dem tjari Paulus kom dapee.

24. Now Festus taki: Koning Agrippa, nanga oen soema alamal, disi dia nanga wi! dia oen si da soema, disi da heeli hiepi vo dem djoe ben klage na mi, di vo Jerusalem en di vo dia, dem bari, taki, da soema no fiti vo liebi moro.

25. Ma di mi finni, a no ben doe wansani, vo a verdini vo dede, en di hem srefi taki toe, hem wani, Keyzer moe kroetoe hem, vo da hede mi taki, mi sa seni hem go.

26. Ma mi no sabi wan retisani vo hem, disi mi kan skrifi gi mi Masra. Vo da hede mi tjari hem kom na oenoe fesi dia, en vooral na joe, koning Agrippa! vo te oen ondersoekoe dasani, mi habi wansani vo skrifi.

27. Bikasi mi denke, a no fiti, vo seni wan banditi gowei, sondo vo gi kenis, hoe ogri dem taki a ben doe.

Kap. 26.

Paulus verantwoortoe hem srefi: en Agrippa bekenti taki, a no ben doe wan ogri.

Now Agrippa taki na Paulus: Joe ha permisi vo verantwoortoe

joe srefi. En Paulus langa hem han, a verantwoortoe hem srefi, (a taki):

2. A boen na mi vo troe, koning Agrippa! disi mi kan verantwoortoe mi srefi tidei na joe fesi dia vo ala demsani, disi dem djoe ben klage mi;

3. Vooral di joe srefi sabi ala dem gewente en kwestie, di de na mindri dem djoe. Vo da hede mi begi joe, vo joe teki pasiensi, jeri mi.

4. Ala djoe sabi, fa da liebi en waka vo mi ben de sinsi mi pikintem; bikasi sinsi begin mi ben liebi na mindri mi eigen piple na Jerusalem.

5. Dem ben sabi mi sinsi langa tem, (efi dem wani taki reti), fa mi ben liebi, so leki da moro fini speli vo wi reliesi de, leki wan Fariseman.

6. We, now mi tanapoe dia, en dem klage mi, vo di mi hoo-poe dasani, disi Gado ben pramisi gi dem tata vo wi;

7. En tog da srefi sani ala dem twalf famili vo wi de hoo-poe vo si; vo da hede dem feti so vo dini Gado na dei en na neti. We, koning Agrippa! vo da hoop hede dem djoe de klage mi.

8. Hoefasi? oen denke dan, sosani no wan soema kan bribi? Gado no de wieki dedesoema?

9. Ma mi srefi toe ben denke (fositem), mi moese tegen da nem vo Jesus vo Nazaret so meni leki mi kan.

10. En mi ben doe so toe na Jerusalem; mi ben sloto foeloe

vo dem santa soema na ini doen-groehoso, bikasi dem grandomine ben gi mi da magti; en te dem kili dem, dan a ben boen na mi toe.

11. Nofotron mi ben pina dem na ala dem kerki, mi ben dwingi dem vo kosi (Jesus); en mi ben de na dem baka na so wan toemoesi lau en krasi fasi, dati mi vervolge dem tee na dem vreemde foto srefi.

12. We, di mi doe so, wan dei di mi go na Damaskus, nanga magti en ordre vo dem grandomine,

13. Na mindri dei, mi koning! mi si wan letti vo hemel na pasi, a blinki moro leki zon, en da skyn rontoe mi nanga dem soema, disi de nanga mi.

14. We, di wi alamal fadom na gron, mi jeri wan stem taki nanga mi na ebreis tongo: Saul! Saul! san joe vervolge mi so? A sa trobi joe, vo joe foetoe feti nanga maka.

15. Mi taki: Masra, hoesoema da joe? En hem taki: Mi da Jesus, disi joe vervolge.

16. Ma hopo, tanapoe na joe foetoe! Bikasi mi sori mi srefi gi joe, vo mi meki joe wan dinar en getuige vo demsani, disi joe ben si, en disi mi sa sori joe jete.

17. Mi sa verloesoe poeloe joe na joe piple en na dem heiden toe, dapee mi de go seni joe;

18. Vo joe hopo dem hai, meki dem bekeere komoto na ini da doengroe, kom na krin, komoto

2. En di wi go na ini wan sipi vo Adramittium, vo wi kan pasa dem plesi vo Asia na sei, wi komoto go na zee. Aristarkus vo Tesalonika na Macedonia ben de nanga wi.

3. Deibroko wi kom na Zidon. En Julius behandre Paulus so boen, a gi hem pasi toe vo go loekoe dem kompe vo hem, vo dem helpi hem nanga wan toe dri sani.

4. Di wi komoto baka dapee, wi pasa Ciprus na sei; bikasi winti ben de kontrari.

5. En di wi doro da zee, di de na sei Cilicia en Pamfilia kondre, dan wi go hiti anker na Mira na Liciakondre.

6. Na dapee da ofciri finni wan sipi vo Alexandria, disi de vo go na Italia, en vo da hede a meki wi go na ini da sipi.

7. Ma di wi waka so langzaam so meni dei, dati nanga moeiti wi kisi reti abra vo Gnidus, bikasi da winti ben tegen wi; vo da hede wi pasa Kreta na sei, reti abra vo Salmone.

8. Nanga moeiti nomo wi pasa dapee, en dan wi kom na wan plesi, disi dem kali dem mooi ankerplezi, da foto Lasea ben de klosibei dapee.

9. We, di wi ben lasi foeloe tem kaba, en di a kom gevaarlik noja vo waka na zee, bikasi da bigi fasten srefi pasa kaba; vo da hede Paulus vermane dem,

10. A taki gi dem: Oen soema! mi si, da reis de go trobi wi; wi sa lasi foeloe, no da lai

wawan en da sipi, ma wi liebi srefi wi kan lasi toe.

11. Ma da ofciri bribi da stuurman en da kaptein moro, leki dasani disi Paulus taki.

12. En di da plesi no boen toe, vo meki da sipi lidom dapee da heeli kouroetem, vo da hede meest alamal rai, vo komoto dapee, si, efi somtem dem kan kisi Fenice, pasa da kouroetem dapee; dati da wan ankerplezi vo Kreta, na zuidwest en noordwest sei.

13. En di da zuidwind wai safri, dem denke, dati so go wel, en so dem hopo anker, dem pasa Kreta klosibei na sei.

14. Ma no langa na baka wan stormwinti kopo, naki da eiland, dem kali da winti ooststorm.

15. En di a kisi da sipi so, vo a no kan waka tegen da winti, wi libi hem abra, meki a drifi.

16. En so wi ron kom na sei wan pikin eiland, disi dem kali Klauda, en nanga foeloe moeiti nomo wi kom masra vo da bigi boto.

17. Ma di dem hali hem kom na ini, dem meki ala soema helpi vo tai da sipi na ondrosei; en di dem frede, somtem dem kan kom fassi na dem sandbangi tapo, dem poeloe ala zeil, en so dem drifi.

18. Ma di da storm slingri da sipi toemoesi, deibroko dem poeloe hafoe vo da lai.

19. En da dei di meki dri, wi nanga wi eigen han teki ala dem wrokosani vo sipi, trowei na ini watra.

20. En di zon ofoe star no ben de vo si so meni dei, en da zwaare onweer ben de na wi tapo so, dati meki wi no habi wan hoop moro, taki, wi sa doro.

21. En di dem no ben njam wansani so meni langa, vo da hede Paulus go tanapoe na dem mindri, a taki: Oen soema! a ben fiti, oen ben moese jeri mi; wi no ben moese komoto na Kre-ta; dan wi no ben sa kom na so wan nootoe en verlies.

22. Ma tog, now mi vermane oen, meki oen hatti geruste! bikasi no wan vo oen sa lasi hem liebi; da sipi wawan sa lasi.

23. Bikasi di neti wan Engel vo da Gado, di mi de vo hem, en disi mi dini, ben kom tanapoe na mi sei,

24. A taki: No frede, Paulus! joe moese kom tanapoe na fesi vo Keyzer; en loekoe, Gado gi joe ala dem soema presenti, di de nanga joe na ini sipi.

25. We, oen soema, no lasi hatti! bikasi mi bribi Gado, taki, a sa kom so, leki hem taki gi mi.

26. Ma wi sa ron na wan eiland tapo.

27. We, da neti di meki tien na fo, disi wi drifi rontoe na da adriati zee, na mindrineti dem soema vo sipi denke, dem kom klosibei na wan sjoro.

28. En di dem hiti da loot, dem finni twenti vaam diepi; en di dem kom pikinso moro na fesi, dem hiti loot ageen, en dem finni vyf tien vaam.

29. Now dem kom frede, somtem dem sa naki na klipstoon, en vo da hede dem hiti fo anker na bakasei vo da sipi, en dem wensi, meki dem si dei.

30. Ma di dem matroosoe soekoe vo komoto na ini sipi, ronwei, dem saka da boto kaba na ini zee, dem doe leki dem wani hiti wan anker na fesisei toe:

31. Paulus taki na da ofciri en na dem soldati: Efi dem dia no tan na ini sipi, dan no wan helpi de vo oenoe.

32. Now dem soldati koti dem telei vo da boto, meki a fadom.

33. Ma bifo moesoedei Paulus vermane dem alamal, meki dem teki wan njanjam, a taki: Tidei a meki tien na fo dei kaba, disi oen tan wakti so, sondro oen ben njam, oen no ben teki wansani.

34. Vo da hede mi begi oen, vo oen teki wan njanjam, meki oen kan holi; bikasi no wan vo oen sa lasi wan wiwiri na hem hede.

35. Di a taki so, dan a teki brede, en na dem alamal fesi a taki Gado tangi, a broko da brede, a begin vo njam.

36. Now dem alamal kom geruste, en dem srefi teki wan njanjam toe.

37. Wi ala makandra, di ben de na ini da sipi, ben de toehondro sebhentien na siksi soema.

38. Di dem njam nofo, dan dem meki da sipi moro ligti, dem hiti da karoe en areisi toe na ini zee.

39. Deibroko mamantem (dem si sjoro, ma) dem no sabi da kondre; ma di dem kom si wan hoekoe, dapee a boen vo go na sjoro, dem wani tjari da sipi go na ini, efi a kan de.

40. En di dem hali dem anker, meki da sipi waka na zee, dem loesoe dem tetei, di dem ben teki tai da tieri, dem hopo da pikin zeil, potti na sei winti, en so dem soekoe vo kisi sjoro.

41. Ma di wi drifi go na wan plesi, dapee toe zee miti makandra, dem naki da sipi na gron; en da fesisei vo da sipi sidom fassi tee a no seki; ma da bakasei broko nanga da tranga krasiwatra.

42. Now dem soldati rai, vo kili dem soema, di de na boeje, meki no wan vo dem teki ron, swem gowei.

43. Ma di da ofciri wani holi Paulus na liebi, a beletti dem dasani, en a gi ordre, meki dem soema, disi sabi vo swem, djompo fosi na ini watra, soekoe sjoro;

44. Ma vo dem trawan som teki pranga, som teki tra broko piesi vo sipi; en so dem alamal kisi sjori, tan na liebi.

Kap. 28.

Paulus doe wan wonderwroko na Milete. A kom na Rom, preki dapee.

Di wi kom na sjoro, wi jeri, da eilandi nem Melite.

2. En dem soema vo dapee ontvanga wi toemoesi vriendliki, dem letti wan bigi faja, dem teki

wi alamal kom na ini, vo da areen hede, disi ben kom na wi tapo, en vo da kouroe hede.

3. Ma di Paulus go piki wan hiepi pikin tiki makandra, potti na tapo da faja, wan sneki djompo komopo na ini, di a fili da faja, a fassi na hem han.

4. We, di dem soema vo dapee si da sneki hanga na hem han, dem taki na makandra: Da soema moese de wan kiliman; bikasi da revensi (vo Gado) no wani a moe liebi, alwasi a komoto na zee, ronwei.

5. Ma Paulus slingri da meti go na ini da faja, sondro a kisi wan ogri.

6. Now dem soema wakti, efi a no sa sweli, ofoe a sa fadom wantem dede na gron. Ma di dem ben wakti wan heeli piesi tem, en di dem si, no wansani doe hem, now dem membre trafasi, dem taki, hem da wan Gado.

7. Klosibei na da plesi da granman vo da eiland, a nem Publius, habi wan buiti; we, hem ontvange wi toemoesi boen, a meki wi liebi dri dei na hem hoso.

8. Da srefi tem da tata vo Publius lidom siki nanga koorsoe en nanga bloedloop. En Paulus go loekoe hem, a begi vo hem, potti hem han na hem tapo, a meki hem gezond.

9. Na baka dem tra soema vo da eiland kom toe, disi habi siki, dem meki a genezi dem.

10. Dem soema sori wi foe-loe respeki; en di wi gowei,

dem gi wi alasani, disi wi habi vanoodoe.

11. Dri moen na baka wi go na zee na ini wan sipi vo Alexandria, disi ben lidom na da eiland da heeli kouroetem, a nem Kastor en Pollux.

12. En di wi kom na Sirakusa, wi tan dapee dri dei.

13. Di wi komopo dapee, wi kisi Regium, en deibroko da zuidwind hopo, dati meki wi kom na Puteoli da tweede dei.

14. Na dapee wi finni brara, en dem begi wi, vo wi tan seben dei nanga dem; na baka wi go na foetoe na Rom.

15. En di dem brara vo dapee jeri vo wi, dem kom miti wi tee na Appius forum en na dem Dri Taberni. En di Paulus si dem, a taki Gado tangi, en a teki hatti njoe njoe baka.

16. Di wi kom na Rom, da ofciri gi dem boejeman abra na da komandant vo dem soldati vo Keyzer. Ma Paulus kisi per-misi, vo a liebi hem wawan, nanga wan soldati, disi wakti hem.

17. Dri dei na baka now Paulus kali dem gransoema vo djoe kom makandra. En di dem kom makandra, a taki gi dem: Oen soema en brara! mi no ben doe wansani tegen wi piple, ofoe tegen dem gewente vo dem tata vo wi, en tog dem tai mi na Jerusalem, dem gi mi abra na han vo dem Romeini;

18. Disi ben wani loesoe mi; bikasi di dem meki onderzoek

vo mi, dem no finni wan oorzaak, vo mi moese dede.

19. Ma di dem djoe taki dati tegen, mi no si wan tra helpi, leki mi taki, mi wani, Keyzer srefi moese kroetoe mi; ma no vo taki, mi habi wansani, vo klage mi eigen piple.

20. We, vo da oorzaak hede mi ben hangri vo si oen en vo taki nanga oen; bikasi vo da hoop hede, disi Israel habi, dem tai mi nanga da ketting dia.

21. Ma dem taki gi hem: Wi no ben kisi brifi vo Judea, disi taki wansani vo joe, en no wan vo dem brara, disi kom dia, ben taki ofoe verteli wan ogri vo joe.

22. Ma wi sa hangri tog, vo jeri na joe srefi, sani joe hatti denke; bikasi vo da sekte wi sabi, dati na alapee soema de taki hem tegen.

23. Now dem bepaale hem wan dei, en da srefi dei foeloe soema kom na hem, dapee a liebi, en hem betuige en poeloe da tori vo Gadokondre krin gi dem; a teki da wet vo Moses nanga dem profet, en so a soekoe vo overtuige dem vo Jesus; froekoe mamantem a bigin, a taki tee na sabatem.

24. En som vo dem bribi dasani, disi hem taki; ma som no bribi.

25. We, di dem srefi no akordeeri makandra, bifo dem gowei Paulus gi dem da *wan* woord jete, a taki: Santa Jeje ben taki reti gi dem tata vo wi nanga mofo vo profet Jesajas, di a taki:

26. Go na da piple dia, en taki: Nanga jesi oen sa jeri, ma oen no sa verstaa; en nanga hai oen sa si, ma oen no sa kisi hem krin;

27. Bikasi dem soema hatti dia de tranga vo troe, en dem jesi no jeri boen, en dem hai tapo; vo nooiti dem no si nanga dem hai, en vo dem no jeri nanga dem jesi, en vo dem no verstaa nanga dem hatti, bekeere, vo mi kan helpi dem.

28. We, vo da hede oen moe-

se sabi, Gado sa seni da helpi vo hem gi dem heiden, en dem sa jeri hem.

29. Di a taki dati, dem djoe gowei, en dem habi foeloe kwestie dem na dem makandra.

30. Ma Paulus tan toe heeli jari na ini da hoso, disi a ben joeroe; en ala soema, disi kom na hem, a ontvange;

31. A preki vo da koning-kondre vo Gado, en a leri vry vo Masra Jesus Kristus, sondo wan soema beletti hem.

Da brifi vo Apostel Paulus gi dem bribi-soema na Rom.

Kap. 1.

Vo Jesus Kristus. Da tranga vo da Evangelium. Dem zondoe vo dem heiden.

Mi, Paulus, wan dinhaar vo Jesus Kristus, di hem ben kali vo wan Apostel, en di hem ben verkiesi vo preki da Evangelium vo Gado,

2. Disi hem ben pramisi na fesi nanga dem profet vo hem na ini dem santa boekoe,

3. Vo hem pikien Jesus Kristus, wi Masra, disi ben komopo na ini da siri vo David na hem skinfasi,

4. Ma a ben sori hem srefi so krin en tranga leki da pikien vo Gado, nanga da geest, disi de meki (wi) santa, sinisi hem ben hopo baka na dede,

5. Disi ben meki wi kisi da gnade en da apostelamt, vo teki hem nem, preki da gehoorzam vo bribi na mindri ala heiden;

6. So leki som vo oenoe ben de (heiden) toe, disi Jesus Kristus ben kali:

7. We, ala dem, di de na Rom, dem lobbi pikien vo Gado, di hem ben kali vo kom santa: Gnade moese de nanga oen, en vreedde vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

8. Fosi mi taki mi Gado grantangi nanga Jesus Kristus, vo oen alamal hede, disi dem pryze da bribi vo oen na ala kondre.

9. Bikasi Gado de mi getuige, hem di mi dini na ini mi hatti na da Evangelium vo hem pikien, hem sabi, fa mi no kaba vo membre oen,

10. En fa mi djemee alatem na ini dem begi vo mi, efi somtem mi sa finni wan boen okasi wantron, vo kom na oenoe nanga wani vo Gado.

11. Bikasi mi hangri vo si oen, vo mi platie som goedoe gi oenoe vo oen ziel, meki oen kom tranga;

12. Dati taki, vo mi nanga oenoe finni troostoe makandra, nanga da bribi, disi wi habi, oenoe nanga mi makandra.

13. Troe, mi moese meki oen sabi, oen brara! mi ben pramisi nofotron kaba vo kom na oen, vo mi meki som vroektoe na oenoe mindri toe, leki mi ben doe na mindri vo tra heiden, (ma tee tidei mi no ben finni pasi jete).

14. Mi verpligti vo (helpi) ala toe, dem grieki nanga dem disi no grieki, dem disi sabi sani, nanga dem, disi no sabi sani.

15. Vo da hede so meni leki mi kan, mi sa doe mi best, vo preki da Evangelium gi oenoe toe na Rom.

16. Bikasi mi no sjem vo da Evangelium vo Kristus; bikasi a de wan kragti vo Gado, vo meki ala dem soema ziel finni boen, disi de bribi hem; fosi dem djoe en dem grieki toe.

17. Bikasi hem de sori wi da geregtigheid, disi waarti na Gado fesi, disi wi kisi nanga bribi, en disi wi holi toe nanga bribi; so leki boekoe taki: Da regtvaardige soema sa liebi vo hem bribi hede.

18. Bikasi da hattibron vo Ga-

do na hemel kom na krin na tapo ala ogri fasi en ongeregtigheid vo dem soema, disi beletti da waarheit na ini da ongeregtigheid vo dem;

19. Bikasi vo sabi, taki, wan Gado de, dati dem sabi; bikasi Gado srefi meki dem sabi.

20. Alwasi dem no kan si hem srefi nanga hai, tog sinsi a ben meki hemel en grontapo dem kan si da bigi tranga en da Gadofasi vo hem krin krin, efi dem loekoe ala hem wroko; en vo da hede dem no kan taki, dem no sabi.

21. We, ala di dem sabi, taki, wan Gado de, tog dem no ben respeki hem leki Gado, dem no taki hem tangi toe; ma dem bigin prakticeri soso sani, en da verkeerti hatti vo dem tron doengroe.

22. Di dem denke, dem koni, dati meki dem tron lauman;

23. En dem teki da glori vo da Gado, disi no kan pori; dem kenki hem, meki a tron wan popki, leki wan liebisoema, disi moese pori, en leki dem fowloe, en leki dem meti, disi habi fo foetoe, en disi de kruipe.

24. Vo da hede Gado libi dem abra toe na ala takroe sani, so leki dem hatti luste; dem doe sjem nanga dem eigen skin, dem na dem makandra;

25. Dem drai da waarheit vo Gado, meki a tron lei; en dem anbegi en dini dasani, disi Gado ben meki, moro leki hem, disi ben meki alasani, en disi de vo pryze teego. Amen.

26. Vo da hede Gado ben libi dem abra toe na dem sjem luste. Bikasi dem oeman no gebruike dem skin, so leki a fiti da natur, ma dem doe tegen da natur.

27. So srefi dem man no gebruike dem oeman moro, so leki a fiti da natur; ma na ini dem luste dem na dem makandra doe takroe; man nanga man doe sjem makandra, en so dem kisi da strafe na dem eigen skin, disi dem verdini nanga da verkeerti wroko vo dem.

28. En di dem no ben ke vo kom sabi Gado, vo da hede Gado libi dem abra na dem verkeerti membre, vo dem doe sani, disi no fiti;

29. Dem foeloe nanga ala soortoe ongeregtigheid en ogri hatti, en hoeroedoe en gridifasi en ogridoe; dem foeloe nanga djaloese en kili en feti en bedriegi en triki;

30. Gongosaman dem de, en leiman; dem no lobbi Gado, dem asranti, dem habi heimembre, dem meki dem srefi bigi, dem prakticeri slegtisani, dem no gehoorzam dem tata en mama,

31. Dem no ha verstand, dem no holi woord, dem no habi wan lobbi, dem no gi soema pardon en dem no habi sarihatti.

32. En alwasi dem sabi da geregtigheid vo Gado, taki dem soema, disi doe so, verdini vo dede, tog dem doe so; en no dati wawan, ma dem ha plisiri toe, vo si trawan doe so.

Kap. 2.

Dem djoe de zondaar so boen leki dem heiden, atwasi dem meki dem srefi bigi nanga da wet vo Moses en nanga da besnyde.

Vo da hede, joe soema, alwasi hoesoema joe de, joe no kan krin joe srefi, ala di joe kroetoe trawan. Bikasi vo dasani, di joe de kroetoe wan trawan, joe de verdoem joe srefi; bika joe, di kroetoe trawan, doe dem srefi sani toe.

2. Ma wi sabi, Gado de kroetoe wan reti kroetoe na dem soema tapo, disi doe sosani.

3. Ma joe soema! joe, di de kroetoe dem, disi doe sosani, ala di joe doe da srefi sani toe: joe denke somtem, da kroetoe vo Gado no sa kisi joe?

4. Ofoe somtem joe veragti da toemoesi boenhatti en pasiensi vo hem, disi a verdrage joe so langa? Joe no sabi, da boenhatti vo Gado wani meki joe bekeere?

5. Ma joe, nanga joe tranga hatti, di no wani bekeere, joe srefi de hipi da hattibron (vo Gado) na joe tapo tee na da dei vo da hattibron en vo da openbaring vo da regtvaardige kroetoe vo Gado;

6. Disi sa gi na ibriwan soema so leki hem wroko verdini:

7. Glori en bigi nem, en vo dem no dede, a sa gi na dem, disi de soekoe da liebi vo teego nanga pasiensi en nanga boen wroko;

8. Ma dem, disi lobbi trobi nanga soema, en disi no gehoor-

zam da waarheit, ma dem gehoorzam da ongerechtigheid, dem Gado sa loekoe nanga tranga hai en nanga hattibron.

9. Bigi sari en benauwte sa kisi ala dem soema ziel, disi ben doe ogri, vooral dem djoe en dem grieki toe;

10. Ma glori en bigi nem en vrede sa de vo ibriwan soema, disi doe boen, vooral vo dem djoe en vo dem grieki toe.

11. Bikasi Gado no de loekoe na soema perzon.

12. We, dem soema, disi ben doe zondoe sondro da wet, dem sa go lasi toe sondro da wet; en dem soema, disi ben doe zondoe, ala di dem ben de na ondro da wet, da wet sa kroetoedem toe;

13. (Bikasi no dem, disi de jeri da wet, de regtvaardig na Gado fesi, ma dem, disi doe da wet, sa de regtvaardig.

14. Bikasi efi dem heiden, disi no habi da wet, en tog dem eigen natur de doe dasani, disi da wet haksi; we, dem srefi, di dem no habi da wet, dem de wan wet gi dem srefi.

15. En nanga dati dem de sori, fa da wroko vo da wet skrifi na ini dem hatti, en dem konsiensi toe de waarskouwe dem; so srefi dem gedagti, disi de klage ofoe exkuseri makandra;)

16. Na da dei, disi Gado sa meki Jesus Kristus kroetoe ala kibrisani vo soema (hatti), leki da Evangelium vo mi de taki

17. Joe si? dem kali joe wandjoe, en joe potti joe vertrouwna da wet, en joe meki joe srefi bigi nanga (joe) Gado;

18. En joe sabi hem wani; en di dem ben leri joe da wet, dati meki joe srefi sabi toe, sani de da moro beste sani vo doe;

19. En joe denke, joe de bekwaam, vo joe kan de wanjjariman vo dem blindewan, wan letti vo dem, disi de na ini doengroe,

20. Wan basi vo dem lauman, en wan meester vo dem, disi no sabi sani; joe sori troe, leki joe habi da sabi en da waarheit na ini da wet.

21. We, di joe de leri trawan, fa joe no leri joe srefi dan? Joe preki, taki, soema no moese foefoer, kaba joe srefi foefoer?

22. Joe taki, soema no moese soeta, kaba joe srefi doe soeta-doe? Joe habi viste vo dem kroekoetoe gado, kaba joe foefoer sani na ini da santa plesi?

23. Joe meki joe srefi bigi nanga da wet, kaba joe sori Gado asranti nanga di joe de pasa da wet?

24. Bikasi vo oenoe hede dem heiden de kosi Gado nem, leki dem skrifi na boekoe.

25. Da besneide de boen wel, efi joe holi da wet, ma efi joe broko da wet, dan da besneide vo joe de leki joe no besneide.

26. We, efi now wan soema sondro besneide holi dasani, disi da wet potti: Gado no sa loekoe

da soema sondro besneide dan, leki a habi da besneide?

27. En da so da soema, disi no besneide na dorosei, efi hem holi da wet, hem no sa kroetoe joe? di joe pasa da wet, ala di joe de na ondro da boekoe en na ondro da besneide?

28. Bikasi dati no de wan (reti) djoe, disi de wan djoe na dorosei; en dati no de wan (reti) besneide toe, disi de sori so na dorosei, na skin:

29. Ma dati de wan (reti) djoe, disi de wan (djoë) na ini-sei; en da besneide vo soema hatti, na ini geest, en no na ini boekoe, dati de da reti (besneide); so wan soema nem no de vo liebisoema, ma vo Gado.

Kap. 3.

Da geregtigheid de komopo na bribi.

We, hoe voordeel dem djoe habi dan? Ofoe sani da besneide helpi dem?

2. Foeloe, na alafasi. Voor-namentlyk dem kisi vo holi kibri ala dem taki vo Gado.

3. Bikasi sani dati kan doe, alwasi som vo dem no bribi? Disi dem no bribi, dati sa meki Gado no holi woord?

4. Gado kibri wi (vo membre so)! Kontrari, Gado de holi woord, ma ala soema de leiman; leki boekoe taki: Joe moese kisi joe reti na ini dem woord vo joe, en joe moese winni, te soema (wani) kroetoe joe.

5. Ma efi da ongeregtigheid vo wi meki da geregtigheid vo

Gado kom moro na krin, sani wi sa taki dan? Somtem Gado doe kroekoetoe, te a straoe soema? (Mi taki so na liebi-soema fasi.)

6. No, Gado kibri wi (vo membre so)! Fa Gado sa kan kroetoe kondre dan?

7. Bikasi efi da leifasi vo mi meki da waarheit vo Gado kom moro na krin en moro grani, fa mi kan kisi straoe dan jete leki wan zondaar?

8. A no moro betre dan, mi doe so, leki dem kosi wi, en leki som soema taki, wi taki so: Meki wi doe ogri, vo wan boen komopo na ini (da ogri)? Troe, da verdoemenis vo dem de reti.

9. We, fa a de dan? Wi de moro betre leki dem? No, kweti kweti: bikasi wi ben sori na fesi kaba, djoe nanga grieki de na ondro da zondoe wanfasi;

10. So leki boekoe taki: No wan soema de regtvaardig, no wan;

11. No wan soema de, disi habi verstand, no wan soema de, disi de soekoe Gado.

12. Dem alamal ben libi da reti pasi, dem alamal no waarti; no wan de, disi doe boen, no wan srefi.

13. Dem neki de (leki) wan hopo grebi; nanga dem tongo dem taki falsi; snekiwisi de na dem tongo;

14. Dem mofo foeloe nanga floekoe en bitasani;

15. Dem foetoe hesi vo trowei broedoe (kili soema.)

16. Pori en jamer de na (ala) ben holi pasiensi jete nanga dem pasi;

17. Da pasi vo (finni) vreedede dem no sabi;

18. No wan frede vo Gado de na dem hai.

19. Ma wi sabi, alasani disi da wet taki, dati a de taki na dem, disi de na ondro da wet; vo ala soema moese tapo dem mofo, en heeli grontapo moese habi skulti na Gado fesi.

20. Bikasi nanga dem wroko vo wet no wan soema kan kom regtvaardig na hem fesi; da wet meki wi kom sabi da zondoe wawan.

21. Ma now da geregtigheid vo Gado kom na krin sondro da wet, en vo dati da wet nanga dem profet ben getuige toe;

22. Dati de da geregtigheid vo Gado, disi de kom nanga da bribi na Jesus Kristus na ini ala dem soema, en na ala dem soema tapo, disi de bribi.

23. Bikasi dia no wan onderskeid de; dem alamal ben doe zondoe, dem no habi da fosi Gado glori moro;

24. En dem kom regtvaardig sondro dem eigen verdienst, vo hem gnade hede, nanga da verloesoe, disi Kristus Jesus ben verloesoe wi;

25. Da hem Gado ben teki potti vo wan verzoenoffer, nanga da bribi na hem broedoe, vo a sori da geregtigheid vo hem nanga dati, disi a gi soema pardon vo dem zondoe, disi dem ben doe fositem, di Gado

dem;

26. Vo na disi tem now a sori wi da geregtigheid vo hem, fa hem wawan de regtvaardig, en fa hem meki da soema regtvaardig toe, disi de bribi na Jesus.

27. We, hoepoe da boen nem vo wi de now? A lasi! Nanga hoe wet (a lasi)? Nanga da wet vo dem (boen) wroko? No, ma nanga da wet vo bribi.

28. Vo da hede wi taki, wan soema kom regtvaardig nanga bribi wawan, sondro dem wroko vo wet.

29. Ofoe somtem Gado de da Gado vo dem djoe wawan? A no de da Gado vo dem heiden toe? Ja vo troe, a de da Gado vo dem heiden toe.

30. Bikasi hem de da *wan* Gado, disi de meki dem soema vo da besnyde regtvaardig na ini da bribi; en dem, sondro da besnyde, a meki regtvaardig toe nanga da bribi.

31. Hoefasi, wi taki dan, da bribi de poeloe da wet? Gado kibri wi! Kontrari, wi meki da wet kisi moro tranga.

Kap. 4.

Nanga bribi Abraham ben kom regtvaardig.

We, sani wi sa taki now vo wi tata Abraham? sani hem ben finni nanga hem eigen wroko?

2. Bikasi efi Abraham ben kom regtvaardig nanga hem wroko, dan a ben habi boen nem troe, ma no na Gado fesi.

3. Bikasi sani boekoe taki? dem kisi da besneide, vo Gado Abraham ben bribi Gado, en vo kan loekoe dem toe leki regtvaardige soema; da hede a ben loekoe hem leki wan regtvaardige soema.

4. Ma da soema, disi vertrouw na hem (boen) wroko, hem no kisi paiman vo boen hatti, ma a verdini hem.

5. Ma da soema, disi no vertrouw na hem wroko, ma a bribi na *hem*, disi de meki dem ogri soema regtvaardig, da hem Gado de loekoe vo wan regtvaardige soema vo hem bribi hede.

6. So leki David toe de blesi da soema, disi Gado meki regtvaardig, sondo verdienst vo hem wroko:

7. A taki: Blesi vo dem, disi kisi pardon vo dem ongeregtigheid, en disi dem zondoe tapo!

8. Blesi vo da soema, disi Masra no soekoe hem zondoe moro!

9. We, da blesi de wawan vo da besneide dan? ofoe somtem a de vo dem toe, disi no besneide? Wi taki *ja*; bikasi vo da bribi hede Gado ben loekoe Abraham vo wan regtvaardige soema.

10. Ma hoetem a ben loekoe hem so? Na ini da besneide, ofoe bifo a ben kisi da besneide? No na ini da besneide, ma bifo a kisi hem;

11. En da marki vo da besneide a kisi leki wan zegel vo da geregtigheid vo da bribi, disi a ben habi, bifo a kisi da besneide jete; vo hem kom da tata vo ala dem, disi de bribi, bifo

dem kisi da besneide, vo Gado kan loekoe dem toe leki regtvaardige soema;

12. En vo Abraham kom wan tata vo dem toe, disi besneide; dati wani taki, vo dem, disi no besneide wawan, ma disi de waka toe na ini dem foetstapoe en na ini da bribi vo wi tata Abraham, disi a ben habi, bifo a ben besneide.

13. Bikasi da pramisi, disi Abraham ofoe hem famili na hem baka ben kisi, dati *hem* sa de erfgenaam vo ala kondre, da pramisi a no kisi vo da wet hede, ma vo da geregtigheid vo bribi hede.

14. Bikasi efi dem, disi de vo da wet, de erfgenaam, dan da bribi no kan helpi, en da pramisi de noti.

15. Bikasi da wet de meki strafoe kom; en dapee no wan wet de, na dapee soema no kan pasa hem toe.

16. Vo da hede da geregtigheid moese kom nanga bribi; vo wi kisi hem vo boen hatti, en vo da pramisi tan vaste vo ala pikien (vo Abraham); no vo dem wawan, disi de vo da wet, ma vo dem toe, disi de vo da bribi vo Abraham, di de wi ala tata.

17. (So leki boekoe taki: Mi ben teki potti joe leki wan tata vo foeloe piple,) dati taki, na *da* Gado fesi, disi a ben bribi, en disi de meki dem dedesoema kisi liebi, en disi de kali dasani, disi no de jete meki a kom.

18. So Abraham ben bribi nanga hoop, alwasi noti ben de vo hoopoe jete, dati *hem* sa kom wan tata vo foeloe piple, leki Gado ben taki: Da so joe siri sa de.

19. En di a no ben zwake na ini bribi, vo da hede a no loekoe na hem eigen skin, disi dede (hafoe) kaba; bika pikin moro a ben ouroe hondro jari; a no ben loekoe toe na da mama bele vo Sara, disi ben dede (hafoe) kaba.

20. A no twyfle na da pramisi vo Gado, ma a bribi, en a kom tranga na ini bribi, a gi Gado glori;

21. Bikasi a sabi troetroe, dasani disi Gado pramisi, dati a man vo doe toe.

22. Vo da hede Gado ben loekoe dati toe leki hem geregtigheid.

23. Ma no vo hem hede wawan dem skrifi dati, leki da vo hem wawan Gado ben loekoe dati so;

24. Ma vo wi hede toe, disi Gado wani loekoe so srefi toe, efi wi bribi na hem, disi ben wieki Jesus, wi Masra, baka na dede;

25. Disi Gado ben gi abra vo wi zondoe hede, en vo wi geregtigheid hede a ben wieki hem baka.

Kap. 5.

Vo dem vrocktoe vo da geregtigheid vo bribi. Adam ben tjari zondoe en dede kom, ma Kristus tjari geregtigheid nanga liebi kom.

We, di da bribi ben meki wi kom regtvaardig, now wi

habi vreedde nanga Gado, vo wi Masra Jesus Kristus hede,

2. Disi ben meki wi habi wan fri pasi nanga da bribi, vo kom na ini da gnade, di wi de na ini; en wi plisiri na ini da hoop vo da glori vo Gado.

3. En no vo dati wawan, ma wi plisiri toe vo da pina, di wi sabi, pina de wroko pasiensi;

4. Pasiensi ageen meki wi kisi onderfindi, en onderfindi meki wi kisi hoop;

5. En da hoop meki wi no kisi sjem. Bikasi da santa Jeje, di wi ben kisi, ben seni da lobbi vo Gado kom na ini wi hatti.

6. Bikasi Kristus ben dede na hem reti tem vo wi zondaar, di wi no ben habi tranga jete.

7. Vo wan regtvaardige soema, mi bribi, no wan soema sa wani dede; ma vo wan boen soema somtem wan trawan kan wani dede.

8. Vo da hede Gado ben sori wi, fa hem lobbi wi, nanga dati, di Kristus ben dede vo wi hede, di wi ben de zondaar jete.

9. We, di wi kom regtvaardig kaba nanga hem broedoe, fa hem no sa kibri wi dan, meki da hattibron no kisi wi!

10. Bikasi di wi nanga Gado kom verzoen nanga da dede vo hem pikien, datem di wi ben de vyand jete; moro hesi wi ziel sa finni blesi nanga da liebi vo hem, now di wi verzoen kaba.

11. En no dati wawan, ma wi plisiri toe vo Gado, vo wi Masra Jesus Kristus hede, disi

ben meki wi kisi da verzoen now.

12. Vo da hede so leki *wan* soema ben tjari zondoe kom na grontapo, en da zondoe tjari dede kom, en so da dede ben kom doro ala soema, vo di dem alamal ben doe zondoe;

13. Bika da zondoe ben de na kondre wel, bifo da wet ben kom; ma dapee no wan wet de, na dapee zondoe no habi strafœ.

14. Ma tog sinsi Adam tee na Moses da dede ben de Masra kaba, en na dem soema tapo toe, disi no ben doe zondoe na da srefi fasi, leki Adam; bikasi hem ben de wan voorbeeld vo da soema, disi ben de vo kom.

15. Ma nanga da gnade a no de so, leki nanga da ogridoe. Bikasi di da *wan* soema ogridoe ben meki foeloe soema dede, vo da hede moro hesi da gnade vo da *wan* soema Jesus Kristus ben meki foeloe soema finni da gnade vo Gado en foeloe boen vo hem.

16. So srefi da boen, disi Gado gi wi, no de so toe leki da zondoe, disi da *wan* soema ben doe: bikasi da vonis ben kom vo da *wan* zondoe hede, disi verdoem wi; ma da gnade de helpi poeloe wi na ini foeloe ogridoe, meki wi kom regtvaardig.

17. Bikasi efi da *wan* soema ben meki dede kom Masra, vo da *wan* soema ogridoe hede; dan moro hesi da *wan* soema Jesus Kristus sa meki dem soema

kom Masra na ini liebi, disi ben kisi so foeloe gnade en da presenti, da geregtigheid.

18. We, so leki da ogridoe vo *wan* soema ben meki da verdoemenis kom na ala soema tapo; so srefi da geregtigheid vo *wan* soema ben meki ala soema kom regtvaardig, vo dem liebi.

19. Bikasi leki da ongehoorzam vo *wan* soema ben meki foeloe soema kom zondaar; so srefi da gehoorzam vo *wan* soema meki foeloe soema kom regtvaardig.

20. Ma da wet kom moksi na ini, vo meki da zondoe kisi moro tranga; ma dapee da zondoe kom so tranga, na dapee tog da gnade kisi moro foeloe tranga;

21. Vo, so leki da zondoe ben de Masra, vo kili soema, so srefi da gnade nanga da geregtigheid moe kom Masra, meki wi liebi teego, nanga Jesus Kristus, wi Masra.

Kap. 6.

Vo da santafasi en vo da njoe gehoorzam, disi de wan vroektœ ro da geregtigheid vo bribi.

Sani wi sa taki now? Wi sa tan na ini zondoe, vo meki da gnade kisi moro tranga?

2. Gado kibri wi! Fa wi sa wani liebi na ini zondoe jete, di wi dede gi hem kaba?

3. Oen no sabi, wi alamal, di wi doopoe na ini Jesus Kristus, wi doopoe na ini hem dede?

4. We, da so nanga da doop na ini hem dede wi nanga hem

beri makandra, vo, so leki da glori vo tata ben wieki Kristus na ini dede, so srefi wi toe moe liebi en waka wan njoe liebi.

5. Bikasi efi wi nanga hem plani makandra so, vo wi geersi hem na ini hem dede, dan wi moe geersi hem toe na ini da opstaan vo hem.

6. Di wi sabi, da ouroe soema vo wi kruisi nanga hem makandra, vo da zondoe skin moe pori, en vo wi no dini da zondoe moro;

7. Bikasi da soema, disi dede kaba, na hem tapo da zondoe no habi wan reti moro.

8. We, efi wi dede nanga Kristus makandra, dan wi bribi, wi sa liebi toe nanga hem:

9. Bika wi sabi, Kristus, di a ben hopo baka na dede, no sa dede moro; dede no kan habi tranga moro na hem tapo.

10. Bikasi disi a dede, dati a dede vo wantron vo zondoe hede; ma disi a de liebi, dati a de liebi vo Gado.

11. So srefi oenoe toe moe loekoe oen srefi leki oen dede kaba gi zondoe, ma oen liebi vo Gado, nanga Jesus Kristus, wi Masra.

12. Vo da hede oen no moese meki da zondoe tan masra na ini da skin vo oenoe, disi moese dede; oen no moese gehoorzam da zondoe, doe sani disi (oen) skin de luste.

13. So srefi oen no moese gi dem leden vo oen abra na zondoe, leki wrokosani vo doe

ongeregtigheid; ma gi oen srefi abra na Gado, leki soema, disi wieki na ini dede, kisi liebi; en gi oen leden abra na Gado, leki wrokosani vo geregtigheid.

14. Bikasi zondoe no kan tan masra na oen tapo, di oen no de moro na ondro da wet, ma na ondro da gnade.

15. Hoefasi now? Wi kan doe zondoe dan, di wi no de na ondro da wet, ma na ondro da gnade? Gado kibri wi!

16. Oen no sabi? da soema, disi oen gi oen srefi abra, vo gehoorzam hem leki knegti, da soema knegti oen de, di oen gehoorzam; efi oen de knegti vo zondoe, oen sa dede; ma efi oen de knegti vo gehoorzam, oen sa kom regtvaardig.

17. Ma grantangi na Gado, disi oenoe, di ben de knegti vo zondoe, kom gehoorzam now nanga oen heeli hatti na da voorbeeld vo da leri, di oen ben kisi!

18. Bikasi now, di oen kom bevry vo da zondoe, now oen tron knegti vo geregtigheid.

19. Mi taki disi na liebisoema fasi, vo da zwakefasi hede vo oen skin. Bikasi so leki (fosittem) oen ben gi oen heeli skin abra na da dienst vo doe takroesani, komoto na ini wan ongeregtigheid, go na ini wan trawan; so srefi oen moese gi oen heeli skin abra now na da dienst vo geregtigheid, vo a kom santa.

20. Bikasi datem di oen ben de knegti vo zondoe, oen ben de vry vo geregtigheid.

21. We, hoe vroektoe oen ben habi datem dan vo ala demsani? disi oen moese sjem noja; bikasi da kaba vo demsani, dati de da dede.

22. Ma now, di oen kom bevry vo da zondoe, di oen tron knegti vo Gado, now oen habi da vroektoe, vo oen kom santa; en da kaba de da liebi vo teego.

23. Bikasi dede de da paiman vo zondoe; ma da sani, disi Gado gi wi vo hem gnade hede nanga Kristus Jesus, wi Masra, dati de da liebi vo teego.

Kap. 7.

Da wet de leri wi da porifasi vo wi natur, ma a no kan helpi, poeloe wi na ini.

We, oen brara, (bikasi mi de taki nanga soema, disi sabi da wet,) oen no sabi, da wet habi tranga na soema tapo, so langa da soema de na liebi?

2. Bikasi wan oeman, disi habi man, so langa da man de liebi, a moese tan nanga hem man, vo da wet hede; ma te da man dede, dan da oeman no de moro na ondro da wet, vo da man sei.

3. Ma efi a go teki wan tra man, ala di hem man de liebi jete, dan dem kali hem wan soetaman; ma efi hem man ben dede, dan da oeman de vry vo da wet, en a no doe soetadoe, alwasi a go teki wan tra man.

4. We, so srefi oenoe toe, oen brara vo mi, da skin vo Kristus ben meki oenoe dede toe gi da

wet, vo oen kom soema vo wan trawan, dati taki, vo da soema, disi ben wieki baka na dede, vo wi meki vroektoe gi Gado.

5. Bikasi di wi ben de na ini skin jete, (na ini da naturfasi,) dem zondoe luste, disi da wet ben wieki hopo, ben wroko tranga na ini wi skin, vo meki vroektoe gi dede.

6. Ma now wi kom bevry vo da wet, disi ben holi wi; (now) wi dede gi hem; en vo da hede wi moe dini (Gado) na da njoe fasi vo da geest, en no na da ouroe fasi vo boekoe wawan.

7. We, sani wi sa taki dan: Da wet de zondoe dan! Gado kibri wi! Ma mi no ben sabi da zondoe, boiti nanga da wet. Bikasi mi no ben sabi luste, efi da wet no ben taki: Joe no moe luste!

8. Ma now nanga da gebod da zondoe teki okasi, a wieki ala soortoe luste na ini mi hatti; bikasi sondro da wet da zondoe ben tan dede.

9. Fositem mi ben liebi sondro da wet; ma di da gebod kom, djoesnoe da zondoe kom kisi liebi baka, en mi srefi dede.

10. En so mi si, da gebod, disi mi ben kisi vo mi liebi, a meki mi dede.

11. Bikasi nanga da gebod da zondoe teki okasi, en nanga hem a verleie, kili mi.

12. En tog nanga ala dati da wet de santa, en da gebod de santa en regtvaardig en boen.

13. Ma hoefasi? dasani, disi de so boen, dati meki mi dede dan? No, kweti kweti! Ma da zondoe (ben meki mi dede), vo a kom na krin, taki, a de zondoe troe, di a wroko so, meki da boensani tron wan dede gi mi; en vo da gebod meki wi kom sabi da zondoe, fa a de zondoe pasamarki.

14. Bikasi wi sabi, da wet habi jejefasi, ma mi habi shinfasi; mi de wan slavoe vo zondoe.

15. Bikasi mi srefi no sabi, sani mi doe; bikasi dasani, disi mi wani, dati mi no doe; ma dasani, disi mi no lobbi kweti kweti, dati mi doe.

16. We, di mi doe dasani, disi mi no wani, nanga dati tog mi srefi bekenti toe, taki, da wet de boen.

17. En na so fasi a no mi srefi moro doe dasani, ma da zondoe, disi de liebi na mi ini.

18. Bikasi mi sabi, na mi ini, dati taki, na ini mi skin, no wan boensani de liebi; vo wani? mi wani wel, ma vo doe da boen troe, vo dati mi no finni tranga.

19. Bikasi da boen, disi mi wani, dati mi no doe; ma da ogri, disi mi no wani, dati mi doe.

20. We, efi mi doe dasani, disi mi no wani, dan tog mi srefi no doe dasani moro, ma da zondoe, disi de liebi na mi ini.

21. En da so mi si, da wet de na mi ini, dati (alatem) te mi wani doe boen, mi hatti hanga na da ogri.

22. Bikasi da inisei - soema vo mi habi plisiri nanga da wet vo Gado;

23. Ma mi de si, wan tra wet de na ini mi natur, disi de feti tegen da wet, disi de na ini mi konsiensi, en a dwingi mi na ondro da wet vo zondoe, disi de na ini mi natur.

24. Ke, mi mofina soema! Hoesoema sa bevry mi vo disi dede skin?

25. Grantangi vo Gado! hem nanga Jesus Kristus, wi Masra. Da so mi srefi nanga mi konsiensi mi dini da wet vo Gado; ma nanga mi naturfasi mi de na ondro da wet vo zondoe.

Kap. 8.

*Vo da reti fri vo dem bribisoema.
Fu dem moe liebi en waka, en hoe troost dem habi.*

We, da so no wansani kan verdoem dem soema moro, disi de na ini Kristus Jesus, disi no waka so leki dem skin wani, ma leki da geest wani.

2. Bikasi da wet vo da geest, disi de gi wi liebi na ini Kristus Jesus, hem bevry mi vo da wet vo zondoe en vo dede.

3. Bikasi dasani, disi da wet no ben man vo doe, vo di da (porifasi vo) skin ben verzwake hem, dati Gado doe, di a seni hem pikien kom na ini da natur vo wi zondoe skin, en vo da zondoe hede; en so a verdoem da zondoe, di de na ini soema skin;

4. Vo da wet kisi hem reti na wi ini, di wi no waka leki

(wi) skin wani, ma leki da geest wani.

5. Bikasi dem, disi de vo da skin-natur, dem de membre sani toe nanga da skin-natur; ma dem, disi de vo da geest-natur, dem de membre sani toe nanga da geest.

6. Vo membre sani nanga da skin-natur, dati de da dede; ma vo membre sani nanga da geest, dati (de gi wi) liebi en vrede.

7. Bikasi vo membre sani nanga da skin-natur, dati de wan vyand-skap tegen Gado; bikasi a no onderdaniki da wet vo Gado, en a no kan doe dati toe.

8. Ma nanga dem, disi de vo da skin-natur, Gado no kan habi plisiri.

9. We, oenoe no de vo da skin-natur, ma vo da geest, efi troe troe da Jeje vo Gado de liebi na oen ini. Ma da soema, disi no habi da Jeje vo Kristus, hem no de vo hem.

10. Ma efi Kristus de na oen ini, dan da skin dede wel vo da zondoe hede; ma da geest de liebi vo da gerechtigheid hede.

11. En efi da geest vo Gado, disi ben wieki Kristus na dede de liebi na oen ini, dan da srefi (Gado), disi ben wieki Kristus na dede, sa meki oenoe dede skin kisi liebi toe, vo di hem geest de liebi na oen ini.

12. Vo da hede, oen brara, wi no ha verpligti vo da skin, vo wi moese liebi so, leki da skin wani.

13. Bikasi efi oen liebi so, leki da skin wani, dan oen sa dede; ma efi nanga da geest oen kili dem wroko vo skin, dan oen sa liebi.

14. Bikasi dem, disi de meki da Jeje vo Gado tiri dem, dem de pikien vo Gado.

15. Bikasi oen no ben kisi wan slavoe geest, vo oen moe frede ageen; ma oen ben kisi da geest vo pikien srefi, disi meki wi bari kre: Abba, wi lobbi Tata!

16. Da srefi geest de gi da getuigenis na wi geest, taki, wi de pikien vo Gado.

17. We, efi wi de pikien, dan wi de erfgenaam toe, erfgenaam vo Gado en mede-erfgenaam vo Kristus, efi troe wi de pina nanga (hem) makandra, vo wi kisi da glori toe nanga (hem) makandra.

18. Mi sabi, ala pina vo disi tem de noti, efi wi membre da glori, disi wi sa kisi bakatem.

19. Bikasi nanga djemee en kre ala kreatur de wakti, hoe-tem Gado sa meki dem pikien vo hem kom na krin.

20. Bikasi dem kreatur srefi ben kom na ondro pina en pori toe, no nanga dem wani, ma vo Gado hede, disi ben meki dem kom na dasani ondro;

21. Ma tog nanga da hoop, dati da kreatur srefi sa komopo na ondro da dwingi vo da porifasi, a sa kisi da glori fri vo dem pikien vo Gado.

22. Bikasi wi sabi, ala kreatur makandra de djemee en kre tee tidei jete.

23. En no dem wawan, ma wi srefi toe, di wi habi dem fosi vroektoe vo da Jeje, wi de dje-mee toe na ini wi hatti, en wi wakti da tem, disi Gado sa teki wi vo hem pikien, verloesoe wi skin.

24. Bikasi nanga hoop wi ziel finni boen kaba. Ma da hoop, di wi kan si, dati a no hoop; bikasi hoesoema sa hoopoe wansani, disi a si kaba?

25. Ma efi wi hoopoe wansani, disi wi no si jete, dan wi de wakti dasani nanga pasiensi.

26. So srefi da Jeje toe kom helpi da zwakefasi vo wi. Bikasi wi no sabi, san wi moe begi, en fa wi moe begi; ma da Jeje srefi de begi vo wi nanga dje-mee, disi de moro soema tongo.

27. En *hem*, disi ondersoekoe soema hatti, sabi toe, sani da Jeje de meene; bikasi hem de begi so vo dem santawan, leki a switi na Gado.

28. Wi sabi toe, vo dem soema, disi lobbi Gado, alasani moese wroko vo dem best; dati taki, vo dem, disi hem ben plis, vo kali kom na hem.

29. Bikasi dem, disi hem ben sabi na fesi kaba, dem a ben pramisi toe, vo dem moese geersi da printje vo hem pikien, meki hem de da fosigebore pikien na mindri foeloe brara (vo hem).

30. Ma 'disi a ben pramisi, dem a ben kali toe; en 'disi a ben kali, dem a ben meki regtvaardig toe; ma 'disi a ben meki regtvaardig, dem a ben meki dem kisi glori toe.

31. We, sani wi sa taki vo dati now? Efi Gado de nanga wi, hoesoema sa kan tegen wi?

32. Hem, disi no ben spare hem eigen pikien, ma a ben gi hem abra vo wi alamal, hoefasi, hem no sa gi wi ala (tra) sani toe vo hem hede?

33. Hoesoema wani klage dem disi Gado ben verkiesi vo hem? Gado srefi de meki dem regtvaardig;

34. Hoesoema wani verdoem dem? Kristus srefi dia, disi ben dede, en moro srefi, a wieki baka toe, a sidom na reti han vo Gado srefi, de begi vo wi.

35. Hoesoema sa platie wi, poeloe wi na ini da lobbi vo Kristus? Somtem sari? ofoe benauwtoe? ofoe vervolgoe? ofoe hangri? ofoe potifasi? ofoe gevaar? ofoe houroe?

36. Leki boekoe taki: Vo joe hede dem kili wi da heeli dei; dem de teli wi leki skaap, disi de vo slagti.

37. No, na ini ala demsani wi de moro leki winniman; da hem, disi ben lobbi wi, meki wi winni.

38. Bikasi mi sabi troe troe, no dede, no liebi, no Engel, no wan magti en no wan tranga, no wansani vo disitem en no wansani vo bakatem,

39. No wan heisani en no wan dipisani en no wan tra kreatur sa kan poeloe wi na ini da lobbi vo Gado, disi de na ini Kristus Jesus, wi Masra.

Kap. 9.

Da verkiesi de hanga wawan na da gnade vo Gado.

Mi taki waarheit na ini Kristus, mi no lei; vo dati mi konsiensi srefi de gi mi getuigenis nanga santa Jeje;

2. Fa mi habi bigi hebi en sari alatem na ini mi hatti.

3. Bikasi mi sa kan wensi srefi, vo Kristus jagi poeloe mi srefi na hem fesi na plesi vo dem brara vo mi, disi de mi famili vo skinfasi.

4. Dem de Israelsoema, dem Gado ben teki vo hem pikien, a gi dem da glori, en dem verbond, en da wet, en fa dem moe dini Gado; en dem pramisi (a gi dem toe).

5. Dem tata (vo wi) ben de vo dem toe, en na dem Kristus komopo na hem liebisoema fasi, hem, disi de da Gado vo alasani, en disi wi moe pryze teego, Amen.

6. Ma tog dati mi no taki, leki da woord vo Gado tron noti. Bikasi no ala soema vo Israel de (reti) Israelsoema.

7. So srefi di dem de vo da siri vo Abraham, dati wawan no meki dem de pikien (vo hem) toe; ma: Isaak (famili) dem sa kali da (reti) siri vo joe.

8. Dati taki, dem no de Gado pikien, disi de pikien vo (Abraham) skin; ma dem pikien vo da pramisi, dem sa de da reti siri.

9. Bikasi so da woord vo da pramisi taki: Na so wan tem mi

sa kom (baka), en dan Sara sa habi wan pikien.

10. En no disi wawan; ma so a ben de toe nanga Rebekka, di a ben habi bele vo da wan Isaak, wi tata.

11. Bifo dem pikien ben gebore jete, en bifo dem ben doe wan boen ofoe ogri, tog (vo da pramisi vo Gado nanga hem vry verkiesi moese tan vaste, no vo da verdienst vo wroko hede, ma vo *hem* hede, disi de kali soema);

12. Gado taki gi Rebekka: Da moro bigiwan sa onderdaniki da pikinwan.

13. So leki boekoe taki toe: Jakob mi ben lobbi, ma Ezau mi no ben lobbi.

14. We, sani wi sa taki dan? Somtem Gado de onregtvaardig! No, Gado kibri wi (vo membre so)!

15. Bikasi na Moses a ben taki: Mi sori gnade na 'disi mi wani, en mi habi sarihatti vo 'disi mi wani.

16. We, da so a no de hanga na wan soema wani, ofoe na wan soema moeiti, ma na da sarihatti vo Gado.

17. Bikasi boekoe taki na Farao: Juisti vo dati hede mi ben meki joe tan jete, vo mi sori da magti vo mi na joe tapo, en vo dem taki vo mi nem na ala kondre.

18. We, da so hem habi sarihatti vo 'disi hem wani, en a meki da soema habi tranga hatti, disi hem wani.

19. Somtem joe sa taki gi mi: We, fa a gi soema skulti dan? Hoesoema kan tegen dasani, disi hem wani?

20. Ma, joe soema! hoesoema da joe, disi joe wani kroetoe nanga Gado? Wan wroko sa taki na hem basi, vo sani hede joe ben meki mi so?

21. Wan patoebakker no habi magti na da doti tapo, vo teki da srefi piesi, meki *wan* patoe vo wan boen gebruik, en da trawan vo wan soso gebruik?

22. We, Gado, di a ben wani sori hem hattibron, en meki soema kom sabi hem magti, vo da hede nanga bigi pasiensi a ben verdrage dem patoe (dem soema), disi de na ondro hattibron, disi kom klari vo da verdoemenis;

23. En vo a sori da bigi bigi glori vo hem na tapo dem patoe, (dem soema,) vo disi hem habi sari hatti, en disi hem ben meki bekwaam vo da glori.

24. Wi srefi toe de vo dem, disi a ben kali; no dem wawan, disi ben de djoe, ma disi ben de heiden toe.

25. So leki hem taki toe na ini (boekoe vo) Hoseas: Mi sa kali dem soema mi piple, disi no ben de mi piple; en dem, disi no ben de mi lobbi, mi sa kali mi lobbi.

26. En a sa kom so, dati na so wan plesi, dapee dem ben taki gi dem: Oenoe no de mi piple, na dapee dem sa kali dem, pikien vo da liebi Gado.

27. En Jesajas toe de bari vo Israel: Alwasi dem pikien vo

Israel de so meni, leki santi na zeekantisei, tog dem, disi libi abra, sa finni helpi.

28. Bikasi Masra sa doro da wroko, a sa koti hem hesi nanga geregtigheid; wan sjatoe wroko Masra sa doe na grontapo.

29. So leki Jesajas ben taki na fesi toe: Efi Masra Zebaot no ben libi som plantsoen abra gi wi, wi ben sa de leki Sodom, en leki Gomora wi ben sa kom.

30. We, sani wi sa taki now? Dati (wi taki), dem heiden, disi no ben soekoe da geregtigheid, ben kisi da geregtigheid; dati taki, da geregtigheid, di wi kisi nanga bribi.

31. Ma Israel, disi ben soekoe da wet vo geregtigheid, dem no ben kan kisi da wet vo geregtigheid.

32. Vo sani hede? Vo di dem no ben soekoe hem nanga bribi, ma nanga dem wroko vo wet. Bikasi dem ben naki dem foetoe na da ston, dapee foeloe soema naki foetoe;

33. Leki boekoe taki: Loekoe, mi de potti wan stoon na Sion, disi sa meki soema naki foetoe, en wan klipstoon, disi sa meki soema fadom. Ma da soema, disi bribi na hem, no sa kisi sjem.

Kap. 10.

Dem djoe habi toemoesi tranga hatti, vo sabi da reti geregtigheid vo bribi. Deu, disi no bribi, go lasi, efi dem de djoe ofoe heiden.

Oen brara, mi hatti hangri vo troe, en mi begi Gado vo

Israel, meki dem ziel finni boen. kenti nanga mofo meki soema zalig.

2. Bikasi mi kan gi dem da getuigenis, dem de feti vo (dini) Gado, ma no nanga verstand.

3. Bikasi di dem no wani sabi da geregtigheid vo Gado, en di dem soekoe vo hopo dem eigen geregtigheid, dati meki dem no onderdaniki da geregtigheid vo Gado.

4. Bikasi Kristus de da kaba vo da heele wet; da soema, disi bribi na hem, hem de regtvaardig.

5. Moses de skrifi vo da geregtigheid, disi da wet de gi, (a taki:) Da soema, disi doe ala dati, hem sa liebi nanga dati.

6. Ma da geregtigheid, disi da bribi de wroko, taki so: No taki na ini joe hatti: Hoesoema sa hopo go na hemel? Dati taki, vo teki Kristus, saka hem kom na ondro?

7. Ofoe, hoesoema sa saka go na ini da diepi? dati taki, vo go teki Kristus, poeloe hem na ini dede?

8. Ma sani boekoe taki? Da woord de klosibei na joe, a de na ini joe mofo en na ini joe hatti. Dati de da woord vo da bribi, disi wi de preki?

9. Bikasi efi joe bekenti nanga joe mofo, taki, Jesus de Masra, en efi joe bribi na ini joe hatti, taki, Gado ben wieki hem na ini dede, dan joe ziel sa finni boen.

10. Bikasi bribi na ini hatti meki soema regtvaardig, en be-

11. Bikasi boekoe taki: Ibriwan soema, disi bribi na hem, no sa kom na sjem.

12. Dia no wan onderskeid de na mindri dem djoe en dem grieki; bikasi dem alamal habi da *wan* Masra, disi habi foeloe goedoe vo ala dem, disi de kali begi hem.

13. Bikasi disoema, disi sa kali begi da nem vo Masra, hem ziel sa finni boen.

14. Ma fa dem sa kali begi na da soema, na di dem no bribi? En fa dem sa bribi na hem, vo disi dem no ben jeri? En fa dem sa jeri, efi soema no preki gi dem?

15. Ma fa soema sa preki, efi no wan soema seni dem? Vo da hede boekoe taki: Ke hoe switi dem foetstapoe vo dem soema de, disi de preki da Evangelium vo vrede, en disi de tjari boen njoesoe kom!

16. Ma no ala soema gehoorzam da Evangelium. Bikasi Jesajas taki: Masra, hoesoema de bribi da preki vo wi?

17. We, da so da bribi de kom vo da preki; ma da preki de kom nanga da woord vo Gado.

18. Ma mi haksi: Somtem dem (djoe) no ben jeri (da Evangelium)? Ja troe, da stem vo dem piki na ala kondre, en dem woord de go na ala hoekoe vo grontapo.

19. Ma mi haksi: Somtem Israel no ben verstaa? Moses

ben taki fositem kaba: Mi sa meki oen kom djaloese vo dem, disi no de mi piple; en mi sa meki oen hatti bron vo wan piple, disi no ha verstand.

20. Ma Jesajas habi hatti, a taki krin krin: Mi ben meki soema finni mi, disi no ben soekoe mi; en soema kom sabi mi, disi no ben haksi vo mi.

21. Ma na Israel srefi a taki: Da heeli dei mi ben langa mi han gi wan ongehoorzam piple, disi de taki mi tegen.

Kap. 11.

Da bekeere vo dem Israelsoema.

We, mi haksi now: Somtem Gado verstoote hem piple? No, kweti kweti! Bikasi mi srefi de wan Israelsoema toe, vo da siri vo Abraham, vo Benjamin famili.

2. Gado no verstoote hem piple, disi hem ben sabi na fesi kaba. Oen no sabi, sani boekoe taki vo Elias? Fa a ben go tanapoe na Gado fesi, klage Israel, a taki:

3. Masra, dem kili dem profet vo joe, en dem altar vo joe dem broko; mi wawan libi abra, en dem soekoe vo kili mi toe.

4. Ma fa da antwoord vo Gado taki gi hem: Mi ben meki sebandoezend soema libi abra gi mi, disi no ben buige dem kni gi Baal.

5. We, so srefi a de na disi tem noja; soema libi abra jete, disi Gado ben verkiesi nanga bem gnade.

6. Ma efi a de nanga gnade, dan a no de nanga verdienst vo dem wroko; anders gnade no sa de gnade moro. Ma efi a de nanga verdienst vo dem wroko, dan a no de gnade moro; anders verdienst no sa de verdienst moro.

7. We, fa a de dan? Dasani, disi Israel de soekoe, dati a no kisi; ma dem, disi Gado ben verkiesi, dem ben kisi, dem trawan hatti tan tranga,

8. (Leki boekoe taki: Gado ben gi dem wan geest, disi meki dem slibi doro; (a gi dem) hai, vo dem no si, en jesi, vo dem no jeri,) tee tidei.

9. En David taki: Meki dem tafra tron wan tetei en wan trapoe, en wan stoon na pasi, disi meki dem fadom, en wan strafoe!

10. Meki dem hai doengroe, vo dem no kan si! buige dem baka alatem!

11. We, mi haksi now: Somtem vo dati hede dem ben naki foetoe, vo dem moese fadom? No, kweti kweti! Ma disi dem fadom, nanga dati dem heiden ben finni zaligheid, vo meki dem (djoe) kisi djaloese, feti toe na dem baka.

12. We, efi now da fadom vo dem ben meki ala kondre finni boen; en disi dem kom so weiniki, efi dati de wan geluk vo dem heiden; sani sa kom fosi, efi da getal vo dem (djoe, disi bribi,) kom foeloe?

13. Bikasi mi taki gi oenoe, di ben de heiden: di mi de wan

Apostel vo dem heiden, vo da hede mi wani pryze da amt vo mi;

14. Somtem mi kan meki dem, disi de vo mi eigen piple, kisi djaloesome, feti na oenoe baka, meki som vo dem ziel finni boen.

15. Bikasi efi nanga dati, disi Gado ben verstoote dem, ala kondre kom verzoen nanga hem: sani sa kom dan, te Gado sa teki dem baka? dan ala dedesoema sa kisi liebi baka.

16. Bikasi efi da fosi zuurdegi de santa, dan da heeli lalabrede de santa toe; en efi da loetoe de santa, dan dem takki (vo boom) de santa toe.

17. Ma alwasi som vo dem takki broko, en joe, di ben de wan wilde olyfboom (takki), kom enti na ini, na plesi vo dem (broko takki), en so joe kisi hafoe vo da loetoe en vo da fa-toe, di de na ini da olyfboom;

18. Tog joe no moe meki joe srefi bigi, veragti dem (tra) takki. Ma efi joe meki joe srefi bigi, tog (joe moese sabi,) a no joe de tjari da loetoe, ma da loetoe de tjari joe.

19. Somtem joe sa taki: Ja, dem takki broko, nomo vo mi kom enti na ini.

20. A troe! dem broko, fadom, vo di dem no ben bribi; en joe tanapoe, vo di joe de bribi. Loekoe boen, no kisi heimembre, ma frede vo joe srefi!

21. Bikasi di Gado ben doe so nanga dem reti takki, somtem a kan doe so nanga joe toe.

22. Vo da hede joe moe loekoe na da boenhatti en na da tranga strafoe vo Gado: da tranga strafoe (joe si) na dem, disi ben fadom; ma da boenhatti (vo hem joe si) na joe srefi, efi joe tan hanga na da boenhatti vo hem; anders hem sa koti poeloe joe toe.

23. Ma dem trawan, efi dem no tan na ini da ongeloof, sa kom enti baka; bikasi Gado de tranga nofe, vo enti dem baka na ini.

24. Bikasi di Gado ben koti poeloe joe na da olyfboom, disi ben de wan basraboom vo natur, a enti joe na ini da boen olyfboom tegen da natur; hoe moro hesi a sa teki dem, disi de hem takki vo natur, enti dem na ini dem eigen olyfboom?

25. Mi no wani, oen brara! vo dasani, disi de wan kibritori anders, moese tan wan kibritori vo oenoe, vo oen no kisi heimembre vo oen srefi: *Wan* hafoe vo Israel sa blinde so langa, tee foeloe vo dem heiden go na ini kaba.

26. En dan da heeli Israel sa finni helpi vo dem ziel, leki boekoe taki: Na Zion da verloesoe-man sa komopo, hem sa bevry Jakob vo hem skulti;

27. En dati sa de da verbond vo mi nanga dem, mi sa teki poeloe dem zondoe.

28. A troe, vo da Evangelium sei dem de vyand wel, vo oenoe hede; ma vo da verkiesi sei dem de lobbi pikien, vo dem tata hede.

29. Bikasi da gnade, disi Gado gi kaba, en da kali vo hem no kan berouw hem baka.

30. Bikasi so leki oenoe toe no ben bribi Gado fositem, ma now, di *dem* no wani bribi, Gado ben sari vo oenoe;

31. So srefi dem toe no wani bribi noja; vo da gnade, disi oenoe ben finni, moese meki *dem* finni gnade toe.

32. Bikasi Gado ben libi dem alamal abra na ini ongehoorsam, vo a kan sari dem alamal.

33. Ke, fa da koni en sabi vo Gado diepi en bigi! Fa da kroetoe vo hem de dangra soema! No wan soema kan begreipe dem pasi vo hem.

34. Hoesoema ben sabi, sani de na ini Masra hatti? Hoesoema ben rai hem, fa a moese doe?

35. Ofoe, hoesoema ben gi hem wansani fosi, meki a moese kisi hem paiman baka?

36. Bikasi vo hem, en nanga hem, en gi hem alasani de. Glori moese de vo hem teego! Amen.

Kap. 12.

Puulus vermane dem, vo dem liebi wan Kristenliebi en waka.

Vo da hede, oen brara! mi teki da gnade vo Gado, mi begi oenoe, vo oen gi oen skin abra leki wan liebi en santa ofrandi, disi switi na Gado; da so oen moe dini Gado nanga verstand.

2. Oen no moe geersi dem soema vo disi grontapo; ma meki oen verandre, teki wan njoe

fasi en membre; vo oen srefi kan tesi, sani Gado wani, en sani disi boen en switi en reti na hem.

3. Bikasi nanga da gnade, di mi ben kisi, mi vermane ibriwan vo oenoe, vo oen no loekoe oen srefi moro bigi leki a fiti; ma vo oen loekoe oen srefi nanga sakafasi, so leki Gado ben platie da marki vo bribi gi ibriwan.

4. Bikasi so leki da *wan* skin vo wi habi foeloe leden, ma ala leden no habi da *wan* wroko.

5. So srefi wi ala makandra de *wan* skin na ini Kristus, ma wi na wi makandra de leden vo makandra.

6. En di wi ala no bekwaam wanfasi, ma so leki da gnade de wroko, disi Gado ben gi wi; vo da hede da soema, disi sabi vo taki profetitori, meki hem doe dati, so leki hem habi da marki vo da reti bribi!

7. Da soema, disi habi wan wroko, meki hem tan na da wroko! Disoema disi leri trawan, meki hem tan na da leri!

8. Disoema disi vermane, meki hem tan na da vermane! Disoema gi trawan hafoe, meki hem doe dati nanga krin hatti! Disoema habi vo loekoe wan wroko! meki hem doe dati nanga hem heele hatti! Disoema sari en helpi dem mofinawan, meki hem doe dati nanga plisiri!

9. Da lobbi no moe falsi! Ogri oen no moese kan si na oen hai, ma na boensani baka oen moe feti!

10. Oen moe lobbi makandra nanga oen heeli hatti, leki a fiti brara! Ibriwan moese sori respeki na trawan!

11. Na ini oen wroko oen no moese lesi! Liebi en faja moese de na ini oen hatti! Masra oen moese dini!

12. Plisiri na ini hoop! Holi pasiensi na ini pina, en holi begi!

13. Helpi dem Santawan nanga sani, disi dem habi vanoodoe! Soekoe vo teki (poti) soema na oen hoso!

14. Blesi dem, disi de vervolge oenoe! Oen moe blesi (wawan), ma oen no moe floekoe!

15. Plisiri nanga dem, disi plisiri; en kre nanga dem, disi de kre!

16. Oen hatti moese de *wan* makandra! No feti na heisani baka, ma holi oen srefi nanga dem laagewan! No membre na ini oen hatti, oen sabi sani!

17. No pai wan soema ogri vo ogri baka! Soekoe vo holi oen srefi ordentlik na ala soema fesi!

18. Efi a de mooglyk, so meni leki oenoe kan doe, holi fri nanga ala soema!

19. Oen lobbiwan, no teki oen eigen revensi, ma gi pasi na da hattibron (vo Gado); bikasi boekoe taki: Vo teki revensi, dati da vo mi; mi sa pai baka, so Masra taki.

20. We, efi joe vyand de nanga hangri, gi hem njanjam; efi a drewatra, gi hem vo dringi.

Efi joe doe so, dan (dati sa de na hem, leki) joe potti wan hipi liebi krofaja na hem hede tapo.

21. No meki da ogri winni joe; ma joe moese winni da ogri nanga (doe) boen!

Kap. 13.

Wi moese gehoorzam dem gransoema, doe wi pligti na alafasi, waka wan krin fasi.

Ibriwan soema moese onderdaniki dem gransoema, disi habi tranga na hem tapo; bikasi no wan soema habi da tranga, efi Gado no ben gi hem; en ala dem, disi habi da tranga, Gado srefi ben potti dem.

2. We, da soema, disi de hopo tegen dem gransoema, hem de hopo tegen dasani, disi Gado srefi ben potti; ma dem soema, disi de hopo tegen dem, sa hali wan verdoemenis na dem srefi lapo.

3. Bikasi dem, disi doe boen, no ha vo frede dem gransoema, ma dem, disi doe ogri. We, efi joe no wani ha vo frede dem gransoema, dan joe moese doe boen; dan joe sa habi boen nem na dem.

4. Bikasi dem de dienaar vo Gado vo joe best hede. Ma efi joe doe ogri, dan joe moese frede; bikasi dem no de tjari da houroe vo soso; dem de dienaar vo Gado, dem ha vo pai en vo strafe da soema, disi doe ogri.

5. Vo da hede a de vanoodoe, vo oen onderdaniki; no vo stra-

foe hede wawan, ma vo oen konsiensi hede toe.

6. Vo da hede oen moese pai dem belasting toe; bikasi dem de dienaar vo Gado, disi habi vo loekoe dasani alatem.

7. We, gi dan na ibriwan, sani disi de oen pligti: gi belasting na da soema, disi moese kisi belasting; tol, na da soema, disi moese kisi tol; frede, na da soema, disi oen moese frede, respekti, na da soema, disi oen moese respekti!

8. Oen no moese habi wan paiman na wan soema, boiti vo oen lobbi makandra; bikasi da soema, disi lobbi trawan, hem doe da wet.

9. Bikasi dasani, disi Gado ben taki: Joe no moe doe soetadoe, joe no moe kili soema; joe no moe foefoer; joe no moe gi falsi getuigenis; joe no moe luste; en ibriwan tra gebod: ala dati de na ini da *wan* woord, disi taki: Joe moe lobbi ala tra soema, leki joe lobbi joe srefi!

10. Disoema habi lobbi, hem no sa doe trawan ogri. Vo da hede da lobbi wawan de doe da heeli wet.

11. En dati mi taki vooral, di wi sabi da tem, di wi de, dati a tem vo troe, vo wi wieki na ini slibi; bikasi da helpi de wi klosibei noja, moro leki datem, di wi ben kom na bribi;

12. Neti pasa kaba, en da dei kom klosibei, we, meki wi libi dem wroko vo doengroe, meki wi teki weri dem fetisani vo letti!

13. Meki wi liebi en waka reti, leki na dei; no nanga foe-loe njanjam en dringi tee vo droengoe, no na ini kibripleksi en takroedoe, no na ini trobi en djaloesome;

14. Ma meki oen teki weri Masra Jesus Kristus! No zorgoe vo oen skin so, vo a kweki takroe luste!

Kap. 14.

Wi no moe trobi dem zwake bribi-soema konsiensi.

Wan soema, disi de zwake na bribi jete, oen moese teki (nanga lobbi); ma oen no moese trobi hem konsiensi.

2. *Wan* soema bribi, taki, hem kan njam alasani; ma disoema disi zwake, hem de njam groentoe wawan.

3. We, da soema, disi njam (ala njanjam), hem no moese veragte da trawan, disi no njam; en da soema, disi no njam, hem no moese kroetoe da soema, disi de njam; bikasi Gado ben teki hem.

4. Hoesoema da joe, disi joe de kroetoe wan tra soema foetoeboi? Efi a tanapoe, efi a fadom? dati a doe vo hem eigen Masra. Ma a sa tan tanapoe; bikasi Gado habi tranga, vo holi hem tanapoe.

5. *Wan* soema de holi wan dei bigi moro leki wan tra dei, en wan trawan de holi ala dei wanfasi. Ibriwan soema moese sabi, sani hede hem doe so.

6. Da soema, disi loekoe wan

dei bigi, moro leki wan tra dei, hem de doe dati vo Masra hede; en disoema no loekoe wan dei bigi, moro leki wan tra dei, hem doe dati toe vo Masra hede. Da soema, disi njam (alasani), hem de njam vo Masra hede; bikasi a de taki Gado tangi; en da soema, disi no njam (alasani), hem no de njam vo Masra hede, en a taki Gado tangi.

7. Bikasi no wan vo wi de liebi vo hem srefi, en no wan de dede vo hem srefi.

8. Efi wi liebi, wi de liebi vo Masra; en efi wi dede, wi dede vo Masra; vo da hede efi wi liebi, ofoe wi dede, wi de vo Masra.

9. Bikasi vo dati hede Kristus ben dede en a hopo teki liebi baka, vo hem kom Masra vo dem dedewan en vo dem liebiwan.

10. Ma joe, sani joe kroetoe joe brara? Ofoe joe, vo san hede joe veragti joe brara? Wi alamal sa tanapoe na fesi vo da kroetoestoeloe vo Kristus.

11. Bikasi boekoe taki: Mi teki mi liebi, sweri, so Masra taki: ala soema kni sa buige vo mi, en ala tongo sa taki, Gado de bigi.

12. We, da ibriwan vo wi sa gi Gado rekenskap vo hem srefi.

13. Vo da hede meki wi no kroetoe makandra moro; ma dati oen moese loekoe boen, vo no wan soema potti wan stoon ofoe trapoe na pasi, meki hem brara fadom.

14. Mi sabi, en Masra Jesus overtuige mi, no wansani de gemeen vo hem srefi; ma da soema, disi de loekoe wansani gemeen, vo hem a de gemeen.

15. Ma tog, efi joe njam wansani, disi de hati joe brara, dan joe no waka moro nanga lobbi-fasi. Vo joe njanjam hede joe no moese meki wan soema fadom, vo disi Kristus ben dede.

16. No teki da boen vo oen, gi trawan okasi, vo taki ogri vo hem!

17. Bikasi Gadokondre no habi wroko nanga njanjam en dringi, ma nanga geregtigheid en vrede en plisiri na ini santa Jeje.

18. Da soema, disi dini Kristus na ini demsani, hem Gado lobbi, en a waarti na soema toe.

19. We, meki wi feti na dasani baka, disi meki wi habi vrede, en disi meki wi helpi makandra, vo kom moro tranga na ini bribi.

20. No pori Gado wroko vo wan njanjam hede! A troe, alasani de krin; ma vo da soema, disi de njam wansani nanga wan hebi konsiensi, a no boen (vo a njam dasani).

21. A moro betre, joe no njam meti, joe no dringi wien, joe no doe wansani disi meki joe brara naki foetoe, fadom, di hem de zwake jete.

22. Efi joe habi bribi? habi hem vo joe srefi na Gado fesi! Boen vo da soema, disi hem konsiensi no verwyti vo dasani, disi hem denke, hem kan doe!

23. Ma da soema, disi de twyfle, en tog a de njam, hem doe zondoe; bikasi hem no doe dati nanga bribi: en alasani, disi wi no doe nanga bribi, dati de zondoe.

Kap. 15.

Dem bribisoema, disi ben de djoe en disi ben de heiden, moese lobbi makandra. Vo da amt en vo dem reis vo Paulus.

Vo da hede wi, disi tranga, moese holi pasiensi nanga da zwakefasi vo dem, disi no tranga jete, en wi no moese habi heimembre vo wi srefi.

2. Ibriwan vo wi moe soekoe, vo doe tra soema plisiri na wan boen fasi, meki dem kom tranga na ini bribi.

3. Bikasi Kristus srefi no ben habi heimembre vo hem srefi; kontrari, leki boekoe taki: Da kosikosi vo dem, disi de kosi joe, kom fadom na mi tapo.

4. Bikasi alasani, disi dem ben skrifi na fesi, dati dem skrifi gi wi vo wan leri, meki da pasiensi en da troost, di de na ini boekoe, moe meki wi habi hoop.

5. Ma da Gado vo ala pasiensi en troost moese helpi oen, vo oen habi *wan* hatti en membre makandra, leki Jesus Kristus ben gi wi da exemple.

6. Vo oen pryze Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, nanga *wan* hatti en mofo.

7. Vo da hede oen moese teki en helpi makandra, so leki Kristus ben teki en helpi oenoe toe, meki Gado kisi bigi nem.

8. Bikasi mi taki, Jesus Kristus ben de wan dienaar vo da besneide, vo da waarheit vo Gado hede, en vo meki dem pramisi kom reti, disi dem tata ben kisi;

9. Ma vo dem heiden moese pryze Gado toe vo hem gnade, leki boekoe taki: Vo dati hede mi sa pryze joe na mindri dem heiden, en mi sa singi joe nem.

10. En dan a taki ageen: Oen plisiri, oen heiden, moksi nanga hem piple!

11. En dan ageen: Oen heiden ala, singi Masra; oen piple ala pryze hem!

12. En dan Jesajas taki: A sa de da loetoe vo Jesse, en hem sa hopo, kom Masra na dem heiden tapo; we na hem tapo dem heiden sa potti dem hoop.

13. Ma da Gado vo ala hoop moe foeloe oen (hatti) nanga ala plisiri en vrede na ini bribi, vo oen kisi moro foeloe hoop nanga da tranga vo santa Jeje.

14. Ma, oen brara vo mi, mi srefi habi da overtuige vo oen, dati oen srefi habi foeloe lobbi toe, oen (hatti) foeloe nanga ala sabi, en oen bekwaam toe, vo vermane makandra.

15. Ma tog, oen brara! mi ben wani skrifi pikin moro vry gi oenoe, vo nanga da gnade, disi Gado ben gi mi; mi meki oen membre ageen,

16. Fa mi de wan dienaar vo Jesus Kristus na mindri dem heiden, di mi preki da Evangelium vo Gado, meki dem heiden kom

wan offer, disi switi, en disi santa Jeje ben meki santa.

17. Vo da hede na ini demsani, disi de vo Gado, mi kan meki mi srefi bigi na ini Kristus Jesus.

18. Bikasi mi no sa teki hatti, vo taki wansani, efi Kristus srefi no ben wroko so nanga mi, vo nanga woord en nanga wroko mi meki dem heiden kom gehoorzam (hem):

19. Nanga kragti vo bigi marki en wonderwroko toe, en nanga kragti vo da Jeje vo Gado; en so mi ben preki da Evangelium vo Kristus alapee; na Jerusalem mi begin, en dan na da buurti rontoe tee na Illirikum;

20. En so mi ben doe mi best, vo mi preki Evangelium na so kondre, dapee da nem vo Kristus no bekenti jete, vo mi no bouw hoso na wan tra soema stoonfoetoe tapo:

21. Ma so leki boekoe taki: Dem, disi no ben kisi boodskop vo hem, dem sa si; en dem disi no ben jeri, dem sa verstaa!

22. Dati ben beletti mi toe so menitron, vo kom na oenoe.

23. Ma now, di mi no ha plesi moro na dem kondre dia, en di mi ben verlange sinsi foeloe jari kaba, vo kom na oenoe.

24. Now, te mi reisi go na Spaniakondre, mi sa kom na oenoe. Bikasi na da reis mi hoop vo si oenoe, en vo oen sa tjari mi go dapee, te mi ben plisiri fosi pikinso na oen mindri.

25. Ma leki mi de, mi de go na Jerusalem (fosi), vo dini dem Santawan.

26. Bikasi di vo Macedonia en Akaja ben kom na da gedagti, vo piki som moni makandra, vo helpi dem poti Santawan, disi de na Jerusalem.

27. Dem ben doe dati nanga plisiri troe; ma dem habi verpligti toe vo dem. Bikasi di dem heiden ben kisi hafoe vo dem goedoe, di de vo dem ziel; now a fiti toe, vo dem asisteeri dem baka nanga demsani, disi dem skin habi vanoodoe.

28. We, te mi kaba da boodskop, tjari en platie dasani gi dem, dan mi sa kom na oenoe, go na Spaniakondre.

29. Ma mi sabi, te mi kom na oenoe, dan mi sa kom nanga da heeli blesi vo da Evangelium vo Kristus.

30. Ma, oen brara, mi teki wi Masra Jesus Kristus en da lobbi vo da geest, mi begi oenoe, vo oen helpi mi feti, en vo oen begi Gado vo mi,

31. Meki hem verloesoe poeloe mi na dem soema han, disi no bribi na Judea; en vo da dienst vo mi, disi mi go doe na Jerusalem, moese de switi na dem Santawan:

32. Vo mi kan kom na oenoe nanga plisiri, nanga wani vo Gado, en vo mi troostoe mi srefi nanga oenoe.

33. Da Gado vo vrede moe de nanga oen alamal! Amen.

Kap. 16.

Paulus seni foeloe odi gi dem bribi-soema, en a waarskouwe dem; en dan a besluiti da brifi nanga tangi na Gado.

Mi seni wi sisa Febe gi oenoe, disi de wan helper vo da gemeente na Kengrea;

2. En mi begi oen, vo oen ontvange hem na nem vo Masra, leki a fiti dem Santawan, en vo oen asisteeri hem na ini ibriwan wroko, disi a kan habi oen vanoodoe; bikasi hem ben helpi foeloe soema, en mi srefi (a ben helpi) toe.

3. Taki Priscila en Akwila odi gi mi; dem ben helpi mi na ini da wroko vo Kristus Jesus;

4. Vo mi liebi hede dem ben presenteeri dem eigen neki; en no mi wawan taki dem tangi, ma ala dem heidengemeente toe.

5. Taki da gemeente odi toe, disi de na dem hoso. Taki mi lobbi Epenetus odi; hem de da fosi vroektoe vo Kristus na Akaja.

6. Taki Maria odi, disi ben habi so meni moeiti nanga wi.

7. Taki Andronikus en Junias odi, dem vriend vo mi, disi ben sidom nanga mi makandra na doengroehoso, en disi habi toemoesi boen nem na dem Apostel, en disi ben de na ini Kristus bifo mi.

8. Taki Amplias odi, disi mi lobbi vo Masra hede.

9. Taki Urbanus odi, disi ben helpi wi na ini da wroko vo Kristus, en Stakis toe, di mi lobbi.

10. Taki Apelles odi, disi ben sori wan opregti hatti vo Kristus. Taki dem soema vo Aristobolus hoso odi.

11. Taki Herodion odi, da vriend vo mi. Taki dem soema vo Narcissus famili odi, dem disi de vo Masra.

12. Taki (dem sisa) Trifena en Trifosa odi, disi de wroko vo Masra. Taki da lobbi sisa Persis odi, disi ben wroko foe-loe vo Masra.

13. Taki Rufus odi, disi Masra ben verkiesi, nanga hem mama, di de mi mama toe.

14. Taki odi na Asinkritus, en Flegon, en Hermas, en Patrobas en Hermes, nanga dem tra brara, disi de nanga dem.

15. Taki Filologus odi, en Julias en Nereus nanga hem sisa, en Olimpás, nanga ala dem Santawan, disi de nanga dem.

16. Taki oen srefi odi makandra nanga da santa bosi. Dem gemeente vo Kristus taki oen odi.

17. Ma oen brara vo mi, mi begi oen, vo oen loekoe boen nanga dem soema, disi de soekoe vo platie oen makandra, en disi de liebi en waka verkeerti, tegen da leri, disi wi ben leri oen; nanga dem soema oen no moese habi wroko.

18. Bikasi so soortoe soema no dini wi Masra Jesus Kristus, ma (dem dini) dem bele; en nanga switi woortoe en mooi taki dem de kori dem onozloe soema.

19. Bikasi da gehoorzam vo oenoe ala soema kom sabi. En dati meki mi plisiri vo oenoe hede. Ma mi wani, vo oen habi koni vo boensani; ma vo ogri oen moese tan dom.

20. En da Gado vo vrede sa trapoe en masi Satan hesi na ondro oen foetoe. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oenoe!

21. Timoteus, disi de helpi mi na ini da wroko, en Lucius, en Jason, en Sosipater, dem vriend vo mi, dem alamal seni oen odi.

22. En mi, Tercius, disi ben skrifi da brifi dia, seni oen odi toe na ini Masra.

23. Gajus, nanga di mi de liebi, en disi de teki da heeli gemeente na hem hoso, seni oen odi toe. So srefi Erastus, da kasier vo foto dia, en brara Kwartus seni oen odi.

24. Da Gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oen alamal! Amen.

25. We da *hem*, disi kan gi oen tranga, so leki da Evangelium vo mi en da preki vo Jesus Kristus en da openbaring vo da kibritori de sori, disi ben kibri sinisi alatem teego;

26. Ma now a kom na krin; en nanga dem boekoe vo dem profet, so leki da Gado vo teego ben gi ordre, ala heiden kom sabi hem, meki dem gehoorzam da bribi;

27. Da (srefi) Gado, disi hem wawan sabi sani, hem moese habi glori teego alatem nanga Jesus Kristus! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi na Korint gi dem Romeini, en a seni hem nanga Febe, disi ben de wan helper sisa vo da gemeente na Kengrea.

Da fosi brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Korint.

Kap. 1.

Paulus vermane dem, vo dem lobbi makandra en vo dem sori sakafasi. Da tori vo da kruis habi wan aparte tranga.

Paulus, disi Jesus Kristus ben kali vo wan Apostel, nanga wani vo Gado, (mi) nanga brara Sostenes,

2. (Wi skrifi) gi da gemeente vo Gado, disi de na Korint, gi

dem, disi Kristus Jesus ben meki santa, en disi Gado ben kali, vo dem kom santa soema; en gi ala dem, disi de kali en begi da nem vo wi Masra Jesus Kristus na alapee, di de (Masra) vo dem en vo wi.

3. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

4. Mi taki mi Gado grantangi alatem vo oenoe hede, vo da gnade vo Gado hede, disi hem ben gi oenoe na ini Kristus Jesus;

5. Disi hem ben meki oen kom goedoeman na ala fasi, na ini ala leri en na ini ala sabi;

6. Bikasi da getuigenis vo Kristus ben meki loetoe na oen mindri;

7. En so no wan soortoe boen mankeri oenoe, di oen wakti da kom vo wi Masra Jesus Kristus.

8. En hem sa meki oen holi doro toe tee na kaba, vo oen no kisi sjem na da dei vo wi Masra Jesus Kristus.

9. Bikasi Gado de getrouw, disi ben kali oen vo kom na ini gemeenskap nanga hem pikien Jesus Kristus, wi Masra.

10. Ma, mi brara! mi begi oen na nem vo wi Masra Jesus Kristus, vo oen alamal holi *wan* taki, en vo oen no meki wansani platie oenoe; kontrari, oen moese holi na makandra nanga *wan* membre en nanga *wan* hatti.

11. Bikasi, oen brara vo mi! dem soema vo Klois hoso ben meki mi sabi, dati oen no holi leki *wan* makandra, ma oen platie.

12. Mi meene so, dati ibriwan vo oen taki: Mi de vo Paulus, mi vo Apolo, mi vo Kefas, en mi vo Kristus.

13. Hoefasi? Kristus platie dan na piesipiesi? Dem kruisi Paulus vo oenoe hede? Ofoe na Paulus nem oen ben kisi doop?

14. Mi danke Gado, disi mi no ben doopoe wan soema na oen mindri, boiti Krispus en Gajus;

15. Vo no wan soema kan taki, mi ben doopoe trawan na mi eigen nem.

16. Ma tog dem soema vo Stefanus hoso mi ben doopoe toe; boiti dem mi no sabi, efi mi ben doopoe wan soema moro.

17. Bikasi Kristus no ben seni mi, vo doopoe, ma vo mi preki da Evangelium; no nanga bigi en diepi taki, vo da kruis vo Kristus no moese lasi hem tranga.

18. Bikasi na dem, disi lasi, da tori vo da kruis de wan lausani troe; ma vo wi, disi finni helpi, a de wan Gadotranga.

19. Bikasi boekoe taki: Mi sa meki da koni vo dem koniman tron noti, en da verstand vo dem soema, disi sabi sani, mi sa pori.

20. Hoepee dem koniman de? Hoepee dem meester de, disi sabi boekoe? Hoepee dem soema de, disi wani ondersoekoe en sabi alasani vo grontapo dia? Gado no meki da koni vo disi grontapo tron wan lausani kaba?

21. Bikasi di dem grontapo soema nanga ala dem koni no ben sabi Gado na ini da bigi koni vo hem: vo da hede Gado ben finni vo boen, vo meki wan lau preki gi liebi na dem, disi bribi.

22. Bikasi dem djoe wani si bigi marki, en dem grieki de soekoe diepi koni;

23. Ma wi de preki Kristus, disi dem kruisi, alwasi a meki dem djoe naki dem foetoe, fadom, en na dem grieki a de wan lausani;

24. Tog vo dem, disi Gado ben kali, vo djoe nanga grieki ala toe, wi de preki Kristus leki wan tranga vo Gado en wan reti koni vo Gado.

25. Bikasi da laufasi vo Gado habi koni, moro leki ala soema; en da zwakefasi vo Gado habi tranga, moro leki ala soema.

26. Loekoe tog na oen srefi, oen brara! fa Gado ben kali oenoe: no so meni koniman vo natur, no so meni trangawan, no so meni gransoema a ben kali.

27. Ma, sani disi de wan lausani na kondre, dati Gado ben verkiesi, vo a meki dem koniman kisi sjem; en sani disi de wan zwakesani na kondre, dati Gado ben verkiesi, a meki dem trangawan kisi sjem;

28. En sani disi de wan laagesani na kondre, en wan veragtesani, en disi de noti, dati Gado ben verkiesi, vo a meki dem soema tron noti, disi de wansani;

29. Vo no wan liebisoema moe meki hem srefi bigi na Gado fesi.

30. Ma hem meki oen de na ini Kristus Jesus, disi Gado ben gi wi, vo hem de wi koni en wi geregtigheid, en da santafasi en da verloesoe vo wi;

31. Vo da hede (leki boekoe taki), disoema disi soekoe glori, meki a soekoe hem na ini Masra!

Kap. 2.

Vo da preki vo da Evangelium.

Mi srefi toe, oen brara, di mi kom na oenoe, mi no ben kom nanga hei taki en dipi koni, vo meki oen kom sabi da getuigenis vo Gado.

2. Bikasi mi no ben wani sabi wansani na oen mindri, boiti Jesus Kristus, disi dem ben kruisi.

3. En mi ben de na oen mindri nanga zwakefasi, en nanga frede en nanga foeloe befi.

4. En da taki en preki vo mi no ben prodo nanga bigi woord vo liebisoema koni, disi foefoer soema hatti, ma mi ben meki da Jeje en da kragti (vo Gado) de wroko;

5. Vo da bribi vo oen no moese plani na ini liebisoema koni, ma na ini da tranga vo Gado.

6. A troe, na mindri dem soema, disi de moro bekwaam, wi de leri koni; ma dati no de wan koni vo disi grontapo, ofoe vo dem gransoema vo disi grontapo, disi go tron noti.

7. Ma wi de leri en taki da koni vo Gado, disi habi wan dangrafasi, en disi ben kibri so langa; ma bifo grontapo ben de, Gado ben pramisi kaba, vo gi wi hem vo wi glori;

8. No wan vo dem gransoema vo disi grontapo ben sabi da koni; bikasi efi dem ben sabi hem, dan dem no ben sa kruisi da Masra vo ala glori.

9. Ma a de so leki boekoe taki: Sani disi no wan (soema)

hai ben si, en disi no wan jesi ben jeri, en disi no ben go na ini wan soema hatti, dati Gado ben meki klari vo dem, disi lobbi hem.

10. Ma na *wi* Gado ben sori dati krin, hem nanga hem Jeje. Bikasi da Jeje de loekoe alasani doro, a sabi dem dipisani vo Gado toe.

11. Bikasi hoesoema sabi, sani de na wan soema ini, boiti da geest vo da soema, disi de na hem ini? So srefi no wan soema sabi, sani de na Gado ini, boiti da geest vo Gado.

12. Ma *wi* no ben kisi da geest vo kondre, ma da geest, di de na Gado ini, vo *wi* kan sabi, hoe meni boen Gado ben gi *wi*.

13. En da srefi sani *wi* de taki toe; no nanga woord, disi liebi-soema koni kan leri *wi*, ma nanga woord, disi santa Jeje de leri; en so *wi* teki da geest, kroetoe sani vo da geest.

14. Ma so leki soema de vo natur, a no begreipe demsani, disi de vo da geest vo Gado; dati tan na hem leki wan lausani, hem no kan verstaa dati, bikasi dati *wi* kan kisi wawan nanga da geest.

15. Wan soema, disi habi da geest, hem sabi en kroetoe alasani, ma no wan soema kan sabi en kroetoe hem.

16. Bikasi hoesoema ben sabi, sani de na ini Masra hatti, vo hem kan leri hem? Ma *wi* habi da srefi hatti vo Kristus.

Kap. 3.

Dem leeraar de dinaar wawan en wrokoman. Ma Kristus de da Masra vo da hoso vo Gado.

Nanga oenoe toe brara, mi no ben kan taki, leki nanga soema, disi habi da geest, ma leki nanga natursoema, leki nanga jonge pikien na ini Kristus.

2. Nanga melki mi ben kweki oenoe, no nanga (tranga) njanjam; bikasi dati oen no ben kan verdrage, en tidei srefi oen no kan verdrage jete;

3. Vo di oen de nanga oen naturfasi jete. Bikasi efi djaloe-soe en trobi en platiefasi de na oen mindri, oen no de natursoema dan? oen no liebi en waka dan leki soso soema?

4. Bikasi efi wan soema taki: Mi da vo Paulus; en wan trawan taki: mi da vo Apolo: oen no de natursoema dan?

5. Hoesoema da Paulus? Hoesoema da Apolo? Dem de dinaar, disi ben meki oen kom na bribi; ma so, leki Masra ben gi na ibriwan vo doe.

6. Mi ben plani, Apolo ben nati da gron, ma Gado ben meki sani gro.

7. Vo da hede no wan soema de wansani; no hem, disi plani, no hem, disi nati da gron, ma Gado wawan, disi de meki sani gro.

8. Ma da soema, disi de plani, en disi nati da gron, dem ala toe de wanfasi; en ibriwan sa kisi hem paiman, so leki a ben wroko.

9. Bikasi wi de helpi Gado na ini hem wroko; oenoe de da gron vo Gado en da gebouw vo Gado.

10. Nanga da gnade vo Gado, disi hem ben gi mi, mi ben metsle da stoonfoetoe leki wan bekwaam basi; en wan trawan de kom, bouw da hoso na tapo. Ma ibriwan moese loekoe boen, fa hem de bouw.

11. Bikasi wan tra stoonfoetoe no wan soema kan potti, boiti disi (Gado) potti kaba, dati da Jesus Kristus.

12. We, efi wan soema go bouw na da stoonfoetoe tapo goutoe, ofoe silver, ofoe dieri stoon, ofoe hoedoe, ofoe dregrasi, ofoe areisiwiwiri;

13. Dan ibriwan soema wroko sa kom na krin; da dei (vo Masra) sa meki a kom na krin; bikasi da faja sa meki a komopo na doro; en da faja sa tesi, sori, hoe soortoe wroko ibriwan ben wroko.

14. Efi wan soema wroko tan, disi hem ben bouw na tapo (da stoonfoetoe), dan hem sa kisi paiman;

15. Ma efi wan soema wroko bron, dan hem sa lasi hem moeiti en hem paiman; ma hem srefi sa doro, alwasi na ini faja a moe doro.

16. Oen no sabi, oen de temple vo Gado, en da Jeje vo Gado de liebi na oen ini?

17. Ma efi wan soema pori da temple vo Gado, da soema Gado srefi sa pori; bikasi da temple

vo Gado de santa, en dati da oenoe.

18. Meki no wan soema kori hem srefi! Efi wan soema na oen mindri denke, hem koni na disi grontapo, meki hem tron wan lauman, vo a kisi reti koni.

19. Bikasi da koni vo disi grontapo de wan lausani na Gado fesi. Bikasi boekoe taki: Nanga dem eigen koni hem de kisi dem koniman.

20. En ageen boekoe taki: Masra sabi dem prakticeri vo dem koniman, taki, da wan sosani.

21. Vo da hede oen no moe teki liebisoema, meki oen srefi bigi; bikasi alasani de vo oenoe.

22. Efi da Paulus, ofoe Apolo, ofoe Kefas, ofoe (heeli) kondre, ofoe liebi, ofoe dede, efi da wansani vo disi liebi, ofoe vo da tra liebi; alasani de vo oenoe.

23. Ma oenoe de vo Kristus, en Kristus de vo Gado.

Kap. 4.

Da sakafasi en pinaliebi vo dem Apostel. Paulus vermane en waarskouwe dem bribisoema.

We, ibriwan soema moese loekoe wi leki dinar vo Kristus, en leki hofmeester disi habi vo platie dem kibrisani vo Gado.

2. We, dasani, disi dem seekoe na hofmeester, dati de nomo, vo soema finni dem getrouw.

3. Vo mi perzon? mi no ke, efi oenoe kroetoe mi, ofoe mi moese go na liebisoema kroetoe; ja, mi srefi no kroetoe mi srefi.

4. Bikasi alwasi mi srefi no sabi wansani, (disi mi moese verwyte mi srefi,) tog dati no de wan bewys, taki, mi de krin; da kroetoeman, disi de kroetoe mi, dati da Masra srefi.

5. Vo da hede oen no moese kroetoe, bifo a tem, bifo Masra srefi kom; hem sa tjari alasani kom na krin, disi kibri na ini doengroe; en ala prakticeri vo soema hatti hem sa poeloe na krin toe; dan Gado sa gi ibri-wan hem reti nem.

6. Dasani, (disi mi ben skrifi dia,) oen brara! dati tan, leki mi ben taki so vo mi en vo Apolo wawan; ma mi ben doe dati vo oenoe hede, vo oenoe leri na wi, fa no wan soema moe loekoe hem srefi bigi, moro leki boekoe taki; vo no wan vo oenoe meki hem srefi bigi, wan na trawan tapo, vo wan tra soema hede.

7. Bikasi hoesoema ben teki joe, potti joe na fesi? En sani joe habi, disi joe no ben kisi (vo boenhatti)? Ma alwasi joe ben kisi hem, fa joe meki joe srefi bigi dan, leki joe no ben kisi hem (vo boenhatti)?

8. Oen denke, oen habi nofo kaba, oen kom goedoeman kaba, oen ben tiri oen srefi, sondo wi; ja, mi wensi, oen de Masra troe, vo wi toe nanga oenoe kan de Masra makandra.

9. Bikasi na mi a de sori, leki Gado ben teki wi Apostel, potti wi leki dem moro laage soema, disi dem ben vonis vo dede; bikasi wi de leki wan spektakel

vo kondre, na fesi vo dem Engel en vo ala soema.

10. Wi tan (leki) lauman vo Kristus hede, ma oenoe de (leki) koniman na ini Kristus; wi de zwake, ma oenoe de tranga; oenoe dem respekti, ma wi dem veragti.

11. Tee na disi joeroe srefi wi de pina nanga hangri en dre-walra; wi de nakend, en dem fom wi; no wan vaste plesi wi habi vo tan;

12. Wi de pina alatem, vo wroko nanga wi eigen han; dem kosi wi, wi blesi dem; dem ver-volge wi, wi holi pasiensi; dem de lei gi wi, pori wi nem, wi de begi (vo dem).

13. Tee di joeroe jete wi de leki wan offer, disi de tjari floe-koe vo kondre, leki wan doti, disi ala soema de figi poeloe.

14. Mi no skrifi dati, vo gi oen sjem; ma mi vermane oen, leki lobbi pikien vo mi.

15. Bikasi alwasi oen habi tiendoezend lerimeester na ini Kristus, tog oen no habi foeloe tata. Bikasi na ini Kristus Jesus mi ben kisi oen leki mi pikien, nanga da Evangelium.

16. Vo da hede mi vermane oen: seekoe vo oen kom geer-si mi!

17. Vo dati hede mi ben seni Timoteus go na oenoe, disi de wan lobbi en getrouw pikien vo mi; hem sa meki oen membre dem pasi, disi mi de waka na ini Kristus, so leki mi de leri alapee na ala dem gemeente.

18. A troe, soema de, disi nanga da tranga vo wi Masra Jesus Kristus,

19. Ma mi sa kom hesi na Satan, meki hem skin go pori, oenoe, efi Masra wani; en dan vo da ziel no moe lasi na da dei mi sa ondersoekoe, no dem vo Masra Jesus.

20. Bikasi Gadokondre no de 6. Dasani no gi oen wan boen na ini woortoe soso, ma a habi nem. Oen no sabi, wan pikin kragti.

21. We, sani oen wani? Mi zuurdeggi de meki da heeli lalabrede kom soewa?

7. Vo da hede oen moe figi poeloe da ouroe zuurdeggi, vo oen kom wan njoenjoe lalabrede, so leki oen (moese) de sondro zuurdeggi (noja). Bikasi wi habi wan Paaskalam toe, disi dem ben slagti vo wi hede, dati da Kristus.

8. Vo da hede meki wi holi Paaska, no nanga da ouroe zuurdeggi, en no nanga da zuurdeggi vo ogri en takroedoe, ma nanga dem masoo vo opregtifasi en waarheit.

9. Mi ben skrifi gi oen na ini wan brifi, oen no moese habi wroko nanga dem hoeroe soema.

10. Ma dati mi no meene vo dem kondresoema, disi de hoeroeman, ofoe gridiman, ofoe roover, ofoe afgoderysoema; bikasi anders oen sa moese komoto krin krin na grontapo.

11. Ma di mi ben skrifi gi oenoe, taki oen no moese habi wroko nanga dem; dati taki, wan soema, disi de meki trawan kali hem *brara*, efi hem de wan hoeroeman, ofoe gridiman, ofoe afgoderyman, ofoe gongosaman, ofoe droengoeman, ofoe roover: nanga so wan soema oen no moese njam srefi.

4. Na nem vo wi Masra Jesus Kristus, so leki mi de na oen vergadering nanga mi geest en

Kap. 5.

Strafoe vo hoeroedoe. Da ouroe zuurdeggi moe figi poeloe. Dem reti Kristen no moese habi gemeenskap nanga dem falsiwan.

Wan publiki taki de waka, dati hoeroeliebi de na oen mindri, en so wan hoeroeliebi, disi dem heiden srefi no sabi, dati wan soema de liebi nanga hem tata wefi.

2. En ala dati oen habi bigi membre jete, na plesi vo oen habi sari, so leki a fiti, vo meki da soema komopo na oen mindri, disi ben doe da wroko?

3. Ma mi, alwasi mi perzon no de na oen mindri, tog nanga mi geest mi de nanga oenoe; en mi pramisi kaba, net so leki mi de nanga oenoe, san vo doe nanga da soema, disi ben doe da wroko:

12. Bikasi hoe wroko mi habi nanga dati, vo mi kroetoe dem soema, disi de na dorosei? Oen srefi no kroetoe dem wawan, disi de na ini (gemeente)?

13. Dem, disi de na dorosei, Gado srefi sa kroetoe. Ma oenoe moese poeloe da soema na oen mindri, disi doe da ogri!

Kap. 6.

Brara nanga brara no moese tjari makandra go na kroetoe. Paulus waarskouwe dem, vo dem no hoeroe.

Ea wan soema vo oen kan habi hatti, te a habi wan kwestie nanga wan trawan, vo a go soekoe hem reti na dem onregtvaardige (heiden), en no na dem Santawan?

2. Oen no sabi, dem Santawan sa kroetoe ala kondre? We, efi oenoe sa kroetoe ala kondre, oen no bekwaam dan, vo kroetoe dem moro pikinsani?

3. Oen no sabi, wi sa kroetoe dem Engel srefi? We, wi no moe sabi moro hesi, vo kroetoe demsani vo disi grontapo?

4. En tog, te oen habi wan kwestie vo wan grontaposani hede, dan oen teki dem soema, disi da gemeente veragti, meki dem koti da kroetoe.

5. Da wan sjem vo oenoe, disi mi moese taki dati. No wan soema de na oen mindri dan, disi habi verstand? no wan, disi sabi vo koti wan kroetoe, disi brara nanga brara habi makandra?

6. Ma wan brara de go na proces tegen wan tra brara, a

go soekoe reti na so soema fesi, disi no ha bribi.

7. Dati srefi de wan foutoe vo oen kaba, disi oen habi trobi makandra. Vo sani hede oen no meki liever trawan doe oen kroekoe-toe? Vo sani hede oen no verdrage liever, trawan bedriege oen?

8. Ma oen srefi doe trawan kroekoetoe, oen bedriegi soema; en so oen doe na brara srefi.

9. Oen no sabi dan, dem onregtvaardige soema no sa kisi wan porsie na Gadokondre? No kori oen srefi! No dem hoeroeman, no dem afgoderysoema, no dem soetaman, no dem, disi doe sjemwroko nanga dem eigen skin, no dem, disi doe takroe, man nanga man,

10. No dem foefoerman, no dem gridiman, no dem droengoeman, no dem gongosaman, no dem roover sa kisi wan porsie na Gadokondre.

11. So speli soema som vo oenoe ben de toe; ma oen wasi kaba, oen kom santa, oen kom regtvaardig nanga da nem vo Masra Jesus, en nanga da geest vo wi Gado.

12. Mi ha permisi vo alasani, ma alasani no boen vo doe; mi ha permisi vo alasani, ma mi no wani, wansani moe kisi mi na ondro hem dwingi.

13. Njanjam da vo bele, en bele da vo njanjam; ma Gado sa meki ala toe kaba, (bele en njanjam). Ma wi skin no de vo doe hoeroedoe, ma (a de) vo Masra; en Masra de vo wi skin.

14. Bikasi Gado ben wieki Masra na dede, en so a sa wieki wi toe nanga hem kragti.

15. Oen no sabi, dem skin vo oenoe de leden vo Kristus? We, mi sa teki dem leden vo Kristus, meki dem tron hoeroeleden? Gado kibri mi!

16. Ofoe, oen no sabi, da soema, disi holi nanga wan hoeroe, hem de *wan* skin nanga hem? Bikasi Gado taki: dem toe sa de *wan* skin.

17. Ma da soema, disi hanga na Masra, hem de *wan* geest nanga hem.

18. Frede, en kibri oen srefi vo da hoeroeliebi! Ala zondoe, disi wan soema doe, de boiti hem skin; ma da soema, disi hoeroe, hem doe zondoe na hem eigen skin.

19. Ofoe, oen no sabi, oen skin de wan temple vo santa Jeje, disi de na oen ini, disi Gado ben gi oenoe? (oen no sabi,) oen no de oen eigen masra?

20. Bikasi hem bai oen diri vo troe. Vo da hede oen moese pryze Gado nanga oen skin en nanga oen geest, disi de vo Gado.

Kap. 7.

Hoefa man nanga wesi nanga wendje en weduwe moe liebi na Kristen-fasi.

Vo dasani, disi oen ben skrifi gi mi, (mi taki): A boen vo wan soema, vo a no meli wan oeman.

2. Ma vo beletti da hoeroeliebi, meki ibriwan habi hem

eigen wesi, en meki ibriwan oeman habi hem eigen man.

3. Da man moese doe hem pligti gi hem wesi, en so srefi da oeman gi hem man.

4. Da wesi no habi magti na hem eigen skin tapo, ma da man; so srefi da man toe no habi magti na hem skin tapo, ma da wesi.

5. Oen no moese libi makandra, tan so, boiti efi ala toe tevrede wan piesi tem, vo oen habi tem vo fasten en vo begi; ma dan oen moese go na makandra ageen, vo Satan no kom tesi oen, di oen no kan holi oen srefi.

6. Ma mi taki dati nomo leki wan rai, no leki wan gebod.

7. Bikasi mi wensi, ala soema moese de so leki mi: ma Gado gi ibriwan soema hem eigen fasi; wan de so, wan trawan de so.

8. Ma tog mi taki gi dem, disi no teki man ofoe oeman jete, en gi dem weduwe: A boen vo dem, efi dem tan so leki mi de.

9. Ma efi dem no kan holi dem srefi, meki dem go trouw; bikasi a moro betre, dem trouw, leki da luste moro dem.

10. Ma dem, disi trouw, Masra srefi gebiede, a no mi, taki, da wesi no moese platie nanga hem man.

11. Ma efi tog a platie, dan a moese tan sondro man, ofoe a moese verzoen hem srefi nanga hem man; so srefi wan man no moese platie nanga hem wesi.

12. Ma na dem trawan mi srefi taki, a no Masra taki so: Efi wan brara habi wan wesi, disi

no de na bribi, en da oeman tevrede vo liebi nanga hem; dan da brara no moese libi da oeman.

13. So srefi efi wan oeman habi wan man, disi no de na bri-bi, en da man tevrede vo liebi nanga hem; dan da oeman no moese libi da man.

14. Bikasi da wefi de meki da man, disi no bribi, kom santa; en da man de meki da wefi, disi no bribi, kom santa. Bikasi anders dem pikien vo oen no ben krin; ma now dem de santa.

15. Ma efi da soema, disi no de na bribi, wani platie, meki a platie; na so wan geval da brara ofoe da sisa no de na ondro dwingi. Bikasi Gado ben kali wi, vo holi vrede (nanga ala soema).

16. Bikasi, joe oeman! fa joe kan sabi, efi joe no sa meki joe man bekeere? Ofoe joe man, fa joe kan sabi, efi joe no sa meki joe wefi bekeere?

17. We, so leki Masra ben gi ibriwan hem fasi, en so leki Gado ben kali ibriwan, so a moese liebi en waka; en so mi meki dem moese doe toe na ala gemeente.

18. Efi wan soema ben besneide kaba, bifo Gado ben kali hem, dan hem no moese doe, leki hem no besneide; en efi wan soema no ben besneide, di Gado ben kali hem, dan hem no moese meki dem besneide hem moro.

19. Bikasi da besneide de noti, en efi joe no besneide, a no de

wansani toe; ma vo doe dem gebod vo Gado, (dati de wansani).

20. Ibriwan soema moese tan so leki a ben de, di Gado ben kali hem.

21. Efi joe ben de wan slavoe, datem di Gado ben kali joe, no kre vo dati; ma efi joe kan kom fri, meki wan boen gebruik dan vo dati!

22. Bikasi wan slavoe, disi Masra ben kali kom na hem, hem de wan friman na fesi vo Masra; so srefi wan friman, disi Masra ben kali, de wan knegti vo Kristus.

23. Hem bai oen diri vo troe; vo da hede oen srefi no moe meki oen tron knegti vo liebi-soema.

24. We, oen brara vo mi! so leki ibriwan ben de, di Gado ben kali hem, so hem moese tan na fesi vo Gado.

25. Ma vo dem wendje mi no habi wan gebod vo Masra; ma di Masra ben gi mi gnade vo dini hem getrouw, mi sa gi oen mi rai.

26. We, mi denke, vo da nootoe hede, disi de go kom, a boen vo wan soema, efi a tan so hem wawan.

27. Ma efi joe no fri moro, efi joe habi wefi kaba, dan joe no moe seekoe vo loesoe; ma efi joe loesoe kaba, joe de sondo wefi; dan joe no moe seekoe wan wefi.

28. Ma tog, efi joe teki wan wefi, joe no doe zondoe; so srefi

efi wan wendje teki man, a no doe zondoe toe: Ma dem, disi teki man ofoe oeman, sa habi dem nootoe vo disi liebi; en mi hangri vo spare oen dati.

29. Ma mi taki, oen brara! da tem de sjatoe, disi libi jete; en a de vanoodoe, vo dem soema srefi, disi habi oeman, moe tan, leki dem no habi.

30. En dem, disi de kre; moese tan, leki dem no kre; en dem, disi plisiri, leki dem no plisiri; en dem, disi de bai sani, leki dem no habi noti;

31. En dem, disi gebruiki sani vo disi grontapo, dem moe voorzikti, vo dem no misbruiki hem. Bikasi da fasi vo disi grontapo no de go tan.

32. Ma mi wensi, oen moese tan sondo wan hebi na hatti. Da soema, disi no habi wefi, hem de zorgoe vo demsani wawan, disi de vo Masra, vo Masra moe lobbi hem;

33. Ma da soema, disi habi wefi, hem de zorgoe vo disi grontaposani, vo hem wefi moe lobbi hem.

34. So srefi wan wefi nanga wan wendje no de wanfasi toe. Wan oeman, disi no habi man, hem de zorgoe vo demsani wawan, disi de vo Masra, vo hem kom santa, hem skin nanga hem ziel; ma 'disi habi man, hem de zorgoe vo disi grontaposani, vo hem man moe lobbi hem.

35. Ma mi taki dati vo oenoe best hede; no vo mi hiti wan tetei na oen neki, ma vo di a

fiti so, en vo no wansani moe hindre oen, vo dini Masra.

36. Ma efi wan soema denke, a no sa fiti boen, vo hem pikien tan wendje, tee a pasa hem beste jari, en efi a no kan de trafasi, meki hem doe so leki hem wani, a no doe zondoe; meki a gi hem wan man.

37. Ma efi wan soema de tranga nofo na ini hem hatti, di no wansani de dwingi hem, ma a habi hem vry wani, efi hem pramisi na ini hem hatti, taki, hem pikien moese tan wan wendje, hem doe boen.

38. We, da soema, disi meki hem pikien teki man, hem doe boen; ma da soema, disi meki di vo hem no teki man, hem doe moro betre.

39. Wan oeman de na ondro dwingi vo da wet, so langa hem man de na liebi; ma te hem man go slibi, dan hem ha permisi, vo teki wan tra man, disi hem wani; ma a moese doe dati na nem vo Masra.

40. Ma mi denke, a moro boen vo hem, efi a tan so vo hem. En mi denke tog, mi habi da geest vo Gado toe.

Kap. 8.

Vo dem kroekoetoe gado offer. Wi no moese misbruike da Kristen vryheid.

Vo taki now vo demsani, disi dem offer gi dem kroekoetoe gado, wi sabi — bikasi da sabi de na wi alamal. Ma da sabi soso de meki soema kisi

heimembre, da lobbi wawan de helpi trawan.

2. Ma efi wan soema denke, hem sabi wansani, da soema no sabi noti jete, so leki soema moese sabi sani.

3. Ma efi wan soema lobbi Gado, da hem Gado sabi. —

4. We, vo taki vo dati, efi oen kan njam demsani, disi dem ben offer gi dem kroekoetoe gado: wi sabi, wan kroekoetoe gado de noti na grontapo; bikasi no wan tra gado de, boiti da wan.

5. En alwasi trawan de, disi dem kali Gado, efi da na hemel, ofoe na grontapo (so leki foeloe Gado en foeloe Masra de,)

6. Tog wi habi da *wan* Gado nomo, wi tata, disi habi alasani, en a habi wi toe; en *wan* Masra nomo wi habi, da Jesus Kristus, disi ben meki alasani, en a ben meki (en verloesoe) wi toe.

7. Ma tog ala soema no sabi dati so krin. Bikasi som soema denke tee tidei jete, wan kroekoetoe gado de wansani, en so dem njam sani, disi dem loekoe leki wan kroekoetoe gado offer; en nanga dati dem flaka dem eigen zwake konsiensi.

8. Njanjam no gi wi wan waarti na Gado fesi. Efi wi njam, wi no winni wansani; en efi wi no njam, wi no lasi wansani.

9. Ma loekoe boen, vo da vryheid vo oenoe no moese kom wan stoon, disi meki dem zwakewan naki foetoe, fadom.

10. Bikasi efi wan soema si joe sidom njam na ini wan kroe-

koetoe gado temple, di joe sabi sani tog moro krin, dati no sa meki da soema srefi, di hem zwake so, teki halli toe, vo njam demsani, disi dem ben offer gi dem kroekoetoe gado?

11. En so da betre sabi vo joe sa meki da zwake brara go lasi, en tog Kristus ben dede vo hem toe.

12. Ma efi oen doe zondoe so tegen dem brara, masi dem zwake konsiensi, dan oen doe zondoe tegen Kristus srefi.

13. Vo da hede, efi wan njanjam kan meki mi brara naki foetoe, fadom, dan nooti mi sa njam meti, vo mi brara no moe naki foetoe, fadom.

Kap. 9.

Paulus verteli now, fa hem no gebruike da Kristenvryheid vo hem, nomo vo a no store dem tra bribi-soema konsiensi.

Mi no de wan Apostel? Mi no de fri? Mi no ben si wi Masra Jesus Kristus? Oen srefi no de da wroko vo mi na ini Masra?

2. Efi mi no de wan Apostel vo tra soema, dan tog mi de da Apostel vo oenoe; bikasi oenoe de da zegel vo da apostelamt vo mi na ini Masra.

3. Te soema wani kroetoe nanga mi, dan mi verantwoortoe mi srefi so:

4. Wi no ha magti vo njam en vo dringi?

5. Wi no ha magti, vo teki wan wefi, disi de wan sisa,

meki a waka rontoe nanga wi, so leki dem tra Apostel doe, en dem brara vo Masra, en Kefas?

6. Somtem mi nanga Barnabas wawan no habi magti, vo libi wi ambagt?

7. Hoe soldati de go na feti, sondro a teki traktament? Hoe-soema de plani wan droifidjari, sondro a njam da vroektoe vo hem? Ofoe, hoesoema de loekoe wan hiepi meti, sondro a dringi da melki vo dem meti?

8. Hoefasi, mi taki dati na so-so soemafasi wawan? Da wet no taki so srefi toe?

9. Bikasi na ini da wet vo Moses wi lesi so: Joe no moe tai da kow mofo, disi de masi areisi! We, Gado de zorgoe vo dem kau wawan?

10. Ofoe, a no taki dati vooral vo wi hede? Ja, vo wi hede troe a taki toe: Da soema, disi tjapoe da gron, a moese tjapoe nanga hoop; en dasoema, disi masi da areisi, a moe masi nanga da hoop, taki, hem sa kisi dasani, di a hoopoe.

11. We, di wi ben sai sani vo oen ziel, a de wan bigisani dan, efi wi meki oenoe gi wi sani vo wi skin?

12. Efi tra soema habi da magti na oen tapo, wi no habi reti vo dati, moro leki dem? Ma wi no ben gebruike da magti; wi verdrage foeloesani, nomo vo wi no hindre da Evangelium vo Kristus.

13. Oen no sabi, dem, disi ben dini na ini da santa plesi,

dem ben njam toe vo dem santasani? en dem, disi ben bezorgoe da altarwroko, dem ben kisi hafoe toe vo da altar.

14. So srefi Masra ben taki toe, dem, disi de preki da Evangelium, moese kisi toe vo da Evangelium hede, sani dem ha vanoodoe vo liebi.

15. Ma vo ala dati mi no ben meki gebruik. Mi no skrifi dati toe dia, vo mi moese kisi dasani so; bikasi liever mi wani dede, leki wan soema moese pori da boen nem vo mi.

16. Bikasi disi mi preki da Evangelium, dati mi no kan teki, meki mi srefi bigi; mi moese doe dati; en heloe vo mi, efi mi no preki da Evangelium!

17. Efi mi doe dati nanga plisiri, dan mi kisi mi paiman; ma alwasi mi no doe dati nanga plisiri, tog Masra potti mi na da wroko.

18. We, hoe paiman mi habi dan? Mi habi dati, te mi preki da Evangelium vo Kristus, mi de gi dem da Evangelium presenti, vo mi no misbruike de reti, disi da Evangelium de gi mi.

19. Bikasi alwasi mi no de na wan soema ondro, tog mi srefi ben meki mi srefi wan knegti vo ala soema, vo mi kan winni moro foeloe soema.

20. Te mi ben de nanga djoe, mi ben holi mi srefi leki djoe, vo mi winni dem djoe. Te mi ben de nanga dem, disi de na ondro da wet, mi ben holi mi srefi, leki mi toe de na ondro

da wet, vo mi winni dem, disi de na ondro da wet.

21. Te mi ben de nanga dem, disi de sondro da wet, mi ben holi mi srefi, leki mi toe de sondro da wet, vo mi winni dem, disi de sondro da wet, alwasi na Gado fesi mi no de sondro wet, ma mi de na ondro da wet vo Kristus.

22. Te mi ben de nanga dem zwakewan, mi toe ben de leki wen zwakewan, vo mi winni dem zwakewan. Nanga ala soema mi ben holi mi srefi na alafasi, vo mi meki na alafasi som ziel finni da zaligheid.

23. Ma mi doe dati vo da Evangelium hede, vo mi toe kisi mi porsie vo hem.

24. Oen no sabi? dem soema, disi de ron haswa makandra, dem alamal de ron, ma tog *wan* nomo de kisi da prys. We, ron dan so, vo oen kisi da prys!

25. Ma ibriwan soema, disi de haswa, no loekoe na wan trasani: We, dem doe dati, vo dem kisi wan kroon, disi de go pori; ma wi, vo wi kisi wan, disi no pori nooit.

26. We, da so mi de ron toe, ma no leki wan soema, disi no sabi jete, efi hem sa kisi; en mi de feti toe, ma no leki wan soema, disi de feti na ini winti.

27. No, mi de dwingi mi skin na ondro, meki a onderdaniki, vo, ala di mi preki gi trawan, mi srefi no moe de wan soema, disi Masra moese teki, trowei.

Kap. 10.

Paulus teki dem ouroetem tori, waarskouwe dem bribisoema, vo dem no holi gemeenskap nanga dem heiden.

Mi wensi, oen brara! oen no moe vergiti, fa dem tata vo wi ben de alamal na ondro da wolkoe, en dem alamal waka da zee doro;

2. En nanga da wolkoe en da zee dem alamal doopoe na Moses tapo;

3. En dem alamal ben njam da wan njanjam, disi ben habi jejefasi;

4. En dem alamal ben dringi da wan dranki, disi ben habi jejefasi. Bikasi dem ben dringi vo da stoon, disi ben waka go nanga dem, en disi ben habi jejefasi; en da stoon, dati ben de Kristus srefi.

5. Ma tog, nanga so meni vo dem, Gado no ben habi plisiri; en vo da hede a meki dem dede na woestein.

6. Ma dati ben pasa, vo wi teki wan waarskouwe, vo wi no kisi luste vo ogrisani, so leki dem ben kisi luste.

7. Oen no moese bemoeje nanga kroekoetoe gado sani, so leki som vo dem ben doe; bikasi boekoe taki: Da piple go sidom vo njam en vo dringi, en dan dem hopo vo pre.

8. No meki wi doe hoeroedoe toe, leki som vo dem ben doe hoeroedoe; en so dri en twintig doezend soema ben dede na *wan* dei.

9. No meki wi tesi Kristus toe, leki som vo dem ben tesi hem, en dem sneki kom kili dem.

10. Oen no moese knoeroe toe, leki som vo dem ben knoeroe, en da kiliengel kom kili dem.

11. Ala demsani ben kom dem abra leki wan voorbeeld, en dem ben skrifi dati leki wan waar-skouwe vo wi, di wi de liebi na disi laatste tem.

12. We, da soema disi denke, hem tanapoe, meki hem loekoe boen, vo hem no fadom!

13. Tee tidei no wan tra tesi ben miti oen jete, boiti liebisoe-ma tesi; en Gado de getrouw, hem no sa meki wan tesi kom miti oen, disi moro oen kragti; kontrari, a sa meki da tesi srefi go pasa oen so, vo oen sa man vo holi.

14. Vo da hede, oen lobbi-wan vo mi! kibri oen srefi vo da kroekoetoe gado wroko!

15. Mi taki nanga oenoe, leki nanga soema, disi habi verstand. Meki oen srefi kroetoe, san mi taki:

16. Da blesi-beker, disi wi de blesi, dati no de da gemeen-skap vo da broedoe vo Kristus: En da brede, disi wi de broko, dati no de da gemeenskap vo da skin vo Kristus?

17. Bikasi wi, alwasi wi de foeloe, tog da *wan* brede de meki wi de *wan* skin; vo di wi alamal de njam vo da *wan* brede.

18. Loekoe na dem Israel soema, disi de (Israel soema)

vo natur jete! Dem, disi de njam dem offer, dem no de na ini da gemeenskap vo da altar?

19. We, sani mi wani taki dan nanga dati? Somtem mi wani taki, wan kroekoetoe gado offer de wansani?

20. No, mi taki, dasani disi dem heiden de offer, dati dem offer gi dem didiebri, no gi Gado. En mi no wani, oen moese habi gemeenskap nanga dem didiebri.

21. Oen no kan dringi da beker vo Masra en da beker vo dem didiebri moksi; oen no kan sidom njam na Masra tafra en na dem didiebri tafra moksi.

22. Ofoe, wi wani terge Mas-ra, meki hem hatti bron? Wi de tranga, moro leki hem?

23. Mi ha permisi vo alasani, ma alasani no boen vo doe; mi ha permisi vo alasani, ma ala-sani no helpi trawan.

24. No wan soema moe soe-koe sani disi boen vo hem srefi; ma ibriwan moe soekoe, sani disi boen vo trawan!

25. We, ala meti, disi dem seli na wowojo, oen kan njam, sondro vo onderzoekoe fosi, vo oen no store oen konsiensi.

26. Bikasi heeli grontapo de vo Masra, nanga alasani, disi de dapee.

27. Efi wan vo dem soema, disi no de na bribi, versoekoe oen, vo kom njam nanga hem, kaba oen wani go; dan njam alasani, disi dem potti gi oen, sondro vo onderzoekoe fosi, vo oen store oen konsiensi.

28. Ma efi wan soema taki gi oen: Dati de wan kroekoetoe gado offer: dan oen no moese njam, vo da soema hede, disi ben taki dati gi oenoe, en vo konsiensi hede. Bikasi heeli gron-tapo de vo Masra, nanga alasani, disi de dapee.

29. Ma mi no taki vo joe eigen konsiensi, ma di vo da trawan. Bikasi, vo san hede mi sa meki wan tra soema nanga hem konsiensi kroetoe dasani, disi mi ha permisi vo doe?

30. Efi mi taki Gado tangi vo dasani, disi mi njam; vo sani hede dem moe taki ogri vo mi, vo dasani hede, disi mi teki nanga tangi?

31. We, te oen njam, ofoe oen dringi, alwasi hoesan oen doe, alasani oen moese doe so, vo Gado kisi bigi nem.

32. Oen no moe gi wan soema okasi, vo naki foetoe, fadom, no dem djoe, no dem grieki, no da gemeente vo Gado.

33. So leki mi toe doe ala soema plisiri na alafasi, di mi no soekoe, sani disi boen vo mi srefi, ma disi de helpi foeloe soema, vo dem finni da zagliheid.

Kap. 11.

Paulus vermane dem bribisoema, fa dem moe holi dem srefi, te dem de na kerki, de begi, en te dem go na da santa avondmaal.

Oen moe geersi mi, so leki mi de geersi Kristus!

2. Mi pryze oen, mi brara! disi mi si na alafasi, fa oen de

membre mi, en fa oen holi oen srefi so na alafasi, leki mi ben leri oen.

3. Vo da hede mi wani meki oen sabi toe, dati Kristus de da hede vo ibriwan man; en da man de da hede vo hem wefi; ma Gado de da hede vo Kristus.

4. Ibriwan man, disi de tapo hem hede, te a de begi, ofoe te a taki na profetifasi, hem de gi sjem na hem eigen hede.

5. Ma ibriwan oeman, disi de begi, ofoe disi de taki na profetifasi, sondro a tapo hem hede, hem de gi sjem na hem eigen hede; bikasi dati de so boen, leki dem ben koti hem wiwiri.

6. Efi a no wani tapo hem hede, meki a koti hem wiwiri dan! Ma di a sori takroe vo wan oeman, efi hem wiwiri koti, ofoe a waka nanga sjatoe wiwiri, vo da hede meki a tapo hem hede!

7. Ma wan man no moese tapo hem hede; bikasi hem de da printje en da glori vo Gado; ma da oeman de da glori vo man.

8. Bikasi da (fosi) man no ben komopo na oeman, ma da oeman ben komopo na man.

9. En Gado no ben meki man-soema vo oeman hede, ma oeman a ben meki vo man hede.

10. Vo da hede oeman moese habi wan magti na dem hede tapo, (vo sori da onderdaniki fasi vo dem,) vo dem Engel hede.

11. Ma tog na Masra fesi man no de sondro oeman, en oeman no de sondro man.

12. Bikasi so leki oeman komopo na man, so srefi dem man-soema komopo na oeman; ma alasani komopo na Gado.

13. Oen srefi kan kroetoe dati, efi a fiti wan oeman, vo a begi na Gado, sondro a ben tapo hem hede.

14. Da natur srefi no de leri oen, taki, a de wan sjem vo wan man, efi hem wiwiri langa?

15. Ma efi oeman habi langa wiwiri, dati sori mooi; bikasi oeman kisi dem langa wiwiri, vo dem kan tapo dem hede.

16. Ma efi wan soema ha plisiri vo kroetoe en vo taki tegen, meki hem sabi, wi no habi da gewenti, en dem gemeente vo Gado no habi hem toe.

17. Ma now mi moese taki wansani gi oenoe, disi meki mi no kan pryze oenoe, di oen kom makandra na wan fasi, disi no meki oen kom moro betre, ma a meki oen kom moro ogri.

18. Vooral, te da gemeente kom makandra, mi jeri, platie platie de na oen mindri; en hae mi bribi dati.

19. Bikasi falsi Kristen moese de toe na oen mindri, vo dem opregtiwan kom na krin, di de na oen mindri.

20. We, so leki oenoe kom makandra, dati no de wan fasi, vo holi da avondmaal vo Masra.

21. Bikasi te oen kom njam hem, dan ibriwan teki njam hem eigen avondmaal, bifo trawan kom; en so, *wan* de nanga hangri, da trawan dringi toemoesi kaba.

22. Oen no habi hoso dan, dapee oen kan njam en dringi? Ofoe somtem oen veragti da gemeente vo Gado, gi dem (potiwan) sjem, disi no habinoti? Sani mi sa taki vo oenoe? Mi sa pryze oenoe? No, vo dati mi no pryze oen.

23. Bikasi na Masra mi ben kisi dasani, disi mi ben gi oenoe: Masra Jesus, da srefi neti, disi dem ben tori hem, a teki brede,

24. A danke, a broko da brede, a taki: Oen teki, njam! dati da mi skin, disi dem broko vo oenoe hede; we, doe dati, vo membre mi!

25. So srefi, di dem njam kaba, a teki da beker toe, a taki: Da beker dia de da Njoe Testament na ini mi broedoe: we alatem, te oen dringi hem, oen moese doe dati, vo membre mi.

26. Bikasi alatem, te oen njam vo disi brede, en te oen dringi vo disi beker, oen moe taki vo da dede vo Masra, tee hem srefi kom baka.

27. Vo da hede wan soema, disi njam vo disi brede, ofoe disi dringi vo disi beker vo Masra na wan fasi, disi no fiti, hem doe zondoe na da skin en da broedoe vo Masra.

28. Ma ibriwan moese onderzoekoe hem srefi fosi, en dan a kan njam vo da brede, dringi vo da beker.

29. Bikasi da soema, disi de njam en dringi na wan fasi, disi no fiti, hem de njam en dringi wan strae na hem srefi tapo,

vo di a no respekti da skin vo Masra.

30. Vo da hede so meni zwa-ke soema en sikiman de na oen mindri, en foeloe go slibi kaba.

31. Bikasi efi wi srefi kroetoe wi srefi, dan Gado no sa kroetoe wi.

32. Ma te Gado de kroetoe wi, dan Masra de strafoe wi, vo wi no moese go na da verdoe-menis, moksi nanga dem kondre-soema.

33. We, oen brara vo mi, te oen kom makandra vo njam, dan oen moese wakti makandra.

34. Ma efi wan soema habi hangri, meki a njam na hem hoso, vo oen no kom makandra, vo hali wan strafoe na oen tapo. Da trasani mi sa potti na order, te mi srefi kom.

Kap. 12.

Da geest no de wroko wanfasi na ini dem bribisoema. Ma ibriwan moese teki da bekwaam, disi Gado gi hem, vo helpi trawan.

Ma vo da (diferenti) fasi, disi da geest de wroko, oen brara vo mi, mi wani taki moro krin nanga oenoe.

2. Oen srefi sabi, oen ben de heiden, disi ben waka go na dem stom kroekoetoe gado baka, so leki trawan ben tjari oenoe.

3. Vo da hede mi meki oen sabi, no wan soema, disi de taki nanga tranga vo da Jeje vo Gado, kan floekoe Jesus; en no wan soema kan kali Jesus hem Masra, boiti nanga tranga vo santa Jeje.

4. Gado no meki ala soema bekwaam wanfasi; ma tog da *wan* geest (de wroko alasani).

5. Ala soema no habi da srefi dienste toe (na ini da gemeen-te); ma tog dem habi da srefi Masra.

6. Ala wroko no kom wanfasi toe; ma tog da srefi Gado de wroko alasani na ini ala soema.

7. Ma ibriwan kisi hem marki vo da geest, vo a dini trawan nanga dati.

8. *Wan* soema da geest meki bekwaam, vo taki vo da reti koni; wan trawan da srefi geest meki bekwaam, vo taki vo da reti sabi;

9. Na wan trawan da srefi geest de gi wan (aparte tranga) bribi; wan trawan da srefi geest meki bekwaam, vo a kan meki soema gezond;

10. Wan trawan, vo a doe wonderwroko; wan trawan, vo a taki profetitori; wan trawan, vo a sabi dem diferenti geest; wan trawan, vo a kan taki foeloe tra tongo; wan trawan ageen, vo verstaa en vo poeloe dem tongo.

11. Ma ala dati da srefi en da *wan* geest de wroko; da hem platie gi na ibriwan disi ofoe dati, so leki hem wani.

12. Bikasi so leki wan skin de wan heelisani, ma tog a habi foeloe leden; en ala dem leden vo da *wan* skin, alwasi dem de foeloe, tog dem de meki *wan* skin nomo; we, da so Kristus de toe.

13. Bikasi nanga da *wan* geest wi alamal doopoe tee wi kom *wan* skin makandra, alwasi wi de djoe ofoe grieki, slavoe ofoe friman; so srefi da dranki, di wi kisi, meki wi alamal kisi da *wan* geest.

14. Bikasi wan enkli lidmaat no meki wan skin jete, ma foe-loe leden.

15. Efi foetoe sa taki: Di mi no de han, vo da hede mi no de wan piesi vo skin: dati sa meki a no de wan piesi vo skin troe?

16. En efi jesi sa taki: Di mi no de hai, vo da hede mi no de wan piesi vo skin: dati sa meki a no de wan piesi vo skin troe?

17. Efi da heeli skin de hai wawan, hoepee jesi sa tan dan? En efi heeli skin de jesi wawan, nanga hoesani joe sa smeri dan?

18. Ma now Gado srefi ben potti dem leden na ini skin, ibriwan so leki hem ben finni vo boen.

19. Efi dem alamal de *wan* lidmaat nomo, hoepee da skin sa de dan?

20. Ma now foeloe leden de, en tog *wan* skin nomo de.

21. Hai no kan taki na han: Mi no habi joe vanoodoe; en hede ageen no kan taki na foetoe: Mi no habi oen vanoodoe;

22. Kontrari, *dem* leden vo wi skin, disi wi loekoe leki dem moro zwakewan, dem wi habi moro vanoodoe, (leki dem trawan).

23. Ma dem leden, disi wi loekoe leki dem moro veragte wan, na dem wi de sori moro respekti; en dem leden, disi no sori mooi na wi skin, dem wi de soekoe vo meki moro mooi, leki dem trawan.

24. Bikasi dem leden vo wi, disi mooi kaba, dem no habi dati vanoodoe. Ma Gado ben voege da skin so makandra, en so a ben meki dem moro veragti piesi kisi moro foeloe respekti;

25. Vo no wan trobi moese de na ini skin, ma vo dem leden moe zorgoe vo makandra wanfasi.

26. En te *wan* lidmaat de pina, dan ala dem tra leden de pina toe; en te dem respekti *wan* lidmaat, dan ala dem tra leden plisiri toe.

27. We, oenoe de da skin vo Kristus, en ibriwan de wan lidmaat.

28. Fosi Gado ben potti som soema na ini da gemeente vo Apostel, trawan vo profet, trawan vo leeraar; dan dem, disi doe wonderwroko; dan dem, disi kan meki soema gezond, en disi kan helpi na alafasi, en disi regeere, en disi kan taki tra tongo.

29. Hoefasi, dem alamal de Apostel? Dem alamal de profet? Dem alamal de leeraar?

30. Dem alamal kisi da tranga, vo dem kan meki soema gezond? Dem alamal sabi vo taki foeloe tra tongo? Dem ala-

mal kan verstaa en poeloe dem tongo?

31. We, soekoe nanga oen heeli hatti, vo Gado gi oen dem moro beste sani! En mi sa sori oen wan moro betre en switi pasi jete.

Kap. 13.

Lobbi de da beste sani.

Alwasi mi kan taki ala tongo vo liebisoema en vo dem Engel; efi mi no habi lobbi, dan mi de leki da stem vo wan kooperpleti, en leki wan gingee, disi dem lui.

2. En alwasi mi kan taki leki profeti; alwasi mi verstaa ala kibritori; alwasi mi sabi ala trasani; alwasi mi habi ala bribi, so tranga, dati mi kan hopo poeloe dem bergi, potti na wan tra pee: efi mi no habi lobbi, mi de noti.

3. En alwasi mi teki ala mi goedoe, platie gi dem potiman; alwasi mi gi mi skin abra, vo dem bron mi: efi mi no habi lobbi, dan ala dati no kan helpi mi wansani.

4. Lobbi de holi pasiensi, en a sori switi fasi; lobbi no sabi djaloesome; lobbi no soekoe vo prodo, a no meki hem srefi bigi;

5. A no doe sani, disi no fiti; a no de soekoe hem eigen (voordeel); a no de kisi hattibron; a no de membre ogri vo trawan;

6. A no ha plisiri, vo si ongeregtigheid; ma a ha plisiri, vo si waarheit.

7. A verdrage alasani, a de bribi alasani, a de hoopoe ala-

sani, a de holi pasiensi vo alasani.

8. Lobbi no sa kaba nooiti; ma vo taki profetisani, dati sa kaba; en vo taki foeloe tra tongo, dati sa kaba toe; en vo sabi ala diepi sani, dati sa kaba toe.

9. Bikasi da sabi vo wi de wan hafoesani nomo; en da profeti taki vo wi de wan hafoesani toe;

10. Ma te da retisani en heeli-sani sa kom, dan da hafoesani sa kaba.

11. Di mi ben de wan pikien jete, mi ben taki leki wan pikien, en mi ben habi verstand leki wan pikien, en mi ben habi prakticeri leki wan pikien; ma di mi tron wan man, dan mi kaba nanga da pikin soema fasi.

12. Lek wi de, wi no de si sani so krin jete, ma leki na ini wan spiegli; ma bakatem wi sa si sani fesi na fesi. Lek mi de, mi sabi sani hafoe nomo; ma bakatem mi sa sabi sani so krin, leki Gado sabi mi srefi toe.

13. Ma now *bribi* en *hoop* en *lobbi* sa tan, dem drisani; ma da lobbi de da moro bigi sani.

Kap. 14.

Vo da reti gebruik vo demsani, disi Gado ben platie, gi na ibriwan

Soekoe, vo oen kisi da lobbi! Doe oen best, vo da geest kom wroko na oen ini; ma vooral vo oen kan taki profetisani.

2. Bikasi da soema, disi de taki wan vreemde tongo, hem no de taki vo liebisoema, ma vo

Gado; bikasi no wan soema kan verstaa hem; en tog nanga hem geest a de taki diepi kibritori.

3. Ma da soema, disi de taki na profetifasi, hem de taki so, vo soema kom moro tranga na ini bribi, en a vermane en troos-toe dem.

4. Wan soema, disi de taki wan vreemde tongo, hem de meki hem srefi finni boen; ma da soema, disi de taki na profetifasi, hem de meki da gemeente finni boen.

5. Mi wensi, oen alamal kan taki vreemde tongo; ma vooral, vo oen kan taki na profetifasi. Bikasi da soema, disi de taki na profetifasi, hem de bigi moro, leki da soema, disi de taki vreemde tongo, boiti efi hem de poeloe dasani krin toe, meki da gemeente finni boen nanga dati.

6. We, oen brara! efi mi sa kom na oenoe, taki vreemde tongo, hoe boen mi kan doe oen nanga dati, efi mi no taki nanga oenoe nanga openbaring, ofoe nanga diepi sabi, ofoe nanga profetitaki, ofoe nanga leri?

7. A no de so srefi nanga demsani, disi habi stem, alwasi dem no habi liebi? leki wan floiti, ofoe harpoe? efi dem no habi differenti stem, fa joe sa man vo sabi, sani dem floiti, ofoe sani dem pre na harpoe?

8. En efi da trompet no piki krin, hoesoema sa meki hem srefi klari vo go na feli?

9. We, so srefi oenoe toe, efi oen no taki wan tongo, disi soe-

ma verstaa, fa dem kan sabi, san oen taki? Dan oen sa tan, leki oen taki na ini winti.

10. A troe, foeloe soortoe stem de na grontapo, en no wan de so, vo joe no kan verstaa hem.

11. Ma efi mi no sabi da meene vo da stem, dan mi de leki wan vreemde soema na da soema fesi, disi de taki; en hem, disi de taki, de leki wan vreemde soema na mi fesi.

12. We, vo da hede oenoe toe, di oen seekoe so toemoesi, vo da geest kom wroko tranga na oen ini; seekoe dati, vo oen kisi sosani foeloe, disi de meki da gemeente finni blesi!

13. Vo da hede da soema, disi de taki vreemde tongo, moe begi Gado, meki a kom sabi vo poeloe dasani krin toe.

14. Bikasi efi mi de begi nanga wan vreemde tongo, dan da geest vo mi de begi troe, ma da meene vo mi no kan helpi wan soema.

15. We, fa a moe de dan? A moe de so: Mi sa begi nanga mi geest, ma mi sa begi toe, vo soema verstaa mi; mi sa singi nanga mi geest, ma mi sa singi toe, vo soema verstaa mi.

16. Anders, efi joe gi wan blesi nanga joe geest, fa da soema, disi sidom jeri, en disi no verstaa joe tongo, kan taki Amen, te joe kaba vo taki tangi? bikasi a no sabi, san joe taki.

17. Alwasi joe gi wan mooi blesi vo troe, tog da trawan no fili da blesi.

18. Mi danki mi Gado, disi mi de taki nanga vreemde tongo, moro leki oen alamal.

19. Ma tog na da gemeente fesi liever mi sa taki feifi woord nomo, disi soema kan verstaa, meki mi kan leri trawan toe, leki mi taki tiendoezend woord nanga vreemde tongo.

20. Oen brara! na ini da reti sabi oen no moese tron leki pikien! ma vo sabi ogri, oen moese tan leki pikien; ma na ini da reti sabi, oen moese kom bekwaam doro doro.

21. Na ini da wet wi de lesi: Mi sa meki soema, disi habi vreemde tongo en tra taal, kom taki nanga disi piple; en tog nanga ala dati dem on sa jeri mi, so Masra de taki.

22. We, dem vreemde tongo de vo wan marki, no vo dem bribisoema, ma vo dem, disi no bribi; ma vo taki na profetifasi, dati no de vo dem, disi no bribi, ma vo dem bribisoema.

23. We, efi now da heeli gemeente kom makandra na wan plesi, en dem alamal taki vreemde tongo; efi dan soema kom na ini, disi no verstaa dasani, ofoe disi no bribi: dem no sa taki, oen de lau?

24. Ma, efi dem alamal taki na profetifasi, en dan wan soema kom na ini, disi no bribi, ofoe disi no sabi noti jete, dan dem alamal sa overtuige hem, en dem alamal sa sori hem, fa hem de jete.

25. En da so demsani, disi

ben kibri na ini hem hatti, sa kom na krin; a sa fadom nanga fesi na gron, anbegi Gado, en a sa bekenti, taki, Gado de na oen mindri troe troe.

26. We, fa oen moe doe now, oen brara? Te oen kom makandra, somtem wan vo oen habi wan psalm vo singi; wan trawan habi vo gi wan leri; wan trawan habi wan vreemde tongo; wan trawan habi wan openbaring; wan trawan sabi vo poeloe wan tori krin gi trawan. We, meki alasani waka so, vo trawan ziel finni boen nanga dati!

27. Efi soema de, disi de taki vreemde tongo, meki toe soema doe dati, ofoe dri nomo, *wan* na trawan baka; en *wan* moese poeloe da taki krin gi dem trawan.

28. En efi no wan soema de, disi kan poeloe da taki krin, dan da trawan no moese taki na da gemeente fesi; ma vo hem srefi en na Gado fesi a kan taki en begi.

29. Dem profet kan taki toe ofoe dri; ma dem trawan moese potti membre en ondersoekoe.

30. Ma efi wan trawan, disi sidom dapee, kisi wan openbaring, dan a moese tan so langa, tee da fosiwan kaba vo taki.

31. Bikasi oen alamal kan taki oen profetitori, ma wan na trawan baka, vo dem alamal leri sani, en vo dem alamal kisi wan vermane.

32. Tog dem geest vo dem profet onderdaniki dem profet.

33. Bikasi Gado no de wan Gado vo broejafasi, ma vo vreed, so leki a de sori hem srefi na ini ala gemeente vo dem Santawan.

34. Dem oeman vo oenoe no moese taki na ini dem gemeente; bikasi dem no habi pasi vo taki, ma dem moese onderdaniki; so da wet de taki toe.

35. En efi dem wani leri wansani, meki dem haksi dem man na hoso; bikasi a no sori mooi vo oeman, efi dem taki na ini gemeente.

36. Hoefasi, da oenoe ben tjari da woord vo Gado kom? Ofoe somtem a kom na oenoe wawan?

37. Efi wan soema denke, hem de wan profet, hem habi da geest, da soema moese sabi, taki, demsani disi mi de skrifi gi oenoe, de gebod vo Masra srefi.

38. Ma efi wan soema no begreipe dati, meki a no begreipe!

39. Vo da hede, oen brara! soekoe, vo oen kan taki profetitori; ma oen no moese beletti dati toe, vo taki vreemde tongo.

40. Meki alasani waka nanga respeki en ordentlik!

Kap. 15.

Vo da opstaan vo dem dedesoema.

Ma, oen brara! mi membre oen da Evangelium baka, disi mi ben preki gi oenoe, disi oen ben teki toe, en disi oen tan na ini;

2. Disi de meki oen zalig toe, efi oen holi hem so troe, leki mi ben preki hem gi oen; en efi oen no ben teki da bribi vo soso.

3. Bikasi dasani, disi mi srefi ben kisi toe, dati vooral mi ben preki gi oen: Kristus ben dede vo wi zondoe hede, so leki dem boekoe ben taki;

4. En dem ben beri hem, en a ben hopo baka di vo dri dei, so leki dem boekoe ben taki;

5. En Kefas ben si hem, en na baka dem twalf (Apostel).

6. Na baka moro leki feifihondro brara ben si hem na wantron; dem meeste vo dem de na liebi jete, ma som go slibi kaba.

7. Na baka Jakobus kom si hem toe; en so ala dem tra Apostel.

8. Na baka vo dem alamal mi toe kom si hem, mi, di de leki wan pikien, disi gebore, bifo hem tem ben kisi;

9. Bikasi mi de da moro slegtivan na mindri dem Apostel; mi no waarti, vo dem kali mi wan Apostel, vo di mi ben vervolge da gemeente vo Gado;

10. Ma nanga da gnade vo Gado mi de da soema, di mi de; en da gnade vo hem, disi hem ben sori mi, no ben de vo soso; bikasi mi ben wroko moro foe-loe, leki dem alamal; ma no mi srefi (ben doe dati), ma da gnade vo Gado, disi de nanga mi.

11. Ma dati de da srefi, efi da mi, ofoe da dem; da so wi de preki, en da so oen ben bribi.

12. We, efi now wi preki vo Kristus, taki, a hopo baka na dede, fa som vo oenoe kan taki dan, dem dedesoema no hopo baka?

13. Efi dem dedesoema no hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.

14. Ma efi Kristus no hopo baka, dan da preki vo wi de wan sososani, en dan da bribi vo oenoe de wan sososani toe.

15. En dan wi sa tan leki falsi getuige vo Gado, di wi ben be-tuige vo Gado, taki, hem ben wieki Kristus baka, disi hem no ben wieki baka; (mi taki), efi a de so troe, efi dem dedesoema no hopo baka.

16. Bikasi efi dem (tra) dedesoema no hopo baka, dan Kristus no ben hopo baka toe.

17. En efi Kristus no ben hopo baka, dan da bribi vo oenoe de wan sososani; dan oenoe de na ini oen zondoe jete.

18. Dan dem soema lasi toe, disi ben go slibi na ini Kristus.

19. Efi vo disi liebi wawan wi de hoopoe vo Kristus, dan wi de moro mofina, leki ala tra soema.

20. Ma now Kristus hopo baka na dede troe, en so hem ben kom da fesiman vo ala dem, disi ben go slibi.

21. Bikasi so leki *wan* soema ben tjari da dede kom, so srefi *wan* soema ben tjari da hopo baka na dede kom.

22. En so leki na ini Adam dem alamal dede, so srefi na ini Kristus dem alamal kisi liebi baka.

23. Ma ibriwan na hem reti lo. Da fosiwan da Kristus. Na baka dem, disi de vo Kristus, te hem kom baka.

24. En dan da kaba sa kom, te hem gi da koningkondre abra kaba na Gado, da tata; te hem meki ala masrafasi en magti en tranga tron noti kaba.

25. Bikasi hem moese regeere, tee hem potti ala hem vyand lidom na ondro hem foetoe.

26. Da laatste vyand, disi sa lasi hem tranga, dati de da dede.

27. Bikasi da tata potti alasani na ondro hem. (pikien) foetoe. Ma, efi hem taki, hem ben potti alasani na hem ondro, dan tog a de na krin, hem wawan no de na ini, disi ben potti alasani na hem ondro.

28. Ma te alasani onderdaniki hem, dan da pikien srefi sa go na hem (tata) ondro, disi ben potti alasani na hem ondro, vo Gado moese de alasani na alafasi.

29. Ma efi troe troe dem dedesoema no hopo baka, sani *dem* sa doe dan, disi de teki doop na dem dedesoema grebi tapo? Vo sani hede dem teki doop dan na dem dedesoema grebi tapo?

30. En vo sani hede wi srefi toe de na gevaar ibri joeroe?

31. Mi teki da boen nem, disi wi habi na ini Kristus Jesus, wi Masra, (mi taki gi oen,) mi de de aladei.

32. Di mi ben feti na Efesus nanga dem krasi meti na soemafasi, sani dati helpi mi dan, efi dem dedesoema no hopo baka? Dan meki wi njam en dringi; bikasi tamari wi dede kaba!

33. No kori oen srefi! Ogri taki taki de pori boen maniri.

34. Wieki hopo opregti, en wan zwakesani dem sai, ma a no doe zondoe! bikasi som soema no sabi wansani vo Gado; da wan sjem vo oenoe, disi mi moese taki dati.

35. Ma somtem wan soema sa taki: Na hoofasi dem dedesoema sa hopo baka? En nanga hoe soortoe skin dem sa kom?

36. Joe lauman! dasani disi joe sai, no sa kisi liebi, efi a no dede bifosi.

37. En dasani, disi joe sai, dati no de da skin jete, disi sa kom; ma a de wan soso siri wawan, somtem areisi, ofoe wan tra soortoe.

38. Ma Gado de gi hem wan skin, so leki hem wani; en na ibriwan siri a de gi hem eigen skin.

39. Ala meti vo skin no de da srefi meti; ma da meti vo soema de wan tra fasi, leki di vo kow en vo skaap; fisimeti de wan tra fasi ageen, en fowloemeti de wan tra fasi ageen.

40. So srefi, skin vo hemel de, en skin vo grontapo de; ma di vo hemel habi wan tra glori, en di vo grontapo habi wan tra glori ageen.

41. Zon habi wan tra skyn, moen habi wan tra skyn, dem star habi wan tra skyn; en dem star srefi habi diferenti skyn ageen.

42. We, so srefi da hopo baka na dede sa de toe. Dem sai da skin vo a pori, ma a sa hopo baka so, vo a no kan pori moro;

43. Wan slegtisani dem sai, ma a sa hopo baka nanga glori;

wan zwakesani dem sai, ma a hopo baka nanga kragti:

44. Wan naturfasi skin dem sai, ma wan geestfasi skin sa hopo baka. Bikasi wan skin de, disi habi naturfasi, en wan skin de, disi habi geestfasi.

45. So srefi boekoe taki toe: Da fosi soema, Adam, Gado ben meki vo wan liebi ziel; ma da laatste Adam a ben meki vo wan geest, disi de gi soema liebi.

46. Ma da geestfasi no ben de da fosisani; da naturfasi ben de fosi, na baka da geestfasi ben kom.

47. Da fosi soema ben de vo doti, en a habi grontapofasi; ma da tweede soema de da Masra vo hemel.

48. Da fasi, disi di vo grontapo ben habi, da srefi fasi ala soema vo grontapo habi toe; en da fasi, disi di vo hemel habi, da srefi fasi ala dem trawan vo hemel sa habi toe.

49. So leki wi ben tjari da printje vo da grontaposoema; so srefi wi sa tjari da printje toe vo di vo hemel.

50. Ma dati mi taki, oen brara! skin en broedoe no kan kom erfgenaam vo Gadokondre, en sani, disi de go pori, no kan kom, dapee sani no pori.

51. Loekoe, mi de taki wan kibritori gi oen: Wi ala no sa go slibi, ma wi alamal sa verandre;

52. Na *wan* bro, en na *wan* moment, te da laatste trompet sa bari. Bikasi dem sa jeri da

trompet, en dem dedesoema sa hopo so, vo dem no kan pori moro; en wi sa kom verandre.

53. Bikasi da skin dia, disi de vo go pori, moese kisi da fasi, vo a no kan pori; en da skin dia, disi de vo go dede, moese kisi da fasi, vo a no kan dede.

54. En te da skin dia, disi de vo go pori, kisi da fasi kaba, vo a no kan pori; en te da skin dia, disi de vo go dede, kisi da fasi kaba, vo a no kan dede; dan da woord sa kom reti, disi skrifi na boekoe:

55. Da winniman swali da dede. We, joe dede! hoepee joe maka de? Joe hel! hoesani joe winni?

56. Da maka vo dede, dati de da zondoe; en da tranga vo zondoe, dati de da wet.

57. Ma grantangi vo Gado, disi hem meki wi winni alasani nanga wi Masra Jesus Kristus!

58. Vo da hede, oen lobbi brara vo mi! holi doro, no seki! en soekoe, vo oen kom moro bekwaam alatem na ini da wroko vo Masra, di oen sabi, da wroko vo oen na ini Masra no de vo soso.

Kap. 16.

Vo helpi dem poti brara na Jerusalem. Besluit vo da brifi.

So leki mi ben taki gi dem gemeente na Galaciakondre, dem moese piki moni makandra vo dem (poti) Santawan, so srefi oenoe moese doe toe.

2. Ibri fosi dei vo wieki ibriwan vo oenoe moe potti som moni na sei, spare makandra, so men; leki hem kan, vo oen no ha vo piki da moni fosi, te mi kom kaba.

3. Ma te mi kom, dan mi sa teki dem soema, disi oenoe sa sori mi na ini oen brifi leki bekwaam soema; en mi sa seni dem, vo tjari oen presenti go na Jerusalem.

4. En efi a de so meni, efi a waarti vo da moeiti, vo mi srefi go toe, dan dem sa go nanga mi.

5. Ma mi sa kom na oenoe, te mi waka Macedonia doro kaba; (bikasi Macedonia mi sa waka doro).

6. Mi denke, mi sa tan pikinso nanga oenoe, somtem da heeli kouroetem; vo (bakatem) oen kan potti mi na da pasi, dapee mi sa go.

7. Bikasi vo di djoesnoe, alwasi mi de pasa oen klosibei, mi no wani kom loekoe oenoe; ma mi hoopoe vo tan wan piesi tem nanga oenoe, efi Masra sa gi mi pasi.

8. Ma na Efesus mi sa tan tee Pinksterfest.

9. Bikasi wan bigi doro hopo gi mi, en wan bigi wrokoplesi; ma vyand de foeloe toe, disi de wroko mi tegen.

10. We, te Timoteus kom, oen moese zorgoe vo dati, vo a kan de nanga oenoe sondo frede; bikasi hem de wroko da wroko vo Masra, so srefi leki mi.

11. No wan soema moese veragte hem. Ma nanga vrede oen moese potti hem na pasi, vo a kan kom na mi; bikasi mi de wakti hem nanga dem (tra) brara.

12. Ma vo brara Apolo oen moe sabi, mi ben begi hem toemoesi, vo a kom na oenoe nanga dem brara, ma a no ben wani kweti kweti vo kom nojaso; ma so hesi da tem sa perimiteri hem, a sa kom.

13. Oen wakti! holi bribi! habi manhatti! holi oen srefi tranga!

14. En alasani, disi oen doe, oen moese doe nanga lobbi!

15. Ma mi vermane oen, mi brara! (oen srefi sabi da hoso vo Stefanus, fa dem de dem fosi bribisoema na Akajakondre, en dem ben gi dem srefi abra, vo dini dem Santawan);

16. We, oen srefi moe saka toe na so soema ondro, en na ala dem, disi de helpi wi, wroko nanga wi.

17. Ma plisiri vo troe, disi Stefanus en Fortunatus en Akaikus ben kom na mi; bikasi di mi no ben kan habi oenoe, tog mi ben habi dem.

18. Bikasi dem ben troostoe mi geest, en di vo oenoe toe. We, oen moese sabi da boen, disi so soema doe oenoe.

19. Dem gemeente vo Asia seni oen odi. Akwila en Priscila seni oen bigi odi na ini Masra; so srefi da gemeente, disi de na dem hoso.

20. Ala brara seni oen odi: Taki odi makandra nanga da santa bosi!

21. Mi, Paulus, seni oen odi, (mi skrifi dati) nanga mi eigen han.

22. Efi wan soema no lobbi Masra Jesus Kristus, hem moese de Anatema, Maranata! (wan vervloektoe soema).

23. Da gnade vo Masra Jesus Kristus moese de nanga oenoe!

24. Da lobbi vo mi de nanga oen alamal na ini Kristus Jesus! Amen.

Dati de da fosi brifi, disi (Apostel Paulus) ben skrifi gi dem bribisoema na Korint, ala di a ben de na Filippi, en a seni hem gi dem nanga Stefanus en Fortunatus en Akaikus en Timoteus.

Da tweede brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Korint.

Kap. 1.

Vo da troostoe, disi Paulus ben finni na ini ala hem pina.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga wani vo

Gado, en brara Timoteus, gi da gemeente vo Gado na Korint, en gi ala dem Santawan, disi de na heeli Akajakondre:

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado,

wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Grantangi vo Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, da tata, disi habi sarihatti vo wi, en da Gado vo ala troostoe,

4. Disi de troostoe wi na ini ala wi verdriti, vo nanga da srefi troostoe, disi Gado ben troostoe wi, wi kan troostoe dem soema toe, disi de na ini ala soortoe verdriti.

5. Bikasi so leki wi habi foeloe pina vo Kristus hede, so srefi Kristus de meki wi finni foeloe troostoe toe.

6. We, efi wi de na pina, dan a de vo oenoe troostoe en zaligheid; en dati de kom na krin, efi oen holi doro nanga pasiensi na ini da srefi pina, disi wi toe de pina; so srefi efi wi finni troostoe, a de vo oenoe troostoe toe, en vo oen zaligheid.

7. En wi habi wan vaste hoop vo oenoe, di wi sabi, so leki oen ben kisi hafoe vo da pina (vo wi), so oen sa kisi hafoe toe vo da troostoe.

8. Bikasi, oen brara! wi wami, oen moese sabi da pina, disi ben kom wi abra na Asia, en disi ben hebi na wi toemoesi pasamarki, a ben moro wi kragti, en wi ben twyfle, efi wi sa holi liebi.

9. Troe, wi srefi ben taki kaba na ini wi hatti, wi moese dede; bikasi wi no ben wani potti wi vertrouw na wi srefi, ma na Gado, disi de wieki dedesoema.

10. We, hem ben verloesoe poeloe wi na ini so wan bigi dede, en aladei a de verloesoe wi jete; en wi vertrouw hem toe, hem sa verloesoe wi moro,

11. Efi oenoe de helpi wi toe nanga oen begi; en da so da boen, disi wi ben finni vo so meni soema begi hede, sa meki foeloe soema taki tangi toe vo wi hede.

12. Bikasi dati da wi boen nem, disi wi konsiensi de gi wi getuigenis, tati nanga krin hatti en opregti fasi, so leki Gado lobbi, wi ben liebi en waka na kondre, en vooral na oenoe mindri, no nanga liebisoema koni, ma nanga da gnade vo Gado.

13. Bikasi wi no de skrifi wan trasani gi oenoe, boiti sani disi oen ben lesi en sabi kaba; en mi hoop, oen sa sabi dati alatem, so leki oen sabi wi toe kaba pikinso.

14. Bikasi wi de oenoe plisiri, en oenoe de wi plisiri na da dei vo Masra Jesus.

15. Nanga da vertrouw mi ben wani kom na oen tra dei kaba, vo oen kisi wan njoe gnade ageen.

16. Bikasi oenoe foto mi ben wani pasa doro, go na Macedonia; en komoto na Macedonia mi ben wani kom na oenoe ageen, vo oen srefi potti mi na pasi vo go na Judea.

17. Ma di mi ben pramisi dati, somtem mi ben prefoeroe soso? Of oe somtem mi pramisi sani, so leki mi pori skin wani? somtem

mi *ja ja*, en mi *no no* de wan-fasi?

18. No, Gado de getrouw, hem sabi, da woord vo wi, disi wi ben leri oenoe, no ben de leki *ja* en *no*.

19. Bikasi da pikien vo Gado, Jesus Kristus, disi wi ben preki gi oenoe, mi en Silvanus en Timoteus, no ben de *ja* en *no*; ma *ja* wawan ben de na hem ini.

20. Bikasi ala dem pramisi vo Gado de *ja* na ini Kristus, en dem de *Amen* na hem ini, vo Gado moe kisi glori vo wi hede.

21. Bikasi da soema, disi de meki wi nanga oenoe kom tranga na ini Kristus, en disi ben salvoe wi, dati da Gado;

22. Disi ben gi wi da zegelmarki toe, en disi ben gi wi da geest na ini wi hatti, leki wan pand.

23. Ma mi teki mi ziel, mi kali Gado vo getuige, dati mi no ben kom na Korint jete, wawan vo mi holi pasiensi jete nanga oenoe.

24. No vo taki, wi wani de masra vo da bribi vo oenoe; no, wi de helpi oen wawan, vo oen kisi moro plisiri; bikasi oen de na ini bribi.

Kap. 2.

Dem moese teki da soema baka, disi habi berouw vo hem zondoe. Da Evangelium de winni alapee.

Ma mi ben pramisi so na ini mi hatti, dati mi no wani kom na oenoe ageen nanga sari.

2. Bikasi efi mi meki oenoe kom na sari, hoe tra soema sa de, disi troostoe mi, boiti da srefiwan, disi mi ben meki a kom na sari?

3. Vo dati hede mi ben skrifi dasani gi oenoe, di mi no wani, te mi srefi kom, mi moese sari vo dem soema, disi de fiti, mi habi plisiri vo dem; en mi habi plisiri vo dem; en mi habi da vertrouw vo oen alamal, dati da plisiri vo mi sa de da plisiri vo oen alamal.

4. Bikasi nanga bigi sari en hebi na hatti mi ben skrifi gi oenoe, en nanga foeloe watra na hai; no vo oenoe moese kom na sari, ma vo oen kom sabi na lobbi, disi mi lobbi oen so tranga.

5. Ma efi wan soema ben meki trawan kisi sari, a no ben meki mi wawan kisi da sari, ma — (mi no wani potti toemoesi na hem tapo), pikinmoro oen alamal.

6. Ma a nofo now vo da soema, disi foeloe soema ben strafoe hem so.

7. Now oen kan gi hem pardon, troostoe hem baka, vo da toemoesi bigi sari no kom moro hem krin krin.

8. Vo da hede mi begi oenoe, vo oen meki hem kan si da lobbi vo oen.

9. Bikasi vo dati hede mi ben skrifi gi oenoe, vo mi si, efi nanga oen heeli hatti oen de gehoorzam na ala fasi.

10. We, da soema, disi oenoe gi pardon vo wansani, mi gi

hem toe; bikasi mi srefi toe, efi mi ben gi wan soema pardon vo wansani, mi ben gi hem pardon vo oenoe hede, na plesi vo Kristus;

11. Vo Satan no moe winni wansani na wi tapo. Bikasi wi sabi heel boen, sani de na ini hem hatti.

12. Di mi kom na Troas (tradei), vo preki da Evangelium vo Kristus, en wan doro hopo toe gi mi vo Masra;

13. Tog mi no ben habi reeste na ini mi ziel, di mi no ben finni mi brara Titus; ma mi taki dem adjosi, en so mi teki pasi, go na Macedonia.

14. Ma grantangi vo Gado, disi de meki wi winni alatem nanga Kristus; en a meki wi panja da sabi vo hem na alapee, leki wan switi smeri.

15. Bikasi na Gado fesi wi de wan switi smeri vo Kristus, so wel na mindri vo dem soema, disi finni da zaligheid, leki na mindri vo dem, disi go lasi.

16. Vo *dem* wi de wan smeri vo dede, disi de meki dem dede; en vo dem trawan wi de wan smeri vo liebi, disi de meki dem liebi. Ma hoesoema sa bekwaam vo dati?

17. Bikasi wi no de so leki foeloe soema, disi de drai da woord vo Gado; ma nanga opregti fasi, leki wi ben kisi hem na Gado srefi, so wi de taki hem na Gado fesi, na ini Kristus.

Kap. 3.

Da preki vo da Evangelium de wroko moro tranga, leki di vo da wet.

Hoefasi? wi bigin ageen, vo pryze wi srefi? Ofoe somtem wi habi vanoodoe, leki som trawan, vo soema skrifi brifi gi oenoe, pryze wi? ofoe vo oenoe skrifi brifi gi trawan, pryze wi?

2. No, oen srefi de wi brifi, disi skrifi na ini wi hatti, en disi ala soema kan sabi en lesi.

3. Bikasi oen kom openbar kaba, fa oen de wan brifi vo Kristus, disi hem ben meki wi skrifi, no nanga ink, ma nanga da geest vo da liebi Gado; no na ini stoon-lei, ma na ini safoe lei vo soema hatti.

4. Da vertrouw wi habi na Gado vo Kristus hede.

5. No vo taki, wi de bekwaam vo wi srefi, vo praktiseri wansani nanga wi eigen tranga; no, da bekwaam, disi wi habi, de vo Gado.

6. Hem srefi ben meki wi bekwaam toe, vo wi kom dinar vo da Njoe Testament, no vo da letre wawan, ma vo da geest. Bikasi da letre wawan de kili, ma da geest de gi liebi.

7. We, efi da dienst, disi ben tjari dede kom, en disi dem ben koti nanga letre na ini stoon, ben habi so wan glori, dati dem pikien vo Israel no ben kan loekoe Moses na ini hem fesi, vo da glori hede, disi ben de na ini hem fesi, en tog da glori ben de vo kaba;

8. Fa da dienst vo da geest no sa habi moro bigi glori dan?

9. Bikasi efi da dienst, disi de preki verdoemenis, ben habi glori, dan da dienst, disi de preki geregtigheid, habi toemoesi moro bigi glori.

10. En dati de meki dasani, disi ben de wan glorisani, no de wan glorisani moro, vo da toemoesi bigi glori hede.

11. Bikasi efi dasani, disi ben de vo wan sjatoe tem, ben habi glori, hoe moro bigi glori dasani moese habi, disi sa tan alatem.

12. We, di wi habi so wan hoop, vo da hede wi de taki vry, sondro frede.

13. En wi no doe leki Moses, disi ben tapo hem fesi nanga wan klosi, vo dem pikien vo Israel no moe loekoe so tranga na da kaba vo dasani, disi ben moese kaba.

14. Ma dem hatti en membre ben kom tranga. Bikasi tee tidei da srefi klosi tan tapo da ouroe Testament gi dem, alatem te dem lesi hem; da klosi no komopo jete, bikasi Kristus wawan kan poeloe hem;

15. Ma tee tidei srefi, te dem lesi Moses, da klosi de hanga tapo dem hatti.

16. Ma te dem sa bekeere kom na Masra, dan da klosi sa komopo.

17. Bikasi Masra de da geest; en dapee da geest vo Masra de, na dapee soema de vry.

18. Ma wi alamal, di wi de loekoe so krin na ini da glori vo

Masra, leki na ini wan spiegli, sondro wansani de tapo wi fesi; wi srefi kom verandre toe, kisi da srefi fasi, en *wan* glori na baka trawan, nanga wroko vo da jeje vo Masra.

Kap. 4.

Da Evangelium de gi wi tranga, vo doro alasani.

We, di wi de na so wan dienst, vo da hede, so leki wi ben kisi da gnade, wi no kom weri;

2. Ma wi no bemoeje toe nanga dem kibri sjemsani, en wi no habi wroko nanga ogri triki, wi no drai da woord vo Gado toe; ma wi bekenti da waarheit vry, meki ala soema konsiensi kan sabi wi, fa wi de na fesi vo Gado.

3. Ma efi da Evangelium vo wi de dangra soema, dan a dangra dem, disi de go lasi.

4. Dati da dem, disi no bribi, disi da Gado vo disi grontapo ben blinde dem hatti en membre, vo dem no kan si da krin letti vo da glori Evangelium vo Kristus, disi de da printje vo Gado.

5. Bikasi wi no de preki wi srefi, ma vo Kristus Jesus (wi de preki) taki, hem de Masra; en vo wi srefi (wi taki,) wi de oenoe knegti, vo Jesus hede.

6. Bikasi da Gado, disi ben meki da letti hopo skyn na ini doengroe, hem ben letti wan lampoe na ini wi hatti, meki wi letti gi trawan, vo dem kom sabi da glori vo Gado na ini da perzon vo Jesus Kristus.

7. Ma wi de tjari da goedoe (vo wi) na ini soso stoonpatoe, vo da toemoesi bigi tranga moese de vo Gado, en no vo wi srefi.

8. Dem de kwinsi wi na ala sei, ma tog wi no frede; wi kom verlegi, ma wi no lasi hatti.

9. Dem vervolge wi, ma Gado no verlate wi; dem hiti wi na gron, ma wi no dede.

10. Alatem wi de tjari da dede vo Masra Jesus zontoe na ini wi skin, vo da liebi vo Jesus moese kom openbar toe na ini wi skin.

11. Bikasi ala di wi liebi, dem de gi wi abra na dede alatem, vo Jesus hede, vo da liebi vo Jesus moese kom openbar toe na ini da skin vo wi, disi moese dede.

12. We, da so da dede de wroko na *wi* ini, ma da liebi na oenoe ini.

13. Ma di wi habi da srefi geest vo bribi, so leki dem skrifi: Mi de bribi, en vo da hede mi taki; so srefi wi de bribi toe, en vo da hede wi taki toe;

14. Bikasi wi sabi, da srefi (Gado), disi ben wieki Masra Jesus na dede, sa wieki wi toe vo Jesus hede, en a sa potti wi nanga oenoe tanapoe na hem fesi.

15. Bikasi ala demsani de vo oenoe best hede, vo, nanga da taki tangi vo foeloe soema, da toemoesi bigi gnade moese meki da glori vo Gado kom moro bigi.

16. Vo da hede wi no kom weri; ma alwasi da dorosei-soema vo wi go pori, tog da inisei

(soema) kisi wan njoe fasi dei vo dei.

17. Bikasi da pikin pina vo wi, disi de vo wan moment nomo, dati de wroko wan toemoesi moro bigi glori gi wi, disi satan teego;

18. Bikasi wi no de loekoe na sani, disi wi kan si, ma na sani, disi wi no kan si; bikasi demsani, disi wi kan si, de vo disitem; ma demsani, disi wi no kan si, de vo teego.

Kap. 5.

Vo da hangri, vo go na hoso, na hemel. Da apostelamt de wan bigi wroko. Alasani kom njoe njoe. Kristus verzoen wi zondoe.

Bikasi wi sabi, te da gron-tapohoso vo wi, da tenti, di wi de liebi na ini, sa go broko, wi habi wan gebouw vo Gado, wan hoso, disi no meki nanga han, ma disi de holi teego na ini hemel.

2. Bikasi na ini disi hoso wi de djem; en wi hangri, vo wi kan go weri da hoso vo wi, disi de vo hemel;

3. Dati taki, efi wi weri klosi troe, efi dem no finni wi soso sondro klosi.

4. Bikasi so langa wi de liebi na ini disi hoso, wi de djeme en wi **de** nanga hebi; no vo taki, wi wensi vo poeloe wi klosi, ma vo weri da trawan na hem tapo, vo da liebi moese swali da dedefasi.

5. Ma Gado, disi ben meki wi bekwaam vo dati, hem ben gi wi da pand vo da geest toe.

6. Vo da hede wi de getroost alatem, alwasi wi sabi, ala di wi de na hoso na ini skin, wi de liebi na doro, no nanga Masra.

7. (Bikasi wi de liebi en waka na ini bribi, sondo wi si da-sani):

8. Ma tog wi de getroost, en wi hangri moro, vo verhuisi komoto na ini skin, vo de nanga Masra na hoso.

9. Vo da hede wi doe wi best toe, efi wi liebi na hoso, efi wi liebi na doro, vo hem kan habi plisiri nanga wi.

10. Bikasi wi alamal moese kom na krin na fesi vo da kroetoestoeloe vo Kristus; vo ibri-wan ontvange dasani, disi hem ben doe, die a ben liebi na ini skin, efi da boen, efi da ogri.

11. We, di wi sabi, Masra de vo frede, vo da hede wi soekoe vo overtuige soema, meki dem bribi; Gado sabi wi krin krin, ma mi hoopoe, oenoe sa sabi wi toe na ini oen konsiensi.

12. Ma wi no wani pryze wi srefi ageen na oen fesi; ma wi wani gi oenoe okasi, vo prodo nanga wi; vo oen habi wansani vo piki dem, disi de prodo nanga sani vo dorosei, en disi no de so na ini hatti.

13. Bikasi efi wi habi toemoesi faja hatti, da vo Gado hede; ma efi wi hatti tan bedaare, da vo oenoe hede.

14. Bikasi da lobbi vo Kristus de spoore wi; en wi taki so: Efi *wan* soema ben dede vo ala soema, dan dem alamal dede.

15. En disi hem ben dede vo ala soema, dati de, vo dem soema, disi de liebi, no moese liebi vo dem srefi moro, ma vo *Hem*, disi ben dede en disi ben hopo baka vo dem hede.

16. Vo da hede wi no sabi wan soema moro noja na skinfasi; en alwasi wi ben sabi Kristus srefi na hem skinfasi, tog now wi no sabi hem so moro.

17. Vo da hede efi wan soema de na ini Kristus, dan a de wan njoe kreatur, loekoe! da ouroesani kaba, alasani kom njoenjoe.

18. Ala demsani Gado srefi ben meki so, bikasi hem ben verzoen hem srefi nanga wi, nanga Jesus Kristus, en wi a potti na da wroko, vo preki da verzoening.

19. Bikasi Gado ben de na ini Kristus, a verzoen hem srefi nanga ala soema, di a no potti dem zondoe na dem reekening; en wi a ben potti, vo preki da woord vo da verzoening.

20. We, da so wi de boodskopoeman na plesi vo Kristus; bikasi Gado meki wi vermane oenoe; we, na plesi vo Kristus wi begi oenoe: Soekoe, vo oen kom verzoen nanga Gado!

21. Bikasi a ben teki hem (pikien), disi no ben sabi wan zondoe, a meki hem de da zondoe vo wi hede; vo hem moc meki wi kom da geregtigheid vo Gado.

Kap. 6.

Paulus vermane dem, vo dem moese gebruike da gnade vo Gado reti. A potti dem Apostel leki wan exempel gi dem. Dem no moese habi gemeenskap nanga dem, disi no bribi.

We wi, leki mede helper, vermane oen toe, loekoe boen, vo oen no ben kisi da gnade vo Gado vo soso!

2. Bikasi hem taki: Na da tem vo gnade mi ben jeri joe, en na da dei vo helpi mi ben helpi joe. Oen si? now da tem vo gnade de, now da dei vo helpi de!

3. No meki wi doe *wansani*, disi kan meki wan trawan naki foetoe, vo dem no kosi da wroko vo wi.

4. Ma na alafasi wi moe sori wi srefi leki dinaar vo Gado, nanga bigi pasiensi, na ini pina, na ini nootoe, na ini benauwtoe,

5. Na ini fomfom, na ini doengroehoso, na ini oproeroe, nanga (hebi) wroko, nanga wakti, nanga fasten;

6. Nanga krin liebi, nanga reti sabi, nanga safri hatti, nanga switi fasi, nanga santa Jeje, nanga opregti lobbi;

7. Nanga da woord vo waarheit, nanga da kragti vo Gado, nanga dem fetisani vo geregtigheid, na reti han en na kroetoe-toe han;

8. Te soema pryze wi, en te dem gi wi sjem; te dem taki ogri vo wi, en te dem taki boen vo wi; leki koriman, en tog opregti;

9. Leki soema, disi no wan soema sabi, en tog soema de sabi wi; leki soema, disi dede, en loekoe, wi de liebi; leki soema, disi ben kisi strafoe, en tog da strafoe no ben kili wi;

10. Leki soema, disi de nanga sari, en tog alatem wi plisiri; leki potiman, disi de meki foe-loe soema kom goedoeman; leki soema, disi no habi noti, en tog wi habi alasani.

11. Ke, oen soema vo Korint! wi mofo hopo vo taki nanga oenoe, en wi hatti hopo bradi.

12. Oen habi wan bigi plesi na ini wi hatti; ma wi habi wan pikin plesi na ini oenoe hatti.

13. We, doe wi da srefifasi toe, en hopo oen hatti bradi toe! (Mi de taki, leki nanga mi pikien.)

14. No hali wan vreemde soema wagi, moksi nanga dem, disi no bribi! Bikasi hoe gemeenskap da geregtigheid habi nanga ongeregtigheid? En hoe gemeenskap letti habi nanga doengroe?

15. Hoefa Kristus kan akordeeri nanga Belial? Ofoe, hoe wroko wan bribisoema habi nanga wan, disi no bribi?

16. Hoefa da temple vo Gado sa fiti makandra nanga dem kroetoe gado? We, oenoe de da temple vo da liebi Gado, leki Gado srefi ben taki: Mi sa liebi na dem ini, en mi sa waka na dem mindri; mi sa de dem Gado, en dem sa de mi piple.

17. Vo da hede komoto na

dem mindri, en platie nanga dem, so Masra de taki, no meli wan dotisani: dan mi sa teki oenoe;

18. Dan mi sa de oen tata, en oenoe sa de dem manpikien en oemanpikien vo mi, en Masra de taki, da almagtige.

Kap. 7.

Paulus vermane dem, vo dem liebi wan santa liebi. Vo da berouw, disi Gado de wroko.

We, oen lobbiwan! di wi habi dem pramisi so, vo da hede meki wi krin wi srefi, poeloe ala flaka vo skin en vo ziel, en nanga da frede vo Gado meki wi soekoe vo kom santa doro doro!

2. Begreipi wi boen! Wi no ben doe wan soema kroekoetoe, wi no ben pori wan soema, wi no ben bedriege wan soema.

3. Mi no taki dati, vo verwyti oenoe: bikasi mi ben taki na fesi kaba, oen de na ini wi hatti, wi wani dede en liebi nanga makandra.

4. Mi de taki toemoesi vry nanga oenoe, mi habi foeloe plisiri vo oenoe hede; mi hatti de so getroost; vo troe, mi blyti toemoesi na ini ala wi pina en nootoe.

5. Bikasi di wi kom na Macedonia, wi skin no ben habi ruste; ma wi ben de nanga hebi na alafasi; na dorosei feti ben de, en na inisei wi ben frede.

6. Ma Gado, disi de troostoe dem mofina soema, hem ben troostoe wi nanga da kom vo Titus;

7. En no wawan nanga da kom vo hem, ma nanga da troostoe toe, disi hem ben finni na oenoe; bikasi a verteli wi, fa oen verlange en kre en feti vo mi, en dati gi mi moro plisiri ageen.

8. Bikasi alwasi da brifi vo mi ben meki oen kom na sari, tog dati no berouw mi, alwasi (fosi) a ben berouw mi. Ma di mi si, da brifi ben meki oen kom na sari vo wan piesi tem:

9. Dati de meki mi plisiri now; no juisti, disi oen ben de nanga sari, ma disi oen ben sari so, tee oen kom fili berouw. Bikasi oen ben sari so, leki a boen na Gado, en da so wi no ben doe oen ogri, no na wan fasi.

10. Bikasi da Gado sari de wroko wan berouw, disi de meki wi zalig, en disi no berouw wan soema; ma da grontapo sari de wroko dede.

11. Oen srefi si, disi oen ben sari so wan Gado sari, fa dati de meki oen doe oen best now! hoe verantwoortoe (oen fili now)! hoe verwyti! hoe frede! hoe verlange! hoe yver! hoe revensi! Na ala fasi oen ben bewyze, taki, oen de krin vo dasani, disi da soema ben doe.

12. Vo da hede, alwasi mi ben skrifi oen so, tog mi no ben doe dati vo da soema hede, disi ben doe da ogri, en no vo da soema hede toe, na disi a ben doe da ogri; ma vo oen si, fa wi de zorgoe vo oenoe na Gado fesi.

13. We, di oenoe ben finni troostoe so, dati de troostoe wi srefi toe: ma disi Titus hatti kouroe so, dati ben gi wi toemoesi moro foeloe plisiri ageen; bikasi hem geest ben kisi njoe liebi baka, di a ben si oen alamal.

14. Bikasi vo da boensani, disi mi ben verteli hem vo oenoe, tog mi no ben kisi sjem; ma so leki alasani de waarheit, disi wi ben taki gi oenoe, so srefi dasani kom waarheit toe, disi mi ben pryze oen gi Titus.

15. En hem hatti de hanga toemoesi na oenoe, te a membre da gehoorzam vo oen alamal, en fa oen ben ontvange hem nanga frede en befi.

16. A plisiri na mi, disi mi kan vertrouw oen na ini alasani.

Kap. 8.

Paulus vermane dem, fa dem moe asisteri dem potiman.

Oen brara vo mi! mi meki oen kom sabi da gnade vo Gado, disi hem ben gi na dem gemeente na Macedonia.

2. Bikasi na ini ala soortoe pina en tesi da toemoesi bigi plisiri vo dem, en da bigi potifasi vo dem ben ron go abra tee dem doe trawan toemoesi foeloe boen.

3. Bikasi dati mi kan betuige dem nanga plisiri dem ben gi so meni leki dem kan, en moro foeloe srefi, leki dem kan;

4. En dem begi en pliesi wi toemoesi, vo wi teki da pre-

senti vo dem, meki dem toe kan helpi en asisteri dem Santawan.

5. En dem ben doe moro srefi, leki wi ben verwakti; bikasi fosi dem gi dem srefi abra na Masra, en dan na wi toe, nanga wani vo Gado.

6. Vo da hede wi ben begi Titus, vo, so leki hem fosi ben begin, so hem moese doro da srefi wroko vo da gnade na oenoe mindri toe.

7. We, so leki oen de goedoeman na ala fasi, na ini bribi, na ini da leri, na ini sabi, en di oen doe oen best na alafasi, en na ini da lobbi, disi oen habi vo wi: we, sori oen srefi leki goedoeman toe na ini da gnade, vo helpi trawan!

8. Mi no taki dati, leki mi wani gebiede oenoe; ma di trawan doe so meni, vo da hede mi wani tesi da lobbi vo oenoe toe, efi a de opregti.

9. Bikasi oen sabi da gnade vo wi Masra Jesus Kristus, fa, alwasi hem de wan goedoeman, tog a ben kom poti vo oenoe hede, vo nanga da potifasi vo hem oenoe moese kom goedoeman.

10. We, mi de gi oen mi boen rai wawan. Bikasi dati de boen vo oenoe, di oen ben begin tra jari kaba, no wawan vo doe so, ma vo doe so moro ageen.

11. We, meki da doe go doro now, vo, so leki oen hatti ben boen vo wani, a moe boen toe, vo doe dasani, so meni leki oen habi vo gi.

12. Bikasi efi wan soema hatti wani nomo, dan Gado tevrede, disi de loekoe na sani, disi ibriwan soema habi, en no na sani, disi a no habi.

13. Mi no meene so, vo trawan moe kisi boen liebi, en oenoe moese kom na pina;

14. Ma vo a kom wanfasi; vo da hede, di oenoe habi nofo sotem, moro leki oen habi vanoodoe, dati moese helpi dem, disi habi gebrek; vo bakatem, te dem habi foeloe, dem kan helpi oenoe, te oenoe habi gebrek, vo alasani platie reti.

15. Leki dem skrifi na boekoe: Disoema disi ben piki foeloe, no wansani ben libi abra gi hem; en 'disi ben piki weiniki, no ben habi geprek.

16. Ma tangi vo Gado, disi ben potti dati na ini Titus hatti, vo hem meki da srefi moeiti toe vo oenoe hede.

17. Bikasi nanga plisiri a doe so leki mi begi hem; en boiti dati, di hem srefi ben hangri da sani so toemoesi, dati meki hem srefi teki pasi, go na oenoe.

18. Ma wi ben seni wan brara go nanga hem, disi habi boen nem na ala gemeente, vo da Evangelium hede, (disi a de preki).

19. En no dati wawan, ma dem gemeente srefi ben verkiesi hem, vo a waka go nanga wi, helpi wi na ini da boen wroko, disi wi bezorgoe, vo Masra srefi kisi bigi nem, en vo soema kom sabi da boen hatti vo oenoe.

20. Ma wi voorzigtig toe, vo no wan soema moese taki ogri na wi baka, vo da bigi presenti hede, disi de na wi han.

21. En wi de zorgoe, vo alasani waka opregti, no wawan na Masra fesi, ma na soema fesi toe.

22. So srefi wi ben seni wan brara vo wi go nanga dem, disi ben gi wi foeloe bewys kaba so menitron, fa hem ha plisiri, vo doe ibriwan wroko; en now a kisi moro plisiri jete, di a habi so wan boen vertrouw vo oenoe.

23. Vo Titus oen moese sabi, hem de nanga mi na *wan* wroko, en a de helpi mi wroko na oen mindri; en dem tra brara vo wi, dem de Apostel vo dem gemeente, en wan glori vo Kristus.

24. We, meki dem srefi si da bewys vo da lobbi vo oenoe; en meki dem gemeente toe si dasani now, disi wi ben pryze vo oenoe?

Kap. 9.

Dem srefi vermane de go doro.

A no de vanoodoe, vo mi skrifi moro foeloe gi oenoe vo dasani, disi dem seni vo asisteri dem Santawan.

2. Bikasi mi sabi, oen hatti boen vo dati; en di mi ben de na Macedonia, mi ben pryze oen vo dati, mi ben taki: Akaja ben begin kaba sinsi tra jari. En dasani, disi oenoe ben begin nanga so kragti fasi, dati ben spoore foeloe trawan.

3. Ma dem brara dia mi seni a sa meki dem vroektoe vo oen vo dati hede, vo dasani, disi wi geregtigheid gro;
ben pryze oen vo dati, no moese 11. Vo oen kom goedoeman de wan soso taki; ma, so leki na ala fasi, vo oen kan doe ala mi ben taki, vo oen moese klari; soortoe boen; en so wi de meki foeloe soema taki Gado tangi.

4. Bikasi mi no wani, efi somtem soema vo Macedonia kom 12. Bikasi di wi bezorgoe da nanga mi, kaba dem no finni oen dienst, dati de meki dem Santa- klari, vo wi (wi no wani taki, wan no habi geprek moro; en oenoe) kisi sjem dan vo da srefi no dati wawan, ma disi so meni soema taki Gado tangi, dati de sani, disi wi ben habi so wan meki sani libi abra srefi.

5. Vo da hede mi ben denke, 13. Bikasi vo da bewys hede, a de vanoodoe, vo mi begi dem disi oen ben gi nanga da dienst brara, meki dem waka na fesi vo oenoe, dem de pryze Gado; en disi oen onderdaniki en ge- go na oenoe, potti da blesi kla- hoorzam da Evangelium vo Kris- ri, disi oen ben pramisi, vo a tus so, en disi oen asisteri dem moe klari leki wan troe blesi, en nanga ala soema so nanga oen no leki wansani, disi oen gi heeli hatti;

6. Bikasi mi taki so: Dasoema, 14. En nanga da begi, disi dem de begi vo oenoe, (dem de pryze hem toe); bikasi dem ver- disi de sai weiniki, hem sa koti lange vo oenoe, vo da toemoesi sai foeloe, hem sa koti foeloe toe. bigi gnade hede, disi Gado ben gi oenoe.

7. Ibriwan moese gi, sani 15. Man grantangi vo Gado, hem eigen hatti wani, no nanga disi hem ben gi wi moro foe- knoeroe, ofoe nanga dwingi; bi- loe boen, leki wi tongo man vo kasi Gado lobbi dasoema, disi taki!

8. En Gado habi tranga toe, vo 16. Man grantangi vo Gado, blesi oen nanga so meni blesi, disi hem ben gi wi moro foe- vo alatem oen habi alasani nofo loe boen, leki wi tongo man vo na alafasi, vo oen kan doe ala taki!

9. So leki wi lesi na boekoe: 17. Man grantangi vo Gado, A ben panja trowei, gi potiman hem ben gi wi moro foe- presenti; da geregtigheid vo hem loe boen, leki wi tongo man vo sa tan teego.

10. Ma 'disi de gi da siri na 18. Ma mi, Paulus, teki da safri- saiman, hem sa gi hem brede hatti en da safrifasi vo Kristus toe vo njam; en hem sa meki mi begi oenoe; bikasi te mi srefi oenoe toe kisi moro foeloe siri, de na oen mindri, dan mi de leki mi frede, ma te mi no de nanga oenoe, dan mi no sabi frede — so dem taki; —

Kap. 10.

Paulus verantwoortoe hem srefi vo dasani, disi dem ben potti na hem tapo.

2. We, mi begi oen, no dwingi mi, vo, te mi kom, mi moese teki hatti, taki so vry, leki dem taki, mi ben doe nanga som soema, disi denke, wi de liebi en waka leki soema, disi de na ondro dwingi vo skin jete.

3. Bikasi alwasi wi de liebi en waka na ini skin, tog wi no de feti leki soema, disi de na ondro dwingi vo skin;

4. Bikasi dem fetisani, disi wi de tjari go na feti, dati a no liebisoema tranga, ma da kragti vo Gado, disi de broko dem (tra) kragti;

5. Bikasi wi de meki dem prakticeri tron noti, nanga ala heisani, disi de hopo tegen da reti sabi vo Gado; en ala (soso) verstand wi teki potti na boeje, meki a saka na ondro da gehoorzam vo Kristus;

6. En wi de klari, vo strafeo ala ongehoorzaam, so hesi oenoe sa sori da reti gehoorzaam.

7. Hoefasi? oen de loekoe na sani, disi de na dorosei? Da soema, disi denke vo hem srefi, taki, hem de vo Kristus, hem moese sabi dati vo hem srefi ageen, taki, wi toe de vo Kristus, so boen leki hem.

8. En alwasi mi sa wani taki moro foeloe jete vo da magti, disi Masra ben gi wi, vo helpi oen moro fara na ini bribi, en no vo pori oen: mi sa kan doe dati, sondo mi kisi sjem.

9. Oen no moese denke, mi wani skreki oen soso nanga brifi.

10. Bikasi dem taki, dem brifi

de hebi en tranga, ma te hem eigen perzon dia, dan a zwake, en da taki vo hem no mooi toe.

11. Ma so wan soema moese sabi, so leki dem woord vo wi taki na ini brifi, te wi srefi no de, so wi sa doe toe, te wi srefi de nanga oenoe.

12. Bikasi wi no sa habi hatti, vo teli wi srefi wanfasi, geersi wi srefi nanga som soema, disi de pryze dem srefi; bikasi dem no habi reti verstand, di dem teki dem srefi, marki dem srefi, en di dem geersi dem srefi nanga dem srefi wawan.

13. Ma wi no wani pryze wi srefi pasamarki, ma so leki a fiti da onder vo da marki, disi Gado srefi ben marki gi wi, di a meki wi kom tee na oenoe toe.

14. Bikasi wi no de go toemoesi fara, leki wi no ben kom tee na oenoe; bikasi troe, wi ben kom tee na oenoe toe nanga da Evangelium vo Kristus;

15. Wi no pasa wi marki toe, meki wi srefi bigi nanga tra soema wroko, ma wi hoopoe, te da bribi vo oenoe kom moro tranga, dan wi sa go toemoesi moro fara na oen mindri nanga da marki vo wi;

16. Vo wi preki da Evangelium na dem buurti toe, disi de na abrasei vo oenoe; ma sondo vo meki wi srefi bigi na wan tra soema wrokoplesi, nanga sani, disi trawan wroko kaba.

17. Ma dasoema, disi soekoe glori, meki a soekoe hem na Masra!

18. Bika efi wan soema de pryze hem srefi, dati no gi hem wan waarti, ma efi Masra de pryze hem.

Kap. 11.

Paulus de go doro so, a verteli dem ala hem pina en moeiti.

Mi wensi, oen holi pasiensi pikinso nanga da lautaki vo mi; mi hoop, oen holi pasiensi nanga mi.

2. Bikasi mi djaloese vo oenoe nanga wan Gado djaloese; bikasi mi ben pramisi oen gi *wan* man, vo mi kan tjari oen kom, potti oen na Kristus fesi, leki wan krin njoewendje.

3. Ma mi frede, so leki da sneki ben kori Eva nanga da ogri triki vo hem, somtem a go drai oenoe hatti en membre toe, vo oen lasi da opregti fasi, disi de na ini Kristus.

4. Bikasi efi wan soema kom, preki wan tra Jesus, disi wi no ben preki; en efi oen kisi wan tra geest, disi oen no ben kisi; ofoe wan tra Evangelium leki disi oen ben teki kaba: mi bri-bi, oen no sa trobi vo verdrage dati.

5. Ma mi denke, mi no de moro weiniki, leki dem bigi Apostel de.

6. En alwasi mi no kan taki so boen, tog da sabi no mankeri. Oen srefi sabi wi heel boen na alafasi.

7. Ofoe somtem mi ben doe zondoe, disi mi ben saka mi srefi, meki oenoe kom grani?

Bikasi sondro vo teki paiman mi ben preki da Evangelium vo Gado gi oenoe.

8. Na tra gemeente mi ben teki sani; mi ben meki dem moese pai mi, vo mi dini oenoe.

9. En di mi ben de nanga oenoe, mi ben habi gebrek, ma tog mi no ben lastiki wan soema; bikasi dasani, disi mi ben habi gebrek, dati dem brara ben gi mi, disi ben komopo na Macedonia; na alafasi mi ben holi mi srefi so, vo mi no lastiki oenoe; en so mi sa holi mi srefi jete.

10. So troe leki da waarheit vo Kristus de na mi ini, no wan soema sa meki da boen nem vo mi go pori na dem buurti vo Akaja!

11. Vo san hede dati? Somtem di mi no lobbi oenoe? Dati Gado sabi.

12. Ma dasani, disi mi doe, dati mi sa doe alatem, vo mi koti da okasi gi dem, disi de soekoe okasi, vo meki dem srefi bigi, taki, dem de net so leki wi.

13. Bikasi so soortoe falsi Apostel de bedriegi-wrokoman, disi de teki da fasi, sori leki Apostel vo Kristus.

14. En dati no de vo verwondroe; bikasi Satan srefi ben verandre hem srefi, sori leki wan Engel vo letti.

15. Vo da hede a no de wan aparti sani, efi dem dinaar vo hem verandre dem srefi toe, sori leki dinaar vo gerechtigheid; ma da kaba vo dem sa de, so leki dem wroko de.

16. Mi taki wantron moro :
No wan soema moe denke, mi
lau; ofoe anders, meki oen teki
mi leki wan lauman, vo mi kan
meki mi srefi bigi pikinso.

17. Dasani, disi mi de go taki
now, dati mi no taki na nem vo
Masra, ma leki wan lausani, di
mi denke, mi habi reti vo meki
mi srefi bigi.

18. Di so meni soema meki
dem srefi bigi na grontapofasi,
mi sa meki mi srefi bigi toe.

19. Bikasi oen lobbi vo ver-
drage dem lauman, vo di oen
koni so.

20. Oen verdrage, efi wan
soema meki oen katibo, efi wan
soema swali oenoe, efi wan soe-
ma teki oen sani, efi wan soema
hopo hem srefi, efi wan soema
naki oen na ini oen fesi.

21. Vo wi eigen sjem mi moe-
se taki so, leki wi ben zwake
toemoesi. Ma efi wan soema de
stoutoe vo wansani hede (mi taki
leki wan lauman), vo dasani
hede mi de stoutoe toe.

22. Dem de Ebreer? mi toe.
Dem de Israeliti? mi toe. Dem de
vo da siri vo Abraham? mi toe.

23. Dem de dinaar vo Kristus?
(mi taki leki wan lauman,) mi de
moro, leki dem. Mi ben wroko
moro foeloe, mi ben kisi moro
fomfom, mi ben de na doengroe-
hoso moro foeloe tron; en nofo-
tron mi ben de klosibei na dede
srefi.

24. Feifitron dem djoe ben
gi mi dritentin na negi fomfom
(nanga tiki).

25. Dritron dem ben geesele
mi nanga wipi; wantron dem
ben fringi stoon na mi tapo; dri-
tron da sipi ben broko, disi mi
ben de na ini; en wan heele dei
nanga wan neti mi ben pina na
tapo da diepi zee.

26. Mi ben meki foeloe reisi,
mi ben de na gevaar na dem riba
tapo; mi ben de na gevaar na
han vo kiliman; mi ben de na
gevaar na mindri dem djoe en
na mindri dem heiden; mi ben de
na gevaar na ini dem foto; mi
ben de na gevaar na woestein;
mi ben de na gevaar na zee; mi
ben de na gevaar na mindri dem
falsi brara;

27. Nanga moeiti en pina,
nanga so meni wakti, nanga
hangri en drewatra, nanga foe-
loe fasten, nanga tranga kouroe
en sondro klosi na skin.

28. Boiti demsani, disi de na
dorosei, disi ala dei so meni soe-
ma de kom na mi, en disi mi ha
vo zorgoe vo ala dem gemeente.

29. We, hoesoema de zwa-
ke, sondro mi kom zwake toe?
Hoesoema hatti kom bron, son-
dro mi hatti kom bron moro
tranga?

30. We, efi mi moese taki
foeloe vo mi srefi, dan mi sa
taki foeloe vo da zwakefasi vo mi.

31. Gado, da tata vo wi Masra
Jesus Kristus, disi de vo pryze
teego, hem sabi, mi no lei.

32. Na Damaskus da granman
vo koning Aretas, ben potti wak-
ti rontoe da foto vo dem Damas-
kus-soema, vo a kisi mi;

33. Ma dem saka mi na abrafensre na ini wan manki na abra da muur, en so mi komopo na hem han.

Kap. 12.

Vo dem bigisani, disi Paulus ben si, en vo dem tesi vo hem.

Troe, a no kan helpi mi noti, vo mi meki mi srefi bigi! Ma tog mi sa taki vo dem kibrisani, disi mi ben si, en disi Masra ben meki mi sabi.

2. Mi sabi wan soema na ini Kristus, sinsi tin na fo jari, (efi a ben de na ini skin, mi no sabi; efi a ben de boiti hem skin, mi no sabi toe; dati Gado sabi,) we, da soema gowei tee na ini da derde hemel.

3. En mi sabi, da srefi soema, (efi a ben de na ini hem skin, ofoe boiti skin, mi no sabi; dati Gado sabi);

4. Ma a ben gowei krin krin tee na ini paradys; en a jeri woortoe, disi no wan soema tongo kan poeloe, en disi no wan soema ha permisi toe, vo taki.

5. We, da soema mi sa teki, pryze; ma vo mi srefi mi no sabi wansani vo pryze, boiti dem zwake vo mi.

6. En alwasi mi sa wani vo pryze mi srefi, tog dati no sa meki mi de wan lauman; bikasi mi sa taki waarheit. Ma mi no wani doe dati, vo no wan soema moese loekoe mi moro hei, leki hem srefi de si mi, en leki hem jeri na mi.

7. En mi srefi no kan meki mi srefi so bigi toe nanga dem heisani, disi Gado ben sori mi; bikasi mi kisi wan maka na ini mi skin, wan engel vo Satan, meki a naki mi nanga kofo, vo mi no moe kisi toemoesi hei membre vo mi srefi.

8. Mi ben begi Masra dritron kaba vo dasani, meki a liebi mi.

9. Ma hem taki gi mi: Joe moe tevrede nanga da gnade vo mi; bikasi da kragti vo mi kom tranga na ini dem zwakewan. Vo da hede liever mi sa teki da zwakefasi vo mi, meki mi srefi bigi, vo meki da kragti vo Kristus kom liebi na mi ini.

10. We, dati meki a boen na mi srefi, efi vo Kristus hede mi de zwake, en efi dem gi mi sjem, en efi mi kom na nootoe, efi dem verfolge en pina mi; bikasi te mi zwake, dan mi de tranga.

11. Mi ben tron wan lauman troe, di mi ben pryze mi srefi so; ma oenoe ben dwingi mi vo dati. Bikasi a ben fiti, oenoe ben moese pryze mi; tog mi no de moro weiniki, leki dem (tra) bigi Apostel, alwasi mi de noti.

12. Troe, mi ben doe ala wroko vo wan Apostel na oen mindri, nanga ala pasiensi en bigi marki en wonderwroko en bigi tranga.

13. Hoesani de, disi dem tra gemeente ben habi, disi oenoe no ben habi? boiti disi mi no ben lastiki oenoe? Vo *da* foutoe mi begi oen pardon.

14. Loekoe, vo dritron mi de klari now vo kom na oenoe, en mi no sa lastiki oen; bikasi mi no soekoe oen goedoe, ma oen srefi (mi soekoe). Bikasi dem pikien no moese spare goedoe gi dem tata en mama, ma tata en mama moese doe dati vo dem pikien.

15. We, mi sa pai alasani nanga plisiri; mi wani offer mi srefi vo oen ziel hede; alwasi moro tranga *mi* lobbi *oenoe*? moro weiniki oenoe lobbi mi.

16. Ma alwasi mi no ben lastiki oen, tog somtem nanga falsi en triki mi ben kisi oen na wan konifasi?

17. Mi ben meki wan vo dem, disi mi ben seni go na oenoe, soekoe wan voordeel gi mi?

18. Mi ben begi Titus, (vo a go na oenoe,) en mi seni wan brara moro go nanga hem. Somtem Titus ben soekoe wan voordeel vo hem na oen mindri? Wi (ala) no ben liebi en waka nanga da srefi geest? en na dem srefi foetstapoe?

19. Somtem oen denke ageen, wi wani krin wi srefi nomo na oen fesi? No, oen lobbiwan! na Gado fesi na ini Kristus wi taki so; en ala dati (wi taki) vo oenoe best hede.

20. Bikasi mi frede, te mi kom, mi no sa finni oen so, leki mi wensi; en oenoe toe no sa finni mi so, leki oenoe wensi; somtem trobi en djaloese en hattibron en stry en gongosa en leitori en bigi membre en oproeroe sa de;

21. Somtem, te mi kom, mi Gado sa saka mi ageen na oen mindri, meki mi moese sari vo so meni vo oenoe, disi ben doe zondoe fositem, en disi no ben bekeere, komoto na ini da takroe liebi en hoeroedoe en sjemsani, disi dem ben doe.

Kap. 13.

Paulus vermane dem, meki dem bekeere.

Te mi kom na oen vo dritron, dan mi sa koti ala kroetoe nanga mofo vo toe ofoe dri getuige.

2. Mi ben taki na fesi kaba, en mi taki na fesi ageen vo toetron, leki mi srefi de kaba; ma di mi no de na oen mindri di djoesnoe, vo da hede mi skrifi gi dem, disi ben doe zondoe fositem, en gi ala dem trawan: Te mi kom ageen, dan mi no sa tapo mofo gi dem.

3. Bikasi oen srefi de soekoe wan bewys vo Kristus, disi de taki na mi ini, en disi no de zwake na oen ini, ma a habi kragti na oen mindri.

4. Bikasi alwasi dem ben kruisi hem na ini hem zwakefasi, tog nanga da tranga vo Gado a de liebi. En alwasi wi toe de zwake vo hem hede, tog nanga da tranga vo Gado wi sa liebi nanga hem na oen mindri,

5. Ondersoekoe oen srefi, efi oen de na ini bribitroe; haksi en srefi! Somtem oen no sabi oen srefi, dati Jesus Kristus de na oen ini? boiti somtem oen no de opregti.

6. Ma mi hoop, oen sa sabi, *wi* de opregti.

7. En mi begi Gado, vo oen no moese doe ogri; no vo wi hede, vo wi sori opregti, ma vo oenoe hede, vo oenoe doe boen, alwasi wi tan, leki wi no de opregti.

8. Bikasi wi no kan doe wansani, vo tegen da waarheit, ma vo betuige da waarheit.

9. Troe, wi plisiri, efi wi de zwake, en oenoe de tranga, dati wi wensi srefi, vo oen kom so alafasi, leki oen moese de.

10. Vo da hede mi de skrifi so, ala di mi no de nanga oenoe, vo, te mi kom, mi no moese habi vanoodoe vo krasi oen tranga, nanga da magti, disi Masra ben gi vo bouw en vo hopo, en no vo broko, hiti na gron.

11. We, oen brara! tan boen; soekoe, vo oen kom bekwaam moro moro; tan getroost; holi *wanfasi* vo membre; en liebi nanga vrede! Dan da Gado vo lobbi en vo vrede sa de nanga oenoe.

12. Taki odi makandra nanga da santa bosi! Ala dem Santa-wan taki oen odi.

13. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus, en da lobbi vo Gado, en da gemeenskap vo santa Jeje moese de nanga oen alamal! Amen.

Dati de da tweede brifi, disi Paulus ben skrifi gi dem bribisoema na Korint, ala di a ben de na Filippi na Macedonia kondre; en a seni hem gi dem nanga Titus en Lukas.

Da brifi vo Apostel Paulus gi dem soema na Galaciakondre.

Kap. 1.

Paulus verwondroe, fa dem kenki so hesi, libi da reti Evangelium, disi Gado srefi ben seni gi dem.

Paulus, wan Apostel, no vo liebisoema, en disi liebisoema no ben seni toe, ma Jesus Kristus, en Gado, da data, disi ben wieki hem baka na dede,

2. (Mi) nanga ala brara, disi de nanga mi, (wensi) gi dem gemeente na Galaciakondre:

3. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, da tata en vo wi Masra Jesus Kristus,

4. Disi ben gi hem srefi abra vo wi zondoe hede, vo a verloesoe poeloe wi na ini da ogri kondrefasi vo disi tem noja, nanga da wani vo Gado, wi tata;

5. Disi moese habi glori teego alatem. Amen.

6. Mi verwondroe, fa oen drai baka so hesi, libi Hem, disi ben kali oen kom na ini da gnade vo Kristus, oen meki soema hali oen abra na wan tra Evangelium;

7. En tog no wan trawan de; ma som soema de, disi de soekoe

vo dangra oenoe, en dem wani drai da Evangelium vo Kristus.

8. Ma alwasi da wi srefi, ofoe wan Engel vo hemel sa kom preki wan tra Evangelium gi oenoe, leki disi wi ben preki gi oenoe, Gado sa floekoe hem!

9. So leki wi taki di djoesnoe, so mi taki wantron moro: Efi wan soema preki wan tra Evangelium gi oenoe, leki disi oen ben kisi, Gado sa floekoe hem!

10. Hoefasi, di mi taki so, mi doe dati vo liebisoema hede, ofoe vo Gado hede? Somtem mi soekoe nem na liebisoema? Efi mi soekoe nem na liebisoema jete, dan mi no de wan knegti vo Kristus.

11. Ma oen moese sabi, oen brara! da Evangelium, disi mi ben preki, dati no de wan liebisoema leri.

12. Bikasi mi no ben kisi en leri hem na liebisoema, ma Jesus Kristus srefi ben meki mi kom sabi hem.

13. Bikasi oen ben jeri, fa mi ben liebi en waka fositem na ini djoe-reliesi, en fa mi ben vervolge en pori da gemeente vo Gado toemoesi pasamarki;

14. En mi ben winni foeloe soema vo mi speli en vo mi piple na ini da reliesi vo djoe; en mi ben feti toemoesi pasamarki, vo holi ala da fasi vo dem tata vo wi.

15. Ma Gado, disi ben verkiesi mi kaba sinsi mi mama bele, en disi ben kali mi nanga hem gnade, di hem pliesi,

16. Vo meki mi kom sabi hem pikien na ini mi hatti, en vo mi preki da Evangelium vo hem na mindri dem heiden, djoesnoe mi klari, mi no haksi fosi, sani skin en broedoe sa taki;

17. Mi no ben go na Jerusalelem toe na dem, disi ben de Apostel bifo mi; ma mi go tee na Arabia, en dan mi drai baka kom na Damaskus.

18. Dri jari na baka fosi mi go na Jerusalem, vo go loekoe Petrus; en mi tan nanga hem tin na feifi dei.

19. Ma vo dem tra Apostel mi no ben si wan, boiti Jakobus, da brara vo Masra.

20. Dasani, disi mi skrifi gi oen dia, loekoe! Gado sabi, mi no lei.

21. Na baka mi kom na dem buurti vo Siria en Cilicia.

22. En dem Kristen gemeente na Judea no ben sabi mi, dem no ben si mi fesi.

23. Dem ben jeri wawan, taki, da soema, disi ben vervolge wi fositem, hem de preki da srefi bribi noja, disi a ben soekoe vo beletti fositem.

24. En dem pryze Gado vo mi hede.

Kap. 2.

Paulus geersi hem srefi nanga dem tra Apostel. A kisi wan kwestie nanga Petrus. Da preki vo da geregtigheid vo bribi.

Tin na fo jari na baka mi go ageen na Jerusalem, mi nanga Barnabas; en Titus mi teki toe nanga mi.

2. Ma da reis mi ben meki vo wan openbaring hede, en mi taki nanga dem vo da Evangelium, disi mi de preki; gi dem heiden en vooral mi ben taki nanga dem, disi de gransoema (vo gemeente), vo da wroko, disi mi ben doe kaba, en disi mi sa doe jete, no moese de vo soso.

3. Ma Titus srefi, disi ben de nanga mi, dem no dwingi, vo a moese meki dem besneide hem, alwasi hem de wan grieki.

4. En dati ben de vo dem falsi brara hede, disi ben foefoer pasi, kom na ini (gemeente), vo wakti da vryheid, disi wi habi na ini Kristus Jesus, vo dem potti wi na ondro dwingi ageen.

5. Ma wi no ben gi dem pasi, wi no onderdaniki dem, no wan joeroe srefi; ma wi wani, da waarheit vo da Evangelium moese tan na oen mindri.

6. Ma vo taki vo dem, disi trawan de loekoe, leki dem de wansani somtem dem ben de wansani fositem, ma nanga dati mi no habi wroko; Gado no de loekoe na soema perzon. Ma dem soema srefi, disi de sori, leki dem de wansani, dem no ben leri mi wan njoesani moro;

7. Kontrari, di dem si, Masra ben vertrouw mi da Evangelium, (vo preki hem) gi dem soema, disi no besneide, so leki a meki Petrus doe gi dem, disi besneide;

8. (Bikasi da srefi Masra, disi ben gi Petrus tranga, vo doe da Apostelwroko na mindri dem

soema, disi besneide, hem ben gi mi tranga toe na mindri dem heiden);

9. We, di Jakobus en Kefas en Johannes, disi dem trawan de loekoe, leki pilari (vo kerki), di dem si da gnade, disi mi ben kisi, dem gi mi nanga Barnabas dem reti han, en wi meki da verbond makandra, taki *wi* sa go na dem heiden, en *dem* sa go na dem soema, disi habi da besneide.

10. Da *wansani* nomo dem taki, vo wi moese membre dem potiman; en dati mi ben doe toe, so meni leki mi kan.

11. Ma di Petrus kom na Antiokia, mi krasi hem na ini hem fesi, vo di a ben doe wansani, disi no fiti.

12. Bikasi bifo som soema vo Jakobus ben kom na hem, a ben njam nanga dem heiden; ma na baka di dem kom, a no doe so moro, a holi hem srefi aparti, vo di a frede dem soema, disi habi da besneide.

13. En so dem tra djoe geersi hem dati, dem sori wan tra fasi, leki dem de na ini dem hatti; en Barnabas srefi dem hali abra toe na dem sei, meki a sori wan tra fasi, leki a de na ini hem hatti.

14. Ma di mi si, dem no liebi en waka opregti, so leki a fiti da waarheit vo da Evangelium, mi taki na Petrus na fesi vo dem alamal: Efi joe, di joe de wan djoe, liebi so, leki da fasi vo dem heiden de, en no so leki da fasi vo djoe de: fa joe dwingi

dem heiden dan, meki dem liebi so, leki da fasi vo djoe de?

15. Wi de djoe vo natur, wi no de so zondaar, leki dem heiden de;

16. Ma tog, di wi sabi, nanga wroko vo da wet no wan soema kom regtvaardig, ma nanga da bribi na Jesus Kristus wawan: vo da hede wi de bribi toe na Kristus Jesus, vo wi kom regtvaardig nanga da bribi na Kristus, en no nanga wroko vo da wet; bikasi nanga wroko vo da wet no wan soema kom regtvaardig.

17. Ma efi wi, disi de soekoe vo kom regtvaardig nanga Kristus, (efi wi) meki soema finni wi, taki, wi srefi doe zondoe jete: dan a no sori, leki Kristus srefi de meki wi dini da zondoe? Gado moe kibri wi vo dati!

18. Bikasi efi mi hopo en bouw dasani baka, disi mi srefi ben broko, dan mi srefi meki mi de wan soema, disi de pasa da wet.

19. En tog da wet srefi ben meki mi dede gi da wet, vo mi liebi vo Gado. Mi nanga Kristus kruisi makandra.

20. En now mi de liebi, ma no mi srefi moro, ma Kristus de liebi na mi ini; en disi mi de liebi na ini skin jete, dati mi de liebi na ini da bribi na da pikien vo Gado, disi ben lobbi mi, en disi ben gi hem srefi abra vo mi hede.

21. Mi no taki, da gnade vo Gado de noti; bikasi efi da geregtigheid de kom nanga da wet, dan Kristus ben dede vo soso.

Kap. 3.

Paulus de taki moro vo da geregtigheid vo bribi.

Ke, oen Galacia soema! fa oen no habi verstand? Hoesoema foefoer oen hatti, meki oen no gehoorzam da waarheit? En tog wi ben potti Jesus Kristus so krin na oen fesi; oen hai ben si hem so, leki na oenoe mindri dem ben kruisi hem.

2. Da *wansani* nomo mi wani jeri na oenoe: Hoefasi, oen ben kisi da geest nanga wroko vo da wet, ofoe nanga da preki vo bribi?

3. Oen no ha moro verstand? Nanga geest oen ben begin, en nanga naturfasi oen wani doro hem now?

4. Oen ben pina so meni kaba, en dati moe de vo soso now? Efi a de ma vo soso jete! —

5. We, 'disi de gi oen da geest, en disi de wroko so wonderwroko na oen mindri, oen denke, hem doe dati nanga wroko vo wet, ofoe nanga da preki vo bribi?

6. So leki Abraham ben bribi Gado, en vo da hede Gado ben loekoe hem leki wan regtvaardige soema;

7. We, nanga dati tog oen si, *dem* wawan, disi habi da bribi, de pikien vo Abraham.

8. En di da boekoe ben si na fesi, dati vo da bribi hede Gado sa meki dem heiden kom regtvaardig, vo da hede a pramisi Abraham, a taki: Nanga joe ala piple sa finni blesi.

9. We, da so *dem* soema, disi habi bribi, de finni blesi nanga da bribisoema Abraham.

10. Ma dem, disi potti ver-trouw na dem wroko vo wet, dem de na ondro floekoe. Bikasi boekoe taki: Floekoe sa kisi ibriwan soema, disi no holi dorro vo doe alasani, disi dem skrifi na ini da wetboekoe!

11. Ma tog nanga da wet no wan soema kom regtvaardig na Gado fesi, dati de na krin; bikasi da regtvaardige soema sa liebi vo hem bribi hede.

12. Ma da wet no de wansani vo bribi; ma (a taki,) da soema, disi doe so, dati sa meki hem liebi.

13. Kristus verloesoe poeloe wi na ini da floekoe vo da wet, di hem srefi ben !ron wan floekoe vo wi hede; (bikasi boekoe taki: Ibriwan soema, disi de hanga na tapo hoedoe, de wan vervloektoe soema!)

14. En so na ini Kristus Jesus da blesi vo Abraham ben kom na dem heiden tapo; en so, di wi bribi, wi ben kisi da geest, disi Gado ben pramisi.

15. Oen brara! mi sa sori oen dati nanga wan exemple vo liebisoema. Tog no wan soema kan poeloe wan tra soema testament baka, taki, a de noti, efi da soema ben meki hem so na alafasi, leki a moese de, en no wan soema kan potti wansani na tapo toe.

16. We now, Abraham nanga hem sieri ben kisi dem pramisi. Masra no taki: En *dem*

siri, leki hem taki vo foeloe; ma leki vo *wan* (a taki): En *da* siri vo joe; dati da Kristus.

17. We, now mi taki: Da verbond, disi Gado ben meki so vaste kaba na ini Kristus fositem, dati da wet, disi ben kom fohondro en dritentin jari na baka, no ben poeloe so, leki da pramisi no habi kragti moro.

18. Bikasi efi da wet ben tjari da erfenis kom, dan a no kom moro vo da pramisi hede. En tog Gado ben gi hem na Abraham vo da pramisi hede, leki wan gnade.

19. We, sani da wet de helpi dan? Vo ala dem ogridoe hede Gado gi wi hem moksi (nanga da pramisi), so langa tee da siri kom, disi ben kisi da pramisi; Engel srefi ben potti da wet na ini han vo da middelaar.

20. Ma wan middelaar no de middelaar vo *wan* soema, Gado wawan de *wan*.

21. Ma hoefasi? da wet de tegen dem pramisi vo Gado dan? No, kweti kweti! Bikasi efi wi ben kisi so wan wet, disi kan gi soema liebi, dan troe da wet ben sa meki da geregtigheid kom.

22. Ma boekoe taki, ala soema de na ondro zondoe, vo nanga da bribi na Jesus Kristus dem bribisoema moese kisi da pramisi.

23. Ma bifo da bribi ben kom, Gado ben kibri en sloto wi so langa na ondro da wet, tee wi kisi da bribi, disi ben de vo kom na krin bakatem.

24. Da so da wet ben de wi basja, tee Kristus kom; vo nanga bribi wawan wi moese kom regtvaardig.

25. Ma now, sinsi da bribi kom, wi no de moro na ondro da basja.

26. Bikasi oen alamal de pikien vo Gado, nanga da bribi na Kristus Jesus.

27. Bikasi oen alamal, disi ben kisi doop na ini Kristus, oen ben weri Kristus (leki oen klosi).

28. Dan no wan djoe ofoe grieki de moro, no wan slavoe ofoe friman, no man ofoe wefi; bikasi na ini Kristus Jesus oen alamal de *wan*.

29. Ma efi oen de soema vo Kristus, dan oen de da siri vo Abraham, en vo da pramisi hede oen de erfgenaam toe.

Kap. 4.

Da tem vo ouroe testament de leki wan pikien, disi de na ondro hem voogd jete.

Ma mi taki, so langa da erfgenaam de wan pikien jete, a no de moro betre leki wan knegti, alwasi hem de masra vo ala dem goedoe.

2. Ma a de na ondro dem voogtoe en prokurasie so langa, tee da tem pasa, disi hem tata ben potti.

3. We, so srefi wi toe, so langa wi ben de pikien, wi ben de na ondro dwingi vo da fosi fasi vo kondre.

4. Ma di da reti tem kom, Gado ben seni hem pikien, a meki wan oeman gebore hem,

en a potti hem na ondro dwingi vo da wet;

5. Vo a verloesoe dem, disi de na ondro da wet, en vo Gado kan teki wi leki hem pikien.

6. We, di oen de pikien, vo da hede Gado ben seni da geest vo hem pikien kom na ini oen hatti, disi de bari: Abba, wi lobbi Tata!

7. We, da so joe no de knegti moro, ma joe tron pikien srefi; en efi joe de pikien, dan joe de erfgenaam vo Gado toe, vo Kristus hede.

8. Ma datem, di oen no ben sabi Gado, oen ben dini dem, disi no de Gado vo natur.

9. Ma now, di oen sabi Gado, en vooral di Gado sabi oenoe, fa oen drai baka dan, go ageen na da zwake en poti fasi vo da fosi bigin? bikasi da fasi oen wani dini ageen.

10. Oen teki som aparti dei, en moen, en feestetem, en jari.

11. Mi frede vo oenoe, somtem mi ben wroko vo soso na oen mindri.

12. Oen brara! mi begi oen; tron so leki mi de! bikasi mi toe de leki oenoe; na mi oen no ben doe ogri.

13. Oen srefi sabi, fa mi ben preki da Evangelium gi oen da fositron nanga zwakefasi vo skin;

14. Ma tog oen no ben veragti mi vo da tesi hede, disi mi ben habi na mi skin, oen no ben sjem vo dati; ma leki wan Engel vo Gado oen ben teki mi, leki Kristus Jesus srefi.

15. Fa oen ben plisiri datem na ini oen hatti! Mi de oen getuige, efi a ben de mooglyk, oen ben sa diki poeloe oen hai, gi mi dem.

16. Mi tron oen vyand dan, di mi taki oen de waarheit?

17. Da fasi, disi dem trawan de haswa vo kisi oenoe, a no mooi; poeloe wawan dem wani poeloe oen, meki oen haswa na dem baka.

18. Haswa de wan boensani, efi a de alatem vo wan boensani hede, en no wawan, te mi de nanga oenoe.

19. Oen lobbi pikien vo mi! mi de nanga toemoesi pyn ageen, vo gebore oen, meki Kristus kisi hem reti fasi na oen ini.

20. Ma mi wensi, mi kan de na oen windri noja, vo mi kan verandre mi stem; bikasi mi no sabi, sani mi sa membre vo oen.

21. Taki gi mi, oenoe, disi wani liebi na ondro da wet, oen no jeri da wet dan?

22. Bikasi dem skrifi, Abraham ben habi toe manpikien, wan vo da slavoe-oeman, da trawan vo da fri oeman.

23. Di vo da slavoe-oeman ben gebore nanga wroko vo da natur; ma di vo da fri oeman ben gebore vo da pramisi hede.

24. Dati de bedoie wansani; bikasi dati da dem toe testament: da *wan* de vo da bergi Sina, disi de meki slavoe pikien, dati da Agar.

25. Bikasi Agar bedoie da bergi Sina na Arabiakondre, en

da bergi de kisi tee na da Jerusalem vo noja, disi de na ondro dwingi nanga dem pikien vo hem.

26. Ma da Jerusalem, disi de na tapo, da de fri, en hem de wi ala mama.

27. Bikasi wan profet skrifi: Joe, disi bele tapo, en disi no meki pikien, plisiri! En joe, disi no de nanga pyn vo meki, djompo en bari! Bikasi 'disi no habi man, hem habi moro foeloe pikien, leki 'disi habi man.

28. Ma wi, oen brara! wi de pikien vo da pramisi, leki Isaak.

29. Ma so leki datem da pikien, disi ben gebore nanga wroko vo da natur, ben vervolge da trawan, disi ben gebore nanga wroko vo da geest: so srefi dasani de waka toe noja.

30. Ma sani boekoe taki? Troesoe da slavoe-oeman komoto nanga hem pikien! Bikasi da slavoe-oeman pikien no sa de erfgenaam makandra nanga da pikien vo da fri oeman.

31. We dan, oen brara, wi no de pikien vo da slavoe-oeman, ma vo da fri oeman.

Kap. 5.

Dem moese meki wan reti gebruik vo da kristen vryheid.

We, tan vaste dan na ini da vryheid, disi Kristus ben bevry wi! no meki dem kisi oen baka, potti oen na ondro dwingi leki knegti!

2. Loekoe! mi, Paulus, taki gi oenoe: Efi oenoe meki dem

besneide oen, dan Kristus no helpi oen noti.

3. En mi taki wantron moro gi ibriwan soema, disi teki da besneide, hem verpligti vo doe alasani, disi da heeli wet taki.

4. Efi nanga da wet oen wani kom regtvaardig, dan oen no habi Kristus vanoodoe moro; dan oen fadom baka, komoto na ini da gnade.

5. Bikasi nanga wi geest wi de wakti da hoop vo da geregtigheid, (di wi kisi) nanga bribi.

6. Bikasi na ini Kristus Jesus dati no de wansani, efi joe besneide, efi joe no besneide; ma da bribi, disi de wroko nanga lobbi.

7. Oen ben de so boen na pasi kaba; we, hoesoema kom beletti oen, vo oen no gehoorzam da waarheit?

8. Dati a no Gado ben beletti oen, disi ben kali oen.

9. Wan pikin zuurdegi meki da heeli lalabrede kom soewa.

10. Na nem vo Masra mi hoop vo oenoe, oen srefi no sa membre trafasi. Ma da soema, disi de broeja oenoe, hem sa kisi hem strafoe, alwasi hoesoema a de.

11. Ma vo mi? oen brara! efi mi de preki da besneide jete, vo sani hede dem vervolge mi jete? Dan da kruis no kan stoore dem moro.

12. Mi wensi, dem soema, disi de trobi en stoore oen, moese koti poeloe krin krin.

13. Bikasi, oen brara! Gado ben kali oen, vo oen moese habi

vryheid; ma no misbruike da vryheid, vo oen skin no kisi wan okasi (vo doe sani, disi boen na hem,) ma nanga lobbi oen moese dini makandra.

14. Bikasi da heeli wet de na ini da *wan* woord, disi taki so: Joe moe lobbi ala soema na joe sei, leki joe srefi!

15. Ma efi oen beti en njam makandra, loekoe boen, vo oen no swali makandra!

16. We, mi taki: Waka nanga da geest, dan oen no sa doe demsani, disi oen skin de luste!

17. Bikasi da skin de luste trafasi, leki da geest, en da geest trafasi, leki da skin; dem ala toe de tegen makandra, meki oen no kan doe dasani, disi oen wani.

18. Ma efi da geest de tiri oen, dan oen no de na ondro da wet.

19. We, dem wroko vo skin ala soema sabi, leki soetadoe, hoeroedoe, takroedoe, sjemwroko.

20. Afgodrywroko, tofroewroko, vo holi vyand nanga soema, trobi, djaloese, hatti-bron, feti, mandi, oproeroe, ogri hatti, vo kili soema,

21. Droengoefasi, en vo njam toemoesi pasa, en ala sosani; mi taki oen dati na fesi, so leki mi ben taki na fesi kaba: dem soema, disi doe sosani, no sa kisi wan porsie na Gadokondre.

22. Ma da vroektoe vo da geest, dati da lobbi, plisiri, vrede, pasiensi, switi fasi, boenhatti, vertrouw fasi, safri hatti en krin liebi.

23. Ala demsani da wet no de tegen.

24. Ma dem soema, disi de vo Kristus, dem de kruisi dem skin nanga ala dem luste en hangri.

25. We, efi wi de liebi nanga da geest, dan wi moe waka toe nanga da geest.

26. No meki wi soekoe soso bigi, trobi makandra en djaloe-soe vo makandra!

Kap. 6.

Wi moe sori sakafasi, doe boen na trawan, vooral na dem leeraar. Vo da kruis vo Kristus.

Oen brara! efi somtem wan soema doe wan foutoe, sondro a doe hem vo expresi, dan oenoe, disi habi da geest, moese helpi so wan soema, potti hem reti baka nanga da safrihatti geest; en joe moe loekoe na joe srefi, vo joe srefi no kom na ini wan tesi toe.

2. Oen moese helpi makandra, vo tjari oen hebi; da so oen sa doe da wet vo Kristus.

3. Bikasi efi wan soema denke, hem de wansani, ala di a de noti, da soema de kori hem srefi.

4. Meki ibriwan ondersoekoe hem eigen wroko; dan a sa habi hem boen nem na hem srefi wawan, en no na wan trawan.

5. Bikasi ibriwan ha vo tjari hem eigen lai.

6. Da soema, disi wan trawan de leri da tori, hem moese doe boen na ala fasi na da soema, disi de leri hem.

7. No kori oen srefi; wi no kan holi Gado vo spot; bikasi dasani, disi wan soema de plani, dati a sa koti toe.

8. Da soema, disi de plani sani nanga hem naturfasi, hem sa kisi en koti da porifasi vo hem naturfasi; ma da soema, disi de plani sani nanga hem geest, hem sa kisi en koti da liebi vo teego vo hem geest.

9. Ma meki wi doe boen, sondro vo kom weri, bikasi ini-wantem wi sa koti toe, efi wi no ben kom weri.

10. We da, so meni leki wi habi okasi, meki wi doe boen na ala soema, en vooral na dem, disi habi da srefi bribi, leki wi!

11. Loekoe, hoe bigi brifi mi skrifi gi oenoe, nanga mi eigen han!

12. Dem soema, disi wani sori mooi no liebisoema, dem de dwingi oen, vo teki na besneide, nomo vo soema no moese vervolge dem vo da kruis vo Kristus hede.

13. Bikasi dem srefi, alwasi dem besneide, tog dem no holi da wet; ma dem wani, oenoe moese besneide, nomo vo dem kan teki oenoe skin, meki dem srefi bigi.

14. Ma mi? Gado sa kibri mi, vo mi no meki mi srefi bigi, boiti nanga da kruis vo wi Masra Jesus Kristus; bikasi vo hem hede dem ben kruisi kondre gi mi, en mi dem ben kruisi gi kondre.

15. Bikasi na ini Kristus Jesus dati no de wansani, efi joe besneide, efi joe no besneide; ma wan njoe kreatur (de wansani).

16. We, vrede en gnade de vo ala dem, disi de liebi en waka so, leki a fiti disi leri, en vo Israel vo Gado!

17. Now no wan soema moese trobi mi moro; bikasi mi de

tjari dem marki vo Masra Jesus na ini mi skin.

18. We, oen brara! da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga da geest vo oenoe! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi gi dem bribisoema na Galaciakondre, ala di a ben de na Rom.

Da brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Efesus.

Kap. 1.

Paulus pryze Gado, disi a ben blesi wi so vo Kristus hede, en a begi hem, vo a moese hopo dem hai moro moro.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga wani vo Gado, gi dem Santawan na Efesus, en gi dem, disi de bribi na Kristus Jesus:

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Grantangi vo Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, disi ben blesi wi ziel, gi wi so meni hemel goedoe, vo Kristus hede.

4. Bikasi na ini Kristus a ben verkiesi wi kaba, bifo a ben potti da fundament vo grontapo, vo wi moe de santa en sondo foutoe na hem fesi, na ini lobbi;

5. En a ben pramisi na fesi kaba, vo teki wi leki hem eigen pikien, vo Jesus Kristus hede; bikasi da so hem boenhatti ben wani;

6. Vo hem kisi wan bigi nem nanga da glori vo hem gnade, disi hem ben sori wi na ini hem lobbi pikien:

7. Disi ben verloesoe wi nanga hem broedoe, meki wi kan kisi pardon vo wi zondoe; vo hem toemoesi bigi gnade hede;

8. Disi hem ben sori so toemoesi na wi tapo, di a gi wi ala reti koni en voorzigt;

9. En di a meki wi kom sabi da kibritori, sani disi hem wani, so leki hem plies vo doe, en so leki hem pramisi na ini hem hatti;

10. Taki, te da reti tem sa kisi, dan hem sa potti en voege alasani makandra na ondro wan hede na ini Kristus, dasani disi de na ini hemel, en disi de na grontapo;

11. Na ini Kristus, disi ben meki wi toe kom erfgenaam, wi, disi hem ben verkiesi en pramisi na fesi kaba; hem, disi do wro-

ko alasani so, leki hem besluiti en wani;

12. Vo wi moe meki da glori vo hem kom moro grani, wi, disi ben hoop vo Kristus na fesi kaba.

13. Oen srefi toe ben hoop vo hem, sinsi oen ben jeri da woord vo waarheit, da Evangelium vo oen zaligheid: en di oen ben kom bribi, hem ben meki oenoe toe kisi da zegel vo da santa Jeje, disi hem ben pramisi;

14. Hem de da pand vo da erfenis vo wi, so langa tee hem sa verloesoe hem eigendom, meki hem glori kom moro bigi.

15. Vo da hede, sinsi mi ben jeri vo da bribi vo oen na Masra Jesus, en fa oen lobbi ala dem Santawan,

16. Mi no kaba, vo taki Gado tangi vo oenoe hede, en vo membre oen na ini da begi vo mi,

17. Vo da Gado vo wi Masra Jesus Kristus, da tata vo ala glori, moese gi oen da geest vo koni en vo openbaring, vo oen kom sabi hem reti;

18. A moe gi oen krin hai en verstand, vo oen kom sabi, hoe-sani oen habi vo hoop, en sani hem ben kali oen vo kisi; en hoe toemoesi bigi glorifasi da erfenis habi, disi dem Santawan vo hem sa kisi;

19. En hoe toemoesi bigi da kragti vo hem de na wi ini, disi de bribi, so leki da tranga kragti vo hem de wroko,

20. Disi hem ben wroko na ini Kristus, di a ben wieki hem

na ini dede, en di a ben hopo hem, potti hem na hem reti han na ini hemel,

21. Moro hei leki ala koning, en ala granman, en ala gran-soema en granmasra, alwasi hoe nem soema kan habi, no wawan na disi grontapo, ma na da tra liebi toe;

22. En a potti alasani lidom na ondro hem foetoe, en a potti hem leki hedeman na alasani tapo, na ini da gemeente,

23. Disi de hem skin, en da goedoe vo hem, disi de foeloe alasani na alafasi.

Kap. 2.

Fa wi de vo natur, en fa da gnade de wroko. Da temple vo Gado.

En oenoe toe (a ben wieki), di oen ben de dedesoema na ini ala ogridoe en zondoe,

2. Disi oen ben liebi na ini fositem, so leki dem soema vo disi grontapo de liebi en waka, nanga wani vo da hedeman, disi habi magti na ini lugti, vo da geest, disi habi hem wroko jete na ini dem soema, disi no bribi;

3. Wi srefi toe, wi alamal ben liebi en waka nanga dem makandra fositem so leki wi skin ben luste, wi ben doe da wani vo skin en vo wi gedagti; en vo natur wi ben de pikien vo da hattibron (vo Gado), so srefi leki dem trawan.

4. Ma Gado, disi habi so toemoesi sari hatti, nanga hem bigi lobbi, disi a ben lobbi wi,

5. Di wi ben de dedesoema na ini dem zondoe, hem ben gi wi liebi nanga Kristus; (bikasi vo hem gnade hede oen ziel ben finni de helpi);

6. En a ben wieki wi nanga hem makandra, en vo Kristus Jesus hede a ben potti wi nanga hem makandra na ini da Gado-liebi, di de na hemel;

7. Vo na dem baka tem, disi de vo kom, hem sori da toemoesi bigi gnade vo hem, en hoe boenhatti hem habi vo wi na ini Kristus Jesus.

8. Bikasi vo hem gnade hede oen ziel ben finni da helpi, di oen bribi; no nanga oen eigen tranga, ma Gado ben gi oen dati;

9. No vo oen boen wroko hede, vo no wan soema moese meki hem srefi bigi.

10. Bikasi wi de hem wroko; nanga Kristus Jesus hem srefi ben meki wi so, vo wi kan doe boen wroko; Gado srefi ben meki wi bekwaam fosi, vo wi kan liebi en waka na ini (boen wroko.)

11. Vo da hede oen moese membre, fa oenoe, di ben de heiden fositem vo natur, (disi dem trawan, di habi da besneide na skin, disi dem doe nanga han, ben kali, soema sondo besneide);

12. Fa datem oen ben de sondo Kristus, oen no ben habi da burgerregt vo Israel, oen ben de farawei vo da verbond en vo da pramisi; sondo hoop en sondo Gado oen ben de na grontapo:

13. Ma now, na ini Kristus Jesus, oenoe, disi ben de farawei fositem, kom klosibei nanga da broedoe vo Kristus.

14. Bikasi hem de wi vree de; hem ben meki dem *toe* kom *wan*, a ben broko da muur, disi ben de na mindri, en disi ben platie dem;

15. En so nanga hem eigen skin hem ben meki da vyandskap kaba, dati taki, da wet vo dem gebod, disi ben habi so meni ceremonie; en so nanga hem perzon, di hem ben meki vree de, a ben meki dem *toe* tron *wan* njoe soema;

16. En nanga da kruis a verzoen ala *toe* nanga Gado, meki dem kom *wan* skin; bikasi na kruis a ben kil da vyandskap.

17. En now a kom preki da Evangelium vo vree de gi oenoe, disi ben de farawei, en gi dem, disi ben de klosibei.

18. Bikasi hem meki wi ala *toe* habi wan vry pasi, nanga da *wan* geest, vo kom na (hem) tata.

19. We, now oen no de visiti-soema en vreemde soema moro, ma oen habi da burgerregt nanga dem Santawan makandra; oen de soema vo da hoso vo Gado;

20. Dem bouw oen na tapo da stoonfoetoe vo dem Apostel en profet, en Jesus Kristus srefi de da fosi hoekoestoon;

21. Na hem tapo da heeli gebouw voegoe en fiti na ini makandra, en a gro tee a kom wan santa temple na ini Masra.

22. Oen srefi toe dem ben bouw makandra na hem tapo, meki oen kom wan plesi, dapee Gado nanga hem Jeje de liebi.

Kap. 3.

Vo da Apostelamt vo Paulus na mindri dem heiden. Fa Gado lobbi wi vo Kristus hede.

Dati meki mi, Paulus, de na boeje vo Jesus Kristus hede, vo oen heiden best hede.

2. Tog oen ben jeri vo da wroko, disi da gnade vo Gado ben gi mi, vo mi doe na oenoe;

3. Fa nanga wan openbaring mi ben kom sabi da kibritori, so leki mi ben skrifi pikinso kaba vo dati na begin;

4. Na dati, efi oen lesi hem, oen kan si, hoe meni mi sabi vo da kibritori vo Kristus,

5. Disi no wan liebisoema ben sabi so na dem ouroe fosi tem, leki da Jeje ben sori dati now gi dem santa Apostel en profet vo hem;

6. Dati de da tori, fa dem heiden toe sa kom erfgenaam, en dem sa kom leden toe vo da srefi skin, en dem sa kisi hafoe toe vo dasani, disi hem ben pramisi vo Kristus nanga da Evangelium,

7. Disi mi ben kom wan dinnaar vo hem, so leki a fiti da presenti, da gnade vo Gado, disi hem ben gi mi, so leki da kragti vo hem de wroko.

8. Mi, da moro laagewan vo ala dem santa soema, ben kisi da gnade, vo mi meki dem heiden kom sabi dem goedoe vo

Kristus, disi waarti so, dati no wan soema kan begreipe;

9. En vo mi sori ala soema krin krin, fa dem kan kisi hafoe toe vo da kibrisani, disi ben kibri sinsi begin vo kondre na ini Gado (hatti), disi ben meki alasi nanga Jesus Kristus;

10. Vo now dem gran Engel en dem trangawan na ini hemel moe si na da gemeente, hoe dipi koni Gado habi na alafasi;

11. So leki da pramisi ben de, disi hem ben pramisi sinsi alatem na ini Kristus Jesus, wi Masra;

12. Disi de meki wi habi plisiri en foeloe vertrouw vo go na hem, di wi bribi na hem.

13. Vo da hede mi begi, vo oen no moese lasi hatti vo ala da pina en trobi hede, disi de miti mi vo oenoe hede; bikasi dati de wan glori vo oenoe.

14. Vo da hede mi de buige mi kni gi da tata vo wi Masra Jesus Kristus,

15. Disi de da reti tata vo alasi nanga, disi dem kali pikien, na ini hemel en na grontapo,

16. Vo hem moe helpi oen, vo hem toemoesi bigi glori hede, vo da Jeje vo hem moe meki da ini-sei soema vo oen kom tranga;

17. En vo, nanga da bribi, Kristus moese liebi na ini oen hatti, vo oen meki dipi loetoe na ini da lobbi, vo oen tanapoe na wan vaste gron,

18. Vo oenoe, nanga ala dem Santawan, moese kom sabi krin krin, sani de da bradi, en da langa, en da dipi, en da hei;

19. En vo oen kom sabi da lobbi vo Kristus, disi waarti moro ala sabi; en vo oen (hatti) kom foeloe nanga ala dem foeloe (blesi) vo Gado.

20. Ma Hem, disi habi tranga, vo doe toemoesi moro foeloe, leki alasani, disi wi begi ofoe membre, so leki da tranga de, disi de wroko na wi ini,

21. Hem moese habi glori na ini da gemeente, disi de na ini Kristus Jesus, na alatem, teego, sondro kaba! Amen.

Kap. 4.

Ala bribisoema moese de leki wan hatti, en dem moese kom moro tranga na ini da reti Kristenfasi en liebi.

Mi, di de na boeje vo Masra hede, begi oenoe, vo oen liebi en waka so, leki a fiti da kali, disi Masra ben kali oenoe.

2. Nanga ala sakafasi en safrihatti en pasiensi oen moe verdrage makandra nanga lobbi.

3. En doe oen best, vo da vrede moe knoopoe oen makandra, vo oen hatti holi wanfasi makandra!

4. *Wan* skin de en *wan* geest, so leki Masra ben kali oenoe toe, vo oen habi da *wan* hoop na ini da kali, disi hem ben kali oenoe;

5. *Wan* Masra de, *wan* bri-bi, *wan* doop,

6. *Wan* Gado en tata vo alamal, di de na oen alamal tapo, en nanga oen alamal, en na ini oen alamal.

7. Ma na ibriwan vo wi a ben gi da gnade, so leki da marki de, disi Kristus teki platie dem presenti vo hem.

8. Vo da hede hem taki: Hem ben hopo go na tapo, a potti da doengroehoso srefi na boeje, en dan a platie presenti gi soema.

9. We, di a taki: Hem ben hopo go na tapo, dati no sori krin krin, taki, fosi a ben saka go na ondro tee na ini dem moro dipi plesi na ondro gron?

10. We, 'disi ben saka go na ondro, dati de da srefiwan, disi ben hopo go na tapo, pasa ala hemel, vo hem teki alasani abra, foeloe alasani.

11. We, som hem ben potti vo Apostel, som vo profet, som vo preki da Evangelium, som vo herder en leriman;

12. Vo dem Santawan kom moro na fesi, en vo dem dini makandra, ibriwan nanga hem amt, en vo da skin vo Kristus kom moro tranga na ini bri-bi;

13. Tee wi alamal kom so fara, vo wi de *wan* nomo na ini da bri-bi, en vo wi sabi da pikien vo Gado *wanfasi*, en vo wi kom wan reti man na alafasi, tee wi kisi da marki vo da reti grani vo Kristus:

14. Vo wi no tan moro leki pikien, disi ibriwan winti vo soema leri kan seki en kanti na ala sei, nanga da falsi fasi en dem ogri triki vo soema, di dem soekoe na wan konifasi, vo dem kisi wi, kori wi;

15. Ma meki wi de opregti na ini lobbi, en meki wi gro na alafasi na ini Kristus, disi de da hede:

16. Disi de holi da heeli skin makandra, leki a fiti, meki ala dem leden fassi en voegoe na ini makandra, helpi makandra; en ibriwan piesi, so meni leki hem habi tranga, de wroko, vo meki da skin gro, en vo hem srefi toe kom moro tranga na ini lobbi.

17. Vo da hede mi taki, en mi waarskouwe oen na nem vo Masra, no waka moro, leki dem tra heiden de waka na ini da laufasi vo dem hatti;

18. Bikasi dem verstand kom doengroe, en dem de farawei vo da liebi vo Gado, di dem no sabi wan retisani, en di dem no habi fili na ini dem hatti.

19. Sondro sjem dem libi dem srefi abra na dem luste, en dem gridi vo doe ala soortoe takroe wroko.

20. Ma, so oenoe no ben kom sabi Kristus;

21. Efi troe troe oen ben jeri hem, en efi na hem ondro oen ben leri, fa na ini Jesus wan opregti fasi de.

22. We, nanga da fasi, disi oen ben liebi en waka fositem, oen moese kaba; da ouroe soema oen moese poeloe, disi de pori hem srefi nanga dem bedriege luste;

23. Oen geest nanga oen heeli ziel moe teki wan njoenjoe fasi;

24. Oen moe teki weri da njoe soema, disi Gado ben meki vo

a geersi hem srefi, na ini ge-regtigheid en reti santafasi.

25. We, kaba nanga lei, en taki waarheit, ibriwan nanga da soema, disi de na hem sei; bikasi wi alamal de leden, wan vo trawan.

26. Efi oen kisi hattibron, loekoe boen, vo oen no doe zondoe! No meki zon go na ondro, bifo da hattibron vo oen kaba!

27. No gi didiebri pasi!

28. Da soema, disi ben foe-foer fosi, no moese foefoer moro; ma meki a go wroko, meki a teki wan reti wroko na hem han, vo a habi wansani, meki a kan helpi soema, disi de na gebrek!

29. No meki takroe en soso takitaki komoto na oen nofo; ma (taki) sani, disi de boen en vanoodoe, vo meki trawan kom tranga na ini bribi, vo a helpi dem, disi de jeri oenoe.

30. No meki sari kisi da santa Jeje vo Gado, disi oen ben kisi leki wan zegel, tee na da dei, disi Gado sa verloesoe oenoe!

31. Ala bitafasi, en hattibron, en krasifasi, en baribari, en kosikosi moese tan farawei vo oenoe, en ala ogrihatti fasi toe.

32. Kontrari, oen moese habi boenhatti vo makandra, en sarihatti; en oen moese pardon makandra, so leki Gado ben pardon oenoe toe vo Kristus hede.

Kap. 5.

Da srefi vermane de go doro. Fa man nanga wefi moe liebi nanga makandra.

We, soekoe vo oen kom geersi Gado, leki lobbi pikien!

2. En waka nanga lobbifasi, so leki Kristus toe ben lobbi wi, en a ben gi hem srefi abra na Gado vo wi hede, leki wan presenti en wan offer, disi smeri switi.

3. Ma vo hoeroedoe en ala takroesani, ofoe gridifasi, no wan soema moese jeri wansani na oen mindri; bikasi so a de fiti dem Santawan;

4. So srefi ala sjemsani en lautaki en spotoefasi (no moese de); kontrari, meki oen taki Gado tangi.

5. Bikasi dati oen moese sabi, no wan hoeroeman, no wan takroe soema, no wan gridiman, (bikasi hem de dini kroekoetoe gado,) sa kisi wan porsie na ini da kondre vo Kristus en vo Gado.

6. No meki wan soema kori oen nanga soso takitaki; bikasi vo sosani hede da hattibron vo Gado de kom na dem soema tapo, disi no bribi.

7. Vo da hede oen no moese holi nanga dem.

8. Bikasi fositem oen ben de doengroe soso, ma now Masra ben meki oen kom wan letti; we, waka dan leki pikien vo letti!

9. (Bikasi da vroektoe vo da geest de sori hem srefi na ini ala boen fasi en geregtigheid en waarheit.)

10. Oen srefi moe ondersoekoe, sani Masra sa lobbi!

11. Oen no moe habi gemeenskap nanga dem wroko vo doengroe, disi no meki wan boen vroektoe, ma oen moe strafte dem.

12. Bikasi demsani, disi dem doe na kibrifasi, dati wi moe sjem vo taki srefi.

13. Ma alasani, disi de kom na krin, dati da letti de tjari kom na krin; bikasi da letti de dasani, disi de meki alasani kom na krin.

14. Vo da hede hem taki: Wieki, joe, di de slibi! Hopo, komoto na mindri dem dedewan, dan Kristus sa letti gi joe!

15. We, loekoe boen, vo oen waka nanga voorzigtig; no leki lauman, ma leki soema, disi habi verstand.

16. Meki wan reti gebruik vo da tem; bikasi dem ogri dei kom kaba.

17. Vo da hede oen no moese de sondro verstand; ma oen moe sabi, sani Masra wani.

18. No dringi tee vo droengoe; bikasi dati de tjari oen na ini wan jajoliebi; ma meki oen hatti foeloe nanga da geest!

19. Vermane makandra nanga psalm en lofsingi en tra switi singi; singi en pre gi Masra na ini oen hatti!

20. En taki Gado tata grantangi alatem vo alasani, na nem vo wi Masra Jesus Kristus;

21. Onderdaniki makandra na ini da frede vo Gado!

22. Oen oeman moese onderdaniki oen man, leki Masra srefi!

23. Bikasi da man de da hede vo hem wefi, so leki Kristus toe de da hede vo hem gemeente; en hem de da Helpiman vo hem skin.

24. We, so leki da gemeente onderdaniki Kristus, so srefi dem oeman moese onderdaniki dem man na ini alasani.

25. Oen man moese lobbi oen wefi, so leki Kristus toe ben lobbi da gemeente, en a ben gi hem srefi abra vo da gemeente,

26. Vo da meki da gemeente santa, di a krin hem na ini da wasi nanga watra na ini da woord;

27. Vo a meki wan glori gemeente gi hem srefi, disi no habi wan flaka, ofoe foutoe, ofoe sosani, ma vo a de santa en sondo foutoe.

28. We, da so dem man moese lobbi dem wefi, leki dem eigen skin. Da soema, disi lobbi hem wefi, hem de lobbi hem eigen skin.

29. Bikasi no wan soema sa habi ogri hatti vo hem eigen skin; ma a de gi hem njanjam en a loekoe hem, leki Masra toe de loekoe da gemeente.

30. Bikasi wi de leden vo hem skin, vo hem meti en vo hem boon.

31. Vo da hede wan soema sa libi hem tata en mama, hanga na hem wefi; en dem toe sa de wan skin.

32. Dati de wan bigi kibritori troe; ma mi taki dati vo Kristus en vo da gemeente.

33. Ma tog oen alamal toe, ibriwan moese lobbi hem wefi, leki a lobbi hem srefi; ma da wefi moese respekti hem man.

Kap. 6.

Dem pligti vo pikien en tata, vo katio en vo Masra. Da liebi vo wi de geersi wan feti. Hoe fetisani wi moe teki, vo wi kan winni.

Oen pikien, oen moese gehoorzam oen tata en mama, vo Masra hede; bikasi so a de fiti.

2. Respekti joe tata en joe mama; dati de da fosi gebod, disi habi da pramisi:

3. Vo joe finni boen, en vo joe liebi langa na grontapo.

4. En oen tata, oen no moe strafoe oen pikien so, vo dem kisi hattibron; ma oen moe kweki dem na ini da leri en vermane vo Masra.

5. Oen knegti en slavoe, oen moese gehoorzam dem Masra vo oen skin nanga frede en befi, en nanga oen opregti hatti, leki (oen habi vo gehoorzam) Kristus;

6. No leki soema, disi dini trawan hai, en disi soekoe boen nem na liebisoema, ma leki knegti vo Kristus, disi doe Gado wani nanga dem heeli hatti;

7. En disi doe dem wroko nanga plisiri, leki gi Masra srefi, en no gi liebisoema;

8. Bikasi oen sabi, da boen, disi ibriwan soema doe, da srefisani Masra sa pai hem baka, efi hem de slavoe ofoe friman, dati da wan.

9. En oen Masra, oen moe doe dem da srefisani toe; libi da krasifasi! Oen moe sabi, oen srefi habi wan Masra toe na ini hemel, en hem no de boekoe na wan soema perzon.

10. We dan, oen brara vo mi! Oen moese kom tranga na ini Masra, en na ini da tranga vo hem kragti!

11. Oen moe weri da heeli fetisani vo Gado, vo oen kan tanapoe, tegen dem ogri en falsi triki vo didiebri.

12. Bikasi wi no habi vo feti nanga skin en broedoe, ma nanga dem gransoema en trangawan, nanga dem masra vo disi grontapo, disi de tiri da doengroe kondre vo disi tem, en nanga dem ogri geest na ondro hemel.

13. Vo da hede oen moe teki ala da heeli fetisani vo Gado, vo oen kan tanapoe feti boen na da ogri dei, vo oen winni alasani, en vo oen tan masra vo da feti!

14. We, tanapoe dan, tai oen bigi foetoe nanga waarheit, en weri da borst waapoe vo geregtigheid na oen borstoe;

15. Nanga soesoe na oen foetoe, leki soema, disi tan klari, vo tjari da Evangelium vo vrede go rontoe;

16. Ma vooral oen moe teki da skild vo bribi, nanga disi oen kan kili ala dem faja-pyl vo da ogriwan;

17. En teki da fetimoesoe vo da zaligheid, en da houroe vo da geest, dati de da woord vo Gado.

18. Alatem oen moe begi, nanga ala begi en djeme na ini oen geest; en vo da hede oen moe wakti en holi pasiensi na ini begi vo ala Santawan,

19. En vo mi toe, vo Gado gi mi da woord, meki mi kan hopo mi mofo sondro frede, meki soema kom sabi da kibritori vo da Evangelium;

20. Bikasi hem boodskopoe-man mi de na ini dem boeje; we, meki mi kan taki hem vry en sondro frede, leki a fiti mi vo taki.

21. Ma vo oen sabi toe, fa mi tan en san mi doe, ala dati Tigikus, da lobbi brara en getrouw dinaar vo Masra, sa meki oen kom sabi.

22. Juisti vo dati hede mi ben seni hem go na oenoe, vo oen kom jeri, fa mi tan, en vo hem troostoe oen hatti.

23. Vreede moese de nanga dem brara, en lobbi nanga bri-bi! Gado tata, en Masra Jesus Kristus moese gi dem dati!

24. Gnade moese de nanga ala dem, disi lobbi wi Masra Jesus Kristus opregti! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi gi da gemeente na Efesus, ala di a ben de na Rom, en a seni hem gi dem nanga Tigikus.

Da brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Filippi.

Kap. 1.

Paulus taki Gado tangi, en a begi hem vo dem soema na Filippi. A tverde vo liebi moro langa, en a tevrede toe vo go slibi.

Paulus en Timoteus, knegti vo Jesus Kristus, gi ala dem santa soema vo Kristus Jesus, disi de na Filippi, en gi dem biskop en dinaar;

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Mi danke mi Gado alatem, te mi membre oenoe;

4. En mi doe dati alatem na ini ala mi begi, disi mi begi vo oenoe alamal; nanga plisiri mi de begi vo oenoe;

5. Vo da gemeenskap hede, disi oen ben kisi na da Evangelium, sinsi da fosi dei tee noja.

6. So srefi mi habi da vaste vertrouw, dem srefi, disi ben begin da boen wroko na ini oen hatti, hem srefi sa doro hem toe, tee na da dei vo Jesus Kristus.

7. Bikasi a fiti mi, vo mi membre so vo oen alamal, di mi habi oen na ini mi hatti, na ini dem boeje vo mi, en na ini da verantwoortoe, di mi de, vo bewyze da waarheit vo da Evangelium; bikasi oen alamal kisi da srefi gnade hafoe nanga mi makandra.

8. Troe, Gado de mi getuige, fa mi hatti hangri vo oen alamal nanga da toemoesi tranga lobbi vo Jesus Kristus.

9. En mi begi hem, vo da lobbi vo oenoe moese kom tranga moro moro jete na ini ala sabi en na ini ala onderfindi;

10. Vo oen srefi kan ondersoekoe en sabi, sani de da moro bestesani, en vo oen de opregti en sondro foutoe, tee na da dei vo Kristus;

11. En vo oen meki foeloe vroektoe vo geregtigheid, disi Jesus Kristus de wroko, vo Gado kisi bigi nem en glori!

12. Ma mi meki oen sabi, oen brara, dasani disi dem ben doe mi, ben meki da Evangelium kisi moro vry pasi;

13. Bikasi na ini da heeli kroetoe hosoe en na ala dem traplesi dem ben kom sabi krin, dati vo Kristus hede dem ben potti mi na boeje;

14. En foeloe vo dem brara na ini Masra ben kisi moro tranga bribi nanga dem boeje vo mi, vo dem taki da woord moro vry now, sondro frede.

15. Alwasi som de preki Kristus toe vo djaloese en stry hede; tog som doe dati nanga opregti hatti.

16. Dem trawan de preki Kristus nomo, vo di dem lobbi stry, dem no de opregti; ma dem

denke, dem wani meki da pina vo mi kom moro hebi na ini dem boeje vo mi ;

17. Ma trawan ageen doe dati nanga lobbi; bikasi dem sabi, mi lidom dia, vo verantwoortoe da Evangelium.

18. We, sani mi sa taki? Efi dem preki Kristus ma, alwasi na iniwan fasi; efi da vo wan trasani hede, ofoe nanga waarheit, tog mi plisiri vo dati toe, en mi sa plisiri alatem.

19. Bikasi mi sabi, nanga da begi vo oenoe en nanga da asisteri vo da Jeje vo Jesus Kristus, mi sa habi da boen hede, vo si, wan boen komopo na ini vo dati;

20. So leki mi verwakti dati nanga mi heeli hatti, en mi hoopoe, mi no sa kisi sjem, no na wan fasi; ma so leki alatem, so srefi toe na disi tem, nanga ala plisiri mi skin moese pryze Kristus, efi da nanga liebi, ofoe nanga dede.

21. Bikasi Kristus de mi liebi, en vo go dede, dati de wan winni vo mi.

22. Ma efi vo mi wroko hede a de moro betre, vo tan liebi na ini skin, dan mi srefi no sabi, sani mi sa verkiesi.

23. Bikasi mi wensi ala toesani; mi hangri vo gowei, go tan nanga Kristus; dati de toemoesi moro betre;

24. Ma vo tan na ini skin jete, dati de moro vanoodoe vo oenoe hede.

25. En nanga boen overtuige mi sabi toe, mi sa tan jete, en

mi sa tan nanga oen alamal, vo oen kom moro na fesi, en vo oen kisi plisiri na ini da bribi;

26. En vo oen blyti toemoesi na ini Kristus Jesus vo mi hede, te mi kom baka na oenoe ageen.

27. Holi oen srefi ma, so leki a fiti da Evangelium vo Kristus, vo, efi mi kom si oenoe, ofoe mi no de nanga oenoe, tog mi kan jeri vo oen liebi, dati oen tan vaste na ini *wan* geest, en dati nanga *wan* hatti oen helpi wi feti vo da bribi na da Evangelium;

28. En vo oen no meki dem vyand skreki oenoe, no na wan fasi; bikasi dati de wan bewys vo da verdoemenis gi dem; ma vo oenoe a de (wan bewys) vo oen zaligheid; en dati Gado srefi de gi oenoe.

29. Bikasi oenoe ben kisi da gnade vo Kristus hede, no wawan vo oen bribi na hem, ma vo oen pina toe vo hem hede;

30. Bikasi oen habi vo feti da srefi feti, disi oen ben si na mi, en disi oen jeri vo mi noja.

Kap. 2.

Paulus vermane dem, vo dem holi vrede en sakafasi, so leki da voorbeeld vo Jesus de sori wi. A gi dem da verzeekering vo hem lobbi.

We, efi now wan switi vermane na ini Kristus de, efi wan troost vo lobbi de, efi wan gemeenskap vo da geest de, efi opregti lobbi de, en sarihatti vo trawan:

2. Dan meki mi kan habi *da* tem, no wawan di mi ben de plisiri toe, vo oen akorderi ma- nanga oenoe, ma vooral now, kandra, vo oen habi da srefi sin- si mi no ben de: soekoe oen lobbi, en vo oen habi da *wan* zaligheid nanga frede en befi! fasi en fili na hatti.

3. No doe wansani vo stry de wroko alasani na oen ini, da hede, ofoe vo kisi wan bigi wani en da doe, vo hem boen- nem; ma nanga sakafasi *wan* hatti hede. moe loekoe da trawan moro hei, leki hem srefi.

4. No wan soema moe loekoe 14. Doe alasani sondro knoe- na hem eigen sani; ma ibriwan roe en sondro twyfel; moe zorgoe vo dasani toe, disi 15. Vo oen de sondro foutoe en opregti, en suiver pikien vo de vo trawan.

5. Oen moese habi da srefi Gado na mindri da pori en ver- keerti speli soema, na disi mindri fasi vo membre en vo doe, disi oen de skyn, leki dem letti vo Jesus Kristus ben habi toe. kondre;

6. Bikasi hem, alwasi a ben 16. En holi vaste na da woord vo liebi, vo mi kan habi da pli- siri na da dei vo Kristus, dati mi no ben broko foetoe vo soso, en mi no ben wroko vo soso.

7. Kontrari, hem srefi poeloe 17. En alwasi dem offer mi srefi vo da offer en da dienst vo oen bribi hede, tog mi blyti, en mi plisiri nanga oen alamal.

8. A ben saka hem srefi so, 18. So srefi oenoe moese blyti toe, en oen moese plisiri nanga mi makandra!

9. Vo da hede Gado ben hopo 19. Ma mi hoopoe na nem vo Masra Jesus, mi sa seni Timo- teus go na oen hesi, vo mi toe kisi njoe tranga ageen, te mi jeri, fa oen tan.

10. Vo ala soema, disi de 20. Bikasi mi no habi wan soema, disi akorderi so nanga mi, en disi sa zorgoe so opregti vo oenoe.

11. En ala tongo moese be- 21. Bikasi dem alamal de soe- koe dem eigen sani, no dasani, disi de vo Kristus Jesus.

12. We dan, oen lobbiwan! 22. Ma vo hem oen srefi sabi, hem de opregti, a ben dini mi so leki oen ben gehoorzam ala-

na ini da Evangelium, leki wan pikien de helpi hem tata.

23. We, mi denke, mi sa seni hem, so hesi mi si, fa dasani sa waka nanga mi.

24. Ma mi hoopoe na nem vo Masra, mi srefi toe sa kom hesi.

25. Ma tog mi ben denke, a sa boen, vo mi seni mi brara Epa-froditus go na oenoe, disi de helpi mi vo wroko en vo feti, en disi oen ben seni, vo a bezorgoe mi dasani, disi mi habi vanoodoe;

26. Bikasi a ben hangri vo troe, vo si oen alamal, en a ben hati hem toemoesi, disi oen ben jeri vo da siki vo hem.

27. En troe, a ben siki tee vo dede; ma Gado ben sari vo hem; en no vo hem wawan, ma vo mi toe, vo mi no moe kisi *wan* sari na trawan tapo.

28. Vo da hede mi ben seni hem moro hesi, vo, te oen si hem baka, oen hatti kan kouroe, en vo mi habi moro weiniki sari toe.

29. We, teki hem dan na nem vo Masra, nanga ala plisiri; so soema oen moe loekoe nanga respeki.

30. Bikasi vo da wroko vo Kristus hede a ben kom so klosi-bei na dede; a no ben ke vo hem eigen liebi, nomo vo a dini mi na plesi vo oenoe, di oenoe no de nanga mi.

Kap. 3.

Paulus waarskouwe dem vo dem falsi Apostel. Vo da Kristen liebi en waka.

We dan, oen brara vo mi, plisiri na ini Masra! Disi mi

skrifi oen da srefisani alatem, dati no verfeelee mi, en a meki oenoe kom sabi dasani moro betre.

2. Loekoe boen nanga dem dagoe! loekoe boen nanga dem falsi wrokoman! Loekoe boen nanga dem, disi de koti pliti alasani!

3. Bikasi wi de da besneide, wi, disi dini Gado nanga wi geest, en disi de soekoe nem na Kristus Jesus wawan, en disi no potti vertrouw na sani, disi da natur de gi dem.

4. Alwasi mi toe habi sani, vo mi kan potti vertrouw na sani, disi da natur ben gi mi. Efi wan tra soema denke, hem kan potti vertrouw na sani, disi da natur ben gi hem; mi habi moro reti vo dati.

5. Di vo aiti dei dem ben besneide mi, mi de vo da piple vo Israel, vo Benjamin famili, wan gebore Ebreer, en na fasi vo da wet mi de wan Fariseman;

6. Vo mi reliesi mi ben feti so tee mi vervolge da gemeente; en na ini da geregtigheid vo da wet mi ben de sondro foutoe.

7. Ma dasani, disi ben habi wan waarti vo mi fositem, dati mi ben loekoe bakatem vo Kristus hede leki sani, disi doe mi ogri.

8. Vo troe, tee tidei jete mi de loekoe ala dati leki wansani, disi doe mi ogri, sinsi mi sabi Kristus Jesus, mi Masra; bikasi *da* sabi de waarti moro alasani, en vo hem hede mi ben teki alasani

trowei; mi loekoe alasani leki wan doti, nomo vo mi habi Kristus,

9. En vo mi tan na hem ini alatem; en vo mi no habi mi eigen geregtigheid, disi da wet de wroko, ma disi da bribi na Kristus de wroko; *da* geregtigheid, disi Gado de wroko nanga bribi;

10. Vo mi kom sabi hem nanga da tranga vo da opstaan vo hem, en da gemeenskap vo da pina vo hem, en vo mi kom geersi da dede vo hem;

11. Meki mi toe kan habi da boenhede wantron, vo hopo baka na dede.

12. No vo taki, mi kisi dasani kaba, ofoe mi doro mi marki kaba; ma mi feti na dasani baka, efi somtem mi sa kisi hem; bikasi vo hem hede Kristus Jesus ben kisi mi toe.

13. Oen brara, mi no verbeelde taki, mi kisi dasani kaba. Ma wansani mi doe: Mi vergiti alasani, disi de na baka, en mi de langa mi han vo kisi dasani, disi de na fesi;

14. Mi doe mi best, vo kisi da marki en da prys, disi Gado na hemel ben kali mi vo kisi na ini Kristus Jesus.

15. We, so meni vo wi, disi de bekwaam, meki wi ala habi da srefi membre dan; en alwasi oen membre wan pikin trafasi jete, Gado sa meki oen kom sabi dati toe.

16. Ma na ini dasani disi wi kisi kaba, meki wi waka da *wan*

pasi, en meki wi habi da *wan* membre toe.

17. Waka kom na mi baka, oen brara! en loekoe na dem, disi de waka so, leki oen habi wi vo wan voorbeeld!

18. Bikasi foeloe de waka (trafasi), dem, disi mi ben taki gi oen nofotron kaba, ma now mi de taki nanga kre, dem de vyand vo da kruis vo Kristus;

19. Da kaba vo dem de da verdoemenis; bikasi dem bele de dem Gado, en na ini dem sjem dem de soekoe bigi nem, grontapo sani wawan de na ini dem hatti.

20. Ma wi de liebi en waka na ini hemel, en vo dapee wi de wakti da helpiman toe, Jesus Kristus, wi Masra;

21. Disi da verandre da mo-fina skin vo wi, meki a kom geersi da glori skin vo hem, nanga da tranga, nanga disi a kan meki alasani moese onderdaniki hem.

Kap. 4.

Som vermane moro. A taki dem tangi vo da presenti, disi dem ben seni gi hem.

We, oen lobbi brara vo mi! di oen de da hangri vo mi hatti, en mi plisiri, en mi kroon; tan vaste dan na ini Masra, oen lobbiwan!

2. (Dem sisa) Evodia en Sintiki mi begi en vermane, vo dem moese de *wan* hatti makandra na ini Masra.

3. En mi begi joe toe, joe di de wroko so getrouw nanga mi makandra, helpi dem oeman

baka, disi ben feti vo da Evangelium nanga mi makandra, nanga Klemens en ala dem trawan, disi ben helpi mi, en disi nem de na ini da boekoe vo liebi.

4. Plisiri na ini Masra alatem; en wantron moro mi taki: Meki oen plisiri!

5. Meki ala soema kom sabi da safrihattifasi vo oenoe! Masra de klosibei.

6. No broko hede vo *wan-*sani; ma nanga begi en djemee en taki tangi meki da hangri vo oen hatti kom na Gado fesi.

7. En da vrede vo Gado, disi de bigi pasa ala soema verstand, moese kibri oen hatti en membre na ini Kristus Jesus!

8. Sani mi sa taki moro, en brara? Alasani disi de troe, en disi de opregti, en disi de regtvaardig, en disi de krin, en disi de switi, en disi de boen vo jeri, efi wan boen maniri de, efi wansani de vo pryze, na ala dati oen moese potti membre!

9. So srefi dasani, disi oen ben leri, en disi oen ben kisi en jeri en si na mi, dati oen moese doe; dan da Gado vo vrede sa de nanga oenoe.

10. Ma mi ben plisiri vo troe na ini Masra, disi oen ben kisi njoe tranga baka, vo oen kan zorgoe vo mi; alwasi oen ben habi da zorgoe fosi kaba, ma oen no ben habi okasi.

11. Mi no taki dati, leki wansani mankeri mi; bikasi mi ben leri, vo tevrede nanga sani, di mi habi.

12. Mi sabi vo liebi na potifasi, en mi sabi toe vo habi foe-loe; na alafasi en na alapee mi ben leri, vo njam tee mi habi nofo, en vo tan nanga hangri, vo habi toemoesi foeloe, en vo habi gebrek.

13. Nanga Kristus mi habi tranga vo alasani; bikasi hem de gi mi tranga.

14. Ma tog oen ben doe boen, disi oen ben teki da pina vo mi hafoe.

15. Oen srefi sabi toe, oen soema vo Filippi, fa na bigin vo da Evangelium, di mi ben komopo na Macedonia, no wan tra gemeente ben holi da rekening so, platie hafoe gi mi, leki oenoe wawan;

16. Tee na Tesalonika srefi oen ben seni sani gi mi wantron, disi mi ben habi vanoodoe, en dan wantron moro.

17. No vo taki, mi de seekoe da presenti; ma mi de seekoe da vroektoe, vo wan boen porsie moe libi na oenoe rekening.

18. Bikasi mi habi alasani nofo now, moro leki mi habi vanoodoe; mi habi foeloe vo troe, sinsi Epafroditus gi mi dasani, disi oen ben seni gi mi; dati de wan switi smeri, en wan boen offer, disi switi na Gado doe.

19. We, mi Gado, disi habi foeloe goedoe, hem sa teki da glori na ini Kristus Jesus, gi oen alasani, disi oen habi vanoodoe.

20. Glori moese de vo Gado, wi tata, teego alatem! Amen.

21. Taki ala dem Santawan na ini Kristus Jesus odi! Dem brara, disi de nanga mi, seni oen odi toe.

22. Ala dem Santawan dia seni oen odi, vooral dem, disi de vo Keyzer hoso.

23. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oen alamal! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi gi da gemeente na Filippi, ala di a ben de na Rom, en a seni hem nanga Epafroditus.

Da brifi vo Apostel Paulus gi dem bribi-soema na Kolossen.

Kap. 1.

Da preki vo Kristus, disi ben meki alasani, en disi ben verzoen wi nanga Gado.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga da wani vo Gado, en brara Timoteus,

2. Gi dem Santawan na Kolossen, en gi dem brara, disi bribi na Kristus: Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

3. Wi taki grantangi na Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, en wi begi vo oenoe alatem;

4. Sinsi wi ben jeri vo da bribi vo oen na Kristus Jesus, en fa oen lobbi ala dem Santawan;

5. Vo da hoop hede, disi Gado ben potti na sei gi oenoe na ini hemel, disi oen ben jeri fosi nanga da woord vo waarheit, da Evangelium;

6. Disi ben kom na oenoe toe, so leki na ala tra kondre, en a de meki vroektoe, so leki a doe

na oenoe mindri toe sinsi da (fosi) dei, disi oen ben jeri hem, en disi oen ben kom sabi da gnade vo Gado troe troe;

7. So leki Epafras ben leri oen toe, da lobbi knegti, disi de wroko nanga wi makandra, en disi de wan vertrouw dinaar vo Kristus na oen mindri;

8. Hem ben verteli wi toe vo da lobbi vo oenoe na ini geest.

9. Vo da hede sinsi da dei, disi wi ben jeri dati, wi no kaba vo begi vo oenoe, en vo pliesi Gado, meki oen kom sabi hem wani reti, nanga ala koni en verstand vo da geest;

10. Vo oen waka so leki a fiti, en leki a switi na Masra na alafasi; en vo oen meki vroektoe, doe ala boen wroko, en vo oen kom sabi Gado moro moro,

11. En vo da glori-tranga vo hem moe gi oen ala soortoe tranga en kragti, vo oen kan holi ala pasiensi, en vo oen kan verdrage alasani nanga plisiri;

12. En vo oen taki da tata tangi, disi ben meki wi bekwaam,

vo kisi wan porsie na ini da erfenis vo dem Santawan na ini da letti.

13. Bikasi hem ben verloesoe poeloe wi na ondro da dwingi vo doengroe, en a ben teki potti wi abra na ini da kondre vo hem lobbi pikien,

14. Disi ben verloesoe wi nanga hem broedoe, gi wi pardon vo wi zondoe.

15. Hem de da printje vo da Gado, disi soema hai no kan si; hem de da fosiwan, disi ben de bifo alasani, disi Gado ben meki.

16. Bikasi nanga *hem* Gado ben meki alasani, disi de na ini hemel en na grontapo, disi wi kan si, en disi wi no kan si; dem troon srefi, en dem granwan en heiwan en trangawan, alasani hem ben meki vo hem srefi hede;

17. Hem ben de bifo alasani, en hem de holi alasani toe.

18. Hem de da hede toe vo da skin, dati taki, vo da gemeente; hem de da begin, da fosigeborewan na mindri dem dedewan, vo na alafasi hem moese de da fosiwan.

19. Bikasi so da tata ben pliesi, vo na hem ini ala glori moe de liebi;

20. En vo nanga *hem*, di hem ben meki vrede nanga da broedoe vo hem na kruis, nanga *hem* Gado ben verzoen hem srefi nanga alasani, disi de na grontapo, ofoe na ini hemel.

21. So srefi oenoe toe, di oen ben de farawei fositem, en vyand

na ini da soso verstand, di oen ben doe ogri wroko;

22. Tog now hem ben verzoen oenoe nanga hem liebisoe-ma skin, nanga hem dede, vo a potti oen santa en sondro foutoe en krin na hem fesi;

23. Efi troe troe oen tan vaste na ini da bribi, efi oen go moro dipi na ini, en efi oen no seki na ini da hoop vo da Evangelium, disi oen ben jeri, en disi dem ben preki gi ala kreatur, di de na ondro hemel, en disi mi, Paulus, ben kom wan dinaar vo hem.

24. Vo da hede mi plisiri now na ini ala da pina, disi mi de pina vo oenoe hede; en da pina, disi mankeri jete vo Kristus hede, dati mi sa teki na *mi* skin tapo, na plesi vo *hem* skin, dati de da gemeente,

25. Disi mi ben kom wan dinaar vo hem, so leki Gado ben gi mi da wroko na oen mindri, vo mi meki ala soema kom sabi da woord vo Gado,

26. Da kibritori, disi ben kibri sinsi alatem en sinsi begin vo grontapo, ma now Gado ben meki dem Santawan vo hem kom sabi,

27. Dem, disi Gado ben wani meki dem sabi, hoe bigi glori da kibritori dia habi na mindri dem heiden; dati da Kristus srefi, disi de na oen ini, da hoop vo ala glori;

28. Da hem wi de preki, en wi vermane ala soema, en wi leri ala soema nanga ala koni, vo wi kan potti ibriwan soema reti baka na ini Kristus Jesus.

29. Dati mi de soekoe toe nanga mi wroko, en mi doe mi best nanga da tranga vo Gado, disi de wroko tranga na mi ini.

Kap. 2.

Vo demsani, disi liebisoema wawan ben potti; vo dem falsi leri; vo da liebi na ini Kristus, en da tranga vo hem dede.

Mi wani, oen moese sabi, hoe bigi feti de na ini mi hatti vo oenoe hede, en vo dem, disi de na Laodicea, en vo ala dem, disi no ben si mi perzon fesi na fesi;

2. Vo dem hatti moe finni troost, en vo dem kom voegoe makandra na ini lobbi, en vo dem kisi ala dem goedoe vo da reti dipi verstand, vo dem kom sabi da kibritori vo Gado, da tata, en vo Kristus;

3. Bikasi na hem ini ala dem goedoe vo da reti verstand en sabi de kibri.

4. Mi taki dati nomo, vo no wan soema moe kori oenoe nanga bigi en hei taki.

5. Bikasi alwasi mi no de na oen mindri nanga mi skin, tog nanga mi geest mi de nanga oenoe, en mi plisiri, di mi si da boen order vo oenoe, en fa da bribi vo oen na Kristus de so tranga.

6. We, so leki oen ben teki Kristus Jesus, wi Masra, so oen moese liebi en waka toe na hem ini.

7. Oen moese meki dipi loe-toe, gro na hem tapo, tan vaste na ini bribi, so leki wi ben leri

oenoe; en da bribi moese meki oen taki Gado foeloe tangi alatem.

8. Loekoe boen, vo no wan soema foefoer oen hatti nanga da kondrekoni en soso korifasi, en nanga sani, disi liebisoema wawan ben potti, so leki da fosi biginfasi vo kondre ben de, en no leki da fasi vo Kristus de.

9. Bikasi na hem ini da heeli glori vo da Gadofasi de liebi, leki na ini skin.

10. Oen srefi toe habi alasani nofo na hem ini; bikasi hem de da hede vo ala dem heiwan en trangawan.

11. Bikasi na hem ini oen besneide toe, oen ben kisi da besneide sondro han, di oen poeloe da zondoe skin vo meti, nanga da besneide vo Kristus.

12. Bikasi na ini da doop oenoe nanga hem beri makandra, en oen ben hopo baka toe nanga hem, nanga da bribi, disi Gado de wroko, disi ben wieki hem baka na dede.

13. En di oen ben dede na ini oen zondoe en na ini da naturfasi vo oen skin, hem ben meki oenoe nanga hem makandra kisi njoe liebi, di a ben gi oen pardon vo ala oen zondoe;

14. En a figi poeloe da skrifi vo da wet, disi ben tegen wi, en disi ben klage wi, a poeloe dati na pasi krin krin, di a ben spikri hem na kruis;

15. En so, di a ben poeloe da tranga na dem heiwan en trangawan, a sori dem publiki gi ala

soema, fa hem de winniman na dem tapo.

16. We, now no wan soema kan verdoem oen moro vo njanjam ofoe dringi hede, ofoe vo dem feestedei, ofoe njoe-moen, ofoe vo sabadei hede;

17. Bikasi dati ben de da skyn wawan vo dasani, disi ben de vo kom jete; ma da skin srefi, dati da Kristus.

18. No meki wan soema kisi oen na ondro hem tranga, tjari oen nanga hem wani, alwasi a sori wan sakafasi en respekifasi leki dem Engel, tog efi hem bemoeje nanga sani, disi hem no ben si, a de meki hem srefi bigi vo soso, prodo nanga hem natur verstand;

19. En a no holi hem srefi nanga da hede, disi de holi en voegoe da heeli skin nanga dem skroefoe en tetei, disi de voegoe en fassi na ini makandra, meki a gro, tee a kom geersi Gado srefi.

20. We, efi oen ben dede nanga Kristus makandra, libi da fosi biginfasi vo kondre: vo sani hede oen meki dem dwingi oen baka na demsani ondro, disi lie-bisoema ben potti, leki oen srefi de liebi jete na kondrefasi?

21. (Di dem taki): No fassi disi! no tesi dati! no meli dasani!

22. En tog ala demsani de go pori, te joe gebruike dem; ala dati de liebisoema gebod en leri wawan;

23. Sosani de sori wel leki wan reti koni, di dem srefi ver-

kiesi vo dini Gado, en nanga sakafasi srefi, sondo dem zorgoe reti vo dem eigen skin, ma tog dati no habi wan waarti, dati de wawan, vo da (pori) skin kisi dasani, disi hem wani.

Kap. 3.

Vermane vo wan njoe liebi. Pligti vo tata en mama en pikien en masra en slavoe.

We, efi oen ben hopo baka nanga Kristus: soekoe dasani dan, disi de na tapo, dapee Kristus de, disi sidom na reti han vo Gado!

2. Na demsani oen moese membre, disi de na tapo, no na sani vo disi grontapo!

3. Bikasi oen dede kaba, en da liebi vo oenoe kibri jete nanga Kristus na ini Gado.

4. Ma te Kristus, da liebi vo oenoe, sa sori hem srefi na krin, dan oenoe sa kom na krin toe nanga hem makandra na wan glorifasi.

5. We, kili dan dem leden vo oenoe, disi de vo grontapo, da hoeroeliebi, en takroedoe, en sjemhangri, en ogri luste, en da gridifasi, disi de so boen leki afgoderywroko!

6. Bikasi vo sosani hede da hattibron vo Gado de kom na dem soema tapo, disi no wani bribi.

7. Oen srefi toe ben waka na ini da srefi sani fositem, di oen ben liebi na ini sosani.

8. Ma now oen moese poeloe ala dasani toe, da bitafasi, en

hattibronfasi, en ogri hatti, en kosikosi, en ala sjem takitaki, disi komopo na oen mofo!

9. No lei gi makandra! ma poeloe da ouroe soema nanga ala hem wroko!

10. En weri da njoe soema, disi kom njoenjoe na ini da reti sabi, tee a kom geersi Gado, disi ben meki hem.

11. Dan a de da srefi, efi joe de grieki ofoe djoe, besneide ofoe no besneide, blaka ofoe weli, slavoe ofoe friman, Kristus wawan de alasani na ini ala soema.

12. We, leki soema, disi Gado ben verkiesi vo hem, oen Santawan en lobbiwan, teki en weri dan wan reti sarihattifasi, en boenhattifasi, en sakafasi, en safrihattifasi, en pasiensi;

13. En verdrage makandra, pardon makandra, efi wan soema habi klaag vo wan trawan; so leki Kristus ben gi oenoe pardon, so srefi oenoe moese doe toe.

14. Ma vooral teki en weri da lobbi; bikasi dati de da tetei, disi de holi ala boensani makandra.

15. En da vrede vo Gado moese regeere na ini oen hatti; bikasi vo hem hede Gado ben kali oenoe toe kom na ini wan skin; taki tangi vo alasani!

16. Meki da woord vo Kristus waka tranga na oen mindri nanga ala verstand; leri en vermane makandra nanga psalm en lofsingi en switi hemelsingi, pryze Masra na ini oen hatti!

17. En alasani, disi oen doe nanga woord, ofoe nanga wroko, oen moese doe alasani na nem vo Masra Jesus; en na hem nem oen moese taki Gado tata tangi.

18. Oen oeman! onderdaniki oen man so leki a fiti, vo Masra hede!

19. Oen man! lobbi oen wefi; oen no moese sori wan bitafasi gi dem!

20. Oen pikien! gehoorzam oen tata en mama na alafasi, bikasi dati de switi na Masra.

21. Oen tata! no strafoe oen pikien toemoesi, vo dem no kisi wan falsi frede.

22. Oen slavoe! gehoorzam dem masra vo oen skin na alafasi; no dini dem na dem hai wawan, leki oen soekoe boen nem na liebisoema; ma nanga opregti hatti en nanga frede vo Gado.

23. En alasani, disi oen doe, oen moese doe nanga oen heeli hatti, leki gi Masra srefi, no gi liebisoema.

24. Bikasi oen sabi, na Masra srefi oen sa kisi da paiman, da erfenis; bikasi da Masra Kristus oen dini.

25. Ma da soema, disi doe kroekoetoe, hem sa kisi paiman vo da kroekoetoe, disi a ben doe; Gado no de loekoe na soema perzon.

Kap. 4.

Wi moe begi alatem, waka voorzigtig.

Oen masra! oen moese gi na dem slavoe vo oenoe, sani

disi reti, en disi fiti; en oen moe sabi, oen srefi habi wan Masra toe na ini hemel.

2. Holu doro vo begi, en wakti na ini dasani, ala di oen taki Gado tangi!

3. En begi wantem vo wi toe, vo Gado moe hopo da doro vo da woord gi wi, vo wi kan taki da kibritori vo Kristus, vo disi hede mi toe de na boeje;

4. Vo mi kan taki so vry vo dasani, leki a fiti mi vo taki.

5. Waka voorzigtig na fesi vo dem soema, disi de na dorosei; no lasi oen tem soso!

6. Da taki vo oenoe moese switi alatem, en a moe habi zoutoe, vo oen sabi, fa oen moe piki ibriwan soema.

7. Fa alasani vo mi tan, dati Tigikus sa verteli oen, da lobbi brara en da getrouw dinaar, disi de helpi wi na ini da wroko vo Masra.

8. Mi ben seni hem go na oenoe, expresi vo hem si, fa oenoe tan, en vo hem troostoe oen hatti;

9. Hem nanga Onesimus, da vertrouw en lobbi brara, disi de wan soema vo oenoe, dem sa verteli oen alasani vo wi dia.

10. Aristarkus, disi de nanga mi na boeje, seni oen odi, nanga Markus, Barnabas sisa pikien, vo disi oen kisi boodskap kaba; efi a kom na oenoe, oen moe ontvange hem!

11. Nanga Jesus toe, disi dem kali Justus; dem de vo da besneide, en dem wawan de helpi mi na ini da wroko vo Gado-kondre; dem ben de wan troost vo mi.

12. Epafra seni oen odi toe, da knegti vo Kristus, disi de wan soema vo oenoe, en disi de feti alatem vo oenoe nanga begi, vo oen tan klari doro doro, vo doe ala wani vo Gado.

13. Mi moese gi hem da getuigenis, taki, hem meki toemoesi moeiti vo oenoe, en vo dem, disi de na Laodicea en na Hierapolis.

14. Lukas seni oen odi, da datra, da lobbi brara, en Demas.

15. Taki dem brara na Laodicea odi, nanga Nimfas, nanga da gemeente, di de na hem hoso.

16. En so hesi oenoe ben lesi disi brifi, dan oen moe meki da gemeente na Laodicea kisi hem, vo dem lesi hem toe, en vo oenoe lesi di vo Laodicea toe.

17. En taki na Argippus: Loekoe na da wroko, dise joe ben kisi na Masra, vo joe doro hem boen!

18. Mi, Paulus, taki oen odi nanga mi eigen han. Membre dem boeje vo mi! Da gnade moese de nanga oenoe! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi gi dem Kolossen, ala di a ben de na Rom, en a seni hem gi dem nanga Tigikus en Onesimus.

Da fosi brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Tesalonika.

Kap. 1.

Paulus de pryze da gemeente.

Paulus en Silvanus en Timoteus, gi da gemeente na Tesalonika, disi de na ini Gado tata, en na ini Masra Jesus Kristus: Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

2. Wi taki Gado grantangi alatem vo oen alamal hede, te wi membre oenoe na ini wi begi;

3. Alatem dati de na wi gedagti, fa da bribi en da lobbi vo oenoe de wroko, en hoe pasiensi oen habi, di oen hoopoe na wi Masra Jesus Kristus, na fesi vo Gado, wi tata.

4. Bikasi wi sabi, oen lobbi brara! fa Gado ben verkiesi oenoe;

5. En fa da Evangelium vo wi ben de na oen mindri, no na ini woord wawan, ma na ini kragti toe, en na ini da santa Jeje, en nanga reti overtuige; so leki oen srefi sabi, fa wi ben sori wi srefi na oen mindri, vo oenoe hede.

6. En oenoe ben waka kom na wi en na Masra baka; bikasi na ini so meni pina oen ben teki da woord, nanga plisiri vo santa Jeje;

7. En da so oenoe ben de wan voorbeeld vo ala bribisoema na Macedonia en Akaja.

8. Bikasi na oenoe da woord vo Masra komoto tee ala soema jeri hem, no wawan na Macedonia en Akaja, ma na ala plesidem jeri, fa oen bribi na Gado; en vo da hede wi no habi vanaoedoe, vo taki moro vo dati.

9. Bikasi dem srefi ben verteli vo wi, hoe vry pasi wi ben finni na oen mindri, en fa oen bekeere kom na Gado, libi dem kroekoetoe gado, vo oen dini da liebi en da troe Gado;

10. En vo wakti hem pikien komoto na ini hemel, disi hem ben wieki na dede, da Jesus, disi ben verloesoe wi, poeloe da hattibron, disi ben de vo kom.

Kap. 2.

Fa dem Apostel ben preki da Evangelium gi dem, en fa dem ben teki da woord.

Bikasi oen srefi sabi, oen brara! na hoefasi wi ben kom na oenoe, en fa dati no ben de vo soso;

2. Bikasi alwasi wi ben pina nofo kaba, en dem ben kosi wi toe na Filippi, so leki oen sabi; tog di wi ben vertrouw na wi Gado, wi ben teki hatti, vo preki da Evangelium vo Gado gi oenoe, alwasi nanga foeloe feti.

3. Bikasi wi no ben vermane oenoe nanga korifasi, ofoe nanga takroefasi, ofoe nanga triki.

4. Ma so leki Gado ben plies vo teki wi, vo vertrouw wi da Evangelium, da so wi de taki; no vo wi soekoe boen nem na liebisoema, ma na Gado, disi sabi wi hatti doro doro.

5. Bikasi nooiti wi ben soekoe vo kori soema nanga switi taki, dati oen srefi sabi; wi no ben soekoe toe, vo winni wansani safri vo wi srefi, vo dati Gado de mi getuige.

6. Wi no ben soekoe bigi nem toe na liebisoema, no na oenoe, no na trawan; alwasi wi ben kan lastiki oen, leki Apostel vo Kristus.

7. Ma wi ben de so safri en switi na oen mindri, leki wan menna de kweki dem pikien vo hem;

8. So srefi wi hatti ben lobbi oenoe toe; en nanga plisiri wi ben platie da Evangelium vo Gado gi oenoe; en no dati wawan, ma wi eigen ziel toe wi ben wani gi oenoe, vo di wi ben lobbi oen.

9. Bikasi, oen brara! oen sabi da wroko en da moeiti vo wi jete; dei nanga neti wi ben wroko, vo wi no moe lastiki wan soema; en so wi ben preki da Evangelium vo Gado gi oen.

10. Oen srefi de getuige, en Gado toe, hoe santa en regtvaardig en sondro foutoe wi ben de na oen mindri, di oen ben teki da bribi.

11. Oen srefi sabi, fa wi ben vermane en troostoe ibriwan vo oenoe, leki wan tata doe nanga hem pikien,

12. En wi ben taki krin krin, fa oen moese waka leki a fiti na Gado fesi, disi ben kali oenoe, vo kom na hem kondre en na hem glori.

13. Vo dati hede wi de taki Gado grantangi toe alatem, dati, datem di oen ben kisi da woord vo Gado, disi oen ben jeri na wi, oen ben teki hem toe, no leki woord vo liebisoema, ma (so leki a de troe troe,) leki Gado woord, disi de wroko toe na oen bribisoema ini.

14. Bikasi, oen brara! oenoe ben kom geersi dem gemeente vo Gado, disi de na Judea na ini Kristus Jesus; bikasi dem kondreman vo oenoe ben pina oenoe so srefi, leki dem djoe ben pina dem.

15. Dem ben kili Masra Jesus toe nanga dem eigen profet, en dem vervolge wi toe; en di dem srefi no de boen nanga Gado, so dem de ala soema vyand toe.

16. Dem beletti wi, vo taki gi dem heiden, fa dem ziel kan finni boen; en so alatem dem meki dem zondoe kisi dem marki. Ma now bakatem da hattibron vo Gado kisi dem kaba.

17. Ma wi, oen brara! di wi no ben kan de nanga oenoe wan piesi tem, si oen nanga hai, alwasi hatti ben de; vo da hede wi ben meki toemoesi foeloe moeiti nanga bigi verlange, vo si oen fesi baka.

18. Vo da hede wi ben wani kom na oenoe moro leki wantron, (vooral mi, Paulus); ma Satan ben tapo wi.

19. Bikasi hoesoema de wi hoop, ofoe wi plisiri, ofoe da kroon vo wi glori? A no oenoe toe de dati na fesi vo wi Masra Jesus Kristus, te hem kom baka?

20. Troe, oenoe de wi glori en wi plisiri.

Kap. 3.

Paulus de zorgoe en begi vo dem bribisoema na Tesalonika.

We, di wi no ben kan holi moro langa, vo da hede wi tevrede, vo dem libi wi wawan na Atene,

2. En wi ben seni Timoteus, da brara vo wi, en da dinaar vo Gado, disi de helpi wi na ini da wroko vo da Evangelium vo Jesus Kristus, meki hem gi oen tranga, troostoe oen na ini da bribi;

3. Vo no wan soema moese lasi hatti na ini ala dem pina. Bikasi oen srefi sabi, sosani moese kom wi abra.

4. En di wi ben de nanga oenoe, wi ben waarskouwe oen na fesi kaba, taki, wi sa kom na pina en trobi; en so a ben kom toe, leki oen sabi.

5. Vo da hede mi no ben kan wakti moro langa toe, ma mi seni haksi, fa da bribi vo oenoe tan, efi somtem da tesiman ben kom tesi oenoe, meki da wroko vo wi de vo soso.

6. Ma now, sinsi Timoteus komopo na oenoe, kom na wi, en di hem tjari so boen njoesoe gi wi vo da bribi en vo da lobbi vo oenoe, en fa oen membre wi

alatem nanga lobbi, en fa oen hangri vo si wi, so leki wi toe de hangri vo oenoe:

7. Dati, oen brara! ben troostoe wi vo oenoe hede, di wi sabi, oenoe holi bribi, alwasi wi de na ini pina en nootoe.

8. Bikasi now wi de liebi, di oenoe tan vaste na ini Masra.

9. Hoe tangi wi kan gi na Gado vo oenoe hede, pai hem vo ala da plisiri, disi wi plisiri vo oenoe hede, na fesi vo wi Gado?

10. Dei en neti wi de begi hem toemoesi, vo wi kan si oen fesi, helpi oen vo kisi dasani, disi mankeri da bribi vo oen jete.

11. We, Gado srefi, wi tata, en wi Masra Jesus Kristus, moese meki wi finni pasi vo kom na oenoe!

12. Masra moese meki oen gro, vo oen kom tranga moro moro na ini da lobbi vo makandra, en vo ala soema, so leki wi lobbi oenoe toe;

13. Vo oen hatti kisi tranga, en vo oen de santa en sondo foutoe na fesi vo Gado, wi tata, te wi Masra Jesus Kristus sa kom nanga ala dem Santawan vo hem.

Kap. 4.

Paulus vermane dem vo wan santa liebi en waka. Vo da hopo baka na dede, en vo da kom vo Masra.

So srefi, oen brara, wi begi en vermane oen na nem vo Masra Jesus, so leki oen ben jeri na wi, fa oen moe liebi en waka, vo Gado kan habi plisiri vo oenoe;

soekoe, vo oen kom bekwaam moro moro na ini vo dati.

2. Tog oen sabi, hoe gebod wi ben gi oen na nem vo Masra Jesus.

3. Bikasi dati de da wani vo Gado, vo oen kom santa, en vo oen no doe hoeroedoe.

4. Ibriwan vo oen moese sabi vo loekoe hem skin nanga santafasi en respeki.

5. No na ini ala takroe luste, leki dem heiden, disi no sabi Gado.

6. En te oen bai sani, seli sani, no wan soema moese habi bigi hai, bedriege hem brara; bikasi Masra de strafe ala sosa-ni, leki wi ben taki en betuige gi oen fositem kaba.

7. Bikasi Gado no ben kali wi, vo doe takroesani, ma vo wi kom santa.

8. Ma da soema, disi veragte dati, hem no veragte liebisoema, ma Gado srefi, disi ben gi hem santa Jeje na wi toe.

9. We, vo da brara-lobbi a no de vanoodoe, vo mi skrifi gi oenoe; bikasi Gado srefi ben leri oenoe, taki, oen moese lobbi makandra.

10. En oen doe dati toe na ala dem brara, disi de na heeli Macedonia. Ma wi vermane oenoe, oen brara, vo oen kom tranga moro moro na ini vo dati;

11. En vo oen doe oen best, vo holi oen srefi tiri, doe oen pligti, wroko nanga oen eigen han, so leki wi ben gebiede oen;

12. Vo oen waka opregti na fesi vo dem soema, disi de na dorosei, en vo oen no habi wan soema vanoodoe.

13. Ma vo dem soema, oen brara, disi ben go slibi, mi wani, oen moese sabi alasani krin, vo oen no kre, leki dem trawan, disi no habi wan hoop.

14. Bikasi so leki wi bribi, Jesus ben dede, en a hopo baka; so srefi Gado sa tjari *dem* soema kom baka toe nanga Jesus, disi ben go slibi nanga bribi na hem.

15. Bikasi dati wi taki gi oen leki wan woord vo Masra: wi, disi de liebi jete, en disi sa libi abra, tee Masra sa kom, wi no sa winni dem, disi slibi kaba.

16. Bikasi Masra srefi sa komopo na hemel, kom na ondro, nanga wan tranga bari, en nanga da stem vo da gran Engel, en nanga da trompet vo Gado; dan *dem* fosi sa hopo, disi ben go dede nanga Kristus;

17. Na baka wi, disi liebi jete, en disi sa libi abra; sa hopo wantem nanga dem na ini dem wolkoe, go miti Masra na ini lugt; en da so wi sa de nanga Masra alatem.

18. We, nanga dem woord oen moese troostoe makandra!

Kap. 5.

Vo da tem, disi Kristus sa kom baka, en fa wi moe holi wi srefi klari. Som vermane moro.

Ma vo da tem en vo da joe-roe, oen no ha vanoodoe, oen brara, vo mi skrifi gi oenoe.

2. Bikasi oen srefi sabi heel ma, disi de wroko na oen tapo, boen, da dei vo Masra sa kom, en disi de zorgoe vo oenoe na leki wan foefoerman na neti. ini Masra, en disi vermane oe-

3. Bikasi te dem sa taki: Alasani de heel boen, noti de vo noe; frede! dan da pori sa kom hesi
13. Oen moe sori dem bigi respekti en lobbi, vo dem wroko hede. Holi fri nanga makandra!

4. Ma oenoe no moe de na ini doengroe, oen brara, vo da dei no kisi oen leki wan foefoerman.
14. So srefi, oen brara, wi vermane oenoe: waarskouwe dem, disi no waka reti! troostoe dem, disi wani lasi hatti! asisteri dem zwakewan! holi pasiensi nanga ala soema!

5. Oen alamal de pikien vo letti, en pikien vo dei: wi no de vo neti, ofoe vo doengroe.
15. Loekoe boen, vo no wan soema pai wan trawan ogri vo ogri baka! kontrari, alatem oen moese feti na ala boensani baka, na oenoe mindri makandra, en na fesi vo ala soema.

6. Vo da hede meki wi no slibi, leki dem trawan; ma meki wi wakti, meki wi hai tan krin!
16. Alatem oen moese plisiri!

7. Bikasi dem, disi de slibi, dem de slibi na neti; en dem disi droengoe, dem droengoe na neti.
17. Holi oen begi doro!

8. Ma wi, disi de vo dei, meki wi hai tan krin, meki wi weri da borst-waapoe vo bribi en vo lobbi; en da hoop vo da zaligheid moese de wi fetimoe-soe.
18. Vo alasani oen moese taki tangi. Bikasi dati Gado wani, oen moe doe, vo Kristus Jesus hede.

9. Bikasi Gado no wani, wi go na da verdoemenis, ma vo wi kisi da zaligheid nanga wi Masra Jesus Kristus,
19. No tapo da geest!

10. Disi ben dede na plesi vo wi; vo now, efi wi wakti, efi wi slibi, wi moe liebi nanga hem makandra.
20. No veragte dem profeti taki!

11. Vo da hede oen moese vermane makandra, helpi makandra, vo kom moro tranga na ini bribi, so leki oen doe toe.
21. Ondersoekoe alasani, en da boensani oen moese holi!

12. Ma wi begi oenoe, oen brara, oen moese sabi dem soe-
22. Voorzigti nanga alasani, disi sori ogri!

23. Ma Hem, da Gado vo vrede, moe meki oen kom santa doro doro; hem srefi moe meki oen heeli geest en ziel en skin tan krin, sondro foutoe, tee na da kom vo wi Masra Jesus Kristus!
24. Hem de getrouw, disi de kali oenoe! hem sa doe dati toe.
25. Begi vo wi, oen brara!

26. Taki ala brara odi, nanga da santa bosi!

27. Mi gebiede oen na nem vo Masra, vo oen meki dem lesi da brifi gi ala dem santa brara.

28. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga oenoe! Amen.

Dati de da fosi brifi, disi Paulus ben skrifi gi da gemeente na Tesalonika, di a ben de na Atene.

Da tweede brifi vo Apostel Paulus gi da gemeente na Tesalonika.

Kap. 1.

Blesi vo dem, disi tan vaste na ini bribi en lobbi en pasiensi.

Paulus en Silvanus en Timoteus, gi da gemeente na Tesalonika, na nem vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus:

2. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus.

3. Wi moese taki Gado grantangi alatem, oen brara, vo oenoe hede; bikasi so a de fiti, di da bribi vo oen de gro moro moro, en da lobbi vo makandra kom tranga toe na ini ibriwan vo oenoe;

4. So, dati wi srefi meki wi srefi bigi na ini dem gemeente vo Gado, vo da pasiensi en bribi vo oen hede, disi oen sori na ini ala vervolge en pina vo oen, disi oen verdrage;

5. En disi de wan bewys vo da regtvaardige kroetoe vo Gado, dati oen sa kom waarti vo Gadokondre; bikasi vo hem hede oen de pina toe.

6. En a de reti na Gado fesi, vo hem pai dem soema da pina baka, disi de pina oenoe.

7. Ma oenoe, disi dem de pina, a sa pai nanga ruste, leki wi toe, te Masra Jesus sa kom opo na hemel, sori hem srefi, nanga dem Engel vo hem kragti;

8. En nanga flamfaja, vo teki hem revensi na dem soema tapo, disi no sabi Gado, en disi no gehoorzam da Evangelium vo wi Masra Jesus Kristus.

9. Dem sa kisi da strafe, da pori vo teego, komoto na fesi vo Masra en na da glori vo hem kragti;

10. Te hem sa kom, vo kisi hem glori na mindri dem Santawan vo hem, en vo ala bribi-soema verwondroe hem na da dei; bikasi na oenoe mindri soema ben bribi da getuigenis vo wi.

11. Vo da hede wi de begi toe vo oenoe alatem, vo wi Gado moe meki oen kom waarti vo da kali vo hem, en vo hem moese doro ala boensani nanga hem boenhatti, en vo hem kragti moese doro da wroko vo bribi;

12. Vo da nem vo wi Masra Jesus Kristus moese kisi glori na oenoe ini, en oenoe na hem ini, nanga da gnade vo wi Gado, en vo Masra Jesus Kristus.

Kap. 2.

Vo da kom baka vo Masra.

Ma vo da kom baka vo wi Masra Jesus Kristus, oen brara, en fa wi alamal sa kom makandra na hem sei, wi begi oenoe:

2. No meki dem drai oen membre so hesi; no meki dem skreki oen, no nanga geest, no nanga woord, no nanga brifi toe, disi dem seni, leki da wi ben skrifi dem, taki, da dei vo Kristus de klosibei kaba.

3. No meki wan soema kori oen, no na *wan* fasi! Bikasi da dei no sa kom, bifo foeloe soema drai baka, libi Kristus, en bifo da soema vo zondoe sori hem srefi fosi, da pikien vo da ogri pori;

4. Disi de feti tegen, meki hem srefi bigi na alasani tapo, disi dem kali Gado, ofoe disi dem anbegi leki Gado; en da so hem go sidom na ini da temple vo Gado leki wan Gado, en a sori hem srefi, taki, hem de Gado.

5. Oen no membre dati moro, fa mi ben taki oen ala demsani, di mi ben de nanga oenoe jete?

6. We, dan oen sabi toe, sani de tapo hem jete noja, meki a no kan sori hem srefi, bifo hem tem kisi.

7. Bikasi da kibrisani vo da ongeregtheid begin vo wroko kaba; noti mankeri, leki da soema, disi de tapo hem noja, moese komoto na pasi fosi.

8. Dan da ogriwan sa kom na krin; ma Masra sa kili hem nanga da geest vo hem mofo; en nanga da skyn vo da kom vo hem, hem sa meki a kaba.

9. Ma da ogriwan sa kom nanga wroko vo Satan, nanga ala soortoe leitanga en marki en wonderwroko,

10. En nanga ala bedriegifasi vo ongeregtheid na ini dem soema, disi go lasi, vo di dem no ben wani teki da lobbi vo waarheit, meki dem ziel finni helpi.

11. En vo da hede Gado sa meki dem kom verdwaale so tranga, tee dem kom bribi da lei;

12. Vo ala *dem* kisi dem strafe, disi no ben bribi da waarheit, ma dem ben habi dem plisiri nanga ongeregtheid.

13. Ma vo oenoe hede, oen brara, disi Masra lobbi, wi moese taki Gado grantangi alatem, disi Gado ben verkiesi oen sinsi begin, vo kisi da zaligheid, nanga dati, disi da geest de meki oen kom santa, en disi oen bribi da waarheit.

14. Vo dati hem ben kali oen nanga da Evangelium vo wi, vo oen kisi da glori vo wi Masra Jesus Kristus.

15. We dan, oen brara, tan vaste, en holi ala demsani, disi oen ben leri, sowel nanga wi woord, leki nanga wi brifi.

16. Ma hem srefi, wi Masra Jesus Kristus, en Gado, wi tata, disi ben lobbi wi, en disi ben gi wi wan troost vo teego, en wan boen hoop, nanga hem gnade,

17. Hem moese troostoe oen hatti, meki oen kom tranga na ini ala leri en boen wroko!

Kap. 3.

Dem moese begi vo da Evangelium.

En dem soema, disi de waka verkeerti, dem moese poeloe na ini gemeente.

We dan, oen brara, begi vo wi, vo da woord vo Masra moe waka panja, en vo ala soema kom sabi da waarti vo hem, so leki oenoe;

2. En vo hem verloesoe poeloe wi na dem verkeerti en ogri soema han; bikasi ala soema no habi da bribi.

3. Ma Masra de getrouw, hem sa gi oen tranga, kibri oen vo da ogriwan.

4. En vo oenoe wi habi da vertrouw na Masra, oen *doe*, en oen sa doe alasani, disi wi gebiede oenoe.

5. Masra srefi moe tiri oen hatti, vo oen lobbi Gado, en vo oen verdrage alasani, leki Kristus.

6. Ma wi gebiede oenoe, oen brara, na nem vo wi Masra Jesus Kristus, vo oen no habi gemeenskap nanga no wan brara, disi de liebi en waka verkeerti, no na da fasi, disi wi ben leri oen.

7. Bikasi oen srefi sabi, fa a fiti oen, vo waka na wi baka.

Bikasi wi no ben waka verkeerti na oen mindri;

8. Wi no ben njam wan soema brede toe vo soso; ma nanga moeiti en pina wi ben wroko dei nanga neti, vo wi no moe lastiki wan vo oenoe.

9. No vo taki, wi no habi magti vo dati, ma vo wi teki wi srefi, sori oen wan exemple, vo oenoe geersi wi.

10. Bikasi di wi ben de nanga oenoe, wi ben gebiede oen dati: efi wan soema no wani wroko, dan a no moese njam toe.

11. Ma wi jeri, soema de na oen mindri, disi no waka so leki a fiti; dem no de wroko, ma dem bemoeje nanga onnodiki sani.

12. We, so soema wi gebiede, en wi vermane dem na nem vo wi Masra Jesus Kristus, meki dem doe dem wroko tiri, njam dem eigen brede.

13. Ma oenoe, oen brara, no moese kom weri vo doe boen.

14. Ma efi wan soema no gehoorzam da woord vo wi na ini da brifi dia, oen moe meki wi sabi da soema; en oen no moese habi gemeenskap nanga hem, ma meki a kisi sjem.

15. Ma tog oen no moese loekoe hem leki wan vyand, ma oen moe vermane hem leki wan brara.

16. We, da Masra vo vrede srefi moe gi oen vrede na alapee en na ala fasi. Masra moe de nanga oen alamal!

17. Mi, Paulus, taki oen odi, (skrifi) nanga mi eigen han; dati

de da marki vo ala mi brifi: so mi de skrifi.

18. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus, moese de nanga oen alamal! Amen.

Dati de da tweede brifi vo Paulus gi da gemeente na Tesalonika; a ben skrifi hem na Atene.

Da fosi brifi vo Apostel Paulus gi Timoteus.

Kap. 1.

Paulus vermane hem, vo a holi hem bribi reti.

Paulus, wan Apostel vo Jesus Kristus, nanga wani vo Gado, wi helpiman, en vo Masra Jesus Kristus, disi de da hoop vo wi,

2. Gi Timoteus, da opregti pikien vo mi na ini bribi: Gnade moese de nanga joe en da boenhatti en vrede vo Gado, wi tata, en vo Jesus Kristus, wi Masra!

3. So leki mi ben vermane joe, di mi ben go na Macedonia, so mi taki, joe moese tan na Efesus, waarskouwe som soema, meki dem no leri wan tra leri;

4. En meki dem no bemoeje nanga sosotori en nanga dem lyst vo dem ouroe avoo, disi no kaba nooti, en disi de meki soema kisi soso kwestie makandra, na plesi vo dem meki soema finni blesi na Gado na in bribi.

5. Bikasi da hede vo da gebod de: Lobbi nanga krin hatti, en nanga boen konsiensi en nanga opregti bribi.

6. Ma som ben lasi dati, dem ben drai baka, meki soso takitaki;

7. Dem wani de meester vo wet, ma dem srefi no verstaa, sani dem taki, en sani dem bewyze.

8. Ma wi sabi, da wet de boen, efi wan soema gebruike hem reti;

9. Bikasi a moe sabi, Gado no ben gi da wet vo dem regtvaardige soema, ma vo dem onregtvaardige en ongehoorzam soema; vo dem, disi de sondro Gado, vo dem zondaar; vo dem, disi no santa, en disi de liebi takroe; vo dem, disi de kili dem tata en mama, en disi de kili tra soema;

10. Vo dem hoeroesoema; vo dem disi doe takroe, man nanga man; vo dem, disi foefoer liebi-soema; vo dem leiman; vo dem, disi de sweri falsi sweri; en ala trasani, disi de tegen da gezontoe leri;

11. So leki da glori Evangelium vo da zaliki Gado de leri, disi hem ben vertrouw mi.

12. En mi taki Kristus Jesus, wi Masra, grantangi, disi hem ben gi mi tranga, en disi hem ben finni mi getrouw, vo a potti mi na da wroko.

13. Mi, disi ben kosi Gado kisi dem strafe, vo dem no fositem, en disi ben vervolge en kosi Gado moro. kwinsoema; ma hem boenhatti ben sari vo mi, bikasi mi ben doe dati, di mi no ben sabi moro betre, en di mi no ben bribi.

14. Troe, da gnade vo wi Masra ben de toemoesi bigi, nanga da bribi en da lobbi, disi de na ini Kristus Jesus.

15. Dati de wan troe tori, en a waarti, vo ala soema teki hem: Kristus Jesus ben kom na gron-tapo, vo meki zondaar zalig, en mi de da moro bigiwan na dem mindri.

16. Ma vo dati hede Masra ben sari vo mi, vo na mi vooral Jesus Kristus sori ala hem pasiensi, vo wan exemple gi dem, disi sa bribi na hem bakatem, vo liebi teego.

17. We, da koning vo alatem, da Gado, disi no habi kenki, en disi soema no kan si, en disi habi verstand, hem wawan: hem moese habi bigi nem en glori teego alatem! Amen.

18. We, *da* gebod mi teki, potti na joe tapo, mi pikien Timoteus, so leki soema ben taki vo joe na fesi kaba na profetifasi, meki joe feti wan boen feti na ini da leri,

19. En holi bribi en wan boen konsiensi, disi som soema ben troesoe komoto na dem; en so da bribi vo dem lasi, leki wan sipi de broko en lasi.

20. Himeneus en Alexander de vo dem toe; ma mi ben gi dem abra na Satan, meki dem

kisi dem strafe, vo dem no kosi Gado moro.

Kap. 2.

Fa wi moe begi vo makandra; en fa man nanga oeman moe holi dem srefi.

Vo da hede mi vermane, dati vooral soema moese djemee en kre en begi en taki tangi vo ala soema:

2. Vo dem koning en vo ala gransoema vo kondre; vo wi kan liebi wan geruste en tiri liebi, nanga ala godzaligheid en respekti.

3. Bikasi so wan begi de boen, en a switi na Gado, wi helpiman,

4. Disi wani, ala soema moese finni helpi, en vo dem kom sabi da waarheit.

5. Bikasi *wan* Gado de, en wan middelaar de na mindri vo Gado en vo soema, dati de da soema Kristus Jesus;

6. Disi ben gi hem srefi abra, vo verloesoe ala soema; en vo dem getuige vo hem na hem retitem.

7. Vo dati hede a ben potti mi toe vo wan prekiman en Apostel, (mi taki waarheit na ini Kristus, mi no lei,) wan leri-man vo dem heiden, nanga bribi en waarheit.

8. We, vo da hede mi wani, dem mansoema moese begi alapee, dem moe hopo santa han, sondo hattibron en sondo twyfel.

9. So srefi dem oeman toe, meki dem weri krin klosi, leki a

fiti; meki dem sori mooi nanga sakafasi en respekifasi; no nanga brewiwiri, ofoe goutoe, ofoe perl, ofoe dieri klosi;

10. Ma meki dem doe boen wroko, so leki a fiti dem oeman, disi taki, dem frede Gado.

11. Wan oeman moese leri safri vo hem, nanga ala onderdaniki fasi.

12. Na oeman mi no gi pasi, vo dem leri (trawan publiki), ofoe vo dem komanderi dem man; ma dem moese holi dem srefi tiri.

13. Bikasi fosi Gado ben meki Adam, na baka Eva.

14. En da sneki no ben kori Adam, ma da oeman a ben kori; hem ben doe da zondoe.

15. Ma tog da oeman sa finni boen nanga dati, di a meki pikien, efi a tan na ini bribi, en na ini lobbi, en na ini santafasi en sakafasi.

Kap. 3.

Vo dem pligti vo dem biskop a leri-man en tra dinaar vo kerki. Da liebi na ini Gado de wan kibritori.

Dati de wan troe woord, efi wan soema de seekoe da amt vo wan biskop, hem de seekoe wan bigi wroko.

2. We, wan biskop moese de sondro foutoe, da man vo *wan* wefi; alatem a moese de nanga krin hai en hede; a moe habi wan safri fasi en boen maniri; a moe lobbi vo doe boen na trawan, en a moese bekwaam vo leri trawan;

3. A no moese de wan droengoeman, ofoe fetiman; a no moe seekoe toe vo winni wansani na wan sjemfasi; ma a moe habi wan safri hatti, sondro fetifasi en sondro gridifasi;

4. A moe sabi vo tiri hem eigen hoso boen, meki dem pikien vo hem gehoorzam hem; so a moe sabi vo holi hem respeki;

5. (Bikasi efi wan soema no sabi vo tiri hem eigen hoso, fa a sa zorgoe dan vo da gemeente vo Gado?)

6. A no moe de wan soema, disi ben kom njoe njoe na ini gemeente, vo a no kisi heimembre, fadom na ini kroetoe vo didiebri.

7. So srefi a moe habi wan boen nem toe na dem soema, disi de na dorosei, vo a no fadom na ini sjem en na ini da trapoe vo didiebri.

8. So srefi dem diakon (ofoe dinaar) moese de ordentliki soema; dem no moese de doblo-tongo soema; dem no moe lobbi dringi toemoesi; dem no moe seekoe vo winni wansani na wan sjemfasi;

9. Dem moe holi da kibritori vo bribi na ini wan krin konsiensi.

10. Ma trawan moese proberi en tesi dem fosi; en efi dem finni dem sondro foutoe, dan meki dem dini.

11. So srefi dem wefi moese de ordentliki soema; dem no moe kosi en lei; ma dem hai moe krin alatem; en dem moese getrouw na alafasi.

12. Dem dinaar no moese habi moro leki *wan* wefi; en dem moe sabi vo tiri dem pikien en dem hoso boen.

13. Bikasi dem, disi dini boen, dem potti dem srefi na wan boen foetstapoe, meki dem habi wan toemoesi getroostoe hatti na ini da bribi na Kristus Jesus.

14. Mi skrifi joe dati, alwasi mi hoop vo kom hesi na joe;

15. Ma efi somtem mi no sa kom so hesi, meki joe sabi, fa joe moe holi joe srefi na ini da hoso vo Gado, disi de da gemeente vo da liebi Gado, wan pilaar en stoonfoetoe vo da waarheit.

16. En troe troe, da liebi na ini Gado de wan bigi kibrisani, dati Gado kom openbar na ini liebisoema skin; en a kom regtvaardig na ini geest, dem Engel ben si hem; en soema ben preki hem gi dem heiden; dem soema vo kondre ben bribi hem; en Gado ben teki hem hopo na ini glori.

Kap. 4.

Na da laatste tem soema sa hopo, disi de leri trawan verkeerti.

Ma da geest de taki krin krin, dati na dem laatste tem som soema sa fadom komoto na ini da bribi, dem sa go holi dem srefi na dem bedriegi geest en na dem leri vo dem didiebri;

2. Disi de taki leitori, ala di dem sori wan falsi santafasi; en so dem srefi bron dem eigen konsiensi leki nanga wan fajaisri.

3. Dem beletti soema vo go trouw; en dem taki, dem no moese njam ala njanjam, disi Gado ben meki tog, vo dem bribisoema en dem, disi sabi da waarheit, gebruike dem nanga taki tangi.

4. Bikasi alasani, disi Gado ben meki, de boen; en a no fiti vo trowei wansani, disi soema teki nanga taki tangi.

5. Bikasi a kom santa nanga da woord vo Gado en nanga begi.

6. Efi joe potti dati na dem brara fesi, dan joe sa de wan boen dinaar vo Jesus Kristus, disi dem ben kweki na ini da tori vo bribi en na ini da boen leri, disi joe ben teki waka na hem baka.

7. No bemoeje nanga dem soso takitaki en soso tori vo dem ouroe oeman; ma doe jo best, vo joe liebi alatem na ini Gado.

8. Bikasi efi wi doe wi best vo wi skin, dati no kan helpi foeloe; ma vo liebi na ini Gado, dati de helpi wi na alafasi, en a habi da pramisi vo disi liebi en vo da tra liebi toe.

9. Dati de wan troe woord, en a waarti, vo ala soema teki hem.

10. Bikasi dati wi de seekoe toe nanga wi wroko, alwasi soema de kosi wi, di wi potti wi vertrouw na da liebi Gado, disi de wan helpiman vo ala soema, en vooral vo dem bribisoema.

11. Dati joe moese gebiede en leri.

12. No wan soema moese veragte dem jonge jari vo joe; ma joe moese de wan voorbeeld vo dem bribisoema, nanga woord, nanga joe liebi en waka, nanga lobbi, nanga joe geest, nanga bribi en nanga krin liebi.

13. Holi doro vo lesi, vo vermane en vo leri, tee mi srefi kom!

14. Meki wan boen gebruik vo da gnade, disi de na joe ini, en disi joe ben kisi nanga soema pramisi, di dem gransoema ben potti dem han na joe tapo.

15. Dati joe moese membre; dati wawan moese de na ini joe hatti, meki ala soema kan si, joe kom moro na fesi na alafasi.

16. Potti hai na joe srefi en na da leri, en holi doro nanga dati! Bikasi efi joe doe so, dan joe srefi sa finni boen, nanga dem toe, disi de jeri joe.

Kap. 5.

Som vermane moro.

Wan ouroe soema joe no moe krasi, ma vermane hem leki wan tata, en dem jonge soema leki brara;

2. Dem ouroe oeman leki mama, en dem jongewan leki sisa, nanga ala krinfasi.

3. Respeki dem weduwe, disi de reti weduwe troe.

4. Ma efi wan weduwe habi pikien, ofoe pikien pikien, meki dem leri fosi, vo sori da Gado-liebi vo dem na dem eigen hoso, en vo pai dem eigen tata en mama ala boensani baka; bikasi

dati de boen en switi na Gado fesi.

5. We, wan oeman, disi de wan weduwe, en disi de hem wawan, hem moese potti hem vertrouw na Gado, en a moese holi doro vo begi en vo djeme na neti en na dei.

6. Ma 'disi de waka na hem takroe luste baka, so wan oeman dede, ala di a de liebi.

7. Dati joe moe taki gi dem, vo dem de sondro foutoe.

8. Ma efi wan soema no zorgoe vo dem soema vo hem, en vooral vo dem soema vo hem hoso, hem sori krin krin, taki, hem no ha bribi, en a de moro ogri, leki wan heiden.

9. No meki dem teki wan weduwe (vo dinaar), disi no ouroe siksitentin jari jete, en a ben moese de da wefi vo *wan* man nomo;

10. En a moese habi da getuigenis, taki, a ben doe boen wroko; a ben kweki pikien; a ben teki vreemde soema na hem hoso; a ben wasi dem santa soema foetoe; a ben asisteri dem mofina soema; en a ben feti na ala boen wroko baka.

11. Ma dem jonge weduwe joe no moe teki; bikasi efi dem skin habi toemoesi boen liebi, dan dem libi Kristus, en dem wani teki man baka;

12. En so dem habi da zondoe na dem tapo, dati dem ben trowei, libi da fosi bribi.

13. En boiti dati dem kom lezi toe, dem begin vo waka

jajo na soema hoso; en no da lezifasi wawan dem habi, ma dem meki soso takitaki, bemoeje nanga tra soema afeeri, en dem taki sani, disi no fiti.

14. Vo da hede mi wani, dem jonge weduwe moe teki man, meki pikien, bezorgoe dem hoso; vo dem vyand no finni wansani vo kosi wi.

15. Bikasi som drai baka kaba, go na Satan baka.

16. Ma efi wan bribisoema, brara ofoe sisa, habi weduwe, hem srefi moese zorgoe vo dem, meki da gemeente no habi trobi nanga dati; vo dem, disi de reti weduwe troe, kan kisi dasani, disi dem habi vanoodoe.

17. Dem gransoema, disi de tiri alasani boen, da gemeente moe loekoe nanga doblo respeki, en vooral dem, disi de wroko na ini da woord, en na ini da leri.

18. Bikasi boekoe taki: Joe no moe tai da kow mofo, disi de masi areisi. En: Wan wroko-man verdini hem paiman.

19. Tegen wan gransoema joe no moe teki wan klaag, boiti na fesi vo wan toe dri getuige.

20. Dem, disi doe zondoe, joe moe strafoe na ala soema fesi, meki dem trawan kisi frede toe.

21. Mi gebiede joe na fesi vo Gado, en na fesi vo Masra Jesus Kristus, en na fesi vo dem santa Engel, vo joe holi en doe ala demsani, sondo joe teki *wan* moro betre, leki wan trawan, en vo joe no doe wansani nanga joe eigen wani.

22. Voorzigtig, vo joe no potti han na wan soema tapo toemoesi hesi (blesi hem vo dinaar), en vo joe no hali tra soema zondoe hafoe na joe tapo! Holi joe srefi krin!

23. No dringi da soso watra moro, ma teki pikin wien, vo joe maag hede, en di joe de siki-siki alatem.

24. Som soema zondoe de na krin, bifo dem go na kroetoe; ma som trawan kom na krin bakatem.

25. So srefi som boen wroko de na krin na fesi kaba; en dem, disi de trafasi, no kan tan kibri toe.

Kap. 6.

Pligti vo dem slavoe. Wi moe voorzigtig nanga dem falsi leri.

Dem slavoe, disi de na ondro dwingi, moe loekoe dem masra nanga ala respeki, vo trawan no kosi da nem vo Gado en da leri.

2. En dem, disi habi masra, di de bribi toe, no moese veragte dem, vo di dem de brara; ma dem moese dini dem moro betre, vo di dem de bribisoema, disi Gado lobbi, en disi ben kisi da srefi blesi toe. Dati joe moese leri en vermane dem.

3. Efi wan soema leri wan trafasi, disi no akorderi nanga dem gezontoe woord vo wi Masra Jesus Kristus en nanga da leri vo da troe Gadoliebi;

4. So wan soema habi bigi membre, a no sabi noti, ma a de meki soso kwestie en stry vo

soso woortoe hede; en dati meki djaloesome en trobi en kosikosi en ogri membre hopo,

5. En verkeerti strytaki vo so soema, disi dem verstand pori, en disi no sabi waarheit moro, ma dem denke, da bribi na Gado de wan ambagt. Nanga so soema joe no moe bemoeje.

6. Ma da reti liebi na ini Gado de wan bigi winni vo troe, en efi wan soema tevrede.

7. Bikasi wi no ben tjari noti kom na grontapo; en troe, wi no kan tjari wansani komoto go nanga wi.

8. Ma efi wi habi njanjam en sani vo tapo skin, meki wi tevrede.

9. Bikasi dem, disi soekoe vo kom goedoeman, dem fadom na ini tesi en trapoe en na ini foeloe lausani en takroe luste, disi de meki soema go pori en lasi.

10. Bikasi da bigihaifasi de wan loetoe vo ala ogri; som soema ben luste vo dati, en so dem verdwaale komoto na ini da bribi, dem meki foeloe pyn gi dem srefi.

11. Ma joe, soema vo Gado! kibri joe srefi vo sosani! ma soekoe vo kisi da geregtigheid, en da troe Gadoliebi, en da bribi, en da lobbi, en da pasiensi, en da safrihattifasi.

12. Feti da boen feti vo bribi, soekoe vo kisi da liebi vo teego, vo disi Gado ben kali joe toe, en joe bekenti da boen belydenis kaba na fesi vo so meni getuige.

13. Mi gebiede joe na fesi vo Gado, disi de gi alasani liebi, en na fesi vo Jesus Kristus, disi ben betuige da boen belydenis na fesi vo Poncius Pilatus,

14. Vo joe holi da gebod sondro flaka en sondro foutoe, tee na da dei, disi wi Masra Jesus Kristus sa kom sori hem srefi;

15. Troe, a sa sori hem srefi na hem reti tem, hem, disi habi ala blesi, en disi habi ala tranga, da koning vo ala koning, en da Masra vo ala Masra;

16. Disi hem wawan no kan dede, en disi de liebi na wan letti ini, dapee no wan soema kan doro kom na ini, disi no wan soema ben si, en disi no wan soema kan si, hem moese habi glori en kragti teego! Amen.

17. Dem goedoeman vo disi grontapo joe moese gebiede, meki dem no kisi heimembre, en vo dem no potti dem vertrouw na dem goedoe, disi kan lasi so hesi; ma meki dem potti dem vertrouw na da liebi Gado, disi de gi wi alasani nofo vo gebruike;

18. We, meki dem doe boen na trawan; meki dem kom goedoeman na ini boen wroko; meki dem habi plisiri vo gi trawan hafoe en vo asisteri dem;

19. En meki dem soekoe dati vo wan goedoe en leki wan boen stoonfoetoe tee na da baka tem, di dem sabi, dem sa kisi da liebi vo janda.

20. O Timoteus! kibri dasa-
ni, disi Masra vertrouw na joe
han. No bemoeje nanga dem pre-
foeroe en soso takitaki en nanga
dem strykwestie vo da falsi sabi,
disi dem *kali* so wawan.

21. Som soema de meki dem

srefi bigi nanga dati, ma dem
verdwaale, lasi da bribi. Da gna-
de moese de nanga joe! Amen.

Dati de da fosi brifi vo Paulus
gi Timoteus, a ben skrifi hem
na Laodicea, da moro bigi foto
vo Frigia Pakaciana.

Da tweede brifi vo Apostel Paulus gi Timoteus.

Kap. 1.

*Paulus vermane hem, vo a tan vaste
na ini bribi.*

Paulus, wan Apostel vo
Jesus Kristus, nanga wani vo
Gado, so leki wi habi da pra-
misi vo da liebi, disi de na ini
Kristus Jesus,

2. Gi mi lobbi pikien Timoteus:
Gnade en boenhatti en vrede vo
Gado tata, en vo Kristus Jesus,
wi Masra!

3. Mi danke mi Gado, di mi
dini sinsi dem avoo vo mi, nan-
ga krin konsiensi, disi mi de
membre joe alatem na ini da begi
vo mi na dei en na neti;

4. En te mi membre, fa joe
hai ben ron watra, dan mi hang-
ri vo si joe, meki mi hatti kom
foeloe nanga plisiri;

5. En mi membre da opregti
bribi, disi de na joe ini, en disi
ben de fosi na ini joe granmama
Lois, en na ini joe mama Eunike;
ma mi sabi troe, a de na joe
ini toe.

6. Vo da hede mi membre joe
dati, vo joe wieki da blesi vo

Gado baka, disi joe ben kisi, di
mi ben potti han na joe tapo.

7. Bikasi Gado no ben gi wi da
geest vo frede, ma di vo kragti,
en vo lobbi, en vo safrihatti.

8. Vo da hede joe no moe
sjem vo getuige vo wi Masra;
en joe no moe sjem vo mi toe,
di de na boeje vo hem hede; ma
nanga da kragti vo Gado teki
hafoe toe vo da pina, disi de
miti da Evangelium.

9. Bikasi hem ben meki wi
zalig; a ben kali wi nanga wan
santa kali; no vo wi wroko he-
de, ma vo hem pramisi en gnade
hede, disi hem ben gi wi na
ini Kristus Jesus, bifo grontapo
ben de;

10. Ma now fosi a kom na
krin, sinsi wi helpiman Jesus
Kristus ben kom sori hem srefi,
disi ben broko da tranga vo de-
de, en disi ben tjari liebi kom
na krin nanga da Evangelium,
meki wi no kan pori.

11. En vo da Evangelium hem
ben potti mi vo wan prekiman
en Apostel en leriman vo dem
heiden.

12. En vo dati hede mi de na disi pina toe, ma mi no sjem vo dati. Bikasi mi sabi, na hoesoe-ma mi de bribi; en mi sabi troe troe, hem habi da tranga, vo holi kibri da pand vo mi na hem sei, tee na da (bigi) dei.

13. We, holi joe srefi vaste na da voorbeeld vo da gezontoe leri, disi joe ben jeri na mi, (holi dati) nanga bribi en nanga da lobbi, disi de na ini Kristus Jesus!

14. Da boen pand, disi Masra ben vertrouw joe, joe moe holi kibri nanga da santa Jeje, disi de liebi na wi ini.

15. Ala dem, disi de na Asia, drai baka, libi mi, dati joe sabi kaba; Figellus en Hermogenes de na ini toe.

16. Masra moe sori da hoso vo Onesiforus foeloe gnade; bikasi a ben troostoe mi foeloe-tron, en a no ben sjem vo da boeje vo mi.

17. Kontrari, di a kom na Rom, a doe hem best vo soekoe mi, tee a finni mi.

18. Masra moe de nanga hem, meki a finni gnade na Masra na da (bigi) dei! En fa a ben dini mi so boen na Efesus, dati joe srefi sabi heel boen.

Kap. 2.

A vermane hem vo holi pasiensi, en vo a no bemoeje nanga dem falsi leri en kwestie.

We, tan tranga dan, mi pikien, nanga da gnade, disi de na ini Kristus Jesus!

2. En dasani, disi joe ben jeri na mi na fesi vo so meni getuige, dati joe moe gi abra na vertrouw soema, disi de bekwaam toe, vo leri trawan.

3. Holi pasiensi na ini ala pina, leki wan boen soldati vo Jesus Kristus!

4. No wan soldati na feti bemoeje hem srefi nanga tra afeersi vo disi liebi, nomo vo *da* soema, disi ben teki hem na diensti, moese tevree de nanga hem.

5. En alwasi wan soema de feti, tog a no kisi da kroon, efi a no feti so, leki da wet taki.

6. Wan soema, disi de wroko wan gron, hem fosi fiti vo njam dem vroektoe.

7. Potti membre na sani, disi mi taki! Masra srefi sa gi joe verstand vo alasani.

8. Holi na joe gedagtenis, dati Jesus Kristus, disi de vo da siri vo David, ben hopo baka na dede, so leki da Evangelium vo mi de taki;

9. En vo da Evangelium hede mi de pina toe, tee mi de na boeje srefi, leki wan soema, disi ben doe ogri; ma tog da woord vo Gado dem no kan tai, potti na boeje.

10. Dati de meki mi verdrage alasani vo dem soema hede, disi Gado ben verkiesi, vo dem toe moe kisi da zaligheid na ini Kristus Jesus, nanga da glori vo teego.

11. Dati de wan troe woord: Efi wi ben *dede* nanga hem, dan wi sa *liebi* toe nanga hem.

12. Efi wi holi pasiensi, dan wi sa regeere toe nanga hem; ma efi wi teki sjem vo hem, dan hem sa teki sjem vo wi toe.

13. En alwasi wi no de getrouw, tog hem tan getrouw; hem no kan sori hem srefi wan trafasi.

14. Ala dati joe moese membre dem, en joe moese betuige dem dati na Masra fesi, vo dem no kroetoe en stry vo soso woord hede; bikasi dati no doe wan boen, ma a de drai dem soema hede, disi de jeri dem.

15. Doe joe best, vo sori joe srefi na Gado fesi leki wan vertrouw wrokoman, disi no ha vo sjem, en disi platie da woord vo waarheit reti.

16. Nanga dem soso prefoeroe takitaki joe no moe bemoeje; bikasi sosani de meki soema kom ogri moro moro.

17. En da woord vo dem de waka njam, leki wan ogri soro; Himeneus en Filetus de vo dem soema toe;

18. Dem komopo na ini da waarheit, di dem taki, da opstaan pasa kaba; en so dem ben drai da bribi vo som soema.

19. Ma tog da stoonfoetoe vo Gado tan vaste, en a habi da zegel disi: Masra sabi dem soema vo hem; en: Ibriwan soema, disi de kali Kristus nem, moese kaba nanga ongerechtigheid.

20. Na ini wan bigi hoso dem no habi goutoe en silver sani wawan, ma dem habi hoedoe wan en stoonpatoe toe; som de

vo wan boen gebruik, trawan vo wan soso gebruik.

21. We, efi wan soema de krin hem srefi, libi so speli soema, hem sa de wan boen wrokosani, disi santa en bekwaam, vo Masra kan gebruike hem; a bekwaam vo ala boen wroko.

22. Kibri joe srefi vo dem jonge soema luste; ma feti, vo kisi da gerechtigheid, da bribi, da lobbi, en da vrede nanga ala dem, disi de begi na Masra nanga krin hatti.

23. Ma nanga dem laukwestie en soso stry joe no moe bemoeje; bika joe srefi sabi, dem de tjari trobi kom nomo.

24. Wan knegti vo Masra no moe lobbi stry en trobi, ma a moe sori wan switi fasi gi ala soema; en a moe bekwaam vo leri trawan; en a moese kan verdrage sani toe.

25. Nanga safrihatti a moe vermane dem, disi sori tranga hede; efi somtem Gado sa meki dem bekeere wantron, vo dem kom sabi da waarheit;

26. En vo dem wieki baka, komoto na ini da trapoe vo didibri, disi de boeje dem, so leki hem wani.

Kap. 3.

Vo dem laatste tem; vo dem falsi leriman; vo dem vervolge; en vo da blesi vo dem santa boekoe.

Dati joe moe sabi toe, na dem laatste dei wan toemoesi ogri tem sa kom.

2. Bikasi dan soema sa de, disi lobbi dem srefi wawan, disi

gridi, disi meki dem srefi bigi, disi habi heimembre, en disi kosi Gado, disi no gehoorzam dem tata en mama; ondankbaar, en slegti soema;

3. Disi no sabi wan reti lobbi, disi holi trawan na hatti, disi gongosa makandra, disi de njam en dringi toemoesi pasa, disi krasi, en disi no lobbi wan boensani;

4. Disi habi wan falsi hatti, en disi stoutoe, en disi habi bigi membre vo dem srefi; di lobbi dem luste moro, leki Gado;

5. Dem sori troe, leki dem habi da reti Gadoliebi, ma da tranga vo hem dem no sori. Nanga so soema joe no moese bemoeje.

6. Vo da speli soema *dem* de toe, disi foefoer pasi, kreipi go na ini dem hoso, kisi dem oeman, disi lai nanga zondoe kaba, en disi ala soortoe luste de tieri dem hatti;

7. Dem de leri alatem, en tog nooti dem kan kom sabi da waarheit.

8. We, so leki Jannes en Jambres ben tanapoe tegen Moses, so srefi *dem* disi toe tanapoe tegen da waarheit; dem de soema, disi habi verkeerti membre, en da so dem no kan kisi da reti bribi.

9. Ma dem no sa go moro fara; bikasi da laufasi vo dem sa kom na krin na ala soema fesi, so leki di vo dem trawan ben kom na krin toe.

10. Ma joe ben waka na mi leri baka, en na mi gedrag, en na mi pramisi, en na mi bribi,

en na mi verdragefasi, en na mi lobbi en pasiensi,

11. En na dem vervolge en pina, disi ben miti mi na Antiochia en na Ikonía en na Listra; ala dem vervolge mi ben doro; ma Masra ben verloesoe poeloe mi na ini alasani.

12. Troe, ala dem, disi wani liebi boen nanga Gado na ini Kristus Jesus, dem moese verdrage, efi trawan vervolge dem.

13. Dem ogri soema en bedriegiman kom ogri moro moro; *dem* verleie trawan, en trawan verleie dem baka.

14. Ma joe moese tan na ini dasani, disi joe ben leri, en disi joe ben kisi overtuige vo hem! Bikasi joe srefi sabi, hoesoema ben leri joe.

15. En di joe sabi dem santa boekoe sinsi joe pikientem, we, dem kan gi joe da reti verstand vo da zaligheid, (di wi kisi) nanga da bribi na Kristus Jesus.

16. Bikasi Gado srefi ben meki dem skrifti ala dem boekoe; en dem de helpi wi foeloe vo leri wi, vo strafoe wi, vo verbetre wi, en vo kweki wi na ini da geregtigheid;

17. Meki wan soema vo Gado kom bekwaam, vo a kan doe ala boen wroko.

Kap. 4.

Paulus gi Timoteus som vermane jete.

We, vo da hede mi gebiede joe na fesi vo Gado en vo Masra Jesus Kristus, disi sa kroetoe

dem liebiwan nanga dem dedewan, te hem sa kom sori hem srefi nanga hem kondre:

2. Preki da woord, holi doro, te a fiti boen, en te a no fiti boen; strafœ en waarskouwe en vermane dem, nanga ala pasiensi en leri.

3. Bikasi wan tem sa kom, disi dem no sa wani verdrage da gezontoe leri; ma nanga dem eigen luste dem srefi sa potti leri-man gi dem srefi, disi preki so, leki a boen na dem jesi vo jeri;

4. Dem sa poeloe dem jesi na da waarheit, drai dem gi soso lautori.

5. We, wakti joe srefi na alafasi; teki joe hebi na joe tapo; doe da wroko vo wan Evangelisti; meki soema si, joe doe ala joe pligti boen!

6. Bikasi mi de klari kaba, vo dem offer mi; en da tem vo mi verhuizi de klosibei.

7. Mi ben feti wan boen feti, mi doro mi pasi, en mi ben holi bribi;

8. Now dem holi da kroon vo geregtigheid klari gi mi, disi Masra, da regtvaardige kroetoe-man, sa gi mi na da bigi dei; no na mi wawan (a sa gi hem), ma na ala dem, disi lobbi da kom vo hem.

9. Doe joe best, vo joe kom hesi na mi!

10. Bikasi Demas libi mi, a kom lobbi disi grontapo baka, en a go na Tesalonika; Krescens go na Galacia, en Titus na Dalmacia.

11. Lukas wawan de nanga mi. Teki Markus, tjari hem kom nanga joe; bikasi a kan helpi mi foeloe na ini da wroko.

12. Tigikus mi ben seni go na Efesus.

13. Te joe kom, tjari da mantel kom gi mi, disi mi ben libi na Troas na Karpus hoso, so srefi dem boekoe, en vooral dem pergamenti.

14. Alexander, da kooper-smid, ben doe mi foeloe ogri. Masra sa pai hem, so leki a fiti hem wroko.

15. Joe srefi moe loekoe boen toe nanga hem; bikasi a ben tegen dem woord vo wi toemoesi.

16. Di mi ben verantwoortoe mi srefi da fositron, no wan soema ben tan na mi sei, ma dem alamal libi mi; Masra no moe potti dati na dem reekening!

17. Ma Masra ben tan na mi sei; hem ben gi mi tranga, vo nanga *mi* (woord, tra) soema kom sabi da preki moro krin, en ala heiden jeri hem, en mi kom-opo toe na ini da leuw mofo.

18. We, Masra sa verloesoe poeloe mi na ala ogri wroko, en a sa helpi mi, vo doro na ini hem hemelkondre. Hem moese habi glori teego alatem! Amen.

19. Taki Priska en Akwila en da famili vo Onesiforus odi.

20. Erastus tan na Korint; ma Trofimus mi ben libi siki na Miletus.

21. Doe joe best, vo joe kom bifo kouroetem. Eubulus

seni joe odi, en Pudens, en Linus, en Klaudia, nanga ala brara.

22. Masra Jesus Kristus moese de nanga joe geest! Da gnade moese de nanga joe! Amen.

Dati de da tweede brifi gi Timoteus, da fosi biskop vo da gemeente na Efesus; Paulus ben skrifi da brifi na Rom, di dem ben seni hem go vo toetron na Keyzer Nero.

Da brifi vo Apostel Paulus gi Titus.

Kap. 1.

Vo dem biskop en leerar; en fa dem moe loekoe da gemeente na Kreta.

Paulus, wan dinaar vo Gado, en wan Apostel vo Jesus Kristus, vo da bribi hede vo dem soema, disi Gado ben verkiesi, en vo da sabi hede vo da waarheit, disi de tjari wi na ini da reti Gadoliebi,

2. En na ini da hoop vo da liebi vo teego, disi da Gado, di no kan lei, ben pramisi, bifo wansani ben de jete,

3. Ma now na hem reti tem a ben meki hem woord kom na krin, nanga da preki, disi a ben potti mi vo preki, nanga da wani vo Gado, wi Helpiman:

4. Gi Titus, da opregti pikien vo mi, na ini da gemeenskap vo da bribi vo wi, (mi wensi joe) gnade en boenhatti en vreede vo Gado tata, en vo Masra Jesus Kristus, wi Helpiman!

5. Vo dati hede mi ben libi joe na Kreta, vo joe potti demsani na order, disi ben mankeri jete, en vo joe potti gransoema na ala dem foto, so leki mi ben taki gi joe.

6. Efi joe finni soema sondro foutoe, disi no habi moro leki wan wesi, en disi pikien de na bribi toe, disi no habi slegti nem leki jajoman ofoe ongehoorzam pikien.

7. Bikasi wan biskop moese de sondro foutoe, leki wan soema, disi de zorgoe vo da hoso vo Gado; a no moe soekoe hem eigen wani; a no moe kisi hatti-bron hesi, a no moe de wan droengoeman; a no moe lobbi trobi; en a no moe soekoe vo winni wansani na wan sjemfasi.

8. Ma a moe lobbi teki vreemde soema na hem hoso; a moe lobbi ala boensani; a no moe doe wansani tee vo misbruik; a moe de regtvaardig en santa en krin;

9. En a moe holi hem srefi vaste na da woord, disi de troe troe, en disi akordeeri nanga da leri, meki a kom bekwaam na ini da gezontoe leri, no wawan vo vermane soema, ma vo overtuige *dem* soema toe, disi taki tegen.

10. Bikasi nofo asranti en soso takitakiman en bedriegeman de, vooral dem, disi ben de vo da besneide.

11. Dem soema mofo wi moe tapo; bikasi dem de meki heeli famili kom na broeja, di dem de leri sani, disi no fiti, nomo vo da takroe bigihaifasi hede.

12. Wan vo dem eigen singiman ben taki: Dem soema vo Kreta de leiman alatem, ogri meti, en lezi bele.

13. Da getuigenis de troe. Vo da hede joe moe krasi dem trannga, meki dem kom gezond na ini bribi;

14. Vo dem no jeri na dem soso lautori vo dem djoe, en na dem gebod vo liebisoema, disi de poeloe soema na ini da waarheit.

15. Vo dem krin soema alasani de krin; ma vo dem dotiwan en disi no bribi, no wansani de krin; bikasi dem hatti en dem konsiensi habi flaka.

16. Dem taki wel, dem sabi Gado, ma nanga dem wroko dem no wani sabi hem; bikasi dem de wan fistesani, dem de ongehoorzam, en dem no bekwaam vo doe wan boen wroko.

Kap. 2.

Som pligti vo ala soema. Vo da gnade, disi de kweki wi vo kisi da zaligheid.

Ma joe moese taki dasani, disi de fiti da gezontoe leri;

2. Dem ouroe mansoema moe de nanga krin hai alatem; dem moe holi dem srefi wan respektifasi en krin, en gezond na ini bribi, na ini lobbi, en na ini pasiensi;

3. So srefi dem ouroe oeman moe holi dem srefi, leki a fiti dem Santawan; dem no moe de gongosaman, dem no moe dringi wien tee vo droengoe; ma dem moe leri trawan ala boensani;

4. Dem moe leri dem jonge oeman, fa dem moe liebi nanga verstand, fa dem moe lobbi dem man, en fa dem moe lobbi dem pikien,

5. Fa dem moe habi sakafasi, en krinfasi, fa dem moe bezorgoe dem hoso, fa dem moe ha boenhatti, en fa dem moe onderdaniki dem man, vo trawan no kosi da woord vo Gado.

6. So srefi joe moe vermane dem jonge mansoema, vo dem holi dem srefi, leki a fiti.

7. Ma na ini alasani joe moe sori joe srefi leki wan voorbeeld vo ala boen wroko; na ini da leri joe moe sori wan krinfasi en respektifasi en opregtifasi;

8. Da woord moe de gezond en sondo foutoe; vo dem vyand moe kisi sjem, en vo dem no finni wansani, disi dem kan teki, kosi wi.

9. Dem knegti (joe moe vermane), vo dem onderdaniki dem masra, en vo dem doe dem plisiri na alafasi, en vo dem no asranti;

10. En vo dem no teki wansani, foefoer, ma vo dem sori wan reti getrouw fasi, meki da leri vo Gado, wi Helpiman, kisi wan boen nem na alafasi, vo dem hede.

11. Bikasi da gnade vo Gado, disi de meki wi kisi da zaligheid, ben kom sori hem srefi gi ala soema.

12. En a de leri wi, meki wi libi en bedanke alasani, disi no de vo Gado, nanga dem kondre luste; en meki wi liebi nanga verstand en regtvaardig en wan reti Gadoliebi na disi grontapo;

13. En meki wi wakti da zaliki hoop en da glori kom vo da bigi Gado en vo wi Helpiman Jesus Kristus,

14. Disi ben gi hem srefi abra vo wi hede, vo a verloesoe poeloe wi na ini ala ongerechtigheid, en vo a krin wi, meki wi kom wan piple vo hem eigendom, disi doe hem best na ini ala boen wroko.

15. So joe moese taki, en vermane, en waarskouwe dem nanga joe heeli hatti. Meki no wan soema veragte joe!

Kap. 3.

A gi hem moro foeloe vermane en leri.

Vermane dem, vo dem onderdaniki en gehoorzam dem granman en gransoema vo kondre, en vo dem klari alatem, vo doe ibriwan boen wroko;

2. Dem no moe taki ogri vo wan soema; dem no moe lobbi feti, ma dem moe sori wan sakafasi en wan safrifasi gi ala soema.

3. Bikasi wi srefi toe ben de dom soema fositem, en ongehoorzaam en verdwaale; wi ben dini ala soortoe luste en plisiri;

wi ben liebi na ini wan ogrihattifasi en djaloesoe en vyandfasi, en wi ben de vyand makandra toe.

4. Ma di Gado, wi Helpiman, kom sori wi hem boenhatti en lobbi, disi hem lobbi soema,

5. Hem kom helpi wi, no vo dem wroko vo gerechtigheid hede, disi wi ben doe, ma vo hem boenhatti hede a ben meki wi zalig, nanga da wasi vo da njoegeboortoe, en nanga dati, disi santa Jeje ben meki wi njoe njoe;

6. (Da Jeje), disi hem ben seni kom so tranga na wi tapo, nanga Jesus Kristus, wi Helpiman;

7. Vo nanga hem gnade wi kom regtvaardig en erfgenaam vo da liebi vo teego, so leki wi habi da hoop.

8. Dati de wan troe woord; en dati mi wani, joe moe leri tranga, vo dem soema, disi kom bribi na Gado, moe doe dem best, vo holi doro nanga boen wroko. Sosani de boen, en a de helpi tra soema toe.

9. Ma nanga dem lau kwestie, en nanga dem lyst vo dem ouroe avoo, en nanga da trobi en kroetoe vo da wet hede, joe no moe bemoeje; bikasi dati de wan sosani, a no kan helpi noti.

10. Wan soema, disi de leri trawan verkeerti, joe moese vermane wantron en toetron; ma na baka joe no moe bemoeje moro nanga hem.

11. Bika joe srefi sabi, so wan soema de verkeerti, en a

doe zondoe; hem srefi de vonis hem srefi.

12. Te mi seni Artemas ofoe Tigikus kom na joe, dan joe moe meki hesi, kom na mi na Nikopolis; bikasi mi pramisi vo tan dapee da heeli kouroetem.

13. Zenas, da advokat, en Apolo, joe moe potti na pasi boen boen, meki no wansani mankeri dem.

14. Ma meki dem tra soema vo wi leri toe, vo dem holi doro

nanga boen wroko, helpi, dapee a de vanoodoe, vo dem no tan leki boom, disi no meki vroektoe.

15. Ala soema, disi de nanga mi, seni joe odi. Taki ala dem soema odi, disi de lobbi wi na ini da bribi! Da gnade moese de nanga oen alamal! Amen.

Dati de da brifi gi Titus, disi da gemeente vo Kreta ben potti vo dem fosi biskop; Paulus ben skrifi da brifi, di a ben de na Nikopolis na Macedoniakondre.

Da brifi vo Apostel Paulus gi Filemon.

Paulus de begi vo Onesimus.

Paulus, di de na boeje vo Kristus Jesus hede, nanga brara Timoteus, gi wi lobbi Filemon, disi de helpi wi na ini da wroko,

2. En gi Appia, da lobbi sisa vo wi, en gi Argippus, disi de helpi wi feti, en gi da gemeente na ini joe hoso:

3. Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo Gado, wi tata, en vo Masra Jesus Kristus!

4. Mi danke mi Gado alatem, te mi membre joe na ini dem begi vo mi;

5. Di mi jeri vo da lobbi vo joe en vo da bribi, disi joe habi vo Masra Jesus en vo ala dem Santawan;

6. En fa da gemeenskap vo da bribi vo joe kom tranga, di joe kom sabi ala da boen, disi wi habi na ini Kristus Jesus.

7. Bikasi da lobbi vo joe meki wi habi wan bigi plisiri en troost; joe, mi brara, ben meki dem santa soema hatti plisiri vo troe.

8. Vo da hede, alwasi mi habi manhatti nofo na ini Kristus, vo gebiede joe dasani, disi de fiti joe vo doe;

9. Tog vo da lobbi hede mi ha moro plisiri vo *begi* joe; bikasi mi de da ouroe Paulus, en now mi de na boeje srefi vo Jesus Kristus hede.

10. We, mi de begi joe vo mi pikien Onesimus, disi mi ben kisi na ini dem boeje vo mi:

11. A troe, fositem a no ben wani dini joe, ma now a sa dini joe nanga mi toemoesi boen; da hem mi seni go baka;

12. We, teki hem, leki mi eigen hatti!

13. Mi ben sa wani holi hem nanga mi dia, meki hem dini mi

na plesi vo joe, di mi de na boeje vo da Evangelium hede.

14. Ma mi no wani doe noti sondro joe wani, vo da boen, disi joe doe, no moe de, leki joe doe hem nanga dwingi, ma nanga vry wani.

15. Somtem vo dati hede wan a ben platie nanga joe wan pikin piesi tem, vo joe moe kisi hem baka vo alatem;

16. En no leki wan slavoe soso, ma moro leki wan slavoe, leki wan lobbi brara; fosi vo mi, ma vooral vo joe srefi, sowel na skinfasi, leki na ini Masra.

17. We, efi joe loekoe mi leki joe vriend, teki hem dan leki mi srefi.

18. Ma efi a ben doe joe wan ogri, ofoe somtem a habi vo pai joe wansani, potti dati na mi rekening!

19. Mi, Paulus, skrifi dati nanga mi eigen han, mi sa pai joe dati; mi no wani taki gi joe,

joe srefi toe moese loekoe joe srefi leki mi paiman.

20. Ja, mi brara! meki mi habi da plisiri vo joe hede na ini Masra; troostoe mi hatti na ini Masra!

21. Mi ben skrifi so gi joe, di mi sabi da gehoorzam vo joe; en mi sabi, joe sa doe moro foe-loe srefi, leki mi taki.

22. We, meki wan hoso klari toe gi mi; bikasi mi hoop, vo da begi vo oen hede, Gado sa gi mi oen baka.

23. Epafra, disi de nanga mi na boeje vo Kristus Jesus hede, seni joe odi;

24. So srefi Markus en Aristarkus en Demas en Lukas, dem disi de helpi mi na ini da wroko.

25. Da gnade vo wi Masra Jesus Kristus moese de nanga da geest vo oenoe! Amen.

Da brifi Paulus ben skrifi gi Filemon, ala di a ben de na Rom; en a seni hem nanga Onesimus, da foetoeboi vo Filemon.

Da brifi vo Apostel Paulus gi dem Ebreer.

Kap. 1.

Kristus de da pikien vo Gado, moro grani leki dem Engel nanga ala kreatur.

Di fositem Gado ben taki so menitron en na so meni fasi gi dem grantata nanga mofo vo dem profet,

2. So na dem laatste dei vo wi noja a ben taki nanga wi toe

nanga mofo vo hem pikien, disi a ben potti, meki hem de erfgenaam vo alasani; en nanga hem a ben meki hemel en gron-tapo toe.

3. We Hem, di hem de da kopie vo hem glori en da printje vo hem Gadofasi, en di hem de holi tjari alasani nanga da woord vo hem kragti; we, di hem

nanga hem srefi ben krin wi, sa verandre; ma joe sa tan da poeloe wi zondoe, na baka a srefiwan, en dem jari vo joe no ben go sidom na reti han vo da sa kaba.

13. Ma na hoe Engel a ben taki wantem: Kom sidom na mi reti han, tee mi potti dem vyand vo joe lidom na ondro joe foe-toe, leki joe foetoebangi?

14. Dem alamal de Jeje na (Gado) dienste, disi hem de seni vo dini *dem* soema, disi sa de erfgenaam vo da zaligheid.

Kap. 2.

Da laufasi vo dem, disi de tegen da leri vo Kristus, di de da hedeman vo ala soema, en disi ben winni da zaligheid gi wi.

Vo da hede a de fiti wi, vo wi holi wi srefi tranga na dasani, disi wi ben jeri, vo wi no go lasi iniwantem.

2. Bikasi efi da woord, disi dem Engel ben taki, ben de so vaste, dati ibri pasamofo en ongehoorzaam ben kisi hem reti paiman:

3. Pee wi sa ron go kibri dan, efi wi no ke vo so wan zaligheid, disi Masra srefi ben begin vo pre-ki fositem, en na baka dem, disi ben jeri hem, ben bekragti dati gi wi toe.

4. En Gado srefi ben gi getuigenis vo dati, nanga marki en wonderwroko en so meni kragti, en di a gi dem da santa Jeje, so leki hem ben wani.

5. Bikasi a no na dem Engel ondro a ben potti da tra kondre janda, disi de na fesi, en disi wi de taki vo hem.

6. En wan tra leisi ageen, di a tjari da fosigebore (pikien) kom na ini kondre, a taki: En ala Engel vo Gado moese an-begi hem.

7. Vo dem Engel a de taki wel: Hem de meki dem Engel vo hem de winti, en dem dinar vo hem de flamfaja.

8. Ma na da pikien (a taki): Da troon vo joe, o Gado, de vo teego alatem; da septer vo joe koningkondre de wan reti septer.

9. Joe ben lobbi geregtigheid, ma ongeregtigheid joe no lobbi; vo da hede, o Gado, joe Gado ben zalvoe joe nanga da (santa) oli vo plisiri, moro leki dem mati vo joe.

10. En: Joe, o Masra, ben potti da fundament vo grontapo na begin, en dem hemel de da wroko vo joe han.

11. We, dem sa pori en kaba, ma joe sa tan; dem alamal sa kom ouroe leki wan klosi,

12. Joe sa domloe dem ma-kandra, leki wan mantel, en dem

6. Ma wan soema ben betuige na wan plesi, taki: Sani da wan liebisoema, disi joe de membre hem so? en da Soemapikien, disi joe bezoekoe hem?

7. Joe ben saka hem pikinso na dem Engel ondro; ma dan joe ben kroon hem nanga glori en bigi nem, en joe potti hem hei, moro leki ala wroko vo joe han.

8. Alasani joe ben potti na hem foetoe ondro. We, di a ben potti alasani na hem ondro, a no ben poeloe *wansani*, disi no moese de na hem ondro; ma leki wi de, wi no si jete, *alasani* de na hem ondro.

9. Ma Jesus, disi ben moese saka pikinso na dem Engel ondro, hem wi si, fa, vo hem pina en dede hede, Gado ben kroon hem nanga glori en bigi nem; bikasi nanga da gnade vo Gado hem ben moese tesi en fili da dede vo ala soema hede.

10. Bikasi a ben fiti Gado, disi alasani de vo hem hede, en hem srefi meki alasani, vo a tjari foeloe pikien kom na ini glori, en so a ben moese meki da hedeman vo da zaligheid vo dem doro hem wroko nanga foeloe pina.

11. Bikasi Hem, disi de meki soema santa, nanga dem, disi kom santa, dem alamal komopo na da *wan*; en vo da hede hem no sjem toe, vo kali dem *brara*,

12. Di a taki: Mi sa preki joe nem gi dem brara vo mi, en na da gemeente mindri mi sa singi en pryze joe.

13. En ageen (a taki): Mi sa potti mi vertrouw na hem tapo. En dan ageen: Loekoe dia, mi nanga dem pikien, disi Gado ben gi mi.

14. We, so leki dem pikien skin habi meti nanga broedoe, so srefi hem ben teki dati toe, vo nanga da dede hem dwingi da soema, disi habi magti na da dede tapo, dati da didibri;

15. En vo a verloesoe dem, disi da frede vo dede ben meki dem de na ondro dwingi da heeli liebitem vo dem.

16. Bikasi tog a no ben teki dem Engel (natur), ma da siri vo Abraham a ben teki.

17. Vo da hede a ben moese kom geersi dem brara vo hem na alafasi, vo hem kan habi sarihatti vo wi, en vo hem de wan getrouw grandomine na fesi vo Gado, vo verzoen ala soema zondoe.

18. Bikasi na ini vo dasani, disi hem srefi ben pina, en disi ben tesi hem toe, hem kan helpi dem soema, disi de kom na wan tesi.

Kap. 3.

*Kristus de grani, moro leki Moses.
Tidei, di oen jeri hem stem!*

Vo da hede, oen santa brara, di da tongo vo hemel ben kali oenoe so srefi toe, potti membre na da Apostel en grandomine, disi wi belyde, da Kristus Jesus;

2. Disi ben de so getrouw gi Gado, disi ben potti hem, leki

Moses toe ben de na ini hem heeli hoso.

3. Ma disi dia ben waarti vo kisi moro foeloe glori, leki Moses; so leki da soema, disi ben meki wan hoso, kisi moro bigi nem, leki da hoso srefi.

4. Bikasi ibriwan hoso habi hem basi, disi ben meki hem; ma da soema, disi ben meki alasani, dati da Gado.

5. Moses ben de getrouw vo troe na ini hem heeli hoso, leki wan dinar, vo wan getuigenis vo demsani, disi ben de vo taki jete na bakatem;

6. Ma Kristus de (getrouw), leki da pikien vo hem eigen hoso; en da hoso vo hem da wi srefi, efi ma wi holi da getroostoe hatti en da plisiri vo da hoop doro tee na kaba.

7. Vo da hede so leki santa Jeje de taki: Tidei, te oen jeri hem stem,

8. No meki oen hatti tranga, leki dem ben doe na ini da bitafasi, da dei di dem ben tesi Gado na woestein;

9. Dapee dem tata vo oenoe ben tesi en probeeri mi, alwasi dem ben si dem wroko vo mi fotentin jari langa.

10. Vo da hede mi hatti ben bron nanga dem soema janda, en mi taki: Alatem dem hatti verdwale, dem no sabi dem pasi vo mi;

11. Vo da hede mi ben sweri toe na ini da hattibron vo mi, mi taki, dem no sa kom na ini da ruste vo mi.

12. Loekoe boen, oen brara! vo no wan vo oenoe moe habi wan ogri hatti, disi no bribi, en disi drai komoto na da liebi Gado!

13. Ma aladei oen moese vermane makandra, so langa dem taki jete *tidei*; vo no wan vo oen hatti kom tranga, di da zondoe de kori hem.

14. Bikasi wi ben kom na ini da gemeenskap vo Kristus, efi ma wi holi da fasi doro tee na kaba, so leki wi ben begin.

15. We, so langa dem taki: Tidei, te oen jeri hem stem; no meki oen hatti tranga, leki dem ben doe janda na ini da bitafasi!

16. Bikasi som, di dem ben jeri dem soema, dem meki oproeroe; ma tog no dem alamal, disi Moses ben tjari komopo na Egipti.

17. Ma nanga hoesoema hem hatti ben bron dan dem fotentin jari? A no nanga dem, disi ben doe zondoe, en disi skin ben pori na ini woestein?

18. En hoesoema a ben sweri, taki, dem no sa kom na ini da ruste vo hem? A no gi dem, disi ben ongehoorzaam?

19. En wi si, dem no ben kan kom na ini, vo di dem no ben bribi.

Kap. 4.

Efa wi kan kom na ini da ruste vo Kristus.

We, di wan pramisi libi abra gi wi, taki, wi sa kom na ini da ruste vo hem, meki wi frede dan, vo no wan vo wi moe sori, leki hem fika na baka.

2. Bikasi dem ben preki da Evangelium gi wi toe, so boen leki gi *dem*; ma da woord vo da preki no ben helpi dem trawan; bika dem, disi ben jeri hem, no ben teki moksi hem nanga bribi.

3. Bikasi wi, di de bribi, sa go na ini da ruste, so leki hem taki: Mi ben sweri na ini da hattibron vo mi, dem (trawan) no sa kom na ini da ruste vo mi; en tog dem wroko vo hem ben doro kaba, sinsi a ben potti da fundament vo grontapo.

4. Bikasi vo da dei di meki seben a ben taki wantron: En da dei, di meki seben, Gado ben ruste vo ala hem wroko.

5. En dia ageen a taki: Dem no sa kom na ini da ruste vo mi.

6. We now, di dati de na fesi jete, dati som sa go na ini da ruste, en di dem trawan, disi dem ben preki dasani gi fositem, no ben kom na ini, vo di dem no ben bribi:

7. Vo da hede a ben potti wan tra dei ageen; en dati de da *ti-dei*, disi a ben taki nanga mofo vo David so langa tem na baka, di a taki: *Tidei* te oen jeri hem stem, no meki oen hatti tranga!

8. Bikasi efi Josua ben tjari dem go na ini da ruste kaba, dan bakatem a no ben sa taki moro vo wan tra dei.

9. Vo da hede wan ruste libi abra jete vo da piple vo Gado.

10. Bikasi da soema, disi go na ini hem ruste kaba, hem de ruste toe vo hem wroko, leki Gado ben ruste vo hem wroko.

11. We, meki wi doe wi best dan, vo kom na ini da ruste *disi*; meki no wan soema fadom so leki dem, disi no ben bribi.

12. Bikasi da woord vo Gado habi liebi en tranga, en a srapoe moro leki wan houroe, disi koti na ala toe sei; a de soetoe doro tee a platie ziel en geest, en ala boon nanga da fatoe na ini; so srefi a de kroetoe ala gedagti en membre vo soema hatti.

13. No wan kreatur de, disi kibri na hem fesi, ma alasani tan soso en krin na da Gado hai, disi wi de taki vo hem.

14. We, di wi habi so wan bigi grandomine, disi ben pasa dem hemel doro, dati da Jesus, da pikien vo Gado: meki wi holi vaste dan na da belydenis vo wi.

15. Bikasi wi no habi so wan grandomine, disi no kan habi medelyden nanga da zwakafasi vo wi; ma hem srefi ben onderfindi tesi toe na alafasi, boiti zondoe a no ben habi.

16. Vo da hede meki wi go klosibei na da gnadetroon, son-dro frede, vo hem kan sari wi, en vo wi finni gnade datem, te wi habi helpi vanoodoe.

Kap. 5.

Kristus de bigi, moro leki Aaron.

Bikasi ibri grandomine, disi dem teki na mindri vo liebisoema, dem potti vo soema hede, vo a loekoe demsani, disi dem habi nanga Gado, meki a tjari presenti en offer kom vo dem zondoe;

2. En meki a kan habi medelyden nanga dem, disi no sabi betre, en disi de misi wansani; bikasi hem srefi toe de wan zwake soema.

3. En vo da (zwakafasi) hede, so leki a meki offer vo dem zondoe vo piple, so srefi a moese doe vo hem srefi toe.

4. En no wan soema kan teki so wan bigi (wroko) nanga hem eigen wani, ma da soema, disi Gado de kali, leki a ben kali Aaron.

5. So srefi Kristus toe, hem no ben potti hem srefi na da glori, vo tron grandomine, ma *Hem*, disi ben taki gi hem: Joe da mi pikien, tidei mi ben genereere joe.

6. So leki a de taki toe na wan tra pee: Joe de wan domine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek.

7. Na dem dei, di a ben de na hem liebisoema fasi, a ben offer so meni begi en djemee nanga tranga bari en krewatra gi *hem*, disi ben kan helpi hem, poeloe hem na ini dede; en Gado ben jeri hem toe, poeloe hem na ini da frede.

8. We, di hem, alwasi hem de da pikien srefi, tog na ini da pina vo hem a ben leri gehoorzam;

9. En dan di a doro alasani, a ben kom da oorzaak, vo aladem, disi gehoorzam hem, kan kisi da zaligheid teego;

10. En Gado de kali hem wan grandomine na da fasi vo Melkisedek.

11. Vo hem wi habi foeloe-sani vo taki; ma a hebi vo poeloe dati krin, vo di oen kom so lesi vo jeri sani.

12. Bikasi granwei oen srefi ben moese de leriman kaba; ma oen habi vanodoe, vo wi leri oen dem fosi begin ageen vo dem woord vo Gado; oen ben kom leki dem, disi habi melki vanodoe, en disi no kan teki tranga njanjam.

13. Bikasi da soema, disi moese habi melki jete, hem no habi onderfindi vo da woord vo geregtigheid; bikasi hem de wan pikien.

14. Ma da tranga njanjam de vo dem bigi soema, disi gewenti en bekwaam kaba, vo begreipe sani, en vo sabi, sani disi de boen, en sani disi de ogri.

Kap. 6.

Vermane, vo dem no drai baka, fadom. Meki dem tan vaste, holi da vertrouw na Gado.

Vo da hede meki wi libi da fosi begin vo da leri vo Kristus, meki wi teki dasani, disi de fiti *dem*, disi de moro bekwaam kaba; no meki wi begin na fesi ageen, fa soema moese bekeere, libi dem dede wroko, en fa dem moe bribi na Gado;

2. En nanga da leri vo da doop, en fa dem moe potti han na soema hede tapo, en vo da opstaan vo dem dedewan, en vo da kroetoe vo teego.

3. En dati wi sa doe, efi Gado gi wi pasi.

4. Bikasi a de onmooglyk, efi *dem* soema, disi hai ben hopo wantron kaba, en disi ben tesi da hemel gnade, en disi ben kisi da santa Jeje,

5. En disi ben tesi en fili da boen woord vo Gado en dem kragti vo da tra liebi janda,

6. Efi *dem* drai baka, fadom, — a de onmooglyk —, vo meki dem bekeere njoenjoe baka ageen; bikasi dem kruisi da pikien vo Gado wantron moro ageen gi dem srefi, en na ala soema fesi dem holi hem vo spot.

7. Bikasi da gron, disi dringi da areen, disi fadom foeloe na hem tapo, en disi de meki boen groentoe gro vo dem soema, disi de wroko hem, so wan gron Gado de blesi.

8. Ma *da* gron, disi de meki maka en brantimaka, hem no waarti; da floekoe de hem klo-sibei, en bakatem dem de go bron hem.

9. Ma oen lobbiwan! alwasi wi taki so, tog vo oenoe wi hoopoe moro betresani, disi de klosibei na da zaligheid.

10. Bikasi Gado no de onregtvaardig, a no sa vergiti, sani oen ben doe kaba, en da wroko vo lobbi, disi oen ben sori gi hem nem, di oen ben dini dem Santawan, en oen dini dem jete.

11. Ma wi hangri, ibriwan vo oenoe moe doe hem best so srefi toe, vo holi kibri da vaste hoop tee na kaba;

12. Vo oen no kom lesi, ma vo oen feti na *dem* soema baka, disi holi da bribi en pasiensi, tee dem kisi demsani, disi Gado ben pramisi.

13. Bikasi di Gado ben gi Abraham da pramisi, en di a no ben kan sweri na wan moro heiwan, a sweri na hem srefi,

14. A taki: Troe troe, mi sa blesi joe, en mi sa gi joe wan bigi famili vo troe.

15. En da so di Abraham wakti dasani nanga pasiensi, a kisi dasani toe, disi Gado ben pramisi.

16. Bikasi liebisoema de sweri wel na wan moro heiwan (leki dem srefi de), en da sweri habi tranga, a koti ala dem kroetoe.

17. En vo da hede, di Gado ben wani sori gi dem erfgenaam vo da pramisi, meki dem sabi troe troe, taki, da pramisi vo hem no kan kenki, a potti wan sweri na tapo;

18. Vo nanga *toesani*, disi no kan kenki, en disi a de onmooglyk, vo Gado kan lei, wi habi wan tranga troost, wi, disi ben teki dati vo wi kibriplezi, vo wi holi da hoop, disi de na wi fesi;

19. (Da hoop), disi wi habi leki wan anker vo wi ziel, disi de vaste en tranga, en disi de go doro toe tee na da inisei, na baka vo da gordyn;

20. Dapee da fesiman ben go na ini vo wi hede, da Jesus, disi ben kom wan grandomine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek.

Kap. 7.

Vo da domine, na da fasi vo Melkisedek.

Bikasi da Melkisedek ben de wan koning vo Salem, wan domine vo da moro hei Gado, disi ben go miti Abraham, blesi hem, di a komoto baka na da feti, disi a ben feti nanga dem koning;

2. Na *hem* Abraham ben gi tin procenti toe vo alasani. Fosi da nem vo hem taki, wan koning vo geregtigheid; ma dan a de wan koning vo Salem toe, dati taki, wan koning vo vrede.

3. Sondro tata, sondro mama, en sondro famili; dem dei vo hem no ha begin, en hem liebi no ha kaba; ma a geersi da pikien vo Gado, en a tan domine tee vo alatem.

4. Now loekoe, fa da soema ben grani, disi Abraham srefi, da patriark, ben gi tin procenti vo ala dasani, disi a ben winni.

5. A troe, dem pikien vo Levi, disi ben kisi da domine-wroko, dem habi ordre na ini da wet, vo teki tin procenti na piple; dati taki, na dem eigen brara, alwasi dem toe komopo na Abraham skin.

6. Ma da trawan, disi no komopo na dem famili, hem ben teki tin procenti na Abraham, en a blesi da soema, disi ben kisi dem pramisi kaba.

7. We, now tog a de na krin, dati da moro betrewan moe blesi da moro pikinwan, dati no wan soema kan stry.

8. En dia soso soema, disi moese dede, teki procenti; ma janda da trawan de teki, disi dem betuige vo hem, taki, a de liebi.

9. En vo taki reti, nanga Abraham, Levi srefi, disi de teki procenti, ben gi procenti toe.

10. Bikasi a ben de jete na ini hem tata skin, di Melkisedek ben go miti hem.

11. We, efi da domine-wroko vo Levi ben de nofo kaba, (bikasi na da wroko tapo da piple ben kisi da wet): sani hede a ben de vanoodoe jete dan, vo wan tra domine moese hopo na da fasi vo Melkisedek? sani hede dem no taki, a de na da fasi vo Aaron?

12. We, efi da domine-wroko kenki, dan da wet moese kenki toe.

13. Bikasi da soema, vo disi dem ben taki so na fesi, de vo wan tra famili; en nooiti wantem wan soema vo da famili ben dini da altar.

14. Bikasi wi Masra komopo na Juda famili, dati de na krin; en na *da* famili Moses no ben taki noti vo da domine-wroko.

15. Ma da trasani de toemoesi moro krin jete, dati wan tra domine sa hopo, disi de geersi Melkisedek,

16. En disi dem no ben potti na fasi vo da natur-wet, ma nanga da tranga vo da liebi, disi no kan kaba.

17. Bikasi hem betuige, a taki: Joe de wan domine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek.

18. We, nanga dati dem ben poeloe da fosi wet, vo di a no habi tranga, en di a no kan helpi.

19. Bikasi da wet no ben meki wansani kom boen doro doro, ma a ben tjari wan moro betre hoop kom, disi de meki wi kom klosibei na Gado.

20. En dati ageen no ben kom sondro sweri, (bikasi dem trawan ben tron domine sondro sweri;

21. Ma disi dia (ben tron domine) nanga wan sweri vo da soema, disi ben taki gi hem: Masra ben sweri, en dati no sa berouw hem: Joe de wan domine tee vo alatem, na da fasi vo Melkisedek):

22. We, da so Jesus ben kom da borgoe vo wan toemoesi moro betre verbond.

23. Dem trawan ben de foe-loe, disi ben tron domine; bikasi dede no ben gi dem pasi vo tan alatem.

24. Ma disi dia, di hem tan tee vo alatem, dati de meki da domine-wroko vo hem de go doro toe.

25. En vo da hede toe hem kan gi da zaligheid troe troe na dem, disi de kom na Gado nanga hem; bikasi hem de liebi doro, en a de begi vo dem.

26. Bikasi so wan grandomine wi ben moese habi, disi de santa, en sondro foutoe, en sondro flaka, en heel trafasi, leki dem zondaar, en disi kom moro hei leki dem hemel;

27. En disi no habi vanoodoe aladei, leki dem tra grandomine,

vo meki offer, fosi vo hem eigen zondoe, en dan vo di vo da piple; bikasi dati hem ben doe *wantron*, di a ben offer hem srefi.

28. Bikasi da wet de potti soema vo grandomine, disi habi dem zwaki toe; ma da woord vo da sweri, disi ben kom na baka vo da wet, dati de potti da Piki-en, disi de santa tee vo alatem.

Kap. 8.

Da grandomine vo hemel de vo da njoe verbond.

We, da hedesani, disi wi ben taki, de so: Wi habi so wan grandomine, disi sidom na reti han vo da troon vo da majesteit na ini hemel;

2. Hem de wan dinar vo da Santaplesi, vo da reti temple, disi Masra srefi ben hopo, no liebisoema.

3. Bikasi ibri grandomine dem potti, vo tjari presenti en offer kom; en vo da hede a de vanoodoe, vo a habi wansani toe, disi a kan offer.

4. We, efi Kristus ben dia na grontapo, dan hem srefi no ben sa de domine; bikasi dia domine de, disi de meki offer, so leki da wet taki;

5. Dem de dini ma da voorbeeld en da skyn vo demsani, disi de na hemel, so leki Gado ben taki gi Moses, di a ben de vo meki da santa tenti. Loekoe boen, so a taki, vo joe meki alasani so, leki da teeken ben de, disi joe ben si na tapo da bergi.

6. Ma now Kristus kisi wan toemoesi moro betre domine-wroko, vo di hem de da midde-laar vo wan moro betre verbond, disi habi moro betre pramisi.

7. Bikasi efi da fosi verbond ben de so, dati no wansani ben mankeri moro, dan Gado no ben sa soekoe vo meki wan trawan.

8. Ma di Masra ben finni foutoe na dem, vo da hede a taki: Loekoe! so Masra de taki, da tem sa kom, disi mi sa meki wan njoe verbond nanga da hoso vo Israel en nanga da hoso vo Juda;

9. No na so wan fasi, leki da verbond ben de, disi mi ben meki nanga dem tata, da dei di mi ben teki dem na han, vo tjari dem komoto na Egiptikondre. Bikasi dem no ben tan na ini da verbond vo mi, en vo da hede mi toe no ben ke vo dem, so Masra taki.

10. Ma da verbond, disi mi sa meki nanga da hoso vo Israel na baka vo disi tem, so Masra de taki, hem de so: Mi sa potti dem wet vo mi diepi na ini dem verstand, mi sa skrifi dem tee na ini dem hatti; en mi sa de dem Gado, en dem sa de mi piple.

11. Dan no wan soema sa leri wan trawan, no wan brara sa leri hem brara, taki: Joe moese kom sabi Masra! bikasi dem alamal sa sabi mi, dem pikinwan so boen, leki dem gransoema vo dem.

12. Bikasi mi sa sari dem, gi dem pardon vo da ongeregtig-

heid vo dem; en dem zondoe en ogridoe mi no sa membre moro.

13. Di a taki vo wan njoe verbond, nanga dati tog a de meki da fosiwan tron ouroe. Ma dasani, disi kom ouroe, en disi pasa hem jari kaba, dati de klo-sibei vo kaba.

Kap. 9.

Da broedoe vo Kristus de bigi en waarti moro ala offer.

▲ troe, da fosi verbond ben habi hem fasi en wet toe vo dini Gado, en a ben habi hem santaplesi toe na grontapo fasi.

2. Bikasi dem ben meki da verbondhoso so: na ini da fosi plesi da bigi kanderatiki ben de, en da tafra, en dem toonbrede; en dati dem kali da Santaplesi.

3. Ma na baka vo da tweede gordyn da plesi ben de, disi dem kali da Morosantaplesi;

4. Dati ben habi da goutoe smooko-komforo, en da verbond-kisi, disi ben tapoe krin krin nanga goutoe; na ini da kisi da goutoe djogo ben de, disi habi da manna, en da tiki vo Aaron, disi ben groen, en dem (toe) ley vo da verbond.

5. Ma na da kisi tapo dem Kerubim vo da glori (vo Gado) ben de, dem ben tapo da gnade-troon; ma vo demsani wi no kan taki piesi piesi di djoesnoe.

6. We, di dem klari nanga alasani, dem domine ben go alatem na ini da fosi plesi, doe da wroko vo dini Gado.

7. Ma na ini da tweede plesi da grandomine wawan ben go ibri jari wantron, ma no sondro broedoe, dati a ben offer vo hem srefi, en vo dasani, disi da piple ben misi.

8. Nanga dati santa Jeje ben sori, taki, da pasi, vo go na ini da Morosantaplesi, no hopo jete, so langa da fosi hoso tan,

9. Disi ben de wan gelykenis vo da srefi tem, di dem ben offer presenti en slagtioffer, disi tog no ben kan meki da soema konsiensi krin en santa, disi ben dini Gado.

10. Wawan nanga njanjam-sani en dringisani, en nanga so meni wasi en dorosei pligti vo skin; dati dem ben moese doe so langa, tee da moro betre-sani kom.

11. Ma di Kristus kom, da grandomine vo dem goedoe, disi de vo da tra liebi, hem ben go na ini wan moro bigi en moro betre verbondhoso, disi soema han no ben meki, dati taki, disi no meki na grontapo fasi.

12. A no ben teki broedoe toe vo dem boko en vo dem pikin kow, ma nanga hem eigen broedoe a ben go wantron na ini da Santaplesi; en so a ben verloesoe wi tee vo alatem.

13. Bikasi efi da broedoe vo dem kow en vo dem boko, en da asesi vo wan jonge kow, disi dem spater troewei na dem doti soema tapo, kan meki dem skin kom santa en krin baka:

14. Hoe meni moro da broedoe vo Kristus sa krin wi kon-

siensi, poeloe dem dede wroko, meki wi dini da liebi Gado, di Hem, disi no habi foutoe, ben offer hem srefi gi Gado nanga tranga vo santa Jeje?

15. En vo da hede hem de da middelaar vo da njoe testament, vo nanga hem dede, (disi a ben dede), vo verzoen dem zondoe, disi soema ben doe da tem vo da fosi testament, now dem soema, disi hem ben kali, sa kisi da erfenis vo teego, disi hem ben pramisi gi dem.

16. Bikasi pee wan testament de, na dapee a de vanoodoe, vo da soema, disi ben meki da testament, moese dede fosi.

17. Bikasi wan testament kisi hem kragti, te da soema dede; ma so langa da soema de na liebi, disi ben meki da testament, a no habi kragti jete.

18. Vo da hede da fosi testament no ben meki toe sondro broedoe.

19. Bikasi di Moses taki ala dem gebod kaba gi da heeli piple, so leki dem de na ini da wet, dan a teki broedoe vo pikin kow en krabita, moksi nanga watra, en nanga redi wol en ysop a nati da boekoe nanga da heeli piple,

20. A taki: Dati de da broedoe vo da verbond, disi Gado ben gebiede oenoe.

21. So srefi da verbondhoso nanga ala dem santa wrokosani a nati toe nanga broedoe.

22. Pikinmoro alasani moese wasi krin na ini broedoe, so da

wet taki; en sondo vo trowei broedoe, no wan pardon de.

23. Vo da hede a ben de vanoodoe, vo dem voorbeeld vo demsani, disi de na hemel, moese kom krin na so fasi; ma dem hemel-sani srefi moese habi moro betre offer, leki di vo *dem* ben de.

24. Bikasi Kristus no go na ini *da* Santaplesi, disi soema han ben meki, en disi ben de wan teeken wawan vo da reliwan; ma na ini hemel srefi (a go), vo kom tanapoe na Gado fesi now vo wi best hede.

25. A no habi vo offer hem srefi toe moro leki wantron, leki grandomine de go ala jari na ini da Santaplesi, no nanga hem eigen broedoe.

26. (Bikasi dan a ben moese pina foeloetron kaba, sinsi Gado ben meki grontapo). Ma now hem ben kom sori hem srefi *wan*-tron na disi bakatem, vo poeloe da zondoe nanga hem eigen offer.

27. En so leki Gado ben potti gi soema, dati dem moese dede *wan*tron, en dan da kroetoe sa kom:

28. So srefi dem ben offer Kristus *wan*tron, vo a poeloe foeloe soema zondoe; ma vo toetron *dem* soema, disi de wakti hem vo dem zaligheid, sa si hem sondo zondoe.

Kap. 10.

Da verzoenoffer vo Kristus de bigi en waarti moro ala tra offer. Paulus vermane dem, vo holi bribi.

Bikasi da wet, di a habi da skyn wawan vo dem goedoe vo

da tra liebi, no da reti printje srefi vo demsani; vo da hede nanga dem srefi offer, disi dem de offer ala jari doro, a no kan meki dem soema kom regtvaardig, disi de tjari da offer kom.

2. Anders dem ben sa kaba vo offer, efi dem soema, disi ben doe dati wantron, en disi ben kom krin kaba, no habi wan hebi konsiensi moro vo dem zondoe.

3. Ma dem offer meki dem kom membre dem zondoe ala jari njoe njoe ageen.

4. Bikasi da broedoe vo kow en krabita no kan poeloe zondoe, dati de onmooglyk.

5. Vo da hede di hem kom na grontapo, a taki: Offer en presenti joe no ben wani; ma wan soema-skin joe ben gi mi.

6. Bronoffer en zondoeoffer joe no lobbi.

7. Toen mi taki: Loekoe, mi de kom, vo doe joe wani, mi Gado! (na ini boekoe dem ben skrifi vo mi.)

8. We, di a ben taki na fesi: Offer en presenti en bronoffer en zondoeoffer joe no ben wani, joe no lobbi dem srefi; (en tog da wet ben meki dem moese offer dem);

9. Dan a taki: Loekoe, mi de kom, vo doe joe wani, mi Gado! En da so a poeloe da fosisani, vo a potti da tweede sani vaste.

10. We, nanga da wani (vo Gado) wi ben kom santa na *wan*-tron, nanga da offer vo da skin vo Jesus Kristus.

11. Ibri (tra) domine tanapoe aladei, bezorgoe hem dienste, en nofotron a de tjari dem srefi offer kom ageen, disi tog no kan poeloe dem zondoe nooiti.

12. Ma disi dia, di hem ben tjari *wan* offer kom vo soema zondoe, now a de sidom tee vo alatem na da reti han vo Gado;

13. En janda a de wakti now, tee dem vyand vo hem sa lidom na ondro hem foetoe, leki hem foetoebangi.

14. Bikasi nanga da *wan* offer a ben meki ala dem soema regtvaardig tee vo alatem, disi ben kom santa.

15. Dati da santa Jeje betuige toe gi wi. Bikasi di a ben taki fosi:

16. Dati de da verbond, disi mi sa meki nanga dem na baka vo disi tem, so Masra taki: Mi sa gi mi wet na ini dem hatti; na ini dem verstand mi sa skrifi hem.

17. En ala dem zondoe en ongeregtigheid mi no sa membre moro.

18. We, dapee pardon vo zondoe de, na dapee no wan offer vo zondoe de vanoodoe moro.

19. We dan, oen brara! di wi hatti de getroost, vo go na ini da Morosantaplesi nanga da broedoe vo Jesus,

20. Na wan njoe en liebi pasi, disi hem ben hopo gi wi, meki wi kan pasa da gordyn doro, dati de da liebisoema skin vo hem;

21. En di wi habi so wan bigi domine na ini da hoso vo Gado;

22. Meki wi go klosibei dan nanga opregti hatti, nanga reti vaste bribi, meki wi hatti wasi en bevry vo da ogri konsiensi, en meki wi skin wasi toe nanga krin watra;

23. En meki wi holi da be-lydenis vo da hoop vo wi vaste, sondo vo seki; (bikasi Gado de getrouw, disi ben pramisi hem gi wi.)

24. En meki wi zorgoe vo makandra toe, spooroe makandra, na ini da lobbi en ala boen wroko.

25. No meki wi libi dem vergadering vo wi, leki som soema habi da gewenti, ma meki wi vermane makandra; troe, dati de vanoodoe, bika oen srefi si, da (bigi) dei kom klosibei kaba.

26. Bikasi efi wi doe zondoe expresi, ala di wi ben kom sabi da waarheit kaba, dan no wan tra offer libi moro vo wi zondoe;

27. Ma nanga bigi skreki wi sa wakti da kroetoe en da faja hattibron, disi sa njam dem, disi no wani onderdaniki Masra.

28. Efi wan soema ben broko da wet vo Moses, da soema ben moese dede sondo pardon, efi toe dri getuige nomo ben de.

29. We, sani oen denke? hoe moro ogri strafoe *da* soema sa verdini, disi trapoe da pikien vo Gado nanga foetoe, en disi de loekoe da broedoe vo da verbond, disi ben meki hem santa, leki wan sososani, en disi de kosi da geest vo gnade?

30. Bikasi wi sabi da soema, disi ben taki: Da revensi de vo mi, mi sa pai baka, so Masra de taki. En ageen a taki: Masra sa kroetoe hem piple.

31. A de wan skrekisani vo troe, vo fadom na ini han vo da liebi liebi Gado!

32. Membre na dem fosi dei, di oen hai ben kom hopo, hoe hebi pina oen ben verdrage datem.

33. Na wan sei dem ben kosi en kwinsi oen srefi, oen ben tron leki wan spektakel; en na tra sei oen ben habi gemeenskap nanga dem, disi dem trawan ben behandri so srefi toe.

34. Bikasi oen ben habi medelyden nanga mi toe na ini dem boeje vo mi; en di dem ben teki foefoer oen goedoe, oen ben verdrage dati nanga plisiri; bikasi oen sabi, oen habi wan moro betre goedoe na ini oen hatti, disi sa tan tee alatem na ini hemel.

35. Vo da hede oen no moe lasi da vertrouw vo oenoe; bikasi dati sa kisi wan bigi paiman.

36. Ma pasiensi oen habi vanoodoe, vo oen doe Gado wani, en vo oen kisi dasani, disi hem ben pramisi.

37. Bikasi wan pikin tem libi jete, dan Hem, disi de vo kom, sa kom troe, en a no sa drai langa.

38. We, da regtvaardige sa liebi vo hem bribi hede; ma da soema, disi drai baka, nanga hem mi ziel no sa habi plisiri.

39. Ma *wi* no de vo dem soema, disi drai baka, go lasi; ma vo dem, disi de holi bribi, meki dem ziel finni boen.

Kap. 11.

Vo da bribi en vo da kragti ro hem.

Da bribi, dati de wan vaste vertrouw vo dasani, disi wi hoo-poe, en wan overtuige vo demsani, disi wi no si.

2. Nanga *hem* dem ouroetem soema ben kisi wan boen getuigenis.

3. Nanga *bribi* wi sabi troe, taki, da woord vo Gado ben meki hemel en grontapo en alasani; en demsani, disi soema kan si, no komopo na sosani, disi de vo si.

4. Nanga *bribi* Abel ben offer wan moro betre offer gi Gado, leki Kain; en nanga *hem* a ben kisi da getuigenis, taki, hem de wan regtvaardige soema, Gado srefi ben taki dati vo dem offer vo hem; en nanga da srefi bribi a de taki jete, ala di a dede kaba.

5. Nanga *bribi* Enok komoto na grontapo, sondo a ben si dede; dem no finni hem moro, di Gado ben teki poeloe hem; bikasi bifo a komoto srefi, a ben kisi da getuigenis, taki, Gado lobbi hem.

6. Ma sondo bribi a de onmooglyk, vo Gado kan ha plisiri nanga soema; bikasi da soema, disi wani kom na Gado, hem moese bribi tog, Gado de, en hem sa pai dem soema, disi de soekoe hem nanga dem heeli hatti.

7. Nanga *bribi* Noa, di Gado ben waarskouwe hem vo dem-sani, disi no ben de vo si jete, en di a kisi frede, a meki da sipi, vo kibri da liebi vo hem famili; en nanga dati a vonis dem kondresoema; ma hem srefi kom erfgenaam vo da geregtigheid, disi soema kisi nanga *bribi*.

8. Nanga *bribi* Abraham ben gehoorzam, di Gado ben kali hem, meki a verhuisi go na da kondre, disi hem sa kisi vo wan erfenis; en so a teki pasi, a go-wei, sondo a sabi, na hoepee hem go.

9. Nanga *bribi* a ben liebi na ini da pramisi-kondre; leki na wan vreemde kondre, na ini masanga a ben liebi, hem nanga Isaak en Jakob, disi ben de erfgenaam vo da srefi pramisi;

10. Bikasi a ben tan loekoe da foto, disi habi boen stoonfoetoe, en disi Gado srefi de da basi, disi ben meki hem.

11. Nanga *bribi* Sara srefi kisi da tranga toe, vo a kisi bele, en a meki toe, alwasi dem jari vo hem ben pasa kaba; bikasi a ben sabi, Gado, disi ben pramisi dati hem holi woord.

12. En vo da hede vo da *wan* skin, disi ben dede hafoe kaba, so toemoesi foeloe pikien komopo, leki dem star de na hemel, en leki da santi na zeekanti, disi no wan soema kan teli.

13. We, dem soema ala ben dede na ini da *bribi*, sondo dem ben kisi dasani, disi Masra ben pramisi; ma dem ben si da-

sani farawei; en dem ben *bribi* en brasa dasani; en dem bekenti, taki, dem de vreemde soema en wakaman na grontapo.

14. Bikasi dem soema, disi de taki so, dem bewyze krin krin, taki, dem de soekoe wan kondre.

15. We, efi *da* kondre ben de na dem gedagti, dapee dem ben komopo, tog dem ben habi tem, vo drai baka.

16. Ma now dem ben soekoe wan moro betre kondre, dati taki, disi de na ini hemel. Vo da hede Gado no teki sjem, vo meki dem kali hem *dem* Gado; bikasi hem ben meki wan foto klari gi dem.

17. Nanga *bribi* Abraham ben offer Isaak, di Gado ben tesi hem; da *wan* pikien vo hem a gi abra, ala di a ben kisi da pramisi;

18. Bikasi Masra ben taki gi hem: Nanga Isaak joe famili sa kisi wan nem.

19. Abraham ben taki na ini hem hatti, Gado habi tranga nofo, a kan wieki hem na ini dede srefi; en vo da hede a ben kisi hem baka toe, leki wan voorbeeld.

20. Nanga *bribi* Isaak ben blesi Jakob nanga Ezau, di a pramisi dem sosani, disi ben de vo kom jete.

21. Nanga *bribi* Jakob, di a dede, blesi dem toe manpikien vo Josef, en dan a bendi hem srefi na tapo da pinti vo hem tiki, aanbegi.

22. Nanga *bribi* Josef, di a dede, ben taki, fa dem pikien

vo Israel sa komoto (na Egipti), en a gi ordre toe, sani vo doe nanga dem boon vo hem.

23. Nanga *bribi* Moses tata en mama ben kibri hem dri moen langa na baka vo hem geboortoe; bikasi dem si, a de so wan mooi pikien, en dem no frede da gebod vo koning.

24. Nanga *bribi* Moses, di a kom bigi, a no ben wani moro, dem moe kali hem wan pikien vo da oemanpikien vo Farao.

25. Ma liever a ben wani teki da pinaliebi vo da piple vo Gado hafoe, leki vo njam da sjatoe zondoe-plisiri.

26. A ben loekoe da sjem vo Kristus hede vo wan moro bigi goedoe, leki ala goedoe vo Egipti; bikasi a ben loekoe na da paiman.

27. Nanga *bribi* a ben libi Egipti, en a no frede da hatti-bron vo koning; bikasi a ben holi hem srefi so, leki hem si da Gado, disi tog no de vo si.

28. Nanga *bribi* a ben holi da Paaska, spater da broedoe, vo da Engel, disi kom kili dem fosi-gebore pikien, no moe meli dem.

29. Nanga *bribi* dem waka da redi zee doro, leki na wan dre gron; dem Egiptisoema probeeri dati toe, ma dem dede na ini watra.

30. Nanga *bribi* dem muur vo Jeriko ben fadom, di dem (pikien vo Israel) ben waka rontoe seben dei.

31. Nanga *bribi* Rahab, di holi da koleesi-hoso, no ben go

lasi, moksi nanga dem trawan, disi no bribi, vo di a ben ontvange dem soema so boen, disi ben kom loekoe da kondre na wan konifasi.

32. En sani mi sa taki moro? Da tem sa kom sjatoe toemoesi gi mi, efi mi sa verteli vo Gideon, vo Barak, vo Samson, vo Jefta, vo David, vo Samuel en vo dem profet,

33. Fa nanga *bribi* dem ben winni dem koningkondre, dem ben wroko geregtigheid; dem ben kisi dem pramisi, dem ben tapo dem leuw mofo;

34. Dem ben kili da kragti vo faja; dem ron komopo a srapoe houroe mofo; na ini zwaki dem kisi kragti, en na ini feti dem kom tranga; dem jagi en fom dem hipi vo dem vyand.

35. Dem oeman ben kisi dem dedesoema baka, di dem hopo baka, kisi liebi. Trawan dem (ogri soema) ben pina en masi, en di dem wani loesoe dem, dem no *teki* dati srefi, nomo vo dem kisi wan moro betre opstaan.

36. Trawan ageen ben verdrage ala soortoe spot, en geeseling; dem ben go na boeje en na doengroehoso srefi.

37. Som dem kili nanga stoon; trawan dem saa, koti na piesi piesi, trawan dem pina nanga tesi; trawan dem kili nanga houroe; dem ben waka rontoe, weri skapoeboeba en krabitaboeba; dem ben de na gebrek en nootoe en ala soortoe trobi;

38. (En di dem kondresoema no ben waarti, vo habi so soema na dem mindri, vo da hede) dem ben dwaale rontoe na ini dem woestein, na tapo dem bergi, na mindri dem stoonhoro, en na ini dem horo na ondro gron.

39. We, dem alamal ben kisi wan boen getuigenis, vo dem bribi hede, ma tog da pramisi srefi dem no ben kisi;

40. Bikasi Gado ben pramisi wi wan moro betresani kaba; en vo da hede dem no ben moese kom klari nanga alasani, bifo wi toe kom so fara.

Kap. 12.

Paulus vermane dem, vo holi pasiensi, te Masra strafoe dem, en vo dem soekoe da troe Gadoliebi. Vo da Jerusalem na hemel.

Vo da hede wi toe, di wi habi so wan hipi getuige romboto wi, meki wi poeloe trowei ala hebi en da zondoe, disi de romboto wi alatem; en nanga pasiensi meki wi doe wi best, vo waka da pasi doro, disi de na wi fesi.

2. En meki wi loekoe na Jesus, disi de da fesiman vo da bribi vo wi, en disi sa doro hem toe; bikasi hem srefi, na plesi vo da plisiri, disi hem ben kan habi, a ben tjari da kruis nanga pasiensi, en a no ke vo da sjem; ma now a de sidom na reti han vo da troon vo Gado.

3. Membre na hem, fa hem ben holi pasiensi, alwasi dem zondaar ben taki hem tegen toe-

moesi; meki oenoe toe no kom weri; no lasi hatti!

4. Bikasi oen no ben feti jete tee vo lasi broedoe na ini da feti tegen da zondoe.

5. En tog oen vergiti da vermane kaba, disi de taki nanga oenoe leki nanga pikien, a taki: Mi pikien, no loekoe da fomfom vo Masra leki wan sososani; no lasi hatti, te hem strafoe joe.

6. Bikasi da soema, disi Masra lobbi, hem a de strafoe; en a de fom ibriwan pikien, disi a teki vo hem.

7. We, efi oen teki da strafoe sondro stoutoe, dan Gado sa loekoe oen leki hem pikien; (bikasi pee wan pikien de, disi hem tata no strafoe?)

8. Ma efi oen tan sondro strafoe, disi tog ala soema de kisi, dan oen de basra, dan oen no de reti pikien.

9. En boiti dati, di dem tata vo wi skin ben strafoe wi, en wi ben respekti dem: wi no sa onderdaniki da tata vo dem geest moro hesi dan, vo wi liebi?

10. Bikasi dem (tata vo wi) ben strafoe wi wel vo wan sjatoe tem, so leki dem ben finni vo boen; ma *hem* doe dati vo wi best hede, vo wi kisi hafoe toe vo da santafasi vo hem.

11. A troe, ala strafoe, da moment, di wi kisi hem, a no tan leki wan plisiri gi wi, ma a de gi wi sari; ma na baka a de tjari wan switi vroektoe vo vrede en vo geregtigheid kom gi dem soema, disi ben leri sani na ini vo dati.

12. We, hopo oen han baka dan, disi de so lezi, nanga dem kni, disi weri so!

13. En potti oen foetoe styfi na da reti pasi, vo da malengri-fasi no meki wan soema fadom; kontrari, meki so wan soema kom gezond.

14. Doe oen best, vo holi vrede nanga ala soema, en vo oen kom santa; bikasi sondo dati no wan soema sa si Masra.

15. En loekoe boen, vo no wan soema lasi da gnade vo Gado; vo no somtem wan bita loetoe hopo gro na oen mindri, disi tjari trobi kom, en disi kan meki foeloe soema kisi takroe flaka.

16. Meki no wan soema moese de wan hoeroeman, ofoe gemeene soema leki Ezau, disi ben de da fosigebore pikien, ma vo wan njanjam hede a seli da grami vo hem.

17. Bikasi oen sabi, na baka, di a ben hangri vo kisi da blesi, dem ben potti hem na baka; bikasi a no ben finni pasi moro vo bekeere, alwasi a ben soekoe dati nanga watrahai.

18. Bikasi oenoe no ben kom na da bergi, disi soema ben kan meli en fassi, en disi ben bron nanga faja, no na da blaka en doengroe toe, en na da onweri;

19. No na da tongo toe vo da trompet, en na da stem vo dem woord, disi ben piki so tranga, dati dem soema, disi jeri hem, begi, vo da tongo no moese taki moro nanga dem.

20. Bikasi dem ben skreki toemoesi vo da gebod: Alwasi wan meti nomo de meli da bergi, dem moese kili hem nanga stoon, ofoe dem moe soetoe hem nanga pyl.

21. Dasani ben de so wan skrekisani vo si, dati Moses srefi taki: Mi skreki so tee mi befi.

22. Ma oenoe ben kom na da bergi Zion, en na da foto vo da liebi Gado, na da Jerusalem, disi de na hemel, en na dem hiepi vo dem foeloe doezend Engel;

23. En na da bigi vergadering, na da gemeente vo dem fosigebore pikien, disi nem skrifi na ini hemel, en na Gado, da kroetoeman vo ala soema, en na dem geest vo dem regtvaardige soema, disi doro kaba;

24. En na Jesus, da midde-laar vo da njoe Testament, en na da broedoe, disi wasi wi krin, en disi de taki moro betresani, leki di vo Abel.

25. Loekoe boen, vo oen no veragte *Hem*, disi de taki! Bikasi efi dem soema janda no ben kan ronwei, disi no ben wani jeri *Hem*, disi ben taki na grontapo: fa *wi* sa kan ronwei dan, efi wi no wani jeri *Hem*, disi de vo hemel?

26. Datem kaba hem stem ben seki grontapo; ma now a pramisi taki: Wantron moro mi sa seki, no grontapo wawan, ma hemel srefi toe.

27. We, da woord: Wantron moro, dati de sori, demsani, disi

kan seki, sa verandre; bikasi dati de wansani, disi Gado ben meki; ma demsani, disi no kan seki, sa tan.

28. We, di wi kisi wan kondre, disi no kan seki, meki wi holi da gnade vaste dan, disi de meki wi kan dini Gado nanga respekki en frede, so leki a boen na hem.

29. Bikasi da Gado vo wi de wan faja, disi de njam alasani.

Kap. 13.

Paulus vermane dem, vo dem liebi en waka na wan Kristenfasi, en vo dem holi da leri krin.

Meki da brara-lobbi go doro!

2. No vergiti vo teki vreemde soema na oen hoso; bikasi nanga dati som soema ben teki Engel srefi, sondo dem sabi.

3. Membre *dem*, disi de na boeje; a moe tan, leki oen srefi toe de na boeje nanga dem; membre dem, disi trawan de pina en trobi; bikasi oen srefi toe de liebi jete na ini skin.

4. Da liebi vo man nanga wefi ala soema moese loekoe nanga respekki, en da bedi vo dem moese tan sondo flaka; dem hoe-roeman en soetaman Gado sa kroetoe.

5. Da liebi en waka vo oen moese de sondo gridifasi; meki oen tevrede nanga sani, disi oen habi! Bikasi hem ben taki: Mi no sa libi joe, mi no sa verzuim joe.

6. En vo da hede wi kan taki getroost: Masra de mi helpiman,

mi no sa frede; sani liebisoema sa doe mi?

7. Membre dem gransoema vo oenoe, disi ben taki da woord vo Gado gi oenoe; loekoe na da kaba vo da liebi en waka vo dem, en waka na dem baka na ini da srefi bribi!

8. Jesus Kristus tan da srefi-wan, leki isredei, so tidei, en tee vo alatem.

9. No meki trawan seki en kanti oenoe nanga ala soortoe en vreemde leri; bikasi a de wan toemoesi boensani, efi da *gnade* meki wi hatti kisi da reti kragti, dati no kom nanga njanjamsani; bikasi sosani no ben helpi dem soema, disi ben habi wroko nanga dati.

10. Wi habi wan altar, disi dem soema, disi dini da verbond-hoso jete, no habi pasi vo njam vo hem.

11. Bikasi dem offermeti, disi grandomine tjari da broedoe vo dem go na ini da Santaplesi, vo poeloe soema zondoe, dem skin dem go bron na dorosei vo da kampoe.

12. Vo da hede Jesus toe ben pina na dorosei vo da poortoe, vo a meki da piple kom santa nanga hem eigen broedoe.

13. We, meki wi go na hem dan tee na dorosei vo da kampoe, en meki wi tjari da sjem vo hem!

14. Bikasi dia wi no habi wan foto, dapee wi sa tan alatem, ma wi de soekoe da trawan janda.

15. We, nanga Jesus wi moe tjari da tangioffer kom gi Gado alatem, dati de da vroektoe vo dem soema tongo, disi de pryze hem nem.

16. Vo doe boen en vo gi trawan hafoe, dati oen no moe vergiti; bikasi so soortoe offer Gado lobbi.

17. Gehoorzam dem gransoe-
ma vo oenoe, en onderdaniki dem! bikasi dem de wakti oen ziel, en dem moese gi verantwoortoe vo dati; meki dem kan doe dati nanga plisiri, no nanga djeme; bikasi dati no sa boen vo oenoe.

18. Begi vo wi! A troe, wi habi da troost, dati wi habi wan boen konsiensi, en wi doe wi best, vo liebi en waka opregti na ala fasi.

19. Ma tog mi vooral begi oen, vo doe dati, meki oen kan kisi mi moro hesi baka.

20. We, da Gado vo vreedde, disi ben wieki da bigi herder vo dem skaap, wi Masra Jesus

Kristus, na ini dede, tjari hem kom baka, nanga da broedoe vo da testament vo teego;

21. Hem moese meki oen be-
kwaam na ini ala boen wroko, vo oen doe hem wani; hem srefi moe wroko na oen ini, sani disi switi na hem; nanga Jesus Kristus (a moe doe dati), disi moese habi ala glori teego alatem. Amen.

22. Ma mi begi oen, mi brara! teki da woord vo da vermane dia nanga boen; bikasi mi ben skrifi heel sjatoe gi oenoe.

23. Oen moe sabi, dem poeloe brara Timoteus baka na doengroehoso; efi a kom hesi, dan mi nanga hem sa kom loekoe oenoe.

24. Taki ala oen gransoema odi, nanga ala dem Santawan! Di vo Italia seni oen odi toe.

25. Da gnade moese de nanga oen alamal!

Da brifi Paulus ben skrifi na Italia, en nanga Timoteus a seni hem gi dem Ebreer.

Da brifi vo Apostel Jakobus gi ala Briboesoma.

Kap. 1.

Tesi de wroko foeloe boen gi soema.

Vo da reti begi en verstand en sakafasi. Da loetoe vo zondoe.

Vo da wet vo vryheid.

Jakobus, wan knegti vo Gado en vo Masra Jesus Kristus, taki bigi odi gi dem twalf famili, disi panja alapee.

2. Oen brara vo mi! oen moe loekoe dati leki wan reti plisiri, efi ala soortoe tesi de miti oen.

3. Bikasi oen sabi, efi Gado probeeri da bribo vo oenoe, dati de wroko pasiensi.

4. Ma da pasiensi moese dorro hem wroko boen boen, vo

oenoe kom bekwaam doro doro, en vo no wansani mankeri oenoe.

5. Ma efi wan vo oenoe no habi koni nofo, meki a begi Gado vo dati, disi de gi ala soema nanga hem heeli hatti, a no verwyti wan soema: dan da soema sa kisi hem.

6. Ma a moese begi nanga bribi, sondro twyfel; bikasi wan soema, disi de twyfel, hem de leki wan bare vo zee, disi winti de tjari go, tjari kom.

7. So wan soema no moe denke, hem sa kisi wansani na Masra.

8. Wan toehatti-soema de seki en kanti, alwasi hoepee a de waka.

9. Ma wan brara, disi habi sakafasi, meki hem plisiri vo da heifasi vo hem.

10. En wan goedoeman moe soekoe hem plisiri na ini da sakafasi vo hem; bikasi leki wan blometje na sabana a sa kaba.

11. So hesi zon hopo nanga hem faja, da grasi kom dre, en da blometje fadom, en da mooi-mooi vo hem kaba; we, so srefi da goedoeman sa kom dre na dem pasi vo hem.

12. Blesi vo da soema, disi de holi doro na ini ala tesi! Bikasi te a doro dem tesi boen, dan a sa kisi da kroon vo liebi, disi Gado ben pramisi gi dem soema, disi lobbi hem.

13. No wan soema moe taki, te wan tesi miti hem, da Gado de tesi hem; bikasi so leki no

wan ogri kan tesi Gado, so srefi hem no de tesi wan soema toe.

14. Ma ibriwan soema, efi tesi miti hem, dan hem eigen luste de kali en spoore hem.

15. Na baka te da luste vanga kaba, dan hem gebore da zondoe; en da zondoe, te soema doe hem, gebore da dede.

16. No kori oen srefi, mi lobbi brara!

17. Ala boensani, di wi kisi, en ala reti boen presenti komopo tee na tapo, na da tata vo dem letti, disi no kan verandre, en a no kan drai toe, vo tron doengroe.

18. Nanga hem vry wani hem ben gebore wi nanga da woord vo waarheit, vo wi moe de leki dem fosiwan, disi hem ben meki.

19. Vo da hede, mi lobbi brara, ibriwan soema moese de hesi vo jeri, ma no hesi vo taki, en no hesi vo kisi hattibron;

20. Bikasi da hattibron vo soema no doe sani, disi reti na Gado fesi.

21. Vo da hede oen moe poeloe trowei ala takroefasi, en sani disi libi abra vo da ogrihattifasi; nanga safri hatti oen moe teki da woord, disi dem plani na oen ini, en disi kan meki oen ziel finni boen.

22. Ma oen moese *doe*, sani da woord taki; oen no moese jeri hem wawan, anders oen kori oen srefi.

23. Bikasi efi wan soema de jeri da woord, ma a no doe so,

dan hem de leki wan soema, disi de loekoe hem fesi na ini wan spigli.

24. Bikasi di a loekoe hem srefi kaba, dan a gowei, en wantem a vergiti, fa hem fesi ben tan.

25. Ma da soema, disi de loekoe doro tee na ini da reti wet, disi de meki wi ziel vry, en da soema, disi tan na ini vo dati, en disi no jeri wawan, vergiti baka, ma a doe dasani troe; *da* soema sa finni blesi na ini dasani, di a doe.

26. Efi wan vo oen denke, hem dini Gado, kaba a no dwingi hem tongo, ma a bedriege hem eigen hatti, da soema reliesi de wan sososani.

27. Da soema, disi wani dini Gado, wi tata, krin en sondo foutoe, hem moese go loekoe dem weespikien en dem weduwe na ini dem nootoe; en a moe holi hem srefi so na kondre, vo a no doti hem srefi.

Kap. 2.

*Wi no moe loekoe na soema perzon.
Vo da falsi bribi.*

● Oen brara vo mi, oen no moe teki da bribi na Jesus Kristus, da Masra vo glori, so, vo oen loekoe na soema perzon!

2. Bikasi efi somtem wan soema kom na oen kerki nanga goutoe ringa na finga, en nanga mooi klosi, kaba wan poti soema kom na ini toe nanga soso klosi;

3. Efi dan oen loekoe na da soema, disi weri dem mooi klosi,

oen taki gi hem: Kom sidom dia na hedesei! ma na da potiman oen taki: Tanapoe janda! ofoe, kom sidom dia na ondro, na mi foetoesei!

4. Oen no loekoe da *wan* moro betre dan na ini oen hatti, leki da trawan? oen no kroetoe sani dan nanga ogri prakticeri?

5. Jere mi, oen lobbi brara! Hoefasi? Gado no ben teki kali dem potiman vo disi grontapo, meki dem kom goedoeman na ini bribi, en erfgenaam vo da kondre, disi hem ben pramisi gi dem soema, disi lobbi hem?

6. Ma oenoe ben gi dem potiman sjem. A no dem goedoeman de *dem* soema, disi de dwingi en kwinsi oenoe? A no *dem* de tjari oen go na kroetoe?

7. A no *dem* de kosi da boen nem, disi oen ben kisi?

8. Efi oen doe ma, sani da koning-wet taki, leki dem skrifi na boekoe: Lobbi ala tra soema, leki joe srefi; dan oen doe boen.

9. Ma efi oen loekoe na soema perzon, dan oen doe zondoe; en da wet srefi de strafoe oen, di oen de pasa hem.

10. Bikasi alwasi wan soema holi da heeli wet, ma a pasa wan enkli gebod, dan a de, leki hem pasa dem alamal.

11. Bikasi da srefiwan, disi ben taki: Joe no moe doe soetadoe! hem ben taki toe: Joe no moe kili soema! We, alwasi joe no doe soetadoe, ma joe kili soema, tog joe pasa da wet.

12. We, oen moese taki so, en oen moese doe so, leki a fiti soema, disi da wet vo vryheid sa kroetoe.

13. Ma da soema, disi no ben sari vo trawan, *hem* Gado sa kroetoe toe sondo medelyden; vo habi sarihatti vo trawan, dati de bigi en tranga moro leki da kroetoe.

14. Bikasi, oen brara vo mi, sani dati kan helpi, efi wan soema taki, hem habi da bribi, kaba a no habi dem wroko? So wan bribi sa meki hem ziel finni boen?

15. Efi wan brara ofoe wan sisa no habi klosi, vo tapo hem skin, en efi a no habi wansani vo njam;

16. Kaba wan vo oen taki gi dem: Gado blesi oen, go warm oen skin! njam oen bele foeloe! ma oen no gi dem, sani dem skin habi vanoodoe; sani dati kan helpi?

17. We, so srefi da bribi toe, efi a no habi wroko, dan a de wan dedesani soso.

18. Somtem wan soema sa taki: *Joe* habi da bribi, en *mi* habi dem wroko. — We, meki dem wroko vo joe sori mi da bribi vo joe, dan mi sa meki dem wroko vo *mi* sori joe da bribi vo mi.

19. Joe de bribi, taki, *wan* Gado nomo de. A boen so; ma dem didiebri bribi dati toe, en dem befi.

20. Ma joe wani sabi? joe lau soema! taki, bribi, sondo wroko, de wan dedesani? —

21. Abraham, wi tata, no ben kom regtvaardig nanga dem wroko vo hem, di a ben offer hem pikien Isaak na tapo da altar?

22. Joe si? da bribi ben wroko moksi nanga dem wroko vo hem; en nanga dem wroko fosi da bribi ben kom wan reti bribi.

23. Da so da boekoe ben kom reti, disi taki: Abraham ben bribi Gado, en dati Gado ben loekoe leki hem geregtigheid; en dem kali hem wan kompe vo Gado.

24. Da so oen si, dem wroko de meki wan soema regtvaardig, en no da bribi wawan.

25. So srefi Rahab toe, disi ben holi da koleesi-hoso: a no nanga hem wroko a ben kom regtvaardig, di a ben teki dem boodskopoeman na hem hoso, en a meki dem gowei baka na wan tra pasi?

26. Bikasi so leki da skin sondo ziel de wan dedesani; so srefi da bribi sondo wroko de wan dedesani toe.

Kap. 3.

Vo da misbruik, disi soema meki nanga dem tongo. Trobi en dja-loesoe no boen.

① Oen brara vo mi! no meki ibriwan soema seekoe vo leri trawan; en membre dati, wi sa habi wan moro bigi verantwoortoe toe!

2. Bikasi wi alamal misi sani so menitron. Ma da soema, disi no misi nanga *wan* woord srefi, hem de wan reti *man*, en hem habi tranga toe, vo holi da heeli skin na ondro dwingi.

3. Loekoe, dem hasi wi potti toom na ini mofo, meki dem gehoorzam wi, en so wi de tiri da heeli skin vo dem.

4. Loekoe dem sipi toe, alwasi 'fa dem bigi, en tranga winti de tjari dem go; ma tog wan pikin tiri de tiri tjari dem go, dapee da soema wani, disi de tiri hem.

5. So srefi da tongo vo soema wan pikin piesi, en tog a de doe so bigisani. Loekoe wan pikin faja, hoe bigi hiepi hoedoe a de letti!

6. Soema tongo de wan faja toe, wan kondre, disi foeloe nanga ongeregtigheid; da so da tongo de na mindri dem leden vo wi, a de flaka da heeli skin; en efi da faja vo hel ben letti hem, dan hem de letti da heeli natur-liebi vo wi.

7. Bikasi ala natur vo dem boesimeti, en vo dem fowloe, en vo dem sneki, en vo dem bigi meti na ini zee, soema kan dwingi, en da natur vo soema dwingi dem kaba.

8. Ma soema tongo? dati no wan soema kan dwingi; a de wan ogri, disi no jeri na noti; a foeloe nanga wisi, disi de kili soema.

9. Nanga hem wi de pryze Gado, wi tata, en nanga hem wi de floekoe dem soema, disi Gado ben meki, vo dem geersi hem.

10. Blesi nanga floekoe komopo na ini da srefi mofo. Dati no fiti so, oen brara vo mi.

11. Hoefasi, oen brara vo mi? switi nanga bita watra na komopo na ini *wan* horo?

12. Wan figaboom sa kan meki droifi? Wan droifiboom sa meki figa? So srefi wan pit toe no kan gi zoutoe watra nanga switiwan wantem.

13. Da soema vo oen, disi habi verstand en koni, meki hem sori hem boen wroko nanga wan opregti liebi en waka, en nanga safrihatti en verstand.

14. Ma efi oen habi bita djaloesome en stryfas na ini oen hatti, dan oen no moe meki oen srefi bigi, lei tegen da waarheit.

15. Dati no de da koni, disi komopo tee na tapo; ma a de vo disi grontapo, a habi naturfasi en didiebrifasi.

16. Bikasi dapee djaloesome en trobi de, na dapee broeja de en ala ogri wroko.

17. Ma da koni, disi komopo tee na tapo, dati de vooral *krin*, dan a lobbi vrede toe; a habi sakafasi; a de jeri soema; a foeloe nanga medelyden en nanga boen vroektoe; a no teki *wan* soema moro betre leki trawan, en a no falsi toe.

18. Ma da vroektoe vo geregtigheid, dati dem sai nanga vrede na ini dem soema, disi de holi vrede.

Kap. 4.

Vo dem ogri luste en kondrefasi en heimembre.

Efa dati de kom, disi trobi en feti de na oen mindri? A no

de kom vo dem ogri luste vo oenoe, disi de feti nanga makandra na ini oen skin?

2. Oen habi bigi hai, ma tog oen habi noti; oen djaloesome en feti vo kisi sani, ma oen no kan kisi; oen de kroetoe en feti, ma oen no habi wansani, vo di oen no begi.

3. En alwasi oen begi, tog oen no kisi, vo di oen begi verkeerti; bikasi oen wani vermorsoe dasani na ini dem luste vo oenoe.

4. Oen soetaman en soetaoeman! oen no sabi, da vriendskap nanga kondre de vyandskap nanga Gado? We, da soema, disi wani de wan kompe vo kondre, hem de wan vyand vo Gado.

5. Somtem oen denke, boekoe taki vo soso: Da geest, disi de liebi na wi ini, hem sa lobbi djaloesome?

6. Hem de gi moro foeloe gnade. Vo da hede boekoe taki: Gado de tegen dem bigimembre soema; ma dem, disi habi sakafasi, hem de gi gnade.

7. We, onderdaniki Gado dan! en tanapoe tegen didiebri, dan hem sa ronwei, libi oenoe.

8. Go klosibei na Gado, dan hem sa kom klosibei na oenoe! Krin oen han, oen zondaar! en meki oen hatti kom santa, oen toehatti-soema!

9. Fili oen nootoe, en kisi berouw, en kre! da lafoe vo oen moese tron kre, en da plisiri vo oen moese tron sari!

10. Saka oen srefi na Masra fesi, dan hem sa hopo oenoe!

11. Oen brara! no taki ogri na trawan baka! Da soema, disi taki ogri na hem brara baka, en disi de kroetoe hem brara, hem de taki ogri vo da wet, en a de kroetoe da wet. Ma efi joe kroetoe da wet, dan joe no *doe* da wet, ma joe de hem kroetoeman.

12. *Wan* nomo de, disi gi da wet; hem kan loesoe soema, en hem kan pori soema. We, hoesoema da joe, disi joe de kroetoe wan trawan?

13. We dan, oenoe, disi de taki: Tidei ofoe tamara wi sa go na so wan foto, ofoe na so wan; wi sa tan wan jari dapee, bai sani, seli sani, en winni sani;

14. Di oen no sabi, sani kan pasa tamara. Bikasi sani da liebi vo oen de? A de wan smooko, disi soema kan si wan pikin piesi tem, en dan a lasi.

15. Na plesi vo dati, a fiti vo oen taki: Efi Masra wani, en efi wi de na liebi, dan wi sa doe disi ofoe dati.

16. Ma now nanga dem heimembre vo oenoe, oen meki oen srefi bigi. Ala so soortoe bigi de ogri.

17. We, da soema, disi sabi vo doe boen, ma a no doe, dati de wan zondoe vo hem.

Kap. 5.

Ala goedoe de wan sososani. Vo da pasiensi na ini pina; vo da reti begi; wi moe helpi dem verdwale soema, meki dem bekeere.

We dan, oen goedoeman! kre en bari vo ala da mofinafasi, disi sa kom na oen tapo!

2. Dem goedoe vo oen pori, en worm ben njam oen klosi.

3. Da goutoe en silver vo oen verrostoe; en da rostoe sa getuige, tori oenoe; a sa njam oen skin leki faja; oen ben hiepi foe-loe goedoe makandra vo dem laatste dei.

4. Loekoe, da paiman vo dem wrokoman, disi ben koti oen areisi, oen ben poeloe hafoe, en dati de bari; en da kre vo dem wrokoman doro tee na Masra Zebaot jesi.

5. Oen ben liebi boen vo troe na grontapo; oen ben njam, sanni oen ben luste; oen ben meki oen hatti (habi ala plisiri), liebi fatoe, leki soema de liebi da dei, te dem slagti wan fatoe meti.

6. Oen ben vonnis da regtvaardige soema, oen ben kili hem srefi; en hem no feti nanga oenoe, helpi hem srefi.

7. We, holi pasiensi dan, oen brara, tee Masra srefi kom! Loekoe, wan pranasiman de wakti da switi vroektoe vo hem gron, en a de holi pasiensi, tee a kisi da fosi areen en da baka areen.

8. So oenoe moese holi pasiensi toe, meki oen hatti kisi tranga; bikasi da kom vo Masra de klosibei kaba.

9. No djeme vo makandra, oen brara, vo oen no kom na strafe! Loekoe, da kroetoe-man tanapoe na doro mofo.

10. Oen brara vo mi, da pina en da pasiensi vo dem profet, disi ben taki na nem vo Masra, dati oenoe moese teki vo wan exemple.

11. Loekoe, wi taki, blesi vo dem, disi ben holi pasiensi! Da pasiensi vo Job oen ben jeri, en da kaba vo Masra oen ben si, fa Masra habi toemoesi medelyden en sarihatti.

12. Ma vooral, oen brara vo mi, oen no moe sweri; oen no moe teki hemel, sweri; oen no moe teki grontapo toe, sweri; oen no moe sweri no wan tra sweri toe. Ma da *ja* vo oen moese de *ja*; en da *no* vo oen moese de *no*, vo oen no fadom na strafe.

13. Efi wan soema na oen mindri de na pina, meki a begi. Efi wan soema hatti plisiri, meki hem singi psalm.

14. Efi wan soema na oen mindri de siki, meki hem kali dem gransoema vo gemeente kom na hem, en meki dem begi na hem tapo, salvoe hem nanga oli na nem vo Masra.

15. En da begi nanga bribi sa helpi da sikiman, en Masra sa hopo hem; en efi a ben doe zondoe, a sa kisi pardon.

16. Bekenti oen zondoe gi makandra, en begi vo makandra, vo oen kom gezond. Wan kragti begi vo wan regtvaardige soema kan doe foeloe vo troe.

17. Elias ben de so wan srefi soema, leki wi, ma a ben begi wan begi, vo areen no moese fadom: en areen no fadom na grontapo dri jari nanga siksi moen langa.

18. En di a begi ageen, hemel gi hem areen, en grontapo meki hem vroektoe.

19. Oen brara! efi somtem wan soema na oen mindri verdwale, libi da waarheit, en wan trawan tjari hem kom baka.

20. Da soema moe sabi, di-

soema, disi tjari wan zondaar kom baka, meki a komoto na da verdwale pasi vo hem, hem poeloe wan ziel na ini dede, tapo foeloe foeloe zondoe.

Da fosi brifi vo Apostel Petrus gi ala Bribisoema.

Kap. I.

Vo dem goedge en vo da switi hoop vo dem Kristensoema, en fa dem moe liebi en waka toe, vo dem kom waarti vo so wan zaligheid.

Petrus, wan Apostel vo Jesus Kristus, gi dem vreemde soema, disi de liebi panja na Pontus en Galicia en Capadocia en Asia en Bitinia, dem, disi Masra ben verkiesi vo hem,

2. En disi Gado tata ben sabi na fesi kaba, en disi santa Jeje ben meki santa, vo dem gehoorzam Jesus Kristus, disi wasi dem nanga hem broedoe: Gnade en vrede moese de nanga oenoe moro moro!

3. Grantangi vo Gado, da tata vo wi Masra Jesus Kristus, disi ben meki wi kom njoengebore nanga da toemoesi bigi gnade vo hem, meki wi kisi wan reti liebi hoop, nanga da hopo baka vo Jesus Kristus na dede;

4. En vo wi kisi wan erfenis, disi no kan pori, en disi no habi flaka, en disi no kom dre, en disi hem holi kibri (gi oen) na ini hemel,

5. Gi oenoe, disi meki da

tranga vo Gado kibri oen na ini bribi, vo oen kisi da zaligheid, disi hem holi klari, meki a kom na krin na da baka tem.

6. Vo dati oen sa plisiri vo troe, alwasi vo noja (efi a de vanoodoe) oen de nanga sari vo wan sjatoe tem, na ini so menitesi;

7. Vo na ini dem tesi, da bribi vo oen moe kom moro diri en mooi, leki goutoe, disi de pori, alwasi dem ben smelti hem na ini faja; en so oen sa kisi wan boen nem en bigi nem en glori, te Jesus Kristus sa kom sori hem srefi na krin;

8. Oen no ben si hem, ma tog oen lobbi hem; en oen bribi na hem, alwasi oen no de si hem noja, en oen sa plisiri so wan gloriplisiri, disi no wan soema tongo kan taki,

9. Te oen sa kisi da marki vo da bribi vo oenoe, dati de da zaligheid vo oen ziel.

10. Vo da zaligheid dem profet ben haksi en ondersoekoe toe; en dem ben taki na fesi kaba vo da gnade, disi sa kom na oenoe:

11. Bikasi dem ben soekoe, vo hoe soema, en vo hoe tem da Jeje vo Kristus ben taki, disi ben de na dem ini, di a ben taki na fesi vo da pina vo Kristus, en vo da glori, disi sa kom na baka.

12. Bikasi Gado ben sori dem, fa no gi dem srefi, ma gi *wi* dem verteli demsani, disi *dem* soema ben meki oen sabi noja, di ben preki da Evangelium gi oenoe nanga tranga vo santa Jeje, disi Gado ben seni komopo na hemel; we, demsani dem Engel srefi ben hangri vo kom loekoe.

13. Vo da hede oen moe holi oen hatti en membre klari, leki wakaman; meki oen hai tan krin; en potti oen hoop wawan na da gnade, disi oen sa kisi, te Jesus Kristus sa kom sori hem srefi;

14. Leki gehoorzam pikien oen no moese doe moro leki fosittem, di oen no ben sabi moro betre, di oen ben liebi na ini dem luste.

15. Ma so leki Hem, disi ben kali oenoe, de santa, so srefi oenoe toe moese kom santa na ini ala oen liebi en waka.

16. Bikasi boekoe taki: Oen moese santa, bikasi Mi de santa!

17. En di oen kali Gado oen tata, disi de kroetoe, sondo a loekoe na soema perzon, ma so leki ibriwan soema wroko verdini: vo da hede, so langa oen de liebi diasos, oen moe liebi en waka nanga frede;

18. Di oen sabi, a no silver ofoe goutoe, disi de pori, ben verloesoe poeloe oenoe na ini da verkeerti liebi en waka, so leki oen ben si en leri na dem tata vo oenoe;

19. Ma da dieri broedoe vo Kristus (ben verloesoe oenoe), di de wan krin lam, sondo foutoe;

20. Gado ben pramisi hem granwei kaba, bifo a ben meki da fundament vo grontapo; ma now na disi baka tem a kom sori hem srefi vo oenoe hede;

21. Di nanga hem oen bribi na da Gado, disi ben wieki hem baka na dede, en disi ben gi hem glori, meki oenoe kan habi bribi en hoop na Gado.

22. We, krin oen ziel dan, di oen gehoorzam da waarheit, nanga tranga vo da geest; vo oen lobbi dem brara sondo falsi, en vo oen lobbi makandra tranga, nanga krin hatti;

23. Bikasi oen kom njoegebore, no nanga siri, disi go pori, ma nanga siri, disi no de go pori, ma nanga da liebi woord vo Gado, disi de tan vo alatem.

24. Bikasi ala kreatur de leki grasi, en ala glori vo soema de leki wan blometje na sabana. Da grasi kom dre, en da blometje fadom;

25. Ma da woord vo Masra tan tee vo alatem. En dati de da srefi woord, disi dem preki gi oenoe.

Kap. 2.

Pligti vo dem njoegebore soema. Petrus vermane dem, vo dem sori gehoorzam en vo dem holi pasiensi.

We, poeloe trowei dan ala ogrihattifasi, en falsifasi, en djaloesome, en ala gongosa-takitaki!

2. En leki njoegebore pikien oen moe hangri vo da zuiver melki vo da woord, meki oen kan gro nanga dati.

3. Efi troe troe oen tesi kaba, fa Masra de switi.

4. Bikasi oen ben kom na hem, leki na da liebi stoon, disi dem soema ben trowei; ma Gado ben teki hem, en a diri en waarti gi hem.

5. So srefi oenoe toe, leki liebi stoon oen bouw oen srefi, tron wan hoso vo da geest, wan santa domine-famili, vo offer dem offer vo da geest, disi de switi na Gado vo Jesus Kristus hede.

6. Vo da hede dem skrifi toe na ini boekoe: Loekoe, mi de potti wan aparti diri hoekoestoon na Zion; en da soema, disi bribi na hem, no sa kisi sjem.

7. We, vo oenoe, disi bribi, a de diri vo troe; ma vo dem, disi no wani bribi, a de da stoon, disi dem basi ben trowei, en disi ben tron hoekoestoon;

8. Wan stoon, disi de meki soema naki foetoe, en wan klipstoon, disi meki *dem* soema fadom, disi naki foetoe na da woord, di dem no wani bribi; da so a ben moese kom nanga dem.

9. Ma oenoe de da lobbi famili, disi Gado ben verkiesi vo hem, da domine-famili vo koning, da santa piple, da piple vo hem eigendom, vo oen moe meki ala soema kom sabi da boenhatti vo Masra, disi ben kali oen komoto na ini doengroe, kom na ini da verwondroe letti vo hem;

10. Di oen no ben de wan piple fositem, ma now oen de da piple vo Gado; fositem oen no ben sabi gnade, ma now oen kisi gnade.

11. Oen lobbiwan! mi vermane oenoe, di oen de vreemde soema en wakaman: Kibri oen srefi vo dem luste vo skin, disi de feti tegen da ziel.

12. En meki da liebi en waka vo oen de opregti na mindri dem heiden, vo *dem* soema, disi de pori oen nem, taki, oen doe ogri, moe si dem boen wroko vo oenoe, en vo dem pryze Gado, na da dei, disi sa meki alasani kom na krin.

13. Vo da hede oen moese onderdaniki ala dem soema, disi de na oen tapo, vo Masra hede; da koning vooral, bikasi hem de da moro granwan;

14. So srefi dem granman, leki dem trawan, disi koning seni, vo strafoe dem, disi doe ogri, en vo pryze dem, disi doe boen.

15. Bikasi dati Gado wani, vo oen doe boen, en vo nanga dati oen tapo dem lau soema mofo, disi no sabi noti.

16. Leki fri soema (oen moe liebi), ma no so, leki oen gebruike da fri leki wan mantel, vo tapo oen ogridoe; ma leki knegti vo Gado.

17. Respeki ala soema! Lobbi dem brara! Frede Gado! Respeki koning!

18. Oen slavoe! onderdaniki oen masra nanga ala frede; no wawan dem boenwan en safriwan, ma dem krasivan toe.

19. Bikasi dati de wan gnade, efi vo hem konsiensi hede na Gado fesi wan soema verdrage ogri, meki trawan doe hem kroekoetoe.

20. Bikasi dati no gi oen boen nem, efi vo ogridoe hede oen kisi strafoe; ma efi oen doe boen, kaba oen kisi strafoe, en oen teki dati nanga pasiensi, dati de wan gnade na Gado fesi.

21. We, so a de fiti da kali vo oenoe. Bikasi Kristus toe ben pina vo wi hede, en a libi wan exemple gi wi, fa oenoe moe waka na hem foetstapoe baka.

22. Hem no ben doe wan zondoe, nooiti dem ben finni wan bedriege (taki) na hem mofo;

23. Hem no kosi baka, te soema kosi hem; en na ini ala hem pina a no krasi; ma a gi dati abra na hem (tata), disi de kroetoe nanga reti.

24. Hem srefi ben tjari ala wi zondoe na ini hem eigen skin na tapo da (kruis) hoedoe, vo wi, te wi dede gi zondoe, moe liebi gi da geregtigheid; we, dem wonden vo hem ben geneze oenoe.

25. Bikasi oen ben de leki verdwale skaap; ma now oen bekeere kom na da herder en biskop vo oen ziel.

Kap. 3.

Pligte vo man nanga wesi en vo ala Kristen. Fa Kristus ben go preki tee na ini dedekondre, en fa a ben hopo go na hem glori. Vo da doop.

So srefi oen oeman! ibriwan moese onderdaniki hem eigen man, vo *dem*, disi no bribi da woord jete, moe bekeere toe sondro woord, wawan nanga da liebi en waka vo dem wesi;

2. Te dem si da krin liebi en waka vo oenoe, en fa oen frede Gado.

3. Oen no moese prodo nanga mooimooi, disi de na dorosei, vo vlegti dem wiwiri mooi, hanga goutoe na skin, weri mooi klosi;

4. Ma da inisei soema, disi kibri na ini hatti, (moese prodo) nanga sani, disi no kan pori, nanga wan tiri safri geest; dati de diri en waarti na Gado fesi.

5. Bikasi da so dem santa oeman vo fositem ben meki dem srefi mooi toe, di dem potti dem vertrouw na Gado, en dem onderdaniki dem man;

6. Leki Sara ben gehoorzam Abraham, en a kali hem Masra; we, oenoe tron Sara pikien, efi oen doe boen, en efi no wan skrekisani kan meki oen frede.

7. So srefi oen man! oen moese liebi nanga dem nanga verstand, en di dem oeman de

moro zwake kreatur, oen moe respeki dem; bikasi oen de mede-erfgenaam makandra vo da gnade vo liebi; no meki wansani hindre da begi vo oenoe!

8. Ma vernamentlyk oen almal moe de leki *wan* hatti en membre, oen moe habi medelyden, oen moe lobbi dem brara, oen moe habi sarihatti vo trawan, sori wan switifasi.

9. No pai ogri vo ogri baka, ofoe kosikosi vo kosikosi; kontrari, oen moe blesi trawan, di oen sabi, Gado ben kali oenoe, vo oen kisi blesi vo oen erfenis.

10. Bikasi da soema, disi wani plisiri vo hem liebi, en disi wani liebi boen, meki hem dwingi hem tongo, vo a no taki ogri, en meki a tapo hem mofo, vo a no taki bedriegisani.

11. Meki a kaba vo doe ogri, meki a doe boen; meki a soekoe vrede, feti na hem baka.

12. Bikasi Masra hai de si dem regtvaardige soema, en hem jesi de jeri da begi vo dem; ma dem, disi doe ogri, Masra de loekoe nanga tranga hai.

13. En hoesoema sa kan doe oen ogri, efi oen feti na boensani baka?

14. En alwasi oen de pina vo da geregtigheid hede, tog oen de zalig. No frede da krasi vo dem, no skreki!

15. Ma vo Gado Masra oen moe habi wan santa frede na ini oen hatti. En alatem oen moese klari, vo gi ibriwan soema verantwoortoe, disi de haksi oen

vo da hoop, disi de na oen ini; nanga safri fasi en respeki (oen moe piki dem).

16. Holi wan boen konsiensi, vo dem soema, disi de pori oen nem, taki, oen doe ogri, moe kisi sjem, di dem kosi da boen liebi en waka vo oenoe na ini Kristus.

17. Bikasi efi Gado wani so, a moro betre, oen pina vo boen wroko hede, leki vo ogridoe hede.

18. Bikasi Kristus toe ben pina wantron vo wi zondoe hede, da regtvaardigewan na plesi vo dem onregtvaardigewan, vo hem tjari wi kom na Gado; dem ben kili hem skin troe, ma da geest ben gi hem liebi baka.

19. Nanga da geest a ben go toe, preki gi dem geest na ini doengroehoso,

20. Disi no ben gehoorzam fositem, datem di Gado ben wakti nanga toemoesi pasiensi na Noa tem, di a ben meki da sipi klari, dapee weiniki soema ben kibri dem liebi na ini, aiti nomo, na ini da watra,

21. Disi ben de wan voorbeeld vo da doop, disi de holi kibri wi toe noja; a no de poeloe doti na wi skin, ma a de da verbond, taki, wi habi wan boen konsiensi na Gado fesi, (di wi kisi) nanga da opstaan vo Jesus Kristus,

22. Disi ben hopo go na hemel, sidom na reti han vo Gado; en ala Engel en granwan en trangawan onderdaniki hem.

Kap. 4.

Vo da pasiensi en troost na ini pina.

We, di Kristus ben pina vo wi hede na ini hem soemaskin, meki oenoe toe teki dati vo oen tranga, vo oen kisi da srefi membre; bikasi disoema habi pyn na hem skin, hem kaba nanga zondoe;

2. Vo na da heeli tem, disi a habi vo liebi jete na ini skin, a no moe liebi moro, leki soema de luste, ma leki Gado wani.

3. Bikasi a nofo, disi wi ben pasa da fosi liebi vo wi tee tidei na dem heiden fasi, di wi ben liebi en waka na ini takroedoe en luste en dringi en vreete en droengoeliebi en ala takroe afgoderywroko.

4. Dati de dangra dem now, disi oen no waka jajo moro nanga dem na da srefi slingri fasi, en vo da hede dem kosi oen;

5. Ma dem sa moese gi verantwoortoe na *Hem*, disi de klari kaba, vo kroetoe ala soema, liebiwan nanga dedewan.

6. Bikasi vo dati hede dem ben preki da Evangelium gi dem dedesoema toe, vo, alwasi na soema fesi dem skin kisi dem strafoe, tog na Gado fesi dem de liebi na ini geest.

7. Ma da kaba vo alasani kom klosibei kaba.

8. Vo da hede oen moe tan nanga krin hai, wakti na ini begi! Ma vooral oen moe lobbi makandra nanga wan krin lobbi; bikasi lobbi de tapo foeloe foeloe zondoe.

9. Teki makandra na oen ho-so sondro knoeroe!

10. Dini makandra, ibriwan nanga da gnade, disi hem ben kisi; leki soema, disi de meki wan boen gebruik vo ala dem difrenti gnade vo Gado.

11. Efi wan soema de *taki*, meki hem taki dati, leki Gado woord! Efi wan soema doe wan dienst, meki hem doe dati nanga da tranga, disi Gado de gi hem! Na ini vo alasani Gado moe kisi wan bigi nem, nanga Jesus Kristus, disi moe habi glori en kragti teego alatem. Amen.

12. Oen lobbiwan! no meki da faja vo da tesi, disi kom oen abra, vo tesi oen, moe dangra oenoe, leki da wan apartesani, disi kom oen abra.

13. Kontrari, meki oen plisiri, disi oen habi gemeenskap nanga da pina vo Kristus, vo, te hem kom sori hem glori, oenoe toe moe blyti en plisiri.

14. Blesi vo oenoe, efi trawan kosi oen vo Kristus nem hede; bikasi da geest, disi de wan geest vo glori en vo Gado, de na oen tapo; *dem* de kosi hem, ma *oenoe* de pryze hem.

15. No meki *wan* vo oenoe moe pina, vo di a de wan kili-man, ofoe foefoerman, ofoe disi doe ogri, ofoe disi bemoeje nanga tra soema wroko.

16. Ma efi wan soema de pina, vo di hem de wan Kristensoema, dan hem no ha vo sjem, ma meki a pryze Gado vo dati.

17. Bikasi da tem de now, disi da kroetoe moese begin na ini da hoso vo Gado. Ma efi nanga *wi* fosi a begin, fa da kaba vo *dem* soema sa de dan, disi no gehoorzam da Evangelium vo Gado?

18. En efi pikinmoro da regtvaardige soema no sa doro dasani, hoepee da godloze en zondaar sa tan?

19. Vo da hede dem soema, disi de na pina nanga Gado wani, dem moese holi doro vo doe boen, libi dem ziel abra na da vertrouw Gado, disi ben meki alasani.

Kap. 5.

Pligte vo dem gransoema, vo dem jonge soema, en vo ala Kristensoema.

Dem gransoema, disi de na oen mindri, mi vermane, bikasi mi toe de wan gransoema en wan getuige vo da pina vo Kristus, en mi sa kisi hafoe toe vo da glori, disi sa kom na krin bakatem:

2. We, loekoe da hiepi vo Gado boen, disi de na oen ondro; potti hai na dem boen boen; no nanga dwingi, ma nanga plisiri; no vo paiman hede, bikasi dati de wan sjem, ma nanga oen heeli hatti;

3. No leki soema, disi de sori wan masrafasi na tapo da eigendom vo Gado; ma oen moese de voorbeeld vo da hiepi.

4. Dan, te da granherder kom sori hem srefi, dan oenoe sa kisi da glori-kroon, disi no kan pori.

5. So srefi oen jonge soema! oen moese onderdaniki dem gransoema; oen alamal moese onderdaniki makandra; sakafasi moese de oen klosi. Bikasi Gado tanapoe tegen dem bigimembre soema; ma na *dem*, disi habi sakafasi, hem de gi gnade.

6. We, saka oen srefi dan na ondro da tranga han vo Gado, vo hem kan hopo oenoe, te hem joeroe kisi.

7. Ala oen sari oen moe hiti na hem tapo; bikasi hem de zorgoe vo oenoe.

8. Tan nanga krin hai, en wakti; bikasi didiebri, da vyand vo oenoe, de waka rontoe leki wan krasi tigri, a de soekoe, hoesoema a kan swali.

9. We, tanapoe hem tegen, en holi bribi tranga; bikasi oen sabi, da srefi pina de miti dem tra brara vo oen toe, disi de na grontapo.

10. Ma da Gado vo ala gnade, disi ben kali wi na ini Kristus Jesus, vo kom na hem glori, disi tan teego: we, te oen ben pina wan sjatoe tem, dan hem sa meki oen kom bekwaam en vaste en tranga, meki oen habi wan stoonfoetoe.

11. Hem moese habi glori en tranga teego alatem. Amen.

12. Nanga Silvanus, da getrouw brara vo oenoe (so leki mi denke), mi skrifi disi hesi, vo vermane oenoe, en vo be-tuige, taki, dati de da reti gnade vo Gado, disi oen de na ini.

13. Da gemeente, disi de na Babilon, en disi Masra ben kali toe so leki oenoe, seni oen odi; so srefi mi pikien Markus toe.

14. Taki odi na makandra nanga da bosi vo lobbi. Vree-de moe de nanga oen alamal, oenoe, disi de na ini Kristus Jesus! Amen.

Da tweede brifi vo Apostel Petrus gi ala Bribisoema.

Kap. 1.

Petrus vermane dem vo wan reti Kristenliebi. Vo da glori vo Kristus. Vo da profeti woord.

Simon Petrus, wan knegti en Apostel vo Jesus Kristus, gi dem, disi ben kisi da srefi diri bribi leki wi, na ini da geregtigheid vo wi Gado en helpiman Jesus Kristus;

2. Gnade en vrede moese de nanga oenoe moro moro, di oen kom sabi Gado en Jesus Kristus, wi Masra!

3. So leki da Gadotranga vo hem ben gi wi alasani, disi wi habi vanoodoe, vo wi kan liebi wan reti Gadoliebi, di a meki wi kom sabi Masra, disi ben kali wi nanga hem glori en tranga;

4. Nanga dati a ben gi wi dem moro bigi en diri pramisi, taki, nanga dem oen sa kisi hafoe vo da Gado-natur, efi oen libi dem pori luste vo kondre.

5. We, vo da hede oenoe toe moese doe ala moeiti vo dati, meki da bribi vo oen moksi nanga boen maniri; en nanga dem boen maniri oen moe habi reti verstand;

6. En nanga da reti verstand oen moe de masra vo oen srefi; en di oen de masra vo oen srefi, oen moe ha pasiensi; en na ini da pasiensi oen moe sori da godzaligheid;

7. En nanga da godzaligheid da brara-lobbi; en nanga da brara-lobbi da lobbi vo ala soema.

8. Bikasi efi oen habi ala demsani foeloe, dati no sa meki oen tan lezi en sondro vroektoe na ini da sabi, di oen sabi wi Masra Jesus Kristus.

9. Ma da soema, disi no habi demsani, hem de blinde, a no kan si farawei, en a vergiti kaba, fa hem ben kom krin, komopo na ini dem fosi zondoe vo hem.

10. Vo da hede, oen brara! oen moe doe oen best moro moro, vo meki da kali en da verkiesi, disi Masra ben kali en verkiesi oenoe, kom vaste; bikasi efi oen doe so, dan oen no sa fadom nooiti.

11. En da so dem sa hopo da pasi bradi gi oenoe, vo go na ini da kondre vo wi Masra en

Helpiman Jesus Kristus, disi sa tan teego.

12. Vo da hede mi no sa weri, vo membre oen demsani alatem, alwasi oen srefi sabi demsani kaba, en oen tan vaste na ini da waarheit, disi oen sabi noja.

13. Bikasi mi loekoe dati vo mi pligti, so langa mi de liebi na ini disi hoso, vo mi wieki oen hopo, en vo mi vermane oenoe;

14. Bika mi sabi, mi sa verhuisi hesi, komoto na ini disi hoso, so leki wi Masra Jesus Kristus srefi ben sori mi dati.

15. Ma mi sa doe mi best, vo, te mi gowei kaba, oen habi wansani alatem, disi meki oen holi dati na oen membre.

16. Bikasi di wi ben meki oen kom sabi da kragti en da kom vo wi Masra Jesus Kristus, wi no ben waka na dem soso leitori baka, disi trawan ben prakticeri na wan konifasi; ma wi eigen hai ben si da majesteit vo hem.

17. Bikasi Gado tata ben gi hem bigi nem en glori, di da stem vo da majesteiti glori kom na hem, taki: Disi de mi lobbi pikien, nanga hem mi habi mi plisiri.

18. En da stem, disi ben komopo na ini hemel, wi srefi ben jeri, di wi ben de nanga hem na tapo da santa bergi.

19. Wi habi wan profeti woord, disi de vaste vo troe; en oen doe boen, efi oen potti membre na dati, teki hem leki wan lampoe, disi de skyn na

wan doengroe plesi, so langa tee dei broko en da deistar hopo na ini oen hatti.

20. En dati vooral oen moese sabi, no wan profetitaki de na boekoe, disi ibriwan soema kan poeloe so leki hem wani.

21. Bikasi dem profet na ouroe tem no ben taki dem tori nanga liebisoema wani; ma dem santa soema vo Gado ben taki sani, disi santa Jeje ben gi dem vo taki.

Kap. 2.

Vo dem falsi leri, en vo da pori vo kerki.

Ma falsi profet ben de toe na mindri vo piple; so leki na oenoe mindri toe falsi leriman sa kom, disi sa kori en pori soema safri, dem no sa wani sabi da Masra, disi ben bai dem; en so dem sa hali wan hesi strafoe en pori na dem srefi tapo.

2. En foeloe soema sa waka go na dem baka na ini da srefi pori liebi; en vo dem hede trawan sa kosi da pasi vo waarheit.

3. Na ini da bigihaifasi dem sa soekoe nanga leitaki, vo kisi oen leki wan negosisani; ma da vonis vo dem, disi komopo granwei kaba, no sa drai; en da verdoemenis vo dem no de slibi.

4. Bikasi dem Engel srefi, disi ben doe zondoe, Gado no ben spare, ma a hiti dem na ini hel, potti dem na boeje na ini doengroe, meki dem tan dapee tee na da bigi kroetoe.

5. So srefi a no ben spare da fosi grontapo toe, boiti Noa, da

prekiman vo geregtigheid; hem a ben kibri, aiti soema, di a ben meki da zondoe floedoe kom na tapo da kondre vo dem godlooze soema.

6. So srefi a ben bron dem foto Sodom en Gomora, tee dem tron asesi, a verdoem en drai dem krin krin; en nanga dati a sori dem tra godlooze soema wan exemple, disi sa kom na baka.

7. Ma da regtvaardige Lot, disi dem takroe soema ben pina na alafasi nanga dem sjemwroko, hem a verloesoe poeloe dapee.

8. Bikasi di da regtvaardige soema ben liebi na dem mindri, en di a ben moese si en jeri ala dasani, da so dem onregtvaardige wroko ben pina da regtvaardige ziel vo hem dei vo dei.

9. Da so Masra sabi, vo verloesoe poeloe dem vroom soema na ini da tesi, en vo holi kibri dem onregtvaardige soema tee na da dei vo kroetoe, meki dem kisi dem strafee.

10. Ma vooral *dem* soema (sa kisi strafee), disi de liebi en waka na ini dem takroe luste vo skin, en disi veragte dem gran-soema, en disi de sloutoe, sori tranga hede, disi no frede srefi, vo kosi dem majesteiti.

11. En tog dem Engel srefi, disi habi moro bigi kragti en tranga, dem no sa klage en kosi dem na Masra fesi.

12. Ma dem trawan de leki dem meti, disi no habi verstand, en disi gebore na ini dem natur-

fasi, vo soema kisi dem, kili dem: so dem de kosi, sondro dem sabi, vo san hede; en dem sa go lasi na ini da eigen porifasi vo dem;

13. En dem sa kisi da paiman vo da ongeregtigheid. Bikasi vo liebi boen ala dei, dati dem de loekoe leki dem plisiri; dem de sjemflaka en tingidoti; dem de prodo srefi nanga da bedriegefasi vo dem, ala di dem sidom njam na oen tafra.

14. Dem hai foeloe nanga soetadoe, dem no kan kaba vo doe zondoe; dem seti trapoe toe gi dem soema, disi no de tranga jete na ini bribi, vo hali dem kom abra toe; dem hatti kom bekwaam vo troe na ini da gridifasi; dem de vervloektoe pikien.

15. Dem ben libi da reti pasi en dem verdwale; dem teki waka da pasi vo Bileam, da pikien vo Bosor, disi ben lobbi da paiman vo ongeregtigheid;

16. Ma a ben kisi hem strafee toe vo hem ongeregtigheid. Bikasi da stom meti na ondro hem zadel begin vo taki nanga liebi-soema stem, a beletti da profet na ini da laufasi vo hem.

17. So soortoe soema de leki pit sondro watra; dem de wolkoe, disi wan draiwinti de tjari; we, dem sa finni dem plesi na ini da moro bigi bigi doengroe teego.

18. Bikasi dem de prodo nanga bigi taki, disi no waarti noti; en nanga dem luste vo skin en nanga dem takroe liebi dem de

soekoe vo hali dem soema kom abra, disi ben ron komoto boen boen kaba na dem soema mindri, disi de waka na verdwale;

19. Dem pramisi dem, taki, dem sa meki dem kom fri, kaba dem srefi de slavoe vo da porifasi. Bikasi da soema, disi ben winni joe, hem slavoe joe tron.

20. Bikasi efi dem ben komoto kaba na ini da doti vo kondre, di dem ben kom sabi wi Masra en Helpiman, Jesus Kristus, kaba dem fadom na ini trapoe ageen, meki soema winni dem, dan a kom moro ogri nanga dem na bakatem, leki a ben de fositem.

21. Bikasi a ben moro betre vo dem, dem no ben kom sabi da pasi vo geregtigheid nooiti wantem, leki dem sabi hem, kaba dem drai baka, libi da santa gebod, disi dem ben kisi.

22. Bikasi a kom so nanga dem, leki da troe spreekwoord taki: Dagoe njam dasani baka, disi a ben pio; en: Te hague komoto na wasi, djoesnoe a go rolo hem srefi baka na ini tokotoko.

Kap. 3.

Na dem laatste tem weiniki soema sa bribi. Vo da laatste kom vo Kristus, en fa wi moe meki wi srefi klari.

We, oen lobbiwan, dati de now da tweede brifi, disi mi de skrifi gi oenoe; na ini ala toe brifi mi gi oen som vermane, vo wieki oen, meki oen habi wan opregti hatti;

2. En meki oen membre dem woord, disi dem santa profet

ben taki na fesi, en (meki oen membre) da gebod vo wi, di wi de Apostel vo wi Masra en Helpiman.

3. En dati vooral oen moe sabi: na dem laatste dei spotoe-man sa kom, disi sa waka na dem eigen luste baka;

4. En dem sa taki: Hoepee da pramisi tan dan, dati hem sa kom baka? Bikasi sinsi dem tata ben go slibi, alasani tan so, leki a ben de sinsi da bigin vo dem kreatur.

5. Ma dem no wani sabi expresi, taki, nanga da woord vo Gado da hemel ben de granwei kaba, en grontapo ben de toe, disi komopo na ini watra, en disi tan na ini watra;

6. Nanga dati da grontapo vo datem ben lasi, di da watra vo da zondoevloedoe meki a soengoe.

7. Ma da hemel en da grontapo vo noja hem de spare nanga da srefi woord; en a de kibri dem, meki dem go na faja, na da dei vo kroetoe, te dem godlooze soema go na da verdoe-menis.

8. Ma da *wansani* oen moese sabi, oen lobbiwan! na Masra hai wan enkli dei tan leki doezend jari, en doezend jari leki *wan* dei.

9. Masra no drai nanga dasani, disi hem ben pramisi, so leki som soema denke, a de drai langa toemoesi; ma a de holi pasiensi nanga wi, a no wani, *wan* soema moese go lasi, ma ala soema moese bekeere.

10. Ma da dei vo Masra sa kom leki wan foefoerman na neti; dan dem hemel sa lasi gowei nanga bigi babari, en dem elementi sa smelti na ini da tranga faja; so srefi grontapo toe sa bron krin krin, nanga ala dem wroko, disi de na hem tapo.

11. We, di ala demsani de go lasi en pori, a no fiti oen dan, vo oen liebi en waka wan santa Gadoliebi?

12. Tog oen verwakti vo go miti da kom vo da bigi dei vo Masra hesi; (da dei,) disi dem hemel sa bron na ini faja, gowei, en dem elementi sa smelti na ini da tranga faja.

13. Ma *wi* de wakti wan njoe hemel en wan njoe grontapo, so leki hem ben pramisi; en na dapee geregtigheid sa liebi.

14. Vo da hede, oen lobbiwan! di oen verwakti demsani, doe oen best dan, vo hem finni oen sondro flaka en sondro foutoe en nanga vrede!

15. En da pasiensi vo wi

Masra oen moe loekoe vo oen zaligheid, so leki wi lobbi brara Paulus ben skrifi toe gi oenoe, nanga da diepi verstand, disi Masra ben gi hem;

16. En so a de doe na ini ala hem brifi, te a taki vo demsani; som tori de na ini toe, disi de trobi, vo soema verstaa dem; en dati *dem* soema de teki, drai, disi no sabi sani, en disi no de tranga na ini bribi, so leki dem doe toe nanga dem tra boekoe; en nanga dati dem de pori dem srefi.

17. Ma oenoe, mi lobbiwan! di oen sabi dati na fesi, meki oen voorzigtli, vo da verkeerti fasi vo dem ogri soema no kori oenoe toe, tjari oen go nanga dem, en vo oen no fadom, komoto na ini da vaste bribi vo oenoe!

18. Ma meki oen gro na ini da gnade en na ini da sabi, disi oen sabi wi Masra en Helpiman Jesus Kristus. Hem moese habi glori, now en tee vo alatem! Amen.

Da fosi brifi vo Apostel Johannes gi ala Bribisoema.

Kap. 1.

Vo da woord vo liebi, en vo da gemeenskap nanga Gado.

Dasani, disi ben de sinsi begin, disi wi ben jeri, en disi wi ben si nanga wi hai, en disi wi ben loekoe boen boen, en

disi wi han ben fassi vo da woord vo liebi;

2. (Bikasi da liebi ben kom sori hem srefi, en wi ben si hem; wi betuige, meki oen sabi da liebi, disi de sinsi alatem, disi ben de nanga (Gado) tata, en disi ben sori hem srefi gi wi;)

3. Dasani, disi wi ben si, en disi wi ben jeri, dati wi de meki oen sabi, vo oenoe toe habi gemeenskap nanga wi; ma da gemeenskap vo wi de nanga da Tata en nanga hem pikien Jesus Kristus.

4. En wi de skrifi demsani gi oenoe, vo oen moe habi wan reti plisiri.

5. En dati de da tori, disi wi ben jeri na hem (mofo), en disi wi meki oen sabi: Gado de wan letti, en na hem ini no wan doengroe de.

6. Efi wi taki, wi habi gemeenskap nanga hem, ma wi de liebi en waka na ini doengroe, dan wi lei, en wi no doe waarheit.

7. Ma efi wi de liebi en waka na ini letti, so leki hem de na ini letti, dan wi habi gemeenskap nanga makandra; en da broedoe vo Jesus Kristus, hem pikien, dati de krin wi, poeloe ala zondoe.

8. Efi wi taki, wi no habi zondoe, dan wi de kori wi srefi, en waarheit no de na wi ini.

9. Ma efi wi bekenti wi zondoe, dan hem de getrouw en regtvaardig, dan hem gi wi pardon vo wi zondoe, en a krin wi toe, poeloe ala ongeregtigheid.

10. Efi wi taki, wi no ben doe zondoe, dan wi de meki hem wan leiman, en hem woord no de na wi ini.

Kap. 2.

Kristus de begi vo wi. Fa wi kan sabi dem bribisoema. Wi moe lobbi makandra, veragte da kondrefasi. Da Antikristus.

Mi lobbi pikien! mi de skrifi dati gi oenoe, vo oen no doe zondoe. En efi wan soema ben doe zondoe, dan wi habi wan voorspraak na (wi) tata sei, dati da Jesus Kristus, da regtvaardige.

2. Hem de da verzoening toe vo wi zondoe, ma no vo *wi* zondoe wawan, ma vo di vo heeli grontapo toe.

3. En na dati wi kan si troe, wi sabi hem, efi wi holi dem gebod vo hem.

4. Da soema, disi taki: Mi sabi hem, kaba a no holi dem gebod vo hem, da soema de wan leiman, en waarheit no de na ini so wan soema.

5. Ma da soema, disi de holi hem woord, na hem ini da reti lobbi vo Gado de troe troe. Na dati wi si, wi de na hem ini.

6. Da soema, disi taki, hem tan na hem ini, hem moese liebi en waka toe, leki Kristus ben liebi en waka.

7. Oen brara! mi no de skrifi wan njoe gebod gi oenoe, ma da ouroe gebod, disi oen ben jeri sinsi begin. Da ouroe gebod, dati de da woord, disi oen ben jeri sinsi begin.

8. Ma tog mi de skrifi hem gi oen ageen leki wan njoe gebod, disi de troe troe na hem ini, en na oenoe ini. Bikasi da

doengroe pasa kaba, en da reti letti de skyn noja.

9. Da soema, disi taki, hem de na ini letti, en tog a habi ogrihatti vo hem brara, hem de na ini doengroe jete.

10. Da soema, disi lobbi hem brara, hem de tan na ini letti, en a no meki soema naki foetoe, fadom.

11. Ma da soema, disi habi ogrihatti vo hem brara, hem de na ini doengroe, en a de waka na ini doengroe, en a no sabi, na hoepee a de go; bikasi da doengroe ben blinde hem hai.

12. Mi pikien, mi de skrifi so gi oenoe; bikasi oen kisi pardon vo oen zondoe, vo hem nem hede.

13. Mi de skrifi gi oenoe, oen tata! bikasi oen ben sabi Hem, disi de sinsi begin. Mi de skrifi gi oenoe, oen jonkman! bikasi oen ben winni da ogriwan. Mi de skrifi gi oenoe, oen pikien! bikasi oen ben sabi da tata.

14. Mi ben skrifi gi oen tata! bikasi oen ben sabi Hem, disi de sinsi begin. Mi ben skrifi gi oen jonkman! bikasi oen de tranga, en da woord vo Gado de tan na oen ini, en oen ben winni da ogriwan.

15. Oen no moe lobbi kondre, nanga sani disi de na kondre. Efi wan soema lobbi kondre, dan da lobbi vo tata no de na hem ini.

16. Bikasi alasani, disi de na kondre, da luste vo skin, da luste vo hai, en da prodoliebi,

dati no de vo tata, ma a de vo kondre.

17. En kondre de go lasi nanga ala hem plisiri; ma da soema, disi doe Gado wani, hem sa tan teego.

18. Oen lobbi pikien! da laatste joeroe de kaba; en so leki oen ben jeri, da antikristus sa kom; we, so leki wi de, foe-loe antikristus de kaba, en na dati wi kan si, da laatste joeroe kom kaba.

19. Dem komopo na wi mindri troe, ma dem no ben de vo wi; bikasi efi dem ben de vo wi, dem ben sa tan nanga wi: ma (dati kom so), vo dem moese kom na krin, taki, dem alamal no ben de vo wi.

20. Ma oenoe habi da wye vo da Santawan, en oen sabi alasani.

21. Mi no skrifi gi oenoe, leki oen srefi no sabi da waarheit, ma vo di oen sabi hem, en (vo di oen sabi toe,) na ini waarheit no wan lei komopo.

22. Hoesoema de wan leiman, boiti da soema, disi de stry, taki, Jesus no de Kristus. Dati de da antikristus, disi de stry, taki, da tata no de, en da pikien no de.

23. Ibriwan soema, disi de stry, taki, da pikien no de, hem no habi da tata toe.

24. We, dasani, disi oen ben jeri sinsi begin, dati moese tan na oen ini. Efi dasani, disi oen ben jeri sinsi begin, tan na oen ini, dan oenoe sa tan toe na ini da pikien en na ini da tata.

25. En dati de da pramisi, disi hem ben pramisi gi wi, (taki, hem sa gi wi) da liebi vo teego.

26. Ala disi mi de skrifi gi oenoe vo *dem* soema hede, disi de leri oen verkeerti.

27. Ma da wye, disi hem ben gi oen, sa tan na oen ini, en so oen no ha vanoodoe, vo wan soema leri oenoe; ma so leki da wye vo da Jeje de leri oen alasani, so a de troe, so a no de wan lei; en so leki hem ben leri oenoe, so oen moese tan na ini.

28. We dan, oen lobbi pikien! tan na hem ini, vo wi kan de getroost, te hem sa kom sori hem srefi, en vo wi no kisi sjem na hem fesi, te hem kom baka.

29. Efi oen sabi, taki, hem de regtvaardig, dan oen moe sabi toe, ibriwan soema, disi doe reti, hem de wan pikien vo hem.

Kap. 3.

Vo da reti Kristen-liebi en Kristen-lobbi.

Loekoe, hoe bigi lobbi dati, disi wi tata ben lobbi wi, di wi sa nem pikien vo Gado! Vo da hede kondre no sabi wi, di a no sabi hem.

2. Oen lobbiwan! wi de pikien vo Gado noja, ma a no kom na krin jete, sani wi sa de (bakatem.) Ma dati wi sabi, te hem sa kom, wi sa geersi hem; bikasi wi sa si hem, so leki fa hem de.

3. We, ibriwan soema, disi hoopoe dasani vo hem, sa krin hem srefi, so leki hem de krin.

4. Ibriwan soema, disi doe zondoe, hem doe ongeregtigheid; bikasi da zondoe srefi de da ongeregtigheid.

5. En oen sabi, hem ben kom dia, vo a poeloe wi zondoe, so leki na hem ini no wan zondoe de.

6. Ibriwan soema, disi tan na hem ini, hem no doe zondoe; ma da soema, disi doe zondoe, hem no ben si hem, en a no ben sabi hem nooiti.

7. Oen lobbi pikien! no meki wan soema kori oenoe! Da soema, disi doe reti, hem de regtvaardig, so leki Gado de regtvaardig.

8. Da soema, disi doe zondoe, hem de vo didiebri; bikasi sinisi begin didiebri ben doe zondoe. Vo dati hede da pikien vo Gado ben kom, vo hem broko en pori dem wroko vo didiebri.

9. Da soema, disi ben tron wan pikien vo Gado, hem no doe zondoe, bikasi da siri vo Gado tan na hem ini; en so hem no kan doe zondoe, vo di hem de wan pikien vo Gado.

10. Dati de meki a kom na krin, hoesoema de dem pikien vo Gado, en hoesoema de dem pikien vo didiebri. Ibriwan soema, disi no doe reti, en disi no lobbi hem brara, no de vo Gado.

11. Bikasi wi moe lobbi makandra: dati de da boodskap, disi oen ben jeri sinisi begin.

12. Wi no moe doe, leki Kain, disi ben de vo da ogriwan, en disi ben kili hem brara. En vo sani hede a kili hem? Vo di hem wroko ben de ogri, ma di vo hem brara ben de regtvaardig.

13. Oen no moe verwondroe, oen brara, efi kondre no lobbi oenoe.

14. Wi sabi, wi komoto na ini dede, kom na liebi; bikasi wi lobbi dem brara. Da soema, disi no lobbi hem brara, hem de fika na ini dede.

15. Ma da soema, disi habi ogrihatti vo hem brara, hem de wan kiliman; en oen sabi, wan kiliman no habi da boen liebi vo teego, dati no kan tan na hem ini.

16. Nanga dati wi kom sabi da reti lobbi, disi hem ben gi hem liebi abra vo wi hede; en wi moese gi wi liebi abra toe vo dem brara hede.

17. Ma efi wan soema habi goedoe vo disi grontapo, kaba a si, hem brara habi gebrek, ma a meki hem hatti tranga, a no gi hem sani: fa da lobbi vo Gado kan tan na hem ini?

18. Oen lobbi pikien! no meki wi lobbi nanga woord, ofoe nanga tongo, ma nanga *doe* en nanga waarheit.

19. En nanga dati wi sabi, wi de vo da waarheit, en so wi kan meki wi hatti kouroe na hem fesi;

20. Bikasi alwasi wi hatti srefi de klage wi, tog Gado de bigi,

moro leki wi hatti, en hem sabi alasani.

21. Oen lobbiwan! efi wi hatti no verdoem wi, dan wi de getroost na Gado fesi.

22. En alasani, disi wi begi, dati hem sa gi wi, vo di wi holi dem gebod vo hem, en wi doe, sani disi boen na hem.

23. En hem gebod de, vo wi bribi na da nem vo hem pikien Jesus Kristus, en vo wi lobbi makandra, so leki hem ben gi wi da gebod.

24. En da soema, disi de holi hem gebod, da soema de tan na hem ini, en hem tan na ini da soema. En na dati wi kan si, troe, hem tan na wi ini; (dati wani taki,) na da geest, disi hem ben gi wi.

Kap. 4.

Johannes waarskouwe dem bribi-soema vo dem falsi leri. Wi moe lobbi Gado en ala tra soema.

Oen lobbiwan! no bribi ibriwan geest, ma tesi dem geest, efi dem de vo Gado; bikasi foe-loe falsi profet de waka rontoe na kondre.

2. Nanga dati oen kan sabi da geest vo Gado: Ibriwan geest, disi belyde, taki, Jesus Kristus ben tron wan liebisoema, hem de vo Gado;

3. Ma ibriwan geest, disi no belyde, taki, Jesus Kristus ben tron wan liebisoema, hem no de vo Gado. En dati de da geest vo da antikristus, disi oen ben jeri, a sa kom; en leki wi de, a de na kondre kaba.

4. Oenoe de vo Gado, oen lobbi pikien, en oen winni dem trawan; bikasi da soema, disi de na oenoe ini, de bigi moro, leki disi de na kondre.

5. Dem trawan de vo kondre, en vo da hede dem de taki sani vo kondre, en kondre de jeri dem.

6. *Wi* de vo Gado; da soema, disi sabi Gado, hem de jeri wi, ma da soema, disi no de vo Gado, hem no de jeri wi. Nanga dati wi sabi da geest vo waarheit, en da geest vo leifasi.

7. Oen lobbiwan! meki wi lobbi makandra! bikasi *lobbi* de vo Gado; en da soema, disi lobbi trawan, da hem Gado ben gebore, en hem sabi Gado.

8. Da soema, disi no lobbi trawan, hem no sabi Gado; bikasi Gado de da *lobbi*.

9. Nanga dati wi ben kom si, fa Gado lobbi wi, disi Gado ben seni da *wangebore* pikien vo hem kom na grontapo, vo nanga hem wi moe finni liebi.

10. Dati de da lobbi: no vo taki, wi ben lobbi Gado; ma hem ben lobbi wi, en a seni hem pikien kom, vo hem de da versoening vo wi zondoe.

11. Oen lobbiwan! di Gado ben lobbi wi so, vo da hede wi moese lobbi makandra toe.

12. No wan soema ben si Gado wantem. Ma efi wi lobbi makandra, dan Gado tan na wi ini, en da lobbi vo hem kom tranga na wi ini.

13. Na dati wi kan si, wi tan na hem ini, en hem tan na wi

ini, di hem ben gi wi hafoe vo da geest vo hem.

14. En wi srefi ben si, en wi getuige, taki, da Tata ben seni da Pikien kom, vo hem de da Helpiman vo kondre.

15. We, da soema, disi be-lyde, taki, Jesus de da pikien vo Gado, na da soema ini Gado de tan, en hem tan na ini Gado.

16. En wi sabi en bribi da lobbi, disi Gado habi vo wi. Gado de da lobbi, en da soema, disi tan na ini da lobbi, hem tan na ini Gado, en Gado tan na hem ini.

17. Nanga dati da lobbi kom so tranga na wi ini, a meki wi habi wan getrooste hatti na da dei vo kroetoe, di wi sabi, so leki hem de, so wi de toe na disi grontapo.

18. Frede no de na ini lobbi, ma da reti lobbi de poeloe da frede; bikasi frede habi pyn. Ma da soema, disi de frede, hem no de reti na ini lobbi.

19. Meki wi lobbi hem, bikasi hem fosi ben lobbi wi!

20. Efi wan soema taki: Mi lobbi Gado, en tog a habi ogri hatti vo hem brara, da soema de wan leiman. Bikasi efi wan soema no lobbi hem brara, disi hem kan si: fa a kan lobbi Gado dan, disi hem no si?

21. Bikasi da gebod hem srefi ben gi wi, a taki, da soema, disi lobbi Gado, moe lobbi hem brara toe.

Kap. 5.

Vo da bribi, disi habi lobbi, en disi de meki wi winni alasani. Da getuigenis vo da waarheit. Kristus de Gado.

Wan soema, disi de bribi, Jesus hem da Kristus, da soema Gado ben gebore; en da soema, disi lobbi Gado, disi ben gebore hem, hem lobbi da soema toe, disi Gado ben gebore.

2. Nanga dati wi sabi, wi lobbi dem pikien vo Gado, efi wi lobbi Gado, en efi wi holi dem gebod vo hem.

3. Bikasi dati de da lobbi, di wi lobbi Gado, efi wi holi dem gebod vo hem; en dem gebod vo hem no hebi.

4. Bikasi alasani, disi Gado ben gebore, de winni kondre; en da bribi vo wi de da winni, disi ben winni kondre.

5. Ma hoesoema kan winni kondre, boiti da soema, disi de bribi, taki, Jesus de da pikien vo Gado?

6. Dati da hem, disi de kom nanga watra en broedoe, Jesus Kristus, no nanga watra wawan, ma nanga watra en broedoe. En da geest srefi de da soema, disi de getuige, taki, da geest de waarheit.

7. Bikasi *dri* de, disi getuige na ini hemel: da Tata, da Woord, en da santa Jeje; en dem dri de *wan*.

8. So srefi *dri* de, disi getuige na grontapo: da geest, en da watra, en da broedoe; en dem dri de *wan* makandra.

9. Efi wi teki da getuigenis vo liebisoema, dan tog da getuigenis vo Gado de moro bigi; bikasi dati de da getuigenis vo Gado, disi hem ben betuige vo hem pikien.

10. Da soema, disi de bribi na da pikien vo Gado, hem habi da getuigenis na ini hem hatti. Ma da soema, disi no bribi Gado, hem meki Gado wan leiman, vo di hem no bribi da getuigenis, disi Gado betuige vo hem pikien.

11. En dati de da getuigenis, dati Gado ben gi wi da liebi vo teego, en *da* liebi de na ini hem pikien.

12. Wan soema, disi habi da pikien, hem habi da liebi; ma da soema, disi no habi da pikien vo Gado, hem no habi da liebi.

13. Dati mi ben skrifi gi oenoe, disi bribi na da nem vo da pikien vo Gado, vo meki oen sabi, oen habi da liebi vo teego, en vo oen bribi na da nem vo da pikien vo Gado.

14. En dati de da boen ver-trouw, disi wi habi vo hem, dati, efi wi begi wansani nanga hem wani, dan hem de jeri wi.

15. En efi wi sabi, hem de jeri wi dasani, disi wi begi, dan wi sabi toe, wi sa kisi dasani, disi wi ben begi hem.

16. Efi wan soema si, hem brara doe zondoe, so wan zondoe, disi no verdini dede, dan a moe begi vo hem, meki a holi liebi gi hem; mi taki dati vo dem soema, disi no doe so zondoe,

disi verdini dede. Wan zondoe de, disi verdini dede; vo dati mi no taki, trawan moe begi.

17. Ala ongeregtigheid de zondoe; ma tog som zondoe de, disi no verdini dede.

18. Wi sabi, da soema, disi Gado ben gebore, hem no doe zondoe; ma da soema, disi Gado ben gebore, hem de kibri hem srefi, en da ogriwan no sa meli hem.

19. Wi sabi, wi de vo Gado,

ma heeli grontapo lidom na ini ogri.

20. Wi sabi toe, da pikien vo Gado ben kom, en hem ben gi wi da verstand, vo wi kan sabi *hem*, disi de da waarheit srefi, en vo wi de na *hem* ini, disi de da waarheit, dati taki, na ini hem pikien Jesus Kristus. Hem de da troe Gado, en da liebi vo teego.

21. Oen lobbi pikien, kibri oen srefi vo dem kroekoetoe gado! Amen.

Da tweede brifi vo Apostel Johannes.

Da gebod vo da lobbi. Da leri vo Kristus de da wan reti reliesi.

Granbrara (Johannes skrifi) gi da Missi, disi Gado ben verkiesi vo hem, en gi dem pikien vo hem, di mi lobbi vo troe, en no mi wawan, ma ala dem trawan toe, disi ben kom sabi da waarheit;

2. Vo da waarheit hede, disi de tan na wi ini, en disi sa de nanga wi tee alatem:

3. Gnade moese de nanga oenoe, en da boenhatti en vrede vo Gado Tata, en vo Masra Jesus Kristus, da pikien vo Tata, nanga waarheit en lobbi!

4. Mi ben plisiri vo troe, disi mi ben finni som pikien vo joe, disi de liebi en waka na ini da waarheit, so leki da Tata ben gi wi wan gebod.

5. En now mi begi joe, mi Missi! no leki mi wani skrifi

wan njoe gebod gi joe, ma dasani, disi wi ben habi sinsi begin, vo wi lobbi makandra.

6. En dati de da lobbi, vo wi waka na dem gebod vo hem baka. Dati de da gebod, so leki oen ben jeri sinsi begin, vo oen liebi en waka na ini da lobbi.

7. Bikasi foeloe bedriegeman kom na kondre kaba, disi no belyde, taki, Jesus Kristus ben tron wan liebisoema. Dati de da bedriegeman en da antikristus.

8. Loekoe boen na oen srefi, vo wi no lasi demsani, disi wi ben wroko, ma vo wi kisi wi heeli paiman.

9. Da soema, disi drai baka, en disi no tan na ini da leri vo Kristus, hem no habi Gado; ma da soema, disi tan na ini da leri vo Kristus, hem habi ala toe, da Tata en da Pikien.

10. Efi wan soema kom na oenoe, disi no tjari *da* leri kom, da soema oen no moe teki na oen hoso, oen no moe taki hem odi toe.

11. Bikasi da soema, disi taki hem odi, hem teki dem ogri wroko vo da soema hafoe na hem tapo.

12. Mi habi foeloesani jete vo

skrifi gi oenoe, ma mi no wani (skrifi) nanga pampira en ink; bikasi mi hoop, mi sa kom na oenoe, taki nanga oenoe fesi na fesi, meki da plisiri vo wi moe de wan reti plisiri.

13. Dem pikien vo joe sisa, disi Gado ben verkiesi vo hem, seni taki joe odi. Amen.

Da derde brifi vo Apostel Johannes.

Johannes pryze Gajus, di a ben teki dem vreemde brara na hem soho.

Granbrara (Johannes skrifi) gi da lobbi Gajus, disi mi lobbi vo troe.

2. Mi lobbiwan! mi wensi vooral, joe moese tan boen en so gezond, leki joe ziel de boen.

3. Bikasi mi ben blyti vo troe, di dem brara kom, en di dem verteli vo da waarheit vo joe, fa joe de liebi en waka na ini da waarheit.

4. Mi no sabi wan moro bigi plisiri, leki te mi jeri, dem pikien vo mi de liebi en waka na ini da waarheit.

5. Mi lobbiwan! alasani, disi joe doe na dem brara en na dem vreemde soema, dati joe doe nanga opregti hatti.

6. Dem ben taki vo da lobbi vo joe na fesi vo da gemeente; en joe sa doe boen, efi joe potti dem na pasi na so wan fasi, leki a fiti na Gado fesi.

7. Bikasi vo hem nem hede dem teki pasi gowei, en dem no ben teki noti na dem heiden.

8. Vo da hede a de *wi* pligti, vo teki so soema na wi hoso, vo wi toe helpi da waarheit.

9. Mi ben skrifi gi da gemeente; ma Diotrefes, disi wani de basi na dem mindri, hem no wani sabi wi.

10. Vo da hede te mi kom, mi sa membre hem ala hem wroko, disi hem doe, di a de taki wi tegen nanga takroe woord; en nanga dati srefi a no tevrede jete, ma hem srefi no teki dem brara; en dem trawan, disi wani teki dem, a de tapo toe; a de poeloe dem srefi na ini da gemeente.

11. Mi lobbiwan! no waka na oggrisani baka, ma na boensani. Da soema, disi doe boen, hem de vo Gado; ma da soema, disi doe ogri, hem no ben si Gado.

12. Demetrius habi wan boen nem na ala soema, da waarheit

srefi de gi hem da getuigenis; en wi getuige dati toe, en oenoe sabi, da getuigenis vo wi de troe.

13. Mi habi foeloesani vo skrifi, ma mi no wani skrifi gi joe nanga ink en nanga pen;

14. Mi hoop, mi sa si joe hesi, dan wi sa taki nanga mandra mofo nanga mofo.

15. Vreede moese de nanga joe! Dem kompe (vo wi) seni joe odi. Taki ala dem kompe odi toe, ibriwan nanga hem nem!

Da brifi vo Apostel Judas gi ala bribisoema.

Da Apostel vermane dem, vo da leri en da liebi vo dem moese tan zuiver, en vo dem no meki ogri soema kori dem.

Judas, wan knegti vo Jesus Kristus, en da brara vo Jakobus, gi dem soema, disi Masra ben kali, en disi Gado Tata ben meki santa, en disi Jesus Kristus de holi kibri:

2. Gnade en vreede en lobbi moese de nanga oenoe moro moro!

3. Oen lobbiwan! di mi ben doe mi best, vo skrifi gi oen vo da bigi helpi, disi wi ala ziel ben finni, tog mi ben si, a de vanoodoe, vo mi skrifi gi oen, en vo mi vermane oen, meki oen feti vo da bribi, disi Masra ben gi abra wantron na dem Santawan.

4. Bikasi som soema ben foe-foer pasi, kom na ini, disi boekoe ben marki granwei kaba, taki, so wan verdoemenis sa kisi dem; dem de godlooze soema, disi misbruiki da gnade vo wi Gado, vo doe takroesani, en disi no wani sabi da *wan* Masra Gado en wi Masra Jesus Kristus.

5. Vo da hede, alwasi oen sabi dasani kaba, tog mi wani membre oen dasani baka, fa Masra, di a ben verloesoe poeloe hem piple kaba na Egipti, tog bakatem a kili dem soema, disi no wani bribi.

6. So srefi dem Engel, disi no ben holi kibri da fosi grani-fasi vo dem, ma dem libi da reti plesi vo dem, Gado ben tai dem tee vo alatem na ini doengroe, en so a de holi kibri dem tee na da bigi kroetoedei.

7. So srefi Sodom en Gomora nanga dem tra foto romboto, di dem ben doe da srefi takroe wroko, leki *dem* soema dia, en dem ben go na sani baka, disi de tegen da natur vo soema skin; vo da hede Masra ben potti dem vo wan waarskouwe, en dem kisi da strafoe vo da faja, disi de bron teego.

8. So srefi dem soema dia toe, di dem fadom na ini da zondoe-slibi, dem de flaka dem skin, dem veragte dem gran-soema, en dem kosi dem majesteiti.

9. En tog Mikael srefi, wan vo dem moro gran Engel, di hem ben habi da trobi nanga didibri, di dem ben stry nanga makandra vo da dedeskin vo Moses hede, a no ben habi pasi vo poeloe wan kosi, kroetoe hem; ma a taki: Masra moe strafeo joe!

10. Ma disi dia, dem de kosi sani, disi dem no sabi; ma dasani, disi dem sabi nanga dem naturfasi, leki dem meti, disi no habi verstand, na ini vo dati dem de pori dem srefi.

11. Heloe vo dem! Bikasi dem de waka da pasi vo Kain; en na ini da bigihaifasi dem de ron na Bileam baka, verdwale; en na ini da oproeroe vo Kora dem go lasi.

12. Dem de sjemflaka na ini dem liefdemaal vo oenoe, en te dem njam nanga oenoe, dem de meki dem srefi kom fatoe sondro frede; dem de leki wolkoe sondro watra, disi winti de tjari go; dem de leki boom, sondro blaati en sondro vroektoe, disi dede vo toetron kaba, en disi pori tee na loetoe;

13. Dem de leki krasi bare vo da bigi zee, disi de poeloe dem eigen sjem na ini da sgoema; dem de star, disi verdwale, en da blaka vo da bigi doengroe vo teego de wakti dem.

14. Enok srefi, di ben meki seben na baka vo Adam, ben taki vo so soema kaba na profetifasi, di a taki: Loekoe, Masra de kom nanga dem foeloe doezend santa soema vo hem,

15. Vo holi kroetoe vo ala soema, en vo strafeo ala dem godlooze soema na dem mindri vo ala dem ogri wroko, disi dem ben doe ogri, en vo ala dem tranga woord, disi dem godlooze zondaar ben taki hem tegen.

16. Dem de knoeroe en klage alatem, en tog dem de waka na dem eigen luste baka; dem mofo de taki bigi en hei woord, en tog vo dem eigen voordeel hede dem verwondroe vo tra soema perzon toe.

17. Ma oenoe, mi lobbiwan! oenoe moese membre dem woord, disi dem Apostel vo wi Masra Jesus ben taki na fesi kaba;

18. Di dem ben taki gi oenoe, fa na da laatste tem spotoeman sa hopo, disi sa waka na dem eigen ogri luste baka.

19. Dati da *dem* soema, disi de holi dem srefi vo dem aparti, dem de natur-soema, disi no habi da geest.

20. Ma oenoe, mi lobbiwan, soekoe, vo oen kom moro tranga en vaste na ini da toemoesi santa bribi vo oenoe, en begi nanga da santa Jeje!

21. Holi en kibri oen srefi na ini da lobbi vo Gado, en potti oen vertrouw na da sarihatti vo wi Masra Jesus Kristus, disi sa gi oen da liebi vo teego.

22. Oen moese meki wan onderskeid; nanga som soema oen moe holi pasiensi;

23. Ma trawan oen moe helpi nanga frede, poeloe dem na ini faja; en da klosi srefi, disi da

skin ben flaka, oen no moese kan verdrage.

24. Ma Hem, disi habi da tranga, vo kibri oen, meki oen no fadom, en disi kan potti oen na fesi vo da glori vo hem, son-dro foutoe en nanga bigi plisiri;

25. Da Gado, wi Helpiman, disi habi ala koni, hem wawan; hem moese habi glori en majesteiti en kragti en tranga, na disi tem noja, en na alatem teego! Amen.

A p o k a l i p s i

ofoe:

Da Openbaring vo Johannes.

Kap. 1.

Johannes de skrifti gi dem seben gemeente na Asia. Da glori-kom vo Soemapikien. Vo dem seben kandratiki en dem seben star.

Da openbaring vo Jesus Kristus, disi Gado ben gi hem, vo hem sori gi dem knegti vo hem, sani disi sa kom hesi; en a ben seni dati nanga da Engel vo hem, meki hem sori alasani gi hem knegti Johannes,

2. Disi ben betuige da woord vo Gado en da getuigenis vo Jesus Kristus, nanga alasani, disi hem srefi ben si.

3. Blesi vo da soema, disi de lesi dati, en blesi vo dem, disi de jeri dem woord vo da profetitaki dia, en disi de holi kibri demsani, disi skrifti na ini dia; bikasi da tem de klosibei.

4. Johannes (skrifti) gi dem seben gemeente, disi de na Asia: Gnade moese de nanga oenoe, en vrede vo *Hem*, disi *de*, en disi *ben* de, en disi sa kom; en

vo dem seben geest, disi de na hem troon fesi;

5. En vo Jesus Kristus, disi de da troe getuige, en da fosiwan vo dem, disi hopo baka na dede, en da hedeman vo dem koning na grontapo; da hem ben lobbi wi, en nanga hem broedoe a ben wasi wi, poeloe wi zondoe;

6. En a ben meki wi tron koning en domine na fesi vo Gado, hem Tata; we, hem moese habi glori en kragti teego alatem! Amen.

7. Loekoe! hem de kom na ini dem wolkoe; ala soema hai sa si hem, *dem* toe, disi ben soetoe hem doro; en ala soortoe speli soema na grontapo sa kre vo hem. Ja, Amen.

8. Mi de da fosiwan en da laatstewan, da begin en da kaba; so da Masra de taki, disi *de*, disi *ben* de, en disi sa kom; hem, disi habi ala magti.

9. Mi, Johannes, disi de oen brara toe, en disi ben kisi hafoe

toe vo da pina, en vo da koning-kondre en vo da pasiensi vo Jesus Kristus, mi ben de na da eiland, disi dem kali Patmos; vo da woord vo Gado en vo da getuigenis vo Jesus Kristus hede (mi ben de dapee).

10. We, na wan dei vo Masra mi geest libi mi skin, en na mi bakasei mi jeri wan tranga stem, leki di vo wan trompet,

11. A taki: Mi de da bigin en da kaba, da fosiwan en da laatstewan; en: dasani, disi joe si, joe moe skrifi na ini wan boekoe, seni go na dem seben gemeente na Asia, na Efesus, na Smirna, na Pergamus, na Tiatira, na Sardis, na Filadelfia en na Laodicea.

12. Dan mi drai mi fesi, vo si da stem, disi taki nanga mi; ma di mi drai, mi si seben goutoe kandratiki.

13. En na mindri vo dem seben kandratiki mi si wan soema, disi geersi Soemapikien srefi; a weri wan klosi, disi langa tee na hem foetoe; en na hem borst a gesper wan goutoe banti;

14. Hem hede nanga hem wiwiri ben weti leki weti katoen, leki weti zoutoe; en hem hai ben de leki flam faja;

15. Hem foeloe ben de leki fini kooper, leki dem bron na ini wan oven; en hem stem ben de leki da ba'bari vo foeloe watra.

16. Na hem reti han a holi seben star; en wan srapoe houroe, disi koti na ala toe sei,

komopo na ini hem mofo; en hem fesi skyn leki zon na mindri dei.

17. En di mi si hem, mi fadom na hem foetoe, leki wan dedesoema. Ma hem potti hem reti han na mi tapo, a taki gi mi: No frede! Mi de da fosiwan en da laatstewan,

18. En da liebiwan. Mi ben dede troe, ma loekoe, mi de liebi now teego alatem, Amen. En mi habi dem sloto vo hel en vo dede.

19. We, skrifi dasani, disi joe *ben* si, en disi de noja, en disi sa kom na bakatem.

20. Da kibritori vo dem seben star, disi joe ben si na mi reti han, en dem seben goutoe kandratiki. Dem seben star, dati de dem Engel vo dem seben gemeente; en dem seben kandratiki, disi joe ben si, dati de dem seben gemeente.

Kap. 2.

Masra meki Johannes skrifi gi da gemeente na Efesus, na Smirna, na Pergamus en na Tiatira.

Gi da Engel vo da gemeente na Efesus joe moe skrifi: Da so *hem* de taki, disi de holi dem seben star na hem reti han, en disi de waka na mindri vo dem seben goutoe kandratiki:

2. Mi sabi dem wroko vo joe, en da moeiti vo joe, en da pasiensi vo joe, en fa joe no kan verdrage dem ogri soema; en joe ben probeere *dem*, disi taki, dem de Apostel, ma dem no de

(Apostel), en joe ben finni, taki, dem de leiman;

3. En joe ben verdrage (foeloesani); joe ben holi pasiensi; en vo mi nem hede joe ben wroko, sondo joe ben kom weri.

4. Ma *wansani* mi habi tegen joe; joe ben lasi da fosi lobbi.

5. We, membre, hoesani joe lasi, en fa joe fadom! drai baka, en doe dem fosi wroko! Efi no so, mi sa kom hesi, troesoe poeloe joe kandratiki na hem plesi, efi joe no bekeere.

6. Ma *da* boen joe habi: joe no kan verdrage dem wroko vo dem Nikolaiti, disi mi no kan verdrage toe.

7. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente: Da soema, disi winni alasani, na hem mi sa gi, vo a njam vo da boom vo liebi, disi de reti mindri na ini da paradys vo Gado.

8. En gi da Engel vo da gemeente na Smirna joe moe skrifi: Da so da fosiwan en da laatste-wan taki, disi ben dede, ma a kisi liebi baka:

9. Mi sabi dem wroko vo joe, en da pinaliebi en da potifasi vo joe, (ma joe habi goedoe vo troe); mi sabi da kosikosi toe vo dem soema, disi taki, dem de djoe, ma dem no de (djo), ma dem de vo da skolo vo Satan.

10. No frede vo ala demsani, disi joe sa pina! Loekoe, didibri sa hiti som vo oenoe na ini doengroehoso, vo a tesi oenoe; en oen sa de na pina tien dei

langa. Tan getrouw, tee joe dede, dan mi sa gi joe da kroon vo liebi!

11. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente: Da soema, disi winni alasani, na hem da tweede dede no sa doe wan ogri.

12. En gi da Engel vo da gemeente na Pergamus joe moe skrifi: Da so *Hem* de taki, disi habi da srapoe houroe, di koti na ala toe sei:

13. Mi sabi dem wroko vo joe, en hoepee joe de liebi, dapee da stoeloe vo Satan de; en joe holi vaste na mi nem, en joe no ben stry da bribi vo mi, no na dem dei srefi, di dem ben kili Antipas, da getrouw getuige vo mi, na oenoe mindri, dapee Satan de liebi.

14. Ma mi habi wan pikinsani tegen joe: joe habi soema dapee, disi de holi nanga da leri vo Bileam, disi ben leri Balak, fa a moe seti trapoe gi dem pikien vo Israel, meki dem njam dem kroekoetoe gado offer, en meki dem doe hoeroedoe.

15. So srefi joe habi soema toe, disi de holi nanga da leri vo dem Nikolaiti, disi mi no kan verdrage.

16. Drai baka! efi no so, mi sa kom na joe hesi, en mi sa teki da houroe vo mi mofo, feti nanga dem.

17. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente! Da soema,

disi winni alasani, na hem mi sa gi vo da kibri manna, meki a njam; en mi sa gi hem wan weti stoon, en na ini da stoon mi sa skrifi wan njoe nem, disi no wan soema sabi, boiti da soema wawan, disi kisi hem.

18. En gi da Engel vo da gemeente na Tiatira joe moe skrifi: Da so da pikien vo Gado taki, disi habi hai leki fajaflam, en hem foetoe de leki fini kooper:

19. Mi sabi dem wroko vo joe, en da lobbi vo joe, en da dienst vo joe, en da bribi vo joe, en da pasiensi vo joe, en fa bakatem joe ben doe moro foeloe leki fositem.

20. Ma mi habi somsani tegen joe: joe meki da oeman Isebel, disi taki, hem de wan profet, leri trawan, seti trapoe gi dem knegti vo mi, meki dem doe hoeroedoe, njam dem kroekoe-toe gado offer.

21. Mi ben gi hem tem, vo a bekeere, libi da hoeroedoe vo hem, ma a no bekeere.

22. Loekoe, mi de go hiti hem na wan (straf) bedi; en ala dem, disi ben soeta nanga hem, mi sa hiti toe na ini wan hebi pinaliebi, efi dem no bekeere, libi dem wroko.

23. En dem pikien vo hem mi sa kili toe, meki dem dede; en ala gemeente sa kom sabi, mi de da Gado, disi onderzoekoe ala soema hatti en membre; en mi sa pai ibriwan vo oenoe, so leki hem wroko verdini.

24. Ma na oenoe mi taki, en na dem trawan na Tiatira, disi no habi da leri, en disi no sabi da dipi koni vo Satan (so leki dem trawan taki): Mi no sa potti wan tra hebi na oenoe tapo.

25. Ma dasani, disi oen habi, oen moe holi, tee mi kom.

26. Da soema, disi winni (alasani), en disi holi kibri dem wroko vo mi tee na kaba, na hem mi sa gi magti na dem heiden tapo;

27. En hem sa tiri dem nanga wan isri tiki; leki patoe en skotriki a sa masi dem krin krin; so leki mi tata ben gi mi da tranga toe.

28. En mi sa gi hem da deistar.

29. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

Kap. 3.

Johannes skrifi moro gi da gemeente na Sardis, na Filadelfia en na Laodicea.

En gi da Engel vo da gemeente na Sardis joe moe skrifi: Da so Hem de taki, disi habi dem seben geest vo Gado nanga dem seben star: Mi sabi dem wroko vo joe, joe habi da nem, taki, joe de liebi, ma joe dede.

2. Hopo joe hai krin, en meki dem trawan, disi wani go dede, kom tranga baka; bikasi mi no ben finni dem wroko vo joe krin nofo na Gado fesi.

3. We, membre baka, sani joe ben kisi, en sani joe ben

jeri; holi dasani vaste, en drai kom baka! Ma efi joe no wakti, dan mi sa kom na joe tapo, leki wan foefoerman, en joe no sa sabi, na hoe reti joeroe mi sa kom na joe tapo.

4. Ma tog joe habi som weiniki nem na Sardis, disi no ben doti dem klosi; en dem sa waka nanga mi makandra nanga weti klosi; bikasi dem waarti so.

5. Da soema, disi winni (alasani), hem sa kisi weti klosi vo weri, en mi no sa poeloe hem nem na ini da boekoe vo liebi, ma mi sa kali hem nem na fesi vo mi Tata, en na fesi vo dem Engel vo hem.

6. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

7. En gi da Engel vo da gemeente na Filadelfia joe moe skrifi: Da so da Santawan de taki, disi no lei, en disi habi dem sloto vo David; disi de hopo doro, sondo wan soema kan sloto baka; disi de sloto, sondo wan soema kan hopo baka:

8. Mi sabi dem wroko vo joe. Loekoe, mi ben potti wan hopo doro na joe fesi, en no wan soema kan tapo hem baka; bikasi joe habi wan pikin tranga nomo, ma tog joe ben holi kibri mi woord, en joe no ben sjem vo kali mi nem.

9. Loekoe, mi sa gi joe som vo da skolo vo Satan, dem, disi taki, dem de djoe, ma dem no de djoe, dem lei; loekoe, mi sa meki dem kom anbegi na joe

foetoe, en dem sa si troe, mi ben lobbi joe.

10. We, di joe ben holi kibri da woord vo mi pasiensi, vo da hede mi sa holi kibri joe toe na da joeroe vo da tesi, disi sa kom na heeli grontapo, vo tesi dem soema, disi de liebi na grontapo.

11. Loekoe, mi de kom hesi. Holi dasani, disi joe habi, vo no wan soema moe teki poeloe joe kroon!

12. Da soema, disi winni (alasani), hem mi sa meki a de wan pilaar na ini da temple vo mi Gado; en nooiti hem sa komoto moro dapee. En mi sa skrifi da nem vo mi Gado na hem tapo, en da nem vo da foto vo mi Gado, dati de da njoe Jerusalem, disi komopo na hemel na mi Gado, kom na ondro; so srefi mi sa skrifi da njoe nem vo mi na hem tapo.

13. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

14. En na da Engel vo da gemeente na Laodicea joe moe skrifi: Da so da Amen de taki, da getrouw getuige, disi no lei, da begin vo ala kreatur vo Gado:

15. Mi sabi dem wroko vo joe; joe no kouroe, en joe no faja toe. Mi wensi, joe de kouroe, ofoe faja!

16. Ma di joe de so broko kouroe, di joe no de kouroe ofoe faja, vo da hede mi sa spiti poeloe joe na ini mi mofo.

17. Joe taki vo joe: Mi de wan goedoeman, mi habi alasani

nofo, noti mankeri mi; en joe no sabi, joe de so mofina, so jamerfasi, so poti en blinde en nakend.

18. Mi rai joe, kom na mi, bai goutoe, disi smelti krin na ini faja, meki joe kisi wan reti goedoe; (kom bai) weti klosi, vo joe kan tapo joe skin, meki da sjem vo da soso skin vo joe no moese kom so na krin; en zalvoe joe hai nanga haizalvoe, vo joe kan si.

19. Dem soema, disi mi lobbi, dem mi de strafoe en fom. We, doe joe best, en drai joe liebi!

20. Loekoe, mi tanapoe na doro mofo, mi naki doro. Da soema, disi de jeri mi stem, en disi hopo doro gi mi, na hem ini mi sa go, holi avondmaal nanga hem, en hem nanga mi.

21. Da soema, disi winni alasani, hem mi sa gi (permisi), vo sidom nanga mi na mi troon, so leki mi toe ben winni alasani, en mi ben go sidom nanga mi Tata na hem troon tapo.

22. Da soema, disi habi jesi, meki hem jeri, sani da geest de taki gi dem gemeente!

Kap. 4.

Johannes si da troon vo Gado nanga dem 24 gransoema nanga dem fo Liebisani.

Na baka mi si, en loekoe! wan doro hopo na ini hemel; en da srefi stem, disi mi ben jeri fosi, disi ben taki nanga mi leki wan trompet, taki now: Kom dia na tapo, mi sa sori joe, sani sa kom na bakatem.

2. En wantem mi geest libi mi skin. En loekoe! wan troon de na ini hemel, disi dem ben potti dapee, en wan soema sidom na da troon tapo.

3. En da soema, disi sidom dapee, sori leki da stoon Jaspis en Sardius; en wan areenbo rontoe da troon, a sori leki da stoon Smaragd.

4. En rontoe vo da troon twenti na fo (tra) troon ben de; en na dem troon tapo mi si twenti na fo gransoema sidom, disi weri weti klosi, en na dem hede dem weri goutoe kroon.

5. En da troon koti faja doro, en mi jeri dondrobari en tra stem; en na fesi vo da troon seben faja lampoe bron, dati de dem seben geest vo Gado.

6. En wan glazi zee ben de na fesi vo da troon, a tan leki kristal. En na mindri vo da troon en da heeli troon rontoe fo Liebisani ben de, disi foeloe nanga hai na fesisei en na bakasei.

7. Da fosi Liebisani geersi wan leuw, en da tweede Liebisani geersi wan pikin kow, en da derde Liebisani habi wan fesi, leki wan soema, en da vierde Liebisani geersi wan arend, te a flei.

8. En ibriwan vo dem fo Liebisani habi siksi flei da heeli skin rontoe, en na inisei dem foeloe nanga hai; en dem no habi ruste, no na dei, no na neli, dem taki: Gado Masra de santa, santa, santa! Hem, disi habi ala magti;

disi *ben* de, disi *de*, en disi sa kom!

9. En te dem fo Liebisani pryze en danke en gi glori na da soema, disi sidom na da troon tapo, en disi de liebi teego alatem,

10. Dan dem twenti na fo gransoema fadom na da soema fesi, disi sidom na da troon tapo; en dem anbegi Hem, disi de liebi teego alatem; en dem hiti dem kroon na gron na fesi vo da troon, dem taki:

11. Masra, joe de waarti, vo kisi glori en bigi nem en kragti; bikasi joe ben meki alasani; nanga joe wani alasani ben kom de, en joe ben meki dem.

Kap. 5.

Da lam kisi da boekoe, di habi dem zegel.

En na ini da reti han vo da soema, disi sidom na da troon tapo, mi si wan boekoe, disi habi skrifi na inisei en na dorosei, en dem zegel hem nanga seben zegel.

2. En mi si wan tranga Engel, disi bari nanga tranga stem: Hoesoema de waarti, vo hopo da boekoe, en vo broko dem zegel vo hem?

3. Ma no *wan* ben de, no na ini hemel, no na grontapo, no na ondro gron srefi, disi ben kan hopo da boekoe, loekoe na ini.

4. En mi kre vo troe, disi dem no finni *wan* soema waarti, vo hopo en vo lesi da boekoe, ofoe vo loekoe na ini.

5. En wan vo dem gransoema taki gi mi: No kre! loekoe, da leuw vo da famili vo Juda, da loetoe vo David, hem winni alasani, vo hem kan hopo da boekoe, broko dem seben zegel vo hem.

6. En mi si, en loekoe! na mindri vo da troon nanga dem fo Liebisani, en na mindri vo dem gransoema wan Lam tanapoe, leki dem ben kili hem; en a habi seben toetoe nanga seben hai, dati de dem seben geest vo Gado, disi hem ben seni go na ala kondre.

7. En da Lam kom teki poeloe da boekoe na da soema reti han, disi sidom na da troon tapo.

8. En di hem teki da boekoe, dem fo Liebisani nanga dem twenti na fo gransoema fadom na gron na fesi vo da Lam; en ibriwan vo dem habi harpoe en goutoe komforo, disi foeloe nanga specerysani, dati de dem begi vo dem Santawan.

9. En dem singi wan njoe singi, dem taki: Joe de waarti vo teki da boekoe, en vo hopo dem zegel vo hem; bikasi dem ben kili joe, en joe bai wi gi Gado nanga joe broedoe, vo ala soortoe piple en tongo en kondre en naatsi:

10. En joe meki wi tron koning en domine na fesi vo wi Gado, en wi sa regeere na grontapo.

11. En mi si, en mi jeri da stem vo so meni Engel rontoe vo da troon en vo dem Liebisani

en vo dem gransoema; en da getal vo dem ben de tiendoezend tron tiendoezend, en doezend tron doezend;

12. Dem taki nanga tranga stem: Da Lam, disi dem ben kili, de waarti vo teki kragti, en foeloe goedoe, en verstand, en tranga, en glori, en tangi en boen nem.

13. En ala kreatur, disi de na ini hemel en na grontapo en na ondro gron, en alasani, disi de na ini da bigi zee en na ala plesi, mi jeri dem taki: Blesi en glori en tangi en kragti moese de vo Hem, disi sidom na da troon tapo, en vo da Lam teego alatem!

14. En dem fo Liebisani taki: Amen! En dem twenti na fo gransoema fadom anbegi Hem, disi de liebi teego alatem.

Kap. 6.

Da Lam hopo dem siksi fosi zegel.

Now mi si, da Lam hopo wan vo dem zegel; en mi jeri, wan vo dem fo Liebisani taki, leki nanga dondrostem: Kom, loekoe si!

2. En mi si, en loekoe! wan weti hasi de, en da soema, disi sidom na hem tapo, habi wan bo; en dem gi hem wan kroon; en leki wan winniman a gowei, vo a winni moro.

3. En di a hopo da tweede zegel, mi jeri da tweede Liebisani taki: Kom, loekoe si!

4. En wan tra hasi komoto gowei, dati redi; en na da soe-

ma, disi sidom na hem tapo, dem gi da tranga, vo poeloe vrede na grontapo, meki soema moese kili makandra; en dem gi hem wan bigi houroe toe.

5. En di a hopo da derde zegel, mi jeri da derde Liebisani taki: Kom, loekoe si! We, mi si, en loekoe! wan blaka hasi de; en da soema, disi sidom na hem tapo, holi wan wegi na hem han.

6. En na mindri dem fo Liebisani mi jeri wan stem taki: Wan kalabas areisi vo wan sren, en dri kalabas karo vo wan sren! ma na oli en na wien joe no moe doe wan ogri.

7. En di a hopo da vierde zegel, mi jeri da stem vo da vierde Liebisani taki: Kom, loekoe si!

8. En mi si, en loekoe! wan bleeki geeli hasi de; en da soema, disi sidom na hem tapo, dem kali *dede*; en da hel waka kom nanga hem. En dem kisi tranga, vo kili da vierde deel na grontapo, nanga houroe, en nanga hangri, en nanga ogri si-ki, en nanga ogri meti vo grontapo.

9. En di a hopo da vyfde zegel, mi si *dem* soema ziel na ondro da altar, disi dem ben kili vo da woord vo Gado hede, en vo da getuigenis hede, disi dem ben getuige.

10. En dem bari nanga tranga stem, dem taki: Joe santa Masra, disi no kan lei, hoe langa joe wakti, bifo joe holi kroetoe, en

bifo joe soekoe da broedoe vo wi, pai dem soema baka, disi de liebi na grontapo?

11. En dem gi na ibriwan vo dem wan langa weti klosi; en hem taki gi dem, meki dem ruste wan piesi tem jete, tee ala dem tra knegti vo dem Masra kom toe nanga dem brara vo dem, disi dem sa kili so srefi jete, leki dem ben kili dem.

12. Now mi si, a hopo da zesde zegel, en loekoe! wan bigi aardbefi kom, en zon tron so blaka leki wan rouwklosi, en moen tron leki broedoe.

13. En dem star vo hemel komoto, fadom na gron, leki wan figaboom trowei dem figa vo hem, disi no repi, te wan tranga winti kom seki hem.

14. En hemel srefi lasi toe, leki wan boekoe, disi dem rolo makandra; en ala bergi en eilanti seki komoto na dem plesi.

15. En dem koning vo grontapo, en dem gransoema, en dem goedoeman, en dem hede-man, en dem trangawan, ala slavoe en ala friman, go kibri na ini dem horo en na mindri dem bigi stoon na tapo dem bergi;

16. En dem taki na dem bergi en na dem bigi stoon: Fadom na wi tapo, kibri wi, meki wi no si da soema, disi sidom na da troon tapo, en meki wi no si da hattibron vo da Lam!

17. Bikasi da bigi dei kom kaba, disi hem hatti de bron, en hoesoema sa man vo tan?

Kap. 7.

Wan Engel go marki dem knegti vo Gado.

En na baka mi si fo Engel tanapoe na dem fo hoekoe vo grontapo, dem holi dem fo winti vo grontapo, meki no wan winti wai na grontapo, no na zee toe, en no na wan boom toe.

2. En mi si wan tra Engel hopo go na tapo, na da sei, dapee zon hopo, hem habi da zegel vo da liebi Gado; en nanga tranga stem a bari dem fo Engel, disi ben kisi tranga, vo doe ogri na grontapo en na da bigi zee,

3. A taki: No doe ogri jete na grontapo, ofoe na zee, ofoe na dem boom; meki wi zegel dem knegti vo wi Gado fosi, marki dem na dem fesihede.

4. En mi jeri da getal vo dem soema, disi kisi da zegelmarki; dem ben de wanhondro en fotentin na fo doezend soema vo ala famili vo dem pikien vo Israel, disi ben kisi da zegelmarki.

5. Vo Juda famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Ruben famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Gad famili twalfdoezend kisi da marki.

6. Vo Aser famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Naftalim famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Manase famili twalfdoezend kisi da marki.

7. Vo Simeon famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Levi famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Isaskar famili twalfdoezend kisi da marki.

8. Vo Zabulon famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Josef famili twalfdoezend kisi da marki. Vo Benjamin famili twalfdoezend kisi da marki.

9. Na baka mi si ageen, en loekoe! wan bigi hipi soema, disi no wan soema kan teli, vo ala naatsi en piple en kondre en tongo, dem tanapoe na fesi vo da troon en na fesi vo da Lam, dem weri langa weti klosi, en palmtakki dem holi na dem han;

10. En dem bari nanga tranga stem, dem taki: Blesi vo wi Gado, disi sidom na da troon tapo, en (blesi) vo da Lam!

11. En ala Engel tanapoe rontoe vo da troon en vo dem gransoema nanga dem fo Liebisani; en dem fadom, potti dem fesi na gron na fesi vo da troon, dem anbegi Gado,

12. Dem taki: Amen, blesi, en glori, en verstand, en tangi, en bigi nem, en kragti, en tranga moese de vo wi Gado teego alatem. Amen.

13. En wan vo dem gransoema haksi mi, a taki: Hoesoema dati? dem, disi weri dem langa weti klosi? en na hoepee dem komopo?

14. Mi taki gi hem: Masra, dati joe sabi. En hem taki gi mi: Dati da dem soema, disi komopo na wan tranga pinaliebi; en dem wasi dem klosi, dem ben meki dem klosi krin na ini da broedoe vo da Lam.

15. Vo da hede dem de now na fesi vo da troon vo Gado, en

dem dini hem na ini hem temple na dei en na neti. En Hem, disi sidom na da troon tapo, sa liebi na dem mindri.

16. Dem no sa pina nanga hangri moro; dem no sa dre-watra moro; zon ofoe iniwan tra pyn no sa fadom na dem tapo moro.

17. Bikasi da Lam, disi de na da troon mindri, sa loekoe dem leki dem herder; a sa tjari dem go na dem liebi watra fontein; en Gado sa figi poeloe ala watra na dem hai, disi dem ben kre.

Kap. 8.

Da zerende zegel hopo. Da begi vo dem Santawan. Fo Engel blo dem trompet. Da dridoblo heloe.

En di a hopo da zevende zegel, alasani tan tiri krin krin na ini hemel, omtrent wan hafoe joeroe langa.

2. En mi si dem seben Engel, disi tanapoe na Gado fesi; en dem gi dem seben trompet.

3. Dan wan tra Engel kom, a go tanapoe na da altar fesi nanga wan goutoe wierook-komforo; en dem gi hem foeloe wierook, meki a offer dati nanga dem begi vo ala dem Santawan na tapo da goutoe altar, disi de na da troon fesi.

4. En da smoko vo da wierook nanga dem begi vo dem Santawan komopo na da Engel han, hopo go na Gado fesi.

5. En da Engel teki da smoko-komforo, a foeloe hem nanga faja vo da altar, en dan a

fringi panja dasani na grontapo. En dem jeri stem, en dondrobari; dem si bliksem en aardbefe.

6. En dem seben Engel nanga dem seben trompet meki dem srefi klari, vo blo dem trompet.

7. Now da fosi Engel blo hem trompet, en wantem hagel en faja moksi nanga broedoe kom fadom na grontapo; en da derde deel vo ala boom kom bron, en ala groen grasi bron toe.

8. Dan da tweede Engel blo hem trompet; en dem hiti wansani na ini zee, leki wan bigi bergi, disi de bron nanga faja; en so da derde deel vo da bigi zee tron broedoe;

9. En da derde deel vo ala dem kreatur, disi de liebi na ini zoutwatra, kom dede; en da derde deel vo dem sipi soengoe en pori.

10. Now da derde Engel blo hem trompet; en wan bigi star komoto na hemel fadom, a bron leki wan lampoe, en so a fadom na tapo da derde deel vo dem riba en vo dem watrafontein;

11. Da nem vo da star dem kali Bitu; en vo da hede da derde deel vo ala watra tron bitu; en foeloe soema dede vo da watra, di a ben kom so bitu.

12. Now da vierde Engel blo hem trompet; en da derde deel vo zon kisi wan naki, en da derde deel vo moen, en da derde deel vo dem star; en so da derde deel vo dem tron doengroe; da dei lasi da derde deel vo hem skyn, en da neti so srefi toe.

13. En mi si en mi jeri wan Engel flei reti doru na mindri na ini hemel, a taki nanga tranga stem: Heloe! heloe! heloe vo dem soema, disi de liebi na grontapo, vo dem tra stem hede vo da trompet vo dem dri Engel, disi sa blo jete!

Kap. 9.

Dem blo da vyfde en zesde trompet.

Now da vyfde Engel blo hem trompet; en mi si wan star komoto na hemel, fadom na grontapo; en na hem dem gi da sloto vo da dipi pit, disi no habi gron.

2. En di hem hopo da dipi pit, disi no habi gron, wan smoko komoto na ini da pit, leki da smoko vo wan bigi oven; en da smoko vo da pit meki zon nanga lugti tron doengroe.

3. En sprinkhan komopo na ini da smoko, kom na grontapo, en dem kisi da srefi tranga, leki dem skorpion habi tranga na grontapo.

4. Ma dem kisi ordre, vo dem no doe ogri na da grasi vo grontapo, ofoe na wan tra groensani, ofoe na wan boom; ma na dem soema wawan, disi no habi da zegel vo Gado na dem fesihede.

5. Ma dem no kisi pasi vo kili dem, ma vo pina dem feifi moen langa; en da pyn vo dem de leki da pyn, te wan skorpion soetoe wan soema.

6. Na dem dei soema sa soekoe dede, ma dem no sa finni hem; dem sa hangri vo dede, ma dede sa ronwei libi dem.

7. Da fasi vo dem sprinkhan ben de leki hasi, disi klari vo go na feti; en na dem hede tapo wansani ben de leki goutoe kroon, en dem fesi ben tan leki fesi vo soema.

8. Wiwiri dem ben habi leki oeman-wiwiri, en dem tifi ben de leki leuwtifi.

9. Borstwaapoe dem habi leki isri borstwaapoe; en dem flei meki wan soortoe ba'bari, leki wagi de bari, te foeloe hasi de hali hem, ron go na feti.

10. Teere dem habi leki skorpion, en dem teere habi maka; en dem habi magti, vo doe soema ogri feifi moen langa.

11. En dem habi wan koning na dem tapo, dati de da Engel vo da dipi pit, disi no habi gron; na djoetongo a nem Abadon, en na griekitongo a nem Apolion.

12. Now *wan* heloe pasa; ma loekoe! toe heloe moro kom na hem baka.

13. En da zesde Engel blo hem trompet; en mi jeri wan stem komoto na ini dem fo hoe-koe vo da goutoe altar, disi de na Gado fesi;

14. Da stem taki gi da zesde Engel, disi habi da trompet: Loesoe dem fo Engel, disi tai na da bigi riba Eufrates!

15. En dem fo Engel kom loesoe, disi ben tan klari, wakti da joeroe, en da dei, en da moen, en da jari, vo dem go kili da derde deel vo ala soema.

16. En da getal vo da bigi hipi soldati, disi rei na hasi tapo,

ben de toehondro doezend tron doezend. Mi ben jeri da getal vo dem.

17. En mi si dem hasi toe, nanga dem, disi sidom na dem tapo; dem habi borstwaapoe, fajarediwan, hemel blauwan, en zwafelgeeliwan. Dem hasi hede ben de leki leuw hede; en faja en smoko en zwafel komopo na ini dem mofo.

18. Dem drisani, da faja, en da smoko, en da zwafel, disi komopo na ini dem mofo, kili da derde deel vo ala soema.

19. Bikasi da tranga vo dem hasi de na ini dem mofo en na ini dem teere; bikasi dem teere de leki sneki, en dem habi hede toe; nanga *dem* dati dem doe ogri.

20. En tog dem tra soema, disi libi abra, disi dem plaag no ben kili, dem no bekeere, libi dem wroko vo dem han, vo dem no an-begi dem didibri nanga dem kroekoetoe gado, dem goutoewan en silverwan, en kooproewan, en stoonwan, en hoedoewan, disi no kan si en jeri en waka;

21. Dem no bekeere toe, libi da kiliwroko vo dem, en da to-froewroko, en da hoeroeliebi, en da foefoer.

Kap. 10.

Da Engel nanga da boekoe. Johannes swali da boekoe. Dem seben dondro.

Na baka mi si wan tra Engel komoto na hemel, kom na ondro, wan trangawan; hem dati weri wan wolkoe vo hem klosi, en

wan areenbo ben de na tapo hem hede; hem fesi ben de leki zon, en dem foetoe vo hem leki fajapilari.

2. Na hem han a holi wan pikin boekoe, disi hopo; da reti foetoe vo hem a potti na da bigi zee tapo, en da kroekoetoewan a potti na sjirosei;

3. En a bari nanga tranga stem, leki wan leuw de bari; en di hem bari so, dem seben dondro piki hem nanga dem stem.

4. En di dem seben dondro ben piki nanga dem stem, mi wani skrifi dasani; ma mi jeri wan stem vo hemel taki gi mi: Dasani, disi dem seben dondro ben taki, joe moe kibri nanga zegel, joe no moe skrifi dati.

5. Now da Engel, di mi si tanapoe hafoe na zee en hafoe na sjoro, hopo hem han tee na hemel,

6. En a sweri vo Gado, disi de liebi teego alatem, disi ben meki hemel en alasani, disi de na ini, en grontapo nanga alasani, disi de na ini, en da bigi zee nanga alasani, disi de na ini, a taki: Now no wan tem sa de moro;

7. Ma dem srefi dei, te da stem vo da zevende Engel sa piki, te hem blo hem trompet, dan ala dem kibritori vo Gado sa kom reti, so leki hem ben taki gi dem knegti en profet vo hem.

8. En da stem vo hemel, disi mi ben jeri, kom taki ageen nanga mi, a taki: Go teki da pikin

boekoe, disi hopo na ini da Engel han, disi tanapoe hafoe na zee en hafoe na sjoro.

9. We, mi go na da Engel, mi taki gi hem: Gi mi da pikin boekoe! En hem taki gi mi: Teki hem, swali hem; a sa meki joe bele kom bita, ma na ini joe mofo a sa switi leki honi.

10. We, mi teki da pikin boekoe na da Engel han, mi njam hem, en a switi na ini mi mofo leki honi; ma di mi swali hem, a meki mi bele kom bita.

11. En hem taki gi mi: Joe moese taki wantron moro na profetifasi na fesi vo foeloe piple en kondre en tongo en koning!

Kap. 11.

Dem toe getuige.

Now dem gi mi wan pyltiki, disi geersi wan markitiki; en da Engel tanapoe taki: Hopo, go marki da temple vo Gado, en da altar, nanga dem soema, disi anbegi dapee.

2. Ma da plasi na dorosei vo da temple joe no moe teki, joe no moe marki hem; bikasi dati Masra libi abra na dem heiden; dem sa trapoe en masi da santa foto fotentin na toe moen langa.

3. En mi sa gi tranga na dem toe getuige vo mi, en nanga zakaklosi dem sa taki na profetifasi wan doezend toehondro en siksintin dei langa.

4. Dati da dem toe olyfboom, en dem toe kandratiki, disi tanapoe na fesi vo da Gado vo disi grontapo.

5. En efi wan soema wani doe dem ogri, djoesnoe faja komopo na dem mofo, swali dem vyand vo dem; en efi wan soema wani doe dem ogri, da soema dem moese kili na da srefi fasi.

6. Dem habi tranga toe, vo sloto hemel, meki no wan areen fadom ala dem dei, disi dem de taki dem profetitori; dem habi tranga toe, vo meki ala watra tron broedoe, en vo pina grontapo nanga ala soortoe plaag, so meni leki dem wani.

7. En te dem kaba nanga da getuigenis vo dem, dan da meti, disi komopo na ini da dipi plesi, disi no habi gron, sa kom feti nanga dem, en a sa winni dem, kili dem.

8. En dem dedeskin vo dem sa lidom na dem strati vo da bigi foto, disi dem kali na odofasi Sodom en Egipti, dapee dem ben kruisi wi Masra toe.

9. Dan foeloe vo dem piple en kondre en tongo en heiden sa si dem dedeskin vo dem dri dei nanga hafoe; en dem no sa gi pasi, vo soema beri dem dedeskin na ini grebi.

10. En dem, disi de liebi na grontapo, sa plisiri vo dem, dem sa blyti vo dati, en dem sa seni presenti, wan gi trawan; bikasi dem toe profet ben pina dem soema, disi de liebi na grontapo.

11. En na baka vo dem dri dei nanga hafoe da liebi geest, disi komopo na Gado, go na dem ini; en dem tanapoe na dem foetoe; en ala dem, disi si dem, kisi bigi frede.

12. En dem jeri wan bigi stem vo hemel taki gi dem: Kom dia na tapo! En dem hopo go na hemel na ini wan wolkoe; dem vyand srefi si dem.

13. En da srefi joeroe wan bigi aardbefi kom, en da tiende deel vo da foto fadom, en seben doezend soema nem ben de, disi da aardbefi ben kili; en dem trawan kisi frede, dem gi da Gado vo hemel glori.

14. Now da tweede heloe pasa; we, da derde heloe sa kom hesi.

15. En da zevende Engel blo da trompet. En bigi stem piki na ini hemel, dem taki: Now dem koningkondre vo grontapo de vo wi Masra en vo hem Kristus; en hem sa regeere teego alatem.

16. En dem twenti na fo gran-soema, disi sidom na dem troon tapo na Gado fesi, dem fadom potti dem fesi na gron, anbegi Gado,

17. Dem taki: Wi danke joe, Masra Gado Almagti! Joe, disi *de*, en disi *ben* de, en disi sa kom! (Grantangi,) disi joe ben teki da bigi kragti vo joe, regeere alasani!

18. Dem heiden hatti ben bron; ma joe hatti kom bron toe, en da tem vo dem dedesoema kisi, vo dem go na kroetoe, en vo joe pai dem knegti vo joe, dem profet en dem Santawan, nanga dem, disi de frede joe nem, pikinwan nanga bigiwan; en vo joe pori dem, disi ben pori grontapo.

19. En dem hopo da temple vo Gado na ini hemel, en da kisi vo da verbond vo hem ben de vo si na ini hem temple; so srefi bliksem kom, en foeloe stem, en dondrobari, en aardbefi en hagel.

Kap. 12.

Da oeman nanga bele. Da kaiman. Mikael nanga dem Engel vo hem feti nanga da kaiman.

Now wan bigi marki hopo na hemel; dati da wan oeman, disi weri zon vo hem klosi, moen a habi na ondro hem foetoe; en na hem hede a weri twalf star leki wan kroon.

2. Da oeman de nanga bele, a bari na ini da pyn, en a pina toemoesi vo meki da pikien.

3. Na baka wan tra marki hopo na hemel; loekoe! wan bigi redi kaiman de dapee, disi habi seben hede nanga tien toetoe; en na dem (seben) hede vo hem a weri seben kroon.

4. En da teere vo hem hali da derde deel vo dem star vo hemel, a hiti dem na grontapo. En da kaiman go tanapoe na da oeman fesi, disi ben de nanga pyn vo meki, a wakti vo swali da pikien, so hesi a gebore.

5. En da oeman gebore wan manpikien, disi sa regeere ala heiden nanga wan isri tiki; en dem teki poeloe da pikien na hem sei, potti hem na fesi vo Gado en vo hem troon.

6. Ma da oeman ron go kibri na ini woestein, dapee Gado srefi ben meki wan plesi klari gi hem,

vo a finni njanjam dapee wan doezend toe hondro en siksiten-tin dei langa.

7. Now wan feti hopo na ini hemel. Mikael nanga dem Engel vo hem feti nanga da kaiman, en da kaiman nanga dem Engel vo hem feti toe.

8. Ma dem no winni; so srefi dem no finni wan plesi moro na ini hemel.

9. En dem hiti da bigi kaiman na doro, da ouroe sneki, disi dem kali didibri en Satan, disi ben kori heeli grontapo; da hem dem poeloe hiti na grontapo, so srefi dem Engel vo hem dem hiti toe dapee nanga hem.

10. En mi jeri wan bigi stem na ini hemel taki: Now ala zaligheid en kragti en koningkondre de vo wi Gado, en da magti de vo hem Kristus; bikasi dem poeloe da vyand vo dem brara vo wi, disi de verklage dem na Gado fesi na dei en na neti.

11. En dem winni hem nanga da broedoe vo da Lam, en nanga da woord vo da getuigenis vo dem; en dem no ben ke vo dem liebi srefi, tee dem dede.

12. Vo dati oen moese plisiri, oen hemel! nanga oen alamal, disi de liebi na ini. Ma heloe vo dem, disi de liebi na grontapo en na da bigi zee! bikasi didibri saka na ondro, kom na oenoe, en a habi bigi hattibron; bikasi a sabi, hem no habi foe-loe tem.

13. We, di da kaiman si, dem poeloe hiti hem na grontapo, a

go vervolge da oeman, disi ben gebore da manpikien.

14. En dem gi da oeman toe flei vo wan bigi arend, meki a flei go na woestein na hem plesi, vo dem gi hem njanjam dapee wan (heeli) tem, en moro tem, en wan hafoe tem, sondro da sneki si hem.

15. En da sneki poeloe so meni watra na hem mofo, hiti na da oeman baka, leki wan riba, vo da watra moe tjari da oeman gowei.

16. Ma grontapo helpi da oeman, a hopo hem mofo, swali da riba, disi da kaiman poeloe na ini hem mofo.

17. En da kaiman hatti kom bron nanga da oeman, a go feti nanga dem trawan vo hem famili, disi de holi dem gebod vo Gado, en disi habi da getuigenis vo Jesus Kristus.

Kap. 13.

Da meti nanga seben hede en tien toetoe.

Now mi kom tanapoe na zeekanti na tapo da santi; en mi si wan meti komoto na ondro da zoutwatra, dati habi seben hede en tien toetoe; en na tapo dem toetoe, a habi tien kroon; en na tapo dem hede a habi ogri kosikosi nem.

2. Da meti, disi mi si, geersi wan pardel, dem foetoe vo hem ben de leki di vo wan beer, en hem mofo ben de leki wan leuw mofo. En da kaiman gi hem hem kragti en hem troon en hem bigi tranga.

3. Wan vo dem hede vo hem mi si, en a tan leki a broko tee vo dede; ma da wond, disi ben kan meki a dede, kom boen baka; en heeli grontapo verwondroe vo da meti.

4. En dem anbegi da kaiman, disi ben gi da meti so bigi tranga, en dem anbegi da meti toe, dem taki: Hoesoema de geersi da meti dia? hoesoema sa man vo go feti nanga hem?

5. En da meti ben kisi wan mofo, vo a taki bigisani en ogri kosikosi; en a kisi tranga toe, vo doe dati fotentin na toe moen langa.

6. En a hopo hem mofo, vo kosi Gado, en vo kosi hem Nem, nanga hem temple, nanga dem, disi de liebi na ini hemel.

7. En a kisi tranga toe, vo go feti nanga dem Santawan en vo winni dem. En a kisi tranga na ala kondre en tongo en piple tapo.

8. En ala soema, disi de liebi na grontapo, sa anbegi hem, dem, disi nem no skrifi na ini da boekoe vo liebi en vo da Lam, disi dem ben kili, (disi ben de) sinsi begin vo grontapo.

9. Efi wan soema habi jesi, meki hem jeri!

10. Da soema, disi de tjari trawan go na doengroehoso, hem srefi sa go na doengroehoso; da soema, disi de kili trawan nanga houroe, hem dem moese kili baka nanga houroe. Dia dem Santawan moese sori pasiensi en bribi.

11. Now mi si wan tra meti komopo na ondro gron, dati habi twee toetoe, leki wan lam, ma a taki leki wan kaiman.

12. We, hem de wroko nanga ala da kragtifasi vo da fosi meti na hem presenci srefi; en a meki grontapo nanga dem, disi de liebi dapee, go anbegi da fosi meti, disi broko hede ben kom boen.

13. En a doe bigi wonderwroko, a meki faja srefi komoto na hemel, fadom na gron na ala soema fesi.

14. En nanga dem wondermarki, disi hem ben kisi tranga vo doe na da meti fesi, a de kori dem soema, disi de liebi na grontapo; en a taki gi dem, disi de liebi na grontapo, dem moese meki wan printje gi da meti, disi houroe ben broko hem hede, sondro a ben dede.

15. En a kisi da tranga, vo a gi wan (liebi) geest na da printje vo da meti, meki da printje vo da meti kan taki toe, en vo hem meki dem kili ala dem soema, disi no wani anbegi da printje vo da meti.

16. En a meki ala soema, laagewan nanga gransoema, goedoeman nanga potiman, fri-man nanga katibo, moe kisi wan marki na dem reti han, ofoe na dem fesihede;

17. En vo no wan soema kan bai sani, seli sani, efi a no habi da marki, ofoe da nem vo da meti, ofoe da getal vo hem nem.

18. Dia reti koni de (vanoo-doe). Da soema, disi habi verstand, meki hem reeken da getal vo da meti; bikasi a de wan liebisoema getal, en da getal vo hem de siksihondro siksيتين na siksi.

Kap. 14.

*Da Lam na tapo da bergi Zion.
Dem dri Engel. Babel fadom.
Strafoe vo dem ogri soema.*

En mi si, en loekoe! wan Lam tanapoe na da bergi Zion, nanga wanhondro fotentin na fo doezend soema na hem sei, disi habi da nem vo hem tata, skrifi na dem fesihede.

2. En mi jeri wan stem komopo na hemel, leki da stem vo foeloe watra, en leki da stem vo wan bigi dondro; so srefi mi jeri wan stem, leki dem harpoe-man pre dem harpoe.

3. En dem singi wan njoe singi na fesi vo da troon, en vo dem fo Liebisani, en vo dem gransoema; en no wan soema ben kan leri da singi, boiti dem hondro en fotentin na fo doe-zend, disi da Lam ben bai na grontapo.

4. Dati da *dem*, disi no ben flaka dem srefi nanga oeman; bikasi dem de Njoewendje. Dati da dem, disi de waka go na da Lam baka, alwasi na hoepee a de go. Da dem a ben bai na mindri dem soema, meki dem de da fosi eigendom vo Gado en vo da Lam.

5. No wan falsi ben de na ini dem mofo; bikasi dem de sondro

foutoe na fesi vo da troon vo Gado.

6. Now mi si wan tra Engel flei reti doro na mindri na ini hemel, hem habi da Evangelium vo teego, vo preki gi dem soema, disi de liebi na grontapo, en gi ala heiden en kondre en tongo en piple;

7. En a taki nanga tranga stem: Frede Gado, en gi hem glori; bikasi da joeroe vo hem kroetoe kom kaba! Anbegi Hem, disi ben meki hemel en grontapo en da bigi zee nanga dem watra-fontein.

8. Now wan tra Engel kom na hem baka, a taki: Babilon fadom! da bigi foto fadom; bikasi a ben meki ala heiden dringi da hattibronwien vo da hoe-roeliebi vo hem.

9. Now da derde Engel kom na dem baka, a taki nanga tranga stem: Efi wan soema anbegi da meti en da printje vo hem, teki da marki na hem fesihede, ofoe na hem han:

10. Da soema sa dringi toe vo da wien vo da hattibron vo Gado, disi dem kanti zuiver na ini da beker vo da hattibron vo hem; en dem sa pina hem nanga faja en zwafel na fesi vo dem santa Engel en vo da Lam.

11. En da smoko vo da pyn vo dem sa hopo go na tapo teego alatem; en dem no sa habi ruste, no na dei, no na neti, dem disi ben anbegi da meti en da printje vo hem, en disi ben teki da marki vo hem nem.

12. Dia da pasiensi vo dem Santawan de (vanoodoe), disi de holi dem gebod vo Gado en da bribi na Jesus.

13. Now mi jeri wan stem vo hemel taki gi mi: Skrifi: Blesi vo dem dedewan, disi dede na ini Masra sinsi noja! Ja troe, — so da geest taki — dem de ruste vo dem wroko, en dem wroko srefi de volge dem.

14. En mi si, en loekoe! wan weti wolkoe de, en na da wolkoe tapo wan soema sidom, disi de geersi wan Soemapikien; hem weri wan goutoe kron na hem hede tapo, en na hem han a holi wan srapoe langa nefi.

15. Now wan tra Engel komoto na ini da temple; en nanga tranga stem a bari da soema, disi sidom na da wolkoe tapo, a taki: Teki joe langa nefi, koti! Bikasi da tem kisi kaba, vo koti areisi; da areisi vo grontapo repi kaba.

16. En da soema, disi sidom na da wolkoe tapo, hali hem langa nefi, a naki grontapo; en so a koti kibri da areisi vo grontapo.

17. Now wan tra Engel komoto na da temple, disi de na ini hemel, hem habi wan srapoe langa nefi toe.

18. En wan tra Engel ageen komoto na da altar, dati da hem, disi habi magti na da faja tapo; en nanga tranga stem a bari da trawan, disi habi da srapoe langa nefi, a taki: Hali joe srapoe langa nefi, en koti dem droifi

vo da droifiboom vo grontapo; bikasi dem hai vo hem repi!

19. En da Engel hali da langa nefi vo hem, naki grontapo, a koti dem droifi na da droifiboom vo grontapo, hiti dem na ini da bigi wienpersbaki vo da hattibron vo Gado.

20. En dem masi da wienpersbaki na dorosei vo foto; en broedoe komoto na da wienpersbaki, a go tee na dem hasi toom, wandoezend en siksihondro stadia fara.

Kap. 15.

Dem winniman singi na sei da glasi zee. Dem seben Engel nanga dem seben skaal vo da hattibron vo Gado.

Now mi si wan tra marki na hemel, wan bigisani en wan verwondroesani: Seben Engel (mi si), disi habi dem seben laatste plaag; bikasi nanga dem da hattibron vo Gado kaba.

2. En mi si wansani leki wan glasi zee, disi moksi nanga faja; en dem, disi ben holi doro, winni da meti en da printje vo hem, en da marki vo hem, en da getal vo hem nem, dem tanapoe na sei da glasi zee nanga dem harpoe vo Gado;

3. En dem singi da singi vo Moses, da knegti vo Gado, nanga da singi vo da Lam, dem taki: Masra Gado, Almagti! ala joe wroko de bigi en vo verwondroe; en dem pasi vo joe de regtvaardig en opregti, joe, di de da koning vo dem Santa-wan!

4. Masra! hoesoema no sa frede joe, pryze joe nem? Bikasi joe wawan de santa. Ala piple sa kom, anbegi na joe fesi; bikasi ala kroetoe vo joe kom na krin kaba.

5. Na baka mi si, en loekoe! dem hopo da temple vo da santa tenti vo da getuigenis (vo Gado) na ini hemel.

6. En dem seben Engel, disi habi dem seben plaag, komopo na da temple, dem weri weti blinki linnenklosi, en na dem borst dem gesper goutoe linti.

7. En wan vo dem fo Liebi-sani gi dem seben Engel seben goutoe skaal, disi foeloe nanga hattibron vo da Gado, disi de liebi teego alatem.

8. En da temple kom foeloe nanga smoko vo da glori vo Gado en vo hem kragti; en no wan soema kan go na ini da temple, so langa dem seben plaag vo dem seben Engel no kaba krin krin.

Kap. 16.

Dem kanti dem seben plaag vo da hattibron vo Gado, hiti dem na grontapo.

En mi jeri wan bigi stem komoto na ini da temple, a taki gi dem seben Engel: Go, kanti dem seben skaal vo da hattibron vo Gado, troewei panja na grontapo!

2. We, da fosiwan go kanti hem skaal, trowei na grontapo; en wantem dem soema, disi habi da marki vo da meti, en disi ben anbegi da printje vo hem, kisi ogri takroe soro.

3. Dan da tweede Engel kanti hem skaal, trowei na ini zee; en da watra tron broedoe, leki di vo wan dede soema; en alasani, disi liebi na ini zee, kom dede.

4. Now da derde Engel kanti hem skaal, trowei na ini dem riba en na ini dem watrafontein; en ala watra tron broedoe.

5. En mi jeri da Engel vo dem watra taki: Masra, joe de regtvaardig! Joe, disi *de*, disi *ben* de, en disi *sa* de, vo di joe ben kroetoe so wan kroetoe.

6. Dem ben trowei da broedoe vo dem santa soema en vo dem profet; en vo da hede joe ben gi dem broedoe vo dringi; dati dem verdini.

7. En mi jeri wan trawan na ini da altar taki: Ja, Masra Gado, Almagti! ala kroetoe vo joe de opregti en regtvaardig.

8. Now da vierde Engel kanti hem skaal, trowei na ini zon; en a kisi tranga, vo pina soema nanga faja.

9. En da bigi faja bron dem soema so, tee dem kosi da Gado nem, disi habi magti na tapo dem plaag; ma dem no bekeere, gi hem glori.

10. Now da vyfde Engel kanti hem skaal, trowei na tapo da troon vo da meti; en da kondre vo hem tron doengroe krin krin; en da pyn meki dem kau en beti dem tongo;

11. Dem kosi da Gado vo hemel, vo dem pyn hede en vo dem soro; ma dem no bekeere, libi dem (ogri) wroko.

12. Dan da zesde Engel kanti hem skaal, trowei na tapo da bigi riba Eufrates; en da watra vo hem kom dre, a meki wan pasi klari gi dem koning, disi sa komopo, dapee zon hopo.

13. En mi si dri takroe geest, disi geersi todo, komoto na ini da kaiman mofo, en na ini da meti mofo, en na ini da falsi profet mofo.

14. Dati da dem geest vo dem didibri, disi doe wonderwroko, en disi de go tee na dem koning vo heeli grontapo, vo meki dem kom makandra na feti na da bigi dei vo Gado, disi habi ala tranga.

15. Loekoe! mi de kom leki wan foefoerman. Blesi vo da soema, disi de wakti, en disi de kibri hem klosi boen, vo a no waka naakend, en vo soema no si hem sjem.

16. En a meki dem kom makandra na wan plesi, disi dem kali Armageddon na djoetongo.

17. Dan da zevende Engel kanti hem skaal, trowei na ini lugti; en wan bigi stem komopo na ini da temple vo hemel, na da troon, a taki: A kaba.

18. Now foeloe stem hopo, en dondrobari en bliksem; en wan bigi aardbefi kom, leki no wan ben de jete, sinsi soema ben de na grontapo, so wan tranga en bigi aardbefi.

19. En da bigi foto kom platie na dri piesi; en dem foto vo dem heiden broko, fadom. En na fesi vo Gado dem kom membre Babilon toe, da bigi foto,

vo gi hem da wienbeker vo da toemoesi bigi hattibron vo Gado.

20. En ala eilanti ron gowei; bergi no ben de vo si moro.

21. En wan bigi hagel komoto na hemel, fadom na soema tapo; ibriwan stoon ben wegi omtrent wan talent. En dem soema kosi Gado vo da plaag hede vo da hagel; bikasi da plaag vo hem ben hebi vo troe.

Kap. 17.

Da bigi hoeroe, disi sidom na da meti tapo, disi habi seben hede.

Now wan vo dem seben Engel, disi habi dem seben skaal, kom taki nanga mi, a taki: Kom dia, mi sa sori joe da vonis vo da bigi hoeroe, disi sidom na so meni watra tapo;

2. Nanga disi dem koning vo grontapo ben hoeroe; en dem, disi de liebi na grontapo, ben dringi da wien vo da hoeroeliebi vo hem, tee dem droengoe.

3. En hem teki mi geest, tjari mi gowei na wan woestein. En mi si wan oeman sidom na wan meti tapo, disi redi leki skar-laken, en disi foeloe nanga ala soortoe nem, vo kosi Gado; en a habi seben hede nanga tien toetoe.

4. En da oeman weri purpur, en skarlaken klosi, a lai nanga goutoe en dieri stoon en perl; en na hem han a holi wan goutoe beker, disi foeloe nanga takroesani en sjemsani vo da hoeroeliebi vo hem.

5. En na hem fesihede wan nem skrifi, disi taki! *Kiebrisani! Da bigi Babilon, da mama vo ala hoeroeliebi en sjemsani na grontapo.*

6. En mi si da oeman droengoe vo da broedoe vo dem Santawan, en vo da broedoe vo dem getuige vo Jesus. En di mi si hem, mi verwondroe vo troe.

7. En da Engel taki gi mi: Sani de mèki joe verwondroe so? Mi sa verteli joe da kibritori vo da oeman, en vo da meti, disi de tjari hem, en disi habi seben hede nanga tien toetoe.

8. Da meti, disi joe ben si, dati *ben* de, en a *no* de; a sa hopo, komoto na ini da pit, disi no habi gron, en dan a sa go na ini da verdoemenis. En dem, disi de liebi na grontapo, (dem, disi nem no skrifi na ini da boekoe vo liebi, sinsi Gado ben potti da fundament vo grontapo,) dem sa verwondroe, te dem si da meti, disi *ben* de, en disi *no* de, en tog a de.

9. Dia verstand en koni de vanoodoe. Dem seben hede de seben bergi, dapee da oeman sidom.

10. So srefi seben koning de: Feifi fadom kaba, *wan* de noja, en da trawan no kom jete; ma te a kom, a sa tan wan sjatoe tem nomo.

11. En da meti, disi ben de, en disi no de, hem de da koning toe, disi meki aiti, ma a de vo

dem seben; en a de go na ini da verdoemenis.

12. En dem tien toetoe, disi joe ben si, dati da tien koning, disi no kisi wan koningkondre jete; ma dem sa kisi magti leki koning, wan joeroe langa nanga da meti makandra.

13. Dem alamal de membre wanfasi, en dem sa teki dem kragti en magti, gi na da meti.

14. We, *dem* sa go feti nanga da Lam, en da Lam sa winni dem; bikasi hem de da Masra vo ala Masra en da koning vo ala koning; en *dem*, disi de nanga hem, dati da dem, disi hem ben kali en verkiesi, en disi de getrouw.

15. En hem taki gi mi: Dem watra, disi joe ben si, dapee da hoeroe sidom, dati da dem kondre en bigi hiepi en naatsi en tongo.

16. En dem tien toetoe, disi joe ben si na da meti, dem sa habi ogri hatti vo da hoeroe, dem sa poeloe ala hem sani, libi hem soso; hem skin dem sa njam, en dan dem sa bron hem nanga faja.

17. Bikasi Gado ben potti dati na ini dem hatti, vo dem doe hem wani, en vo dem doe dati wanfasi, en vo dem gi dem koningkondre vo dem na da meti, so langa tee dem woord vo Gado kom reti.

18. En da oeman, disi joe ben si, dati de da bigi foto, disi de masra vo ala koning na grontapo.

Kap. 18.

Da foto Babel fadom, pori.

Na baka mi si wan tra Engel komoto na hemel, saka na ondro; hem dati habi bigi tranga, en da glori vo hem skyn na heeli grontapo.

2. En a bari tranga, nanga tranga stem, a taki: Da bigi Babilon fadom! a fadom, a tron wan plesi, dapee dem didibri de liebi, wan kibriple si vo ala takroe geest, en wan kibriple si vo ala takroe en ogri fowloe.

3. Bikasi ala naatsi ben dringi vo da hattibron-wien vo da hoeroliebi vo hem; en dem koning vo grontapo ben hoeroe nanga hem; en da bigi plisiriliebi vo hem ben meki dem koopman vo grontapo tron goedoeman.

4. Dan mi jeri wan tra stem vo hemel taki: Komoto na da foto, oen soema vo mi, vo oen no habi gemeenskap nanga dem zondoe vo hem, en vo oen no kisi hafoe vo dem plaag vo hem!

5. Bikasi dem zondoe vo hem kisi tee na hemel, en Gado membre ala ogridoe vo hem.

6. We, pai hem baka, so leki hem ben pai oenoe! gi hem dasani dobro, disi hem wroko verdini! da srefi dringibeker, disi hem ben foeloe gi oenoe, foeloe hem dobro baka!

7. So meni leki hem ben meki hem srefi bigi, liebi nanga plisiri? so meni oen moese pina en kwinsi hem now; bikasi hem taki na ini hem hatti: Mi sidom

leki wan koningin, mi no de wan weduwe, mi no sa si sari.

8. Vo da hede dem plaag vo hem sa kom ala na *wan* dei: *dede* en *sari* en *hangri*; nanga faja dem sa bron hem krin krin; bikasi Masra Gado de tranga vo troe, disi de kroetoe hem.

9. En dem koning vo gron-tapo, disi ben hoeroe nanga hem, en disi ben liebi bigi nanga hem, plisiri, dem sa kre en klage vo hem, te dem si da smoko vo da branti vo hem;

10. En nanga frede vo da pin-aliebi vo hem dem sa tanapoe farawei, taki: Heloe, heloe vo da bigi foto Babilon, da tranga foto! Bikasi na *wan* joeroe da vonis vo joe komopo.

11. En dem koopman vo gron-tapo sa kre en sari vo hem; bikasi no wan soema sa bai dem goedoe moro;

12. Da goutoe, en silver, en diri stoon, en perl, en fini linnen, en purpur, en zyde, en skarlaken, en ala soortoe hoedoe, disi smeri boen, en ala soortoe azauboonsani, en ala soortoe mooi hoedoesani, en koopproesani, en isrisani, en marmorsani;

13. En kaneel, en specerysani, en zalvoe, en wierook, en wien, en oli, en fini blom, en areisi, en kow, en skaap, en bigi hasi, en sjeesi, en slavoe, en soema ziel;

14. En dem vroektoe, disi joe ziel ben luste, dem gowei, libi joe; en alasani, disi ben switi

en mooi, gowei, libi joe; joe no sa finni dati moro.

15. En dem koopman, disi ben seli sosani, en disi ben kom goedoeman nanga dati, dem sa tanapoe farawei, vo di dem frede da pyn vo hem, en dem sa kre en klage,

16. Dem sa taki: Heloe, heloe vo da bigi foto, disi ben weri fini linnen klosi, en purpur, en skarlaken, en disi lai nanga goutoe, en dieri stoon, en perl!

17. Bikasi na *wan* joeroe ala da bigi goedoe tron noti. En ala kaptein, en ala pasasiri, en dem matroos, nanga ala dem, disi habi negosie na zee, dem tanapoe farawei,

18. En di dem si da smoko vo da branti vo hem, dem bari, taki: Hoe foto ben geersi da bigi foto dia?

19. En dem hiti stof na dem hede tapo, dem bari en kre en klage, dem taki: Heloe, heloe vo da bigi foto, disi nanga dem goedoe vo hem ala dem soema, disi habi sipi na zee, ben tron goedoeman! bikasi na *wan* joeroe a pori krin krin.

20. We, hemel! plisiri vo hem; so srefi oen santa Apostel en Profet; bikasi Gado ben pai hem dasani, disi a ben doe na oenoe.

21. Na baka wan tranga Engel hopo wan stoon, leki wan bigi milistoon, a hiti hem na ini zee, a taki: So tranga en so hesi dem sa hiti da bigi foto Babilon na gron; en a no sa de moro kweti kweti.

22. En da stem vo dem harpoeman en singiman en floitiman en trompetiman no sa de vo jeri moro na joe ini; en no wan kunstenaar vo no wan kunst sa de vo finni moro na joe ini; en da ba'bari vo wan mili no sa de vo jeri moro na joe ini.

23. En da letti vo wan lampoe no sa skyn moro na joe ini; en da stem vo wan bruidigom en vo wan bruid no sa de vo jeri moro na joe ini; bikasi dem koopman vo joe ben de gransoema na grontapo; bikasi nanga da tofroewroko vo joe, joe ben kori ala kondre.

24. En na joe ini dem ben finni da broedoe vo dem profet, en vo dem santa soema, en vo ala dem, disi dem ben kili na grontapo.

Kap. 19.

*Tangisingi vo da fadom vo Babel.
Da bruiloft vo da Lam.*

Na baka mi jeri wan bigi stem vo foeloe foeloe soema na ini hemel, dem taki: Halleluja! Blesi en tangi en glori en kragti de vo Masra, wi Gado!

2. Bikasi ala kroetoe vo hem de opregti en regtvaardig, di a kroetoe da bigi hoeroe, disi ben pori grontapo nanga da hoeroe-liebi vo hem, en di a haksi da broedoe vo dem knegti vo hem baka na da hoeroe han.

3. En dem taki ageen: Halleluja! En da smoko vo hem hopo go na tapo teego alatem.

4. En dem twenti na fo gran-

soema nanga dem fo Liebisani fadom anbegi da Gado, disi si-dom na tapo da troon, en dem taki: Amen, Halleluja!

5. En wan stem komoto na da troon, disi taki: Pryze wi Gado, oen alamal, disi de hem knegti, nanga oenoe, disi frede hem, pikinwan en bigiwan!

6. En mi jeri wansani, leki wan stem vo wan bigi hipi soema, en leki wan stem vo foeloe watra, en leki wan stem vo tranga dondro, disi taki: Halleluja! Bikasi Masra, wi Gado, disi habi ala tranga, hem de granmasra.

7. Meki wi blyti! meki wi plisiri! meki wi gi hem glori! Bikasi da bruiloft vo da Lam kom kaba, en hem wesi ben meki hem srefi klari.

8. En dem meki da oeman weri klosi vo krin en blinkri fini linnen; en da fini linnen, dati de da geregtigheid vo dem Santawan.

9. En da Engel taki gi mi: skrifi: Blesi vo dem, disi Masra ben kali kom na da avondmaal vo da bruiloft vo da Lam! En a taki gi mi: Dem woord dia de troe troe taki vo Gado.

10. Now mi fadom na hem foetoe sei, vo anbegi hem. Ma hem taki gi mi: Loekoe boen, no doe dati; bikasi mi nanga joe de knegti vo da srefi Masra, en mi de wan vo dem brara vo joe, disi habi da getuigenis vo Jesus. Anbegi Gado! Bikasi da getuigenis vo Jesus de da geest vo ala profetitaki.

11. Now mi si hemel hopo, en loekoe! wan weti hasi de, en da soema, disi sidom na hem tapo, a nem *Getrouw en Opregti*; en na ini geregtigheid hem de holi kroetoe en feti.

12. Hem hai tan leki faja flam, en na tapo hem hede a weri foe-loe kroon; en wan nem skrifi na hem tapo, disi no wan soema sabi, boiti hem srefi wawan.

13. En wan klosi a weri, disi fervi nanga broedoe; en hem nem de: *Da Woord vo Gado*.

14. En ala dem foeloe hipi, disi de na ini hemel, dem kom toe nanga hem, dem sidom na weti hasi tapo, en dem weri weti krin linnen klosi.

15. En wan srapoe houroe komopo na ini hem mofo, vo nanga hem a fom dem heiden; en nanga wan isri tiki a sa tiri en tjari dem. Hem srefi sa masi da wienpersbaki, disi foeloe nanga da toemoesi bigi hattibronwien vo da tranga en bigi Gado.

16. En wan nem skrifi na hem klosi tapo en na hem sei, da nem de so: *Da Koning vo dem Koning, en da Masra vo dem Masra*.

17. En na ini zon mi si wan Engel tanapoe; hem bari nanga tranga stem, a taki gi ala dem fowloe, disi de flei na mindri vo hemel: Kom dia, kom makandra na da avondmaal vo da bigi Gado!

18. Njam da skin vo dem koning, en da skin vo dem hede-man, en da skin vo dem tranga-

wan, en da skin vo dem hasi en vo dem, disi sidom na dem (hasi) tapo, en da skin vo ala friman en slavoe, pikinwan en bigiwan!

19. Now mi si da meti; en dem koning vo grontapo nanga dem hipi kom makandra, vo feti nanga da soema, disi sidom na da bigi hasi tapo en nanga da heeli hipi vo hem.

20. En dem kisi da meti; so srefi dem kisi da falsi profet toe, disi ben doe dem wonderwroko na da meti fesi, nanga disi a ben kori ala dem soema, disi ben teki da marki vo da meti, en disi ben anbegi da printje vo hem. We, dem ala toe dem teki liebi-liebi, hiti na ini da fajazee, disi de bron nanga zwafel.

21. Ma ala dem trawan dem kili nanga da houroe, disi komopo na ini da soema mofo, disi sidom na da hasi tapo; en ala fowloe njam dem bele foeloe nanga da meti vo dem.

Kap. 20.

Dem tai didibri 1000 jari. Da fosi hopo baka. Gog en Magog. Da laatste kroetoe.

Now mi si wan Engel komo-to na hemel, saka na ondro, disi habi da sloto vo da pit sondo gron na hem han, nanga wan bigi ketting toe.

2. En a kisi da kaiman, da ouroe sneki, dati da didibri en Satan; en a tai hem doezend jari;

3. En a hiti hem na ini da pit sondo gron, a sloto hem na ini;

en a potti wan zegel na hem tapo, vo a no moe kori soema moro, tee dem doezend jari pasa. Na baka a moese loesoe ageen wan sjatoe tem.

4. En mi si troon toe, en dem go sidom na dem (troon) tapo; en dem ben kisi da wroko vo holi kroetoe; so srefi mi si dem ziel vo dem soema, disi dem ben kili, koti dem hede, vo da getuigenis hede vo Jesus, en vo da woord vo Gado hede, en disi no ben anbegi da meti ofoe hem printje, en disi no ben teki hem marki na dem fesihede en na dem han: we, dem alamal liebi en regeere now nanga Kristus makandra, dem doezend jari.

5. Ma dem tra dedesoema no kisi liebi baka, so langa dem doezend jari no pasa jete. Dati de da fosi opstaan.

6. Blesi vo dem santa soema, disi de na ini da fosi opstaan! na *dem* soema tapo da tweede dede no habi tranga; ma dem sa de domine vo Gado en vo Kristus; en dem sa regeere nanga hem makandra doezend jari langa.

7. En te dem doezend jari pasa, dan Satan sa loesoe baka, komoto na hem doengroehoso;

8. En a sa gowei, vo verleie ala piple, disi de liebi tee na dem fo hoekoe vo grontapo, Gog en Magog, en vo a kali dem kom makandra na feti; da getal vo dem de leki da santi na zee-kanti sei.

9. En dem kom makandra na da heeli bradi vo grontapo,

dem rontoe da kampoe vo dem Santawan en da foto, disi Gado lobbi. Ma da faja vo Gado komoto na ini hemel, a swali dem (alamal).

10. En dem teki didibri, disi ben verleie dem, dem hiti hem na ini da fajazee en zwafelzee, dapee da meti en da falsi profet de toe; en dem sa de nanga pyn dei nanga neti, teego atatem.

11. Now mi si wan bigi weti troon, nanga da soema, disi sidom na hem tapo; en grontapo nanga hemel ron komoto na da soema fesi; plesi no ben de vo finni moro gi dem.

12. En mi si dem dedesoema, pikinwan en bigiwan, tanapoe na Gado fesi; en dan dem boekoe hopo; en wan tra boekoe ageen dem hopo, da boekoe vo liebi. En dem loekoe dasani, disi skrifi na ini dem boekoe vo dem wroko; dem kroetoe dem dedesoema.

13. En da bigi zee gi dem dedesoema baka, disi de na hem ini; so srefi da *dede* en da dedekondre gi dem dedesoema baka, disi de na dem ini: en dem go na kroetoe; ibriwan kisi, so leki hem wroko verdini.

14. En dem teki da dede nanga dedekondre, hiti na ini da fajazee. Dati de da tweede dede.

15. En ibri soema, disi dem no finni hem nem skrifi na ini da boekoe vo liebi, dem hiti na ini da fajazee.

Kap. 21.

Da njoe hemel en da njoe grontapo.

En da njoe Jerusalem.

En mi si wan njoe hemel en wan njoe grontapo. Bikasi da fosi hemel en da fosi grontapo pasa gowei, en da bigi zee no de moro.

2. En mi, Johannes, si da santa foto, da njoe Jerusalem, komopo na Gado na ini hemel kom na ondro; a klari leki wan bruid, disi weri mooi, meki hem man plisiri.

3. En mi jeri wan bigi stem vo hemel taki: Loekoe dia, da santa hoso vo Gado de na mindri vo liebisoema; hem srefi sa liebi na dem mindri, dem sa de hem piple, en Gado srefi sa de nanga dem leki dem Gado.

4. En Gado sa figi poeloe ala watra na dem hai, disi dem ben kre; en dede no sa de moro, no wan sari, no wan kre, no wan pyn sa de moro; bikasi dem fosisani pasa kaba.

5. En Hem, disi sidom na da troon, taki: Loekoe, mi de meki alasani njoe njoe. En dan a taki gi mi: Go skrif! bikasi dem woord dia de troe en waarheit.

6. En hem taki gi mi: Alasani kom kaba. Mi de da fosiwan en da laatstewan, da begin en da kaba. Da soema, disi drewatra, na hem mi sa gi vo da liebiwatra na ini da fontein; vo presenti (mi sa gi hem).

7. Da soema, disi winni, hem

sa kisi alasani vo hem erfenis; mi sa de hem Gado, en hem sa de mi pikien.

8. Ma dem, disi lasi hatti, en disi no bribi, en dem takroe soema, en kiliman, en hoeroeman, en tofroeman, en afgode soema, en leiman, dem porsi sa de na ini da zee, disi de bron nanga faja en zwafel. Dati de da tweede dede.

9. Now wan vo dem seben Engel, disi habi dem seben skaal, di foeloe nanga dem seben laatste plaag, kom taki nanga mi, a taki: Kom dia, mi sa sori joe da bruid, da wefi vo da Lam.

10. En a teki mi geest, tjari mi go na tapo wan bigi en hei bergi; na dapee a sori mi da bigi foto, da santa Jerusalem, fa a komopo na ini hemel na Gado, saka na ondro;

11. En a habi da glori vo Gado; en da letti vo hem ben de leki da moro diri stoon, so krin leki wan kristal Jaspis.

12. En a habi wan bigi en hei muur, nanga twalf poortoe; en na tapo dem poortoe twalf Engel ben de; en nem toe skrif na dem tapo, dati de dem nem vo dem twalf famili vo dem pikien vo Israel.

13. Na oostsei a habi dri poortoe, na noordsei dri poortoe, na zuidsei dri poortoe, en na westsei dri poortoe.

14. En da muur vo da foto habi twalf fondament nanga dem nem vo dem twalf Apostel vo da Lam.

15. En da soema, disi taki nanga mi, habi wan goutoe markitiki, vo a marki da foto en dem poortoe vo hem, en da muur vo hem.

16. Da foto lidom fokanti; da langa vo hem de so bigi, leki da bradi. Now a marki da foto nanga da markitiki, a kisi twalf doezend stadia. Da langa en da bradi en da hei de wanfasi.

17. So srefi a marki da muur toe, wanhondro fotentin na fo jari, so leki da marki vo wan soema de, disi da Engel ben habi.

18. Da muur vo hem dem ben meki vo Jaspis, en da foto srefi ben de vo zuiver goutoe, leki krin glasi.

19. En dem fundament vo da muur vo da foto dem ben meki mooi nanga ala soortoe diristoon. Da fosi fundamentstoon ben de wan Jaspis; di vo toe ben de wan Safir; di vo dri wan Kalcedon; di vo fo wan Smaragdus;

20. Disi vo feifi wan Sardonie, di vo siksi wan Sardius, di vo seben wan Krisolitus, di vo aiti wan Berilus, di vo negi wan Topazion, di vo tien wan Krisoprasus, di vo elf wan Hiacintus, di vo twalf wan Amethystus.

21. En dem twalf poortoe ben de twalf perl, ibriwan poortoe ben de *wan* perl nomo; en dem strati vo foto ben de zuiver goutoe, leki da moro krin glasi.

22. En mi no si wan temple na ini; bikasi Masra Gado Almagti en da Lam de da temple vo hem.

23. En da foto no ha vanoodoe vo zon ofoe moen, vo dem skyn na ini; bikasi da glori vo Gado de gi hem letti, en da Lam de da lampoe vo hem.

24. En dem naatsi, disi finni zaligheid, sa waka na ini da letti vo hem; en dem koning vo grontapo sa tjari dem glori en bigi kom na ini.

25. En dem poortoe vo hem no sa sloto na dei; bikasi neti no sa de dapee.

26. En dem sa tjari da glori en da bigi nem vo dem naatsi kom na ini.

27. Ma no wan soortoe gemeenesani sa go na ini, en so soema, disi doe takroesani, en disi lei, *dem* wawan (sa go na ini), disi skrifi na ini da liebiboekoe vo da Lam.

Kap. 22.

Da riba en da hoedoe vo liebi. Besluit.

En hem sori mi wan krin riba nanga liebi watra, so zuiver leki kristal, dati ron komo po na ini da troon vo Gado en vo da Lam.

2. Na mindri dem strati vo da foto, en na ala toe sei vo da riba, da boom vo liebi ben de, disi meki twalf soortoe vroektoe; ibri moen a meki hem vroektoe; en dem blaati vo da boom de boen, vo geneze dem heiden.

3. Dapee no wan floekoe sa de moro; ma da troon vo Gado en vo da Lam sa de dapee, en dem knegti vo hem sa dini hem;

4. Dem sa si hem fesi, en hem nem sa de na dem fesi-hede.

5. No wan neti sa de dapee moro, en dem no habi lampoe vanoodoe, ofoe da letti vo zon; bikasi Gado Masra sa gi dem letti, en dem sa regeere teego alatem.

6. Now hem taki gi mi: Dem woord dia de troe en waarheit; en Masra, da Gado vo dem santa profet, ben seni hem Engel kom, vo sori gi dem knegti vo hem, sani sa kom hesi.

7. Loekoe! mi de kom hesi. Blesi vo da soema, disi de holi kibri dem woord vo da profetitaki, disi de na ini da boekoe dia.

8. En mi, Johannes, de da soema, disi ben si en jeri ala demsani. We, di mi jeri en si alasani kaba, mi fadom vo anbegi na dem foetoe vo da Engel, disi sori mi demsani.

9. Ma hem taki gi mi: Loekoe boen, no doe dati; bikasi mi nanga joe de knegti vo da srefi Masra; mi de wan vo dem brara vo joe, vo dem profet, en vo dem, disi de holi kibri dem woord vo da boekoe dia; anbegi Gado!

10. En hem taki gi mi: No zegel dem woord vo da profetitaki, disi de na ini da boe-

koe dia, bikasi da tem de klo-sibei.

11. Da soema, disi doe kroekoe, meki hem doe kroekoe-toe; en da soema, disi takroe, meki hem tan takroe; ma da soema, disi de regtvaardig, meki hem kom regtvaardig moro moro; en 'disi de santa, meki hem kom santa moro moro!

12. Loekoe! mi de kom hesi; en mi paiman de nanga mi, vo mi gi ibriwan so, leki hem wroko sa de.

13. Mi de da fosisani en da laatstesani, da bigin en da kaba, da fosiwan en da laatste-wan.

14. Blesi vo dem, disi holi dem gebod vo hem, meki dem habi reti na da boom vo liebi, en vo dem go na ini dem poortoe vo da foto!

15. Ma dem dagoe sa tan na dorosei, en dem tofroeman, en dem hoeroeman, en dem kiliman, en dem afgode soema, nanga ala dem, disi lobbi leisani, en disi meki lei srefi.

16. Mi, Jesus, ben seni mi Engel kom, vo getuige demsani gi oenoe na ini dem gemeente. Mi de da loetoe en da famili vo David, da krin deistar.

17. En da geest nanga da bruid taki: Kom! En da soema, disi jeri dati, moese taki: Kom! En da soema, disi drewatra, meki hem kom; en da soema, disi wani, meki hem teki da liebi watra vo presenti!

18. Mi betuige gi ibriwan hem porsie toe na da boom vo soema, disi de jeri dem woord liebi, en na da santa foto, en vo da profetitaki na ini da boe- na demsani, disi skrifi na ini da koe dia: Efi wan soema teki boekoe dia.

20. We, Hem, disi betuige demsani dia, taki: Troe, mi de kom hesi. Amen! Ja kom, Masra Jesus!

19. En efi wan soema sa teki 21. Da gnade vo wi Masra poeloe hafoe vo dem woord na Jesus Kristus moese de nanga ini da boekoe vo da profetitaki oen alamal! Amen.

dia; dan Gado sa teki poeloe

L y s t

v o a l a d e m b o e k o e n a i n i d a

Njoe Testament.

	Pag.
Da Evangelium vo Matteus	3
Da Evangelium vo Markus	63
Da Evangelium vo Lukas	101
Da Evangelium vo Johannes	166
Da Tori vo dem Apostel	212
Da brifi gi dem Romeini	271
Da fosi brifi gi dem soema na Korint	297
Da tweede brifi gi dem soema na Korint	323
Da brifi gi dem soema na Galaciakondre	340
Da brifi gi dem soema na Efesus , ,	349
Da brifi gi dem soema na Filippi , ,	358
Da brifi gi dem soema na Kolossen . , ,	364
Da fosi brifi gi dem soema na Tesalonika . , ,	370
Da tweede brifi gi dem soema na Tesalonika	375
Da fosi brifi gi Timoteus , ,	378
Da tweede brifi gi Timoteus	385
Da brifi gi Titus , ,	390
Da brifi gi Filemon . , ,	393
Da brifi gi dem Ebreer . , ,	394
Da brifi vo Jakobus , ,	413
Da fosi brifi vo Petrus . , ,	420
Da tweede brifi vo Petrus . , ,	427
Da fosi brifi vo Johannes . , ,	431
Da tweede brifi vo Johannes . , ,	438
Da derde brifi vo Johannes . , ,	439
Da brifi vo Judas	440
Da openbaring vo Johannes . , ,	442

Da

Boekoe vo dem Psalm.

Psalm 1.

Da geluk vo dem vroom soema, en da strafoe vo dem godlooze soema.

1. **B**lesi vo da soema, disi no de waka na ini gemeenskap vo dem godlooze soema; en disi no potti foetoe na da pasi vo dem zondaar; en disi no sidom, dapee dem spotoeman sidom;

2. Ma disi habi hem plisiri nanga da wet vo Masra; en disi prakticeri da wet vo hem dei nanga neti!

3. Da soema de leki wan boom, disi dem ben planti na sei dem watrakriki, disi de meki hem vroektoe na hem reti tem; dem blaati vo hem no kom dre, en alasani, disi hem doe, komopo boen.

4. Ma so dem godlooze soema no de; dem de leki areisi-boeba, disi winti de teki panja.

5. Vo da hede dem godlooze soema no sa tan na ini da kroetoe, en dem zondaar (no sa tan) na ini da gemeente vo dem regtvaardige soema.

6. Bikasi Masra sabi da pasi vo dem regtvaardige soema; ma da pasi vo dem godlooze soema sa pori en lasi.

Psalm 2.

Vo da koningkondre vo da Pikien vo Gado, en vo dem vyand vo hem.

1. **V**o sani hede dem heiden de krasi so? en vo sani hede dem soema prakticeri so wan sososani?

2. Dem koning vo grontapo hopo dem hede, en dem granman potti mofo makandra; vo go feti nanga Masra en nanga hem Kristus, (dem taki):

3. Meki wi broko dem boeje, en meki wi poeloe trowei dem tetei, disi dem tai wi!

4. Ma Hem, disi de liebi na ini hemel, sa lafoe dem; Masra sa spotoe dem.

5. Dan hem sa taki nanga dem na ini da hattibron vo hem, en nanga da krasifasi vo hem a sa skreki dem.

6. Tog mi ben zalve mi koning, potti hem na tapo mi santa bergi Zion.

7. Mi sa taki vry vo da besluit: Masra ben taki gi mi: Joe de mi pikien, tidei mi ben genereere joe.

8. Haksi wansani na mi! dan mi sa gi joe dem heiden vo joe porsie; en heeli grontapo tee

na dem moro farawei hoekoe vo hem (mi sa gi joe) vo joe eigendom.

9. Joe sa broko dem nanga wan isri tiki, na piesi piesi joe sa masi dem leki patoe.

10. We dan, oen koning, kom na verstand! Teki wan rai, oen kroetoeman na grontapo!

11. Dini Masra nanga frede; en plisiri nanga befi!

12. Bosi da Pikien, vo hem hatti no kom bron, en vo oen no lasi en pori na pasi; bikasi pikinmoro da hattibron vo hem sa teki faja. Blesi vo dem, disi potti dem vertrouw na hem!

Psalm 3.

David begi en kre vo troost.

1. Wan psalm vo David, di a ron kibri vo hem pikien Absalom.

2. **K**e Masra, fa dem vyand vo mi de so foeloe! so meni soema hopo tanapoe gi mi!

3. Foeloe soema de taki vo mi ziel: A no habi helpi na Gado. Sela.

4. Ma joe, mi Masra, de wan skild vo mi, en mi glori; joe de da soema, disi de hopo mi hede baka.

5. Mi ben kali Masra nanga mi stem, en hem ben jeri mi tee na hem santa bergi. Sela.

6. Mi go lidom slibi, en mi wieki baka; bikasi Masra ben holi kibri mi.

7. We, mi no sa frede vo foeloe hondro doezend soema, disi kom na mi tapo, rontoe mi.

8. Hopo, Masra! helpi mi, mi Gado! Bikasi joe naki ala mi vyand na dem sei fesi, en joe broko dem godlooze soema tifi.

9. Ala helpi de na Masra; en da blesi vo joe de na joe piple tapo. Sela.

Psalm 4.

David verwyti en vermane dem vyand vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem na da wyze vo Neginot.

2. **J**ere mi, te mi kali joe, joe, di de da Gado vo mi gerechtigheid! joe, di ben troostoe mi na nootoe; sari vo mi, en jere da begi vo mi!

3. Ke, oen liebisoema! hoe langa oen sa pori mi glori, meki a tron sjem? (hoe langa) oen sa lobbi da sososani, feti na dem leisani baka? Sela.

4. Meki oen sabi tog, Masra ben teki wan soema vo hem aparti, disi hem lobbi! Masra sa jeri, te mi kali hem.

5. Meki oen hatti frede; no doe zondoe! Ondersoekoe oen eigen hatti, te oen lidom, en tan tiri! Sela.

6. Offer dem offer vo gerechtigheid, en potti hoop na Masra!

7. Foeloe soema taki: Hoe-soema sa meki wi si wan boen? Ma (mi taki): Masra, hopo da letti vo joe fesi na wi tapo!

8. Joe ben gi mi wan plisiri na ini mi hatti, moro leki dem

trawan habi, te dem habi foe-
foe koorn en wien.

9. Mi sa go lidom slibi nanga geruste hatti; bikasi joe wawan, mi Masra, meki mi kan liebi geruste.

Psalm 5.

Wan begi, vo Masra moe helpi dem soema vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem na da wyze vo Negilot.

2. Masra, jere dem woord vo mi, potti jesi na sani, disi mi taki!

3. Jere da stem vo da bari vo mi, mi koning en mi Gado; bikasi na joe mi sa begi.

4. Na mamantem joe moe jeri da stem vo mi, mi Masra; na mamantem mi sa seni mi begi go na joe, wakti joe (antwoord).

5. Bikasi joe no de wan Gado, disi habi plisiri nanga ogridoe; wan soema, disi ogri, joe no kan verdrage.

6. Dem lauman no sa tan na joe fesi; joe de wan vyand vo ala dem, disi doe ogri.

7. Joe sa kili dem leiman; Masra no kan si dem kiliman en falsi soema na hai.

8. Ma mi sa go na ini joe hoso, nanga da toemoesi bigi gnade vo joe; en na ini da frede vo joe mi sa anbegi, loekoe na joe santa temple.

9. Masra, tiri en tjari mi na ini joe geregtigheid, vo ala mi

vyand hede; potti joe pasi reti na mi fesi!

10. Bikasi waarheit no de na ini dem mofo; da inisei vo dem pori vo troe; dem neki de wan hopo grebi, en nanga dem tongo dem de falsi.

11. Strafoe dem, mi Gado, meki dem fadom na ini dem eigen trapoe; poeloe dem na joe fesi, vo ala da foeloe ogri hede, disi dem ben doe; bikasi dem de sori joe tranga hede.

12. Meki ala dem soema plisiri, disi potti dem vertrouw na joe; meki dem pryze joe teego, vo di joe de helpi dem; meki dem toe, disi lobbi joe nem, moe blyti vo joe!

13. Bikasi joe, mi Masra, sa blesi dem regtvaardige soema; nanga gnade joe sa kroon dem, leki nanga wan skild.

Psalm 6.

Wan kresingi.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga skeminit na da wyze vo Neginot.

2. ~~M~~e Masra! no strafeo mi na ini da hattibron vo joe, no fom mi na ini da krasifasi vo joe!

3. Masra, sari vo mi, bikasi mi de zwaki; geneze mi, mi Masra, bikasi ala mi boon kom skreki.

4. Mi ziel srefi skreki vo troe. Ma joe, mi Masra, hoe langa joe tan?

5. Kom baka, mi Masra; verloesoe mi ziel; helpi mi vo joe gnade hede!

6. Bikasi na ini dede no wan soema de membre joe; hoesoema sa pryze joe na ini grebi?

7. Da djeme meki mi kom weri; heeli neti mi swem na ini mi bedi; mi nati mi slibiplesi nanga da haiwatra, di mi kre.

8. Mi fesi kom verval, en mi kom ouroe vo verdriti; bikasi dem de pina mi na alapee.

9. Komoto na mi, oen alamal, disi de wroko ongeregtheid; bikasi Masra jeri da stem vo da kre vo mi.

10. Masra jeri da djeme vo mi; en da begi vo mi Masra sa teki.

11. Meki ala mi vyand kisi sjem; meki dem skreki so tee dem drai baka; meki dem kisi sjem wantem wantem!

Psalm 7.

David kre na Masra, en a potti hem vertrouw na hem.

1. Wan kresingi vo David, disi a ben singi gi Masra, vo dem woord vo kus hede, da soema vo Benjamin famili.

2. Masra, mi Gado, na joe mi vertrouw: verloesoe poeloe mi na ala dem soema han, disi vervolge mi! helpi mi!

3. No meki dem kisi mi ziel, pliti hem na piesi piesi, leki wan leuw, vo di no wan helpiman de.

4. Masra, mi Gado, efi mi ben doe sosani, efi ongeregtheid de na mi han;

5. Efi mi ben pai ogri baka gi dem, disi ben liebi nanga mi, sondro dem trobi mi; (tog mi ben verloesoe da soema, disi de mi vyand, sondro mi ben doe hem wansani):

6. Dan meki mi vyand vervolge mi ziel, meki a kisi hem; meki a trapoe mi liebi tee na gron, meki mi respekti go na ini stof! Sela.

7. Hopo, Masra, na ini da hattibron vo joe! Tanapoe, tegen dem krasi vyand vo mi! Holu wakti na mi tapo; tog joe srefi ben gi order, taki, alasani moese waka nanga reti.

8. Dan da vergadering vo dem piple sa romboto joe (ageen): we, vo dem hede joe moe drai baka, potti joe srefi na hei!

9. Masra sa kroetoe dem piple. We, kroetoe mi, mi Masra, so leki mi geregtigheid verdini, en da opregtfasi, disi de na mi ini.

10. Meki da ogridoe vo dem godlooze soema kaba; ma meki dem regtvaardige soema kom moro tranga! Bikasi joe, o regtvaardige Gado, tesi en fili ala soema hatti doro doro.

11. Mi helpi de na Gado, disi de loekoe kibri dem opregti hatti soema.

12. Gado de wan regtvaardige kroetoeman, wan Gado, disi de krasi (dem ogri soema) aladei.

13. Efi soema no wani bekeere, dan hem sa srapoe hem houroe; a span hem bo kaba; hem de klari.

14. A ben meki fetisani klari vo hem, vo a kili soema; dem pyl vo hem a sa soetoe na dem soema tapo, disi vervolge hem.

15. Loekoe, da soema de meki hem srefi kom weri nanga ongeregtigheid; a habi bele vo ongeluk, ma a sa gebore leisani.

16. A ben diki wan horo, a meki hem dipi; ma hem srefi fadom na ini da horo, disi a ben meki.

17. Da ongeluk, disi hem doe, sa drai kom na hem eigen hede tapo; en da asranti fasi en doe vo hem sa kom fadom na hem hede tapo.

18. Mi sa pryze Masra vo hem geregtigheid, en mi sa singi psalm gi da nem vo Masra, disi hei, pasa ala trawan.

Psalm 8.

Vo da koningkondre vo Kristus. Vo hem pina en vo hem glori.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga Gitit.

2. Masra, wi Granmasra! ke, fa joe nem bigi na heeli grontapo! joe, di joe ben potti joe glori moro hei, leki dem hemel!

3. Joe hopo dem jonge pikien mofo, vo dem pryze joe, en dem pikien na bobi srefi moese singi joe; (so joe doe) vo ala joe vyand hede, vo joe tapo joe vyand mofo, nanga da soema, disi de krasi na joe baka.

4. Te mi loekoe joe hemel, da wroko vo joe han, en da moen

nanga dem star, disi joe ben meki:

5. Ke, sani da wan liebisoe-ma, disi joe de membre hem so? en da soema pikien, disi joe kom bezoekoe hem?

6. Joe ben meki hem pikinso moro laage, leki dem Engel; en dan joe ben kroon hem nanga glori en bigi nem.

7. Joe ben meki hem granmasra vo ala wroko vo joe han; alasani joe ben teki potti na ondro hem foetoe;

8. Ala skaap nanga kow, nanga dem boesimeti toe;

9. Dem fowloe na ondro hemel, en dem fisi na ini zee; alasani, disi de waka dem pasi vo dem bigi zee doro.

10. Masra, wi Granmasra! ke, fa joe nem bigi na heeli grontapo!

Psalm 9.

Wan tangipsalm.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga Mut-Labben.

2. Mi sa pryze Masra nanga mi heeli hatti; mi sa verteli ala joe wonderwroko.

3. Mi sa blyti en plisiri nanga joe; mi sa singi joe nem, joe, mi Granmasra!

4. Disi joe ben meki dem vyand vo mi drai baka; dem fadom, en dem lasi en pori na joe fesi.

5. Bikasi joe ben meki mi kisi mi reti, joe ben winni mi zaak;

joe ben sidom na joe troon, joe regtvaardige kroetoeman!

6. Joe ben krasi dem heiden, pori dem godlooze soema; joe kraboe poeloe dem nem teego atatem.

7. We, joe vyand! da wroko, vo broko en vo pori alasani, kaba now vo alatem; joe ben broko en pori dem foto; da gedagtenis vo dem kom lasi nanga dem makandra.

8. Ma Masra sa tan tee alatem; hem ben potti hem troon reti, vo holi kroetoe.

9. Hem sa kroetoe grontapo nanga geregtigheid, en a sa regeere ala soema nanga opregti fasi.

10. Masra sa de wan kibriplesti vo dem mofina soema, wan kibriplesti alatem, te dem de na nootoe.

11. Vo da hede dem soema, disi sabi joe nem, sa potti dem vertrouw na joe; bikasi joe, mi Masra, no verlate dem soema, disi de soekoe joe.

12. We, singi en pryze da Masra, disi de liebi na Zion! verteli ala hem wroko gi ala soema!

13. Bikasi hem de soekoe da broedoe vo dem, disi trawan ben kili; a de membre dem; hem no vergiti da kre vo dem mofina soema.

14. We, sari vo mi, mi Masra! loekoe da pinaliebi vo mi, fa dem vyand vo mi de trobi mi; tog joe de hopo mi, poeloe mi na dem poortoe vo dede.

15. Meki mi kan verteli ala joe gnade na ini dem poortoe vo da wendje vo Zion; meki mi plisiri vo da helpi vo joe!

16. Dem heiden soengoe na ini da horo, disi dem srefi ben meki; dem foetoe fassi na ini da trapoe, disi dem ben seti.

17. Masra meki hem srefi bekend gi soema, fa hem de kroetoe nanga reti; da godlooze soema de broeja hem srefi na ini da wroko vo hem eigen han. Sela!

18. Dem godlooze soema moese drai go na hel, ala heiden, disi vergiti Gado.

19. Bikasi hem no sa vergiti dem poti soema vo alatem, en da hoop vo dem mofina soema no sa de vo soso tee vo alatem.

20. Hopo, Masra! meki liebisoema no kom masra; meki dem heiden kisi dem vonis na joe fesi!

21. Masra, meki dem kom frede! meki dem heiden kom si, taki, dem de liebisoema soso! Sela.

Psalm 10.

Wan tra begi ageen.

Ke Masra! vo sani hede joe tanapoe so farawei? vo sani hede joe de kibri joe fesi, te mi de na nootoe?

2. Dem godlooze soema de meki dem srefi bigi, ala di dem vervolge dem mofina soema. Meki dem fadom na ini dem triki, disi dem ben prakticeri.

3. Bikasi dem godlooze soema meki dem srefi bigi, taki,

dem kan doe alasani, disi dem hatti wani, dem blesi dem bigi-haisoema, en so dem kosi Masra.

4. Wan godlooze soema holi hem noso so hei, tee a no ke vo wan soema; Gado no de na hem gedagti kweti kweti.

5. Dem pasi vo hem moese hati alatem; dem kroetoe vo joe de toemoesi hei vo hem; ala hem vyand a de jagi gowei nanga hem asranti mofo.

6. A de taki na ini hem hatti: Mi no sa seki nooiti; bikasi mi no sa kom na wan nootoe nooiti wantem.

7. Hem mofo foeloe nanga floekoe en falsi en bedriege; na ondro hem tongo moeiti en jamer de.

8. A sidom wakti na bakaplasi, en safri a de kili dem onnoozloe soema; hem hai de na dem potiwan baka.

9. A lidom wakti safri, teki wan leuw na ini hem horo; a de wakti vo kisi dem mofinawan; en a kisi dem troe, te a hali dem kom na ini hem netti.

10. A de kroipi en buige hem srefi, en da poti hiepi moese fadom na ondro dem tranga foetoe vo hem.

11. A taki na ini hem hatti: Gado vergiti kaba, a de kibri hem fesi; hem no sa si dati nooiti.

12. Hopo, Masra Gado! hopo joe han; no vergiti dem mofina soema!

13. Vo sani hede da godlooze soema moese kosi Gado, taki

na ini hem hatti: Joe no sa ke vo dati.

14. Troe, joe ben si dati; bikasi joe de loekoe da mofinafasi en jamer; na joe han a de; dem potiwan libi dem srefi abra na joe; joe de da helpiman vo dem pikien disi no habi tata.

15. We, broko dem godlooze soema han, nanga di vo dem ogri soema; seekoe da ogri fasi vo dem, tee a no de vo finni moro!

16. Masra de Koning teego alatem; dem heiden lasi komoto na hem kondre.

17. Masra, joe ben jeri da verlange vo dem mofina soema; dem hatti sabi troe troe, joe de potti jesi na dati.

18. Joe sa meki dem potiwan nanga dem, disi no habi tata, finni dem reti, meki grontapo-soema no kwinsi trawan moro.

Psalm 11.

Vo da reti vertrouw na Gado.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

Mi de potti mi vertrouw na Masra. Fa oen taki dan na mi ziel: Flei go tee na tapo dem bergi vo oenoe, leki wan fowloe.

2. Bikasi loekoe! dem godlooze soema span dem bo, dem potti dem pyl na tapo da tetei, vo soetoe dem vroom soema kibrifasi.

3. We, te dem broko dem fundament so, sani dem regtvaardige soema kan doe dan?

4. Masra de na ini hem santa temple, da troon vo Masra de na ini hemel; hem hai de si alasi, dem boeba vo hem hai de loekoe ala soema doro doro.

5. Masra sabi dem regtvaardige soema doro doro; ma dem godlooze soema nanga dem, disi lobbi vo pina trawan, hem ziel no kan verdrage.

6. Hem sa meki bliksemtetei en faja en zwafel fadom na dem godlooze soema tapo, leki areen; en wan skreki onweri sa de dem porsi na ini dem beker.

7. Bikasi Masra de regtvaardig, en a lobbi gerechtigheid: hem fesi de loekoe na dem opregti soema.

Psalm 12.

David begi vo da pikin hipi, meki dem falsi soema no kom masra.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga skeminit.

2. **H**elpi, Masra! Bikasi dem santa soema kom mankeri, en dem bribisoema kom weiniki na mindri ala dem tra soema.

3. Dem de taki onnodikisani, wan nanga trawan; nanga glati mofo en nanga doblo hatti dem de taki.

4. Masra moe koti poeloe ala glati mofo, nanga dem tongo, disi de meki bigi taki;

5. Disi taki: Wi tongo moese de masra; wi mofo de vo wi srefi; hoesoema de wi Masra?

6. We, di dem mofinawan de na ondro kwinsi, en di dem

potiwan de djeme, vo da hede mi sa hopo, so Masra taki; mi sa helpi kibri da soema, disi dem trawan de kosi en krasi.

7. Dem woord vo Masra de zuiver, leki silver, disi dem ben meki zuiver na ini wan isri smeltiketel, en disi dem ben smelti sebentron.

8. Joe, mi Masra, sa kibri dem; joe sa loekoe en kibri dem teego, meki da speli soema dia no kan trobi dem.

9. Bikasi dem godlooze soema sa waka panja na alasei, efi dem moro slegti soema moese kom granmasra.

Psalm 13.

Wan sari begi.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **M**asra! hoe langa joe sa vergiti mi so krin krin? Hoe langa joe sa kibri joe fesi gi mi?

3. Hoe langa mi moe zorgoe na ini mi ziel? hoe langa mi hatti moese benauwt oe ala dei? Hoe langa mi vyand sa meki hem srefi bigi na mi tapo?

4. Loekoe tog, en jeri mi, Masra, mi Gado? Holu mi hai krin, vo mi no go slibi wan dedeslibi,

5. Meki mi vyand no moe taki, hem winni mi; en dem, disi trobi mi, no moe habi da plisiri, vo si mi fadom!

6. Ma mi potti vertrouw na joe gnade; mi hatti sa plisiri vo da helpi vo joe. Mi sa singi Masra vo da boen, disi a ben doe mi.

Psalm 14.

Da porifasi vo kondre.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

Dem lauman taki na ini dem hatti: No wan Gado de. Dem no waarti noti, da heeli fasi vo dem de wan fistesani, no *wan* de, disi doe boen.

2. Masra na hemel ben loekoe na ondro na dem liebisoema, vo si, efi *wan* soema de, disi habi verstand, en disi soekoe Gado.

3. Ma dem alamal verdwale, dem alamal pori en tingi; no wan de, disi doe boen, no wan.

4. We, no wan vo ala dem soema, disi de wroko ongeregtigheid, sabi wansani dan? dem, disi de njam mi piple, leki dem njam brede? ma Masra dem no de kali.

5. Vo dati dem habi bigi frede; bikasi Gado de nanga dem famili vo dem regtvaardige soema.

6. Oence de spotoe da troostoe vo dem mofina soema; bikasi dem potti dem vertrouw na Gado.

7. Ke, meki da helpi vo Zion kom na Israel tapo! meki Masra poeloe hem piple na doengroehoso, tjari dem kom baka! Dan Jakob sa blyti, en Israel sa plisiri.

Psalm 15.

Da fasi vo dem bribisoema.

1. Wan psalm vo David.

Masra, hoesoema sa tan na ini joe santa hoso? hoesoema sa liebi na tapo joe santa bergi?

2. Da soema, disi de waka opregti, en disi de wroko geregtigheid, en disi taki waarheit nanga hem heeli hatti;

3. Disi no gongosa soema, lei nanga hem tongo, en disi no doe trawan ogri, en disi no kosi trawan;

4. Da soema, disi veragte dem gemeene soema, en disi respekti dem, disi frede Gado; da soema, disi de holi hem sweri, alwasi a doe hem srefi ogri nanga dati;

5. Da soema, disi no teki toemoesi bigi intres vo hem moni, bedriege trawan, en disi no teki presenti, doe dem onnoozloe soema kroekoetoe. Wan soema, disi doe ala demsani dia, hem no sa seki nooiti.

Psalm 16.

Da porsie vo dem Santawan. Da pina en opstaan vo Kristus.

1. Wan goutoe kleinod vo David.

Kibri mi, mi Gado! bikasi na joe mi potti mi vertrouw.

2. (Ke, mi ziel,) joe ben taki na Masra: Joe de mi Masra; mi no habi wan geluk, boiti na joe.

3. Nanga dem Santawan, disi de na grontapo, en nanga dem gloriwan, nanga *dem* wawan mi habi mi reti plisiri.

4. Ma dem trawan, disi de feti na wan tra Gado baka, sa kisi moro moro verdriti. Mi no sa offer da broedoe-dringioffer vo dem; mi no sa teki dem nemtoe na mi mofo.

5. Masra de da porsi vo mi erfenis en vo mi beker. Joe de holi kibri mi porsi.

6. Da lot fadom toemoesi switi gi mi; mi kisi wan mooi erfenis.

7. Mi sa pryze Masra, disi ben rai mi; na neti srefi mi hatti de membre mi dati.

8. Mi habi Masra alatem na mi fesi; bikasi hem de na mi reti han, vo da hede mi no sa seki.

9. Vo dati mi hatti plisiri, en mi glori de blyti; mi skin srefi sa ruste nanga hoop.

10. Bikasi joe no sa libi mi ziel na ini dedekondre, en joe no sa gi pasi, vo da Santawan vo joe go verrotloe.

11. Joe sa meki mi sabi da pasi vo liebi; foeloe en bigi plisiri de na joe fesi, en switi liebi de na joe reti han alatem.

Psalm 17.

Wan begi, vo Gado moe gi wi krinleri alatem en wan santa liebi.

1. Wan begi vo David.

Masra, jere da geregtigheid; potti jesi na da kre vo mi en teki da begi vo mi, disi no komopo na ini wan falsi mofo!

2. Meki mi zaak go na joe fesi, vo mi kisi reti; meki joe hai srefi si, sani de fiti!

3. Joe ben ondersoekoe mi hatti; na neti srefi joe ben kom loekoe mi, en joe tesi mi doro doro, ma joe no finni noti. Dasani, disi de na mi gedagti, mi mofo no sa pasa.

4. Mi no loekoe na tra soema wroko; ma mi meki da woord

vo joe mofo kibri mi vo da kili-man pasi.

5. Holi mi, vo mi waka joe pasi alatem, meki mi foetoe no glati, fadom!

6. Da joe mi kali, vo joe jeri mi, mi Gado! drai joe jesi gi mi; jere, san mi taki!

7. Meki da verwondroe lobbi-fasi vo joe kom na krin, joe, di de verloesoe dem, disi potti dem vertrouw na joe; joe poeloe dem na dem soema han, disi hopo vo feti nanga joe reti han.

8. Kibri mi leki da apla vo joe hai; kibri mi na da kibriple si na ondro joe flei!

9. Meki dem godlooze soema no si mi, disi wani pori mi, en dem vyand vo mi, disi de rontoe mi, vo kili mi.

10. Dem sloto dem srefi na ini dem eigen fatoe; nanga dem mofo dem de taki prodo.

11. Alwasi hoepee wi de waka, dem de rontoe wi; dem hai de na wi tapo, ala di dem bendi, loekoe na gron.

12. Dem de leki wan leuw, disi de gridi vo hem njanjam; en leki wan jonge leuw, disi sidom wakti na ini hem horo.

13. Hopo, Masra! dwingi hem na ondro, en hiti hem na gron; teki joe houroe, bevry mi ziel, poeloe mi na dem godlooze soema han!

14. Masra, teki joe han, poeloe mi na dem soema, na dem kondresoema, disi habi dem porsi na disi liebi, en disi joe de foeloe dem bele nanga joe

dangra goedoe; dem pikien bele foeloe, en dasani, disi dem libi abra, dati dem libi gi dem pikien ageen.

15. Ma mi sa loekoe joe fesi na ini geregtigheid; en mi sa habi nofo, te mi sa wieki, geersi joe.

Psalm 18.

Singi ro tangi ro da gran boen ro Gado.

1. Wan psalm vo David, da knegti vo Masra, disi a ben meki vo da gran singimeester; a ben taki dem woord vo da singi gi Masra, datem di Masra ben poeloe hem na ala hem vyand han en na han vo Saul, a taki:

2. **M**i sa lobbi joe vo troe, Masra; mi kragti!

3. Masra de mi klipstoon, en mi fortres, en mi verloesoeman; mi Gado en mi kragti; na hem mi potti mi vertrouw; mi skild en mi tiki, disi de helpi mi, en mi kibripleesi.

4. Mi sa kali Masra, hem de waarti, vo mi pryze hem; dan mi sa komopo na ondro dem vyand vo mi.

5. Bikasi dem boeje vo dede ben tai mi alapee, en dem floedoe vo Belial ben skreki mi.

6. Dem boeje vo hel ben rontoe mi, en dem tetei vo dede ben kisi mi.

7. Di mi ben de na benauwtoe, mi ben kali Masra, mi kre na mi Gado; en hem ben jeri mi stem tee na ini hem temple, en da kre vo mi kom na hem fesi, tee na hem jesi.

8. Gron kom seki en befi, di hem hatti ben bron; dem foetoe vo dem bergi srefi ben bewegi en seki.

9. Smoko komopo na ini hem noso, en wan faja, disi njam alasani, komopo na ini hem mof; krofaja srefi kom letti nanga dati.

10. A ben bendi hemel, en a saka kom na ondro; doengroe ben de na ondro hem foetoe.

11. A sidom na wan Kerub tapo, a de flei; troe, a ben flei hesi na tapo dem flei vo winti.

12. A ben kibri hem srefi na ini doengroe; hem tenti, disi ben rontoe hem, ben de blaka watra en blaka wolkoe vo hemel.

13. Da skyn vo hem fesi jagi dem wolkoe vo hem panja nanga hagel en bliksem.

14. Masra srefi ben dondro na ini hemel, en da moro hei Gado meki hem stem waka nanga hagel en liebi krofaja.

15. A soetoe dem pyl vo hem go panja alapee; a meki da dondrofaja koti moro moro, meki dem skreki.

16. Da krasi vo joe, mi Masra, en di joe noso blo joe winti, dati meki dem dipi watrahor kom hopo, meki soema kan si dem fundament vo grontapo.

17. Hem seni teki mi kom tee na tapo; a hali mi komopo na ini bigi watra.

18. A verloesoe poeloe mi na dem tranga vyand vo mi, en na dem, disi no lobbi mi; bikasi dem ben moro mi.

19. Dem ben winni mi datem, di mi ben habi ongeluk; ma Masra ben potti han gi mi.

20. Hem srefi hali mi komo-po, a tjari potti mi na wan ruim plesi; bikasi hem ben habi plisiri nanga mi.

21. Masra doe mi boen vo mi geregtigheid hede; a pai mi so leki dem krin han vo mi verdini.

22. Bikasi mi ben holi dem pasi vo Masra; mi no ben de so ogri, vo mi libi mi Gado.

23. Bikasi ala hem wet de na mi fesi, en mi no teki dem gebod vo hem, trowei.

24. Ma mi ben de opregti na hem fesi, en mi ben kibri mi srefi vo mi ongeregtigheid.

25. Vo da hede Masra ben pai mi, so leki mi geregtigheid verdini, en so leki dem han vo mi ben krin na hem hai.

26. Na wan boenhatti soema joe de sori joe srefi, fa joe ha boenhatti; en na wan opregti soema joe de sori joe srefi opregti.

27. Na wan krin soema joe de sori joe srefi krin; en na wan verkeerti soema joe de sori joe srefi verkeerti.

28. Bikasi joe de helpi dem mofina soema; ma dem hei hai joe de saka.

29. Bikasi joe de letti mi lampoe; Masra, mi Gado, meki da doengroe vo mi tron letti.

30. Bikasi nanga joe mi de ron, doro na ini wan heeli patroeli; en nanga mi Gado mi kan djompo na abra wan muur.

31. Da pasi vo Gado de reti doro doro, en da woord vo Masra de krin doro doro. Hem de wan skild vo ala dem, disi potti vertrouw na hem.

32. Bikasi hoesoema de Gado, boiti Masra? en hoesoema de wan klipstoon, boiti wi Gado?

33. Gado de da soema, disi de gi mi kragti; hem ben meki da pasi vo mi kom reti.

34. Hem de meki mi foetoe kom leki diafoetoe; hem srefi de potti mi na dem hei plesi vo mi

35. Hem de leri mi han, vo feti so tee wan isri bo broko na ini mi han.

36. Joe ben gi mi da skild toe, da bigi helpi vo joe; en joe reti han ben gi mi tranga, en da safrihattifasi vo joe ben meki mi kom bigi.

37. Joe ben meki pasi na mi ondro, vo mi kan potti mi foetoe, meki dem boon vo mi foetoe no seki.

38. Mi ben feti na mi vyand baka, en mi ben kisi dem; en mi no ben drai baka, bifo mi ben kili dem.

39. Mi ben soetoe dem doro, tee dem no kan hopo baka; dem fadom na ondro mi foetoe.

40. Bikasi joe ben gi mi da kragti, vo mi kan feti; joe ben meki dem soema boigi na mi ondro, disi ben tanapoe tegen mi.

41. Joe ben gi mi dem neki vo mi vyand, vo mi pori dem, disi uo lobbi mi.

42. Dem ben bari, ma no wan verloesoeman ben de; na

Masra (dem kre), ma hem no piki dem.

43. Dan mi masi en panja dem, leki vinti de panja da stof; mi poeloe dem na pasi, leki doti vo strati.

44. Joe ben verloesoe poeloe mi na ini dem feti, disi dem piple ben feti makandra; joe ben potti mi vo hedeman na dem heiden tapo; wan piple, disi mi no ben sabi, kom dini mi.

45. So hesi dem jesi jeri vo mi, dem gehoorzam mi; vreemde soema srefi kom onderdani-ki mi.

46. Dem vreemde soema kom dre tee dem fadom; en nunga befi dem komopo na ini dem bigi hoso.

47. Masra de liebi! Blesi vo da klipstoon vo mi! Grantangi vo da Gado, disi de helpi mi!

48. Da Gado, disi de gi mi satisfaksi, en disi de dwingi dem piple na mi ondro;

49. En disi verloesoe poeloe mi na dem vyand vo mi! Troe, joe de hopo mi, potti mi na dem soema tapo, disi hopo tegen mi; joe verloesoe poeloe mi na da tranga en krasi soema.

50. Vo da hede mi sa taki joe tangi, mi Masra, na mindri dem heiden; en mi sa singi en pryze joe nem;

51. Disi de helpi hem koning wan bigi helpi; en disi doe foe-loe boen na da soema, disi a ben zalve, na David, en na hem siri tee alatem.

Psalm 19.

Dem kreatur srefi de sori da glori vo Gado. Da woord vo Gado. David de begi vo gnade.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singi-meester.

2. **D**em hemel verteli da glori vo Gado, en da bigi hemel-tenti de sori wi da wroko vo hem han.

3. Da *wan* dei taki dati gi da tra dei, en *wan* neti meki da tra neti kom sabi.

4. No wan taki de, en no wan tongo de, dapee da stem vo dem no de vo jeri.

5. Da slaglyn vo dem go doro heeli grontapo, en dem woord vo dem kisi tee na dem moro farawei hoekoe vo grontapo; we, na dem mindri a ben hopo potti wan tenti gi zon.

6. En da zon de leki wan bruidigom, disi komopo na ini hem kamera; en a vrooliki leki wan tranga soema, disi wani ron wan pasi (, kisi wan marki).

7. Na wan sei vo hemel a hopo, a ron go tee na da tra sei vo hem; en no wansani kan kibri vo da faja vo hem.

8. Da wet vo Masra de reti doro doro, a bekeere soema ziel; da getuigenis vo Masra de troe, a de meki dem lauman tron koniman.

9. Dem gebod vo Masra de reti, dem meki soema hatti plisiri; dem gebod vo Masra de krin, dem hopo soema hai.

10. Da frede vo Masra de krín, en a tan tee alatem. Ala kroetoe vo Masra de waarheit, dem alamal de regtvaardig.

11. Dem de moro waarti en diri leki goutoe, leki foeloe fini goutoe; dem de switi, moro leki honi en lika.

12. Dem de leri en waarskouwe joe foetoeboi toe; en da soema, disi holi dem, sa kisi wan bigi paiman.

13. Hoesoema kan sabi ala hem foutoe? We, krin mi, en poeloe dem foutoe, disi mi no sabi!

14. Kibri joe foetoeboi toe, vo da bigimembre fasi no kom masra na mi tapo! Dan mi sa de opregti, en mi no sa sabi vo bigi ogridoe.

15. Meki dem woord vo mi mofo en da prakticeri vo mi hatti moese de so na joe fesi, vo joe kan teki dem, joe, mi Masra, mi kragti, en mi verloesoeman!

Psalm 20.

Wan begi vo dem gransoema.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Masra moe jeri joe te joe de na nootoe! Da nem vo da Gado vo Jakob moe helpi joe!

3. Hem na hem santaplesi moe seni wan helpi kom gi joe; tee vo Zion hem moe asisteri joe!

4. A moe membre ala joe njanjamoffer, en da bronoffer vo joe a moe teki. Sela.

5. A moe gi joe, sani disi joe hatti hangri, en a moe meki ala joe prakticeri go doro.

6. Wi sa plisiri vo da helpi vo joe, en na nem vo wi Gado wi sa hopo dem flagra vo wi. Masra moe doe alasani, disi joe begi!

7. Now mi sabi, Masra de helpi da soema, disi hem ben zalve; a sa jeri hem tee na ini hem santa hemel; da reti han vo hem habi kragti vo helpi.

8. Som soema potti dem vertrouw na dem wagi, trawan na dem hasi; ma wi de membre na da nem vo Masra, wi Gado.

9. Dem bendi krom tee dem fadom; ma wi hopo tanapoe reti.

10. Helpi, Masra! meki koning jeri wi, te wi kali hem!

Fsalm 21.

Kristus winni dem vyand vo hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. ~~K~~e Masra! da koning plisiri vo da kragti vo joe; a blyti vo troe vo da helpi vo joe.

3. Joe ben gi hem, sani hem hatti wensi; en joe no ben weigre hem, sani hem mofo ben begi. Sela.

4. Bikasi joe blesi hem nanga foeloe boen blesi; joe potti wan fini goutoe kroon na hem hede tapo.

5. A ben begi joe vo liebi, en joe ben gi hem dali; foeloe foeloe dei (joe gi hem) teego alatem.

6. Da helpi vo joe meki a habi bigi glori; majesteiti en glori joe ben potti na hem tapo.

7. Bikasi joe de meki hem de wan blesi teego; joe meki a habi toemoesi plisiri na joe fesi.

8. Bikasi da koning potti hem vertrouw na Masra; en nanga da boenhatti vo da moro hei Gado a no sa seki.

9. Joe han sa finni ala joe vyand; joe reti han sa finni dem, disi no lobbi joe.

10. Joe sa meki dem tron leki wan fajaoven, te joe poeloe hai gi dem; Masra sa swali dem na ini da hattibron vo hem, en da faja sa njam dem.

11. Da vroektoe vo dem joe sa kili, poeloe na grontapo; en da siri vo dem (joe sa poeloe) na soema mindri.

12. Bikasi dem ben membre vo doe joe ogri; dem ben meki barki vo doe sani, disi dem no man vo doe.

13. Vo da hede joe sa meki dem drai baka, te joe sa meki dem pyl vo joe klari, holi na dem fesi tapo.

14. Masra, hopo joe srefi nanga joe tranga; dan wi sa singi en pryze joe kragti!

Psalm 22.

Vo da pina vo Kristus en vo hem glori.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Ajelet Sjahar.

2. Mi Gado, mi Gado, san hede joe libi mi so? Fa joe de

so farawei vo helpi mi; en fa joe no jeri dem woord, disi mi de kre?

3. Ke mi Gado, na dei mi de kali joe, ma joe no piki; so srefi na neti mi no tan tiri toe.

4. Ma joe de santa, joe, di de liebi na mindri dem lofsingi vo Israel.

5. Na joe dem tata vo wi ben potti dem vertrouw; dem ben vertrouw joe, en joe ben helpi dem.

6. Na joe dem ben kre, en dem ben finni helpi; na joe dem ben vertrouw, en joe no ben gi dem sjem.

7. Ma mi de wan worm, mi no de wan soema; ala soema spotoe mi, en heeli kondre veragte mi.

8. Ala soema, disi si mi, lafoe en spotoe mi; dem hopo dem mofo, seki dem hede, (dem taki):

9. A ben potti ala hem vertrouw na Masra; we, meki a helpi hem, verloesoe hem, efi a lobbi hem!

10. Tog joe ben poeloe mi na mi mama bele; joe ben meki mi potti mi vertrouw na joe, di mi ben de na mi mama bobi jete.

11. Na joe tapo dem ben hiti mi sinsi mi gebore; joe de mi Gado, sinsi mi komopo na mi mama bele.

12. We, no tan farawei vo mi; bikasi benauwtote de klosi-bei; bikasi dia no wan helpi-man de.

13. Foeloe bul kom rontoe mi; tranga boesikow vo Basan romboto mi

14. Dem hopo dem mofo, loekoe mi, leki wan krasi leuw, disi de bari.

15. Mi de leki watra, disi dem trowei, en ala mi boon loesoe en platie; mi hatti de leki wassi, a smelti na ini mi bele.

16. Ala mi tranga kom dre, leki wan piesi broko patoe; mi tongo fassi na ini mi mofo; en joe potti mi na ini da stof vo dede.

17. Bikasi dagoe kom rontoe mi, en da hiepi vo dem ogri soema romboto mi; dem ben booro mi han en mi foetoe doro.

18. Mi kan teli ala mi boon; ma dem de si dasani, dem loekoe na mi tapo.

19. Dem platie mi klosi, dem na dem makandra, en vo mi djakti dem hiti lot.

20. Ma joe, mi Masra, no tan farawei! joe, mi kragti, helpi mi hesi!

21. Kibri mi ziel vo da houroe; poeloe da verlate ziel vo mi na ondro da dwingi vo dem dagoe!

22. Helpi mi, poeloe mi na ini da leuw mofo; kibri mi vo dem boesimeti toetoe!

23. Dan mi sa hopo joe nem, taki gi dem brara vo mi; en na ini da gemeente mi sa pryze joe.

24. Pryze Masra! oenoe, disi de frede hem; ala siri vo Jakob moese gi hem glori; en ala siri vo Israel moe respeki hem!

25. Bikasi a no ben veragte en spotoe da mofinafasi vo da mofina soema, a no ben kibri hem fesi gi hem; ma di a ben kre na hem, a ben jeri.

26. We, joe mi wani pryze na ini da bigi gemeente; mi sa doe ala mi pramisi na fesi vo dem soema, disi frede hem.

27. Dem safrihatti soema sa njam tee dem habi nofo; en dem, disi soekoe Masra, sa pryze hem; oen hatti sa liebi teego.

28. Ala hoekoe vo grontapo sa membre Masra, bekeere kom na hem; en ala speli vo dem heiden sa anbegi na joe fesi.

29. Bikasi da koningkondre de vo Masra; en bem de granman na mindri vo dem heiden.

30. Ala dem, disi fatoe na grontapo, sa njam en anbegi; ala dem, disi saka tee na ini stof, sa boekoedom na hem fesi; so srefi da soema toe, disi no kan holi hem ziel na liebi.

31. A sa habi wan siri, disi dini hem; dem sa taki tori vo Masra tee na pikien pikien.

32. Dem sa kom, preki da geregtigheid vo hem gi wan piple, disi sa kom gebore jete; dem sa taki, so hem ben doe.

Psalm 23.

Kristus de da boen herder ro wi.

1. Wan psalm vo David.

Masra da mi herder! noti sa mankeri mi.

2. Hem meki mi lidom na dem groen sabana; en a tjari mi safri go na dem tiri watra.

3. Hem de troostoe mi ziel;
a de tjari potti mi na da pasi vo
geregtigheid, vo hem nem hede.

4. Alwasi mi de waka na da
laage en doengroe dede plesi,
tog mi no frede wan ogri; bikasi
joe de nanga mi; joe tiki en joe
staf de troostoe mi.

5. Joe deke tafra gi mi na
fesi vo dem vyand vo mi; joe
de salve mi hede nanga oli; mi
beker foeloe tee a pasa abra.

6. Troe, joe sa doe mi boen,
en joe sa sari mi ala mi liebitem,
en mi sa tan liebi na ini da hoso
vo Masra tee vo alatem.

Psalm 24.

Vo Kristus, da koning vo glori.

1. Wan psalm vo David.

Grontapo de vo Masra, nan-
ga dasani, disi de dapee; heeli
grontapo nanga dem, disi de
liebi dapee.

2. Bikasi hem ben potti dem
stoonfoetoe vo grontapo na tapo
dem zee; en na tapo dem riba
a potti hem sidom.

3. Hoesoema sa klim go na
tapo da bergi vo Masra? En
hoesoema sa tanapoe na hem
santa plesi?

4. Da soema, disi habi krin
han en wan zuiver hatti; disi no
hopo hem ziel, lobbi dem lau-
sani, en disi no sweri falsi.

5. Hem sa kisi da blesi vo
Masra, en geregtigheid vo da
Gado, disi de helpi hem.

6. Dati de da speli soema, disi
de soekoe hem, da Jakob, disi
de soekoe joe fesi. Sela.

7. Hopo oen hede, oen poor-
toe! Hopo oen srefi, oen doro
vo gron tapo, meki da koning
vo glori go na ini!

8. Hoesoema de da koning vo
glori? Dati da Masra, disi habi
tranga en magti; da Masra, disi
habi magti vo feti.

9. Hopo oen hede, oen poor-
toe! Hopo oen srefi, oen doro
vo grontapo, meki da koning vo
glori go na ini!

10. Hoesoema de da koning
vo glori? Dati da Masra Zebaot;
hem de da koning vo glori. Sela.

Psalm 25.

Da reti hangri vo Gado.

1. Wan psalm vo David.

Mi hopo mi ziel tee na joe,
mi Masra!

2. Na joe, mi Gado, mi de
potti mi vertrouw. No meki
mi kom na sjem, no meki dem
vyand vo mi plisiri en djompo
vo mi hede!

3. Ala dem, disi de wakti joe
helpi, no sa kom na sjem; ma
dem moese kom na sjem, disi
doe falsisani sondro oorzaak.

4. Masra, sori mi dem pasi
vo joe, leri mi dem foetoepasi
vo joe!

5. Tiri mi nanga joe waarheit
en leri mi; bikasi joe de da Ga-
do, disi de helpi mi; joe mi de
wakti da heeli dei.

6. Masra, membre joe gnade
en joe boenhatti, disi ben de
sinsi alatem.

7. No membre dem zondoe vo
mi jonge jari en di mi ben pasa

joe mofo; ma membre mi nanga joe gnade, vo joe boenhatti hede, mi Masra!

8. Masra de boen en opregti; vo da hede hem sa sori dem zondaar da reti pasi.

9. A sa tiri dem safri soema reti; troe, dem safri soema a sa leri hem pasi.

10. Ala pasi vo Masra de gnade en waarheit vo dem soema, disi de holi kibri hem verbond nanga dem getuigenis vo hem.

11. Vo joe nem hede, mi Masra, gi mi pardon vo mi ogrido; bikasi mi doe foeloe troe!

12. Efi wan soema de, disi frede Masra, da soema hem sa sori da pasi, disi a moe teki.

13. Da soema ziel sa liebi nanga ruste, en dem pikien vo hem sa habi grontapo leki dem erfenis.

14. Da dangra (familiari) fasi vo Masra de nanga dem soema, disi frede hem; en a meki dem kom sabi da verbond vo hem.

15. Mi hai de alatem na Masra tapo; bikasi hem sa poeloe mi foetoe na ini da netti.

16. Dra loekoe mi, en sari vo mi; bikasi mi de so mi wawan, en so mofina.

17. Mi hatti de na bigi benauwtoe; we, poeloe mi na ini mi nootoel

18. Loekoe da jamer en da mofinafasi vo mi, en pardon mi vo ala mi zondoe!

19. Loekoe, fa dem vyand vo mi de so foeloe, en dem habi toemoesi ogrihatti vo mi, pasamarki.

20. Kibri mi ziel en helpi mi! No meki mi kom na sjem; bikasi na joe mi potti mi vertrouw.

21. Opregti fasi en betrouwfasi moese helpi mi; bikasi joe mi de wakti.

22. Mi Gado! verloesoe poeloe Israel na ala hem benauwtoe!

Psalm 26.

Dem opregti soema.

1. Wan psalm vo David.

Kroetoe mi, mi Masra; bikasi mi de waka opregti. Mi ben potti mi vertrouw na Masra; vo da hede mi no sa fadom.

2. Onderzoekoe en tesi mi, mi Masra; fili mi ziel en mi hatti!

3. Bikasi da boenhatti vo joe de na mi hai; en mi ben waka na ini joe waarheit.

4. Mi no sidom nanga dem spotoe soema; en nanga falsi soema mi no habi gemeenskap.

5. Mi no kan si da gezelskap vo dem ogri soema, en mi no sa go sidom nanga dem godlooze soema.

6. Mi de wasi mi han, meki mi krin; mi de holi mi srefi nanga joe altar, mi Masra!

7. Vo mi meki dem jeri da stem vo da lofsingi, en vo mi verteli ala joe wonderwroko.

8. Masra, mi lobbi da plesi, dapee joe hoso de, en da plesi, dapee joe glori de liebi.

9. No teki poeloe mi ziel nanga dem zondaar makandra; no teki poeloe mi liebi nanga *dem* soema makandra, disi de soekoe tra soema broedoe!

10. Dem han de wroko ongeluk, en dem meki soema foeloe dem reti han nanga presenti.

11. Ma mi de waka nanga mi opregtifasi. We, helpi mi, en sari vo mi!

12. Mi foetoe tanapoe na wan reti pasi; we, mi sa pryze Masra na dem vergadering.

Psalm 27.

David habi hem troostoe en plisiri nanga hem Masra wawan.

1. Wan psalm vo David.

Masra de mi lampoe en mi helpi; we, hoesoema mi sa frede? Masra de da kragti vo mi liebi; hoesoema sa meki mi skreki?

2. Di dem ogri soema, dem fetiman en vyand vo mi, kom na mi tapo, vo njam mi skin, dem srefi naki dem foetoe, fadom.

3. Alwasi wan heeli hipi kom rontoe mi, tog mi hatti no sa frede. Alwasi wan heeli feti hopo kom na mi tapo, tog na joe mi potti mi vertrouw.

4. *W*ansani mi ben begi Masra, dati mi de soekoe: vo mi moe tan liebi na ini da hoso vo Masra mi heeli liebitem, vo mi loekoe da switifasi vo Masra, ondersoekoe (dati) na ini hem temple.

5. Bikasi te wan ogri tem kom, dan hem de kibri mi safri na ini hem tenti; a de hopo mi, potti mi na wan klipstoon tapo.

6. Leki mi de srefi, mi hede sa hopo na tapo dem vyand vo mi, disi romboto mi; en mi sa offer tangioffer na ini hem tenti;

mi sa singi; troe, mi sa singi en pryze Masra.

7. Masra! jere mi stem, te mi kali joe; sari vo mi en piki mi!

8. Di joe ben taki: Soekoe mi fesi; vo da hede mi hatti taki gi joe: Joe fesi mi de soekoe, mi Masra!

9. No kibri joe fesi gi mi; no jagi joe knegti na ini da hatti-bron vo joe; joe ben de da helpi vo mi; we, no libi mi, no vergiti mi, mi Gado, mi Helpiman!

10. Bikasi mi tata en mi mama ben libi mi; ma Masra sa teki mi.

11. Masra, leri mi joe pasi, en tiri tjari mi na da reti pasi, vo ala mi vyand hede!

12. No libi mi abra na dem vyand vo mi, meki dem doe nanga mi, sani dem wani; bikasi falsi getuige hopo, klage mi, nanga soema, disi poeloe asranti taki na dem mofo.

13. Efi mi no ben hoopoe, taki, mi sa si da boen vo Masra na da kondre vo dem liebiwan, dasani ben sa moro mi.

14. Wakti Masra, holi bribi! dan hem sa meki joe no lasi hatti; we, wakti Masra!

Psalm 28.

Masra de jeri soema.

1. Wan psalm vo David.

Na joe mi de kre, Masra, mi klipstoon; no tape joe jesi gi mi; bikasi efi joe no piki mi, dan mi kom geersi dem soema, disi de saka go na ini da horo.

2. Jere da stem vo da djeme vo mi, te mi kre na joe, te mi hopo mi han, loekoe na joe santa plesi, dapee joe de taki!

3. No sleepi mi gowei nanga dem godlooze soema makandra, en nanga dem, disi de wroko ongeregthigheid, disi de taki switi nanga tra soema, ma ogrisani de na ini dem hatti.

4. Gi dem, so leki da doe vo dem verdini, en so leki a fiti da ogri fasi en doe vo dem! gi dem, so leki da wroko vo dem han de! pai dem alasani, disi dem verdini!

5. Bikasi dem no ke vo dasani, disi Masra doe; dem no loekoe na dem wroko vo hem han; vo da hede hem sa broko en pori dem, a no sa bouw dem.

6. Grantangi na Masra, bikasi a ben jeri da stem vo da djeme vo mi!

7. Masra de mi tranga en mi skild; na hem mi hatti ben potti vertrouw, en mi finni helpi; vo da hede mi hatti djompo vo plisiri, en mi sa pryze hem nanga mi singi.

8. Masra de da tranga vo dem (soema vo hem); hem de da kragti, disi de helpi da soema, disi hem ben zalve.

9. We, helpi joe piple, en blesi joe erfenis; potti hai na dem, en hopo dem tee vo alatem!

Psalm 29.

Dem seben dondro.

1. Wan psalm vo David.

Oen gransoema! tjari kom, tjari glori en tranga kom gi Masra!

2. Tjari glori kom gi da nem vo Masra; anbegi Masra nanga wan santa moifasi!

3. Da stem vo Masra de na tapo dem watra; da Gado vo ala glori de dondro; Masra de na tapo dem bigi watra.

4. Da stem vo Masra de waka tranga; da stem vo Masra de waka nanga glori.

5. Da stem vo Masra de broko dem cedroe; troe, Masra de broko dem cedroe vo Libanon.

6. A meki dem djompo leki wan pikin kow; Libanon en Sion leki wan jonge boesi kow.

7. Da stem vo Masra de koti leki fajaflam.

8. Da stem vo Masra meki da woestein befi; da stem vo Masra meki da woestein vo Kades befi.

9. Da stem vo Masra helpi dem dia vo meki, en a meki ala boesi lasi dem blaati; ma na ini hem temple ala soema de gi hem glori.

10. Masra sidom na tapo da watrafloedoe; troe, Masra de sidom leki da koning vo teego.

11. Masra sa gi hem piple tranga; Masra sa blesi hem piple nanga vrede.

Psalm 30.

Wan tangipsalm vo da helpi, disi Masra ben helpi hem.

1. Wan psalm, disi dem ben singi, di dem ben wye da hoso vo David.

2. **M**i sa pryze joe, Masra; bikasi joe ben hopo mi; joe meki

dem vyand vo mi no moe plisiri na mi tapo.

3. Masra, mi Gado; mi ben kre na joe, en joe ben geneze mi.

4. Masra, joe ben tjari mi ziel komopo na ini grebi; joe ben holi mi na liebi, meki mi no ben saka go na ini da horo.

5. Singi Masra, oen santa soema vo hem! pryze hem, en membre da santafasi vo hem!

6. Bikasi da battibron vo hem holi *wan* moment nomo; ma te hem lobbi wi, dati de gi wi liebi; somtem wan neti wi kan kre, ma deibroko mamantem wi plisiri.

7. Di mi ben liebi boen, mi ben taki troe: Mi no sa seki nooit.

8. Bikasi joe, mi Masra, nanga joe gnade joe ben meki da bergi vo mi tranga; ma di joe kibri joe fesi, mi kom skreki.

9. Na joe, mi Masra, mi ben kre; na Masra mi ben djeme.

10. Sani mi broedoe kan helpi, te mi saka go na da horo? Da stof sa pryze joe, taki vo da waarheit vo joe?

11. Masra, jere; en sari vo mi! Masra, joe moe de mi Helpiman!

12. Joe ben meki da kre vo mi tron wan pre; joe ben poeloe da sakaklosi na mi skin, en joe weri bigi plisiri gi mi;

13. Vo mi glori kan singi en pryze joe, en vo mi mofo no tan tiri. Masra, mi Gado, mi sa taki joe tangi teego.

Psalm 31.

Djeme nanga hoop.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Na joe, mi Masra, mi de potti mi vertrouw; we, no meki mi kom na sjem no wantem; ma verloesoe mi nanga joe geregtigheid!

3. Draai joe jesi gi mi, en helpi mi hesi! Joe moe de wan tranga klipstoon gi mi, en wan tranga hoso, dapee mi kan kibri.

4. Bikasi joe de mi klipstoon en mi fortres; we, vo joe nem hede joe moe tiri en tjari mi!

5. Poeloe mi na ini da trapoe, disi dem ben seti gi mi; bikasi joe de mi tranga.

6. Na joe han mi libi mi ziel abra; Masra, joe ben verloesoe mi, joe, di de da Gado vo waarheit.

7. Mi no kan si *dem*, disi lobbi leisani en lausani; ma na Masra mi potti mi vertrouw.

8. Mi plisiri en mi blyti vo joe gnade; bikasi joe ben potti hai na da da mofina fasi vo mi; joe ben sabi mi ziel na ini nootoe.

9. Joe no ben gi mi abra na dem han vo mi vyand, joe ben potti mi foetoe na wan ruim plesi.

10. Masra, sari vo mi, bikasi mi de benauwtoe; mi fesi kouw mangri vo verdrieti; so srefi mi ziel en mi bele.

11. Bikasi mi liebi de gowei, vo sari hede; en dem jari vo mi

gowei, vo djeme; mi kragti kom verval, vo mi ongeregtigheid hede; en dem boon vo mi kom dre.

12. Na ala mi vyand fesi mi ben de wan bigi sjemsani, ma vooral na dem soema na mi sei; dem kennis vo mi skreki vo mi; en dem, disi si mi na strati, ronwei vo mi.

13. Dem vergiti mi na ini dem hatti, leki wan dedesoema; mi de leki wan broko patoe.

14. Bikasi mi jeri, foeloe soema taki na mi baka, kosi mi; frede de na alasei; bikasi dem meki barki na mi tapo, dem prakticeri, vo poeloe mi liebi.

15. Ma mi potti mi vertrouw na joe, mi Masra; mi taki: Joe de mi Gado.

16. Mi (liebi) tem de na joe han. We, poeloe mi na han vo dem vyand vo mi, en vo dem, disi vervolge mi!

17. Meki joe fesi skyn na joe foetoeboi tapo; helpi mi, vo joe gnade hede!

18. Masra, no meki mi kom na sjem; bikasi joe mi de kali. Meki dem godlooze soema kom na sjem, meki dem tapo dem mofo tee na ini grebi!

19. Meki dem leimofo tron stom; dem, disi taki asranti nanga da regtvaardige soema, en nanga bigi membre en spot.

20. Ke, hoe bigi lobbifasi dati, disi joe ben kibri potti na sei vo dem soema, disi frede joe; en disi joe ben meki klari vo dem soema, disi potti ver-

trouw na joe, na fesi vo dem tra soema.

21. Joe de kibri dem safri na joe fesi, meki dem bigimembre soema no si dem; joe de kibri dem safri na ini wan hoso, meki dem kroetoe tongo no kisi dem.

22. Grantangi vo Masra; bikasi hem ben sori mi da verwondroe lobbifasi vo hem na ini wan tranga foto!

23. Mi ben taki troe nanga da hesifasi vo mi: Joe ben poeloe mi krin krin na joe fesi; ma tog joe ben jeri da stem vo da djeme vo mi, di mi ben kre na joe.

24. Meki oen lobbi Masra, ala oen Santawan vo hem! Bikasi Masra de loekoe kibri dem bribi-soema, en a pai da soema boen boen baka, disi de meki hem srefi bigi.

25. We, tan getroost, no lasi hatti, oen alamal, di oen de wakti Masra!

Psalm 32.

Fa soema kom regtvaardig.

1. Wan onderwyze-psalm vo David.

Blesi vo da soema, disi kisi pardon vo dem ogri, di hem doe, en disi hem zondoe tapo krin krin!

2. Blesi vo da soema, disi Masra no potti da ongeregtigheid vo hem na hem rekening, en disi no falsi na ini hem geest!

3. Bikasi so langa mi no ben wani bekenti, ala mi boon ben kom dre, vo da bari, disi mi ben bari da heeli dei.

4. Bikasi joe han ben de hebi na mi tapo dei nanga neti, a meki da watra na ini mi skin kom dre; leki sani kom dre na bigi drettem. Sela.

5. Vo da hede mi bekenti mi zondoe gi joe, mi no ben kibri mi ongeregtigheid. Mi taki: Mi sa bekenti da ogri gi Masra, disi mi ben doe; en so joe ben gi mi pardon vo da ongeregtigheid vo mi zondoe. Sela.

6. Vo da hede ala santa soema sa begi na joe, so langa joe de vo finni; en alwasi bigi watrafloedoe kom, tog dem no sa meli dem.

7. Joe de mi kibripleesi; joe sa kibri mi, vo mi no kom na wan hebi; joe de rontoe mi nanga switi verloesoe-singi. Sela.

8. Mi sa leri joe, sori joe da pasi, disi joe moe waka; mi sa tiri en tjari joe nanga mi hai.

9. Oen no moe de leki hasi en boeriki, disi no habi verstand, en disi dem moe potti toom en isri na ini dem mofo, efi dem no wani kom na joe!

10. Dem godlooze soema habi foeloe plaag; ma da soema, disi potti hem vertrouw na Masra, hem sa finni gnade na ala sei.

11. Meki oen blyti na ini Masra! plisiri, oen regtvaardige soema! djompo en singi, oen alamal, disi habi opregti hatti!

Psalm 33.

Gado waarti, vo soema pryze hem.

1. **P**lisiri vo Masra, oen regtvaardige soema! a fiti dem

vroom soema, vo dem pryze hem.

2. Pryze Masra nanga harpoe; singi psalm gi hem, en pre da harpoe, disi hahi tien snaar!

3. Singi wan njoe singi gi hem; pre mooi, en naki dem snaar tranga!

4. Bikasi da woord vo Masra de reti, en ala hem wroko de opregti.

5. A lobbi geregtigheid en reti kroetoe. Grontapo foeloe nanga da boen vo Masra.

6. Da woord vo Masra ben meki dem hemel; en da geest vo hem mofo ben meki ala dem hipi vo hem.

7. Hem de holi dem watra vo da bigi zee makandra, leki wan hipi; en dem dipi horo a de potti leki kamera, vo kibri bigi goe-doe na ini.

8. Heeli grontapo moese frede Masra; en ala soema, disi de liebi na grontapo, moese skreki vo hem!

9. Bikasi te hem taki, dan a kom so; te hem gebiede, dasani de kaba.

10. Masra meki da prakticeri vo dem heiden tron noti; a de pori dem gedagti vo dem piple.

11. Ma da prakticeri vo Masra tan teego; dem gedagti vo hem hatti tan vo alatem tee alatem.

12. Blesi vo da piple, disi Masra de hem Gado; da piple, disi hem ben verkiesi vo hem erfenis.

13. Masra na hemel de loekoe, a de si ala ala soema.

14. Tee na hem vaste troon, dapee a sidom, hem de potti hai na ala soema, disi de liebi na grontapo.

15. Hem de tiri dem ala hatti; a de potti hai na ala dem wroko.

16. Wan koning no finni helpi nanga dem foeloe soldati vo hem; da bigi kragti no kan verloesoe wan tranga soema.

17. Hasi no kan helpi, vo winni wan feti; a no kan verloesoe *wan* soema nanga hem bigi kragti.

18. Loekoe! Masra hai de loekoe na dem soema, disi frede hem, na dem, disi potti vertrouw na hem boen hatti;

19. Taki, hem sa kibri dem ziel, vo dem no dede; en na hangritem hem sa holi dem na liebi.

20. Wi ziel de wakti Masra; hem de wi helpi en wi skild.

21. Bikasi vo hem wi hatti plisiri, di wi potti wi vertrouw na hem santa nem.

22. Masra! meki joe gnade tan na wi tapo, so leki wi de hoopoe na joe tapo!

Psalm 34.

Wan tangisingi.

1. Wan Psalm vo David, di hem heeli fesi en fasi kom verandre na fesi vo Abimelek, disi ben jagi hem komoto na hem fesi, en di a gowei.

2. Mi sa pryze Masra alatem; da tangi vo hem sa de alatem na mi mofo.

3. Mi ziel sa meki hem srefi bigi nanga Masra, meki dem mofina soema jeri dati en plisiri!

4. Helpi mi, vo meki Masra bigi; meki wi ala makandra hopo hem nem!

5. Mi ben soekoe Masra, en hem ben piki mi; a poeloe mi na ini ala mi frede.

6. Dem, disi loekoe na hem, en disi de ron na hem baka, dem fesi no kisi sjem.

7. Di da mofina soema dia bari, Masra jeri hem, a verloesoe poeloe hem na ini ala hem benauwtoe.

8. Da Engel vo Masra de meki hem kampoe rontoe dem soema, disi frede hem, en a helpi dem.

9. Kom, tesi en si, fa Masra de so boen! Blesi vo da soema, disi potti vertrouw na hem!

10. Frede Masra, oen santa soema vo hem; bikasi noti mankeri dem soema, disi frede hem.

11. Dem jonge leuw de poti, en dem pina nanga hangri; ma dem, disi soekoe Masra, no wan soortoe boen mankeri dem.

12. Kom dia, oen pikien, en jeri mi; mi sa leri oen, fa oen moe frede Masra.

13. Hoesoema de, disi ha plisiri vo lieb? disi hangri vo teli foeloe dei, meki a kan si boen?

14. Wakti joe tongo, vo a no taki ogri; en joe mofo, vo a no taki falsi!

15. Kaba nanga ogri, en doe boen; soekoe vrede, en feti na hem baka!

16. Masra hai de loekoe na dem regtvaardige soema; hem jesi jeri da kre vo dem.

17. Da fesi vo Masra de tegen dem soema, disi doe ogri, meki no wan soema membre dem moro na grontapo.

18. Ma te dem regtvaardige soema de kre, Masra de jeri; en a poeloe dem na ini ala dem nootoe.

19. Masra de klosibei na dem soema, disi de nanga broko hati; en a helpi dem, disi masi na ini dem ziel.

20. Foeloe hebisani de miti dem regtvaardige soema, ma Masra de helpi dem, poeloe dem na ini ala dasani.

21. Hem de holi kibri ala dem boon, meki no wan vo dem go broko.

22. Da ogri sa kili dem godlooze soema; en dem, disi no kan si dem regtvaardige soema na hai, sa kisi dem strafhoe.

23. Masra de verloesoe dem ziel vo dem knegti vo hem; en ala dem, disi potti vertrouw na hem, na ha vo frede strafhoe.

Psalm 35.

David begi Masra, vo a peloe hem na dem vyand han.

1. Wan Psalm vo David.

Masra, kroetoe nanga dem, disi de kroetoe nanga mi! feti nanga dem, disi de feti nanga mi!

2. Teki (joe) skild en lansri; en hopo, vo helpi mi!

3. Holi joe lansri na fesi, en tapo pasi gi dem, disi vervolge

mi! Taki na mi ziel: Mi de da helpi vo joe.

4. Meki dem, disi de seekoe vo kisi mi ziel, kom na sjem en spot; en dem, disi membre vo doe mi ogri, moese drai baka nanga bigi sjem.

5. Dem moese de leki areisi-boeba, disi winti teki tjari; da Engel vo Masra moe troesoe dem komoto!

6. Da pasi vo dem moe kom doengroe en glati; en da Engel vo Masra moe vervolge dem!

7. Bikasi sondro mi ben doe dem wansani, dem ben seti dem trapoe gi mi, kibri na ini wan horo; sondro mi ben doe wansani, dem ben diki horo gi mi ziel.

8. So wan soema moese pori onverwakti; en da trapoe, disi a ben seti, moese kisi hem srefi; meki hem srefi fadom na ini da pori!

9. Ma mi ziel moe plisiri nanga Masra; a moe blyti vo da helpi vo hem.

10. Ala mi boon moese taki: Masra, hoesoema de geersi joe? di joe verloesoe poeloe da mofinawan na da soema han, disi tranga moro leki hem; troe, da mofinawan en potiwan joe poeloe na dem roover han.

11. Asranti getuige hopo; dem klage mi, potti sani na mi tapo, disi mi no sabi.

12. Dem pai mi ogri vo boen, meki mi ziel no habi wan troost.

13. Ma mi ben weri makaklosi te dem ben siki; mi ben

pina mi srefi nenga fasten; en uo tan tiri! Masra, no tan farananga mi heeli hatti mi ben begi wei vo mi!

23. Wieki en hopo en soekoe mi reti! Plyti mi zaak, mi Gado en mi Masra!

24. Kroetoe mi nanga joe geregtigheid, Masra mi Gado, meki dem trawan no plisiri na mi tapo!

25. No meki dem taki na ini dem hatti: Joe si? dati wi ben wani. No meki dem taki: Wi swali hem kaba.

26. Meki ala dem soema, disi plisiri vo mi ongeluk, kom na sjem en spot; sjem en spot dem moese weri leki wan klosi, dem, disi meki dem srefi bigi na mi tapo.

27. Ma dem, disi hangri, vo mi kisi mi reti, moese plisiri en vroliki; dem moe taki alatem: Grantangi vo Masra, disi ha plisiri, vo hem foetoeboi liebi boen!

28. En mi tongo sa taki vo joe geregtigheid; aladei a sa pryze joe.

Psalm 36.

David klage vo dem ogri en falsi soema.

1. Wan plalm vo David, da knegti vo Masra, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **D**a ogridoe vo dem godlooze soema meki mi taki nanga mi heeli hatti: Dem no habi wan frede vo Gado.

3. Dem de pryze dem srefi na dem hai, tee da ongeregtheid vo dem kom na krin, disi soema no kan lobbi.

14. Mi ben doe leki da soema de mi kompe ofoe mi brara; mi ben bendi mi fesi, weri blaka, leki wan soema, disi de na rouw vo hem mama.

15. Ma *dem* plisiri vo mi ongeluk, en dem ron kom makandra; dem ron kom makandra na mi tapo leki laam soema, ma mi no ben sabi (dem); dem ben pliti (mi), en dem no kaba.

16. Na mindri dem falsi soema en spotoeman, disi zorgoe boen vo dem bele, dem kau dem tifi makandra na mi tapo.

17. Masra, hoe langa joe sa loekoe dati so? Bevry wi ziel tog, meki dem no pori hem; poeloe mi dieri liebi na ini dem jonge leuw mofo!

18. Dan mi sa taki joe tangi na ini da bigi gemeente; mi sa pryze joe na mindri foeloe piple.

19. No meki dem soema plisiri na mi tapo, disi de mi vyand, sondo mi ben doe dem wansani; no meki soema spotoe mi nanga dem hai, dem, disi no kan si mi na hai, sondo wan sani hede.

20. Bikasi dem no taki vo vrede; ma dem prakticeri ogri triki na dem soema tapo, disi holi dem srefi tiri na kondre.

21. Dem hopo dem mofo bradi na mi tapo, dem taki: ha! ha! wi hai ben si.

22. We Masra, di joe si dati,

4. Dem woord vo dem mofo de kroekoetoe en bedriegesani; dem no gebruike dem verstand moro, vo doe boen.

5. Te dem lidom na dem slibiplesi, dem prakticeri ogri; dem potti dem srefi na wan pasi, disi no boen; dem no veragte wan ogri.

6. Masra, da gnade vo joe de go so fara, leki dem hemel de; en da waarheit vo joe kisi tee na dem wolkoe.

7. Da geregtigheid vo joe de leki dem bergi vo Gado; en da kroetoe vo joe de leki wan bigi dipi zee. Masra, joe de helpi ala soema en ala meti.

8. Ke, mi Gado, hoe diri da gnade vo joe de, disi liebisoema kan finni wan kibriplesti na ondro joe flei.

9. Dem sa kom droengoe vo ala dem foeloe goedoe vo joe hoso; joe meki dem dringi so meni plisiri, leki wan riba.

10. Bikasi joe habi da reti liebi-fontein; na ini da letti vo joe wi si da (reti) letti.

11. Meki joe gnade go doro na ala dem soema tapo, disi sabi joe; en meki joe geregtigheid kom na dem soema tapo, disi habi opregti hatti!

12. No meki dem bigimembre-soema foetoe kom trapoe na mi tapo; no meki dem godlooze soema han hiti mi na gron!

13. Dan dem soema, disi de wroko ongeregtheid, sa fadom; dem lidom na gron, en dem no man vo hopo baka.

Psalm 37.

Wi no moe mandi, te wi si dem ogri soema habi boen liebi.

1. Wan psalm vo David.

No meki joe hatti kom bron vo dem soema, disi doe ogri; no djaloese vo dem, disi doe kroekoetoe!

2. Bikasi leki grasi soema sa koti hem hesi; en leki groen wiwiri dem sa kom dre.

3. Potti joe vertrouw na Masra, en doe boen; tan na joe kondre, dan troe joe sa finni joe njanjam.

4. Soekoe joe plisiri nanga Masra wawan; hem sa gi joe, sani joe hatti hangri.

5. Libi joe pasi abra na Masra, en potti joe vertrouw na hem; hem sa meki alasani waka hoen.

6. Hem sa meki joe geregtigheid hopo leki da letti; en da reti vo joe sa de leki dinatem.

7. Tan tiri gi Masra en wakti hem nanga pasiensi. No meki joe hatti kom bron vo da soema, disi habi geluk na hem pasi, ofoe vo da soema, disi dem ogri triki vo hem go doro.

8. Kaba nanga da hattibron, en libi da krasifasi! No meki joe hatti kom bron so tee joe doe ogri!

9. Bikasi dem ogri soema Masra sa poeloe; ma dem, disi de wakti Masra, sa habi gron-tapo leki dem erfenis.

10. Wan pikin tem nomo libi jete, dan da godlooze soema no

sa de moro; joe sa loekoe na da plesi, dapee a ben de, ma a no sa de.

11. Ma dem safrihatti soema sa habi grontapo leki dem erfenis; en dem sa plisiri vo da toemoesi bigi vrede, di dem de.

12. Dem godlooze soema prakticeri ogri triki na dem regtvaardige soema tapo, en dem kau dem tifi na dem tapo.

13. Ma Masra de lafoe hem; bikasi a si, da dei vo hem go kom.

14. Dem godlooze soema hali dem houroe, span dem bo, vo meki dem poti en mofina soema fadom, eu vo kili dem, disi waka opregti pasi.

15. Ma dem houroe sa go na ini dem eigen hatti, en dem bo sa broko.

16. Da pikinsani, disi wan regtvaardige soema habi, dati de moro betre, leki da bigi goe-doe vo foeloe godlooze soema.

17. Bikasi dem godlooze soema han sa broko; ma dem regtvaardige soema Masra sa asisteri.

18. Masra sabi dem dei vo pem opregti soema, en da erfenis vo dem sa tan teego.

19. Dem no sa kisi sjem na ogri tem; en te hangritem kom, dem sa habi nofo.

20. Ma dem godlooze soema sa pori en lasi, en dem vyand vo Masra sa de leki da fatoe vo dem pikin skaap; dem sa lasi gowei, leki da smoko lasi gowei.

21. Dem godlooze soema de leni sani, ma dem no gi baka;

ma dem regtvaardige soema ha boenhatti, dem gi trawan hafoe.

22. Bikasi dem, disi Gado blesi, sa habi grontapo leki dem erfenis, ma dem, disi hem floekoe, sa komoto en lasi.

23. So wan (opregti) soema foetstapoe Masra srefi de tiri, en a habi hem plisiri na da soema pasi.

24. Alwasi a fadom, tog dem na sa hiti hem na gron krin krin; bikasi Masra de holi hem na han.

25. Mi ben jonge, en mi kom ouroe, ma nooiti mi ben si Gado verlate wan regtvaardige soema; mi no ben si dem pikien vo hem waka begi brede.

26. Alatem hem ha boenhatti, en a leni gi soema; hem siri de wan blesi vo trawan.

27. We, libi da ogri, en doe boen; dan joe sa liebi teego.

28. Bikasi Masra lobbi reti kroetoe, en a no vergiti dem santawan vo hem; teego hem de kibri dem; ma da siri vo dem godlooze soema hem sa poeloe.

29. Dem regtvaardige soema sa habi grontapo leki dem erfenis, en dem sa liebi dapee teego.

30. Wan regtvaardige soema mofo de taki nanga verstand, en hem tongo de taki reti.

31. Da wet vo hem Gado de na ini hem hatti; dem foetstapoe vo hem no glati.

32. Dem godlooze soema de wakti dem regtvaardige safri, en dem soekoe vo kili dem.

33. Ma Masra no sa libi dem na ini dem han, a no sa verdoem dem na kroetoe.

34. Wakti Masra, en holi hem pasi; dan hem sa hopo joe, meki joe habi grontapo leki joe erfenis; joe sa si, fa Masra sa poeloe dem godlooze soema.

35. Mi ben si wan godlooze soema, wan kragti soema vo troe, a meki hem srefi bradi, leki wan groen boom na hem eigen kondre.

36. Ma tog a gowei en lasi tee a no de moro; mi haksi vo hem, ma dem no kan finni hem.

37. Loekoe na dem vroom soema, en potti hai na dem opregtiwan; bikasi da kaba vo so soema sa de nanga vrede.

38. Ma dem, disi pasa da woord vo Masra, sa pori, dem ala makandra; en da laatste hafoe vo dem godlooze soema dem sa koti poeloe.

39. Ma Masra sa de da Helpiman vo dem regtvaardige soema; hem de dem kragti, te dem de na nootoe.

40. Troe, Masra sa asisteri en helpi dem; hem sa poeloe dem na dem godlooze soema han, verloesoe dem; bikasi na hem dem potti dem vertrouw.

Psalm 38.

Wan berouw - begi.

1. Wan psalm vo David, vo membre sani.

2. Masra, no strafe mi na ini da hattibron vo joe; no fom mi nanga da fajahatti vo joe!

3. Bikasi dem pyl vo joe soe-toe mi doro; joe han fadom hebi na mi tapo.

4. No wan gezondoe plesi de na mi skin vo joe hattibron hede, no wan vrede de na ini dem boon vo mi, vo mi zondoe hede.

5. Bikasi dem ongeregtigheid vo mi de pasa abra mi hede; leki wan hebi lai dem kom hebi toemoesi gi mi.

6. Dem zondoe vo mi de tingi, dem foeloe nanga manteeri, vo mi laufasi hede.

7. Mi de waka krom, en mi bendi toemoesi; heeli dei mi de waka nanga sari.

8. Bikasi mi dre krin krin na ini mi bele; no wan gezontoe sani de na mi skin.

9. Mi kom so zwake; mi masi krin krin. Da ongeruste vo mi hatti meki mi bari.

10. Masra, ala mi hangri de na joe fesi; en da djeme vo mi no kibri na joe.

11. Mi hatti de befi; mi kragti libi mi; da letti vo mi hai srefi gowei libi mi.

12. Dem soema, disi mi lobi, en dem kompe vo mi tanapoe na abra, loekoe mi plaag; dem famili vo mi tanapoe farawei.

13. En dem, disi soekoe mi ziel, seti trapoe gi mi; en dem, disi no lobbi mi, dem taki, hoe ogri dem sa doe mi; da heeli dei dem prakticeri ogri triki.

14. Ma mi moese de leki wan dofoe soema, disi no jeri; en leki wan stomwan, disi no hopo hem mofo.

15. Troe, mi de leki wan soema, disi no jeri, en disi no

habi woord na ini hem mofo, vo piki baka.

16. Bikasi mi de wakti joe, mi Masra; joe sa jeri mi, Masra, mi Gado!

17. Bikasi mi ben taki: Ke, meki dem no moese plisiri na mi tapo! Efi mi foetoe sa seki, fadom, dem sa meki dem srefi toemoesi bigi na mi tapo.

18. Bikasi mi de klosibei vo waka laam; da pyn vo mi de alatem na mi fesi.

19. Bikasi mi bekenti mi ongeregtigheid; mi de kre vo mi zondoe.

20. Ma dem vyand vo mi de liebi (boen), dem kom tranga; en dem, disi habi ogrihatti vo mi, vo soso falsi wawan, dem de foeloe.

21. En dem, disi de pai mi ogri vo boen, dem tanapoe tegen mi, vo di mi soekoe vo doe boen.

22. No libi mi, mi Masra! no tan farawei vo mi!

23. Meki hesi, vo helpi mi, Masra, mi helpiman!

Psalm 39.

Wan begi, vo wi holi wi srefi klari vo dede.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo Jedutun.

2. Mi ben taki, mi sa loekoe boen, ve mi no doe zondoe nanga mi tongo. Mi sa potti wan toom na mi mofo, di mi moe si da godloozè soema so na mi fesi.

3. Mi ben stom, mi tan tiri; mi no ben kan taki no wan boen; kontrari, da pyn vo mi kom moro tranga.

4. Mi hatti ben faja na mi ini, en ala di mi prakticeri sani, da faja kom letti; en dan mi taki nanga mi tongo:

5. Ke Masra, leri mi tog, taki, mi moese kaba wantron, en mi liebi habi hem marki; meki mi sabi, taki, mi no kan tan dia!

6. Loekoe, joe ben potti dem dei vo mi leki wan han bradi; en na joe fesi mi libitem de leki noti. Troe, ala soema de noti, alwasi hoe vaste dem tanapoe. Sela.

7. Dem de waka leki wan skyn, en dem trobi dem srefi vo soso; dem de spare sani makandra, ma dem no sabi, hoe-soema sa kisi dasani.

8. We Masra, sani mi de wakti dan? Mi vertrouw de na joe.

9. Poeloe mi na ala mi zondoe; meki dem lauman no moese spotoe mi!

10. Mi sa tan tiri, mi no sa hopo mi mofo; bikasi joe srefi ben doe mi dati.

11. Poeloe joe plaag na mi tapo; bikasi da strafeo vo joe han meki mi kom flauw kaba.

12. Te joe strafeo wan soema vo hem zondoe hede, dan da mooifesi vo hem de gowei, leki motoe njam hem. Troe, ala soema de leki noti. Sela.

13. Masra, jere da begi vo mi, en potti jesi na da kre vo mi!

No tan tiri, ala di mi hai ronwatra; bikasi mi de wan vreemde soema na joe sei, en wan wakaman, leki ala mi tata ben de toe.

14. Poeloe joe strafoe na mi tapo; vo mi finni troostoe, bifo mi gowei tee mi no sa de moro!

Kap. 40.

Vo da pina vo Kristus en vo da profetiamt vo hem.

1. Wan psalm vo David, dissi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Mi ben wakti Masra nanga pasiensi, en hem drai hem jesi gi wi, a jeri da kre vo mi;

3. A poeloe mi na ini da skreki horo, en na ini da tokotoko swampoe; a potti mi foetoe na wan klipstoon tapo, meki mi tanapoe vaste.

4. En a gi mi wan njoe singi na ini mi mofo, vo pryze wi Gado. Foeloe soema sa si dati, en dem sa frede Masra, potti dem vertrouw na hem.

5. Blesi vo da soema, disipotti ala hem vertrouw na Masra, en disipotti no drai go na dem bigimembre soema en na dem leiman!

6. Masra, mi Gado, dem wonderwroko en dipi prakticeri vo joe, disipotti joe ben sori wi, dem de bigi vo troe. No wansani de leki joe. Mi sa verteli en taki vo dem; ma dem no de vo teli.

7. Slagtioffer en njanjam-offer joe no ben wani; ma mi jesi joe ben hopo gi mi. Bronoffer

ofoe zondoeoffer joe no ben haksi.

8. Toen mi taki: Loekoe, mi de kom; na ini boekoe dem ben skrifti vo mi.

9. Mi Gado, mi doe joe wani nanga plisiri, en joe wet mi habi na ini mi hatti.

10. Mi sa preki vo joe geregtigheid na ini da bigi gemeente; loekoe, mi no sa tapo mi mofo; Masra, dati joe srefi sabi.

11. Mi no tapo kibri joe geregtigheid na ini mi hatti; mi de taki vo joe waarheit en vo da bigi helpi vo joe; mi no kibri joe boenhatti en da betrouwfasi vo joe na fesi vo da bigi gemeente.

12. Ma joe, mi Masra, grantangi! no kibri joe gnade na mi fesi; meki joe boenhatti en joe waarheit holi kibri mi alatem!

13. Bikasi so meni angeluk ben rontoe mi, dem no de vo teli; dem zondoe vo mi kom kisi mi tee mi no kan hopo mi hai; dem de moro foeloe, leki wiwiri de na mi hede; mi hatti srefi libi mi.

14. Ke, mi plisi joe, mi Masra, verloesoe mi! Masra, meki hesi, vo helpi mi!

15. Meki ala dem soema kom na sjem en spot, disipotti de soekoe mi ziel, vo kili mi; meki dem soema, disipotti plisiri vo mi ongeluk, moese drai baka, kisi sjem!

16. Meki dem, disipotti bari na mi tapo: ha! ha! kom skreki; meki dati de da paiman vo dem eigen sjem!

17. Ma ala dem, disi de soe-koe joe, moese plisiri en vroliki vo joe; en dem, disi lobbi da helpi vo joe, moe taki alatem: Masra de bigi!

18. Bikasi mi de poti en mofina; ma Masra de zorgoe vo mi. Joe de mi helpiman en mi verloesoeman; ke, mi Gado, no drai langa!

Psalm 41.

Gado de zorgoe vo dem mofina soema.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **B**lesi vo da soema, disi habi sarihatti vo wan mofina soema; Masra sa verloesoe hem, te hem kom na nootoe.

3. Masra sa kibri hem, holi hem liebi, meki a liebi boen na grontapo; en a no sa gi hem abra na dem vyand vo hem, meki dem doe nanga hem, sani dem wani.

4. Masra sa asisteri so wan soema na hem sikibedi; joe (, mi Masra,) sa drai da heeli bedi vo hem na ini hem siki.

5. Mi ben taki: Masra, sari vo mi! geneze mi ziel; bikasi na joe mi ben doe zondoe!

6. Dem vyand vo mi taki ogri vo mi, dem taki: Hoetem da soema sa dede, meki hem nem pori?

7. En alwasi wan soema vo dem kom loekoe, fa mi tan, tog a de taki falsi; hem hatti de soe-koe sani, vo a kan kosi mi; en so a go na doro, verteli dati.

8. Ala dem, disi no lobbi mi, potti dem mofo makandra, kosi mi; ogri wawan dem prakticeri vo mi. (Dem taki):

9. Wan ogri siki kisi hem; so leki a lidom, a no sa hopo baka.

10. Mi vriend srefi, disi mi ben vertrouw, en disi ben njam mi brede, hem trapoe mi na ondro hem foetoe.

11. Ma joe, mi Masra, grantangi! sari vo mi! en hopo mi! vo mi pai dem baka!

12. Nanga dati mi sa si, taki, joe lobbi mi, di joe no meki mi vyand meki hem srefi bigi na mi tapo.

13. Ma *mi* joe de holi kibri vo mi opregti fasi hede, en joe potti mi tanapoe na joe fesi teego.

14. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel, teego alatem! Amen, Amen.

Psalm 42.

David hangri vo troe, vo dini Gado na ini hem temple. A potti hem vertrouw na Gado.

1. Wan onderwyze-psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. **L**eki wan dia de kre vo kisi dem watrakriki, so mi ziel de kre vo joe, mi Gado!

3. Mi ziel drewatra vo Gado, vo da liebiliebi Gado. Hoetem mi sa kom dapee, vo si mi Gado fesi?

4. Mi haiwatra de mi njanjam dei nanga neti; bikasi heeli dei dem de haksi mi: Hoepee joe Gado de now?

5. Te mi membre ala dem-sani, dan mi de kre na ini mi ziel; bikasi mi ben lobbi go nanga dem hipi soema, waka go nanga dem na da hoso vo Gado, nanga plisiri singi en tangipsalm, na mindri dem foeloe soema, disi de go njam feestedei.

6. We, mi ziel, sani joe de sari so? fa joe de so ongerust na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado! Bikasi mi sa pryze hem jete vo da helpi, disi mi ben finni na hem fesi.

7. Ke, mi Gado, mi ziel na mi ini de nanga sari; vo da hede mi de membre joe na da kondre na Jordan sei, en na Hermonim, en na dem pikin bergi.

8. Te dem floetoe vo joe de bari, dan *wan* dipi horo de bari da trawan; ala joe watrafloedoe en bare ron pasa mi abra.

9. Ma Masra sa gebiede hem gnade na dei, en na neti mi sa singi hem; en mi sa begi na da Gado, disi ben gi mi liebi.

10. Mi sa taki na Gado, disi de mi klipstoon: Sani hede joe vergiti mi? Sani hede mi moe waka so nanga sari, ala di mi vyand de kwinsi mi?

11. Dem vyand vo mi de kosi mi, leki wan houroe de soetoe mi na ini ala mi boon; bikasi heeli dei dem haksi mi: Hoepee joe Gado de now?

12. We, wi ziel, sani joe de sari so? fa joe de so ongerust na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado! Bikasi mi sa pryze hem jete vo da helpi, disi mi ben

finni na hem fesi, en disi hem de mi Gado.

Psalm 43.

Wan begipsalm vo David.

1. **K**roetoe mi, mi Gado, en plyti mi zaak na fesi vo dem soema, disi no wani sabi joe! Poeloe mi na dem falsi en ogri soema han!

2. Bikasi joe de da Gado, disi de gi mi kragti. We, vo san hede joe verstootoe mi dan? Vo sani hede mi moe waka so nanga sari, ala di mi vyand de kwinsi mi?

3. Seni joe letti en joe waarheit, vo dem tiri en tjari mi; meki dem tjari mi na joe santa bergi, na dem hoso, dapee joe de liebi?

4. Meki mi kan go na da altar vo Gado, na da Gado, disi de mi bigi plisiri; meki mi pryze joe nanga harpoe; o Gado, mi Gado!

5. We, mi ziel! sani joe de so nanga sari? san hede joe de so ongeruste na mi ini? Potti joe vertrouw na Gado! Bikasi mi sa pryze hem jete vo da helpi, disi mi ben finni na hem fesi, en disi hem de mi Gado.

Psalm 44.

Masra moe helpi hem kerki noja, leki a ben helpi dem ouroetem bribisoema vo hem.

1. Wan onderwyze-psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. **O** Gado, wi ben jeri nanga wi jesi, en dem tata vo wi

ben verteli wi, sani joe ben doe na dem tem, na ouroe tem.

3. Fa joe ben jagi dem heiden gowei nanga joe han, ma dem (tata vo wi) joe potti dapee; dem tra naatsi joe ben pori, ma dem tata joe ben meki bigi.

4. Bikasi dem no ben teki da kondre abra uanga dem houroe; en dem tranga han no ben helpi dem: ma joe reti han, en joe tranga, en da skyn vo joe fesi (ben doe dati); bikasi joe ben lobbi dem.

5. Mi Gado, joe srefi de mi koning: we, taki dan, meki Jakob verloesoe!

6. Nanga joe wi sa troesoe dem vyand vo wi na gron; na joe nem wi sa masi ala dem, disi hopo tegen wi.

7. Bikasi mi no potti mi vertrouw na mi bo; mi houroe no kan helpi mi.

8. Ma joe de helpi wi, poeloe wi na dem vyand vo wi; joe meki ala dem kom na sjem, disi no lobbi wi.

9. We, vo Gado wi sa meki wi srefi bigi da heeli dei; joe nem wi sa pryze teego. Sela.

10. Ma tog, now joe verstootoe wi, joe meki wi kom na sjem, di joe no go nanga dem soldati vo wi na feti.

11. Joe meki wi drai baka, ron gi da vyand, meki dem soema, disi no lobbi wi, foefoer wi sani.

12. Joe gi wi abra leki skaap, meki dem njam wi; joe meki

wi go panja tee na mindri dem heiden.

13. Joe seli joe piple vo noti; da prys, di joe kisi vo dem, meki joe goedoe no kom moro bigi.

14. Joe meki dem buurti vo wi spotoe wi; dem soema, disi de ronto wi, kosi en veragte wi.

15. Dem heiden de koti odogi wi, en dem plple seki dem hede.

16. Heeli dei da sjem vo mi de na mi fesi; da sjem de tapo mi fesi krin krin,

17. Di mi moe jeri da stem vo dem kosiman en spotoeman, en di mi moe si dem vyand nanga dem, disi hangri vo doe mi ogri.

18. Ala dati ben kom wi abra, en tog wi no ben vergiti joe; wi no ben doe falsi toe tegen joe verbond.

19. Wi hatti no drai baka, en wi foetoe no komoto na joe pasi,

20. Alwasi joe ben masi wi krin krin na mindri dem kaiman, joe ben tapo wi nanga da doengroe vo dede.

21. Efi wi ben vergiti da nem vo wi Gado, en efi wi ben hopo wi han, begi na wan vreemde Gado:

22. Hoefasi, Gado no sa ondersoekoe dati? tog hem sabi ala kibrisani, disi de na ini hatti.

23. Ma vo joe hede dem kili wi da heeli dei; dem loekoe wi leki skaap, disi de vo slagti.

24. Wieki hopo, Masra! san hede joe de slibi? Hopo, no verstootoe wi vo alatem!

25. Vo san hede joe de kibri joe fesi, vergiti da mofinafasi en da pinaliebi vo wi?

26. Bikasi wi ziel bendi tee na ini stof; wi bele kom fassi na gron.

27. Hopo, en helpi wi; verloesoe wi vo joe gnade hede!

Psalm 45.

Vo da bruidigom Kristus, en vo hem bruid, dati de hem kerki.

1. Wan onderwyze-psalm, en wan singi vo lobbi, disi dem ben meki gi da gran singimeester na mindri dem pikien vo Kora, vo pre nanga Skoskanim.

2. Mi hatti hopo vo gi wan switi taki; mi sa singi vo wan koning; mi tongo de da pen vo wan bekwaam skrifiman.

3. Joe de toemoesi moro mooi, leki ala soema pikien, gnade de foeloe na ini joe mofo, vo da hede Gado ben blesi joe teego.

4. Gesper joe houroe na joe sei, joe trangawan, nanga joe majesteit en joe glori!

5. En rei hesi nanga joe majesteit en glori; go na fesi nanga da waarheit en da safrihattifasi en geregtigheid; joe reti han sa leri joe vo doe skrekisani.

6. Dem pyl vo joe de srapoe, dem de go tee na ini hatti vo dem vyand vo koning; en dem de meki dem piple fadom na joe ondro.

7. Joe troon, mi Gado, tan vo teego alatem; da septer vo joe koningkondre de wan regtvaardige septer.

8. Geregtigheid joe lobbi, ma ongeregtigheid joe no kan si na hai; vo da hede, o Gado! joe Gado ben zalve joe nanga da (santa) oli vo plisiri, moro leki dem mati vo joe.

9. Ala joe klosi smeri leki mirren en alöe en kezia, te joe komopo na dem azauboon-paleis, dapee dem ben meki plisiri gi joe.

10. Koningpikien de na mindri dem gran Missi vo joe hoso; en da koningin tanapoe na joe reti han, a lai nanga da moro fini goutoe vo Ofir.

11. Jere, wendje, loekoe, en potti joe jesi: vergiti joe kondre en joe tata hoso!

12. Dan koning sa plisiri vo joe, di joe mooi so; bikasi hem de joe Masra; hem joe moese anbegi.

13. Da pikien vo Tirus sa de dapee nanga hem presenti; dem goedoeman vo kondre sa kom na joe fesi nanga presenti, begi joe.

14. Da oemanpikien vo koning de mooi vo troe na inisei; hem klosi bordure nanga goutoe.

15. Nanga bordure klosi dem sa tjari hem go na koning; so srefi dem gezelskap-wendje vo hem, disi waka kom na hem bakka, dem sa tjari toe na ini, kom na joe.

16. Nanga ala plisiri en pre dem sa tjari dem kom; en so dem sa go na ini koning hoso.

17. Na plesi vo dem tata vo joe, joe sa kisi pikien; en dem

joe sa potti vo granman na heeli grontapo.

18. Mi sa meki dem membre joe nem tee na pikien en pikien pikien; en da so dem piple sa pryze joe teego alatem.

Psalm 46.

Gado de da kibriple si vo hem kerki.

1. Wan psalm; disi dem ben meki gi da gran singimeester na mindri dem pikien vo Kora, vo pre hem nanga Alamot.

2. Gado de wi kibriple si en wi kragti, wan tranga helpiman na ini ala wi nootoe.

3. Vo da hede wi no sa frede, alwasi grontapo srefi komoto na hem plesi, en alwasi dem bergi gowei, soengoe reti mindri na ini da bigi zee;

4. Alwasi da watra vo hem bari en krasi, en alwasi da seki-seki vo hem meki dem bergi kom befi, Sela.

5. Tog dem pikin kriki vo da riba sa meki da foto vo Gado plisiri, dem santa plesi, dapee da bigi Gado de liebi.

6. Gado de na ini (da foto), vo da hede a no sa seki; Gado sa helpi hem froekoe mamantem.

7. Dem heiden ben oproeroe, en dem koningkondre bewegi; ma te hem hopo hem stem, heeli grontapo go smelti en lasi.

8. Masra Zebaot de nanga wi; da Gado vo Jakob de wi kibriple si. Sela.

9. Kom, loekoe dem wroko vo Masra, fa hem pori grontapo!

10. Hem meki ala feti moese kaba tee na dem farawei hoekoe vo grontapo; dem bo a broko, en dem lansri a masi, en dem wagi a bron nanga faja.

11. We, kaba dan; en sabi tog, taki, mi de Gado. Mi wani, mi nem moe hopo na mindri dem heiden; na heeli grontapo mi nem moe hopo.

12. Masra Zebaot de nanga wi, da Gado vo Jakob de wi kibriple si. Sela.

Psalm 47.

Vo da hemelvaart vo Kristus.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi da gran singimeester, na mindri dem pikien vo Kora.

2. Den piple, ala, naki han! singi Gado nanga vroliki stem!

3. Bikasi Masra, da moro Heiwan, de wan sreki sani, wan bigi koning vo heeli grontapo.

4. Hem sa dwingi dem piple na wi ondro, a sa potti dem naatsi na ondro wi foetoe.

5. Hem verkiesi wi erfenis gi wi, da glori vo Jakob, disi hem lobbi. Sela.

6. Gado de hopo go na tapo nanga plisirisingi, en wi Gado nanga trompeti stem.

7. Singi psalm gi Gado; singi psalm! Singi psalm gi da koning vo wi; singi psalm!

8. Bikasi Gado de koning vo heeli grontapo; we, singi psalm nanga verstand!

9. Gado de koning na dem heiden tapo; Gado sidom na hem santa troon.

10. Dem gransoema vo dem kondre ala kom makandra; tron wan piple vo da Gado vo Abraham; bikasi dem gransoema vo grontapo de vo Gado; hem kom bigi vo troe.

Psalm 48.

Da folo vo da bigi koning.

1. Wan singi en psalm vo dem pikien vo Kora.

2. Masra de bigi, en a habi bigi nem na ini da foto vo wi Gado, na tapo hem santa bergi.

3. Da bergi Zion prodo mooi vo troe; heeli grontapo plisiri vo hem; na da noordsei vo hem da foto vo da bigi koning lidom.

4. Gado de na ini dem paleis; dem sabi, hem de da kibripleksi vo dem.

5. Bikasi loekoe, dem koning ben kom makandra, (vo feti nanga Jerusalem), ma dem ala makandra pasa hem na sei.

6. Di dem si hem nomo, dem verwondroe; dem kom skreki en dem ronwei.

7. Dem kisi wan befi dapee, en wan pyn, leki wan oeman, disi de meki.

8. Nanga wan oostwind joe de broko dem sipi vo Tarsis.

9. So leki wi ben jeri, so wi ben si toe na ini da foto vo Masra Zebaot, na ini da foto vo wi Gado; Gado de holi kibri da foto teego. Sela.

10. We, wi Gado! wi de membre joe boenhatti na ini joe tempel.

11. So leki joe nem de, wi Gado! so joe glori de toe tee na dem hoekoe vo grontapo; joe reti han foeloe nanga geregtigheid.

12. We, meki da bergi Zion plisiri; meki dem wendje vo Juda blyti vo da reti kroetoe vo joe!

13. Waka Zion rontoe, en brasa hem; teli dem toren vo hem!

14. Potti hai boen na dem muur, en go loekoe dem paleis; vo oen kan verteli alasani gi oen pikien en pikienpikien na oen baka.

15. Bikasi da Gado dia de wi Gado teego alatem; hem sa tiri en tjari wi tee wi dede.

Psalm 49.

Fa wi moe troostoe wi srefi, te wi si, dem godlooze soema habi so boen liebi.

1. Wan psalm vo dem pikien vo Kora, disi dem ben meki gi da gran singimeester.

2. Oen piple ala, jere! potti jesi, oen alamal, disi de liebi na grontapo,

3. Laage soema en heisoema, goedoeman en potiman, ala makandra!

4. Mi mofo sa taki vo koni wawan; en da prakticeri vo mi hatti sa foeloe nanga verstand.

5. Mi sa potti mi jesi, jeri gleikenis; en da kibri taki vo mi mi sa poeloe nanga harpoe.

6. Vo sani hede mi sa frede na dem ogri dei, te da onge-

regtigheid vo dem soema, disi trapoe mi na ondro, romboto mi? dwingi vo grebi, bikasi hem sa teki mi. Sela.

7. Dem, disi potti vertrouw na dem goedoe, en disi meki dem srefi bigi nanga da foeloe goedoe vo dem;

8. No wan vo dem sa man, vo verloesoe hem brara, ofoe vo verzoen wan soema nanga Gado;

9. (Bikasi da verloesoe vo dem ziel koste foeloe toemoesi, en vo da hede a moese tan teego.)

10. Alwasi a liebi doro alatem, en alwasi a no si da pori.

11. Bikasi a de si tog, dem koniman dede so boen, leki dem lauman; en dem, disi no habi verstand, go lasi, libi dem goedoe gi trawan.

12. Dem denke troe na ini dem hatti, dem hoso sa tan teego, en dem plesi, dapee dem de liebi, sa tan vo pikien en tee vo pikien pikien; en dem kali dem kondre nanga dem eigen nem.

13. Ma tog dem no kan tan na ini da bigi; dem de leki dem meti, disi go pori.

14. We, da srefi pasi vo dem de wan laufasi vo dem; en tog dem soema, disi kom na dem baka, habi plisiri nanga da taki vo dem.

15. Dem lidom na ini hel leki skaap; en dem opregti soema sa de masra na dem tapo froekoe mamantem; da hel sa njam da mooifasi vo dem, poeloe dem na ini dem hoso.

16. Ma Gado sa verloesoe poeloe mi ziel na ondro da

17. No frede, te wan soema kom wan goedoeman, en te da glori vo hem hoso kom moro bigi.

18. Bikasi te da soema dede, a no sa teki noti, tjari go nanga hem; hem glori no sa go na hem baka.

19. Alwasi na hem liebitem hem srefi feliciteri hcm ziel; en alwasi soema de pryze joe, te joe doe joe srefi boen;

20. Tog a sa go na da famili vo dem tata vo hem; dem no sa si letti nooti.

21. Wan soema, disi bigi en grani, sondro a habi verstand, hem de leki dem meti, disi de go pori.

Fsalm 50.

Fa wi moe dini Gado reti na ini wi hatti.

1. Wan psalm vo Asaf.

Da Gado vo dem Gado, Masra srefi de taki, en a bari grontapo dapee zon hopo tee dapee a go na ondro baka.

2. Na Zion da reti mooi skyn vo Gado komopo.

3. Wi Gado sa kom, en a no sa tapo hem mofo; wan faja sa komoto na hem fesi, disi njam alasani; en wan bigi onweri sa romboto hem.

4. A sa kali hemel tee na tapo, en grontapo (a sa kali toe), vo a kroetoe hem piple.

5. Meki dem santa soema vo mi kom na mi makandra, dem,

disi ben meki wan verbond nanga mi nanga ofrandi.

6. En dem hemel sa preki vo hem gerechtigheid; bikasi Gado srefi de da kroetoeman. Sela.

7. Jere, mi piple, mi sa taki! (Jere) Israel, mi sa getuige, klagge joe. Mi de Gado, en mi de joe Gado.

8. Vo joe offer hede mi no de go strafoe joe; bikasi dem bronoffer vo joe de alatem na mi fesi.

9. Mi no sa teki wan kow na ini joe hoso, ofoe dem boko vo joe hipi.

10. Bikasi ala meti na ini boesi de vo mi, so srefi dem foeloe doezend meti, disi de waka na tapo hem bergi.

11. Mi sabi ala fowloe vo dem bergi; en dem boesimeti na firi de vo mi.

12. Alwasi mi de nanga hangri, mi no sa taki gi joe; bikasi heeli grontapo de vo mi, nanga alasani, disi de dapee.

13. Mi sa njam da meti vo dem bul, dringi da broedoe vo dem boko?

14. Offer Gado tangi, en doe dasani, disi joe ben pramisi gi da moro Heiwan!

15. Kali mi, te joe de na nootoe; dan mi sa helpi joe, en joe sa pryze mi.

16. Ma na wan ogri soema Gado taki: Sani joe habi vo verteli dem gebod vo mi? sani hede joe teki mi verbond na ini joe mofo?

17. Ma tog joe no wani meki mi strafoe joe; en dem woord

vo mi joe teki, trowei na joe baka.

18. Te joe si wan foefoerwan, joe de holi nanga hem; en nanga dem soetaman joe habi gemeenskap.

19. Joe mofo joe libi abra, vo taki ogri, en joe tongo de knoopoe bedriegisani.

20. Joe sidom, taki tegen joe brara; en joe eigen mama pikien joe gongosa.

21. Ala demsani joe ben doe, en mi no ben piki; vo da hede joe denke, mi de so leki joe; ma mi sa strafoe joe, potti alasani reti na joe fesi.

22. We, membre dati, oenoe, disi vergiti Gado, vo mi no begin pliti oen na piesi piesi, en no wan verloesoeman de.

23. Da soema, disi offer tangi, hem de pryze mi; en da soema, disi potti hem pasi reti, hem mi sa sori da helpi vo Gado.

Psalm 51.

David begi pardon vo hem zondoe.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Di hem ben go na Batseba, en di profet Natan ben kom na hem.

3. Sari vo mi, o Gado, vo joe boenhatti hede! poeloe ala mi zondoe vo joe toemoesi bigi gnade hede!

4. Wasi mi boen, poeloe mi ongerechtigheid; krin mi, en poeloe mi zondoe!

5. Bikasi mi sabi da ogri, disi mi ben doe; mi zondoe de alatem na mi fesi.

6. Na joe, en na joe wawan mi ben doe zondoe; mi ben doe ogri na joe fesi; troe, joe de regtvaardig, te joe taki; en joe de zuiver, te joe kroetoe sani.

7. Loekoe, na ini ongeregtigheid mi gebore; en na ini zondoe mi mama ben kisi bele vo mi.

8. Loekoe, joe lobbi da waarheit, disi kibri tee na inisei; troe, tee na inisei joe meki mi kom sabi da reti koni.

9. We, wasi mi nanga yzop, poeloe mi zondoe, meki mi kom krin; wasi mi, meki mi kom weti, moro leki katoen!

10. Meki mi jeri plisiri en blyti (tori), vo dem boon vo mi plisiri baka, disi joe ben masi so.

11. Kibri joe fesi, vo joe no si dem zondoe vo mi; figi en poeloe ala mi ongeregtigheid!

12. Mi Gado, gi mi wan krin hatti; gi mi wan njoe en wan vaste geest!

13. No troesoe mi komoto na joe fesi; no poeloe joe santa Jeje na mi ini!

14. Ma troostoe mi baka nanga joe helpi; en da getrooste geest moese asisteri mi!

15. Dan mi sa leri dem soema, disi pasa joe mofo, meki dem kom sabi dem pasi vo joe; en dem zondaar sa bekeere kom na joe.

16. Verloesoe en poeloe mi na dem broedoe-zondoe; o Gado, joe, di de mi Gado en mi

Helpiman; dan mi tongo sa singi tranga vo joe geregtigheid.

17. Masra, hopo dem lip vo mi, meki mi mofo kan gi joe bigi nem!

18. Bikasi ofrandi joe no wani, anders mi sa wani gi joe dem; bronoffer srefi no switi na joe.

19. Dem reti offer vo Gado, dati de wan broko geest; wan broko en masi hatti joe na sa veragte, mi Gado.

20. We, doe boen na Zion, vo joe gnade hede; hopo dem muur vo Jerusalem baka!

21. Dan joe sa habi joe plisiri nanga dem offer vo geregtigheid, nanga dem bronoffer, en nanga dem heeli offer; dan dem sa offer dem kow na tapo joe altar.

Psalm 52.

David kre vo Döeg.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester,

2. Datem di Döeg, da Edomitri, ben kom gi Saul kenis, taki: David kom na Ahimelek hoso.

3. Sani joe meki joe srefi bigi so nanga joe ogridoe? joe tiran soema! tog da boenhatti vo Gado de go doro aladei.

4. Joe tongo de seekoe ogri wawan; a koti lei leki wan srapoe sebinefi.

5. Joe lobbi ogri moro, leki boen; joe lobbi lei moro, leki vo taki reti. Sela.

6. Joe lobbi ala dem pori woord, joe falsi tongo!

7. We, Gado sa pori joe toe krin krin, a sa broko en poeloe joe, dapee joe de liebi; nanga loetoe a sa poeloe joe na da kondre vo dem liebiwan. Sela.

8. Dem regtvaardige soema sa si dati, en dem sa frede; ma dem sa lafoe hem toe (, taki):

9. Loekoe, dati de da soema disi no ben teki Gado vo hem kragti, ma a ben potti hem vertrouw na hem bigi goedoe; en so a meki hem srefi moro tranga na ini hem ogrifasi.

10. Ma mi de leki wan groen olyfboom na ini Gado hoso; mi potti mi vertrouw na da gnade vo Gado teego alatem.

11. Mi sa pryze joe teego, vo di joe ben doe so; en mi sa wakti joe nem, bikasi nanga hem dem santa soema vo joe habi dem plisiri.

Psalm 53.

Da porifasi vo soema.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre hem nanga Makalat.

2. Dem lauman taki na ini dem hatti: No wan Gado de. Dem no waarti noti, en dem de wan vistesani nanga da takroedoe vo dem. No *wan* de, disi doe boen.

3. Gado na hemel loekoe na ondro na dem liebisoema, vo a si, efi wan soema de, disi habi verstand, en disi soekoe Gado.

4. Ma dem alamal verdwale, dem alamal pori en tingi. No *wan* de, disi doe boen, no wan.

5. Ma hoefasi, dem soema, disi de wroko ongeregtheid, no sabi sani dan? dem, disi njam mi piple, leki dem njam brede? Gado dem no kali.

6. Ma tog alatem dem habi frede na hatti, alwasi noti de vo frede; bikasi Gado panja dem soema boon, disi de rontoe joe, kwinsi joe; joe ben meki dem kom na sjem; bikasi Gado veragte dem.

7. Ke, meki da helpi vo Zion kom na Israel tapo! meki Gado poeloe hem piple na doengroehoso, tjari dem kom baka! Dan Jakob sa blyti, en Israel sa plisiri.

Psalm 54.

David kre vo helpi.

1. Wan oderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Neginot;

2. Datem di dem soema vo Sif ben kom na Saul, taki: David kom kibri na wi dia.

3. Helpi mi, mi Gado, nanga joe nem; meki mi kisi mi reti nanga joe kragti!

4. Mi Gado, jere da begi vo mi; potti jesi na dem woord vo mi mofo!

5. Bikasi vreemde soema hopo tegen mi, en tiran soema de soekoe mi ziel; dem no habi Gado na dem fesi. Sela.

6. Loekoe, Gado de mi Helpi-
K k

man; Masra de na mindri dem soema, disi asisteri mi ziel.

7. Hem sa pai dem vyand vo mi da ogri baka. We, pori dem nanga joe waarheit!

8. Dan mi sa offer gi joe nanga mi heeli hatti; mi sa pryze joe nem, mi Masra; bikasi hem de so switi.

9. Bikasi joe poeloe mi na ini ala mi benauwtoe; en mi hai si hem plisiri na dem vyand vo mi.

Psalm 55.

Vo dem falsi brara.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Neginot.

2. Jere mi begi, mi Gado; no kibri joe fesi, te mi de djeme!

3. Potti jesi na mi, en jere mi, fa mi kre en bari na so wan jamerfasi?

4. Di mi vyand de bari, en dem godlooze soema de kwinsi mi; bikasi dem de potti ongeregtheid na mi tapo; en na ini da hatti-bronfasi dem no kan si mi na hai.

5. Mi hatti henauwtoe na ini mi skin; da skreki vo dede kom fadom na mi tapo.

6. Frede en befi kisi mi; bigi skreki kom moro mi.

7. Mi taki: Ke, efi mi habi flei, leki doifi! dan mi sa flei gowei, vo mi ruste.

8. Loekoe, dan mi sa flei go farawei, tan na woestein. Sela.

9. Mi sa meki hesi, komoto na da stormwinti en na ini da onweri.

10. Masra, pori dem, en platie dem tongo; bikasi mi si feti en trobi na ini da foto.

11. Dei en neti sosani de waka rontoe na tapo dem muur; en ongeregtheid en pina de na ini foto ini.

12. Ogri en pori de na ini; triki en bedriegi no komopo moro na dem strati.

13. Efi mi vyand wawan gi mi sjem, mi sa verdrage; en efi *da* soema wawan, disi no kan si mi na hai, meki hem srefi bigi na mi tapo, mi no sa go kibri vo hem.

14. Ma da *joe* srefi; wan soema vo mi speli, mi fesiman en mi kenis;

15. Wi ben de so switi en familiari makandra, en wi ben waka go na da hoso vo Gado makandra;

16. We, meki dede fadom na dem tapo; meki dem go liebi-liebi na ini hel; bikasi ogridoe wawan de na ini dem hoso en na dem mindri.

17. Ma *mi* sa kali mi Gado, en Masra sa helpi mi.

18. Na sabatem en na mamentem en na dinatem mi sa begi en kre tranga; en hem sa jeri mi stem.

19. Hem ben verloesoe mi ziel, meki mi ruste, komoto na da feti, disi dem ben feti nanga mi; bikasi wan bigi hipi ben kom na mi tapo.

20. Gado sa jeri dati, en a sa plage dem; bikasi hem sidom (na kroetoe) granwei kaba. Sela.

Bikasi dem no verandre moro, en dem no frede Gado.

21. Dem potti dem han na dem soema, disi holi fri nanga dem, en dem broko hem verbond.

22. Dem mofo glati moro leki botro, en tog na ini dem hatti dem holi feti; dem woord vo dem de safoe, moro leki oli, en tog dem de leki blootoe houroe.

23. Teki ala joe hebi, hiti na Masra tapo, hem sa zorgoe vo joe; hem no sa meki dem regtvaardige soema seki, nooiti wantem.

24. Ma joe, mi Gado, sa troesoe dem trawan na ondro tee na ini da dipi pit. Dem (kiliman), disi hangri si broedoe, en dem falsi soema no sa doro dem liebi hafoe srefi. Ma mi sa potti mi vertrouw na joe.

Psalm 56.

David kre na hem Gado.

1. Wan goutoe kleinoed vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Jonat Elem Rekokim, datem di dem Filistri ben kisi hem na Gat.

2. **●** Gado, sari vo mi, bikasi soema wani swali mi; heeli dei dem feti nanga mi, trobi mi.

3. Heeli dei dem vyand vo mi soekoe mi vo swali mi; bikasi foeloe soema de, disi de feti nanga mi; o joe, di de da moro Heiwan!

4. Te mi kom frede, dan mi potti mi vertrouw na joe.

5. Mi sa pryze Gado en da woord vo hem; na Gado mi sa potti mi vertrouw, en mi no sa frede; sani liebisoema kan doe mi.

6. Ala dei dem de drai mi woord; ala dem gedagte de nomo, vo dem doe mi ogri.

7. Dem ron kom makandra, dem kibri dem srefi; en so dem wakti mi foetoe, fa dem sa kisi mi ziel.

8. Ma dem sa man vo ronwei nanga dem ongeregtigheid? Ke, mi Gado, troesoe dem soema na ondro na ini joe hattibron!

9. Joe ben teli tog, hoe meni tron mi ben waka rontoe, kibri; we, potti ala mi haiwatra na ini joe batra. Troe, ibri dropoe de na ini joe boekoe.

10. Te mi kre na joe, dan dem vyand vo mi sa drai baka; dati mi sabi; bikasi Gado de nanga mi.

11. Mi sa pryze Gado en da woord vo hem; nanga Masra mi sa pryze da woord.

12. Na Gado mi potti mi vertrouw, en mi no frede: sani liebisoema kan doe mi?

13. Mi Gado, demsani disi mi ben pramisi joe, de na mi tapo; tangioffer mi sa teki, pai joe.

14. Bikasi joe ben poeloe mi ziel na ini dede; we, joe no sa helpi mi toe, meki mi no naki foetoe, fadom? ma meki mi kan waka na Gado fesi na ini da letti vo dem liebiwan!

Psalm 57.

*Wan begi, di David ben de na ge-
vaar.*

1. Wan goutoe kleinoed vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Altasket; di a ben ron gi Saul, kibri na ini wan horo.

2. Sari vo mi, mi Gado, sari vo mi; bikasi na joe mi ziel potti hem vertrouw, na ondro joe flei mi de soekoe mi kibriplezi, tee da ongeluk kom pasa mi.

3. Na Gado mi sa kre, di de da moro Heiwan; na Gado, disi sa meki mi doro alasani.

4. Tee vo ini hemel hem sa seni helpi gi mi, meki da soema kom na sjem, disi de soekoe vo swali mi. Sela. Gado sa seni hem gnade en hem waarheit.

5. Mi ziel lidom na mindri dem leuw; na mindri fajatiki mi lidom; na mindri dem soema, disi habi tifi leki pyl en lansri; en dem tongo de srapoe houroe.

6. Hopo joe srefi, mi Gado, tee na tapo dem hemel; meki joe glori panja na heeli grontapo.

7. Dem ben seti wan trapoe, dapee mi de waka, en dem kwin-si mi ziel na ondro; dem diki wan horo na mi fesi, ma dem srefi fadom na ini. Sela.

8. Mi hatti klari, mi Gado; mi hatti klari, vo mi singi en pryze joe.

9. Wieki hopo, mi glori! wieki hopo, psalm en harpoe! Froekoe mamantem mi sa wieki hopo.

10. Masra, mi sa pryze joe na mindri dem piple; mi sa singi joe psalm na mindri dem naatsi.

11. Bikasi joe gnade de so bigi, tee a kisi dem hemel; en joe waarheit kisi tee na dem wolkoe.

12. Hopo joe srefi, mi Gado, tee na tapo dem hemel; meki joe glori panja na heeli grontapo!

Psalm 58.

Dem onregtvaardige kroetoeman.

1. Wan goutoe kleinoed vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Al Tasket.

2. Hoefasi, oen taki geregtigheid troe, oen vergadering? Oen kroetoe wan reti kroetoe, oen soema?

3. Ja, na ini hatti oen de wroko ongeregtigheid; oen wegi da kragti vo oen han na grontapo.

4. Dem godlooze soema de verkeerti sinsi dem mama bele; dem leiman verdwale, so hesi dem gebore.

5. Da wisi vo dem de leki snekiwisi; dem de leki wan doofoe pikin sneki, disi de tapo hem jesi,

6. Vo a no jeri da stem vo da tofroeman en sweriman, disi bekwaam vo sweri.

7. O Gado, broko dem tifi na ini dem mofo; Masra, broko en poeloe dem bigi tifi vo dem jonge leuw!

8. Meki dem smelti gowei leki watra, disi de ron alatem; te

dem span dem bo, vo soetoe dem pyl, meki dem de, leki dem koti na piesi piesi.

9. Meki ibriwan vo dem lasi, leki wan pakroo de smelti; leki wan miskraam pikien vo wan oeman dem no moe si da zon.

10. Bifo dem patoe vo oen kan fili dem maka, hem sa teki poeloe dem, dem groenwan en dem drewan.

11. Dem regtvaardige soema sa plisiri, te dem si, fa dem ogriwan kisi dem paiman; en dem sa wasi dem foetoe na ini da broedoe vo dem godlooze soema.

12. Dan dem soema sa taki: Troe, wan paiman de vo dem regtvaardige soema! Troe, wan Gado de, disi holi kroetoe na grontapo.

Psalm 59.

Wan begi na ini nootoe.

1. Wan goutoe kleinnood vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Al Tasket; di Saul ben seni soema go wakti hem hoso, vo a kili hem.

2. **H**elpi mi, mi Gado; poeloe mi na han vo dem vyand vo mi! Potti mi na wan plesi, meki dem soema no kan kisi mi, disi hopo tegen mi!

3. Verloesoe en poeloe mi na dem soema han, disi de wroko ongerechtigheid; poeloe mi na dem kiliman, disi hangri broedoe!

4. Bikasi loekoe, Masra! dem lidom wakti mi ziel; dem tran-

gawan kom makandra na mi tapo, sondro mi ben doe ogri en zondoe, mi Masra!

5. Dem ron meki dem srefi klari, alwasi mi no ben doe ogri. We (Masra,) wieki hopo, helpi mi, en loekoe si!

6. Ke, Masra Gado Zebaot, joe Gado vo Israel, wieki hopo, en kom loekoe ala dem heiden dia; no sari *wan* vo dem, disi doe ongerechtigheid nanga dem falsi hatti! Sela.

7. Na mofo sabatem dem drai baka, dem bari leki wan dagoe, en so dem waka da foto rontoe.

8. Loekoe, dem poeloe toemoesi foeloe takitaki na ini dem mofo; houroe de na ini dem mofo; bikasi (dem taki:) hoe-soema sa jeri dati?

9. Ma joe, mi Masra, sa lafoe dem; joe sa spotoe ala dem heiden.

10. We, di dem tranga so, vo da hede mi sa wakti joe; bikasi Gado de helpi mi.

11. Mi boenhatti Gado sa kom bifo mi; Gado sa meki mi si mi plisiri na dem vyand vo mi.

12. We, no kili dem, vo mi piple no moe vergiti dasani! ma, panja dem nanga joe kragti, en troesoe dem na ondro; mi Masra, joe, di de wi skild!

13. Vo da zondoe vo dem mofo hede, en vo dem woord hede, disi dem poeloe, joe moe kisi dem na ini da bigimembre fasi vo dem, so srefi vo da floekoe en vo dem lei, disi dem verteli.

14. Pori en swali dem sondro pardon! njam dem krin krin, tee dem no de moro; meki dem kom si, Gado de granmasra vo Jakob (famili), en tee na ala hoekoe vo grontapo. Sela.

15. Meki dem drai baka na mofo sabatem, meki dem bari leki wan dagoe; en so dem moe waka da foto rontoe!

16. Meki dem waka rontoe alapee, soekoe njanjam; en meki dem knoeroe, te dem bele no foeloe!

17. Ma mi sa singi vo joe kragti; froekoe mamantem mi sa pryze en singi vo joe gnade; bikasi joe ben helpi mi; en joe ben de mi kibriple si da dei, di mi ben benauwtoe.

18. We, joe mi sa singi, joe, di de mi kragti; bikasi Gado de mi helpi, mi boenhatti Gado.

Psalm 60.

David begi vo hem piple Israel.

1. Wan goutoe kleinoed vo David, vo leri trawan; a ben meki da psalm gi da gran singimeester, vo pre nanga Sjoesjan Edut;

2. Di a ben feti nanga dem Siriaman vo Mesopotamia en nanga dem Siriaman vo Zoba; di Joab kom baka, kili twalfdoezend vo dem Edomitri na da zoutoegron.

3. **M**i Gado, joe, di ben verstootoe en masi wi, di joe hatti ben bron: grantangi, kom loekoe wi baka!

4. Joe, di ben meki grontapo seki en pliti: tapo dem horo baka; bikasi a de seki en kanti.

5. Joe ben sori joe piple wan hebisani; joe ben gi wi wien vo dringi, tee wi kom droengoe.

6. Ma tog, joe ben gi dem soema, disi frede joe, wan flagra, meki dem hopo hem vo da waarheit hede, Sela.

7. Vo dem, disi joe lobbi, moese loesoe baka; we, helpi wi nanga joe reli han, en jere wi!

8. Gado ben taki (wansani) na hem santa plesi; vo dati mi plisiri; mi sa platie Sikem, marki da laage gron vo Sukot.

9. Gilead de vo mi, Manase de vo mi; Efraim de da kragti vo mi hede; Juda de mi granman.

10. Moab de mi wasibeki; na Edom tapo mi sa hiti mi soesoe; en joe, Filistri kondre! plisiri vo mi!

11. Hoesoema sa tjari mi go na ini wan vaste foto? Hoesoema sa kom nanga mi na Edom?

12. A no joe sa doe dati, mi Gado, joe, disi ben verstootoe wi? en joe, mi Gado, disi no ben go na feti nanga dem soldati vo wi?

13. We, helpi wi na ini wi benauwtoe; bikasi liebisoema helpi de vo soso.

14. Nanga Gado wi sa doe bigi wroko; bikasi hem sa trapoe dem vyand vo wi na ondro.

Psalm 61.

Wan koning begi.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Neginot.

2. **M**i Gado, jere da kre bendi hanga kaba, en leki wan vo mi; potti jesi na da begi muur, disi de loekoe vo fa- vo mi! dom.

3. Tee na grontapo dia mi de 5. Dem prakticeri wawan, fa kre na joe, ala di mi hatti de dem sa doe vo troesoe hem so benauwtoe; tjari en potti mi komoto na da hei plesi vo hem; na wan klipstoon tapo, disi hei, dem habi dem plisiri nanga lei- moro leki mi! tori; nanga mofo dem de blesi, ma na ini hatti dem de floekoe.

4. Bikasi joe de mi kibriple- Sela. si, wan tranga toren, dapee mi vyand no kan kisi mi.

5. Na ini joe hoso mi sa tan 6. Ma joe, mi ziel, tan tiri gi liebi teego; na ondro joe flei mi Gado; bikasi hem mi de wakti. sa kibri en ruste. Sela.

6. Bikasi joe, mi Gado, ben 7. Hem wawan de mi klip- jeri, sani mi pramisi; joe ben stoon en mi helpi; hem de feti gi mi da erfenis vo dem, disi vo mi, en vo da hede mi no sa seki.

7. Joe sa meki koning liebi 8. Gado srefi de mi helpiman langa, meki dem jari vo hem en mi glori; hem de da klip- tan tee alatem; stoon, disi de gi mi kragti; na Gado mi de go kibri.

8. Meki a tan sidom na Gado 9. Potti oen vertrouw na hem alatem, oen soema! poeloe oen hatti gi hem; Gado de wi kibri- fesi alatem. We, meki gnade en plesi. Sela.

9. Dan mi sa singi en pryze joe 10. Dem gemeene soema de wan sososani, en dem gransoe- nem alatem; dei vo dei mi sa pai ma de wan leisani; te joe wegi dasani, disi mi ben pramisi. dem, dem alamal de moro ligti, leki noti.

Psalm 62.

Troostoe, te dem vyand trobi wi.

1. Wan psalm vo David, disi 11. No potti oen vertrouw na da dwingi, disi oen dwingi tra- a ben meki gi da gran singi- wan, ofoe na da roover-wroko vo oenoe! Efi oen kisi foeloe meester, gi Jedutun. goedoe, no hanga oen hatti na dati!

2. **M**i ziel tan tiri, wakti 12. Gado ben taki wansani, Gado, disi de helpi mi. dati mi ben jeri toetron, (a taki:) Ala kragti de vo Gado.

3. Hem de mi Klipstoon en mi 13. So srefi joe, o Masra, ha helpi; hem de feti vo mi; en vo boenhatti toe; bikasi joe pai ibri- da hede mi no sa seki toemoesi. wan soema so, leki hem wro-

4. Hoe langa oen alamal de 13. So srefi joe, o Masra, ha feti na wan enkli soema baka? boenhatti toe; bikasi joe pai ibri- oen alamal sa dede; oen sa de wan soema so, leki hem wro- leki wan beskotoepranga, disi ko de.

Psalm 63.*Da reti hangri, vo dini Gado.*

1. Wan psalm vo David: di a ben de na ini da woestein vo Juda.

2. ❶ Gado, joe de mi Gado; froekoe mamantem mi de soekoe joe; mi ziel drewatra vo joe, en mi skin hangri vo joe, di mi de na wan dre en flauw kondre, disi no habi watra.

3. Mi hangri vo si joe kragti en joe glori, so leki mi ben si joe na joe santa hoso.

4. Bikasi joe gnade de moro betre, leki da liebi; mi mofo sa pryze joe.

5. Troe, mi sa pryze joe mi heeli liebitem; na joe nem mi sa hopo mi han.

6. Dan mi ziel sa habi nofo, leki a njam fatoe en spek wawan; en mi mofo sa pryze joe nanga plisiri tongo.

7. Te mi membre joe na mi bedi, dan mi taki vo joe, te mi wieko hopo na neti.

8. Bikasi joe de mi Helpiman; en vo da hede na da kibriple si na ondro joe flei mi sa singi nanga plisiri.

9. Mi ziel de hanga na joe; joe reti han de holi kibri mi.

10. Ma dem trawan, disi soekoe vo pori mi ziel, dem sa go na dem moro dipi plesi na ondro gron.

11. Nanga houroe soema sa kili dem, en dem kraboedagoe sa njam dem.

12. Ma koning sa plisiri nanga Gado; ibriwan, disi sweri na

hem, sa blyti; ma dem leiman mofo sa tapo.

Psalm 64.*Wan begi, vo Gado moe loekoe kibri wi.*

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. ❶ Gado, jeri mi stem, fa mi kre! Kibri mi liebi, meki mi vyand no skreki mi!

3. Kibri mi, meki dasani no kom mi abra, disi dem ogri soema ben prakticeri makandra safri; (kibri mi) vo da oproeroe vo dem soema, disi de wroko ongeregtheid!

4. Dem srapoe dem tongo leki wan houroe; en bita woord dem teki, potti leki dem pyl;

5. Vo soetoe dem vroom soema safri; hesi dem soetoe na dem tapo. sondro frede.

6. Dem gi dem srefi manhatti, makandra vo doe ogri; dem pramisi vo seti trapoe safri, dem taki: Hoesoema sa si dem?

7. Dem prakticeri ala soortoe falsi; dem soekoe alasani, disi de vo soekoe; dem inisei membre en hatti dipi vo troe.

8. Ma Gado sa soetoe dem hesi nanga wan pyl, en dati sa hati dem.

9. Dem eigen tongo sa meki dem srefi fadom; ibriwan soema, disi si dem, sa ronwei.

10. En ala soema sa frede, dem sa taki: dati da Gado wroko; bikasi dem sa potti membre na sani, disi hem doe.

11. Dem regtvaardige soema sa plisiri vo Masra, dem sa potti vertrouw na hem; en ala opregti hatti sa blyti.

Psalm 65.

Wan tangi psalm.

1. Wan psalm en wan singi vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. **O** Gado! safri psalm dem singi joe na Zion; dem pai joe dasani, disi dem ben pramisi.

3. Joe de jeri da begi vo soema; vo da hede ala soema moe kom na joe.

4. Da ogridoe vo wi de kwinsi wi tranga; we, gi wi pardon vo wi zondoe!

5. Blesi vo da soema, disi joe verkiesi, en disi joe gi pasi, vo a liebi na ini dem gadri vo joe! Wi sa kisi nofo vo ala dem goe-doe vo joe hoso en vo joe santa temple.

6. Skrekisani joe sa piki wi nanga joe geregtigheid, o Gado, wi Helpiman; ala hoekoe vo grontapo en dem farawei zee-kanti sei potti dem vertrouw na joe tapo.

7. Joe, disi potti dem bergi vaste nanga joe tranga; kragti joe ben teki gesper na joe skin.

8. Joe meki da baribari vo da bigi zee moe kaba; so srefi da krasifasi vo dem bare en da krasifasi vo dem piple joe bedare.

9. Dem, disi de liebi tee na dem farawei hoekoe, dem frede vo dem marki vo joe; joe meki dem, disi komopo na mamam-

tem en na sabatem, singi nanga plisiri.

10. Joe bezoekoe grontapo, gi hem watra, meki a kisi foe-loe goedoe. Da riba vo Gado habi foeloe watra. En te joe meki da gron klari kaba, dan joe meki dem areisi gro mooi vo troe.

11. Te da gron tjapoe, dan joe gi hem vo dringi boen boen, meki da doti kom glati, nanga areen joe meki hem safoe; en so joe blesi dasani, disi de gro na hem tapo.

12. Joe blesi da jari nanga joe gnade; en dem foetstapoe vo joe nati en dropoe vo da fatoe.

13. Dem sabana na woestein dropoe toe; en dem pikin bergi plisiri na ala sei.

14. Dem sabana lai nanga skaap; en dem laage plesi lai nanga areisi; dem plisiri, en dem singi toe.

Psalm 66.

Wan tangi psalm vo dem wonder-wroko vo Gado.

1. Wan singi en wan psalm, disi dem ben meki vo da gran singimeester.

Oen kondre ala, plisiri vo Gado, en bari!

2. Singi psalm vo da glori vo hem nem! pryze hem na wan glorifasi!

3. Taki na Gado: Ke, hoe skreki wroko joe doe! Vo joe bigi kragti hede dem vyand vo joe sa saka dem srefi na joe ondro.

4. Heeli grontapo moese an-begi joe, en singi joe, en pryze joe nem! Sela.

5. Kom, loekoe si dem wroko vo Gado! Troe, hem doe skreki wroko na wi liebisoema.

6. A ben verandre da zee, meki a tron wan dre gron; nanga foetoe dem waka da pasi doro; en na dapee wi ben plisiri vo hem.

7. Hem regeere teego nanga hem kragti; hem hai de loekoe dem piple; a meki dem oproeroe soema no kan hopo dem srefi. Sela.

8. Oen piple, pryze wi Gado! Meki soema jeri da stem, fa oen pryze hem!

9. Bikasi hem de holi wi ziel na liebi, a no meki wi foetoe glati, fadom.

10. Bikasi joe, mi Gado, ben probeeri wi; joe ben smelti wi, krin wi, leki dem smelti silver, vo krin hem.

11. Joe ben meki dem hiti wi na ini doengroehoso; wi foetoe joe potti na boeje.

12. Joe ben meki soema rei (nanga hasi) na wi hede tapo; faja nanga watra wi ben waka doro; ma joe ben tjari wi komoto dapee, potti wi na wan switi plesi.

13. Vo da hede mi sa go na ini joe hoso nanga bronoffer; mi sa pai joe, sani mi ben pramisi;

14. Dasani, disi mi tongo ben poeloe, en disi mi mofo ben taki, datem di mi ben de na nootoe.

15. Mi sa offer joe fatoe bronoffer, da smoko vo dem skaap;

kow nanga boko mi sa offer. Sela.

16. Kom dia, en jere, oen alamal, disi frede Gado; mi sa verteli, sani hem ben doe na mi ziel.

17. Na hem mi ben kre nanga mi mofo; en mi tongo ben hopo hem nem.

18. Efi mi ben membre onge-regtigheid na ini mi hatti, Masra no ben sa jeri mi.

19. Ma tog, Gado ben jeri mi troe; a ben potti jesi na da stem, di mi ben begi.

20. Grantangi vo Gado, disi no veragte da begi vo mi, en disi no poeloe hem gnade na mi tapo!

Psalm 67.

Wan begi en tangi ro da blesi ro Gado.

1. Wan psalmsingi, disi dem ben meki gi da gran singimeester, vo pre na Neginot.

2. Gado moe sari vo wi, en blesi wi; a moe meki hem fesi skyn na wi tapo! Sela.

3. Meki soema na grontapo kom sabi joe pasi; en ala heiden (moe kom sabi) da bigi helpi vo joe.

4. Meki dem piple pryze joe, mi Gado! meki ala piple pryze joe!

5. Meki dem naatsi blyti, meki dem singi nanga plisiri; bikasi joe sa kroetoe dem piple nanga geregtigheid, en joe sa regeere dem soema na grontapo. Sela.

6. Meki dem piple pryze joe, mi Gado! meki ala piple pryze joe!

7. Dan grontapo sa gi hem vroektoe; en Gado, wi Gado, sa blesi wi.

8. Troe, Gado sa blesi wi; en ala hoekoe vo grontapo sa frede hem.

Psalm 68.

Wan profetitaki vo da glori vo Kristus.

1. Wan psalmsingi vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Gado moe hopo, meki dem vyand vo hem moese panja en lasi; en dem, disi no lobbi hem, moese ron gi hem!

3. Jagi dem, meki dem lasi, leki smoko lasi, te winti jagi hem; leki wassi smelti na ini faja, so dem godlooze soema moe pori na Gado fesi!

4. Ma dem regtvaardige soema moese blyti; nanga plisiri dem moese djompo na Gado fesi; nanga dem heeli hatti dem moese vrooliki!

5. We, singi Gado! singi psalm gi hem nem! hopo pasi gi da soema, disi de rei na tapo dem hemel; a nem Masra! djompo na hem fesi nanga plisiri!

6. Hem de da tata vo dem, disi no habi tata, en da afkati vo dem weduwe; hem de Gado na ini hem santa hoso.

7. Gado meki dem soema, disi no habi wan soema, kisi dem hoso foeloe nanga pikien; en

dem, disi de na boeje na doen-groehoso, hem de poeloe dapee; ma dem oproeroe soema moe liebi na wan dre kondre.

8. O Gado, di joe ben waka go na joe piple fesi, di joe ben waka da woestein doro, Sela:

9. Datem grontapo ben befi, en dem hemel ben dropoe na Gado fesi; Sinai srefi ben seki na fesi vo Gado, disi de da Gado vo Israel.

10. Wan switi areen joe ben seni kom, mi Gado; njoe kragti joe gi baka na joe erfenis, di a ben kom flauw.

11. Da hipi vo joe ben liebi dapee, joe, mi Gado, ben meki sani klafi vo dem potiwan, nanga joe boenhatti.

12. Masra ben gi hem woord; dem boodskopoeman ben foeloe vo troe, disi ben tjari da boen njoesoe kom.

13. Dem koning vo dem hipi soldati ronwei, dem ronwei; en da Missi, disi tan na hoso, teki da foefoer goedoe, platie.

14. Alwasi oen lidom geruste na mindri toe hipi stoon, tog oen sa tron leki dem flei vo wan doifi, disi lai nanga silver, en dem wiwiri vo hem blinki leki goutoe.

15. Di da Almagtige ben potti koning dapee panja panja, heeli kondre kom weti leki sneuw na tapo (da bergi) Zalmon.

16. Da bergi vo Gado de leki da bergi Basan, wan hei en fatoe bergi.

17. Sani oen djompo so, oen

hei bergi? *Da* bergi dia Gado ben lobbi, vo hem liebi dapee; en dia Masra sa tan liebi toe teego.

18. Dem wagi vo Gado de twenti doezend, en doezend tron doezend; Masra de na dem mindri, leki na Sinai, na da santa plesi vo hem.

19. Joe ben hopo go na tapo, joe potti da doengroehoso srefi na boeje; en joe kisi presenti, vo platie gi soema, gi dem oproeroewan srefi, meki Masra Gado kan liebi na dem mindri.

20. Grantangi vo Masra, bikasi dei vo dei a lai wi (nanga blesi); da Gado de wi Helpiman! Sela.

21. Da Gado vo wi de wan Gado, disi de helpi wi; Gado Masra kan poeloe soema na ini dede.

22. Ma Gado sa masi da hede vo dem vyand vo hem, nanga da wiwiri-hede vo dem soema, disi de go doro nanga da ogri-doe vo dem.

23. Masra ben taki: Mi sa tjari dem kom baka, komopo na Basan; mi sa tjari dem kom baka, komopo na ini da dipi zee;

24. Vo joe kan dipi joe foe-toe na ini da broedoe vo dem vyand vo joe, en meki da tongo vo dem dagoe vo joe lekki hem.

25. Dem ben si dem foetstapoe vo joe, mi Gado; dem foetstapoe vo mi Gado, mi koning, fa joe go na ini da santa plesi.

26. Dem singiman waka na fesi, dem muzikanti na baka;

dem wendje nanga poukoe ben de toe na dem mindri.

27. Pryze Gado na ini dem gemeente; pryze Masra, oenoe, disi komopo na ini da pit vo Israel!

28. Loekoe da pikin Benjamin, da granman vo dem; en dem granmasra vo Juda nanga dem hipi; so srefi dem granmasra vo Zebulon en dem granmasra vo Naftali.

29. Joe Gado ben hopo joe kragti; we, mi Gado, gi joe wroko kragti, disi joe ben wroko na wi!

30. Vo joe temple hede, disi de na Jerusalem, dem koning sa tjari presenti kom gi joe.

31. Krasi dem ogri meti, disi sidom kibri na ini warimba, nanga da hipi vo dem kow en vo dem pikin kow na mindri dem piple; meki dem saka dem srefi nanga som piesi silver. Hem jagi dem piple panja, disi lobbi feti.

32. Dem gransoema vo Egipti sa kom; Etiopia sa langa hem han hesi, loekoe na Gado.

33. Oen koningkondre na grontapo, singi Gado! Singi psalm gi Masra! Sela.

34. Singi Hem, disi de rei na ala dem hemel tapo, sinisi fosi begin. Loekoe, a de seni hem stem gowei, wan kragti stem.

35. Verteli, fa Gado tranga! Hem glori de na Israel tapo, en hem kragti de na ini dem wolkoe.

36. O Gado, na ini dem santa plesi vo joe, joe de meki wi

skreki! Da Gado vo Israel gi ma gi dem brara vo mi; en dem kragti en tranga na hem piple. pikien vo mi mama no sabi mi. Grantangi vo Gado!

Psalm 69.

Da pina vo da Messias.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Sjosjanim.

2. **O** Gado, helpi mi; bikasi da watra kisi mi tee na mi ziel!

3. Mi soengoe na mi wan dipi swampoe, dapee foetoe no kan kisi gron; mi fadom na ini dipi watra, en da floedoe ron pasa mi abra.

4. Mi kre so tee mi weri, mi neki dre krin krin, en mi hai kom flauw, di mi moese wakti mi Gado so langa.

5. Dem soema, disi no kan si mi na hai, sondo mi ben doe dem wansani, dem de moro foe-loe, leki wiwiri de na mi hede. En dem, disi vyand nanga mi vo noti soso, en disi de soekoe vo pori mi, dem kom tranga vo troe. Mi moese pai dasani baka, disi mi no ben foefoer

6. O Gado, joe sabi da laufasi vo mi; dem zondoe vo mi no kibri na joe.

7. Masra Zebaot, no meki dem soema, disi de wakti joe, mi Masra, moe kisi sjem vo mi hede! No meki *dem*, disi soekoe joe, o Gado vo Israel, kom na sjem vo mi hede!

8. Bikasi vo joe hede mi verdrage, vo dem kosi mi; da sjem kom tapo mi fesi.

9. Mi kom wan vreemde soe-

ma gi dem brara vo mi; en dem pikien vo mi mama no sabi mi.

10. Bikasi da feti, di mi ben feti vo joe hoso, njam mi hatti krin krin; en da kosikosi vo dem soema, disi ben kosi joe, kom fadom na mi tapo.

11. Mi ben kre, en mi pina mi ziel nanga fasten; ma dati dem teki toe vo spotoe mi.

12. Mi ben teki maka, weri vo mi klosi; ma dati ageen dem teki, spotoe mi.

13. Dem soema, disi sidom na doro mofo; taki leitori vo mi; en dem droengoeman singi mi na strati.

14. Ma *mi* de begi na joe, mi Masra; tog joe sa teki da begi, mi Gado, nanga da toemoesi bigi gnade vo joe; jeri mi nanga da getrouw helpi vo joe!

15. Poeloe mi na ini da swampoe, meki mi no soengoe krin krin! Verloesoe en poeloe mi na dem soema han, disi habi ogri-hatti vo mi; poeloe mi na ini da dipi watra!

16. Meki mi no verzuipi na ini da watrafloedoe; meki da dipi horo no swali mi; no meki da pit sloiti hem mofo na mi tapo!

17. Masra, jeri mi! bikasi joe gnade de so bigi; drai loekoe mi nanga joe toemoesi lobbi hatti!

18. No kibri joe fesi gi joe knegti; bikasi mi de so benauw-toe; jere mi hesi!

19. Kom klosibei na mi ziel, en verloesoe hem! verloesoe mi, vo ala mi vyand hede!

20. Joe sabi, fa dem kosi en nanga singi; en nanga takitangi spotoe mi, en hoe sjem dem gi mi sa meki hem bigi. mi; joe hai si ala mi vyand.

21. Da kosikosi broko mi hatti, a gi mi wan hebi vo troe. Mi wakti, efi wan soema sa habi medelyden, ma no wan soema de; mi ben soekoe troostoeman, ma mi no finni.

22. Gal dem gi mi vo njam, en azyn dem gi mi vo dringi, di mi ben drewatra.

23. We, meki dem tafra tron wan tetei en netti gi dem srefi; meki dem kisi dem paiman boen boen, meki dem fadom na ini dem eigen trapoe!

24. Meki dem hai doengroe, vo dem no kan si; meki dem bigi foetoe seki alatem!

25. Poeloe joe hattibron na dem tapo! kisi dem fajafaja nanga da hattibron vo joe!

26. Dem hoso moese tan soso, en no wan soema moese liebi na ini dem tenti!

27. Bikasi dem vervolge da soema, disi joe ben fom kaba; en dem meki wan soso takitaki vo da pyn vo dem soema, disi joe ben masi.

28. We, meki dem doe zondoe na zondoe tapo; meki dem no kom na joe geregtigheid!

29. Poeloe dem na ini da boekoe vo liebi; meki dem nem no skrifi nanga di vo dem regtvaardige soema makandra!

30. Ma mi de poti en nanga pyn. Da helpi vo joe, mi Gado, moe hopo mi baka!

31. Mi sa pryze Gado nem

32. Dati sa switi na Masra, moro leki wan kow, disi habi toetoe en pliti foetoe.

33. Dem mofina soema sa si dati, en dem sa blyti; en oenoe, disi soekoe Gado, oen hatti sa liebi.

34. Bikasi Masra de jeri dem potiwan; en a no veragte dem boejeman vo hem.

35. Hemel en grontapo moese pryze hem, so srefi da bigi zee nanga alasani, disi de liebi na ini.

36. Bikasi Gado sa verloesoe Zion, en dem foto vo Juda hem sa bouw; en soema sa liebi dapee na dem eigendom.

37. En da siri vo dem knegti vo hem sa kisi da kondre vo dem erfenis; en dem, disi lobbi hem nem, sa tan liebi dapee.

Psalm 70.

David begi, vo Masra moe helpi hem.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo membre sani.

2. **O** Gado, meki hesi, vo verloesoe mi! meki hesi, vo helpi mi, mi Masra!

3. Meki dem soema, disi de soekoe mi ziel, kom na sjem en spot; meki *dem* soema drai baka, kom na broeja, disi wensi mi ogri!

4. Meki dem, disi taki: ha! ha! drai baka, vo dem kisi dem paiman vo da kosikosi vo dem!

5. Ma ala dem, disi soekoe joe, moese blyti en plisiri vo

joe; en dem, disi lobbi da helpi vo joe, moe taki alatem: Gado de wan bigi Gado!

6. Mi *mi* de poti en mofina; o Gado, meki hesi, kom na mi! Joe de mi Helpiman en mi verloesoeman; no tan langa, mi Masra!

Psalm 71.

Wan tra begi ageen.

1. Masra, na joe mi potti mi vertrouw; no meki mi kom na sjem no wantem!

2. Verloesoe mi nanga joe geregtigheid en helpi mi! Draï joe jesi gi mi en helpi mi!

3. Joe moe de wan tranga hoso gi mi, dapee mi kan go kibri alatem; tog joe ben pramisi vo verloesoe mi; bikasi joe de mi klipstoon en mi fortres.

4. Mi Gado, helpi en poeloe mi na da ogri soema han, na han vo da onregtvaardige soema en vo da tiran!

5. Bikasi na joe mi potti ala mi hoop, Masra Gado; na joe ben vertrouw sinsi mi jonge jari.

6. Joe ben de mi asisteri sinsi mi mama bele; joe srefi ben helpi mi, poeloe mi na mi mama bele. We, joe mi de pryze alatem.

7. Mi ben dangra foeloe soema; ma joe de wan tranga kibriplesi vo mi.

8. Meki mi mofo foeloe ala dei, vo pryze joe en vo gi joe glori!

9. No verstootoe mi na mi ouroe jari; no libi mi, te mi kom zwaki!

10. Bikasi dem vyand vo mi de taki vo mi; en dem, disi lidom wakti mi ziel, prakticeri makandra,

11. Dem taki: Gado libi hem kaba; feti na hem baka, en kisi hem; bikasi no wan soema de helpi hem.

12. O Gado, no tan farawei vo mi; mi Gado, meki hesi, helpi mi!

13. Meki dem vyand vo mi ziel kom na sjem, meki dem porri; en dem, disi soekoe mi ongeluk, moese lai nanga spot en sjem!

14. Ma mi sa hoop (vo joe) alatem; en mi sa pryze joe moro moro.

15. Mi mofo sa verteli vo joe geregtigheid; heeli dei (mi sa taki) vo da bigi helpi vo joe; ma mi no kan teli ala.

16. Mi sa waka nanga da kragti vo Masra Gado; mi sa pryze joe geregtigheid, di vo joe wawan.

17. O Gado, joe srefi ben leri mi sinsi mi jonge jari; en tee tidei jete mi taki vo dem wonderwroko vo joe.

18. We, mi Gado, no verlate mi toe, di mi kom ouroe noja, en mi wiwiri weti, meki mi sori joe kragti fosi gi dem disitemsoema, en meki mi taki vo joe magti gi ala dem, disi sa kom jete!

19. So srefi joe geregtigheid, mi Gado, a hei vo troe; joe, di ben doe bigisani. O Gado, hoe-soema de geersi joe?

20. Joe ben meki mi si bigi nootoe en ongeluk, ma tog joe sa gi mi liebi baka; joe sa hali mi poeloe mi baka na ini da dipi na ondro gron.

21. Joe sa meki mi kom bigi moro moro, en joe sa troostoe mi na ala sei.

22. Dan mi sa pryze joe toe nanga psalmsingi vo joe vertrouwfasi, mi Gado; mi sa singi joe nanga harpoe, joe, di de da Santawan vo Israel.

23. Mi mofo sa bari nanga plisiri, te mi singi psalm gi joe, so srefi mi ziel toe, disi joe ben verloesoe.

24. Mi tougo srefi sa taki vo joe geregtigheid da heeli dei. Bikasi dem soema, disi de soekoe mi ongeluk, moese kom na sjem en spot.

Psalm 72.

Vo Kristus en vo hem kondre.

1. Wan psalm, disi dem ben meki gi Salomo.

● Gado, gi koning dem wet vo joe; en gi joe geregtigheid na da pikien vo koning!

2. Dan hem sa kroetoe joe piple nanga geregtigheid, en dem mofina soema vo joe nanga reti.

3. Dem bergi sa tjari vreede kom gi piple, en dem pikin bergi geregtigheid.

4. Hem sa meki dem mofina soema na kondre kisi dem reti, en dem poti soema pikin a sa helpi; en dem soema, disi de kwinsi trawan, a sa masi.

5. Dem sa frede joe, so langa zon nanga moen sa de, dem pikien tee vo pikien pikien.

6. Hem sa kom na ondro, leki areen fadom na wan sabana, disi koti njoenjoe; leki dem dropoe, disi nati grontapo.

7. Da regtvaardige soema sa gro na hem boen tem, tee a meki blomelje, en a sa habi foeloe vreede so langa moen sa de.

8. Hem sa de Masra toe, komoto na *wan* zee tee na da trawan, komoto na da bigi riba, tee na dem hoekoe vo grontapo.

9. Dem soema, disi de liebi na woestein, sa boigi na hem fesi, en dem vyand vo hem sa lekki da stof.

10. Dem koning vo Tarsis en vo dem eiland sa tjari presenti kom; so srefi dem koning vo Skeba en vo Seba sa offer dem presenti.

11. Ala koning sa anbegi hem, en ala heiden sa dini hem.

12. Bikasi hem sa verloesoe da poti soema, disi de kre, nanga da mofina soema, disi no habi wan helpiman.

13. A sa habi medelyden nanga da poti en mofina soema; en dem mofina soema ziel a sa verloesoe.

14. A sa bevry dem ziel, poeloe dem na ondro kwinsi en tranga, en dem broedoe sa diri na hem hai.

15. Hem sa liebi, en dem sa gi hem vo da goutoe vo Skeba. En dem sa begi vo hem alatem; ala dei dem sa blesi hem.

16. Alwasi dem sai wan han foeloe siri na ini gron na tapo dem pinti vo dem bergi, tog da vroektoe vo hem sa seki leki Libauon; en di vo foto sa meki blometje, leki da grasi vo gron-tapo.

17. Hem nem sa tan tee vo alatem; so langa leki zon sa de, hem nem sa go doro, tee na pikien en pikien pikien; en nanga hem dem sa finni blesi; ala heiden sa blesi en pryze hem.

18. Grantangi vo Gado Masra, da Gado vo Israel; hem wawan doe wonderwroko.

19. Grantangi vo da glori nem vo hem teego! Heeli grontapo moese kom foeloe nanga hem glori! Amen, ja Amen.

20. Now dem begi vo David, da pikien vo Isai, kaba.

Psalm 73.

Da geluk vo dem ogri soema, en da ongeluk vo dem vroom soema kan dangra wi pikinso.

1. Wan psalm vo Asaf.

Troe, Gado ha boenhatti vo Israel, vo dem, disi habi wan krin hatti.

2. Ma mi? pikinmoro mi ben naki mi foetoe; pikinmoro mi foetoe ben glati, fadom.

3. Bikasi mi ben djaloesome vo dem lauman, di mi si, fa dem godlooze soema habi so boen liebi.

4. Bikasi dem no habi wan pyn tee dem dede, en dem kragti no seki.

5. Dem no habi ongeluk leki tra soema; en dem no habi plaag toe leki tra soema.

6. Vo da hede da bigimembrefasi de rontoe dem leki wan (goutoe) ketting; asranti de tapo dem leki wan klosi.

7. Dem hai pili nanga fatoe; dem habi moro, leki dem hatti kan wensi.

8. Dem zoigi soema broedoe; en nanga ogri hatti dem taki, fa dem sa kwinsi trawan; dem habi toemoesi bigi taki.

9. Dem potti dem mofo tee na hemel, en dem tongo waka heeli grontapo doro.

10. Vo da hede hem piple drai kom diasos, dapee dem kwinsi someni watra gi dem, wan heeli kometje foeloe.

11. En dem taki: Fa Gado sa doe sabi? Fa da moro Heiwan sa ke vo dem?

12. Loekoe, dem soema dia de so ogri, en tog dem habi boen liebi na grontapo; dem hipi goe-doe na goedoe tapo.

13. Troe, mi ben krin mi hatti vo soso; vo soso mi ben wasi mi han, holi mi srefi son-dro foutoe.

14. Bikasi heeli dei dem plage mi; ibri mamantem mi kisi mi strafoe.

15. Efi mi taki, mi srefi sa taki so toe, dan mi ben sa doe kroekoetoe na da heeli speli vo dem pikien vo joe.

16. Mi ben prakticeri dasani, efi mi kan begreipe dasani; ma a ben hebi toemoesi vo mi,

17. So langa tee mi go na ini dem santaplesi vo Gado, en di mi kom si da kaba vo dem.

18. Troe, joe potti dem na glati plesi; en dan joe meki dem fadom en pori.

19. Ke, fa dem pori so, leki na *wan* moment! Nanga skreki dem kaba tee dem tron noti.

20. Leki wan drem de, te wan soema de wieki: so, mi Masra, te joe wieki, joe sa veragte da printje vo dem.

21. Di dasani ben koti mi hatti, en a ben soetoe mi na ini mi bele;

22. Datem mi ben de wan lauman, en mi no ben sabi wansani; mi ben de leki wan meti na joe fesi.

23. Ma tog mi sa tan nanga joe alatem; bikasi joe ben holi mi na mi reti han.

24. Joe sa tiri en tjari mi so leki a boen na joe hatti; en bakatem joe sa teki mi kom na joe glori.

25. Hoesoema mi habi na hemel, boiti joe? en na grontapo dia mi no hangri toe vo wan soema, boiti vo joe.

26. Alwasi mi skin en mi ziel kom flauw, tog Gado de alatem da kragti vo mi hatti en mi porsi.

27. Bikasi loekoe, dem, disi de farawei vo joe, sa pori en lasi; joe kili en pori ala dem, disi go hoeroe, libi joe.

28. Ma vo *mi* a de boen, vo mi tan klosibei na Gado, en vo mi potti mi vertrouw na Masra Gado, meki mi verteli ala joe wroko.

Psalm 74.

Vo da pina vo kerki.

1. Wan onderwyze - psalm vo Asaf.

❶ Gado, fa joe verstootoe wi so krin krin? Fa da hatti-bron vo joe de smoko so na tapo dem skaap vo joe eigen sabana?

2. Membre joe gemeente, disi joe ben winni vo joe srefi sinsi ouroetem kaba, en disi joe ben verloesoe, vo a moe de joe erfenis, dati de da bergi Zion, dapee joe de liebi.

3. Hopo joe foetoe, kom loekoe, fa dem pori alasani alatem! Troe, da vyand pori alasani na da santa plesi.

4. Dem vyand vo joe bari tee na mindri dem plesi, dapee joe (nanga joe gemeente) kom makandra; dem teki dem eigen marki, potti dem vo marki.

5. Ibriwan kisi wan bigi nem, efi a hopo hem aksi hei, naki na ini dem bigi bigi boom.

6. Da so dem broko en pori ala dem mooi kotiwroko na ini temple na wantron noja, nanga aksi en hamera.

7. Branti dem potti na ini joe santa plesi; en da heeli plesi, dapee joe nem de liebi, dem pori tee na gron.

8. Dem taki na ini dem hatti: Meki wi teki poeloe alasani wantem. Ala kerki vo Gado na kondre dem bron.

9. Wi no si dem marki vo wi; no wan profet de moro; no wan soema de nanga wi dia, disi

sabi, hoe langa (dati sa go do-ro so).

10. Ke, mi Gado, hoe langa dem fetiman sa kosi so? da vyand sa kosi joe nem dan alatem?

11. Vo sani hede joe poeloe joe han baka, da reti han vo joe? Hali en poeloe hem na tapo joe borst, en meki dasani kaba!

12. Tog Gado de mi koning sinsi ouroetem, disi de helpi ala soortoe helpi reti mindri na grontapo.

13. Nanga joe kragti joe ben platie da bigi zee; en dem kaiman hede joe broko na ini watra.

14. Dem leviatan hede joe ben broko en masi, en dem meti joe gi na dem piple na woestein, meki dem njam.

15. Joe ben meki pit en kriki, di joe ben pliti da stoon; ma bigi riba joe ben meki dre.

16. Dei nanga neti de vo joe; joe ben meki da letti en da zon.

17. Joe srefi ben potti ala dem dam vo grontapo; warmtem en kouroetem joe ben meki toe.

18. We, membre tog, fa da vyand ben kosi Masra; en wan lau piple ben spotoe joe nem.

19. No gi da ziel vo joe tonterdoifi abra na dem krasi meti; no vergiti da pikin hipi vo dem mofina soema vo joe so krin krin!

20. Loekoe na da verbond! bikasi dem doengroe plesi na grontapo foeloe nanga tiran soema hoso.

21. Ke, no meki dem, disi de na ondro kwinsi, moese drai

gowei baka nanga sjem! Meki dem mofina en poti soema kan pryze joe nem!

22. Hopo, mi Gado, en plyti joe eigen zaak; membre da kosi-kosi, disi dem lauman de kosi joe ala dei!

23. No vergiti da baribari vo dem vyand vo joe; bikasi da krasifasi vo dem, disi hopo tegen joe, kom ogri moro moro.

Psalm 75.

Da beker vo Gado.

1. Wan psalm en wan singi vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Al Tasket.

2. **W**i taki joe tangi, o Gado, wi taki joe tangi, vo di joe nem de so klosibei; en wi verteli ala joe wonderwroko.

3. Te mi kom na mi wroko, disi joe ben pramisi mi, dan mi sa kroetoe wan reti kroetoe.

4. Heeli kondre nanga ala soema, disi de liebi na ini, ben smelti gowei; ma mi ben potti dem poste vo hem, meki dem tranga baka. Sela.

5. Mi ben taki gi dem lauman: Oen no moese lau so! En na dem godlooze soema mi taki: No hopo da toetoe so hei!

6. No hopo oen toetoe so hei; no taki so nanga styfi neki!

7. Bikasi vo kom hei, dati no komopo na oost, ofoe na west, ofoe na woestein.

8. Ma Gado de (da reti) kroetoeman; *wan* soema hem de saka na ondro, en da trawan a hopo.

9. Bikasi Masra habi wan beker na hem han, disi dem ben kanti foeloe nanga moksi wien, disi de wroko; en vo da wien hem de kanti gi soema; ma da doti vo hem ala dem godlooze soema na grontapo sa zuige en dringi.

10. Ma mi sa taki vo dati teego; mi sa singi en pryze da Gado vo Jakob.

11. So srefi mi sa koti poeloe ala dem toetoe vo dem godlooze soema; ma dem toetoe vo dem regtvaardige soema mi sa hopo na hei.

Psalm 76.

Da Helpiman vo da kerki vo Gado.

1. Wan psalm en wan singi vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Neginot.

2. **A**la soema na Juda sabi Gado, en a habi bigi nem na Israel.

3. Hem tenti de na Salem, en hem hoso de na Zion.

4. Na dapee hem ben broko dem faja pyl vo da bo, da skild en da houroe en da heeli feti. Sela.

5. Joe de moro mooi, en joe habi moro glori, leki dem foe-foer-bergi.

6. Dem stoutoehatti soema srefi, trawan ben kom foefoer-demsani, di dem ben slibi da slibi vo dem; en no wan vo dem knapoe mansoema ben finni dem eigen han.

7. Di joe krasi dem, o Gado vo Jakob, dati meki dem wagi

srefi nanga dem hasi fadom na ini dedeslibi.

8. Troe, soema moese frede joe; hoesoema sa man vo tanapoe na joe fesi, te joe hatti de bron?

9. Joe ben meki soema jeri wan vonis komoto na ini hemel, en heeli grontapo kom frede, a tan tiri,

10. Di Gado ben hopo vo holi kroetoe, vo a helpi ala mofina soema na grontapo. Sela.

11. Troe, da hattibronfasi vo soema sa meki joe kisi bigi nem; en dasani, disi libi abra jete vo da hattibron, joe sa tai na joe skin leki wan banti.

12. Pramisi Masra, oen Gado; en holi dem pramisi toe! Oen alamal, disi rontoe hem, moe tjari presenti kom gi da Gado, disi de vo frede!

13. Hem meki dem granman lasi hatti; en dem koning vo grontapo moese frede hem.

Psalm 77.

Vo dem vroom soema pina en troost.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, gi Jedutun.

2. **M**i de kre na Gado nanga mi stem; na Gado mi kre, en hem sa jeri mi.

3. Datem, di mi ben benauwt, mi ben soekoe Masra; na neti mi ben langa mi han, mi no ben weri; mi ziel no ben wani teki wan troost.

4. Te mi membre Gado, mi kisi wan sari; en te mi prakti-

ceri wansani, mi ziel kom flauw.
Sela.

5. Joe ben holi mi hai, meki dem tan krin; mi ben de so flauw, tee mi no kan taki.

6. Mi ben membre da ouroetem, dem jari, di pasa.

7. Na neti mi kom membre da singi vo mi nanga harpoe; mi taki tori nanga mi eigen hatti; en mi geest ondersoekoe sani.

8. Hoefasi, Masra sa verstootoe soema dan tee vo alatem? a no sa habi boenhatti moro?

9. Da gnade vo hem kaba dan krin krin? Da pramisi kisi hem marki now tee vo alatem?

10. Somtem Gado vergiti, vo sari soema? Somtem na ini da hattibron a sloto hem sarihatti krin krin? Sela.

11. Na baka mi taki: We, dati de mi pina; ma tog da reti han vo da moro Heiwan kan verandre alasani.

12. Mi sa membre dem wroko vo Masra; troe, mi sa membre dem wonderwroko, disi joe ben doe sinsi ouroetem.

13. Mi sa prakticeri ala joe wroko, verteli alasani, disi joe ben doe.

14. O Gado, da pasi vo joe de santa! Hoepee so wan bigi Gado de, leki da Gado vo wi de?

15. Joe de da Gado, disi doe wonderwroko; joe meki ala piple si da kragti vo joe.

16. Nanga joe tranga han joe ben verloesoe joe piple, dem pikien vo Jakob en vo Josef. Sela.

17. Dem watra ben si joe, mi Gado; troe, dem watra ben si joe, en dem befi; dem dipi dipi plesi srefi ben seki.

18. Dem blaka wolkoe poeloe dem watra, dem moro hei wolkoe ben dondro; so srefi dem pyl vo joe waka panja.

19. Da dondro vo joe bari rontoe na tapo, dem bliksem letti na heeli grontapo; grontapo srefi seki en befi.

20. Da pasi vo joe ben de na ini zee, en da foetopasi vo joe ben de na ini dem bigi watra; en tog no wan soema ben sabi dem foetstapoe vo joe.

21. Nanga han vo Moses en Aaron joe ben tjari joe piple leki wan hipi skaap.

Psalm 78.

Fa Masra ben tjari dem pikien vo Israel.

1. Wan onderwyze psalm vo Asaf.

Mi piple, jere na da leri vo mi; potti jesi na dasani, disi mi mofo taki!

2. Mi sa hopo mi mofo nanga gelykenis; mi sa poeloe dangra taki vo ouroetem.

3. Dasani, disi wi ben jeri, en disi wi sabi, en disi dem tata vo wi ben verteli wi;

4. Dati wi no sa kibri gi dem pikien vo dem; ma wi sa verteli gi ala soema, disi sa gebore jete, fa Masra de switi, en fa a tranga, en hoe wonderwroko a ben doe.

5. Bikasi a ben hopo wan getuigenis gi Jakob, en na Israel

a gi wan wet, disi a ben gebiede dem tata vo wi, taki, dem moese meki dem pikien vo dem kom sabi dati.

6. Vo dem soema vo bakatem moe sabi dati, nanga dem pikien, disi sa gebore jete; vo dem hopo, verteli dati baka gi *dem* pikien;

7. Meki dem potti dem vertrouw na Gado, en meki dem no vergiti dem wroko vo Gado; ma meki dem holi dem gebod vo hem.

8. En meki dem no kom so leki dem tata vo dem, disi ben de wan oproeroe en ongehoorzam speli soema, wan speli soema, disi no potti dem hatti reti, en dem geest no ben de opregti vo Gado.

9. Dem pikien vo Efraim ben habi ala dem fetisani, tjari dem bo; ma tog da dei, di da feti ben de, dem drai baka.

10. Dem no ben holi da verbond vo Gado, en dem no wani waka, leki da wet vo hem taki.

11. En dem vergiti dem wroko vo hem, nanga dem wonderwroko, disi hem ben meki dem si.

12. Bigi wonderwroko a ben doe na dem tata fesi na Egiptikondre, na da gron Zoan.

13. A platie da zee, meki dem waka hem doro; a meki da watra tan, leki wan dam.

14. Na dei a ben tjari dem nanga wan wolkoe, en da heeli neti nanga wan letti faja.

15. A broko pliti dem klipstoon na woestein, en so a meki dem dringi leki na ini wan dipi dipi pit.

16. A meki kriki srefi komopo na ini da klipstoon; en a meki da watra fala en ron leki dem riba.

17. Ma tog dem holi doro vo doe zondoe, en vo trobi hem; dem meki da moro hei Gado kisi hattibron na woestein.

18. En dem tesi Gado na ini dem hatti, di dem haksi hem da njanjam, disi dem kom luste.

19. En dem taki ogri mofo gi Gado, dem taki: Hoefasi, Gado sa kan deke tafra dia na woestein?

20. Loekoe, da klipstoon a naki troe, meki watra ron komopo, en foeloe pikin kriki hopo, dem ron abra alapee: ma a sa kan gi brede toe? a sa kan meki hem piple kisi meti?

21. We, di Masra jeri dati, hem hatti kom bron, en wan faja kom letti na Jakob tapo, so srefi da hattibron hopo toe na Israel tapo,

22. Vo di dem no ben bribi na Gado; en dem no ben betrouw, taki, hem sa helpi dem,

23. Di hem ben gebiede dem wolkoe na tapo, en a ben hopo dem doro vo hemel;

24. A meki da manna fadom na dem tapo leki areen, en a gi dem hemel-areisi.

25. Ibriwan ben njam da Engelbrede; a seni so meni njanjam gi dem, meki dem habi nofo.

26. A meki da oostwinti wai na hemel; en nanga hem kragti na meki da zuidwinti hopo.

27. A meki meti fadom na dem tapo, leki wan stof-areen, en so meni pikin fowloe, leki santi na zeekanti sei.

28. A meki dasani fadom reti mindri na dem kampoe, na ala plesi rontoe, dapee dem liebi.

29. Toen dem njam, tee dem bele foeloe vo troe; a meki dem kisi, sani dem hatti ben luste.

30. Ma di dem no ben poeloe dem luste krin krin jete, di da njanjam ben de na ini dem mofo jete:

31. So da hattibron vo Gado kom na dem tapo, a kili dem moro fatoewan vo dem; en dem moro knapoe soema vo Israel a hiti na gron.

32. Ma tog nanga ala dati dem doe moro zondoe jete, dem no bribi na dem wonderwroko vo hem.

33. Vo da hede a meki dei pasa leki wan sososani, en dem jari pasa nanga skreki.

34. Te hem kili dem, dan dem haksi vo hem; dan dem drai baka, soekoe Gado froekoe.

35. En dem kom membre, fa Gado de da klipstoon vo dem, en fa Gado, da moro Heiwan, de da verloesoeman vo dem.

36. Ma dem mofo ben falsi gi hem; en nanga dem tongo dem lei gi hem;

37. Bikasi dem hatti no ben de reti nanga hem, en dem no ben de getrouw na ini hem verbond.

38. Ma hem, di hem habi medelyden, a gi dem pardon vo da ongeregtigheid, en a no pori dem; so meni tron a meki da hattibron vo hem bedare baka; a no meki da heeli hattibron vo hem wieki srefi.

39. Bikasi hem kom membre, taki, dem de meti soso, wan winti, disi de pasa gowei, en a no kom baka.

40. Hoe meni tron dem ben meki hem hatti kom bron na woestein! fa dem ben trobi hem na da wildernes!

41. Alatem dem kom baka ageen, dem tesi Gado; dem wani komanderi da Santawan vo Israel.

42. Dem no membre na hem tranga han en na da dei, di a ben verloesoe dem, poeloe dem na dem vyand han;

43. Hoe bigi marki a ben doe na Egiptikondre, en hoe wonderwroko na da gron Zoan;

44. En fa a ben meki dem riba tron broedoe; en da watra na ini dem kriki dem no ben kan dringi.

45. Ala soortoe ongedierte a seni kom na dem tapo, disi njam dem, nanga todo, disi pori dem.

46. Da groentoe vo dem a gi abra na dem worm; en da wroko vo dem a gi na dem sprinkhan.

47. Dem droifiboom a kili nanga hagel; en dem wilde figaboom a kili nanga faja hagelstoon.

48. So srefi dem meti toe a gi abra na da hagel, en dem hipi meti na libi krofaja.

49. A ben seni da faja vo da hattibron vo hem na dem tapo, bigi pyn en frede en benauwtoe; ogri engel a seni kom na dem mindri.

50. A ben meki pasi gi da hattibron vo hem; a no spare dem ziel, vo dem no dede; ma a gi dem libi abra na da pest-siki.

51. Ala fosi pikien na Egipti a kili, da fosi kragti na ini dem tenti vo Ham.

52. Dan a meki hem piple komoto gowei leki skaap; leki wan heeli hipi (skaap) a ben tiri en tjari dem na ini da woestein.

53. A ben tjari dem so boen, dem no ben frede kweti kweti; bikasi da zee ben swali dem vyand.

54. En so a tjari dem go tee na ini hem santa kondre, na da bergi dia, disi hem reti han ben winni.

55. Dem heiden a jagi komoto dapee na dem fesi; en a platie en marki da erfenis gi dem nanga lyn; en so a meki dem famili vo Israel kom liebi na ini dem hoso.

56. Ma dem tesi Gado, da moro Heiwan, meki hem hatti kom bron; dem no holi dem getuigenis vo hem.

57. Ma dem drai baka; dem hatti falsi, so leki dem tata ben de toe; dem no tan vaste, so leki wan bo, disi no styfi.

58. So, nanga dem heiplesi vo dem, dem meki hem moese kisi hattibron; en nanga dem printje, disi dem srefi ben koti, dem wieki da djaloese vo hem.

59. We, di Gado jeri dati, hem hatti kom bron, en a kras Israel toemoesi;

60. En so a libi da santa hoso na Silo, da tenti, disi hem ben hopo na soema mindri, vo liebi na ini.

61. En a gi hem kragti abra na doengroehoso, en hem glori a gi na dem vyand han.

62. So srefi a gi hem piple abra na houroe; en nanga hem erfenis a kisi hattibron.

63. Faja ben njam dem jonge soema, en dem jonge wendje no kisi freiri.

64. Houroe kili dem domine, en dem weduwe no kre vo dem.

65. Now Masra kom wieki, leki na ini slibi, leki wan tranga soema, disi ben dringi wien, tee a bari vo plisiri.

66. En a naki dem vyand vo hem na bakasei, a gi dem wan sjem tee vo alatem.

67. Da tenti vo Josef a trowei en da famili vo Efraim a no teki vo hem.

68. Ma da famili vo Juda a verkiesi, da bergi Zion, disi a lobbi.

69. Na dapee a bouw da santa hoso vo hem so hei, leki a ben potti da fundament vo gron-tapo, disi moe tan tee vo alatem.

70. So srefi a verkiesi hem knegti David, a teki poeloe hem na ini dem skaapoepen;

71. Tee na dem pikin skaap, disi dringi bobi jete, a go teki hem, meki a loekoe en kweki hem piple Jakob, nanga Israel, disi de hem erfenis.

72. En so a ben loekoe en kweki hem toe nanga hem opregti hatti; en a ben tiri en tjari dem nanga hem bekwaam han.

Psalm 79.

Da nootoe vo da kerki vo Gado.

1. Wan psalm vo Asaf.

❶ Gado, dem heiden doro tee na ini joe erfenis; dem pori joe santa temple, en dem meki Jerusalem tron wan hipi stoon.

2. Dem dedeskin vo dem knegti vo joe dem teki, gi na dem fowloe na ondro hemel vo njam; en da meti vo dem Santawan vo joe dem gi na dem meti vo grontapo.

3. Dem trowei da broedoe vo dem leki watra, heeli Jerusalem rontoe; en no wan soema ben de, disi beri dem.

4. Dem buurti vo wi de gi wi sjem noja; en dem, disi de liebi na wi sei, dem spotoe en kosi wi.

5. Ke Masra, hoe langa datimoe tan so? Joe hatti sa bron dan teego? Da djaloese vo joe sa bron dan leki faja?

6. Poeloe joe hattibron na dem heiden tapo, disi no sabi joe, en na dem koningkondre, disi no de kali joe nem!

7. Bikasi dem njam Jakob krin krin, en dem mooi hoso vo hem dem pori.

8. No membre da ogri, disi wi ben doe fositem! meki da gnade vo joe kom miti wi hesi? bikasi wi kom weiniki vo troe.

9. Helpi wi, o Gado, wi Helpiman; vo joe glori nem hede; verloesoe wi, en poeloe ala wi zondoe, vo joe nem hede!

10. Vo sani hede dem heiden moese taki: Hoepee dem Gado de now? Ke, meki dem heiden kom sabi na *wi* fesi dia, fa joe pai dem soema baka, disi ben trowei da broedoe vo dem knegti vo joe!

11. Meki da djeme vo dem soema na doengroehoso kom na joe fesi! nanga joe tranga han joe moe holi en kibri dem soema, disi dem ben gi abra kaba na dede!

12. Gi dem buurti vo wi da kosikosi seben tron baka, disi dem ben kosi joe, wi Masra; meki dem kisi hem reti na dem hatti tapo!

13. Dan wi, disi de joe piple, en skaap vo joe sabana, sa taki joe tangi teego; alatem wi sa pryze joe bigi nem.

Psalm 80.

Da droifidjari vo Masra.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Skoskanim Edut.

2. Joe herder vo Israel, potti jesi; joe, disi de tiri en tjari Josef leki skaap! sori joe glori, joe, disi sidom na mindri dem Kerubim!

3. Wieki joe kragti na fesi vo Efraim en Benjamin en Manase, en kom helpi wi!

4. O Gado, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skyn, vo wi finni helpi!

5. Masra Gado Zebaot, hoe langa joe sa meki joe hatti bron nanga da begi vo joe piple?

6. Krewatra-brede joe gi dem vo njam, en krewatra joe gi dem vo dringi, bigi kalabasi foeloe.

7. Joe ben potti wi, meki dem buurti vo wi kisi trobi makandra na wi tapo; en dem vyand vo wi spotoe vo dem.

8. O Gado Zebaot, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skyn, vo wi finni helpi!

9. Joe ben go teki wan droifboom na Egipti, tjari kom dia; en dan joe jagi en poeloe dem heiden, plani da boom.

10. Joe ben meki wan plesi klari gi hem, joe meki hem loetoe go dipi, tee a kom foeloe heeli kondre.

11. Da skaduwe vo hem tapo dem bergi, en dem takki vo hem ben de leki dem cedroe vo Gado.

12. A meki dem tetei vo hem kisi tee na zeekanti; en dem takki vo hem go tee na da bigi riba.

13. We, vo sani hede joe ben broko hem muur dan, meki ala soema, disi pasa da pasi, broko en pori hem?

14. Dem boesi-hagoe loetoe en poeloe hem, en dem wilde meti vo sabana njam ala hem blaati.

15. O Gado Zebaot, di de na ini hemel, drai baka tog en loekoe na ondro; kom loekoe, en bezoekoe da droifboom dia,

16. Nanga da plantsoen, disi joe reti han ben plani, en da takki, disi joe ben meki tranga vo joe srefi.

17. A bron nanga faja, en dem koti poeloe hem. Te joe fesi krasi dem, dem go pori wantem.

18. Joe han moe de na tapo da soema vo joe reti han, en na tapo da soema-pikien, disi joe ben meki tranga vo joe srefi!

19. Dan wi no sa drai baka, libi joe; we, helpi wi, vo wi tan na liebi, dan wi sa kali joe nem.

20. Masra Gado Zebaot, tjari wi kom baka; en meki joe fesi skyn, vo wi finni helpi!

Psalm 81.

Wan vermane, vo pryze Gado reti.

1. Wan psalm vo Asaf, disi a ben meki gi da gran singimeester, vo pre nanga Gitit.

2. Singi Gado nanga plisiri, bikasi hem de wi kragti; plisiri tranga vo da Gado vo Jakob!

3. Hopo wan psalm, en tjari drom kom; da switi harpoe en floiti!

4. Blo da trompet na njoe-moen, na da reti tem vo da bigi feest vo wi!

5. Bikasi dati de wan fasi vo Israel, en wan wet vo da Gado vo Jakob.

6. Dati hem ben potti vo wan getuigenis gi Josef, datem di dem komoto na Egiptikondre, di dem jeri wan tongo, disi dem no verstaai.

7. Mi ben poeloe da lai na dem skouroe tapo; dem han no ha vo meki patoe moro.

8. Na ini da benauwt oe joe ben kali mi, en mi ben helpi joe; tee na ini da kibriple si vo dondro mi ben piki joe; na sei dem watra vo Meriba mi ben tesi joe. Sela.

9. Jere, mi piple, mi sa getuige na joe mindri; ke Israel, efi joe sa jeri mi!

10. No wan vreemde Gado moe de na joe mindri; en joe no moe anbegi wan vreemde Gado toe.

11. Mi da Jehova, joe Gado, disi ben tjari joe komoto na Egiptikondre. Hopo joe mofobradi, meki mi foeloe hem!

12. Ma mi piple no ben wani jeri mi stem, en Israel no ben wani mi.

13. Vo da hede mi ben gi dem abra na dem luste vo dem eigen hatti, meki dem waka so leki a boen na dem srefi.

14. Ke, efi mi piple ben gehoorzam mi, en efi Israel ben waka dem pasi vo mi:

15. Dan mi ben sa dwingi dem vyand vo dem hesi, en mi han ben sa feti nanga dem fetiman vo dem.

16. Dem, disi no lobbi Masra, ben sa saka dem srefi na hem ondro; ma da tem vo Israel ben sa tan teego.

17. Hem ben sa gi dem da moro beste areisi toe vo dem njam; troe, mi ben sa gi dem so meni honi na ini da klipstoon, leki dem wani.

Psalm 82.

Vo da wroko vo dem gransoema vo kondre.

1. Wan psalm vo Asaf.

Gado tanapoe na ini da gemeente vo Gado; hem de kroetoeman na mindri dem Gado.

2. Hoe langa oen wani kroetoer verkeerti, potti dem godlooze soema perzon na fesi? Sela.

3. Helpi dem poti soema; nanga dem, disi no habi tata! Meki dem mofina en poti soema kisi dem reti!

4. Verloesoe dem poti en mofina soema, en poeloe dem na dem godlooze soema han!

5. Ma dem no sabi wansani, en dem no wani kom na verstand; alatem dem de waka na ini doengroe; en vo da hede ala dem fundament vo grontapo de seki.

6. Mi ben taki wel: Oen de gado; oen alamal de pikien vo da moro Heiwan;

7. Ma tog oen sa dede, leki tra soema; en leki wan vo dem (tra) granman oen sa fadom.

8. Hopo, mi Gado, en kroetoer grontapo; bikasi ala kondre de vo joe.

Psalm 83.

Vo dem vyand vo kerki.

1. Wan singi en wan psalm vo Asaf.

2. **O** Gado, no tan tiri so; no doe leki joe doofoe; no tan tiri so, mi Gado!

3. Bikasi loekoe, dem vyand vo joe oproeroe; en dem, disi no lobbi joe, hopo dem hede.

4. Dem meki barki safri na joe piple tapo, en dem prakticeri, fa dem sa doe kisi dem, disi kibri na joe ondro.

5. Dem taki: Kom, meki wi poeloe dem krin krin, meki dem no de wan piple moro, meki no wan soema membre da nem vo Israel moro.

6. Bikasi dem ala hatti akorderi makandra, en dem meki wan verbond tegen joe;

7. Dem tenti vo Edom en vo Ismael, vo Moab en vo dem Hagareni;

8. Gebal en Amon en Amalek; dem Filistri, nanga dem, disi de liebi na Tirus.

9. Asur srefi moksi toe nanga dem, dem ben helpi dem pikien vo Lot. Sela.

10. We, doe dem so leki (joe ben doe) nanga Midian; leki na Sisera en na Jabin na Kison kriki;

11. Disi ben lasi en pori na Endor: dem ben tron leki doti vo gron.

12. Meki dem nanga dem granman tron leki Oreb en leki Zeëb; ala dem gransoema moe tron leki Zeba en leki Zalmuna,

13. Disi ben taki: Meki wi teki dem hoso vo Gado vo wi eigendom!

14. Mi Gado, meki dem tron leki wan draiwinti, leki dre grasi, disi winti teki, tjari go!

15. Leki faja de bron wan heeli boesi, en leki wan flam de letti dem bergi, meki dem bron:

16. So joe moese vervolge dem nanga joe onweri, skreki dem nanga joe stormwinti!

17. Meki dem fesi kom lai nanga sjem, vo dem seekoe joe nem, mi Masra!

18. Meki dem kisi sjem, en meki dem skreki teego; meki dem kom na bigi sjem tee dem pori!

19. Vo dem kom sabi, taki, joe wawan nanga joe nem de Masra, da moro Heiwan, pasa heeli grontapo.

Psalm 84.

Da plisiri na ini da hoso vo Gado.

1. Vo da gran singimeester, vo pre nanga Gitit; wan psalm vo dem pikien vo Kora.

2. **W**e, fa dem hoso vo joe switi, Masra Zebaot!

3. Mi ziel verlange en kre, vo si dem gadri vo Masra; mi hatti en mi skin bari en kre vo da liebi Gado.

4. Dem fowloe srefi finni wan hoso vo dem, en wan nesi, da-pee dem kan potti dem pikien; dati da dem altar vo joe, Masra Zebaot, mi koning en mi Gado!

5. Blesi vo dem, disi de liebi na ini joe hoso; dem de pryze joe alatem. Sela.

6. Blesi vo dem soema, disi teki joe vo dem kragti, en disi waka na joe baka nanga dem heeli hatti!

7. Te dem waka da laage gron vo Baka doro, dem meki da plesi tron wan watrafontein! en wan boen areen sa nati en blesi dem.

8. Dem habi kragti, en dem go teki moro kragti, tee ibriwan vo dem sa doro na Gado fesi na Zion.

9. Masra Gado Zebaot, jere da begi vo mi, en teki hem na joe jesi, o Gado vo Jakob. Sela.

10. O Gado, wi skild, loekoe tog! loekoe da fesi vo da soema, disi joe ben zalve!

11. Bikasi *wan* dei na ini dem gadri vo joe de moro betre, leki doezend na wan tra pee. Liever mi sa loekoe dem doro vo mi Gado hoso, leki vo liebi langa na ini dem godlooze soema tenti.

12. Bikasi Gado Masra de wi zon en wi skild; Masra sa gi gnade en glori; hem no sa meki wan boen mankeri dem, disi de waka opregti.

13. Masra Zebaot, blesi vo da soema, disi potti hem vertrouw na joe!

Psalm 85.

Wan begi vo gnade.

1. Vo da gran singimeester; wan psalm vo dem pikien vo Kora.

2. Masra, joe ben habi boen-hatti troe vo joe kondre: joe

ben poeloe dem soema vo Jakob baka na doengroehoso;

3. Joe ben gi joe piple pardon vo dem ogridoe; en ala dem zondoe joe ben tapo. Sela.

4. Ala joe hattibron joe ben teki poeloe; en joe no loekoe moro na da faja vo da hattibron vo joe:

5. We, tjari wi kom baka, o Gado, wi Helpiman; en meki da hattibron vo joe saka na wi tapo!

6. Joe hatti sa bron dan nanga wi teego? Da hattibron vo joe sa go doro dan tee vo alatem?

7. Joe no sa gi wi liebi baka, meki joe piple kan plisiri vo joe?

8. Masra, sori wi joe gnade en seni wan helpi gi wi!

9. Mi sa jeri, sani Gado Masra sa taki; bikasi hem sa pramisi vrede gi hem piple en gi dem Santawan vo hem, meki dem no drai go na lausani baka.

10. Troe, da helpi vo hem de klosibei na dem soema, disi frede hem, meki glori moe liebi na wi kondre.

11. Gnade en waarheit sa miti makandra, en geregtigheid nanga vrede sa bosi makandra.

12. Waarheit sa gro komopo na ondro gron, en geregtigheid sa komopo na hemel, loekoe na ondro.

13. Troe, Masra sa gi wi boensani; en da gron vo wi sa gi wi hem vroektoe.

14. Geregtigheid sa waka go na hem fesi, a sa potti wi na da pasi vo hem foetstapoe.

Psalm 86.

Som difrenti begi.

1. Wan begi vo David.

Masra, potti joe jesi, en jere mi; bikasi mi de poti en mofina!

2. Holu en kibri mi ziel; bikasi mi de santa! O mi Gado, helpi joe knegti, disi potti vertrouw na joe!

3. Masra, sari vo mi; bikasi heeli dei mi de kre na joe!

4. Troostoe joe knegti ziel; bikasi tee na joe, mi Masra, mi de hopo mi ziel.

5. Bikasi joe, mi Masra, ha boenhatti en sarihatti; joe gnade de bigi na ala dem soema tapo, disi de kali joe.

6. Masra, potti jesi na da begi vo mi; jere da stem, fa mi djeme!

7. Ala tem te mi de na nootoe, mi de kali joe; bikasi joe de jeri mi.

8. Na mindri ala dem tra gado no *wan* de, leki joe, mi Gado; so srefi no wan wroko de, leki dem wroko vo joe.

9. Masra, ala heiden, disi joe ben meki, sa kom, anbegi na joe fesi; en dem sa pryze joe nem.

10. Bikasi joe de bigi, en joe doe wonderwroko; joe *wan* de Gado.

11. Masra, leri mi joe pasi, vo mi waka na ini joe waarheit; meki mi heeli hatti frede joe nem.

12. Masra, mi Gado, mi sa pryze joe nanga mi heeli hatti, en joe nem mi sa respeki teego.

13. Bikasi joe gnade de bigi na mi tapo; joe ben verloesoe poeloe mi ziel na ini da dipi hel.

14. O Gado, dem bigimembre soema hopo, vo feti nanga mi, en dem hipi vo dem tiran soema de soekoe mi ziel; dem no habi joe na dem fesi.

15. Ma joe, mi Masra, de *wan* Gado, disi habi foeloe medelyden en gnade en pasiensi en boenhatti; da waarheit vo joe de bigi.

16. Dra loekoe mi, en sari vo mi; gi joe kragti na joe knegti, en helpi da pikien vo joe oeman foetoeboi.

17. Gi mi *wan* marki, taki, mi sa finni boen, meki dem soema, disi no lobbi mi, si dati, en meki dem sjem, vo di joe, mi Masra, ben helpi en troostoe mi.

Psalm 87.

Da fasi en da glori vo kerki.

1. Wan psalm en *wan* singi vo dem pikien vo Kora.

Hem stoonfoetoe de na tapo dem santa bergi.

2. Masra lobbi dem poortoe vo Zion, moro ala tra hoso vo Jakob.

3. Glori tori dem taki vo joe, joe foto vo Gado. Sela.

4. Mi sa verteli vo Rahab en vo Babel na mindri dem soema, disi sabi mi: Loekoe, dem Filistri en dem soema vo Tirus nanga da soema vo Etiopia sa kom gebore dapee.

5. En vo Zion dem sa taki: So *wan* soema en so *wan* soema

gebore na ini; en da moro Hei-
wan srefi sa bouw da fato.

6. Te Masra teki skrifi dem
piple, a sa teli dem toe na ini,
taki: Disi dia gebore na ini.
Sela.

7. So srefi dem singiman nan-
ga dem, disi pre muziki, da da-
pee; ala mi fontein de na joe ini.

Psalm 88.

Wan begi na ini bigi tesi.

1. Wan singi en wan psalm
vo dem pikien vo Kora, vo gi
na da gran singimeester, vo pre
hem nanga Makalat Leanot; wan
onderwyze singi vo Heman, da
soema vo Esra.

2. Masra Gado, mi Helpi-
man, dei nanga neti mi de kre
na joe fesi.

3. Meki da begi vo mi kom
na joe fesi; potti jesi na da kre
vo mi!

4. Bikasi mi ziel lai nanga ja-
mer; mi liebi kom klosibei kaba
na grebi.

5. Dem teli mi wanfasi nanga
dem, disi go na ondro na ini da
horo; mi de leki wan soema,
disi no habi kragti.

6. Mi lidom aparti na mindri
dem dedesoema, leki dem, disi
dem ben kili, lidom na ini gre-
bi, disi joe no membre moro,
en disi joe ben koti poeloe na
joe han.

7. Joe ben potti mi lidom na
ini da moro dipi horo, na ini
doengroe na dem dipi plesi.

8. Da hattibron vo joe lidom
hebi na mi tapo; joe kwinsi mi

vo troe nanga ala dem floedoe
vo joe. Sela.

9. Joe potti dem kenis vo mi
farawei vo mi; joe meki mi kom
wan bigi trefoe gi dem; mi de na
boeje, mi no kan kom na doro.

10. Mi hai de na sari vo da
pinaliebi hede; Masra, heeli dei
mi de kali joe; mi langa mi han,
loekoe na joe.

11. Joe sa doe wonderwroko
dan na dem dedesoema? Som-
tem dem dedesoema sa hopo en
pryze joe? Sela.

12. Somtem na ini grebi dem
sa verteli vo joe boenhatti? Te
dem pori, dem sa taki vo da
vertrouwfasi vo joe?

13. Dem sa kom sabi dem
wonderwroko vo joe na ini
doengroe? en joe geregtigheid
na da kondre, dapee alasani
kom vergiti?

14. Ma *mi* de kre na joe, mi
Masra; froekoe mamantem da
begi vo mi kom na joe fesi.

15. Masra, vo sani hede joe
verstootoe mi ziel? vo sani hede
joe de kibri joe fesi gi mi?

16. Sinsi mi jonge jari mi de
so mofina, pikin moro mi dede;
dem skreki vo joe de na mi tapo
tee mi lasi hatti krin krin.

17. Da faja hattibron vo joe
kom mi abra; dem skreki vo joe
meki mi lasi.

18. Heeli dei dem romboto
mi leki watra; dem ala makan-
dra kom rontoe mi.

19. Mi kompe en vriend joe
ben potti farawei vo mi; dem
kenis vo mi de na ini doengroe.

Psalm 89.

Vo da Messias en vo hem kondre.

1. Wan onderwyze singi vo Etan, da soema vo Esra.

2. **M**i sa singi vo da gnade vo Masra teego; mi mofo sa verteli da waarheit vo joe teego alatem.

3. Bikasi mi taki: Da gnade vo joe sa tan vaste tee vo alatem; na ini hemel srefi joe ben meki joe waarheit kom tan vaste, (di joe taki):

4. Mi ben meki wan verbond nanga da soema, disi mi ben verkiesi; mi ben sweri gi David, mi knegti:

5. Mi sa meki da siri vo joe tan vaste tee vo alatem; en joe troon mi sa hopo en bouw tee vo pikien en pikien pikien. Sela.

6. En dem hemel sa pryze dem wonderwroko vo joe, mi Masra; en joe waarheit (dem sa pryze na ini da gemeente vo dem Santawan.

7. Bikasi hoesoema na ini hemel dem kan geersi Masra? Hoesoema de geersi Masra na mindri dem pikien vo dem kragtiwan?

8. Troe, Gado de toemoesi vo frede na ini da vergadering vo dem Santawan; en ala dem, disi de rontoe hem, moese respeki hem.

9. Masra Gado Zebaot, hoesoema habi so bigi tranga, leki joe, o Masra? En joe waarheit romboto joe.

10. Joe de Masra vo da krasi

zee; joe meki dem bare vo hem bedare, te dem hopo.

11. Joe ben broko Rahab na piesi piesi, leki wan soema, disi masi krin krin; joe ben panja dem vyand vo joe nanga joe tranga han.

12. Dem hemel de vo joe, so srefi grontapo toe de vo joe; joe ben meki da fondament vo grontapo, nanga alasani, disi de na gron.

13. Noord en Zuid joe ben meki; Tabor en Hermon bari en plisiri vo joe nem.

14. Joe habi wan kragti han! joe han tranga vo troe, en joe reti han de hei.

15. Geregtigheid en reti kroetoe de da fondament vo joe troon; gnade en waarheit de na joe fesi.

16. Blesi vo da piple, disi sabi da plisiri stem! Ke Masra, dem sa waka na ini da letti vo joe fesi.

17. Heeli dei dem sa plisiri vo joe nem, en nanga joe geregtigheid dem sa prodo.

18. Bikasi joe de da glori vo dem kragti; en nanga joe gnade joe sa hopo wi kragti.

19. Bikasi Masra de wi skild; en da Santawan vo Israel de wi koning.

20. Datem joe ben taki na profetifasi na da Santawan vo joe, joe taki: Mi pramisi, taki, wan kragti soema sa kom helpi; mi hopo wan soema, disi mi ben verkiesi na mindri ala tra soema.

21. Mi ben finni mi knegti David, en mi ben zalve hem nanga mi santa oli.

22. Nanga hem mi han sa tan vaste, en da bigi han vo mi sa gi hem kragti.

23. Da vyand no sa kisi tranga na hem tapo, en da pikien vo ongeregtheid no sa pina hem.

24. Ma mi sa masi dem vyand vo hem na hem fesi; en dem, disi no lobbi hem, mi sa plage.

25. Mi gnade en mi waarheit sa de nanga hem; en na mi nem da kragti vo hem sa kom moro tranga.

26. Mi sa potti hem han tee na ini zee, en hem reti han na ini dem riba.

27. A sa kali mi, taki: Joe de mi tata, mi Gado, en da klipstoon, disi de helpi mi.

28. So srefi mi sa meki hem de da fosigebore pikien vo mi, moro hei leki ala koning vo grontapo.

29. Mi sa holi mi gnade gi hem teego, en mi verbond sa tan vaste gi hem.

30. Mi sa meki da siri vo hem tan teego, en hem troon leki dem dei vo hemel.

31. Ma efi dem pikien vo hem libi da wet vo mi, en efi dem no waka na ini da leri vo mi;

32. Efi dem no ke vo mi ordre, en efi dem no holi dem gebod vo mi:

33. Dan mi sa pai dem zondoe nanga wipi; en da ongeregtheid vo dem (mi sa pai) nanga plaag.

34. Ma tog mi no sa poeloe mi gnade so krin krin na hem tapo; mi waarheit no sa mankeri.

35. Mi no sa broko mi verbond; en dasani, disi mi ben poeloe na tongo, mi no sa kenki.

36. Wantron mi ben teki da santafasi vo mi, mi ben sweri, taki: Mi no sa lei gi David.

37. Hem siri sa tan vo alatem, en hem troon sa de na mi fesi leki da zon.

38. A sa tan vaste teego leki moen, en leki da troe getuige na ini hemel. Sela.

39. Ma joe ben verstootoe en trowei hem; joe hatti ben kom bron nanga da soema, disi joe ben zalve.

40. Joe ben meki da verbond vo joe knegti tron noti; en hem kroon joe pori, hiti hem na gron.

41. Joe broko ala hem muur, en dem fortres vo hem joe pori tee na gron.

42. Ala soema, disi waka pasa dapee, foefoer hem sani, en dem buurti vo hem kosi hem.

43. Joe ben hopo da reti han vo ala dem soema, disi feti nanga hem; en joe ben meki ala hem vyand plisiri.

44. So srefi joe ben drai da srapoe sei vo hem houroe, en na ini da feti joe no ben holi hem, meki a kan tanapoe.

45. Joe ben meki hem glori gowei, en hem troon joe ben hiti na gron.

46. Joe ben sjatoe dem jonge jari vo hem, en joe tapo en lai hem nanga sjem. Sela.

47. Ke Masra, hoe langa joe sa kibri joe srefi so krin krin? Hoe langa joe sa meki joe hatti bron leki faja?

48. Membre tog, fa da liebitem vo mi sjatoel! Vo sani he-de joe ben meki ala soema vo soso?

49. Hoesoema de, disi de liebi, en disi no sa si dede? disi kan kibri hem ziel, meki grebi no kisi hem na ondro hem tranga? Sela.

50. Masra, hoepee da fosi gnade vo joe de, disi joe ben swerigi David nanga joe waarheit?

51. Masra, membre da sjem vo dem knegti vo joe, disi mi tjari na ini mi hatti, en disi ala bigi piple gi mi.

52. Fa dem vyand vo joe, mi Masra, de kosi; en dem kosi dem foetstapoe vo da soema, disi joe ben zalve.

53. Grantangi vo Masra tee-go! Amen, Amen.

Psalm 90.

Da kenkifasi vo soema liebi.

1. Wan begi vo Moses, da soema vo Gado.

2. Masra, joe ben de wan kibriple si vo wi alatem. Bifo dem bergi ben de, en bifo joe ben meki grontapo nanga heeli kondre, sinsi bigin tee vo alatem alatem joe de Gado.

3. Joe de meki soema go lasi en pori baka, en joe taki: Kom baka, oen soemapikien!

4. Bikasi na joe hai doezend jari de leki da dei vo isredei,

te a pasa kaba, en leki wan wakti na neti.

5. Joe tjari dem gowei leki nanga wan floedoe; dem de leki wan slibi; na mamantem dem gro hopo leki grasi,

6. Disi meki blometje na mamantem, en a gro hopo; ma na sabatem dem koti hem, en a kom dre.

7. Bikasi da hattibron vo joe meki wi gowei so; en da fajahatti vo joe meki wi skreki.

8. Joe teki da ogridoe vo wi, potti na joe fesi; en dem kibri zondoe vo wi joe potti na krin na joe fesi.

9. Bikasi da hattibron vo joe meki ala wi dei gowei soso; wi de pasa dem jari vo wi leki wan tori, disi soema verteli.

10. Da liebitem vo wi kan kisi sebitentin jari, en efi wan soema tranga, a kan kisi aititentin jari, ma da moro bestesani vo dem ben de moeiti en verdriti. Bikasi da liebi koti hesi, en wi flei gowei.

11. Hoesoema sabi da kragti vo da hattibron vo joe, en fa wi moe frede joe vo da fajahatti vo joe?

12. We, leri wi dan vo teli dem dei vo wi, vo wi hatti kisi koni!

13. Draï kom baka, Masra! hoe langa dati sa go so? Sari tog vo dem knegti vo joe!

14. Froekoe mamantem joe moe foeloe wi hatti nanga joe gnade, vo wi kan plisiri en blyti wi heeli liebitem.

15. Troostoe wi baka now, di joe ben pina wi so meni dei, en di wi ben si da ogri so meni jari!

16. Meki dem knegti vo joe si dem wroko vo joe, en meki dem pikien si joe glori!

17. Da lobbifasi vo Masra, wi Gado, moe de na wi tapo; joe srefi moe meki da wroko vo wi han go doro na wi mindri; troe, joe moe meki da wroko vo wi han go doro!

Psalm 91.

Da troost vo dem bribisoema.

1. **D**a soema, disi de liebi na da kibriplezi vo da moro Heiwan, hem sa tan na ondro da parasolo vo Masra, disi habi ala tranga.

2. Mi sa taki na Masra: (Joe de) mi kibriplezi en mi fortres, mi Gado, na di mi potti mi ver-trouw.

3. Bikasi hem sa verloesoe poeloe joe na ini da trapoe, disi soema ben seti, vo kisi joe leki pikin fowloe; hem sa kibri joe toe vo da ogri pestsiki.

4. A sa tapo joe boen nanga hem wiwiri, en na ondro hem flei joe sa de geruste; da waar-heit vo hem sa tapo en kibri joe.

5. Dan joe no ha vo frede da skreki na neti, ofoe da pyl, disi de flei na mindri dei;

6. Ofoe da pestsiki, disi de waka kibri na doengroe; ofoe da pori, disi de pori sani na dinatem.

7. Doezend soema sa fadom na joe sei, en tiendoezend na joe reti han; ma joe a no sa kisi.

8. Si wawan joe sa si dasani nanga joe hai; troe, joe sa si, fa dem godlooze soema kisi dem paiman.

9. Bikasi Masra de joe kibri-plezi; en da moro Heiwan joe ben teki vo joe kamera, dapee joe de liebi.

10. No wan ogri sa kom joe abra, en no wan plaag sa kom klosibei na joe tenti.

11. Bikasi hem sa gebiede dem Engel vo hem, meki dem potti hai na joe, kibri joe na ala joe pasi.

12. Dem sa hopo joe, tjari joe nanga dem han, vo joe no naki joe foetoe na wan stoon.

13. Na da ogri leuw en na dem sneki tapo joe sa trapoe, en da jonge leuw nanga da kaiman joe sa trapoe en masi.

14. Di hem lobbi mi so, vo da hede mi sa helpi hem — so Gado taki —; mi sa potti hem na wan hei plesi; bikasi a sabi mi nem.

15. Hem sa kali mi, en mi sa jeri hem; mi sa de nanga hem, te a de na nootoe; mi sa poeloe hem na ini, meki hem bigi.

16. Mi sa gi hem wan langa liebi, meki hem tevrede, en mi sa sori hem da helpi vo mi.

Psalm 92.

Dem wroko ro Gado de ro pryze.

1. Wan psalmsingi vo Saba-dei.

2. **A** de wan boensani vo troe, vo taki Masra tangi, en vo singi en pryze joe nem, joe, di de da moro Heiwan!

3. Vo verteli joe gnade froe-koe mamantem, en joe waarheit na neti.

4. Nanga da instrument, disi habi tien snaar, en nanga psalm en nanga harpoepre.

5. Bikasi, Masra, joe ben meki mi plisiri nanga dem wroko vo joe; en mi sa singi tranga vo dem wroko vo joe han.

6. Ke Masra, fa dem wroko vo joe de so bigi! Dem prakticeri vo joe de so dipi!

7. Wan dom soema no sabi dati, en wan lauman vo ha verstand vo dati.

8. Dem godlooze soema de gro hopo leki grasi; en ala dem, disi de wroko ongeregtheid, dem meki blometje, tee dem go pori teego vo alatem.

9. Ma joe, mi Masra, de da moro Heiwan teego.

10. Bikasi loekoe, dem vyand vo joe, mi Masra; bikasi loekoe, dem vyand vo joe sa lasi; en ala dem, disi de wroko ongeregtheid, sa panja en lasi.

11. Ma *mi* kragti joe sa hopo, leki di vo wan boesikow; dem zalve mi nanga versi oli.

12. En mi hai sa si hem plisiri na dem vyand vo mi, mi jesi sa jeri hem plisiri na dem ogri soema, disi hopo na mi tapo.

13. Da regtvaardige soema sa groen leki wan palmboom; a sa gro leki wan cedroeboom na Libanon.

14. Dem, disi plani na ini da hoso vo Masra, dem sa groen na ini dem gadri vo mi Gado.

15. En tee dem kom ouroe srefi, dem sa meki vroektoe jete; dem sa fatoe en groen,

16. Vo dem sori, fa Masra de opregti; we, hem de mi klipstoon, en no wan ongeregtheid de na hem.

Psalm 93.

Vo Kristus en vo hem koningkondre.

1. Masra de tiri alasani; a weri wan majesteitifasi vo hem klosi; Masra weri kragti vo hem klosi, dati a gesper na hem skin; heeli grontapo srefi de so vaste, tee a no kan seki.

2. Sinsi datem joe troon tan vaste; joe de sinsi alatem son-dro begin.

3. Masra, dem watrafloedoe hopo, dem watrafloedoe hopo dem stem, dem watrafloedoe hopo dem bare.

4. Ma tog Masra na tapo de bigi en tranga moro, leki da baribari vo dem bigi watra, en leki dem bigi bare vo zee.

5. Dem getuigenis vo joe de troe troe; santafasi de meki joe hoso mooi, mi Masra, tee vo alatem.

Psalm 94.

Vo dem vyand vo kerki.

1. Masra Gado, joe, disi pai baka; o Gado, joe, disi pai baka, kom sori joe srefi!

2. Joe kroetoeman vo grontapo, hopo! pai dem bigimembre soema dasani, disi dem verdini!

3. Masra, hoe langa dem godlooze soema, hoe lange dem godlooze soema sa djompo en plisiri? en ala opregti hatti soema sa holi nanga dati.

4. Hoe langa dem sa poeloe dem asranti taki en tranga mof? hoe langa ala dem, disi de wroko ongeregtheid, sa meki dem srefi bigi? 16. Hoesoema sa asisteri mi, vo beletti dem soema, disi doe ogri? Hoesoema sa kom tan na mi sei, beletti dem soema, disi de wroko ongeregtheid?

5. Masra, dem de masi joe piple, en dem pina joe erfenis. 17. Efi Masra no ben helpi mi, pikinmoro mi ziel ben go kaba, liebi tiri vo hem.

6. Dem weduwe en vreemde soema dem kili; en dem, disi no habi tata, dem vermoorde; 18. Mi ben taki: Mi foetoe glati tee pikinmoro mi fadom; ma joe gnade, mi Masra, ben holi mi.

7. Dem taki: Masra no si dati, en da Gado vo Jakob no bemerkte dati. 19. Mi ben habi foeloe hebi en sari na ini mi hatti, ma joe ben troostoe mi foeloe, meki mi ziel gerust.

8. Potti membre tog, oen dom soema, di de na mindri vo piple; en oen lauman, hoetem oen sa kom na verstand? 20. Hoefasi, da troon vo ongeregtheid, disi de soekoe ongeluk nanga hem wet, sa habi gemeenskap nanga joe?

9. Hoefasi, *hem*, disi ben plani da jesi, hem no sa jeri? en 'disi ben meki wi hai, hem no sa si? 21. Dem de meki barki makandra, soekoe da regtvaardige soema ziel, en da onosloe soema dem verdoem, taki, hem brodoe moese ron.

10. Hem, disi de fom dem heiden, hem no sa straf? Hem disi de leri soema, meki dem kom sabi sani, (hem srefi no sa sabi?) 22. Ma Masra de mi kibriplesi; en mi Gado de da klipstoon, dapee mi go kibri.

11. Troe, Masra sabi dem gedagte vo soema, taki, dem de wan sososani. 23. Hem sa meki da ongeregtheid vo dem kom na dem srefi tapo, en a sa meki dem lasi na ini da ogri doe vo dem; troe, Masra, wi Gado, sa poeloe dem, meki dem kaba.

12. Blesi vo da soema, disi joe, mi Masra, de fom, en disi joe leri na ini da wet vo joe;

13. Vo joe kan gi hem ruste na baka vo dem ogri dei, tee da horo klari, disi dem go diki vo da godlooze soema.

14. Bikasi Masra no sa verstoote hem piple, a no sa verlate hem erfenis.

15. Bikasi da reti kroetoe sa kom baka na da geregtheid; helpi wi!

Psalm 95.

Wi moe pryze en gehoorzam Masra.

1. **K**om, meki wi singi en pryze Masra; meki wi bari en plisiri vo da klipstoon, disi de helpi wi!

2. Meki wi kom na hem fesi, taki hem tangi; meki wi singi psalm gi hem nanga plisiri!

3. Bikasi Masra de wan bigi Gado; wan bigi koning, pasa ala tra Gado.

4. Dem moro dipi plesi vo ondro gron de na hem han; so srefi dem hei bergi toe de vo hem.

5. Da bigi zee toe de vo hem, bikasi hem meki hem: hem han ben meki da dre gron.

6. Kom, meki wi anbegi, boige na gron; meki wi potti kni na fesi vo da Masra, disi ben meki wi!

7. Bikasi hem de wi Gado, en wi de da piple vo hem sabana, dem skaap vo hem han. We, ti-dei, di oen jeri hem stem,

8. No meki oen hatti tranga, leki dem ben doe na Meriba, leki na Massa na woestein;

9. Di dem tata vo oen ben tesi mi en dem probeeri mi, ala di dem si da wroko vo mi.

10. Fotentin jari langa mi ben habi verdriti nanga da speli soema dia, en mi taki: Dem de soema, disi hatti verdwale alatem, en dem no wani sabi dem pasi vo mi.

11. Vo da hede mi ben sweri na ini da hattibron vo mi: Dem no sa go na ini da ruste vo mi.

Psalm 96.

Da njoe singi.

1. Singi wan njoe singi gi Masra! Heeli grontapo moe singi Masra!

2. Singi Masra! en pryze hem nem! Preki vo da helpi vo hem dei vo dei!

3. Verteli hem glori na mindri dem heiden, en dem wonderwroko vo hem na mindri ala piple!

4. Bikasi Masra de bigi, en a waarti, vo soema pryze hem; hem de vo frede, moro ala tra gado.

5. Bikasi ala gado vo dem heiden de kroekoetoe gado; ma Masra ben meki dem hemel.

6. Majesteit en glori de na hem fesi; kragti en ala mooifasi de na hem santaplesi.

7. Tjari kom gi Masra, ala oen speli soema! tjari glori en kragti kom gi Masra!

8. Gi Masra da glori, disi de fiti hem nem; tjari offer, en kom na dem gadri vo hem!

9. Anbegi Masra nanga wan santa mooifasi! heeli grontapo moe frede hem!

10. Taki na mindri dem heiden: Masra de koning; heeli grontapo sa kom tan so vaste, tee a no sa seki. Hem sa kroetoe dem piple nanga reti.

11. Meki dem hemel plisiri, en meki grontapo blyti; da bigi zee moe bari, nanga alasani, disi de na ini!

12. Da firi moe djompo nanga plisiri, nanga alasani, disi de dapee; dan ala boom vo boesi sa plisiri.

13. Na fesi vo Masra, bikasi a de kom, bikasi a de kom, vo kroetoe grontapo. A sa kroetoe

grontapo nanga geregtigheid, en dem piple nanga hem waarheit.

Psalm 97.

Vo Kristus en vo hem koningkondre.

1. Masra de koning; vo dati grontapo moe plisiri, en dem foeloe eilanti moe blyti.

2. Wolkoe en doengroe de rontoe hem; geregtigheid en reti kroetoe de da stoonfoetoe vo hem troon.

3. Wan faja de waka go na hem fesi, disi de letti en bron dem vyand vo hem rontoe na ala sei.

4. Da dondrofaja vo hem de letti na ala kondre; grontapo si dati, en a befi.

5. Dem bergi smelti leki wassi na fesi vo Masra, na fesi vo da Masra vo heeli grontapo.

6. Dem hemel verteli hem geregtigheid, en ala piple de si hem glori.

7. Ala dem, disi dini dem popiki, en disi meki dem srefi bigi nanga dem kroekoetoe gado, dem moese kom na sjem. Anbegi hem, oen gado alamal.

8. Zion ben jeri dati, en a blyti; en dem wendje vo Juda plisiri vo da reti kroetoe vo joe, mi Masra!

9. Bikasi joe, mi Masra, de bigi, moro leki heeli grontapo; joe de toemoesi hei, pasa ala tra gado.

10. Oenoe, disi lobbi Masra, oen no moese kan si ogrisani! Hem de kibri dem ziel vo dem

Santawan vo hem; hem sa poeloe dem na dem godlooze soema han.

11. Letti dem go sai vo da regtvaardige soema, en plisiri vo dem opregti hatti.

12. Oen regtvaardige soema, plisiri vo Masra! Taki hem tangi, en membre da santafasi vo hem!

Psalm 98.

Djoe nanga heiden nanga ala soema moese pryze Gado vo Kristus hede.

1. Wan psalm.

Singi wan njoe singi gi Masra! bikasi hem doe wonderwroko. Hem reti han nanga hem santa han ben meki hem winni.

2. Masra ben meki soema kom sabi da helpi vo hem; en a ben meki hem geregtigheid kom na krin na fesi vo dem heiden.

3. A ben membre hem gnade nanga hem waarheit, (disi a ben pramisi) gi da hoso vo Israel. Ala hoekoe vo grontapo ben si da helpi vo wi Gado.

4. Bari en plisiri gi Masra, joe heeli grontapo! bari nanga plisiri, en singi vroliki, en pryze hem!

5. Singi psalm gi Masra nanga harpoe! nanga harpoe en nanga da stem vo singi!

6. Nanga trompet en skoiftrompet! Bari en plisiri na fesi vo Masra, wi koning!

7. Da zee moe bari, nanga alasani, disi de na ini; grontapo nanga ala dem, disi de liebi dapee!

8. Dem riba moe fom dem han, en ala bergi makandra moe plisiri.

9. Na fesi vo Masra, bikasi hem de kom vo kroetoe grontapo. Hem sa kroetoe heeli grontapo nanga geregtigheid, en ala piple nanga reti.

Psalm 99.

Da fasi vo da koningkondre vo Kristus.

1. Masra de koning; meki dem piple befi! A sidom na mindri dem Kerubim; meki grontapo seki!

2. Masra de bigi na Zion, a hei, moro ala piple.

3. Meki dem pryze da bigi en skreki nem vo joe, disi de santa,

4. En da kragti vo koning, disi lobbi reti koni. Joe potti alasani vaste, so leki a moese de; joe doe alasani na Jakob nanga reti en geregtigheid.

5. Hopo en pryze Masra, wi Gado; anbegi na hem foetoe-bangi! bikasi hem de santa.

6. Moses en Aaron na mindri dem domine vo hem; en Samuel na mindri dem soema, disi de kali hem nem; dem ben kali Masra, en hem ben jeri dem.

7. A ben taki nanga dem na ini da hei wolkoe; na dem ben holi kibri dem getuigenis vo hem, nanga dem gebod, disi hem ben gi dem.

8. O Masra, wi Gado, joe ben jeri dem; joe ben de wan Gado, disi gi dem pardon, alwasi joe ben moese straoe dasani, disi dem ben doe.

9. Hopo en pryze Masra, wi Gado, anbegi na hem santa bergi; bikasi Masra, wi Gado, de santa!

Psalm 100.

Vo taki tangi vo da gran boen vo Gado.

1. Wan tangipsalm.

Oen kondre alamal, bari en plisiri vo Masra!

2. Dini Masra nanga plisiri; kom na hem fesi nanga vroliki singi!

3. Oen moe sabi, taki, Masra de Gado. Hem ben meki wi, no wi srefi, vo wi de hem piple, en skaap vo hem sabana.

4. Go na ini dem poortoe vo hem nanga tangi, en na ini dem gadri vo hem nango lofsingi; taki hem tangi, en pryze hem nem!

5. Bikasi Masra de so boen; hem gnade tan teego, en hem waarheit tan tee vo alatem.

Psalm 101.

1. Wan psalm vo David.

Mi sa singi vo gnade en vo reti kroetoe; joe mi sa singi, mi Masra!

2. Mi sa doe alasani nanga voorzigi en nanga opregti fasi. Ke, hoetem joe sa kom na mi? Mi sa liebi en waka na ini mi ho-so nanga opregti hatti.

3. Mi no sa potti wan ogri triki na mi fesi; mi no kan si da wroko vo dem soema, disi drai baka, libi joe; dati no sa fassi na mi skin.

4. Wan verkeerti hatti moese komoto na mi, gowei; wan ogri soema mi no wani sabi.

5. Wan soema, disi gongosa trawan safri, lei gi hem, da soema mi sa pori, meki a lasi, en da soema, disi habi heimembre en wan bigi hatti, hem mi no kan verdrage.

6. Mi hai sa loekoe na dem getrouw soema na kondre, meki dem liebi nanga mi; da soema disi de waka wan opregti pasi, hem sa dini mi;

7. Falsi soema no sa tan liebi na mi hoso; leiman no sa tan langa na mi hai.

8. Ibri mamantem mi sa pori ala godlooze soema, meki dem lasi na kondre; so mi sa poeloe ala dem soema krin krin na ini da foto vo Masra, disi de wroko ongeregtigheid.

Psalm 102.

Wan kresingi.

1. Wan begi vo wan mofina soema, te dasani kom moro hem, en te a kre hem pina na fesi vo Masra.

2. Masra, jere da begi vo mi, en meki da kre vo mi doro tee na joe!

3. No kibri joe fesi gi mi, te mi de na nootoe; drai joe jesi gi mi, en jere mi hesi, te mi kali joe!

4. Bikasi dem dei vo mi lasi gowei, leki wan smoko; en dem boon vo mi bron leki wan fajaplesi (na koekroe).

5. Mi hatti masi en dre leki

grasi; mi vergiti srefi, vo njam mi brede.

6. Dem boon vo mi fassi na mi skin, vo da stem hede, di mi de kre en djeme.

7. Mi de leki wan pelikan na woestein; mi de leki wan oeroekoekoe na boesi.

8. Mi de wakti, mi de leki wan pikin fowloe, disi sidom hem wawan na tapo hoso.

9. Heeli dei dem vyand vo mi de kosi mi; en dem, disi de na mi tapo, leki dem lau, dem teki mi nem, sweri.

10. Bikasi mi njam asesi, leki brede; en dasani, di mi dringi, mi de moksi nanga da krewatra vo mi hai;

11. En dati de kom vo da fajahatti en vo da bigi hattibron vo joe; bikasi joe ben hopo mi, en dan joe hiti mi na gron.

12. Dem dei vo mi de leki wan skaduwe, disi de lasi gowei; mi kom dre leki grasi.

13. Ma joe, mi Masra, sa tan teego; en joe gedagtenis sa tan vo ala alatem.

14. We, joe sa hopo, sari vo Zion; bikasi a tem, vo joe sari vo hem; troe, da reti tem kom kaba.

15. Bikasi dem knegti vo joe ha plisiri nanga dem stoon vo hem, en dem habi medelyden nanga da stof vo hem.

16. Dan dem heiden sa frede da nem vo Masra, en ala koning vo grontapo (sa frede) joe glori,

17. Te Masra sa hopo Zion baka, sori hem srefi na ini hem glori.

18. A sa jeri na da begi vo dem soema, disi no habi *wan* soema, en a no veragte da begi vo dem.

19. Dati dem sa skrifi vo dem soema, disi sa kom na baka; en da piple, disi Gado sa meki jete, sa pryze Masra.

20. Bikasi tee na da santa en hei plesi vo hem a de loekoe na ondro; tee na hemel Masra de loekoe na ondro na grontapo;

21. Vo a jeri da djeme vo dem soema na doengroehoso, en vo a loesoe dem pikien vo dede;

22. Vo meki dem preki da nem vo Masra na Zion, en vo dem pryze hem na Jerusalem;

23. Te dem piple en dem koningkondre sa kom makandra vo dini Masra.

24. Hem verzwake mi kragti na pasi, a meki dem dei vo mi kom sjatoe.

25. Mi ben taki: O mi Gado, no teki poeloe mi, ala di dem dei vo mi pasa hafoe fosi! Dem jari vo joe de go doro, vo avoo tee na avoo.

26. Granwei joe ben potli da fundament vo grontapo, en dem hemel de da wroko vo joe han.

27. *Dem* sa lasi gowei, ma joe sa tan. Dem alamal sa kom ouroe leki wan klosi; troe, te joe sa kenki dem, dem sa kenki leki wan klosi.

28. Ma joe de da srefiwan alatem, en dem jari vo joe no sa kaba.

29. Dem pikien vo dem knegti vo joe sa tan liebi, en da siri vo dem sa tan boen na joe fesi.

Psalm 103.

David pryze da gnade en boenhatti vo Gado.

1. Wan psalm vo David.

Pryze Masra, joe, mi ziel; alasani, disi de na mi ini, moe pryze hem santa nem!

2. Pryze Masra, joe, mi ziel; no vergiti ala da boen, disi hem ben doe joe!

3. Vo ala joe ongeregtigheid hem gi joe pardon, en ala joe siki a geneze.

4. A verloesoe da liebi vo joe, vo joe no pori; a meki hem gnade en boenhatti de na joe tapo, leki wan kroon na tapo joe hede.

5. Hem de foeloe joe mofo nanga boensani, en a meki joe kom jonge baka, leki wan arend.

6. Masra de wroko geregtigheid en reti kroetoe vo ala dem, disi de na ondro kwinsi vo trawan.

7. A ben meki Moses kom sabi dem pasi vo hem, en na dem pikien vo Israel (a ben sori) dem bigi wroko vo hem.

8. Masra habi sarihatti en medelyden; a de holi pasiensi, en da gnade vo hem de bigi.

9. A no sa mandi alatem, en a no sa holi hattibron teego.

10. Hem no doe nanga wi, so leki wi zondoe verdini; en a no pai wi, leki a fiti da ogridoe vo wi.

11. Bikasi so leki hemel de hei moro leki grontapo, so srefi hem gnade de bigi na dem soema tapo, disi de frede hem.

12. So farawei leki oosten de vo westen, so farawei hem de seni da ogridoe vo wi gowei komoto na wi.

13. Leki wan tata habi sarihatti vo hem pikien, so srefi Masra habi sarihatti vo dem, disi frede hem.

14. Bikasi hem sabi, fa wi de; a de membre, fa wi de stof soso.

15. Dem dei vo soema de leki grasi; da mooimooi vo hem de leki wan blometje na sabana.

16. Te winti de pasa hem abra, dan a no de moro; en hem srefi no sabi da plesi moro, dapee a ben de.

17. Ma da gnade vo Masra de go doro teego alatem na dem soema tapo, disi de frede hem; en hem gerechtigheid tan vo dem pikien tee vo pikien pikien;

18. Vo dem, disi holi hem verbond, en disi membre dem gebod vo hem, vo doe dem toe.

19. Masra ben potti hem troon vaste na ini hemel; en hem koningkondre de masra na alasani tapo.

20. Pryze Masra, oen Engel vo hem, oen kragtewan, disi doe dem gebod vo hem, di oen gehoorzam da stem vo hem woord.

21. Pryze Masra, oen alamal, disi de vo hem hipi; oen dinaar vo hem, disi doe ala hem wani!

22. Pryze Masra, alasani, disi hem wroko, na alaplesi, dapee hem de Masra! En joe, mi ziel, pryze Masra!

Psalm 104.

Da heeli natur de sori da glori vo Gado.

1. **P**ryze Masra, joe, mi ziel! Masra, mi Gado, joe de bigi vo troe: majesteit en glori de joe klosi.

2. Joe de tapo joe srefi nanga letti, leki nanga wan klosi; en joe hali en bradi da hemel, leki wan gordyn.

3. Dem zoldro vo dem hei kamera vo joe joe potti na ini dem watra na lugti; dem wol-koe joe teki vo joe wagi; en na tapo dem flei vo winti joe de waka.

4. Joe de meki dem Engel vo joe de geeste, en dem dinaar vo joe de fajaflam.

5. Joe ben potti dem stoonfoetoe vo grontapo vaste, vo a no kan seki nooiti.

6. Joe ben tapo hem nanga da bigi dipi, leki nanga wan klosi; dem watra ben tan na abra dem bergi.

7. Ma di joe begin vo krasi, dem ronwei; di da dondrostem vo joe hopo, dem meki hesi, dem gowei.

8. Dem bergi hopo go na tapo, en dem laage plesi saka na ondro, dem go na da plesi, disi joe ben potti vaste vo dem.

9. Joe ben potti wan marki, disi dem no kan pasa abra; dem no sa kom baka, tapo grontapo ageen.

10. Joe meki dem fontein hopo na dem laage plesi, meki dem waka doro na mindri dem bergi.

11. Dem gi ala boesimeti watra vo dringi, en dem wilde boeriki dringi dem bele foeloe.

12. Dem fowloe vo ondro hemel de liebi dapee, dem singi na mindri dem takki.

13. Tee vo dem hei kamera vo hem a de gi dem bergi watra vo dringi; grontapo bele foeloe nanga dem vroektoe, disi joe de wroko.

14. Joe meki grasi gro vo dem meti, en groentoe, disi boen vo soema; joe meki njanjam gro na grontapo;

15. Nanga wien toe, disi meki soema hatti plisiri; nanga oli, vo meki hem fesi skyn; nanga brede, disi de gi tranga na soema hatti.

16. Dem boom vo Masra foeloe nanga watra, dem cedroe vo Libanon, disi hem ben plani.

17. Dapee dem pikien fowloe meki dem nesi; dem akapani hoso de na tapo dem hei boom.

18. Dem hei bergi de wan kibriplezi vo dem stoonboko, en dem konikoni de liebi na mindri dem klipstoon.

19. Da moen a meki, vo a marki da tem; en da zon sabi, hoetem a moese go na ondro.

20. Joe meki doengroe kom, vo a de neti; dan ala boesimeti komopo na doro;

21. Dem jonge leuw de bari vo kisi wansani, en dem soekoe dem njanjam na Gado.

22. Ma te zon hope, dem gowei, dem go lidom na ini dem horo.

23. Dan ala soema de go na dem wroko, en dem de wroko tee na sabatem.

24. Ke Masra, fa dem wroko vo joe de so bigi en so meni! Nanga dipi koni joe ben meki dem alamal; heeli grontapo foeloe nanga dem goedoe vo joe.

25. Da zee dia, disi de so bigi en so bradi, dapee so meni sani de kroipi na ini, bigi meti en pikinwan, dem no de vo teli srefi.

26. Dapee dem sipi de waka toe, en da Leviatan, disi joe ben meki, vo pre na ini watra.

27. Dem alamal de wakti joe, vo joe gi dem njanjam na reti tem.

28. Te joe gi dem sani, dan dem de piki sani; te joe hope joe han, dan dem kisi ala boen-sani nofo.

29. Te joe kibri joe fesi, dem skreki; te joe teki poeloe da bro vo dem, djoesnoe dem dede, en dem go baka na da stof vo dem.

30. Te joe seni joe geest na doro, djoesnoe dem kisi liebi; joe meki da fasi vo heeli grontapo kom njoe njoe.

31. Da glori vo Masra moese tan tee vo alatem; Masra moese plisiri nanga dem wroko vo hem.

32. Te hem loekoe grontapo, djoesnoe gron de befi; te hem meli dem bergi, dem begin vo smooko.

33. Mi sa singi Masra mi heeli liebitem; mi Gado mi sa pryze, so langa mi sa de.

34. Te mi membre en taki vo hem, dati sa switi. Nanga Masra mi sa plisiri.

35. Dem zondaar moese lasi komoto na grontapo, en dem godlooze soema no moese de moro. Pryze Masra, joe, mi ziel! Haleluja.

Psalm 105.

Tori vo dem ouroe avoo.

1. **T**aki Masra tangi, en kali hem nem; meki ala piple kom sabi dem wroko vo hem!

2. Singi hem, pryze hem; taki vo ala hem wonderwroko!

3. Meki oen srefi bigi nanga da santa nem vo hem; meki dem soema hatti plisiri, disi de soekoe Masra!

4. Haksi vo Masra en vo hem kragti; soekoe hem fesi alatem!

5. Membre ala hem wonderwroko, disi hem ben doe; (membre) dem wondermarki vo hem, en fa hem mofo ben kroetoe reti alatem!

6. Oenoe, disi de da siri vo hem knegti Abraham; oen pikien vo Jakob, disi Masra ben verkiesi!

7. Hem de Masra, da Gado vo wi; hem de kroetoe alasani na heeli grontapo.

8. A de membre hem verbond teego, en da woord, disi a ben taki tee vo doezend avoo;

9. Da verbond, disi a ben meki nanga Abraham, en da sweri (, 'disi a ben sweri) gi Isaak.

10. En a potti dati vaste gi Jakob vo wan wet, en gi Israel

vo wan verbond, disi tan vo alatem;

11. Di a taki: Mi sa gi joe da kondre Kanaan, da lot vo oen erfenis.

12. Datem dem ben de weiniki soema nomo; troe, toemoesi weiniki; en dem ben de vreemde soema na ini (da kondre).

13. En dem ben verhuisi, komoto na *wan* piple, go na wan trawan; komoto na *wan* koningkondre, go na wan tra piple.

14. Hem no gi *wan* soema pasi vo doe dem ogri, ma a strafte som koning srefi vo dem hede, (di a taki):

15. No meli da soema, disi mi ben zalve, no trobi dem profet vo mi!

16. En a kali wan hangritem kom na kondre, a poeloe ala brede krin krin.

17. A seni wan soema go na dem fesi, da Josef, disi dem ben seli vo wan slavoe.

18. Dem potti hem foetoe na boeje; banditi dem weri na hem skin.

19. Tee na da tem, disi da woord vo hem kom (reti), en da taki vo Masra ben krin hem doro doro.

20. Now koning seni soema go loesoe hem; da Masra vo dem piple meki dem gi hem fri.

21. A potti hem vo Masra na ini hem hoso, en vo granman, meki a loekoe ala hem goetoe;

22. Meki a komanderi dem (tra) granman vo hem so leki hem wani, en meki a leri dem

gransoema vo hem, vo dem kisi verstand.

23. Na baka Israel srefi kom na Egipti, en Jakob kom liebi na da kondre vo Ham leki wan vreemde soema.

24. En a meki hem piple kom gro vo troe; a meki dem kom tranga, moro leki dem vyand vo dem.

25. A ben drai dem (Egipti-soema) hatti, meki dem no lobbi hem piple, meki dem falsi dem knegti vo hem.

26. Dan hem seni hem knegti Moses go, nanga Aaron, disi hem ben verkiesi.

27. We, *dem* doe dem marki vo hem na dem soema mindri; wonderwroko dem doe na da kondre vo Ham.

28. Hem seni doengroe kom, meki a kom doengroe; en dem no taki hem woord tegen.

29. A meki da watra vo dem tron broedoe, en dem fisi a kili.

30. Da kondre vo dem meki toemoesi foeloe todo, dem doro tee na ini dem koning kamera srefi.

31. Hem taki nomo, djoesnoe ala soortoe flei kom; loso ben de na da heeli buurti vo dem.

32. A meki da areen vo dem tron hagel; flam faja kom na dem kondre.

33. Dem droifiboom a fom toe, nanga dem figaboom; en dem boom, disi marki dem kondre, a broko.

34. Hem taki nomo, djoes-

noe sprinkhan kom nanga so meni tra worm, dem no ben de vo teli.

35. Dem njam ala groentoe na dem kondre, en dem vroek-toe vo dem gron dem njam toe.

36. So srefi a kili ala fosigebore pikien na dem kondre, dem fosiwan vo ala dem kragti.

37. En a tjari dem komoto nanga silver en goutoe; en no wan malengri ben de na mindri dem famli.

38. Egipti ben blyti, di dem gowei; bikasi da skreki vo dem kom fadom na dem tapo.

39. A bradi wan wolkoe, vo tapo dem, en wan faja, vo gi letti na neti.

40. Dem soema begi, djoesnoe hem seni pikin fowloe kom (leki anamoe); a meki dem njam dem bele foeloe nanga hemelbrede.

41. A hopo da klipstoon, djoesnoe watra ron komopo na ini, a waka dem dre plesi doro, leki wan riba.

42. Bikasi a membre da santa pramisi vo hem, nanga hem knegti Abraham.

43. Da so a tjari hem piple komopo nanga plisiri; dem, disi hem ben verkiesi (, a tjari) na wan reti plisiri fasi.

44. En a gi dem dem kondre vo dem heiden, meki dem teki da wroko vo dem piple leki dem eigendom;

45. Vo dem moe holi dem gebod vo hem, kibri dem wet vo hem. Haleluja.

Psalm 106.

Vo da ongehoorzaam vo dem tata.

Haleluja! Pryze Masra; bikasi hem de so boen; hem gnade go doro tee alatem.

2. Hoesoema sa man, vo taki reti vo dem kragti wroko vo Masra? hoesoema kan verteli alasani reti, fa hem bigi?

3. Blesi vo dem, disi lobbi en holi reti kroetoe, en disi doe geregtigheid alatem!

4. Masra, membre mi nanga da lobbi, disi joe lobbi joe piple! bezoekoe mi nanga da helpi vo joe!

5. Meki mi kan si da boen liebi vo dem soema, disi joe ben verkiesi vo joe; meki mi plisiri, te mi si da plisiri vo joe piple; meki mi blyti vo joe erfenis!

6. Wi ben doe zondoe, so srefi dem tata vo wi; kroekoe-toesani en ogrisani wi ben doe.

7. Dem tata vo wi na Egipti no ben ke vo dem wonderwroko vo joe; dem no ben membre ala da foeloe gnade vo joe, ma dem ben ongehoorzaam na sei da bigi zee, na da redi zee.

8. En tog hem ben helpi dem vo hem nem hede, vo a meki soema kom sabi hem kragti.

9. A krasi da redi zee, djoesnoe a kom dre; en so a tjari dem da dipi plesi doro, leki na ini wan woestein.

10. En a verloesoe poeloe dem na da soema han, disi ben habi ogri hatti na dem tapo; na dem vyand han a poeloe dem.

11. Da watra kom tapo dem vyand krin krin; no wan vo dem libi abra.

12. Now dem kom bribi hem woord; dem singi en pryze hem.

13. Ma hesi dem kom vergiti dem wroko vo hem, dem no wakti hem rai;

14. Kontrari, da luste kom moro dem na woestein, en dem tesi Gado na ini da wildernis.

15. Hem gi dem dasani, disi dem ben hangri; ma a meki da teeri-siki kom na ini dem ziel.

16. Dem djaloesome toe vo Moses na ini da kampoe, en vo Aron, da santawan vo Masra.

17. Grontapo hopo hem mofo, a swali Datan, a beri da heeli hipi vo Abiram.

18. Wan faja kom bron na dem mindri, an wan flam bron en pori dem godlooze soema.

19. Dem meki wan pikin kow na da bergi Horeb, en so dem anbegi da popki, disi dem ben smelti, meki.

20. Da so dem kenki da glori vo dem, meki a tron leki wan kow, disi njam grasi.

21. Dem vergiti Gado, da Helpiman vo dem, disi ben doe so bigi sani na Egipti,

22. En wonderwroko na da kondre vo Ham, en skrekisani na da redi zee.

23. Vo da hede a taki, hem sa pori en kili dem krin krin; ma Moses, da beste vriend vo hem, go tanapoe na hem fesi leki mindriman, vo tapo da hattibron vo hem, meki a no pori dem.

24. Dem veragte da mooi kondre toe, dem no bribi hem woord;

25. Ma dem knoeroe na ini dem tenti, en dem no gehoorzam da stem vo Masra.

26. Vo da hede hem hopo hem han na dem tapo, (a sweri gi dem,) taki, hem sa kili dem na woestein;

27. So srefi hem sa trowei da sirivo dem tee na mindri dem heiden, meki dem panja na dem kondre.

28. Dem go holi toe nanga Baal Peor, en dem njam dem dedesoema offer.

29. Da so, nanga da (takroe) doe vo dem, dem meki Masra hatti kom bron, en da plaag kom na dem tapo, kili foeloe vo dem.

30. Toen Pinehas hopo, a holi justici; en dati meki da plaag saka.

31. We, dati Masra ben loekoe leki hem geregtigheid tee vo alatem teego.

32. Na baka dem meki hem hatti kom bron ageen na da trobiwatra, en Moses srefi kom na trobi toe vo dem hede.

33. Bikasi dem ben trobi hem ziel so, tee a taki wan toe dri woord nanga hem mofo, disi a no ben prakticeri reti.

34. Dem no ben kili dem heiden toe, en tog Masra ben taki, dem moese doe dati.

35. Ma dem go moksi en bemoeje nanga dem heiden, en dem leri dem wroko.

36. Dem dini dem kroekoetoe gado vo dem (heiden); en dati tron wan trapoe gi dem.

37. En boiti dati dem offer dem manpikien nanga dem oemanpikien gi dem didibri,

38. Dem trowei onozloe soema broedoe, da broedoe vo dem manpikien en vo dem oemanpikien, disi dem ben offer gi dem kroekoetoe gado vo Kanaan; un so dem flaka da kondre nanga broedoe-zondoe.

39. Dem doti dem srefi nanga dem eigen wroko; dem hoeroe nanga alasani, disi dem doe.

40. We, dati meki da fajahatti vo Masra kom bron na hem piple tapo, a kom viste vo hem eigen erfenis.

41. En a gi dem abra na ondro han vo dem heiden; meki dem soema, disi no lobbi dem, kom masra na dem tapo.

42. Dem vyand kwinsi dem vo troe, dem dwingi dem reti reti na ondro dem han.

43. Nofotron hem ben helpi dem, ma dem meki hem hatti kom bron ageen nanga da prakticeri vo dem, en da ogridoe vo dem meki dem kom weiniki.

44. En tog a si da benauwtoe vo dem, di a jeri da kre vo dem.

45. En vo dem best hede a membre hem verbond; en a kom hati hem, vo di a habi so toemoesi boen hatti.

46. A meki dem finni medelyden toe na ala dem soema fesi, disi dem ben de slavoe vo dem.

47. Masra, wi Gado, helpi wi; meki wi kom makandra baka, komoto na dem heiden mindri, vo wi kan taki grantangi na joe santa nem, pryze joe glori.

48. Grantangi vo Masra, da Gado vo Israel, tee vo alatem teego! Ala piple moe taki: Amen, Haleluja.

Psalm 107.

Wan tangipsalm vo da verloesoe, disi Masra verloesoe dem soema vo hem na ini ala soortoe nootoe en hebi.

Pryze Masra! bikasi hem de so boen; hem gnade go doro tee vo alatem.

2. So *dem* soema moe taki, disi Masra ben verloesoe, disi hem ben poeloe na dem vyand han;

3. En disi hem ben tjari kom makandra, komoto na so meni kondre, vo oosten en vo westen, vo noorden en vo zeekantisei;

4. Dem, disi ben verdwale na woestein, dapee no wan reti pasi ben de; dem no finni wan foto, dapee dem kan liebi.

5. Dem ben de nanga hangri en drewatra; dem ziel kom flauw krin krin.

6. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, hem poeloe dem na ini dem benauwtoe,

7. En a tjari potti dem na wan reti pasi, vo dem go na da foto, dapee dem kan liebi.

8. We, *dem* moese pryze Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem doe na soema.

9. Bikasi hem meki da ziel, disi drewatra, kisi nofo; en da ziel, disi de nanga hangri, hem de foeloe nanga ala boensani.

10. Dem, disi ben sidom na ini doengroe en na ini da skaduwe vo dede, dem ben de na boeje, na ondro dwingi en nanga isri;

11. Vo di dem no ben gehoorzam dem gebod vo Gado, en da wet vo da moro Heiwan dem veragte.

12. Vo da hede a ben saka dem hatti nanga hebi wroko; dem fadom, en no wan helpiman ben de.

13. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, a kom helpi dem, poeloe dem na ini dem benauwtoe.

14. A tjari dem komoto na ini da doengroe en na ini da skaduwe vo dede, en a broko dem boeje.

15. We, *dem* moese pryze Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem doe na soema.

16. Bikasi hem ben broko dem kooproe doro, en dem isri doro a ben koti na piesi piesi.

17. Dem lauman kom na pina vo dem ongehoorzaam hede, en vo dem ongerechtigheid hede.

18. Dem ziel ben viste vo ala njanjam, en dem ben kom klosi-bei na dem poortoe vo dede.

19. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, a kom helpi dem, poeloe dem na ini dem benauwtoe.

20. A seni hem woord kom, meki dem kom gezond, en a poeloe dem na ini da porifasi vo dem.

21. We, *dem* moese pryze Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem doe na soema.

22. Meki dem offer tangioffer, verteli dem wroko vo hem nanga bigi plisiri.

23. Dem, disi ben waka na zee nanga sipi, doe wan negosi na tapo dem bigi watra;

24. Disi ben si dem wroko vo Masra, en dem wonderwroko vo hem na ini da bigi diepi.

25. Bikasi te hem taki, djoesnoe wan stormwinti hopo, disi meki dem bare vo zee kom kراسي.

26. Dem hopo go tee na hemel, en dem saka na ondro tee na dem moro dipi plesi; dem ziel smelti vo da bigi benauwtoe.

27. Dem drai en seki leki wan droengoeman, dem no sabi moro, sani vo doe.

28. Ma di dem kre na Masra na ini dem nootoe, a kom helpi dem, poeloe dem na ini dem benauwtoe.

29. A meki da storm saka, en dem bare vo da zee kom bedare krin krin.

30. Now dem blyti en dem hatti kouroe, di Masra ben tjari dem kom na sjoro, so leki dem ben wensi.

31. We, *dem* moese pryze Masra vo hem boenhatti, en vo dem wonderwroko vo hem, disi hem doe na soema.

32. Dem moe gi hem bigi nem na ini da gemeente vo da piple, en na ini da vergadering vo dem gransoema dem moe pryze hem.

33. Hem meki dem riba tron woestein, en dem watra fontein tron wan dre gron.

34. Wan boen kondre, dapee sani de gro mooi, tron wan zoutoe gron, vo da ogridoe hede vo dem soema, disi de liebi dapee.

35. Hem meki da woestein tron wan watrahor, en da dre gron tron wan watrafontein.

36. Na dapee a meki dem soema go liebi, disi de nanga hangri, vo dem meki wan foto, dapee soema kan liebi;

37. Vo dem sai siri na dem gron, plani droifidjari, disi meki vroektoe ala jari.

38. En hem blesi dem tee dem kom foeloe vo troe; so srefi a meki dem meti no kom weiniki.

39. Na baka dem kom weiniki ageen en na ondro dwingi, nanga da kwinsi en nootoe en sari.

40. A tjari veragte kom na dem gransoema tapo, meki dem verdwale na woestein, dapee no wan pasi de.

41. Ma dem mofina soema a hopo, poeloe na ini da nootoe, meki hem famili kom leki wan hipi skaap.

42. Dati dem opregti soema sa si, en dem sa plisiri; ma ala ongeregthigheid sa tapo hem mofo.

43. We, hoesoema koni so, vo holi kibri dati (na ini dem hatti)? Dem sa potti membre toe na da toemoesi boenhatti vo Masra.

Psalm 108.

Wan tangi - en begi - psalm.

1. Wan psalm en wan singi vo David.

2. ❶ Gado, mi hatti de klari; mi sa singi en pre; mi glori toe (sa helpi).

3. Wieki dan, psalm en harpoe! mi srefi sa wieki froekoe mamantem.

4. Mi sa pryze joe, mi Masra, na mindri dem piple, en mi sa singi psalm gi joe na mindri dem naatsi.

5. Bikasi joe gnade de bigi tee a pasa dem hemel, en joe waarheit kisi tee na dem moro hei wolkoe.

6. Hopo joe srefi, o Gado, tee na tapo dem hemel, meki joe glori panja na heeli grontapo;

7. Vo dem lobbiwan vo joe kom verloesoe! Helpi wi nanga joe reti han, en jere wi!

8. Gado ben taki tee na ini hem santa plesi; vo dati mi plisiri; mi sa platie Sikem, en da laage gron vo Sukot mi sa marki.

9. Gilead de vo mi; Manase de vo mi; Efraim de da kragti vo mi hede; Juda de mi granman;

10. Moab de mi wasibeki; na Edom tapo mi sa hiti mi soe-soe; na Filistri kondre tapo mi sa bari en plisiri.

11. Hoesoema sa tjari mi go na ini wan vaste foto? Hoesoema sa kom nanga mi na Edom?

12. A no joe sa doe dati, mi Gado, joe, disi ben verstootoe wi? en joe, mi Gado, disi no ben go na feti nanga dem soldati vo wi?

13. We, helpi wi na ini wi benauwtoe; bikasi liebisoema helpi de vo soso.

14. Nanga Gado wi sa doe bigi wroko; bikasi hem sa trapoe dem vyand vo wi na ondro.

Psalm 109.

Vo dem vyand ro da Mesias.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gransingimeester.

❶ Gado, joe, di mi de pryze, no tapo joe mofo so!

2. Bikasi dem godlooze soema mofo en dem falsi soema mofo hopo na mi tapo; dem ben taki na mi tapo nanga leitongo.

3. Nanga hati mofo dem romboto mi; troe, dem ben feti nanga mi, sondro mi ben doe dem wansani.

4. Di mi lobbi dem, dati meki dem de mi vyand; ma mi ben holi mi begi.

5. Dem ben pai mi ogri vo boen, dem habi ogrihatti vo mi, di mi lobbi dem.

6. Potti wan godlooze soema na so wan soema tapo; meki Satan tanapoe na hem reti han!

7. Te a kom na kroetoe, meki hem kisi skulti, en da begi vo hem moe de wan zondoe!

8. Dem dei vo hem moese kom weiniki; en wan trawan moese kom na hem wroko!

9. Dem pikien vo hem moe lasi dem tata, en hem wefi moe tron weduwe!

10. Dem pikien vo hem moe waka jajo; begi moni, na dem eigen broko - en pori hoso dem moe soekoe dem brede.

11. Da soema, disi ben leni moni gi hem, moe teki ala hem sani, en vreemde soema moese foefoer hem goedoe.

12. No wan soema moe de, disi doe hem boen, en no wan soema moe sari vo dem pikien vo hem, disi lasi dem tata!

13. Dem famili vo hem, disi kom na hem baka, moese dede alamal; dem nem moese lasi krin krin na da tweede loo.

14. Masra moe membre da ongeregtheid vo dem tata vo hem alatem, en da zondoe vo hem mama no moe figi poeloe!

15. Dem moe de alatem na Masra fesi; hem moe meki no wan soema membre dem moro na grontapo;

16. Vo di hem srefi no ben habi medelyden nanga trawan, ma a ben vervolge da poti en mofina soema, disi ben de nanga sari, en a soekoe vo kili hem.

17. A ben soekoe da floekoe, we, meki a kom na hem tapo! Da blesi a no ben wani: we, meki a tan farawei vo hem!

18. Di a ben weri floekoe leki hem klosi: we, meki a go tee na ini hem bele, leki

watra, en leki oli na ini ala hem boon.

19. Dati moe de leki wan klosi, disi a teki, vo tapo hem skin, en leki wan banti, disi a gesper na hem bele alatem!

20. So Masra moe pai dem soema, disi tanapoe tegen mi, nanga dem, disi de taki ogri vo mi ziel.

21. Ma joe, mi Masra Gado, moe de nanga mi vo joe nem hede; helpi mi, vo joe switi gnade hede!

22. Bikasi mi de poti en mofina; mi hatti masi na mi ini.

23. Mi verfal leki wan skyn de gowei; dem de jagi mi rontoe leki wan sprinkhan.

24. Mi kni kom zwaki vo da fasten; en mi skin kom mangri, a no habi fatoe.

25. En tog dem spotoe mi jete; te dem si mi, dem seki dem hede.

26. Helpi mi, Masra, mi Gado; verloesoe mi vo joe gnade hede;

27. Meki dem kom si, da joe han dati; joe srefi, mi Masra ben doe dati.

28. Alwasi dem de floekoe, tog joe moese blesi; alwasi dem hopo, tog dem moe kisi sjem; ma joe knegti moe plisiri!

29. Dem vyand vo mi moe lai nanga kosikosi, leki dem weri wan klosi; dem moe tapo krin krin nanga sjem, leki nanga wan mantel.

30. Mi sa pryze Masra toemoesi nanga mi mofo; na foe-

loe soema mindri mi sa pryze hem.

31. Bikasi hem sa tan na reti han sei vo da potiwan, vo a poe-loe hem na dem soema han, disi verdoem hem ziel.

Psalm 110.

Vo Kristus, da reti koning en profet en grandomine vo wi.

1. Wan psalm vo David.

Masra ben taki na mi Masra: Go sidom na mi reti han, tee mi potti ala joe vyand na ondro joe foetoe, leki joe foetoebangi!

2. Tee vo Zion Masra sa seni da septer vo joe kragti kom (, a sa taki: Joe moe de Masra na mindri dem vyand vo joe!

3. Da dei, te joe sori joe bigi kragti, dan joe piple sa dini joe nanga plisiri en nanga wan santa mooifasi; dem pikien vo joe sa kom gebore, leki da dow kom na moesoedei.

4. Masra ben sweri, en dati no sa berouw hem (, a taki): Joe de wan domine vo teego, na da fasi vo Melkisedek.

5. Masra de na joe reti han: we, da dei, te hem hatti sa bron, hem sa fom en kili dem koning.

6. Hem sa holi kroetoe na mindri dem heiden, a sa meki ala plesi kom lai nanga dedesoe-ma boon; a sa broko da soema hede, disi de masra vo wan bigi kondre.

7. Na pasi a sa dringi vo da (pina-) kriki; vo da hede a sa hopo hem hede na tapo.

Psalm 111.

Wan tangipsalm vo ala dem blesi vo Gado.

1. Haleluja! Mi sa pryze Masra nanga mi heeli hatti, na ini da vergadering vo dem opreg-ti soema en na ini da gemeente.

2. Dem wroko vo Masra de bigi; en ala dem, disi de soe-koe dem, habi foeloe plisiri nan-ga dem.

3. Hem wroko habi majesteit en glori, hem geregtigheid tan tee vo alatem.

4. A ben potti wan gedagte-nis vo dem wonderwroko vo hem; Masra habi sarihatti en foeloe medelyden.

5. A ben gi njanjam na dem soema, disi frede hem; tee vo alatem a de membre hem verbond.

6. A ben meki hem piple kom si da kragti vo dem wroko vo hem, vo a kan gi dem da erfenis vo dem heiden.

7. Dem wroko vo hem han de waarheit en reti kroetoe; ala hem gebod de vaste.

8. En dem tan vaste teego alatem; bikasi a ben meki dem nanga waarheit en opregtifasi.

9. A ben seni wan verloesoe gi hem piple, en a taki, hem verbond moese tan teego. Hem nem de santa en vo respekti.

10. Da frede vo Masra de da begin vo kisi koni; ala dem, disi doe dem (gebod vo hem), habi wan boen verstand; so wan soe-ma sa habi wan boen nem teego.

Psalm 112.

Da boen liebi vo dem soema, disi frede Gado.

1. **H**aleluja! Blesi vo da soema, disi de frede Masra, en disi habi bigi plisiri nanga dem gebod vo hem.

2. Da soema siri sa habi magti na grontapo; dem famili vo dem opregti soema sa finni blesi.

3. Foeloe goedoe en ala boen-sani sa de nofo na ini so soema hoso, en da gerechtigheid vo dem sa tan teego.

4. Vo dem opregti soema wan letti hopo na ini doengroe; Masra habi sarihatti en foeloe medelyden, en a de regtvaardig.

5. Wan boen soema habi sarihatti vo trawan, en a leni gi soema; a meki ala hem sani moe de reti.

6. Troe, hem no sa seki teego; wan regtvaardige soema dem sa membre teego.

7. A no sa frede toe, alwasi a jeri wan ogri njoesoe. Hem hatti tan vaste, bikasi a potti hem vertrouw na Masra.

8. Hem hatti de getroost, en a no frede; ma a sa si hem plisiri na dem vyand vo hem.

9. A platie hem sani, gi potiman presenti; hem gerechtigheid sa tan teego; hem kragti sa hopo nanga glori.

10. Dati da godlooze soema sa si, en hem hatti sa bron; a sa kau hem tifi, en a sa smelti gowei. Bikasi dasani, disi dem godlooze soema wensi, dati no sa kom.

Psalm 113.

Gado lobbi dem soema, disi habi sakafasi.

1. **H**aleluja! Oen knegti vo Masra, pryze hem, pryze da nem vo Masra!

2. Blesi vo da nem vo Masra, noja en tee vo alatem!

3. Dapee zon hopo, tee dapee a go na ondro, dem moe pryze da nem vo Masra.

4. Masra de hei, moro ala heiden; en hem glori de hei, moro leki dem hemel.

5. Hoesoema de geersi Masra, wi Gado? disi de liebi so hei,

6. En disi saka hem srefi so tee a loekoe alasani, disi de na hemel en na grontapo.

7. A de hopo dem poti soema, poeloe dem na ini stof, en dem mofinawan a hopo, poeloe dem na ini tokotoko,

8. Vo meki dem sidom na sei dem granman, na sei dem granman vo hem piple.

9. Hem de meki wan oeman, disi no meki pikien, kom kisi wan famili, vo a kom wan vroliki mama vo hem pikien. Haleluja.

Psalm 114.

Fa Masra ben tjari dem pikien vo Israel komoto na Egipti.

Di Israel komopo na Egipti, (di) da hoso vo Jakob (komoto) na wan piple, disi taki wan vreemde tongo;

2. Datem Juda ben de hem santa temple, en Israel ben de hem kondre.

3. Da bigi zee si dati en a ron gowei; Jordan srefi drai baka. ma dem no waka; dem no taki toe nanga dem neki.

4. Dem bergi djompo leki boko, en dem pikin bergi leki jonge skaap. 8. We, dem, disi meki dem, moese kom so srefi leki dem, nanga ala dem, disi potti vertrouw na dem.

5. We, joe zoutwatra, sani ben doe joe, di joe ronwei so? en joe, Jordan, disi joe drai baka? 9. Ma Israel moe potti vertrouw na Masra; hem de da helpi en da skild vo dem.

6. Oen bergi, (sani ben doe oen,) disi oen djompo leki boko? en oen pikin bergi, di si oen djompo leki jonge skaap. 10. Da hoso vo Aaron moe potti vertrouw na Masra; hem de da helpi en da skild vo dem.

7. Grontapo, joe moe befi na fesi vo Masra, na fesi vo da Gado vo Jakob, 11. Oenoe, disi frede Masra, potti oen vertrouw na Masra; hem de da helpi en da skild vo dem.

8. Disi ben meki da klipstoon tron wan watrazee, en dem tra stoon ben tron wan watra-fontein. 12. Masra ben membre wi, en a sa blesi wi, a sa blesi da hoso vo Israel, a sa blesi da hoso vo Aaron.

Psalm 115.

Dem kroekoetoe Gado de noti.

Masra! no na *wi*, no na *wi*, ma na joe nem joe moe gi glori, vo joe gnade en vo joe waarheit hede! 13. A sa blesi dem, disi frede Masra, dem pikinwan nanga dem bigiwan.

2. Vo sani hede dem heiden moe taki: Hoepee da Gado vo dem de now? 14. Masra sa blesi oen moro moro, oenoe nanga dem pikien vo oenoe.

3. Tog wi Gado de na hemel; en hem kan doe, sani a wani. 15. Oenoe de dem soema, disi Masra ben blesi, di ben meki hemel en grontapo.

4. Dem kroekoetoe gado vo dem de silver en goutoe, disi soema han ben wroko. 16. Da hemel, troe, da hemel de vo Masra; ma grontapo? dati a ben gi na dem soema pikien.

5. Dem habi mofo, ma dem no taki; dem habi hai, ma dem no si; 17. Dem dedesoema no sa pryze Masra, so srefi dem, disi sa go na ondro kaba, dapee no wan soema taki wan woord.

6. Dem habi jesi, ma dem no jeri; noso dem habi, ma dem no smeri; 18. Ma *wi* sa pryze Masra, now en tee vo alatem. Haleluja!

7. Dem habi han, ma dem no fassi sani; foetoe dem habi,

Psalm 116.

Wan tangipsalm.

Mi plisiri, disi Masra jeri mi stem nanga ala mi djeme.

2. Bikasi hem de drai hem jesi gi mi, en vo da hede mi sa kali hem, begi na hem, so langa mi de.

3. Dem boeje vo dede ben rontoe mi, en ala da pyn vo hel kom na mi tapo; na benauwtoe en jamer mi ben kom.

4. Toen mi kali da nem vo Masra (, mi taki): Ke Masra, verloesoe mi ziel!

5. Troe, Masra ha boenhatti, en a de regtvaardig; wi Gado habi medelyden.

6. Masra de holi kibri dem onnoozloe soema; mi ben flauw krin krin, en tog a ben helpi mi.

7. We, mi ziel, teki joe ruste baka; bikasi Marsa doe joe boen vo troe.

8. Bikasi joe, (mi Masra,) ben poeloe mi ziel na ini dede, joe figi da watra na mi hai, en mi foetoe joe kibri, vo mi no naki hem.

9. We, now mi sa waka na fesi vo Masra, na ini da kondre vo dem liebiwan.

10. Mi ben habi bribi, en vo da hede mi ben taki; mi ben pina vo troe.

11. Mi ben taki na ini da hesi fasi vo mi: Ala soema de leiman.

12. Sani mi sa teki, vo pai Masra baka vo ala da boen, disi a ben doe mi?

13. Mi sa teki da beker vo da bigi helpi, preki vo da nem vo Masra.

14. Dasani, disi mi ben pramisi, dati mi sa pai Masra now na fesi vo hem heeli piple.

15. Da dede vo dem Santawan vo hem de bigi en waarti na Masra hai.

16. Ke Masra, troe, mi de joe knegti; mi de joe knegti, da manpikien vo joe oeman-foetoeboi. Joe ben loesoe dem boeje vo mi.

17. Mi sa offer wan tangi-offer gi joe, pryze da nem vo Masra.

18. Dasani, disi mi ben pramisi, dati mi sa pai Masra now na fesi vo hem heeli piple;

19. Na ini dem gadri vo da hoso vo Masra; reti mindri na joe ini, o Jerusalem! Haleluja.

Psalm 117.

Vo da Messias en vo hem gnade-kondre.

Oen heiden ala singi Masra; oen piple ala pryze hem!

2. Bikasi hem gnade de bigi na wi tapo, en da waarheit vo Masra go doro tee alatem. Haleluja.

Psalm 118.

Wan tangipsalm vo ala da boen, disi wi kisi nanga da pina vo Kristus.

Taki Masra tangi; bikasi hem de so boen, en hem gnade go doro tee vo alatem.

2. Israel moe taki now, hem gnade go doro tee vo alatem.

3. Da hoso vo Aaron moe taki now, hem gnade go doro tee vo alatem.

4. Ala dem, disi frede Masra, moe taki now, hem gnade go doro tee vo alatem.

5. Na ini da benauwtoe mi ben kali en begi Masra, en Masra ben jeri mi, a verloesoe mi.

6. Masra de nanga mi, vo da hede mi no sa frede; sani liebi-soema kan doe mi?

7. Masra de nanga mi na mindri dem soema, disi helpi mi; vo da hede mi sa si mi plisiri na dem vyand vo mi.

8. A de moro betre, vo potti vertrouw na Masra, leki vo potti vertrouw na liebisoema.

9. A de moro betre, vo potti vertrouw na Masra, leki vo potti vertrouw na dem granman.

10. Ala heiden ben rontoe mi; ma na nem vo Masra mi fom dem, kili dem.

11. Dem ben rontoe mi na alapee; troe, dem rontoe mi na alapee; ma na nem vo Masra mi fom dem, kili dem.

12. Dem ben rontoe mi leki honiflei, ma dem dede leki wan faja na ini makaboesi; na nem vo Masra mi fom dem, kili dem.

13. Dem skoopoe mi tranga vo troe, meki mi fadom; ma Masra ben helpi mi.

14. Masra de mi kragti en mi psalm, en a kom mi Helpiman toe.

15. Da stem vo plisirisingi en vo da bigi helpi de na ini dem tenti vo dem regtvaardige soema; da reti han vo Masra doe bigi wroko.

16. Da reti han vo Masra hopo tee na hei; da reti han vo Masra doe bigi wroko.

17. Mi no sa dede, ma mi sa liebi, verteli dem wroko vo Masra.

18. Masra ben fom mi troe, ma a no ben gi mi abra vo dede.

19. Hopo dem poortoe vo geregtigheid gi mi, vo mi go na ini, taki Masra tangi!

20. Dati de da poortoe vo Masra, dapee dem regtvaardige soema sa go na ini.

21. Mi sa pryze joe, vo di joe ben jeri mi, en joe ben de mi Helpiman.

22. Da stoon, disi dem basi ben trowei, taki a no waarti, hem tron da hoekoestoon.

23. Masra srefi ben doe dati, en a de wan wonderwroko na wi hai.

24. Dati de da dei, disi Masra ben meki; we, meki wi plisiri en blyti na so wan dei!

25. Ke Masra, helpi now; ke Masra, meki alasani waka boen!

26. Blesi vo Hem, disi de kom na nem vo Masra! Wi de blesi oenoe, di de vo da hoso vo Masra!

27. Masra de da Gado, disi de gi wi letti. We, tai dem feest-offer nanga tetei; (hanga dem) tee na dem toetoe vo da altar!

28. Joe de mi Gado, vo da he-de mi sa pryze joe; ke mi Gado, mi sa gi joe bigi nem!

29. Pryze Masra, bikasi hem de so boen; hem gnade go doro tee vo alatem.

Psalm 119.

Vo da woord vo Masra.

Blesi vo dem, disi de liebi opregti, en disi de waka na ini da wet vo Masra!

2. Blesi vo dem, disi de holi dem getuigenis vo hem, en disi de soekoe hem nanga dem heeli hatti!

3. Bikasi dem, disi de waka dem pasi vo hem, dem no sa doe ogri.

4. (Masra), joe ben taki, wi moe doe wi best, vo holi dem gebod vo joe.

5. Ke, mi wensi, dem pasi vo mi moese de so, vo mi doe dasani wawan, disi joe ben potti, vo wi doe!

6. Dan mi no sa kom na sjem, efi mi potti membre na ala dem gebod vo joe.

7. Te mi leri kaba, fa joe kroetoe alasani nanga geregtigheid, dan mi sa pryze joe nanga mi opregti hatti.

8. Dasani, disi joe taki, mi sa doe; ma joe no moe libi mi krin krin!

9. Fa wan jonkman sa holi hem pasi krin? Efi a holi hem srefi, leki joe woord taki.

10. Mi de soekoe joe nanga mi heeli hatti; ke, meki mi no misi dem gebod vo joe!

11. Mi ben kibri joe woord na ini mi hatti, vo mi no doe zondoe, pasa joe mofo.

12. Grantangi vo joe, mi Masra! We, leri mi alasani, disi joe ben potti, vo wi doe!

13. Mi verteli nanga mi tongo, fa joe mofo de kroetoe alasani nanga reti.

14. Di mi waka da pasi vo dem getuigenis vo joe, mi habi moro plisiri, leki nanga ala soortoe goedoe.

15. Mi sa prakticeri dem gebod vo joe; na dem pasi vo joe mi sa loekoe.

16. Mi ha plisiri vo troe nanga ala dem boen leri vo joe; joe woord mi no sa vergiti.

17. Blesi joe foetoeboi, vo mi kan liebi, en vo mi holi kibri joe woord!

18. Hopo mi hai, vo mi kan si dem verwondroe sani, disi de na ini joe wet!

19. Mi de wan vreemde soema na grontapo; we, no kibri dem gebod vo joe na mi fesi!

20. Mi ziel masi krin krin vo da hangri, di mi hangri vo sabi ala joe wani.

21. Joe de krasi en floekoe dem bigimembre soema, disi verdwale, libi dem gebod vo joe.

22. We, poeloe mi na da sjem en veragte; bikasi mi ben holi dem getuigenis vo joe.

23. Alwasi dem gransoema srefi ben sidom taki mi tegen, tog joe knegti ben prakticeri dem leri vo joe.

24. Nanga dem getuigenis vo joe mi habi mi plisiri; na dem mi go teki rai alatem.

25. Mi ziel lidom, fassi na ini stof; we, gi mi liebi baka, leki joe ben pramisi!

26. Mi ben verteli joe dem pasi vo mi, en joe ben jeri mi; we, leri mi dem gebod vo joe!

27. Sori mi da pasi krin, di joe wani, mi moe waka; dan mi sa taki vo dem wonderwroko vo joe.

28. Mi ziel de smelti gowei vo verdriti; we, hopo mi baka, leki joe ben pramisi!

29. Kibri mi vo da leipasi; tangi tangi, gi mi joe wet!

30. Mi ben verkiesi da pasi vo waarheit; dem leri vo joe mi ben teki, potti na mi fesi.

31. Mi de hanga na dem getuigenis vo joe; ke Masra, no meki mi kom na sjem!

32. Efi joe troostoe mi hatti, dan mi sa waka da pasi vo dem gebod vo joe.

33. Masra, leri mi da pasi, di joe ben potti, vo wi moe waka, meki mi holi hem tee mi dede.

34. Gi mi verstand, vo mi holi joe wet; meki mi holi hem nanga mi heeli hatti!

35. Potti mi foetoe na da pasi vo dem gebod vo joe; bikasi vo dati mi habi plisiri.

36. Tiri mi hatti, vo mi lobbi dem getuigenis vo joe, en kibri mi vo da bigihai fasi!

37. Tapo mi hai, vo dem no loekoe na sososani; ma meki mi finni liebi na dem pasi vo joe!

38. Meki joe knegti si, da woord vo joe de troe troe, (joe knegti), disi respekti joe!

39. Kibri mi, vo mi no kom na da sjem, di mi frede; bikasi dem wet vo joe de boen.

40. Loekoe, mi hangri vo dem leri vo joe; we, meki mi finni liebi nanga joe gerechtigheid!

41. Masra, meki joe gnade kom na mi tapo; helpi mi, so leki joe ben pramisi;

42. Vo mi habi wansani, vo piki da soema, disi de kosi mi; bikasi na joe woord mi potti mi vertrouw.

43. No teki poeloe da woord vo waarheit krin krin na mi mof; bikasi joe kroetoe mi de wakti.

44. Mi sa holi joe wet teego, ala alatem.

45. Mi sa waka vry, sondo wansani trobi mi; bikasi mi de seekoe dasani, disi joe wani.

46. Na fesi vo dem koning srefi mi sa taki vo dem getuigenis vo joe, mi no sa sjem.

47. Mi sa habi mi plisiri nanga dem gebod vo joe, di mi lobbi.

48. Mi sa hopo mi han tee na dem gebod vo joe, di mi lobbi; en mi sa potti membre na dem leri vo joe.

49. We, membre da woord, disi joe ben taki na joe knegti; bikasi joe srefi meki mi potti mi vertrouw na hem!

50. Dati de mi troost na ini da jamer vo mi; bikasi joe woord ben meki mi finni liebi,

51. Dem bigimembre soema ben spotoe mi toemoesi, ma tog mi no ben libi da wet vo joe.

52. Masra, te mi membre, fa joe ben regeere alasani sinsi ouroetem, dan mi meki mi hatti geruste.

53. Mi hatti ben kom befi vo troe vo dem godlooze soema he-de, disi libi da wet vo joe.

54. Dem gebod vo joe mi ben singi na ini da hoso, dapee mi ben liebi leki wan vreemde soema.

55. Masra, na neti mi ben membre joe nem, en mi ben holi kibri joe wet.

56. Dati ben de mi goedoe, vo di mi ben holi dem gebod vo joe.

57. Mi ben taki: Masra, dati sa de mi porsi, vo mi holi dem woord vo joe.

58. Na joe fesi mi ben begi nanga mi heeli hatti: sari vo mi, leki joe ben pramisi!

59. Mi ben loekoe boen na dem pasi vo mi, en mi potti mi foetoe wanfasi nanga dem getuigenis vo joe.

60. Mi ben meki hesi, mi no ben drai, vo holi dem gebod vo joe.

61. Da hipi vo dem godlooze soema foefoer mi sani; ma tog mi no ben vergiti joe wet.

62. Na mindrineti mi hopo, vo taki joe tangi vo da regtvaardige kroetoe vo joe.

63. Mi lobbi ala dem soema, disi frede joe, en disi doe joe wani.

64. Masra, heeli grontapo foeloe nanga joe blesi; we, leri mi dem gebod vo joe!

65. Masra, joe ben doe joe foetoeboi foeloe boen, so leki joe ben pramisi.

66. We, leri mi, en gi mi

boen prakticeri en reti verstand; bikasi mi de bribi dem gebod vo joe.

67. Bifo mi ben kom na pina, mi ben verdwale; ma now mi de holi joe woord.

68. Joe *de* boen, en joe *doe* boen; we, leri mi alasani, disi joe wani, wi moe doe!

69. Dem bigimembre soema ben meki lei na mi tapo; ma tog mi de holi dem gebod vo joe nanga mi heeli hatti.

70. *Dem* hatti fatoe leki spek; ma mi habi mi plisiri nanga joe wet.

71. A boen vo mi, disi mi ben kom na pina; nanga dati mi ben kom sabi joe wani.

72. Da wet vo joe mofo de moro waarti na mi, leki foeloe doezend piesi goutoe ofoe silver.

73. Joe han srefi ben meki mi, joe gi mi da fasi, di mi habi; we, gi mi verstand toe, vo mi leri dem gebod vo joe!

74. Dem soema, disi frede joe, sa si mi, en dem sa plisiri; bikasi mi ben potti mi vertrouw na joe woord.

75. Masra, mi sabi, ala kroetoe vo joe de reti; en disi joe ben fom mi, dati joe ben doe vo joe boen hatti.

76. We, meki joe gnade moe de mi troost alatem, so leki joe ben pramisi joe knegti!

77. Sari vo mi, meki mi liebi; bikasi nanga joe wet wawan mi habi mi plisiri.

78. Dem bigimembre soema moe kom na sjem; bikasi nanga

lei dem ben kwinsi mi na ondro; fundament vo grontapo, en so ma *mi* de taki vo dem gebod a sa tan.
vo joe.

79. Meki dem soema, disi te, leki joe ben potti dem; bikasi alasani moese dini joe.
frede joe en disi sabi dem getuigenis vo joe, holi nanga mi!

80. Mi hatti moese de opregti plisiri, granwei mi ben lasi kaba na ini dem leri vo joe, vo mi no kom na sjem.

81. Mi ziel hangri en kre vo gebod vo joe; bikasi nanga dem joe ben meki mi finni liebi.
si da helpi vo joe; na joe woord mi potti mi vertrouw.

82. Mi hai srefi hangri en kre mi; bikasi mi ben soekoe dem gebod vo joe.
vo dasani, disi joe ben pramisi; en mi taki: Hoetem joe sa troostoe mi?

83. Bikasi mi tron leki wan wakti, vo dem kili mi; ma *mi* potti membre na dem getuigenis vo joe.
leer-zaka na ini smooko; ma tog mi no ben vergiti demsani, disi joe ben potti, vo wi doe.

84. Hoe langa joe foetoeboi 96. Mi si, alasani habi hem kaba; ma joe gebod de go doro.
moe wakti? Hoetem joe sa holi 97. Ke, fa mi lobbi da wet vo joe! Heeli dei mi de membre hem.

85. Dem bigimembre soema 98. Dem gebod vo joe meki mi habi moro foeloe koni, leki dem vyand vo mi habi; bikasi dem (gebod) de nanga mi teego.
ben diki horo vo mi (fadam); 99. Mi habi moro foeloe verstand, leki ala dem meester vo mi; bikasi dem getuigenis vo joe mi de membre alatem.

86. Ala joe gebod de waar- 100. Mi voorzigtig moro, leki dem ouroetem soema; bikasi mi ben holi kibri dem gebod vo joe.
heit; ma *dem* de soekoe mi nanga lei. Helpi mi!

87. Pikinmoro dem ben kili 101. Mi beletti mi foetoe, vo dem no waka ogri pasi, en vo mi holi joe woord.
mi, poeloe mi krin krin na grontapo; ma mi no ben libi dem gebod vo joe.

88. Holi mi na liebi nanga joe 102. Mi no ben libi dem reti pasi vo joe; bikasi joe srefi ben leri mi.
gnade, dan mi sa holi kibri da getuigenis vo joe mofo.

89. Masra, joe woord tan 103. Dem woord vo joe ben tesi switi na mi mofo; dem de
vaste teego na mi hemel.

90. Da waarheit vo joe tan tee vo alatem. Joe ben potti da

moro switi na mi tongo, leki No meki mi kom na sjem, ala di honi. mi hoop de na joe!

104. Dem gebod vo joe meki 117. Gi mi tranga, vo mi ge-
mi hai kom krin; vo da hede mi neze; dan mi sa habi mi plisiri
no kan verdrage ala dem falsi alatem nanga dem gebod vo joe.
pasi.

105. Da woord vo joe de wan 118. Joe de trapoe en masi
lampoe vo mi foetoe, a de letti ala dem, disi verdwale, libi dem
mi na pasi. gebod vo joe; bikasi da bedrigi-
wroko vo dem de lei soso.

106. Mi ben sweri taki, mi 119. Joe de figi poeloe ala
sa holi kibri dem gebod vo joe dem godlooze soema na gron-
geregtigheid; en troe, dati mi tapo, leki sgoema; vo da hede
sa doe. mi lobbi dem getuigenis vo joe.

107. Mi de toemoesi na pina; 120. Mi frede vo joe tee mi
ke Masra, troostoe mi baka, leki heeli skin befi; mi skreki vo da
joe ben pramisi! kroetoe vo joe.

108. Grantangi Masra, teki 121. Mi ben doe reti en ge-
dem offer vo mi mofo, disi mi regtigheid; we, no libi mi abra
gi joe nanga mi heeli hatti; leri na dem soema, disi de kwinsi
mi dem wet vo joe! mi!

109. Mi ziel de na mi han 122. Tan borge vo joe kneg-
alatem; ma tog mi no vergiti ti, soekoe hem best; no meki
joe wet. dem bigimembre soema kwinsi
mi na ondro!

110. Dem godlooze soema 123. Mi hai hangri en kre vo
ben seti trapoe gi mi; ma tog mi si da helpi vo joe en da woord,
no ben verdwale, libi dem ge- disi joe geregtigheid ben pra-
bod vo joe. misi gi mi.

111. Mi ben teki dem getui- 124. Doe nanga joe knegti
genis vo joe leki wan erfenis so leki joe gnade finni vo boen;
tee vo alatem. leri mi dem gebod vo joe!

112. Mi pramisi na ini mi hatti, 125. Mi de joe knegti; we,
vo doe joe wani alatem teego. gi mi verstand, vo mi kom sabi
dem getuigenis vo joe!

113. Mi no lobbi dem falsihat- 126. A tem, Masra, vo joe
ti soema, ma joe wet mi lobbi. hopo, doe wansani; bikasi dem
ben broko joe wet.

114. Joe de mi kibripleesi en 127. Vo da hede mi lobbi dem
mi skild; na joe woord mi potti gebod vo joe, moro leki goutoe;
mi vertrouw. troe, moro leki fini goutoe.

115. Komoto na mi, oen ogri 128. Vo da hede mi respekti
soema, meki mi holi dem ge- ala joe gebod, mi sabi, dem de
bod vo mi Gado!

116. Potti han gi mi, so leki
joe ben pramisi, vo mi kan liebi!

reti na ala fasi, ma ala dem falsi pasi mi no lobbi.

129. Dem getuigenis vo joe habi wan verwondroe fasi; en vo da hede mi ziel de kibri dem.

130. Te wan soema kom sabi joe woord reti, dati meki hem hai kom krin, a meki dem onnoozloe soema srefi kisi koni.

131. Mi ben hopo mi mofo nanga djeme; bikasi vo dem gebod vo joe mi ben hangri.

132. Loekoe na mi, en sari vo mi, so leki joe gewenti vo doe nanga dem soema, disi lobbi joe nem!

133. Meki dem foetoeslap vo mi waka reti na joe woord baka; no meki wan ongerechtigheid kom masra na mi tapo!

134. Poeloe mi na ondro tra soema dwingi; dan mi sa doe ala joe wani.

135. Meki joe fesi skyn na joe foetoeboi tapo, en leri mi dem gebod vo joe!

136. Mi kre tee watra komopo na mi hai leki wan riba, vo di dem no holi joe wet.

137. Masra, joe de regtvaardig, en ala kroetoe vo joe de reti.

138. Dem getuigenis vo joe gebiede wi da gerechtigheid en da waarheit toemoesi tranga.

139. A hati mi so tee pikinmoro mi dede, di (mi si,) dem vyand vo mi vergiti joe woord.

140. Joe woord de krin doro doro, en joe knegti lobbi hem.

141. Mi de so pikin tee trawan veragte mi; ma tog mi no vergiti dem gebod vo joe.

142. Da gerechtigheid vo joe de wan gerechtigheid tee vo alatem; en da wet vo joe de waarheit.

143. Benauwt oe en hebi kom na mi tapo, ma tog dem gebod vo joe de mi plisiri.

144. Dem getuigenis vo joe de reti en troe doro doro tee vo alatem; we, gi mi verstand, vo mi liebi!

145. Mi ben kre nanga mi heeli hatti: Masra, jere mi, meki mi doe ala joe wani!

146. Mi ben kre na joe: Helpi mi, vo mi holi kibri dem getuigenis vo joe!

147. Froekoe mamantem, bifo moesoedei srefi, mi ben kre, taki: Na joe woord mi ben potti mi vertrouw.

148. Na neti srefi mi hai hopo, vo prakticeri joe woord.

149. Jere mi stem, vo joe gnade hede; Masra, troostoe mi baka, so leki joe gewenti!

150. Dem soema, disi de na ogri triki baka, dem soekoe vo kom klosibei na mi; ma dem de farawei vo da wet vo joe.

151. Ma joe, mi Masra, de klosibei; en ala joe gebod de waarheit.

152. Vo dem getuigenis vo joe mi sabi granwei kaba, taki, joe srefi ben potti dem vaste, vo tan teego.

153. Loekoe da mofinafasi vo mi, en helpi mi; bikasi mi no ben vergiti joe wet.

154. Plyti mi zaak en verloesoe mi; troostoe mi, so leki joe ben pramisi!

155. Da helpi vo joe de fara-wei vo dem godlooze soema; bikasi dem no soekoe vo doe joe wani.

156. Masra, joe gnade de bigi vo troe; we, troostoe mi, so leki joe gewenti alatem!

157. Mi habi foeloe vyand, disi vervolge mi; ma tog mi no libi dem getuigenis vo joe.

158. Te mi si dem falsi soema, disi doe trawan kroekoetoe, a hati mi vo troe, disi dem no holi joe woord.

159. Loekoe, fa *mi* lobbi dem gebod vo joe! Masra, troostoe mi, vo joe gnade hede!

160. Sinsi begin joe woord de waarheit; en ala gebod vo joe geregtigheid sa tan teego.

161. Dem gransoema vervolge mi, sondo mi ben doe dem wansani; ma mi hatti frede joe woord wawan.

162. Mi plisiri vo joe woord, leki wan soema, disi finni wan bigi goedoe.

163. Leitori mi no kan verdrage, mi no kan jeri dem; ma joe wet mi lobbi.

164. Sebentron ibriwan dei mi de pryze joe vo da regtvaardige kroetoe vo joe.

165. Dem, disi lobbi joe wet, habi bigi vrede; noti kan doe dem ogri.

166. Masra, mi de wakti da helpi vo joe, en mi doe dem gebod vo joe.

167. Mi ziel holi dem getuigenis vo joe, en mi lobbi dem toemoesi.

168. Mi ben holi dem gebod en dem getuigenis vo joe; bikasi joe srefi de si ala mi pasi.

169. Masra, meki da kre vo mi kom na joe fesi, en gi mi verstand, so leki joe ben pramisi!

170. Meki da djeme vo mi kom na joe fesi, en verloesoe mi, so leki joe ben pramisi!

171. Te joe ben leri mi dem gebod vo joe, dan mi mofo no sa kaba vo pryze joe.

172. Mi tongo sa taki vo joe woord wawan; bikasi ala joe gebod de regtvaardig.

173. Meki joe han kom asistere mi; bikasi mi ben verkiesi dem gebod vo joe.

174. Masra, mi kre vo da helpi vo joe; da wet vo joe de mi plisiri.

175. Meki mi ziel moe liebi; vo mi pryze joe; meki da reti kroetoe vo joe helpi mi!

176. Mi ben waka verdwale, leki wan lasi skaap; we, soekoe joe knegti; bikasi mi no vergiti dem gebod vo joe!

Psalm 120.

David kre vo dem ogri soema.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Mi ben kre na Masra na ini mi benauwtoe, en hem ben jeri mi.

2. Masra, helpi mi ziel, meki dem leimofo en dem falsi tongo kaba nanga mi!

3. Sani da falsi tongo sa gi joe? ofoe sani a kan doe joe?

4. A de leki srapoe pyl vo wan tranga soema, leki liebi krofaja vo jenever hoedoe.

5. Poti vo mi, disi mi de wan vreemde soema na Mesek, disi mi moe liebi na ini dem tenti vo Kedar!

6. Mi ziel ben liebi langa vo troe nanga dem soema, disi no lobbi vreede nanga trawan.

7. Mi lobbi vreede, ma te mi taki, djoesnoe dem begin vo feti.

Psalm 121.

Masra de wakti Israel.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Mi de hopo mi hai, loekoe na dem bergi, dapee mi sa finni helpi.

2. Mi helpi de na Masra, disi ben meki hemel en grontapo.

3. Hem no sa meki joe foetoe glati, fadom; hem, disi de wakti kibri joe, no sa djonko.

4. Troe, da waktiman vo Israel no sa djonko, a no sa slibi.

5. Masra de joe waktiman; Masra de joe parasolo na joe reti han.

6. Zon no sa hati joe na dei, en moen no sa doe joe ogri na neti.

7. Masra sa kibri joe vo ala ogri; hem sa kibri joe ziel.

8. Masra sa kibri joe, te joe go na doro, en te joe kom bakka, na disi tem noja en te vo alatem.

Psalm 122.

Da glori vo da foto Jerusalem.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

Mi plisiri, te dem taki gi mi: Meki wi go na ini da hoso vo Masra!

2. O Jerusalem! wi foetoe tanapoe na ini dem poortoe vo joe.

3. Jerusalem dem bouw vo wan foto, disi voegoe boen makandra.

4. Na dapee dem famili de go, dem famili vo Masra, na da getuigenis vo Israel, vo taki da nem vo Masra grantangi.

5. Bikasi na dapee dem potti dem stoeloe vo holi kroetoe, dem stoeloe vo da hoso vo David.

6. We, begi, vo Jerusalem habi vreede! Blesi vo dem, disi lobbi joe!

7. Vreede moe de na inisei vo dem muur vo joe, en boen liebi na ini dem paleis vo joe!

8. Vo dem brara vo mi en vo dem kompe vo mi, vo dem hede mi sa taki now: Vreede moe de na joe ini!

9. Vo da hoso vo Masra, wi Gado hede, mi sa soekoe joe best.

Psalm 123.

Da troost vo dem vroom soema.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Mi hopo mi hai tee na joe, disi de liebi na ini dem hemel.

2. Loekoe, leki dem foetoeboi hai de wakti dem Masra han, en leki dem oemanfoetoeboi hai

de wakti dem Misi han; da so wi hai de wakti Masra, wi Gado, tee a sari vo wi.

3. Masra, sari vo wi! sari vo wi; bikasi dem veragte wi tee wi weri kaba.

4. Wi ziel weri vo troe vo da kosikosi vo dem spotoeman, en vo da veragte vo dem bigimembre soema.

Psalm 124.

Wan tangipsalm vo da helpi vo Masra.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

Efi Masra no ben de nanga wi, so Israel moe taki now:

2. Efi Masra no ben de nanga wi, di dem soema ben hopo, kom na wi tapo:

3. Dem ben sa swali wi liebi liebi, di dem hatti ben kom bron na wi tapo;

4. Dem watra ben sa ron pasa wi abra; bigi riba srefi ben pasa abra wi ziel;

5. Troe, toemoesi krasí watra ben sa pasa abra wi ziel.

6. Grantangi vo Masra, disi no ben gi wi abra na dem tifi, vo dem kisi wi nanga tranga, foefoer wi!

7. Wi ziel ron komopo, leki wan pikin fowloe komopo na da soema tetei, disi ben seti trapoe gi hem; da tetei broko, en wi komopo.

8. Da helpi vo wi de na nem vo Masra, disi ben meki hemel en grontapo.

Psalm 125.

Da soema, disi habi reti hoop, hem no sa kom na sjem.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Dem, disi potti dem vertrouw na Masra, dem de leki da bergi Zion, disi no seki, ma a tan teego alatem.

2. Leki dem bergi de rontoe Jerusalem, so srefi Masra de rontoe hem piple, na disi tem noja tee vo alatem.

3. Bikasi da septer vo dem godlooze soema no sa tan vo alatem na tapo da eigendom vo dem regtvaardige soema; vo dem regtvaardige soema no moe langa dem han, vo doe kroekoetoe.

4. Masra, doe boen na dem boen soema, en disi habi opregti hatti!

5. Ma dem, disi drai na sei, go na dem kroekoetoe pasi, *dem* soema Masra sa tjari gowei, moksi nanga dem, disi de wroko ongeregthigheid. Vreede sa de na Israel tapo.

Psalm 126.

Da kre vo dem Kristensoema sa tron plisiri.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Di Masra ben tjari dem soema vo Zion kom baka, disi ben de na ondro dwingi, datem wi ben de leki soema, disi drem.

2. Datem wi mofo ben foeloe nanga lafoe, en wi tongo nanga

singi; datem dem ben taki na mindri dem heiden: Masra ben doe bigisani na dem soema dia.

3. Troe, Masra ben doe bigisani na wi mindri; vo dati wi plisiri.

4. Ke Masra, poeloe wi na ondro dwingi en tjari wi kom baka, leki dem riba na zuiden!

5. Dem, disi de sai nanga krewatra na hai, dem sa koti da njanjam nanga bigi plisiri.

6. Da soema, disi de tjari da siri go, di de vo sai, hem de waka go nanga kre; ma nanga plisiri vo troe a sa kom baka, tjari dem bosoe areisi vo hem.

Psalm 127.

Gado blesi moe doe alasani.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

Efi Masra srefi no bouw wan hoso, dan dem soema de wroko vo soso, disi de bouw hem. Efi Masra srefi no wakti wan foto, dan da waktiman de wakti vo soso.

2. A de vo soso, disi oen hopo so froekoe, sidom tee lati, njam oen brede nanga sari; bikasi na dem soema, disi hem lobbi, a gi alasani leki na ini slibi.

3. Loekoe, dem pikien de wan erfenis vo Masra, en da vroektoe vo wan oeman bele de wan paiman.

4. Leki dem pyl de na ini han vo wan tranga soema, so srefi dem jonge mansoema de toe.

5. Boen vo da soema, disi habi hem pylkooker foeloe nan-

ga dem; dem no sa kom na sjem, te dem taki nanga dem vyand vo dem na ini da poortoe (vo foto).

Psalm 128.

Da blesi vo wan vroom famili en hoso.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Blesi vo ibriwan soema, disi frede Masra, en disi de waka na hem pasi!

2. Bikasi joe sa njam dasani, disi joe han ben wroko; joe sa ha boen liebi, en alasani vo joe sa waka boen.

3. Joe wefi sa de leki wan droifiboom na sei joe hoso, disi meki foeloe droifi; en dem pikien vo joe sa de leki olyf-plantsoen, disi de rontoe joe tafra.

4. Loekoe, so wan blesi da soema sa finni troe troe, disi de frede Masra.

5. Tee vo Zion Masra sa blesi joe; en joe sa si da boen vo Jerusalem ala dei na joe heeli liebi.

6. Pikien vo joe pikien joe sa si; en vrede na Israel tapo.

Psalm 129.

Da pinaliebi vo da Kristenkerki.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Dem ben kwinsi mi so menitron sinsi mi jonge jari tem, so Israel kan taki now.

2. Dem ben kwinsi mi so menitron sinsi mi jonge jari tem; ma tog! dem no ben kisi mi na dem ondro.

3. Dem tjapoeman ben tjapoe

mi na mi baka skin, dem meki dem gotro langa.

4. Ma Masra de regtvaardig; hem koti dem tetei vo dem god-looze soema.

5. Meki ala dem, disi no lobbi Zion, moese kom na sjem, meki dem drai baka!

6. Meki dem de leki da grasi na tapo dem dakki, disi kom dre, bifo soema loetoe poeloe hem!

7. Da soema, disi koti hem, no kan foeloe hem han nanga dati; so srefi da soema, disi tai dem boesoe, no kan foeloe hem heeli han.

8. So srefi dem, disi de pasa dapee, no moe taki: Da blesi vo Masra moe de nanga oenoe; wi de blesi oen na nem vo Masra.

Psalm 130.

Wan begi, vo Masra moe pardon wi vo ala wi zondoe.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Na ini dipi plesi mi de kre na joe, mi Masra!

2. Masra, jeri mi stem; potti jesi na da stem vo da djeme vo mi!

3. Masra, efi joe wani loekoe na ala ongeregtigheid; ke Masra, hoesoema sa man vo tan?

4. Ma joe de gi soema pardon, meki dem moe frede joe.

5. Mi de wakti Masra, mi ziel de wakti, en mi potti vertrouw na hem woord.

6. Mi ziel de wakti Masra, moro leki dem soema, disi de wakti, hoetem dei sa broko; troe,

moro leki dem, disi de wakti, hoetem dei sa kom.

7. Israel moe potti vertrouw na Masra; bikasi Masra ha boenhatti, en foeloe verloesoe de na hem.

8. Hem sa verloesoe Israel toe, poeloe ala dem zondoe.

Psalm 131.

Vo da reti sakafasi.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

Masra, mi hatti no habi heimembre, mi hai no loekoe na heisani; mi no bemoeje toe nanga dem bigisani, disi hei toemoesi vo mi.

2. Troe, mi ben holi mi srefi tiri en geruste, leki wan pikien, disi dem poeloe kaba na hem mama bobi; mi ziel de net leki wan pikien, disi dem poeloe na bobi kaba.

3. Israel moe potti hem vertrouw na Masra, na disi temnoja en tee na alatem.

Psalm 132.

Vo da reli temple vo Masra.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Masra, membre David, nanga ala hem pina;

2. Fa a ben sweri gi Masra, en fa a ben pramisi gi da tranga Gado vo Jakob, (a taki):

3. Troe, mi no sa go na ondro da tenti vo mi hoso, mi no sa go lidom na mi bedi tapo;

4. Mi no sa tapo mi hai vo

slibi, mi no sa meki dem boeba vo mi hai djonko,

5. So langa mi no finni wan plesi gi Masra, wan hoso vo da tranga Gado vo Jakob.

6. Loekoe, wi ben jeri vo hem na Efrata; wi ben finni hem na dem sabana na boesi.

7. Meki wi go na ini dem hoso vo hem, anbegi na ondro hem foetoebangi!

8. Hopo, Masra, kom na joe ruste, joe nanga da kisi vo joe kragti!

9. Meki dem domine vo joe weri geregtigheid vo dem klosi, en meki dem Santawan vo joe djompo nanga plisiri!

10. Vo joe foetoeboi David hede, grantangi! no jagi da soema fesi gowei, disi joe ben zalve!

11. Masra ben sweri wan troe sweri gi David, en dati hem no sa poeloe baka, (a ben taki): Vo da vroektoe vo joe skin mi sa teki *wan*, potti na joe troon tapo.

12. Efi dem pikien vo joe sa holi mi verbond en mi getuigenis, disi mi sa leri dem, dan dem pikien vo *dem* toe sa sidom na joe troon tapo tee vo alatem.

13. Bikasi Zion Masra ben verkiesi, dati a ben wani vo hem hoso, (di a taki):

14. Dati da mi ruste dia teego; dia mi sa liebi; bikasi da plesi mi lobbi.

15. Mi sa blesi da njanjam vo dem reti reti, en na dem potiman vo dem mi sa gi brede nofo.

16. Mi sa meki dem domine

weri zaligheid vo dem klosi, en dem Santawan vo dem sa djompo nanga plisiri.

17. Na dapee mi sa meki David kom bigi en tranga moro moro; mi ben meki wan lampoe klari gi da soema, disi mi ben zalve.

18. Dem vyand vo hem mi sa tapo nanga sjem; ma na hem tapo hem kroon sa mooi leki blometje.

Psalm 133.

Vo da reti brara-lobbi en vo da gemeenskap, disi dem bribisoema habi makandra.

1. Wan singi vo David; dem kali da singi Hamalot.

Loekoe, hoe switi en hoe plisiri dati, efi brara de liebi boen nanga makandra.

2. Dati de leki da moro beste smerioli na Aaron hede tapo, disi dropoe na ondro go na ini barba, na ini da barba vo Aaron; disi dropoe na ondro, go na ini dem soom vo hem klosi;

3. A de leki da dow vo Hermon, disi dropoe na ondro go na tapo dem bergi vo Zion; bikasi na dapee Masra taki, hem blesi moe de, en liebi tee vo alatem.

Psalm 134.

Vo da wroko vo dem domine.

1. Wan singi, disi dem kali Hamalot.

Hopo, en pryze Masra, ala knegti vo Masra; oenoe, disi tanapoe na ini da hoso vo Masra ala neti!

2. Hopo oen han na ini da santa plesi, en pryze Masra!

3. Masra, disi de na Zion, moese blesi joe; hem, disi ben meki hemel en grontapo!

Psalm 135.

Wan tangipsalm.

1. **H**aleluja! Pryze da nem vo Masra! Oen knegti vo Masra, pryze hem!

2. Oenoe, disi tanapoe na ini da hoso vo Masra, na ini dem gadri vo wi Gado hoso,

3. Pryze Masra; bikasi Masra de so boen; singi psalm gi hem nem, bikasi hem de switi.

4. Bikasi Masra ben verkiesi Jakob, taki, a moe de vo hem; Israel moe de hem eigendom.

5. Bikasi mi sabi, Masra de bigi vo troe; da Masra vo wi de bigi moro ala tra gado.

6. Alasani, disi Masra wani, dati hem doe na ini hemel en na grontapo, na ini zee en na ini ala dipi plesi.

7. Hem meki dem dampoe hopo, komopo na ala hoekoe vo grontapo; hem meki dem bliksem nanga da areen; hem tjari da winti komopo na ini dem goe-doe-kamera vo hem.

8. Hem ben kili dem fosigebore pikien na Egiptikondre, di vo soema en vo meti.

9. A ben seni bigi marki en wonderwroko kom na joe mindri, joe Egiptikondre, na Farao en na ala hem knegti tapo.

10. A ben fom foeloe kondre; tranga koning a ben kili.

11. Sihon, da koning vo dem Amoritri, nanga Og, da koning vo Basan, nanga ala koning-kondre vo Kanaan;

12. En da kondre vo dem a gi vo wan erfenis. vo wan erfenis gi hem piple Israel.

13. Masra, joe nem de go doro teego; Masra, joe gedagtenis de go doro teego, alatem.

14. Bikasi Masra sa kroetoe hem piple, en a sa sari vo dem knegti vo hem.

15. Dem kroekoetoe gado vo dem heiden de silver en goutoe, disi liebisoema han ben meki.

16. Dem habi mofo, ma dem no taki; dem habi hai, ma dem no si;

17. Jesi dem habi, ma dem no jeri; dem no habi wan liebi bro toe na ini dem mofo.

18. En *dem*, disi meki dem, dem de so srefi toe, en ala dem, disi potti vertrouw na dem.

19. Joe hoso vo Israel, pryze Masra! Joe hoso vo Aron, pryze Masra!

20. Joe hoso vo Levi, pryze Masra! Oenoe, disi frede Masra, pryze Masra!

21. Na Zion dem moe pryze Masra, disi de liebi na Jerusalem. Haleluja.

Psalm 136.

Wan tangipsalm moro.

Taki Masra tangi, bikasi hem de so boen; bikasi hem gnade go doro teego!

2. Taki da Gado vo ala Gado grantangi; bikasi hem gnade go doro teego.

3. Taki da Masra vo ala Masra grantangi; bikasi hem gnade go doro teego.

4. (Pryze) Hem, disi doe bigi wonderwroko, hem wawan; bikasi hem gnade go doro teego.

5. Hem, disi ben meki dem hemel nanga verstand; bikasi hem gnade go doro teego.

6. Hem, disi ben bradi gron-tapo na abra dem (dipi) watra horo; bikasi hem gnade go doro teego.

7. Hem, disi ben meki dem bigi letti; bikasi hem gnade go doro teego.

8. Da zon, vo tiri da dei; bikasi hem gnade go doro teego.

9. Da moen en dem star, vo tiri da neti; bikasi hem gnade go doro teego.

10. Hem, disi ben fom dem Egiptisoema, di a ben kili dem fosigebore pikien; bikasi hem gnade go doro teego.

11. En a tjari Israel komopo na dem mindri; bikasi hem gnade go doro teego.

12. Nanga wan kragti han en nanga wan langa arm; bikasi hem gnade go doro teego.

13. Hem, disi ben platie da redi zee na toe piesi; bikasi hem gnade go doro teego.

14. En a meki Israel pasa doro dapee reti mindri; bikasi hem gnade go doro teego.

15. Ma Farao nanga hem heeli hipi a troesoe na ini da redi zee; bikasi hem gnade go doro teego.

16. Hem, disi ben tjari hem

piple da woestein doro; bikasi hem gnade go doro teego.

17. Hem, disi ben fom bigi koning; bikasi hem gnade go doro teego.

18. En nofo gran koning a ben kili; bikasi hem gnade go doro teego.

19. Sihon, da Amoritri koning; bikasi hem gnade go doro teego.

20. Nanga Og, da koning vo Basan; bikasi hem gnade go doro teego.

21. En da kondre vo dem a gi vo wan erfenis; bikasi hem gnade go doro teego.

22. Vo wan erfenis gi hem foe-toeboi Israel; bikasi hem gnade go doro teego.

23. Hem, disi ben membre wi, di wi ben de so mofina; bikasi hem gnade go doro teego.

24. En a ben verloesoe wi, poeloe wi na ondro dem vyand vo wi; bikasi hem gnade go doro teego.

25. Disi de gi ala soema nanga meti njanjam; bikasi hem gnade go doro teego.

26. Taki da Gado vo hemel grantangi; bikasi hem gnade go doro teego.

Psalm 137.

Wan kresingi vo dem pikien vo Israel, di dem ben de na Babel.

Na sei dem riba vo Babel wi ben sidom, en wi ben kre, te wi kom membre Zion.

2. Dem harpoe vo wi wi ben hanga na dem boom, di de dapee.

3. Bikasi janda dem soema, disi ben holi wi vo katibo, taki, meki wi singi; en dem, disi pina wi, ben wani, wi moe plisiri, (dem taki): Singi wan singi vo Zion gi wi!

4. (Ma wi taki): Fa wi kan singi da singi vo Masra na wan vreemde kondre?

5. O Jerusalem, bifo mi vergiti joe, mi reti han moe vergiti hem srefi.

6. Mi tongo moe fassi na ini mi mofo, efi mi no membre joe, efi mi no meki Jerusalem de da moro bigi plisiri vo mi.

7. Masra, membre dem pikien vo Edom da dei vo Jerusalem, di dem ben taki: Broko hem! broko hem, krin krin, tee na gron!

8. O joe pikien vo Babel, disi sa go pori toe, blesi vo da soema, disi sa pai joe da ogri baka, disi joe ben doe na wi!

9. Blesi vo da soema, disi teki dem jonge pikien vo joe, broko en masi dem na wan klipstoon.

Psalm 138.

Wan tangipsalm.

1. Wan psalm vo David.

Mi sa pryze joe nanga mi heeli hatti; na fesi vo dem gado mi sa singi psalm gi joe!

2. Mi sa anbegi na fesi vo joe santa temple, pryze joe nem, vo joe gnade en vo joe waarheit; bikasi joe ben meki joe woord bigi en grani, moro leki da heeli nem vo joe.

3. Da dei, di mi ben kre na joe, joe ben jeri mi; joe ben gi mi tranga, en kragti na ini mi ziel.

4. Masra, ala koning vo gron-tapo sa pryze joe, te dem jeri dem woord vo joe mofo.

5. En dem sa singi vo dem pasi vo Masra; bikasi da glori vo Masra de bigi.

6. Alwasi fa Masra de hei, tog hem de loekoe na dem, disi habi sakafasi; ma dem heimembre soema hem sabi farawei.

7. Alwasi mi de waka na ini pina en trobi ini, tog joe de holi en kibri mi liebi; joe de langa joe han, sori gi dem vyand vo mi, disi de nanga hattibron; joe reti han sa helpi en kibri mi.

8. Masra sa doro alasani gi mi; Masra, joe gnade go doro teego. We, no libi dem wroko vo joe han!

Psalm 139.

Masra sabi alasani.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki vo da gran singimeester.

Masra, joe ondersoekoe mi doro doro, en joe sabi mi.

2. Joe sabi da sidom vo mi en da hopo vo mi; joe verstaa dem gedagte vo mi farawei.

3. Joe romboto da waka vo mi en da lidom vo mi; joe sabi ala mi pasi.

4. Te no wan woord de na mi tongo jete, loekoe Masra, joe sabi alasani kaba.

5. Joe de rontoe mi na fesi-sei en na bakasei; joe de holi joe han na mi tapo.

6. So wan sabi de wan verwondroesani vo mi; a hei toemoesi tee mi no kan begreipe dati.

7. Hoepee mi sa go kibri vo joe geest? na hoepee mi sa ron kibri, vo joe no si mi?

8. Efi mi hopo go na hemel, joe de dapee; efi mi go meki mi bedi na ini hel, loekoe, joe de dapee toe.

9. Alwasi mi teki flei vo moesoedei, go tan na da moro farawei zeekanti,

10. Tog na dapee toe joe han sa tjari mi, en joe reti han sa holi mi.

11. Alwasi mi taki: Tog da doengroe sa tapo mi; dan da neti srefi sa de wan letti, disi de rontoe mi.

12. Bikasi da doengroe srefi no de doengroe na joe fesi; neti de so krin leki dei; doengroe nanga letti de *wan* na joe fesi.

13. Bikasi da inisei hatti vo mi de na joe han; joe ben tapo mi na ini mi mama bele.

14. Mi de pryze joe, di joe ben meki mi na wan toemoesi dangra - en verwondroe fasi; dem wroko vo joe de wan verwondroe sani, dati mi ziel sabi heel boen.

15. Dem boon vo mi no ben kibri na joe fesi, di dem ben meki mi na wan kibriplesti, di dem ben wroko mi leki wan brewroko na dem moro dipi plesi na ondro gron.

16. Joe hai ben si mi, di mi ben de wan soso piesi jete, son-dro wan fasi; alasani ben skrifi na ini joe boekoe kaba, so srefi dem dei, disi ben de vo kom jete, en tog no wan vo dem ben de jete.

17. Ke, mi Gado, dem gedagte vo joe de bigi en switi na mi! en da getal vo dem de so bigi!

18. Efi mi sa teli dem, dem sa de moro foeloe leki santi. Te mi wieki, mi de nanga joe jete.

19. O Gado, mi wensi, joe kili dem godlooze soema! We, komoto na mi, oen soema, di de soekoe trawan broedoe!

20. Bikasi dem de taki vo joe na wan ogri en sjemfasi, en dem vyand vo joe holi joe nem vo spot.

21. We, mi no moe de vyand nanga dem, disi de vyand nanga joe, mi Masra? mi hatti no moe bron nanga dem, disi de hopo tegen joe?

22. Troe, mi no kan si dem na hai kweti kweti; mi de loekoe dem leki mi vyand.

23. Ondersoekoe mi, mi Gado, en fili mi hatti; tesi en proberi mi, en fili ala mi gedagte!

24. En loekoe, efi somtem mi de na wan ogri pasi; en dan tiri en tjari mi na da pasi vo (da liebi vo) teego!

Psalm 140.

Wan begi-psalm.

1. Wan psalm vo David, disi a ben meki gi da gran singimeester.

2. Masra, verloesoe mi, poeloe mi na da ogri soema han; kibri mi vo da krasi en asranti soema!

3. Dem prakticeri foeloe ogri na ini dem hatti; ala dei dem kom makandra vo feti.

4. Dem srapoe dem tongo leki wan sneki; troe, sneki-wisi de na ini dem mofo. Sela.

5. Masra, kibri mi vo dem godlooze soema han! kibri mi vo dem krasi en asranti soema, vo dem, disi potti sani na pasi gi mi, meki mi fadom!

6. Dem heimembre soema ben seti wan trapoe gi mi safri, nanga tetei; dem ben bradi wan netti na sei pasi; trapoe srefi dem ben seti gi mi. Sela.

7. Ma mi taki na Masra: Joe de mi Gado; Masra, potti jesi na da stem vo da djeme vo mi!

8. Masra! Masra! joe de da kragti vo da helpi vo mi; joe ben tapo en kibri mi hede da dei, di feti ben de.

9. Masra, no gi da godlooze soema dasani, disi hem wani; no meki da ogri go doro, disi hem ben pramisi vo doe; anders dem sa kisi heimembre. Sela.

10. Da ogri mofo vo dem soema, disi kom rontoe mi, moese fadom na dem eigen hede tapo!

11. Libi krofaja moe fadom na dem tapo; a moe hiti dem na ini faja, na ini dipi horo, meki dem no kan hopo baka.

12. Wan soema, disi taki ogri vo trawan, lei gi trawan, no moe ha boen hede na grontapo;

wan ogri en asranti soema dem moe jagi tee a fadom na gron.

13. Mi sabi, Masra sa doro da proces vo da mofina soema, meki da poti soema finni hem reti.

14. Troe, dem regtvaardige soema sa pryze joe nem, en dem opregti soema sa tan liebi na joe fesi.

Psalm 141.

Wan kresingi, vo Masra moe helpi hem.

1. Wan psalm vo David.

Masra, na joe mi de kre; kom hesi na mi; potti jesi na da stem vo mi, te mi kre na joe!

2. Da begi vo mi moe doro na joe fesi, leki wan smooko-offer; en te mi hopo mi han, dati moe de leki wan sabatem-offer!

3. Masra, potti wan skild-wakti na mi mofo; wakti dem doro vo mi mofo!

4. No meki mi hatti go hanga na wan ogriani, vo doe ogri wroko nanga dem soema, disi de wroko ongeregtigheid; no meki mi njam dem switisani vo dem!

5. Wan regtvaardige soema moe fom mi, dati sa doe mi boen; hem moe straoe mi, dati sa de leki wan switi oli na tapo mi hede; dati no sa broko mi hede, ma mi sa begi vo dem, te dem de na ini pina en trobi.

6. Te dem kroetoeman vo dem fadom komoto na wan klip-stoon tapo, dan dem sa jeri dem woord vo mi, taki, dem de switi.

7. Dem boon vo wi lidom panja na grebi mofo, leki wan soema na grontapo ben koti en pliti hoedoe.

8. Ma mi hai de na joe tapo, o Masra, mi Gado; na joe mi potti mi vertrouw; no meki mi ziel tan hem wawan!

9. Kibri mi vo dem tetei, disi dem ben potti gi mi, en vo *dem* soema trapoe, disi de wroko ongerechtigheid!

10. Meki dem godlooze soema fadom na ini dem eigen netti, tee mi pasa dapee boen boen!

Psalm 142.

Wan begi vo helpi.

1. Wan onderwyze-psalm vo David, wan begi, di a ben de na ini da horo na ondro-gron.

2. **M**i ben kre na Masra nanga mi stem; na Masra mi ben djeme nanga mi stem.

3. Mi ben poeloe mi kre na hem fesi; mi nootoe mi sori hem na hem fesi.

4. Di mi geest ben benauwt oe na mi ini, datem joe ben sabi mi pasi. Dem ben seti trapoe gi mi, kibri na da pasi, di mi ben moese waka.

5. Mi ben loekoe rontoe na mi reti han, ma loekoe, no wan soema ben de, disi wani sabi mi; mi no ben kan ronwei toe, go kibri; no wan soema ben zorgoe vo mi ziel.

6. Na joe mi ben kre, mi Masra, mi taki: Joe de mi kibriplesi en mi porsi na ini da kondre vo dem liebiwan.

7. Potti jesi na da bari vo mi; bikasi mi kom flauw krin krin; poeloe mi na dem soema han, disi de vervolge mi, bikasi dem de tranga moro leki mi.

8. Tjari mi ziel komopo na ini doengroehoso, vo mi kan pryze joe nem! Dem regtvaardige soema sa kom rontoe mi, te joe doe mi boen kaba.

Psalm 143.

Wan begi vo helpi.

1. Wan psalm vo David.

Masra, jere da begi vo mi; potti jesi na da djeme vo mi; jere mi vo joe waarheit hede en vo joe gerechtigheid hede!

2. No tjari joe foetoeboi go na kroetoe; bikasi na joe fesi no wan liebisoema de krin en reti.

3. Bikasi da vyand ben soekoe mi ziel; a ben masi mi liebi, trapoe mi tee na gron; a ben potti mi lidom na ini doengroe, leki dem, disi dede granwei kaba.

4. Vo da hede mi geest kom benauwt oe na mi ini, mi hatti kom flauw na mi ini.

5. Mi de membre dem dei vo ouroetem; mi prakticeri ala joe wroko; mi taki na ini mi hatti vo dem wroko vo joe han.

6. Mi de langa mi han tee na joe; mi ziel de na joe fesi, leki wan dre gron. Sela.

7. Masra, jere mi hesi; mi geest kom flauw; no kibri joe fesi gi mi, vo mi no kom leki dem, disi go na ondro na ini da horo.

8. Meki mi jeri joe gnade froekoe mamantem; bikasi na joe mi potti mi vertrouw! Meki mi kom sabi da pasi, disi mi moese waka; bikasi mi de hopo mi ziel tee na joe.

9. Masra, poeloe mi na dem vyand vo mi; na joe mi de ron go kibri.

10. Leri mi, vo mi doe joe wani, bikasi joe de mi Gado; joe boen geest moe tiri en tjari mi na wan reti pasi!

11. Masra, holi mi na liebi, vo joe nem hede; poeloe mi ziel na ini da benauwtoe, vo joe geregtigheid hede!

12. Pori dem vyand vo mi, vo joe gnade hede, meki dem kaba; kili ala dem, disi de kwinsi mi ziel; bikasi mi de joe knegti.

Psalm 144.

Vo da zaligheid vo dem soema, disi Masra de dem Gado.

1. Wan psalm vo David.

Grantangi vo Masra, mi kragti, disi de leri mi han vo feti, en mi finga (a leri toe) vo feti;

2. Joe de mi lobbi, en mi fortres; mi hei toren en mi verloesoeman; mi skild en da soema, di mi potti mi vertrouw, en disi de dwingi mi piple na mi ondro.

3. Masra, sani da wan liebi-soema, disi joe ke vo sabi hem so? en da soema pikien, disi joe teli hem?

4. Tog wan soema de leki wan sososani; dem dei vo hem

de leki wan skyn; disi de pasa gowei.

5. Masra, saka dem hemel vo joe en kom na ondro; meli dem bergi, meki dem smoko!

6. Meki bliksem koti, en meki dem panja, platie! Soetoe dem pyl vo joe, en pori dem!

7. Langa joe han komoto na tapo; verloesoe mi, en poeloe mi na dem bigi watra, na dem vreemde soema han;

8. Disi taki lei nanga dem mofo, en da reti han vo dem de wan falsi reti han.

9. O Gado, mi sa singi wan njoe singi gi joe, mi sa singi en pryze joe nanga da instrument, disi habi tin snaar.

10. Bikasi joe de helpi dem koning na feti, vo dem winni; joe de helpi joe foetoeboi David, meki houroe no kan doe hem ogri.

11. We, verloesoe mi, en poeloe mi na dem vreemde soema han, disi taki lei nanga dem mofo, en da reti han vo dem de wan falsi reti han.

12. Meki dem manpikien vo wi moe de leki plantsoen, disi gro hopo na dem jonge tem; en dem oemanpikien vo wi moe de leki dem hoekoestoon, disi dem ben koti mooi leki wan paleis!

13. Meki dem winkel vo wi moe foeloe, vo soema kan kisi ala soortoe sani dapee alatem; dem skaap vo wi moe meki foeloe doezend pikien; hondro doezend dem moe meki na dem boiti vo wi.

14. Dem mankow vo wi moe soema, en a habi sarihatti vo tranga, vo dem kan wroko foe- ala hem wroko.
loe; no wan foefoer, no wan 10. Masra, ala joe wroko sa pryze joe, en dem Santawan vo oproeroe en no wan kre moe de joe sa blesi joe.
na dem strati vo wi!

15. Blesi vo da piple, disi 11. Dem sa taki vo da glori finni so wan boen; blesi vo da vo joe koningkondre, en dem piple, disi Masra de hem Gado! sa verteli vo joe kragti;

Psalm 145.

Vo da kondre vo Kristus en vo da glori vo hem.

1. Wan lofsingi vo David.

● mi Gado, mi sa gi joe bigi 12. Vo meki soema kom sabi nem, joe koning; mi sa pryze da bigi kragti vo hem, en da joe nem teego en alatem. glori majesteit vo hem koning- kondre.

2. Ala dei mi sa taki joe gran- 13. Joe kondre de wan ko- tangi, mi sa pryze joe nem tee- ningkondre vo alatem, en joe de go en alatem. granmasra vo avoo tee na avoo.

3. Masra de bigi vo troe, a 14. Masra de holi ala dem, disi fiti wi vo wi pryze hem; a de fadom, en a hopo ala dem, disi so bigi tee wi no kan taki. boige tee na gron.

4. Pikien tee vo pikien pikien 15. Ala hai de wakti joe, en sa pryze dem wroko vo joe; joe de gi dem njanjam na reti tem.

5. Mi sa taki vo da bigi glori 16. Joe de hopo joe han, en en majesteit vo joe, en vo dem nanga plisiri joe de meki ala- wonderwroko vo joe; sani, disi habi liebi, njam hem bele foeloe.

6. Meki soema taki vo da 17. Masra de regtvaardig na kragti vo dem skreki wroko vo ala hem pasi, en santa na ini joe; vo da hede mi sa verteli, ala hem wroko.

7. Dem sa taki foeloe alatem, 18. Masra de klosibei na ala membre da toemoesi boenhatti dem, disi de begi na hem, na vo joe, en dem sa singi vo joe ala dem, disi de begi na hem geregtigheid. nanga waarheit.

8. Masra ha boenhatti en sari- 19. A de doe, sani dem soe- hatti; a habi foeloe pasiensi, en ma de hangri, disi de frede hem; hem gnade de bigi. a de jeri da kre vo dem en a helpi dem.

9. Masra ha boenhatti vo ala 20. Masra de loekoe kibri ala dem, disi lobbi hem; ma ala god- looze soema a sa pori en poeloe.

21. Mi mofo sa taki vo Masra, pryze hem; en ala kreatur moe blesi hem santa nem teego ala- tem!

Psalm 146.

Na Masra wawan wi moe potti ala wi vertrouw.

1. **H**aleluja! Pryze Masra, joe, mi ziel!

2. Mi sa pryze Masra mi heeli liebitem; mi sa singi psalm gi mi Gado, so langa mi sa de.

3. No potti oen vertrouw na dem gransoema, na wan liebi-soema, disi no kan helpi!

4. Bikasi hem geest gowei libi hem, a tron soso doti baka; en da srefi dei ala hem prakticeri lasi gowei.

5. Blesi vo da soema, disi da Gado vo Jakob de hem Helpiman, en disi potti hem vertrouw na Masra, hem Gado,

6. Disi ben meki hemel en grontapo en da bigi zee nanga alasani, disi de na ini; hem de holi woord alatem.

7. Hem de da advokaat vo dem soema, disi trawan de kwin-si na ondro; hem de gi dem soema njanjam, disi de nanga hangri; Masra verloesoe dem soema, disi de na doengroehoso.

8. Masra de hopo dem blinde soema hai; Masra de hopo dem, disi boigi tee na gron. Masra lobbi dem regtvaardige soema.

9. Masra de loekoe kibri dem vreemde soema; hem de asisteri dem weespikien en weduwe; ma da pasi vo dem godlooze soema a de drai en pori krin krin.

10. Masra sa regeere teego; Zion, joe Gado sa tan vo avoo tee na avoo. Haleluja.

Psalm 147.

Wi moese taki Gado tangi alatem vo ala da boen, disi hem doe wi.

1. **O**en pryze Masra! bikasi vo singi psalm gi wi Gado, dati de wan toemoesi boen sani; so wan singi de switi vo troe, en a fiti so toe.

2. Masra srefi de bouw Jerusalem; hem de meki dem soema vo Israel kom makandra baka, disi dem ben tjari gowei panja.

3. A geneze dem, disi de nanga broko hatti, en a tai dem sorro, disi de gi dem pyn.

4. A teli da getal vo dem star, en a de kali dem alamal nanga nem.

5. Wi Masra de bigi, en a habi bigi kragti; hem verstand no habi marki.

6. Masra de hopo dem safri-hatti soema, ma dem godlooze soema a de hiti na gron.

7. Singi Masra; taki hem tangi nanga kenkisingi; pryze wi Gado nanga harpoe!

8. Hem de tapo da hemel nanga wolkoe, meki areen klari vo grontapo; a de meki grasi gro na tapo dem bergi.

9. A de gi njanjam na dem meti, na dem jonge raver, te dem kre.

10. A no habi plisiri nanga da kragti vo hasi; a no loekoe toe na dem (tranga) boon vo wan mansoema.

11. Masra habi hem plisiri nanga dem soema, disi frede hem, disi potti dem vertrouw na hem gnade.

12. O Jerusalem, pryze Masra! Zion, pryze joe Gado!

13. Bikasi hem de meki dem hengsel vo dem poortoe vo joe tranga, en dem pikien vo joe a de blesi na joe ini.

14. A de gi vrede na joe heeli kondre, en a foeloe joe bele nanga da moro beste areisi.

15. A seni hem gebod kom na grontapo; hem woord waka panja hesi.

16. A de gi sneeuw leki katoen; en da reim a strooi leki asesi.

17. A de fringi hem ys leki piesipiesi; hoesoema kan tan na fesi vo da tranga kouroe vo hem?

18. A de seni hem woord, en a smelti dem (piesi ys); a de meki hem winti wai, en dem watra begin vo ron.

19. A meki Jakob kom sabi hem woord; Israel (kom sabi) dem gebod en wet vo hem.

20. So a no ben doe nanga *wan* kondre jete; dem no sabi dem wet vo hem. Haleluja.

Psalm 148.

Ala kreatur moe pryze Gado.

1. Haleluja.

Pryze Masra tee na ini dem hemel! pryze hem tee na dem moro hei plesi!

2. Ala hem Engel, pryze hem! da heeli hiepi vo hem moe pryze hem!

3. Zon en moen, pryze hem; ala krin star, pryze hem!

4. Oen hemel vo dem hemel, pryze hem; en oen watra, disi de na tapo dem hemel!

5. Dem ala moe pryze da nem vo Masra; bikasi di hem taki, dem moese de, djoesnoe dem kom de.

6. Hem ben potti dem vaste toe tee vo alatem teego; en a potti wan marki gi dem, disi dem no sa pasa abra.

7. Pryze Masra na grontapo dia; oen bigi fisi en ala dem dipi plesi!

8. Faja en hagel, sneeuw en dampoe; stormwinti, disi doe hem wani.

9. Oen hei bergi en ala pikin bergi; oen vroektoeboom en ala cedroeboom;

10. Dem wilde boesimeti en ala tra meti; dem, disi kroi-pi; nanga dem fowloe, disi de flei.

11. Oen koning vo grontapo en ala piple; oen gransoema en ala kroetoeman na grontapo;

12. Jonkman en wendje, ouroe soema en jonge soema;

13. Dem ala moe pryze da nem vo Masra; bikasi hem nem wawan de bigi; hem glori de pasa hemel en grontapo.

14. Hem de meki hem piple kom moro bigi en tranga, meki ala Santawan vo hem plisiri, dem pikien vo Israel, da piple, disi de klosibei na hem. Haleluja.

Psalm 149.

Wan tangipsalm vo da santa Evangelium vo Kristus.

1. Haleluja.

Singi wan njoe singi gi Masra; da gemeente vo dem Santawan moe pryze hem!

2. Israel moe blyti vo da Gado, disi ben meki hem; dem pikien vo Zion moe plisiri vo da koning vo dem!

3. Dem moe pryze hem nem nanga floiti; nanga poukoe en harpoe dem moe singi psalm gi hem!

4. Bikasi Masra habi plisiri nanga hem piple; hem sa helpi dem safrihatti soema, meki dem mooi.

5. Dem Santawan sa djompo en plisiri vo so wan glori; dem sa singi na dem slibiplesi.

6. Dem mofo sa hopo Gado nem; en na dem han dem sa holi wan houroe, disi koti na ala toe sei;

7. Vo dem teki revensi na dem heiden, strafoe dem piple;

8. Vo dem tai dem koning nanga ketting, en dem gransoema vo dem nanga isri banditi;

9. Vo dem pai dem nanga retti, leki a skrifi na boekoe: Dati sa de da glori vo ala Santawan vo hem. Haleluja.

Psalm 150.

1. **Haleluja.** Pryze Gado na ini hem santa plesi! pryze hem na inni da firmament vo hem kragti!

2. Pryze hem vo hem tranga wroko hede; pryze hem so leki a fiti da bigi glori vo hem!

3. Pryze hem nanga trompetstem; pryze hem nanga psalm en harpoe!

4. Pryze hem nanga poukoe en floiti; pryze hem nanga snaar muziki en orgel!

5. Pryze hem nanga cimbale, disi piki krin; pryze hem nanga cimbale, disi piki mooi!

6. Alasani, disi habi wan liebi bro, moe pryze Masra! Haleluja!

Th. B. N.
(amerikanisch)

Biblia
Neger-Englisch
1846

Da Njoe Testament vo wi Masra en Helpiman Jesus Kristus

Bautzen 1846

Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek -- Th B IX.60 1
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11283937-4